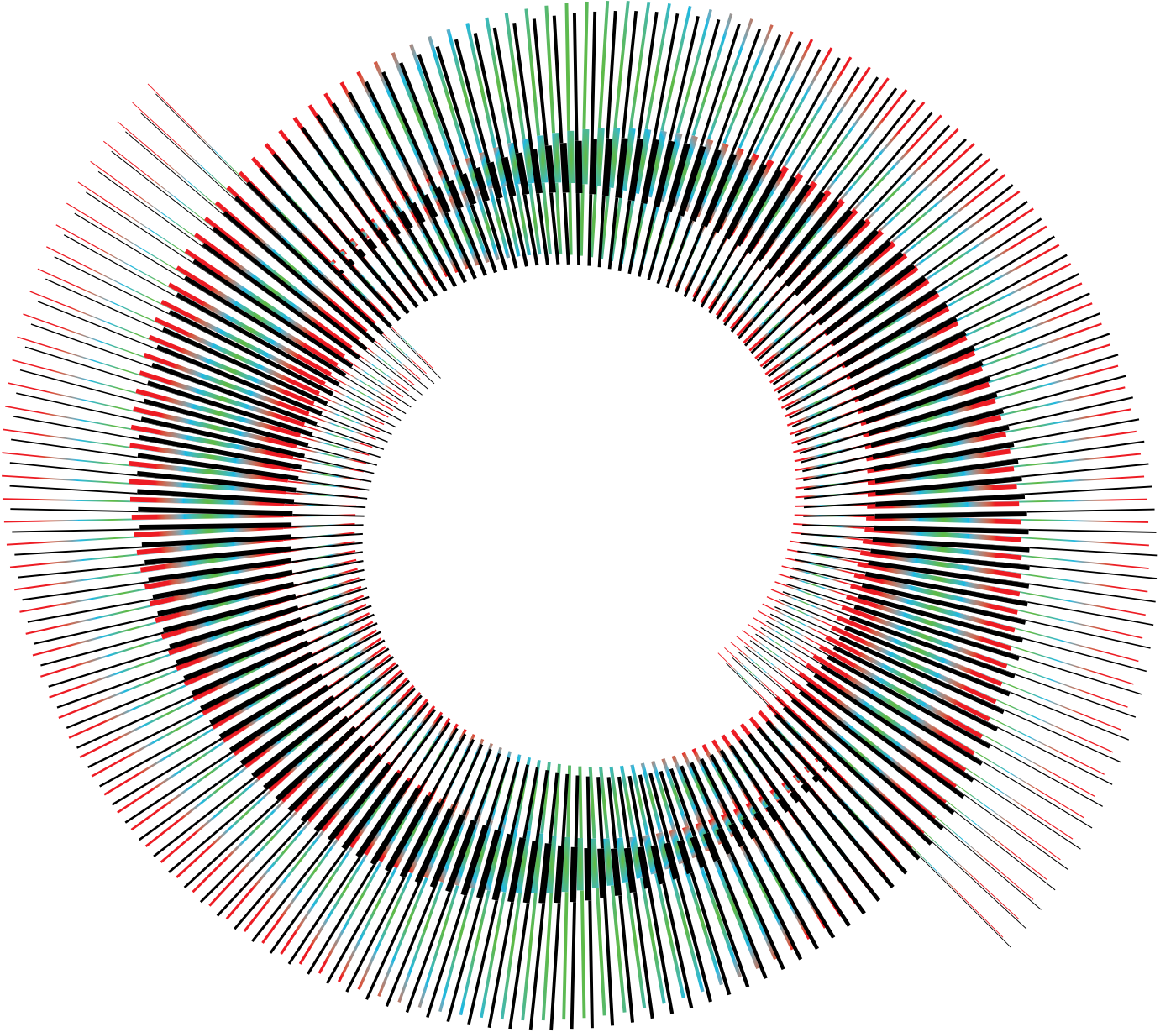


Enerjide dönüşüm ve liderlik hedefiyle **enerjimiz geleceğe**



**BİR ASIRDIR ULU ÖNDER ATATÜRK'ÜN GÖSTERDİĞİ YOLDA,
CUMHURİYET'İN IŞIĞIYLA İLERLEMENİN GURUR VE
HEYECANINI YAŞIYORUZ.**

Koç Topluluğu olarak, Cumhuriyetimizi kutlamanın en güzel yolunun, çalışmak, üretmek ve en iyisini başarmak olduğuna inanıyoruz.

Cumhuriyet değerlerini gelecek nesillere taşıma sorumluluğuyla hareket ederek, memleketimize olan sevgi ve bağlılığımızla hizmet etmeye, Atatürk'ün bize emâneti olan Cumhuriyetimizi, ilke ve değerlerini muhâfaza ve müdâfaa etmeye aynı kararlılıkla devâm ediyoruz.



İÇİNDEKİLER

4	Rapor Hakkında ve Sunuş	121	Finansal Performans
20	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı	127	Yatırımcı İlişkileri
22	Genel Kurul Gündemi	135	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer
23	Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu	137	Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık
25	Finansal Tablolara İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)	143	Çalışan Hakları
26	Konsolide Bilanço / Konsolide Gelir Tablosu	147	Yetenek Yönetimi
27	Kâr Dağıtım Politikası	150	Çalışan Eğitimi ve Gelişimi
28	Kar Dağıtım Teklifi	151	Performans Gelişimi
29	Kâr Dağıtım Tablosu	154	Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi
30	2023 Yılı Yönetim Kurulu Üye Adayları	156	Yetenek Kazanımı
31	Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası	157	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri
34	Genel Müdür'ün Mesajı	157	Sağlık ve Emniyet Uygulamaları
39	Bir Bakışta Tüpraş	163	Proses Emniyeti
44	Amaç ve Değerler	166	İş Yerinde Esenlik Uygulamaları
46	Tüpraş'ta Strateji	169	Tüpraş'ta Üretime Değer
50	2023 Yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler	171	Üretilmiş Sermaye
56	Faaliyetlerle 2023 Performansı	205	Tüpraş'ta Geleceğe Değer
64	Başarı ve Ödüller	207	Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik
66	Başlıca Göstergeler	224	Dijitalleşme
70	Dünden Bugüne Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik	228	Dijitalleşme, Future Fit Çalışmaları ve Dijital Yetenek Geliştirme Programları
72	İş Modeli ve Değer Üretme	229	Veri Güvenliği
74	Değer Zinciri	233	Entegre Yönetim Sistemi
76	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	235	Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer
76	Tüpraş'ta Çifte Önemlilik	237	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi
82	Sürdürülebilirlik Hedefleri ve Ska'lara Katkı	240	Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti
85	Paydaşlarla Etkileşim	242	İnsan Hakları
95	Kurumsal Yönetim	244	Toplumsal Sorumluluk
96	Yönetim Kurulu	246	Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri
101	Organizasyon Şeması	251	Tüpraş'ta Çevreye Değer
102	Üst Yönetim	253	Çevre Yönetimi
104	Komite ve Politikalar	254	İklim Değişikliğiyle Mücadele
106	Sürdürülebilirlik Yönetişimi	255	Emisyon Yönetimi
109	Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim	258	Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş
110	İş Etiği ve Uyum	258	Enerji Yönetimi
117	Vergi Yaklaşımı	258	Enerji Verimliliği
119	Tüpraş'ta Finansal Değer	263	Hava Kalitesi
		265	Su Yönetimi



268	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi	444	Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar
273	Biyoçeşitlilik	445	Entegre Rapor Uyum Tablosu
277	Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları	446	Sasb Endeksi
278	Hukuki Açıklamalar	448	İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (Tcfd) ve Tüpraş
281	Kurumsal Yönetim İle İlgili Açıklamalar	460	Tcfd Beyan Tablosu
291	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı	461	Gri İçerik Endeksi
292	Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları	474	Taksonomi Açıklamaları
308	Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu	480	2023 Yılına Ait 01 Nisan 2024 Tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısına İlişkin Bilgilendirme Notu
309	Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)	486	Bağımsızlık Beyanları
310	Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)	489	Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu
311	Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporuna İlişkin)	504	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi
312	Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)	514	Kısaltmalar
313	Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi	516	Kimlik
317	Finansal Bilgiler		
318	Bağımsız Denetçi Raporu		
401	Ekler		
402	Performans Göstergeleri		
402	Emisyon Yönetimi Performans Göstergeleri		
402	Enerji Yönetimi Performans Göstergeleri		
404	Su ve Atık Su Yönetimi Performans Göstergeleri		
405	Atık ve Döküntü Yönetimi Performans Göstergeleri		
406	Sosyal Performans Göstergeleri		
412	Yönetişim Performans Göstergeleri		
412	Sağlık Emniyet Performans Göstergeleri		
413	Operasyonel Performans Göstergeleri		
414	Ekonomik ve İdari Performans Göstergeleri		
414	Tedarik Performansı Göstergeleri		
415	Sağlık Emniyet Performans Göstergeleri		
416	Tüpraş 2023 Raporlama Kılavuzu		
438	Sınırlı Güvence Raporu		
440	Sınırlı Güvence Raporu		
442	Sınırlı Güvence Raporu		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RAPOR HAKKINDA VE SUNUŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş'ın raporlama çalışmaları hesap verebilirliğe ve şeffaflığa odaklıdır. Bu doğrultuda Şirket, finansal ve finansal olmayan performansının yer aldığı ilk Entegre Faaliyet Raporu'nu paydaşlarına sunmanın mutluluğu içerisinde.

Tüpraş, Entegre Faaliyet Raporu'nu IFRS Vakfı (IFRS Foundation) Entegre Raporlama Çerçevesi'ni (Integrated Reporting <IR> Framework) dikkate alarak, Global Reporting Initiative (GRI) tarafından yayınlanan GRI Universal Standards 2021'e uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Şirket, Entegre Faaliyet Raporu aracılığıyla finansal ve finansal olmayan performansını, yıllık faaliyetlerini, çifte önemlilik yaklaşımıyla belirlediği öncelikli konuları ve öncelikli konularının etki boyutlarını, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkısını ve hedeflerini, 6 sermaye ögesi kapsamında paydaşlarına ürettiği değeri, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında gelişmeleri, kurumsal yönetim ve risk yönetimi anlayışını detaylı olarak paylaşmaktadır. Rapor, Birleşmiş Milletler "Nesiller Boyu Eşitlik Forumu"nın "teknoloji ve inovasyon" alanındaki küresel liderleri arasında yer alan Koç Holding'in rehberliğinde Tüpraş'ın belirlemiş olduğu teknoloji ve inovasyon alanındaki toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerini ve çalışmalarını barındırmaktadır.

Raporlama Kapsamı

Raporda yer alan bilgiler Tüpraş'ın 1 Ocak 2023-31 Aralık 2023 dönemindeki tüm faaliyetlerini kapsamaktadır. Şirket'in bütünlüğünü doğru bir şekilde yansıtmak amacıyla rapor içerisinde Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları ve iştirakleri olan

- Tupras Trading Ltd
- Opet Petrolcülük A.Ş.
- Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş.
- Körfez Ulaştırma A.Ş.
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş.
- Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. (Tupras Ventures)

ait genel tanıtıcı bilgilere yer verilmiştir. Raporda "Tüpraş", "Şirket", ifadelerine yapılan referanslar ile tüm benzer ifadeler, aksi belirtilmedikçe veya bağlam aksini gerektirmedikçe, Tüpraş'a ve konsolidasyona tabi bağlı kuruluşlarına aittir.

Navigasyon Paneli

Paydaşlarımız



İş Ortakları



Tedarikçiler



Müşteriler



Medya



Finansal Kuruluşlar



Kamu Kurum ve Kuruluşları



Sivil Toplum Kuruluşları



Çalışanlar



Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları



Pay Sahipleri ve Yatırımcılar



İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar



Sendikalar



Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler



Denetim

Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Sermaye Piyasası Kanunu (SPK)'nın faaliyet raporlamasına ilişkin asgari gereklilikleriyle de uyumlu olarak hazırlanan raporda, finansal bilgiler için PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş tarafından gerçekleştirilen bağımsız denetime dair makul güvence ve finansal olmayan bilgiler için Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu tarafından çıkarılmış Uluslararası Güvence Denetimleri Standardı 3000- "Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3000" Revize) ve Uluslararası Güvence Denetimi Standardı 3410- "Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3410") uygun sınırlı güvence alınmıştır. Bağımsız denetçi raporu, güvence beyanları ve raporlama kılavuzu raporun **Ekler** bölümünde yer almaktadır. 2023 yılında denetlenen finansal olmayan veriler rapor genelinde ile ifade edilmiştir.

Standartlar ve Çerçeveseler

Entegre Faaliyet Raporu aşağıdaki standart, çerçeveler ve ÇSY derecelendirme şirketlerinin gereklilikleri de göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.



GRI - Küresel Raporlama Girişimi
GRI11: Petrol ve Gaz Sektörü Standardı 2021



IFRS - Uluslararası Finansal Raporlama Standartları *Entegre Raporlama Çerçevesi* raporlama bünyesinde yer alan
<https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/>



SASB - Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu
Petrol ve Gaz Endüstrisi - Rafinaj ve Pazarlama Standardı



TCFD - İklim ile Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü



Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi
Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları



BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPS)

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Sermaye Ögeleri



Finansal Sermaye



Üretilmiş Sermaye



Doğal Sermaye



Fikri Sermaye



Sosyal ve İlişkisel Sermaye



İnsan Sermayesi



Rapor içi bağlantıyı ifade eder



Rapor dışı bağlantıyı ifade eder



İçindekiler sayfasını ifade eder

RAPOR HAKKINDA VE SUNUŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



GENEL KURUL

Genel Kurul bölümünde, Genel Kurul Gündemi, Yönetim Kurulu Başkanı'nın mesajı ve diğer bilgiler yer almaktadır.



TÜPRAŞ HAKKINDA

Tüpraş Hakkında bölümünde, Tüpraş'ın amaç ve değerleri, stratejisi, küresel ve sektörel gelişmeler, faaliyet ortamı, başarı ve ödüller yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER
(FİNANSAL SERMAYE)**

Tüpraş'ta Finansal Değer (Finansal Sermaye) bölümünde, Şirket'in finansal performansı ve yatırımcı ilişkileri yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA
DEĞER (İNSAN SERMAYESİ)**

Tüpraş'ta Çalışanlara Değer (İnsan Sermayesi) bölümünde, Şirket'in çeşitlik, eşitlik ve kapsayıcılık uygulamaları, çalışan hakları, yetenek yönetimi ve sağlıklı güvenli iş yeri yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE
TOPLUM İÇİN DEĞER (SOSYAL
VE İLİŞKİSEL SERMAYE)**

Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer (Sosyal ve İlişkisel Sermaye) bölümünde, sürdürülebilir tedarik zinciri yönetimi, müşteri deneyimi ve memnuniyeti, insan hakları ve toplumsal sorumluluk yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER
(DOĞAL SERMAYE)**

Tüpraş'ta Çevreye Değer (Doğal Sermaye) bölümünde, çevre yönetimi, iklim değişikliği ile mücadele, enerji yönetimi, hava kalitesi, su ve atık su yönetimi, atık yönetimi, döngüsel ekonomi ve biyoçeşitlilik yer almaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



**TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER**

Tüpraş Sürdürülebilirlik ile Değer bölümünde, Tüpraş'ın sürdürülebilirlik yolculuğu, değer üretme modeli, çifte önemlilik analizi, sürdürülebilirlik anlayışı, hedefleri ve paydaşlarla etkileşim yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER**

Tüpraş Yönetişim ile Değer bölümünde, Şirket'in kurumsal yönetim anlayışı, sürdürülebilirlik yönetimi, risk yönetimi ve iş etiği ve uyum yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER
(ÜRETİLMİŞ SERMAYE)**

Tüpraş'ta Üretim Değer (Üretilmiş Sermaye) bölümünde, Şirket'in operasyonel performansı ve operasyonel mükemmellik kapsamında gerçekleştirdiği uygulamalar yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER
(FİKRİ SERMAYE)**

Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye), Şirket'in Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik uygulamaları, sürdürülebilirlik yatırımları, dijitalleşme çalışmaları, veri güvenliği ve entegre yönetim sistemi çalışmaları yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA KURUMSAL
YÖNETİM AÇIKLAMALARI**

Tüpraş Kurumsal Yönetim Açıklamaları bölümünde, hukuki açıklamalar, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Yönetim özgeçmişleri, sürdürülebilirlik ilkeleri uyum beyanı, risk yönetimi ve risk komitesi çalışmaları ve ilgili bilgiler yer almaktadır.



**TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
BİLGİLER**

Tüpraş'ta Finansal Bilgiler bölümünde, Şirket'in finansal tabloları yer almaktadır.

**2050 Karbon nötr hedefimizle
belirlenen yol haritamızda kararlılıkla**

ilerliyoruz.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 yılında hayata geçirdiğimiz projelerin de etkisiyle yıl sonu itibarıyla 2017 yılına kıyasla Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarımız %15 oranında azaldı.

Stratejik öncelikli alanlarımızdaki
yatırımlarımızla geleceğin lider
enerji şirketi olmaya

hazırlanıyoruz.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Sürdürülebilirlik vizyonumuzu havacılık sektöründeki sürdürülebilir yakıt üretimiyle üst seviyelere taşıma ve Türkiye'nin lider sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) üreticisi olma hedefimiz kapsamında temel mühendislik çalışmalarını tamamladık.

Çeşitlendirilmiş enerji portföyümüzle
enerjide dönüşümü gerçekleştirmek için

çalışıyoruz.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Sıfır Karbonlu Elektrik tarafında ise, şirketimiz Entek, 50 MW kapasiteli Kınık RES'ni portföyümüze kattı ve rafineri sahalarımızda tamamlanan GES yatırımlarımızla beraber Tüpraş olarak toplam Sıfır Karbonlu Elektrik kurulu gücümüz 416 MW'a ulaştı.

İnsan kaynağı, ar-ge ve inovasyon
yetkinliğimizin itici gücüyle
dönüşümdeki başarımıza

odaklanıyoruz.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Ar-ge, inovasyon ve dijitalleşme kültürümüzden güç alarak, geleceğin iş modelleriyle uyumlu bilgi ve yeteneklere sahip insan kaynağımızın gelişimini destekliyoruz.



**Daha yüksek çevresel, sosyal,
yönetişim skorları ile geleceğimize
sürdürülebilir katkı sağlamayı**

hedefliyoruz.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İlk kez dahil olduğumuz CDP Karbon Saydamlık Projesi'nin "Su Güvenliği" ve "İklim Değişikliği" programlarında "B" Yönetim Seviyesi notu ile derecelendirilerek önemli bir başarıya imza attık.

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GENEL KURUL

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
Genel Kurul Gündemi
Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız
Denetçi Raporu
Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)
Konsolide Bilanço / Konsolide Gelir Tablosu

Kâr Dağıtım Politikası
Kâr Dağıtım Tablosu
2023 yılı Yönetim Kurulu Üye Adayları
Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey
Yöneticiler için Ücret Politikası

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu ve ilelebet pâyidar kalacak olan Cumhuriyetimizin 100. yılını 2023 yılında, birlikte idrak etmiş olmanın derin sevinç ve gururunu yaşıyoruz.

Memleketimize olan sevgi ve bağlılığımızla ülkemize hizmet etmeye, Cumhuriyetimizi ve onun kuruluş değerlerini her şerâitte yaşatmaya ve muhafaza etmeye aynı kararlılıkla devam edeceğiz. “Dünyada her şey için; uygarlık için, hayat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir; fendir. İlimin dışında rehber aramak gaflettir, dalâlettir, bilgisizliktir.” Atatürk'ün bu vecizesinden ilhâm alarak Cumhuriyetin ikinci asrında da bu istikâmetten şaşmadan, azimle çalışmayı sürdüreceğiz.

2023 yılı faaliyetlerimizi etkileyen çok sayıda gelişmeye sahne olmuştur.

2023 yılında ülkemiz tarihinin en büyük acılarından birini yaşadık. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinde, aralarında çalışma arkadaşlarımızın ve bayilerimizin de bulunduğu, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, geride kalanların acısını yürekten paylaşıyoruz.

Tüpraş, bu zor süreçte, hızlı ve güçlü bir kurumsal refleks sergileyerek arama kurtarma ekipleriyle deprem bölgesindeki çalışmalara katıldı. Bölgenin

akaryakıt ihtiyacını karşıladı. 20.000 kişiye yaşam alanı olan Umut Kentlerde özverili çalışmalarıyla halkımızın yanında oldu. Bundan sonra da tüm yaraların sarılması için üzerimize düşeni yapmaya ve birlikte iyileşmeye devam edeceğiz.

Geçen yıl zirve noktasını gören küresel enflasyonun 2023'te gerilemesi ve ekonomik büyüme öngörüsünün %2,9 gibi makul bir oranda kalması, ılımlı bir piyasa ortamına zemin oluşturdu. Dünya genelinde merkez bankalarının çoğu enflasyonla mücadeleyi önceliklendirerek faiz artırımlarına devam etti. Yıl sonuna doğru verilen mesajlarda küresel enflasyonun kontrol altına alındığını gördük. TCMB ise yeni ekonomi yönetiminin çizdiği vizyon çerçevesindeki sıkılaştırma politikaları kapsamında politika faiz oranını 2023 yılında %8,5'ten %42,5'e çıkardı.

Makroekonomik ortamda uygulanan yeni politikalarla 2023 yılı Türkiye büyüme beklentisi OECD tarafından %4,3'ten %4,5'e yükseltildi. Olumlu gelişmeler ışığında uluslararası finans çevrelerinde ülkemize olan güvenin arttığını gözlemledik. Fitch Ratings, Moody's ve S&P gibi kredi derecelendirme kuruluşları ülkemizin kredi not görünümünü “pozitif” olarak güncellediler. Bununla beraber enflasyonun, ülkemiz de dahil tüm dünyada bir süre daha ekonomi politikalarının önemli konu başlıklarından biri olmaya devam edeceği öngörülüyor.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 yılında, küresel ve ulusal ölçekte yaşanan politik ve ekonomik gelişmeler ve bilhassa, devam eden Rusya-Ukrayna savaşı, Gazze'de yaşanan insani felâket, Ocak 2024'te şiddetlenen Kızıldeniz'deki çatışmalar enerji piyasalarını etkileyen önemli faktörler oldu. Kızıldeniz'deki çatışmaların neden olduğu jeopolitik gerilim, özellikle Orta Doğu'da petrol ve doğal gaz tedarik zincirlerini etkileyerek, enerji piyasalarında dalgalanmalara neden oldu.

2022 yılı Ekim ayında OPEC+'nın aldığı petrol arzı kesinti kararı sonrası 2023 yılına 80 ABD doları seviyesinden başlayan Brent tipi ham petrol fiyatı, yılın ilk yarısında ABD'de yaşanan bankacılık krizi, merkez bankalarının devam eden faiz artışları ve resesyon endişeleri ile yıl genelinde dalgalandı. Nisan ayında OPEC+ sürpriz bir kararla petrol arzını kısıt. Devamında Rusya'nın aldığı ilave üretim kesintisi kararı sonrası, petrol fiyatı yükselerek ilk dokuz ayın sonunda 96 ABD doları seviyesini gördü. Ancak, OPEC dışı tedarikçilerin güçlü seyrini korumasının bir sonucu olarak, Brent tipi ham petrol fiyatı yılı 77,6 ABD doları seviyesinde kapattı.

2023 yılında küresel petrol talebi ve rafineri faaliyetlerinde de önemli değişiklikler yaşandı. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (UEA) Ocak 2024 tarihli Petrol Piyasası Raporu'na göre, 2023 yılında toplam petrol talebi 2,3 milyon varil artarken, 2024 için bu artışın 1,2 milyon varil olması beklenmektedir. Bu yavaşlamanın nedenleri arasında makroekonomik zorluklar, daha sıkı verimlilik standartları ve elektrikli araç filosunun genişlemesi gösterilmektedir.

Türkiye'de ise akaryakıt talebi güçlü seyrini 2023 yılında da korudu. EPDK'nın Aralık 2023 raporuna göre motorin talebi yıllık bazda %6 artarken, jet yakıtı talebi %16,8, benzin talebi ise %23,6 arttı. 2023 elektrik tüketimi ise yıllık %0,2 azalışla 330 TW/saat olarak gerçekleşti.

Şirketimiz Tüpraş'ta, 2023 yılında, %87 kapasite kullanımıyla 24,9 milyon ton üretim ve 23,8 milyon tonu yurt içi olmak üzere toplam 30,1 milyon ton satış hacmi ile 686,5 milyar TL ciroya ulaştık. Güçlü bilanço yapımız, dengeli portföyümüz ve etkili risk yönetim politikalarımız sayesinde 57,8 milyar TL vergi öncesi kâr elde ettik.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olarak, yenilenebilir enerji kaynaklarına ve temiz enerji teknolojilerine yatırım yapma kararlılığı ile sıfır karbon elektrik portföyünü genişletmeye yönelik adımlar atarak, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarımızı azaltma yolunda önemli ilerlemeler kaydettik. Bu kapsamda 2022 yılında portföyümüze katılan Entek Elektrik Üretim A.Ş. ve rafineri sahalarımızda

stratejik dönüşüm

Tüpraş hayata geçirmekte olduğu stratejik dönüşüm ile ülkemizin enerji piyasasının dönüşüm yol haritasını da çizmektedir.

tamamlanan GES yatırımlarımız ile sıfır karbon elektrik portföyümüz toplam 416 MW'a ulaşmıştır.

Tüpraş hayata geçirmekte olduğu stratejik dönüşüm ile ülkemizin enerji piyasasının dönüşüm yol haritasını da çizmekte; uyguladığı projelerle çevresel sürdürülebilirliği ve ekonomik kalkınmayı da desteklemektedir.

Sürdürülebilirlik yolcuğumuzun yeni kilometre taşı olan ilk Entegre Faaliyet Raporunu siz değerli paydaşlarımızla paylaşmanın gurur ve heyecanını yaşıyoruz. Raporumuz, çevresel, sosyal ve yönetim alanlarındaki taahhütlerimizi ve başarılarımızı kapsamlı bir şekilde sunarak, sürdürülebilir bir geleceğe olan güçlü taahhüdümüzü yansıtmaktadır.

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Zorlayıcı küresel gelişmelerin hâkim olduğu bir yılı geride bırakırken, geleceğe olan inancımız ve kararlılığımızla ilerlemeye devam ediyoruz.

Koç Topluluğu ve Tüpraş olarak, değişen piyasa koşullarına hızlı ve esnek bir şekilde uyum sağlayarak, sürdürülebilir başarıma odaklanacağız.

Koç Topluluğu'nun 100. yılını kutlamaya hazırlanırken, Cumhuriyetimizin ve Topluluğumuzun ikinci yüzyılında da ülkemiz için çalışmayı, inovasyona ve sürdürülebilirliğe yatırım yapmayı sürdüreceğiz.

Tüm çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza ve paydaşlarımıza, destek ve katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL KURUL GÜNDEMİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 01.04.2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURULU TOPLANTISININ GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,
2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2023 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,
3. 2023 Yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,
4. 2023 Yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,
5. Türk Ticaret Kanunu'nun 363'üncü maddesine göre yıl içerisinde Yönetim Kurulu üyeliklerinde yapılan değişikliğin onaylanması,
6. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirketin 2023 yılı faaliyetlerinden dolayı ibra edilmesi,
7. Şirket'in kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2023 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,
8. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin seçilmesi,
9. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması,
10. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
11. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kurulu'na seçiminin onaylanması,
12. Şirket'in Bağış ve Sponsorluk Politikası kapsamında 2023 yılı içerisinde yaptığı bağışlar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2024 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi,
13. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Şirketin ve bağlı ortaklıklarının 2023 yılında üçüncü kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi,
14. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2023 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
15. Şirketin düşük karbon ekonomisine geçiş için açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı ve Plan kapsamında 2023 yılında yapılan çalışmalar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
16. Dilek ve görüşler.

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

YÖNETİM KURULU'NUN YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 1 Ocak - 31 Aralık 2023 tarihli hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, Yönetim Kurulu'nun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun Grup'un durumu hakkında denetlenmiş olan konsolide finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolara ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde kabul edilen ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Bağımsızlık Standartları Dâhil) ("Etik Kurallar") ve Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatında ve ilgili diğer mevzuatta bağımsız denetimle ilgili olarak yer alan etik ilkelere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında

4 Mart 2024 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

4. Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514. ve 516. Maddelerine ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

- Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.
- Yıllık faaliyet raporunu; Grup'un o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtabilecek şekilde hazırlar. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, Grup'un gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.
- Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:
 - Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
 - Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları,
 - Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdî imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Ticaret Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

5 Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK ve Tebliğ hükümleri çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin, Grup'un denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgiler ve Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolarla ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Cihan Harman, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 8 Mart 2024

FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU (GÖRÜŞ)

Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

⁽¹⁾ Bağımsız Denetçi Raporu görüş sayfasının tamamı sayfa 318-322'de yer almaktadır.

KONSOLİDE BİLANÇO / KONSOLİDE GELİR TABLOSU

Konsolide Bilanço

(bin TL)	2023	2022	
Toplam Dönen Varlıklar	201.149.421	197.509.966	%2
Toplam Duran Varlıklar	165.644.252	150.190.516	%10
Toplam Varlıklar	366.793.673	347.700.482	%5
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	155.270.974	130.003.677	%19
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	8.581.932	38.284.238	-%78
Toplam Yükümlülükler	163.852.906	168.287.915	-%3
Toplam Özkaynaklar	202.940.767	179.412.567	%13

Konsolide Gelir Tablosu

(bin TL)	2023	2022	
Hasılat	686.528.507	916.751.060	-%25
Satışların Maliyeti	-576.796.119	-803.671.342	-%28
Brüt Kâr	109.732.388	113.079.718	-%3
Esas Faaliyet Kârı	73.627.774	76.252.790	-%3
Vergi Öncesi Kâr	57.820.358	68.508.196	-%16
Vergi Geliri/Gideri	-3.948.197	-6.962.959	-%43
Net Dönem Kârı	53.872.161	61.545.237	-%12
Ana Ortaklık Payları	53.577.336	61.313.713	-%13
Hisse Başına Kazanç (TL)	36,71	42,01	-%13

KÂR DAĞITIM POLİTİKASI

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabılır dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır.

Genel Kurul veya yetki verilmesi halinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir. Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtabilir. Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KAR DAĞITIM TEKLİFİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) esas alınarak hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak – 31 Aralık 2023 hesap dönemine ilişkin finansal tablolar incelenerek kabul edilmiş ve Genel Kurula sunulması uygun görülmüştür.

Söz konusu finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan kayıtlarına göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre 53.577.336.000 TL ana ortaklığa ait net dönem kârı, VUK kayıtlarına göre ise 56.028.515.230,26 TL cari yıl kârı bulunduğu görülmüştür;

a) Türk Ticaret Kanunu'nun 519. maddesi uyarınca ayrılması gereken %5 oranındaki genel kanuni yedek akçenin, 31.12.2023 itibarıyla VUK kayıtlarında mevcut genel kanuni yedek akçe tutarı sermayenin %20'lik sınırına ulaştığı için, 2023 yılı için ayrılmasına;

TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre elde edilen 53.577.336.000 TL net dönem kârına; 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücüne göre hesaplanan 1.434.176.000 TL tutarındaki bağışların eklenmesi sonucu ulaşılan kâr payı matrahının 55.011.512.000 TL olduğu;

Görülüş olup, buna göre;

b) Sermaye Piyasası mevzuatı ile Şirket Esas Sözleşmesinin 18. maddesine ve 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da ortaklar tarafından onaylanan Şirketimiz Kâr Dağıtım Politikası'na uygun olarak, global ve ulusal piyasalardaki belirsizlikler ve yüksek seyrini sürdüren fonlama maliyetleri çerçevesinde Şirketimizin uzun vadeli stratejileri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu da dikkate alınarak kâr payı dağıtımının;

20.000.000.000 TL ortaklara birinci kâr payı,

1.990.366.022,01 TL genel kanuni yedek akçe ayrılması,

Şeklinde gerçekleştirilmesinin;

c) Ortaklara ödenecek temettü toplamı olan 20.000.000.000 TL'nin tamamının nakden ödenmesinin;

d) Yukarıdaki kâr dağıtım teklifinin Genel Kurulca kabulü halinde ortaklara ödenecek toplam 20.000.000.000 TL kâr payının ve 1.990.366.022,01 TL tutarındaki genel kanuni Yedek Akçenin gerek TFRS'ye gerekse VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda cari yıl kazançlarından karşılanmasının;

e) Kâr dağıtım sonrası; TFRS kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolarda 31.586.969.977,99 TL'nin geçmiş yıl kârlarına aktarılmasının, VUK kayıtlarına göre kalan tutarın 31.12.2023 tarihli bilançonun VUK'a göre enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması neticesinde oluşan Geçmiş Yıl Kârları/Zararları hesabının alt kırılımında bırakılmasına;

f) Tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklarımıza; 1,00 TL nominal değerli hisse için % 1.037,99 oranında ve 10,3799282 TL brüt=net nakit kâr payı; diğer hissedarlarımıza ise 1,00 TL nominal değerli hisse için % 1.037,99282 oranında ve 10,3799282 TL brüt; % 934,19353 oranında ve 9,3419353 TL net nakit kâr payı ödenmesinin;

g) Kâr payı ödeme tarihinin 3 Nisan 2024 olarak belirlenmesinin;

Şirketimizin yapılacak olan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda ortaklarımızın onayına sunulmasına, finansal piyasalardaki gelişmelere ve şirketimiz likidite durumunun gelişimine göre yılın ikinci yarısında uygun koşullar oluşması halinde olağanüstü genel kurul kararı ile ilave kâr payı dağıtım imkanlarının ayrıca değerlendirilmesine karar verilmiştir.

KÂR DAĞITIM TABLOSU



01.01.2023 - 31.12.2023 HESAP DÖNEMİ KÂR DAĞITIM ÖNERİSİ

GENEL KURUL

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. 2023 Yılı Kâr Payı Dağıtım Tablosu (TL)

1. Ödenmiş / Çıkarılmış Sermaye *	1.926.795.598,00
2. Genel Kanuni Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre) **	3.201.966.309,43
Esas sözleşme uyarınca kâr dağıtımında imtiyaz var ise söz konusu imtiyaza ilişkin bilgi	
	SPK'ya Göre Yasal Kayıtlara (YK) Göre
3. Dönem Kârı/Zararı	57.820.358.000,00 63.848.036.633,73
4. Vergiler (-)	3.948.197.000,00 7.819.521.403,47
5. Net Dönem Kârı/Zararı (=)	53.577.336.000,00 56.028.515.230,26
6. Geçmiş Yıllar Zararları (-)	
7. Genel Kanuni Yedek Akçe (-)	
8. NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI (=)	53.577.336.000,00 56.028.515.230,26
9. Yıl içinde yapılan bağışlar (+)	1.434.176.000,00
10. Bağışlar Eklenmiş Net Dağıtılabilir Dönem Kârı	55.011.512.000,00 56.028.515.230,26
Ortaklara Birinci Kâr Payı	
11. - Nakit ***	20.000.000.000,00 96.339.779,90
- Bedelsiz	
- Toplam	20.000.000.000,00 96.339.779,90
12. İmtiyazlı Pay Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	
13. Dağıtılan Diğer Kâr Payı	0,00 0,00
- Yönetim Kurulu Üyelerine	
- Çalışanlara	
- Pay Sahibi Dışındaki Kişilere	
14. İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	
15. Ortaklara İkinci Kâr Payı	19.903.660.220,10
16. Genel Kanuni Yedek Akçe	1.990.366.022,01 1.990.366.022,01
17. Statü Yedekleri	
18. Özel Yedekler	
19. OLAĞANÜSTÜ YEDEK	31.586.969.977,99 34.038.149.208,25
Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar	0,00 0,00
20. - Geçmiş Yıl Kârı	
- Olağanüstü Yedekler	
- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedekler	
21. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklardan Ayrılacak Yedek Akçe	0,00 0,00

* Tutar tescil edilmiş nominal sermaye tutarı olup, VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda 6.637.577.141 TL tutarında sermaye enflasyon düzeltme farkı yer almaktadır.

** Tutar nominal genel kanuni yedek akçe tutarı olup, enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda, yasal yedeklere ilişkin 5.624.186.034 TL tutarında enflasyon düzeltme farkı bulunmaktadır.

***Birinci kâr payı tutarı, tescil edilmiş nominal sermaye tutarı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

KÂR PAYI ORANLARI TABLOSU

	GRUBU	TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI TUTARI		TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI / NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ HİSSEYE İSABET EDEN KÂR PAYI	
		TUTARI (TL)	BEDELSİZ (TL)		TUTARI (TL)	ORAN (%)
NET	A	19.082.237.915,90		35,62	9,3419353	934,19353
	C	0,73		0,00	9,3419353	934,19353
	TOPLAM	19.082.237.916,63	0,00	35,62		

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 YILI YÖNETİM KURULU ÜYE ADAYLARI

Ömer M. Koç

Ali Y. Koç

Rahmi M. Koç

Semahat Sevim Arsel

Levent Çakıroğlu

Yağız Eyüboğlu

Erol Memioğlu

Yıldız Günay (Bağımsız)

Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici (Bağımsız)

Dr. Mehmet Cem Kozlu (Bağımsız)

Raporun yayın tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adayı henüz belli olmamıştır.

- Yıldız Günay, Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici ve Dr. Mehmet Cem Kozlu'nun özgeçmişleri için bkz. Genel Kurul Bilgilendirme Doküman EK/2 (sayfa 477), diğer özgeçmişler için bkz. Yönetim Kurulu Özgeçmişleri bölümü (sayfa 281-284).
- Şirket Genel Kurulu'nca verilen izin çerçevesinde yönetim organı üyelerinin kendisi veya başkası adına yaptığı işlemler ile rekabet yasağı kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgiler için bkz. Bilgilendirme Dokümanı 14 no'lu gündem maddesine ilişkin açıklama (Sayfa 476).
- Tüpraş'ın üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdüre doğrudan bağlı direktörler olarak belirlenmiştir. 2023 yılında sağlanan faydalar hakkında bilgiler finansal tabloların 28 numaralı dipnotunda yer almaktadır (bkz. sayfa 388).

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER İÇİN ÜCRET POLİTİKASI



Bu politika dokümanı, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdür, genel müdür yardımcıları ve genel müdüre doğrudan bağlı direktörlerden oluşan üst düzey yöneticilerin ücretlendirme sistem ve uygulamalarını tanımlamaktadır.

Türk Ticaret Kanunu ve Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Esas Sözleşmesinin 12'nci maddesine uygun olarak Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere, yönetim kurulu üyeliği fonksiyonları için her yıl olağan genel kurul toplantısında sabit ücret belirlenir. Yönetim kurulu üyelerine, atanma ve ayrılma tarihleri itibarıyla görevde bulundukları süre dikkate alınarak kıst esasına göre ödeme yapılır.

İcrada bulunan yönetim kurulu üyelerine, ayrıca aşağıda detayları açıklanan üst düzey yöneticiler için belirlenen politika kapsamında ödeme yapılır.

Şirket faaliyetlerine katkı amacıyla yönetim kurulu üyeliği dışında belli fonksiyonları yürütmekle görevlendirilen üyelere, genel kurulda belirlenen sabit ücrete ek olarak üstlendikleri bu fonksiyon dolayısıyla Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde ayrıca menfaat sağlanabilir.

Şirket yönetim kuruluna şirketin işleyişi ile ilgili her türlü konuda etkin destek verecek olan, yönetim kurulu ile idari yapı arasında koordinasyonu sağlayan **yürütme komitesinin** başkan ve üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenen tutarda ayrıca menfaat sağlanabilir. Yürütme Komitesi üyelerine yıl içinde bu kapsamda ödeme yapılmış ise yılsonunda belirlenen tutardan mahsup edilir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyelerinin şirkete sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) şirket tarafından karşılanabilir.

Üst Düzey Yönetici ücretleri ise sabit ve performansla dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Ücretlendirme politikası kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır.

Üst Düzey Yönetici sabit ücretleri; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasadaki geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve uzun vadeli hedefleri ve kişilerin pozisyonları da dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülüklerle uygun olarak

belirlenir. Ücretlendirme politikası ile şirket içi ücret dengeleri ve piyasadaki rekabet edilebilirlik dikkate alınarak, çalışanların motivasyonunun ve bağlılıklarının artırılması ve şirket stratejik iş hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak nitelikli çalışanların kazandırılması amaçlanmaktadır.

Üst Düzey Yönetici primleri ise; şirketin iş hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve üzerine çıkılmasını destekleyecek, sürdürülebilir başarıyı ödüllendirerek üstün performansı teşvik edecek şekilde prim bazı, şirket performansı ve bireysel performansa göre hesaplanmaktadır. Kriterler ile ilgili bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

- **Prim Bazı:** Prim Bazları, her yılbaşında güncellenmekte olup, yöneticilerin pozisyonlarının büyüklüğüne göre değişkenlik göstermektedir. Prim bazları güncellenirken piyasadaki üst yönetim prim politikaları göz önünde bulundurulur.
- **Şirket Performansı:** Şirket performansı, her yılbaşında şirkete verilen finansal ve operasyonel (pazar payı, ihracat, yurtdışı faaliyetler, verimlilik vb.) hedeflerin, dönem sonunda ölçülmesi ile elde edilmektedir. Şirket hedefleri belirlenirken, başarının sürdürülebilir olması, önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi önemle dikkate alınan prensiplerdir.
- **Bireysel Performans:** Bireysel performansın belirlenmesinde, Üst Düzey Yöneticilerin kendi ekipleri ve yöneticileri ile belirledikleri bireysel ve kolektif hedefler ile kilit sonuç göstergeleri dikkate alınmaktadır. Bireysel performansın ölçülmesinde, finansal alanların dışında uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme, Çevre, Toplum ve Kurumsal Yönetişim (ÇSY) politikalarına uyum prensipleri de gözetilmektedir.

Şirketimiz üst düzey yöneticilerinin işten ayrılma halinde, çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladıkları katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilir.

Yukarıdaki esaslara göre belirlenen ve yıl içinde Üst Düzey Yönetici ve Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen toplam miktarlar, izleyen genel kurul toplantısında mevzuata uygun olarak ortakların bilgisine ve/veya onayına sunulur.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ HAKKINDA

Genel Müdür'ün Mesajı
Bir Bakışta Tüpraş
Amaç ve Değerler
Tüpraş'ta Strateji

2023 yılı Öne Çıkanlar ve Gelişmeler
2023 Yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler
Faaliyetlerle 2023 Performansı
Başarı ve Ödüller

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Değerli paydaşlarımız,

Sıra dışı bir yılın ardından

2023 yılı, dünyada ve Türkiye’de birçok gelişmenin yaşandığı, farklı duyguları bir arada deneyimlediğimiz sıra dışı bir yıl olarak hafızalarımızda yerini aldı. 6 Şubat depremlerinin derin acısıyla sarsılırken yaralarımızı sarmak için birlik ve dayanışmanın en güzel örneklerini sergiledik. Yaşamını yitiren tüm vatandaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyor, geride kalanlara sabırlar diliyorum.

2023, aynı zamanda Cumhuriyetimizin asırlık tarihinin gururunu yaşadığımız çok anlamlı bir yıldır.

100. yaşına basan Türkiye Cumhuriyeti’nin ikinci yüzyılında da ülkemizin lider sanayi şirketi konumumuzu koruyarak geleceğin enerjisini üretme hedefiyle ve kararlılığıyla ilerliyoruz.

Ekonomik perspektifte baktığımızda 2023 enflasyon kaygılarının sürdüğü, çoğu ülke merkez bankalarınca uygulanan parasal sıkılaştırma önlemlerinin etkisiyle resesyon endişelerinin arttığı ve bölgemizdeki savaşların gündemdeki ağırlığını koruduğu bir dönem oldu.

AB ülkelerinin almadığı Rus ham petrol ve ürünleri, Asya başta olmak üzere yeni rotalara yönelirken AB ülkeleri Orta Doğu, Asya, Afrika ve Amerika’dan ithalatını artırarak arz açığını giderdi. Ukrayna’da

halen devam etmekte olan savaş tıkanma noktasına gelirken, G7 ve AB yaptırımlarına rağmen doğal gazda yaşananın benzeri bir arz sıkıntısının oluşmaması petrol sektörünün güçlü ve esnek yapısını da gösterdi.

Piyasa risklerinin ve fırsatlarının proaktif bir şekilde yönetimine odaklı Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılmasının yanı sıra fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitti. Bu doğrultuda 2023 yılı içinde Türkiye dâhil 11 ülkeden 17 farklı çeşit ham petrol alımı gerçekleştirildi.

2020’de Covid Pandemisi nedeniyle tarihin en hızlı talep düşüşünü gören petrol sektörü, sadece iki yıl sonra 2023’te toplamda rekor talep seviyelerine ulaştı. Orta vadeye bakıldığında, 2030 yılına kadar olan dönemde rafinaj sektöründe konsolidasyonun devam etmesi ve yaklaşık 3,5 milyon varil/günlük net kapasite artışına ulaşılması beklenmektedir. Aynı dönemde rafineri ürünleri talebinin ise yaklaşık 4,5 milyon varil/gün artacağı öngörülmektedir.

Her ne kadar âtıl rafinerilerin üretime geri dönmeye başladığı ve bölgesel dengeleri etkileyecek önemli yeni kapasitelerin devreye gireceği izlense de, önümüzdeki dönemde arz talep dengesizliğinin rafinaj sektörü için genel anlamda olumlu bir dönem oluşturması beklenmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Küresel dalgalanmanın sürdüğü 2023 yılında, Tüpraş etkin finansman politikalarıyla proaktif bilanço yönetim stratejisini belirlemiş ve mali yapısının sürdürülebilirliğini sağlayarak, güçlü bir finansal yapı oluşturmuştur.

Brent ham petrol fiyatı ortalama 83 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşti.

Yıl içerisinde OPEC+'nın derinleşen arz kesintilerinin yanı sıra tüm zamanların en üst seviyesine çıkan dünya ham petrol talebi, ham petrol fiyatlarını desteklemiş ve yıl içinde 97,9 ABD doları/varil seviyesini gören Brent ham petrol fiyatı, son çeyrekte İsrail-Filistin olaylarına bağlı artan risk priminin desteğine rağmen rafineri bakımları ve OPEC+ dışı üretim artışının sürmesiyle aralık sonunda 77,6 ABD doları/varil seviyelerine geriledi. Yıllık ortalama ham petrol fiyatı 2023'te 82,6 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşti.

Ürün stoklarındaki 2021 yılında başlayan ve 2022 yılında devam eden azalma trendi, 2023 yılında hız kesti. Benzin stoklarında sınırlı düşüş olurken, orta distilat stoklarının 2022 sonunda indiği düşük stok düzeylerini yıl boyunca sürdürmesi ürün marjlarını destekleyen unsurlar oldu. 2022 yılında azalan stoklar ve geri gelen taleple oluşan olumlu rafineri kârlılığı ortamı 2023 yılında da devam etti.

Tüm bu gelişmelerin paralelinde Tüpraş'ın net rafineri marjı 16,0 ABD doları/varil seviyesinde dengelendi.

Optimum şarjla ulaşılan %87'lik kapasite kullanımı

Tüpraş, ülkemizin enerji ihtiyacını karşılama görevini "emniyetli işletme" anlayışıyla yerine getirirken, ham petrol ve yarı mamul dâhil 26,2 milyon ton toplam şarj ve %87 kapasite kullanımıyla 24,9 milyon ton mamul üretti. Yurt içi talebe bağlı olarak, 23,8 milyon ton yurt içi satışla piyasa talebinin önemli bir kısmını karşılarken, ihracat ve transit satış dâhil 30,1 milyon ton toplam satış hacmine ulaştık. Diğer taraftan 2023 yılında toplam 2.101 GW/saat sıfır karbonlu elektrik satışı gerçekleştirildi.

Ürün marjlarındaki yükselişin yanı sıra yurtiçi ve uluslararası satışlardaki güçlü seyir sonucunda Tüpraş'ın 2023 yılı vergi öncesi kârı 57,8 milyar TL oldu.

Küresel dalgalanmanın sürdüğü 2023 yılında, Tüpraş etkin finansman politikalarıyla proaktif bilanço yönetim stratejisini belirlemiş ve mali yapısının sürdürülebilirliğini sağlayarak, güçlü bir finansal yapı oluşturmuştur.

Gelecek dönemde de Tüpraş'ın operasyonlarını ve stratejik dönüşüm yolculuğunu destekleyecek güçlü bir bilançonun devamlılığı, etkin finansman yönetiminin ana hedefi olmayı sürdürecektir.

Stratejik dönüşüm yolculuğumuz ve 2023 yılı kazanımları

Türkiye enerji sektörünün öncüsü olarak, 2021 yılında açıkladığımız "Stratejik Dönüşüm Planı" doğrultusunda, mevcut varlıklarımızı sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara yatırımlar yaparak Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedefliyoruz.

Planımız kapsamında emisyonları azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğumuzu başlattık. Üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını 2017 yılına kıyasla, 2030'da %27, devam eden yatırımlarla 2035 yılında %35 ve 2040 yılında %49 oranında azaltmayı, 2050 yılı itibarıyla ise karbon nötr bir enerji şirketi olarak faaliyetlerimizi yürütme hedefini belirledik.

Memnuniyetle ifade etmek isterim ki hayata geçirdiğimiz projelerin bir sonucu olarak 2023 yılı sonu itibarıyla 2017 baz yılına göre, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarımız %15 oranında azaldı.

-% 15

Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarımız
%15 oranında azaldı.

Dört stratejik iş odağımızdan biri olan Sürdürülebilir Rafinaj alanında, 2023 yılında gerçekleştirilen 51 adet enerji verimliliği projesi sayesinde 2.057 TJ seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu ile 113.544 ton CO₂e emisyon azaltımı sağlandı. Dünyadaki rafinerilerin enerji verimliliği performansını ölçmede kullanılan enerji yoğunluğu endeksi değeri ise 2023 yılında 92,4 olarak gerçekleşti. Bu sonuçla 2008 yılından raporlama dönemine 27 puan iyileşme sağlamış olduk.

2023 yılında BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda, “Su Yönetim Planı” oluşturuldu. Tüm rafinerilerimizde ilk kez kapıdan kapıya ISO 14046 Su Ayak İzi Değerlendirmesi yapıldı.

Sıfır karbonlu elektrik üretimi alanında 2022 yılında Tüpraş bünyesine kattığımız Entek Elektrik Üretim A.Ş.’nin 2023 yılında 50 MW kapasiteli Kınık RES’i devralmasıyla, sekiz hidroelektrik, iki rüzgâr ve bir doğal gaz çevrim santrali ile toplam kurulu gücü 492 MW’a ulaştı. Rafineri sahalarımızda tamamlanan GES yatırımlarımızla beraber toplam Sıfır Karbon Elektrik kurulu gücümüzü ise 416 MW’a yükselttik.

Entek tarafından, Elektrik Piyasasında Depolama Faaliyetleri Yönetmeliği kapsamında depolama tesisi kurmak taahhüdü ile yaklaşık 1,5 GW ilave kapasite için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’na (EPDK) gerçekleştirilen başvuruların tamamının değerlendirme süreçleri tamamlandı. Ön lisans onayı alınan toplam 653,3 MW kapasiteli 11 projenin yanı sıra lisans tadili kabul edilen 65 MW kapasiteli proje dahil tüm projelerin geliştirme ve izin süreçlerine başlandı. Bu yatırımlarımızla, 2030’da 1 GW ve 2035’te 2,5 GW sıfır karbonlu kurulu güç hedefimize doğru önemli bir mesafe kaydettik.

Sürdürülebilirlik vizyonumuzu havacılık sektöründeki çevreci yakıt üretimiyle üst seviyelere taşıma ve Türkiye’nin lider SAF üreticisi olma hedefimiz kapsamında temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, detay mühendislik çalışmaları devam ediyor.

Elektroliz teknolojilerini ve sıfır karbonlu elektriği kullanarak yeşil hidrojen üretme odak alanı doğrultusunda 20 MW’lık pilot elektrolizör kurulumuna yönelik temel mühendislik çalışmamız tamamlanmış olup, dönemsel olarak değerlendirmelerimiz sürüyor.

Geleceğin iş dünyasının gerekliliklerine, sürdürülebilirliği esas alan kapsayıcı yaklaşımımızla hazırlanıyoruz

Organizasyonel yapımızı kuvvetlendirerek, geleceğin iş hayatına (future of work) en verimli şekilde uyum sağlamak üzere gerekli adımları atmaya devam ediyoruz.

2023 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesinin (UNGCI) imzalaması oldu. Kapsayıcı, eşitlikçi, adil, insan haklarına saygılı ve emniyetli bir çalışma ortamını tüm süreçlerimizin merkezinde tutuyoruz. Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri’nin (UN WEPs) imzacısı olarak kapsayıcı bir iş yeri olma hedefiyle kadınların eşit temsili için çalışmalar yürütüyoruz.

Çevresel, sosyal ve yönetsel konulara yönelik çalışmalarımız Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi başta olmak üzere, FTSE4Good, MSCI ESG Rating, Sustainalytics, Moody’s ve Bloomberg GEI gibi endekslerde değerlendiriliyor. Bu alandaki uygulamalarımızı ulusal ve küresel yatırımcıların beklentilerini de göz önünde tutarak her yıl yeniden gözden geçiriyoruz. Bu yıl yayımladığımız Entegre Faaliyet Raporunda 33 çevresel, 43 sosyal, 7 yönetim ve 2’si operasyonel alanlar olmak üzere toplam 85 yeni göstergeyi ilk defa kamuya açıkladık.

Paris anlaşması ile uyumlu ortaya konulan hedefler doğrultusunda emisyon azaltımımızı düzenli olarak takip ediyoruz. Bu kapsamda bu sene ilk defa katıldığımız CDP Karbon Saydamlık Projesi’nin (Carbon Disclosure Project) “Su Güvenliği” ve “İklim Değişikliği” programında, iklim değişikliği ve su alanlarındaki risk ve fırsatları belirlememiz ve bu alanlardaki yönetim, strateji ve hedeflere dair özverili çalışmalarımız neticesinde “B” notu ile derecelendirilmiş olmanın gururunu yaşıyoruz.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Her yeni işe alımda %50 oranında kadın çalışan hedefiyle ilerliyoruz

"Eşitlik için Enerjimiz Bitmez" diyerek kapsayıcı, eşitlikçi, adil, insan haklarına saygılı ve emniyetli bir çalışma ortamını tüm süreçlerinin merkezinde tutan bir şirket olarak, her yeni işe alımda, iki kişiden birinin kadın olması hedefiyle çalışıyoruz.

2023 yılında yapılan yeni işe alımlarda kadın çalışan oranımız %37 olarak gerçekleşti. Mühendislik, Ar-Ge, inovasyon, hizmet tasarımı ve bilişim teknolojileri alanlarında 2021 baz yılında %23 olan kadın çalışan oranı 2023 yılında %29'a ulaştı. 2027 yılında bu oranı %40'a çıkarma hedefimize ilerliyoruz.

Koç Holding'in Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'ndaki küresel liderliği doğrultusunda, teknoloji ve inovasyon alanında açıkladığı taahhütlerine katkı sağlamak için 2022 yılında uygulamaya aldığımız ve 2027'ye kadar 100.000 kız öğrenciyi ulaşmayı hedeflediğimiz "Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı" kapsamında 2023 yılında 15.000 öğrenciyi ulaştık.

Kapsayıcı kültür çalışmalarının başarılı bir sonucu olarak 2021 ve 2022 yıllarında olduğu gibi, 2023 yılında da Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'nde 3. kez yer aldık.

Deprem bölgesinde destek faaliyetlerimizi bütün imkanlarımızla sürdürdük. Rafineri Arama Kurtarma ekibimiz cansiperane çabalarıyla sekiz canımızı yeniden yaşamla buluşturdu. Akaryakıt başta olmak üzere bölgedeki temel ihtiyaçları gidermek üzere ilk günden itibaren depremzedelerin yanında olduk. Topluluğumuzun kurduğu 20.000 kişilik Umud Kentler' de destek faaliyetleri yürüttük. 110 kişilik gönüllü ekibimiz Hatay, İskenderun, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya'da ailelerin yeni yaşamlarına geçişlerine destek oldu. Arama kurtarma ekiplerimiz başta olmak üzere, depremzedelerle dayanışma içinde olan tüm çalışma arkadaşlarımıza minnettarız.

Önümüzdeki süreçte bölgenin bütünüyle ayağa kalkabilmesi için üzerimize düşeni yapmaya, Ülkemize olan sorumlulukla, kesintisiz üretimimizle ve tüm enerjimizle daima bölge halkının yanında olmaya devam edeceğiz.

Geçtiğimiz yıl ilk kez yayımladığımız sürdürülebilirlik ve ÇSY alanlarındaki çalışmalarımızın detaylı olarak yer aldığı ilk Entegre Raporumuzun ardından bu yıl raporlamamızı, IFRS Vakfı Entegre Raporlama Çerçevesini dikkate alarak hazırladığımız ilk Entegre Faaliyet Raporu'muz ile yapıyoruz.

daha iyi bir dünya

ÇSY alanlarındaki tüm çalışmalarımızı daha da ileriye taşıma ve gelecek kuşaklara daha iyi bir dünya bırakmak hedefimiz için var gücümüzle çalışıyoruz.

Tüpraş ve iştirakleri olarak, çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin listesine yer veren AB taksonomisi kapsamında ilk gönüllü raporlamamızı bu vesileyle açıklıyoruz.

Bu yıl ilk kez gerçekleştirdiğimiz "çifte önemlilik çalışması" ile Tüpraş'ı etkileyen sürdürülebilirlik konuları ve Şirketimizin sürdürülebilirlik konu başlıklarına etkisi raporumuz kapsamında paylaşılmaktadır.

Entegre Faaliyet Raporumuzda da paylaştığımız, çevresel, sosyal ve yönetsel konulardaki tüm çalışmalarımızı daha da ileriye taşıma ve gelecek kuşaklara daha iyi bir dünya bırakmak hedefimiz için var gücümüzle çalışıyoruz.

Kurulduğumuz ilk günden itibaren Türkiye'nin enerjisini sağlamak için tüm gücüyle çalışan bir şirket olarak, aynı kararlılıkla geleceğin enerjisini de hep birlikte üreteceğiz.

Ulusal sorumluluk olarak gördüğümüz bu hedefimiz doğrultusunda geçmişten geleceğe çok büyük emek ve katkısı olan tüm çalışma arkadaşlarıma, iş ortaklarımıza, hissedarlarımıza ve paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

Türkiye'nin enerjisini üreten Tüpraş, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu ve entegre petrol şirkettir. **"Enerjimiz Geleceğe"** mottosuyla Stratejik Dönüşüm Planı'nı açıklayan Tüpraş, mevcut rafinaj operasyonlarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen gibi düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara yatırım yaparak, iştirakleri ve bağlı ortaklıklarıyla birlikte Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedeflemektedir.



BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

Tüpraş'ın kökleri, **1955** yılında yerli ham petrolün işlenmesi amacıyla kurulan Batman Rafinerisi'ne kadar uzanmaktadır. **İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman**'da kurulu dört rafinerinin faaliyetleri **1983** yılından bu yana Tüpraş çatısı altında devam etmektedir. Tüpraş'ın dört rafinerisinde yıllar içinde gerçekleştirdiği önemli kapasite ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerilerinin ham petrol işleme tasarım kapasitesi 30 milyon tondur.

Tüpraş bugün üretim kompleksleri ve bağlı ortaklıklarıyla

- **ham petrol rafinajı,**
- **rafine edilmiş petrol ürünleri üretim ve satışı,**
- **petrol ürünü perakende satışı,**
- **depolama ve uluslararası ticaret,**
- **deniz ve karayolu taşıma,**
- **elektrik üretim**
- **enerji projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık**

alanlarında faaliyet gösteren bir entegre enerji şirkettir.

Tüpraş, Türkiye ve İngiltere olmak üzere farklı coğrafyalarda geliştirdiği tecrübesi, 6.000'den fazla insan kaynağı ve 5.000'e yakın tedarikçi ağı ile 4.000'i aşan müşterisine kesintisiz ve kaliteli hizmet sunmaktadır. Yarattığı katma değer ve 2023 yılında elde ettiği 686,5 milyar TL'lik cirouyla **dünyanın 36., Avrupa'nın 7. büyük rafineri şirketi, Türkiye'nin ise en büyük sanayi kuruluşudur.** Türkiye'nin depolama kapasitesinin %53'üne ve Türkiye akaryakıt ürünleri pazarında toplam %51 paya sahip olan Şirket, kimyasallar kategorisinde ülkemizin ihracat şampiyonudur. Tüpraş 2023 yılında 4 kıtada 29 farklı ülkeye yaklaşık 6,1 milyon ton (3,9 milyar ABD doları) katma değerli yakıt ve ham petrol türevi ürün ihracatı gerçekleştirmiştir. Yüksek üretim ve dönüşüm kapasitesi ile Akdeniz havzası başta olmak üzere yakın coğrafyadaki en önemli rafinaj şirketleri arasındadır.

Yükselen jeopolitik risk faktörlerinin piyasalardaki arz-talep dengesinde yarattığı fırsatları değerlendirebilecek şekilde konumlanan Tüpraş, operasyonel esnekliği, geniş ürün portföyü ve akredite laboratuvarları ile güvenilir ve tercih edilen bir tedarikçi olmuştur. Tüpraş; "sıfır risk politikası" ile ileri derece uyum kontrollerini gerçekleştirerek her geçen gün müşteri portföyünü genişletmekte ve mevcut müşterileriyle yeni ticari bağlantılar geliştirmektedir. Aynı zamanda mevcut ürünlerine yeni pazarlar bulmakta, piyasada talep gören ve katma değeri yüksek yeni kalitelerdeki ürünleri ise operasyonel esneklik dâhilinde üreterek ihracat ürün portföyünü genişletmektedir

Tüpraş 9,5'lik ortalama Nelson Kompleksite Endeksi ile Akdeniz'in yüksek kompleksiteye sahip az sayıdaki rafinerileri arasında bulunmaktadır.

Tüpraş, Türkiye ve İngiltere olmak üzere farklı coğrafyalarda geliştirdiği tecrübesi, 6.000'den fazla insan kaynağı ve 5.000'e yakın tedarikçi ağı ile 4.000'i aşan müşterisine kesintisiz ve kaliteli hizmet sunmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

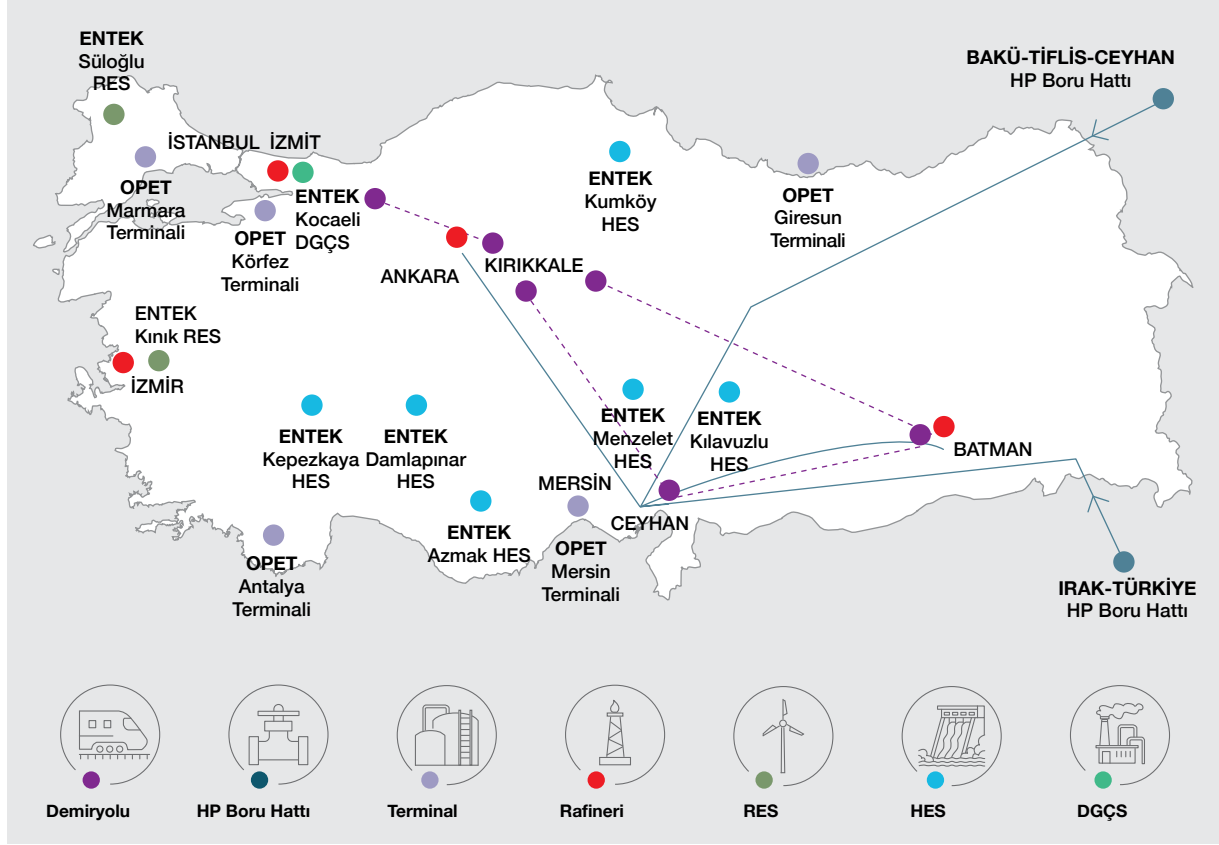
TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



4 rafineri toplam 30 milyon ton / yıl rafinaj kapasitesi

İZMİR RAFİNERİSİ



İZMİR RAFİNERİSİ



KIRIKKALE RAFİNERİSİ



BATMAN RAFİNERİSİ





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

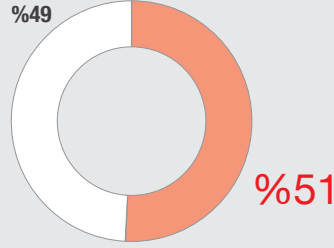
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

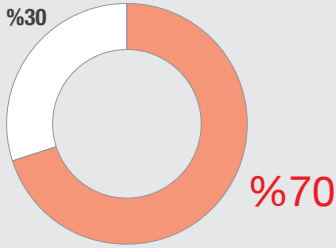
FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

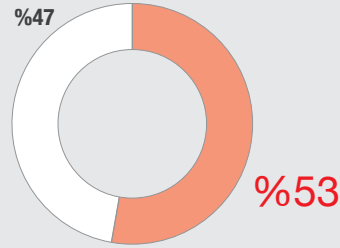
Tüpraş, yarattığı katma değer ve cirouyla Türkiye'nin en büyük sanayi şirketidir.



Türkiye akaryakıt ürünleri pazarındaki toplam payı %51'dir.



Tüpraş, Türkiye'nin mevcut rafinaj kapasitesinin %70'ine sahiptir.



Tüpraş, Türkiye'nin mevcut depolama kapasitesinin %53'üne sahiptir.

5 terminal

1,1 milyon m³
depolama kapasitesi

1.866 istasyon

OPET TERMİNALLER



OPET İSTASYONLARI



16 tanker

661.787 DWT
taşıma kapasitesi

12 lokomotif 554 akaryakıt ve platform vagonu

DİTAŞ



KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.



8 HES, 2 RES, 1 DGÇS

492 MW
kurulu güç

ENTEK



İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar



Tupras Trading Ltd

Tüpraş, Tupras Trading Ltd'in %100 hissesine sahiptir.

İngiltere'de bulunan şirket, Tüpraş'ın mevcut dış ticaret operasyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer yaratmaktadır.



Opet

Tüpraş, Opet'in %41,67 hissesine sahiptir.

1.866 adet istasyona ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesine sahip olan Opet, beş terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.



Ditaş

Tüpraş Ditaş'ın %79,98 hissesine sahiptir.

Tüpraş'a, önemli bir operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, raporlama tarihinde toplam 16 tanker ve yaklaşık 662 bin DWT'luk taşıma kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük akaryakıt ürün taşıma filosuna sahiptir.



Körfez Ulaştırma

Tüpraş, Körfez Ulaştırma'nın %100 hissesine sahiptir.

Körfez Ulaştırma ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisidir.



Entek

Tüpraş, Entek'in %99,23 hissesine sahiptir.

Toplam kurulu gücü 492 MW olan Entek, 380 MW'lık sıfır karbonlu elektrik kurulu gücünü artırmayı ve hidroelektrik kaynak ağırlıklı portföyünü çeşitlendirmeyi amaçlamaktadır



Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. (Tupras Ventures)

Tüpraş, Tupras Ventures'ın %100 hissesine sahiptir.

Tüpraş, açık inovasyon çalışmalarını ileri taşıyarak, start-uplara doğrudan yatırım yapılması için Eylül 2022'de Tupras Ventures'ı kurmuştur.

İş ortakları hakkında detaylı bilgiye [web sitesinden](#) ulaşabilirsiniz.

Rafineriler

Tüpraş, 11,3 milyon ton İzmit Rafinerisi, 11,9 milyon ton İzmir Rafinerisi, 5,4 milyon ton Kırıkkale Rafinerisi ve 1,4 milyon ton Batman Rafinerisi olmak üzere toplam 30 milyon ton/yıl rafinaj kapasitesine sahiptir.

Rafineriler hakkında detaylı bilgiye [web sitesinden](#) ulaşabilirsiniz.

Dünya'nın en büyük 36.
rafineri şirketi

36.

Avrupa'nın en büyük 7.
rafineri şirketi

7.

Türkiye'nin en büyük
sanayi kuruluşu

1.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



Özelleştirme sonrasında
7,6 milyar ABD doları
yatırım

7,6

6.213 Grup bünyesinde
çalışan dönem sonu
çalışan sayısı

6.213

İhracat rekoru sahipleri
arasında, kimyasal
kategorisinde 1.

1.

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut
rafinaj kapasitesinin
%70'ine sahiptir.

%70

Tüpraş'ın Türkiye akaryakıt
ürünleri pazarındaki toplam
payı %51'dir.

%51

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut
depolama kapasitesindeki
toplam %53'üne sahiptir.

%53

AMAÇ VE DEĞERLER

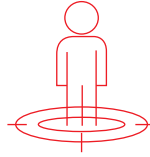
Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Enerji sektöründe, çevre ve yaşam değerlerine saygılı öncü bir şirket olmak vizyonumuz ve yenilikçi uygulamalarla sektörümüzü yönlendirmek ve ülkenin enerji ihtiyacını karşılamak amacımız doğrultusunda Tüpraş'ın amacı, değerleri ve çalışma prensipleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Amaç

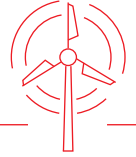
Sürdürülebilir bir dünya için "Enerjimiz Geleceğe" diyerek değişiyor ve dönüşüyoruz. 60 yılı aşkın köklü birikimimizden aldığımız güçle, 2050'de Lider Karbon Nötr Enerji Şirketi olmayı taahhüt

ediyoruz. Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu kimliğimizi, döngüsel ekonomiye katkımız ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğunda aldığımız sorumlulukları ileri taşımayı, temiz enerji dönüşümüne liderlik etmeyi amaçlıyoruz. Stratejik Dönüşüm Planımız doğrultusunda "Sürdürülebilirlik anlayışımızı



İnsan Odaklılık:

Geleceğin Tüpraş'ını insan odaklı, sorumlu üretim bilinciyle hareket eden, toplumsal faydada kapsayıcılığı ve paydaşlarına değer katmayı önceliklendiren bir yaklaşımla kurguladık. En değerli varlığımızın çalışma arkadaşlarımız olduğu bilinciyle eşitlikçi, kapsayıcı, adil, insan haklarına saygılı bir iş ortamında, "Geleceğim Emniyetim" yaklaşımını tüm süreçlerimizin merkezinde tutuyoruz. Ar-ge, inovasyon ve dijitalleşme kültürümüzden güç alarak, geleceğin iş modelleriyle uyumlu bilgi ve yeteneklere sahip insan kaynağımızın gelişimini destekliyoruz.



Geleceğin Enerjisi İçin Dönüşüm:

Ülkemiz, hissedarlarımız, çalışanlarımız, iş ortaklarımız için en yüksek katma değeri yaratarak, dengeli iş portföyümüzle sürdürülebilir ve kârlı büyümeyi amaçlıyoruz. Ülkemizin net sıfır yolculuğunda, dönüşüm stratejimizi verimli, esnek ve sürdürülebilir şekilde geliştirip, karbon nötr enerji şirketine dönüşmek hedefiyle tüm gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

Değerler



Emniyet

- Emniyet önceliğimizdir.
- Emniyet bizim sorumluluğumuzdur.
- 10'suz olmaz kurallarımızı bilir ve uygularız.
- Emniyetsiz durumları düzeltmek için hızlıca harekete geçeriz.



Dürüstlük

- Birbirimize karşı dürüst oluruz.
- Sorumluluğumuzu bilir, hatalarımızdan öğreniriz.
- Birbirimize güven duyarız.
- Tüpraş'ı ve birbirimizi koruruz.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

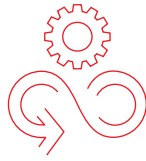
TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

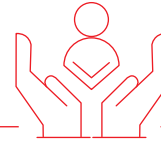
EKLER

destekleyen, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyüne sahip olmak" temel yaklaşımıyla "Sürdürülebilir Rafinaj", "Biyoyakıtlar", "Sıfır Karbonlu Elektrik" ve "Yeşil Hidrojen" olarak belirlediğimiz dört ana iş koluna odaklanıyoruz. Ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz karşılarken çalışanlarımız, iş ortaklarımız ve

tedarikçilerimiz ile paydaşlarımızla sürdürülebilir değer üretmek için var gücümüzle çalışıyoruz. Geleceğin Tüpraş'ını insan odaklı, sorumlu üretim bilinciyle hareket eden, toplumsal faydada kapsayıcılığı ve paydaşları için değer katmayı önceliklendiren bir yaklaşımla kurguladık.



Sorumlu Üretim: Sürdürülebilir büyümenin ancak çevreyi ve doğal kaynakları korumakla mümkün olduğunun bilinciyle hareket ediyoruz. İklim değişikliğine yönelik ulusal ve uluslararası gündem ve politikaları yakından takip ediyoruz. Tüm süreçlerimizde kaynakları verimli kullanıyor, döngüsel ekonomiye katkı sağlıyoruz. Değer zincirimizin çevresel ve sosyal etkilerini iyileştirmek için çalışıyoruz.



Toplumsal Faydada Kapsayıcılık: Sürdürülebilir kalkınma anlayışıyla toplumsal faydada kapsayıcılığı hedefliyoruz. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı rehber edindik. Küresel kurumsal vatandaş olma bilinciyle, iş dünyası, kamu ve sivil toplum iş birliği sistemini benimseyerek eğitim, çevre, eşitlik, kültür-sanat alanlarında toplumsal gelişimi destekleyen projeler yürütüyoruz.



Saygı

- Tüpraş Çeşitlilik Eşitlik Kapsayıcılık (Ç/E/K) politikasına uyarız.
- Birbirimizle saygılı iletişim kurarız.
- Birbirimize özen gösteririz.
- Doğayı koruruz.



Yenilikçilik

- Yaratıcı fikirlere açığız.
- Kendimizi ve işimizi sürekli geliştiririz.
- Yenilikçi çözümler üretiriz.
- Teknolojik gelişmeleri takip ederiz.

Stratejik Dönüşüm Planı

Tüpraş, verimliliğini ve üretkenliğini her geçen gün geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Tüpraş'ın öncelikli hedefi gelişen Türkiye'nin artan ve çeşitlenen enerji ihtiyacını, sürdürülebilirlik ve çevre, sosyal ve yönetim (ÇSY) gibi alanlarda devamlı iyileştirmeler yapmak suretiyle emniyetli ve kesintisiz bir şekilde karşılamaktır.

68 yıldır Türkiye enerji sektörünün öncüsü konumundaki Tüpraş, iklim kriziyle mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğunu, Koç Holding'in ortaya koyduğu vizyona paralel şekilde belirlemektedir. Bu doğrultuda Tüpraş, geleceğin enerjisini üretme hedefiyle oluşturduğu **Stratejik Dönüşüm Planı**'nı 2021 yılında paydaşlarına açıklamıştır.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı dâhilinde mevcut rafinaj operasyonlarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen gibi düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara da yatırım yaparak, Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedeflemektedir. Tüpraş bu plan doğrultusunda, emisyonlarını azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğunu başlatmıştır.

Sürdürülebilir bir dünya ve yaşamın dengesi gözetilerek **"Enerjimiz Geleceğe"** mottosuyla geleceğin Tüpraş'ı inşa edilirken, ürün ve hizmetlerin tüm paydaşların beklentilerine cevap verecek şekilde dönüştürüleceği yol haritası belirlenmiştir. Tüpraş, yol haritası kapsamında dönüşüm için gereken kaynağı mevcut varlıklarından elde ederken, bu alanlarda yapacağı enerji verimliliği, verimlilik artışı ve katma değerli ürün yatırımları ile **rafinaj** operasyonlarını daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmayı planlamaktadır. Buna ek olarak planın ilk döneminde yeni enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmının, **yeşil hidrojen** üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan **sıfır karbonlu elektrik** tesislerine ayrılması hedeflenmiştir.

Tüpraş, 2022 yılında Türkiye'nin sıfır karbonlu elektrik üretiminde lider olma hedefiyle ilk atılım olarak sekiz hidroelektrik, bir rüzgâr ve bir doğalgaz çevrim santrali bulunan toplam 442 MW kapasiteli Entek Elektrik Üretim A.Ş.'yi bünyesine katmıştır. Entek 2023 yılında 50 MW kapasiteli Kınık RES'i devralmış, böylece toplam sıfır karbonlu elektrik kurulu gücü 380 MW'a, toplam kurulu gücü de 492 MW'a yükselmiştir.

Entek'in devralınması ve büyümeye devam etmesi ile Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan kurulu güç hedeflerine ulaşmada önemli bir aşama kaydedilirken, bir yandan da rafinerilerde güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulumuna yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Tüpraş emisyon azaltım hedeflerine de önemli ölçüde katkı sağlayacak sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF-Sustainable Aviation Fuel) üretim hedefi kapsamında UOP Ecofining™ teknolojisinin kullanımı için dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Honeywell ile lisans anlaşması imzalamıştır. İzmir Rafinerisi'nde kurulacak Ecofining Ünitesi için temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, detay mühendislik çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye'nin en büyük hidrojen üreticisi olan Tüpraş, hidrojen üretim yöntemleri içinde sıfır emisyon ile ön plana çıkan elektrolizörlerle yeşil hidrojen üretimine odaklanmıştır. Bu doğrultuda 20 MW'lık pilot elektrolizör kurulumu projesinin temel mühendislik çalışması tamamlanmış olup, dönemsel olarak değerlendirmeler devam etmektedir.

geleceğin enerjisi

Tüpraş, geleceğin enerjisini üretme hedefiyle oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planı'nı 2021 yılında kamuoyuna açıklamıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Stratejik Dönüşüm Planı: Enerjimiz Geleceğe

Lider Karbon Nötr Enerji Şirketine Dönüşmek

Tüpraş, ağır taşımacılık ve lojistik gibi gelişen pazarlarda fırsatları yakalamayı amaçlamaktadır. Tüpraş hidrojeni halihazırda rafineri süreçlerinde kullanmakta ve Türkiye'nin en büyük hidrojen üreticisi konumundadır. Hidrojen üretim yöntemleri içinde sıfır emisyon ile ön plana çıkan elektrolizörlerle, yeşil hidrojen üretmeye odaklanılmıştır.

2040 yılına gelindiğinde hidrojen üretimi kaynaklı emisyonlarını sıfırlamayı hedeflemektedir.

Yeşil hidrojen üretimi için sıfır karbonlu elektrik entegrasyonuna odaklanan Şirket, enerji dönüşümünde yenilenebilir kaynaklara yönelmektedir.



Tüpraş, verimlilik projeleri ve dekarbonizasyon projeleri ile Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını azaltmaya odaklanmaktadır. Yatırımları ile ürün portföyünü daha katma değerli kimyasal ürünlerle çeşitlendirmeyi hedefleyen Şirket, rafinaj ile FAVÖK'e önemli katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Tüpraş, yapacağı yatırımlar sonrası 2030 yılında 400 bin ton biyoyakıt hammaddesi işlemeyi, 2035 sonrası dönemde ise bu döneme kadar sürecek yatırımlarla SAF üretim kapasitesini 3 katına çıkarmayı hedeflemiştir.

Değer Üretilen Paydaşlar



Katkı Sağlanan Sermaye Ögeleri



Tüpraş'ın Sürdürülebilirlik Anlayışı ve Stratejileri

Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı ile üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını 2017'ye göre **2030 yılında %27** oranında, devam eden yatırımlarla **2035 yılında %35** oranında azaltmayı, 2050 yılı itibarıyla ise **karbon nötr** bir enerji şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmeyi hedeflemektedir.

Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında 4 ana odak alanında Tüpraş'ın faaliyetleri ve odak alanlarındaki küresel gelişmeler **2023 yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler** bölümünde yer almaktadır.

2023 YILI ÖNE ÇIKANLAR VE GELİŞMELER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

2023 Gelişmeleri

Tüpraş, 2023 yılında **Stratejik Dönüşüm Planı** ve **Karbon Nötr** hedefleri doğrultusunda yatırım ve projeler gerçekleştirerek başarılı bir yılı geride bırakmıştır.

Tupras Ventures'dan Robotik Teknolojilere İlk Yatırım

Tupras Ventures, Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan 4 stratejik alandan biri olan Sürdürülebilir Rafinaj çalışmalarına emniyet ve operasyonel mükemmeliyet odağında katkı sağlayacak robotik teknolojiler alanında faaliyet gösteren **AISField** girişimine yatırım yapmıştır. Bu yatırımla dijitalleşme alanındaki yenilikçi robotik ürün portföyünün genişletilmesi, ürün ve hizmetlerin yurt içi ve yurt dışı müşteri ve yatırımcılara tanıtılması amaçlanmaktadır.

AISField'in, Avrupa Birliği çatısı altında üretilen ATEX sertifikalı **RUVI OilDiver robotu**, 2023 yılında Tüpraş rafinerilerinde kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle, Tüpraş ekiplerinin de yer aldığı multidisipliner çalışma grubunun desteğiyle Türkiye'de ilk kez uzaktan pilot kontrolü ile depolama tankları dolu olarak operasyondayken ve çalışanların tankın içerisine girmesine gerek kalmadan taban muayenesi yapılabilmekte ve problemler erkenden tespit edilebilmektedir.

RUVI OilDiver robotu, yarattığı **%95** oranında zaman tasarrufunun yanı sıra maliyet avantajı ve iş sağlığı ve güvenliği anlamında katkı sunmaktadır. Ayrıca geleneksel yöntemlerin aksine hidrokarbon temizliği yapılmadığı için atık oluşturma ve atıkların bertaraf edilmesi süreci de ortadan kalkmaktadır.

İzmir Rafinerisi U 4000 FCC Ünitesi – Revamp Projesi'nde Çalışmalar Tüm Hızıyla Devam Ediyor

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planında yer alan 4 ana odağından biri olan Sürdürülebilir Rafinaj çalışmalarına katkı sağlayacak **U 4000 FCC Ünitesi – Revamp** projesi İzmir Rafinerisi'nde tüm hızıyla devam etmektedir. Projenin önemli kilometre taşlarından olan **E4107/4108 Baca Gazı Eşanjörünün Montajı** başarıyla gerçekleştirilmiştir. 160 ton ağırlığında ve 25 metre uzunluğunda olan E4107/4108 Baca Gazı Eşanjörü, 16 ton/saat yüksek basınçlı buhar üretme kapasitesine sahiptir. Buhar için gerekli enerjiyi, mevcut baca sıcaklığını 750 dereceden 280 dereceye düşürerek elde edebilen eşanjör, İzmir Rafinerisi'nde enerji verimliliğine katkı sağlamaktadır.

Haziran 2022'de yapımına başlanan projenin Mart 2025'te devreye alınması öngörülmektedir.





Tüpraş İzmir Rafinerisi Yangın Okulu Türkiye'nin Uluslararası Akreditasyona Sahip İlk ve Tek Yangın Merkezi Oldu

Uluslararası Endüstriyel Acil Durum Hizmetleri Yönetimi Örgütü (International Organisation for Industrial Emergency Services Management-JOIFF) danışmanları tarafından 21- 22 Haziran 2023 tarihlerinde yapılan denetimler sonucu akreditasyon alan **Tüpraş İzmir Rafinerisi Yangın Okulu**, hem fiziki yapısı hem de eğitim istasyonlarının yeterliliğiyle tam not almıştır. Böylece, Türkiye'de uluslararası akreditasyona sahip ilk ve tek yangın merkezi ünvanına sahip olan Tüpraş İzmir Rafinerisi Yangın Okulu, denetçiler tarafından imkân, kabiliyet ve eğitim kalitesi ile Akdeniz Bölgesi'nde ve Avrupa'da en iyi eğitim merkezlerinden biri olarak belirlenmiştir.

Yangın Okulu'nda çalışan ekiplerin gelişimine katkılarını artırmayı hedefleyen Tüpraş, Koç Holding bünyesinde bulunan şirketlerin ve Türkiye'deki endüstriyel tesislerin yangınla mücadele ekiplerinin yetkinliklerini de artırmayı planlamaktadır.

Planlı duruş ve bakım çalışmalarından çıkan hurda ekipmanların değerlendirildiği Yangın Okulu'ndaki yangın ve endüstriyel kurtarma eğitim istasyonlarında son yıllarda büyük bir gelişim kaydedilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda; 11 yangın ve 5 endüstriyel kurtarma olmak üzere, toplam **16 adet eğitim istasyonunda** aktif olarak eğitimler gerçekleştirilmektedir. Yangın Okulu'nda 2023 yılında öncelikli olarak rafineri teknik emniyet ekiplerinin gelişimlerinin hedeflendiği eğitimler planlanmıştır. Bu doğrultuda, Haziran 2023'te 2 farklı seansta ve her seansı 5 gün süren Endüstriyel Yangınla Mücadele eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş, SAP S/4 HANA Oil & Gas Dönüşüm Projesi "TUPRISE" ile İş Süreçlerini Dönüştürüyor

Tüpraş'ın, küresel çapta uzmanlardan oluşan bir ekip rehberliğinde 2020 yılında yapılan çalıştaylar ile temellerini attığı SAP S/4 HANA Oil & Gas Dönüşüm Projesi "TUPRISE" tüm hızıyla devam etmektedir. Proje kapsamında Tüpraş, Tupras Trading Ltd, Körfez Ulaştırma, Enerji Yatırımları A.Ş., Tupras Ventures yer almaktadır.

Sektördeki uluslararası iyi uygulamaları ve süreçleri kullanarak daha sürdürülebilir bir kurumsal sistem mimarisinin hayata geçirileceği projede standart içerik aktivasyonu ve greenfield yaklaşımı benimsenmektedir.

Projenin başlangıcından bu yana, 4 rafineri ve Genel Müdürlük iş birimlerinden katılımcıların dâhil olduğu 154 ana süreç ve buna bağlı 596 alt süreç analizi ve süreç gösterimi gerçekleştirilmiş, 106 süreç senaryosu dokümanı hazırlanmıştır.

Şubat 2023'te başlangıç toplantısı ile başlayan TUPRISE projesinde ilk faz olan analiz ve tasarım fazı, Eylül sonu itibarıyla tamamlanmış olup Ekim ayı içinde gerçekleştirme fazına başlanmıştır.

2024 yılında projenin diğer aşamaları da tamamlanarak (geliştirme, entegrasyonlar, kullanıcı testleri vb.) 2025 yılı başında sisteminin canlıya alınması planlanmaktadır.

Revamp projesi

U 4000 FCC Ünitesi – Revamp projesi İzmir Rafinerisi'nde tüm hızıyla devam etmektedir.

TUPRISE

TUPRISE projesinde ilk faz olan analiz ve tasarım fazı, Eylül sonu itibarıyla tamamlanmış olup Ekim ayı içinde gerçekleştirme fazına başlanmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 YILI KÜRESEL VE SEKTÖREL GELİŞMELER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

2023 yılı enflasyon kaygılarının sürdüğü, küresel merkez bankalarının sıkılaştırma önlemlerinin de etkisiyle resesyon endişelerinin gündemde olduğu bir yıl olmuştur.

Küresel Gelişmeler

Talep artışı OECD dışı bölgeden geldi, Çin başı çekti.

Avrupa talebinin 2022 yılının gerisinde kaldığı 2023 yılında, OECD bölgesinde de talep büyümemiştir. Beklenildiği gibi kısıtlamaların kalkmasıyla Çin ve Asya bölgesinin öncülüğünde 2,3 milyon varil/gün artan talep 2019 yılı seviyesini geçerek tüm zamanların en yüksek değerine ulaşmıştır. 2023 yılı ilk çeyrek döneminde yıllık bazda 1 milyon varil/gün seviyesinde kalan küresel talep artışı yılın 2. ve 3. çeyreğinde sırasıyla 3,5 ve 2,8 milyon varil/gün olarak kaydedilmiştir. Yılın son çeyreğinde 1,7 milyon varil/gün olması beklenen küresel talep artışının yılın tamamında, 1,7 milyon varil/gün'ü Çin'den gelmek üzere toplamda 2,3 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Çin talebinde gözlemlenen artışta kısıtlamaların kaldırılmasıyla artan kişisel talep ve havacılık yakıtı tüketimindeki artışın yanı sıra 1982 yılından beri ilk kez 2022 yılında küçülen talebin oluşturduğu baz etkisi de etken olmuştur.

Arz artışı OPEC+ dışından geldi.

OPEC+ ülkelerinin ardı ardına kesinti kararları aldığı bir dönemde dünyanın en büyük ikinci petrol ihracatçısı olan Rusya'ya uygulanan yaptırımların arz açığına yol açması endişe konusu olmuştur. 2023 yılında arz artışında ABD ve Brezilya sırasıyla 1,5 milyon varil/gün ve 0,39 milyon varil/gün'lük artışla öne çıkmışlardır. OPEC+ ülkelerinin üretimi 2022 yılının yaklaşık 400 bin varil/gün altında kalmıştır. ABD öncülüğünde OPEC+ dışı üretimin artmaya devam etmesi, İran üretiminin toparlanması gibi etkenler arz endişelerini sınırlarken, 2023 yılında OPEC+ dışı üretim ABD öncülüğünde 2,3 milyon varil/gün artmıştır.

Öte yandan AB ülkelerinin almadığı Rus ham petrol ve ürünleri Asya başta olmak üzere yeni rotalara yönelirken, AB Orta Doğu, Asya, Afrika ve Amerika'dan ithalatını artırarak arz açığını gidermiştir. Ukrayna'da halen devam etmekte olan savaş tıkanma noktasına gelirken, G7 ve AB yaptırımlara rağmen, doğal gazda yaşananın benzeri bir arz sıkıntısının oluşmaması petrol sektörünün güçlü esnek yapısını göstermiştir. Ham petrol tarafında AB ve G7 ülkelerinin yerini Çin ve Hindistan alırken, dünyanın en çok motorin ithal eden bölgesi olan Avrupa'da dönem dönem yaşanan endişeler krize dönüşmeden

atlatılmıştır. Bu dönemde Rus motorini Brezilya, Afrika, Türkiye pazarlarına yönelirken, AB'nin ithalatında Asya, Orta Doğu ve ABD'nin payı artmıştır. Yılın büyük kısmında Rus ham petrolü ve ürünleri G-7 tavan fiyatının altında kaldığı için yaptırımlara takılmadan AB dışı pazarlara yönelmiştir.

Petrol fiyatlarında yaşanan artışlar kalıcı olmadı.

Artan talep ortamında OPEC+ ülkelerinin arz kesintilerini sürdürmeleri Suudi Arabistan ve Rusya'nın ilave kesinti ve ihracat azaltmaları petrol fiyatlarını yıl boyunca desteklemiştir. Yüksek sezonda 100 ABD doları/v düzeyine kadar yaklaşan fiyatlar, sıkı para politikası ortamında özellikle imalat aktivitelerinde yavaş seyrin sürmesi, OPEC+ dışı arz artışı, İran üretiminin artması, Venezuela yaptırımlarının hafifletilmesi petrol fiyatlarında artışın kalıcı olmasına imkân tanımamıştır. Öte yandan üretim kesintilerinin ağır ve orta ham petrol piyasasını sert bir şekilde etkilemesiyle birlikte, Dubai ham petrolü Brent'e göre ender görülen bir primle işlem görürken, Ural ham petrolü de daha pahalı hale gelmiştir. Bu ortamda yıla 81,2 ABD doları/varil seviyesinden başlayan Brent tipi ham petrol fiyatı yıl içinde en yüksek seviyesini 97,9 ABD doları/varil düzeyinde görürken arz endişelerinin azaldığı dönemlerde 70-75 ABD doları/varil düzeylerine inmiş; ilave kesintiler fiyatları yeniden 80 ABD doları/varil düzeyinin üzerine taşımıştır. Aralık başı itibarıyla, 2024 yılında küresel talep artışının 1 milyon varil/gün seviyelerinde kalacağı beklentisi fiyatların yeniden 80 ABD doları düzeyinin altına taşımıştır. Kızıldeniz de tırmanan gerilim ve artan Jeopolitik tansiyon fiyatları yeniden 80 ABD doları/varil düzeyine taşısa da 2024 yılının genelinde arz açığı beklenmemesi fiyat artışlarını sınırlı tutmaktadır.

%8,0 artış

Türkiye'de ise EPDK'nın Aralık 2023 verilerine göre petrol ürünleri talebi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8,0 artmıştır.



2023 yılı sektörde ürün kârlılıklarında normalleşme yılı oldu.

Türkiye’de ise EPDK’nın Aralık 2023 verilerine göre petrol ürünleri talebi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8,0 artmıştır. Motorin talebi %6,0 artarken benzin %23,6 ile talebi en çok büyüyen ürün olmuştur. Jet yakıtı dış hat kullanımları dâhil %16,8 ile güçlü büyümesini sürdürmüştür.

Rafinaj sektörü açısından bakıldığında, 2023 yılında fuel oil hariç tüm ürünlerde talep 2022 yılının üzerinde gerçekleşmiştir. Benzin talebi 0,7 milyon varil/gün artarken, motorin talebi zayıf ekonomik aktiviteye bağlı olarak 0,1 milyon varil/gün artmış ve 2019 seviyesini yakalamıştır. 2020 yılında tarihi dip seviyeleri gören jet yakıtı 1,1 milyon varil/gün artış ile talebi en çok artan ürün olmuştur. Ancak jet yakıtı talebi halen 2022 ve 2023 yıllarındaki sırasıyla 1 milyon varil/gün ve 1,1 milyon varil/gün artışa rağmen 2019 yılının 0,7 milyon varil/gün (%9) altındadır.

2021 yılından itibaren başlayan ve 2022 yılında devam eden stoklardaki azalma trendi 2023 yılında yavaşlamıştır. Benzin stoklarında sınırlı bir düşüş olurken, orta distilat stoklarının 2022 sonunda indiği düşük stok düzeylerini yıl boyunca sürdürmesi crack marjlarını desteklemiştir. Öte yandan ham petrol stoklarındaki 100 bin varillik artış fiyat ataklarını baskılamıştır. 2022 yılında azalan stoklar ve geri gelen taleple oluşan olumlu rafineri kârlılığı ortamı 2023 yılında da devam etmiştir. 1,2 milyon varil/günlük net rafineri kapasite artışına karşın talebin 2,3 milyon varil/gün artması 2023 yılında rafineri kârlılığını desteklemiştir. Bu yıl rafineri kârlılığını destekleyen bir diğer önemli etken, yaşanan arzı duruşlar ve yeni kapasitelerin devreye girmesinde yaşanan gecikmeler olmuştur. 2022 yılında ortalama rafineri duruş ve bakımları 2019 yılının 0,5 milyon varil/gün üzerinde gerçekleşmiştir. Zayıf ekonomik aktivitenin motorin marjlarında baskı oluşturmaya rağmen, özellikle AB’nin Rusya’dan ciddi ithalat yaptığı motorinde ortaya çıkan pazar dengesizlikleri ve yıllık bazda talebi en çok artan ürün olan jet yakıtı ile orta distilat marjlarını desteklemiştir. Bir başka ifadeyle 2023 yılı orta distilat cracklarında bir dengelenme yılı olmuştur. Öte yandan dönemsel yüksek fiyatlardan etkilense de benzin marjları da kârlılığa katkı sağlamıştır. Yıl ortalamalarına bakıldığında benzin, motorin ve jet yakıtı crack marjları sırasıyla 2019 yılının %135, %91, %86 üzerinde; fuel oil crackları ve nafta ise sırasıyla %17 ve %46 altında gerçekleşmiştir.

2020’de tarihin en düşük seviyelerini gören petrol sektörü, sadece iki yıl sonra 2023’te tarihi zirveleri yaşamıştır. Orta vadeye bakıldığında, 2030 yılına kadar olan dönemde refinaj sektöründe konsolidasyonun

devam etmesi ve yaklaşık 3,5 milyon varil/günlük net kapasiteye ulaşılması beklenmektedir. Aynı dönemde rafineri ürünleri talebinin yaklaşık 4,5 milyon varil/gün artacağı öngörülmektedir. Bu ilk bakışta oldukça cesaret verici görülse de atıl rafinerilerin geri dönmeye başladığı ve bölgesel dengeleri etkileyecek önemli yeni kapasitelerin devreye gireceği dikkate alındığında önümüzdeki dönemde rekabetin daha da artması ancak genel anlamda refinaj sektörü için olumlu bir dönem olması beklenmektedir.

Elektrik sektöründeki gelişmeler

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) verilerine göre, 2023 yıl sonunda Türkiye’nin elektrik kurulu gücü %3 artışla 106,6 GW’a ulaşmıştır. Bu güçte %67’lik en büyük pay serbest piyasada faaliyet gösteren özel sektör üretim tesislerine ait olup kamuya ait üretim santrallerinin payı %20, lisanssız santrallerin payı %10’dur. Yap-İşlet ve Yap-İşlet-Devret modelleriyle çalışan üretim santrallerinin payı ise %3’tür.

Kurulu gücün %30’unu hidroelektrik santralleri, %24’ünü doğal gaz santralleri, %20’sini kömür santralleri, %11’ini rüzgâr enerjisi santralleri, %11’ini güneş enerjisi santralleri, %4’ünü diğer yenilenebilir ve termik santraller oluşturmaktadır.

Türkiye’de 2023 yılında önceki yılın %0,2 altında 330 TWh elektrik tüketilmiştir.

Son Kaynak Tedarik Tarifesi için uygulanan 2023 yılı için 1 milyon kWh/yıl olan limitin; 2024 yılında da 1 milyon kWh/yıl olarak uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir. Ayrıca, 2023 yılı için serbest tüketici limiti 1.000 kWh olup, 2024 limiti 950 kWh’tir.

Elektrik piyasası için önem arz eden ve 1 Nisan 2022 tarihi itibarıyla devreye giren ithal ve yerli kaynaklar için ayrı ayrı olmak üzere Azami Uzlaştırma Fiyatının (AUF) belirlendiği Kaynak Bazlı Destekleme Mekanizması üçüncü 6 aylık dönemin sonunda 1 Ekim 2023 itibarıyla uygulamadan kaldırılmıştır.

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) piyasa takas fiyatında aylık olarak belirlenen tavan fiyat Aralık 2023 için 2.700 TL/MWh olarak belirlenmiştir. EPDK’nın 12 Mayıs 2022 tarihinde üreticilere geçici olarak vermiş olduğu lisans gücü üzerindeki üretim yapabilme hakkı uygulaması 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla sonlandırılmıştır.

20 Ocak 2023 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan yönetmelik değişikliği ile hidroelektrik santraller için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından hesaplanan Su Kullanım Bedeli formülasyonunda Piyasa Takas Fiyatı (PTF) yerine Azami Uzlaştırma Fiyatı (AUF) kullanılması kararlaştırılmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ’TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ’TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ’TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ’TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

1 Mayıs 2023 tarihli 7189 nolu karar ile 1 Temmuz 2021 tarihinden 31 Aralık 2030 tarihine kadar işletmeye giren veya girecek Yenilenebilir Enerji Kaynak (YEK) belgeli yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerine uygulanacak fiyatlar, uygulama süreleri ve bu fiyat ve sürelerin güncellenmesine ilişkin hesaplama yöntemi belirlenmiştir. Uygulanacak fiyatlar, Türk lirası cinsinden güncellenmiş olup ABD doları üzerinden taban ve tavan limit uygulamasına geçilmiştir. Jeotermal enerjiye dayalı tesislerde ve pompaj depolamalı hidroelektrik santrallerine alım süresi 15 yıl olarak belirlenmiş olup diğer kaynaklar için 10 yıldır.

EPDK; 18 Ağustos itibarıyla Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) tarafından görevli tedarik şirketlerine yapılan satışlarda aktif elektrik enerji toptan satış tarifesinin 110,00 kr/kWh uygulanmasına karar vermiştir ve 11 Kasım itibarıyla tarife bedelini 48,2187 kr/kWh olarak güncellemiştir.

Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği, şirketlerin öz tüketimlerini karşılamak için yenilenebilir enerji santrali geliştirmesine imkân sağlamaktadır. Yönetmeliğin yayınladığında başlangıçta 1 MW olan üretim tesisi kurulu güç sınırı 2019 yılında 5 MW'a çıkarılmıştır. İlgili yönetmelikte 11 Ağustos 2022'de yapılan değişiklikle, elektrik dağıtım bölgeleri sınırı ve organize sanayi bölgesi sınırı olmaksızın tüm tüketicilerin istediği bölgede başvuru yapabilmesinin önü açılmıştır. Tesislerde üretilecek elektriğin ihtiyaç fazlasının satışına, ilgili şirketin geçen yılki tüketimi kadar sınırlama getirilmiştir. Bu miktarın üzerinde kalan kısmın Elektrik Piyasası Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması'na (YEKDEM) bedelsiz olarak aktarılacağı ifade edilmiştir. 1 Ekim 2022 tarihinde yapılan değişiklikle, bir bölgede mevcut başvurusu olan tüzel kişiliklerin 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren farklı bir bölgede başvuru yapabilecekleri açıklanmıştır. Bu değişikliklerin sonucu olarak Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği kapsamında 2019'a kadar olan toplam başvuru gücü 7.000 MW seviyesinden yaklaşık 35.000 MW güce ulaşmıştır.

106,6_{GW}

TEİAŞ verilerine göre, 2023 yıl sonunda Türkiye'nin elektrik kurulu gücü %3 artışla 106,6 GW'a ulaşmıştır.

Denizyolu taşımacılığında gelişmeler

Tanker pazarı 2023'te güçlü bir yıl geçirdi. 2022 sonu Çin'in sıfır-Covid politikasını kaldırma kararı, 2023'te küresel petrol talebini önemli ölçüde canlandırdı; küresel bazda 2023'te petrol talebi 2,3 mv/g artarak 101,7 mv/g seviyesine ulaştı; bu artışın %77'si 1,8 mv/g ile Çin'den geldi. Küresel petrol ve petrol ürünü ticareti ise %3,1 artarak 3,12 milyar ton olarak gerçekleşti. Tanker filosundaki büyüme ise tonaj bazlı %1,9 ile sınırlı kalarak, filo büyüklüğü 2023 sonu 689 milyon DWT'a ulaştı. 2023'te 1 yıllık time charter (gemi kiralama) ücretleri 2022'ye kıyasla VLCC'lerde %43, Suezmax'larda %42, Aframax'larda %58, MR'larda %24 arttı.

Aralık 2022'de Rus ham petrolüne, Şubat 2023'te Rus petrol ürünlerine uygulanmaya başlayan ABD ve AB ambargosu / tavan fiyat uygulaması 2023 boyunca tankercilik sektörünü etkiledi; Rus petrolünün ticaret rotası Batı'dan Doğu'ya (ana olarak Hindistan ve Çin'e) kaydı. OPEC+'ın 2023'teki üretim kesintileri de küresel petrol ticaretini ton-mil bazında artırdı. Ekim 2023'te Venezeula petrolüne ABD tarafından 2019'dan beri uygulanan yaptırımlar 6 aylığına kaldırıldı; buna paralel Venezuela petrol ihracatında artış yaşandı. 2023 4. Çeyrekte İsrail-Hamas çatışmasıyla yükselen jeopolitik tansiyon, Kızıldeniz'de Husiler tarafından ticari gemilere yapılan saldırılar yıl sonu riskleri artırdı ve navlun fiyatlarındaki volatilitiyi yükseltti. 2024 yılının da arz-talep açısından tankercilikte güçlü geçmesi bekleniyor ama jeopolitik riskler belirsizliği arttırıyor.

Demiryolu yük taşımacılığında gelişmeler

Dünya genelinde demiryolu yük taşımacılığına olan talep artışı, pandemi sonrası on kata kadar ulaşan Asya-Avrupa denizyolu konteyner taşıma maliyetleri ile daha da güçlenmiş olmasına rağmen, 2023 yılı boyunca tekrar düşen gemi navlunları demiryolu yük taşımacılığına olan uzun mesafeli taşımalarındaki talebi daha stabil bir hale getirmiştir. Rusya-Ukrayna savaşının da etkileri ile Rusya üzerinden yılda 10 bin adede ulaşan Çin-Avrupa tren adetleri 2023 ilk 6 aylık verilerine göre %48 gerilemiştir.

Karayolundan çok daha önce elektrifikasyonda yol kat etmiş demiryolu sektöründe elektrikli hatlar Avrupa coğrafyasında %50 civarında bir paya sahiptir. Elektrifikasyonun tüm hatlara yaygınlaştırılması çok pahalı bir yatırım olduğundan, bataryalı ve hidrojenli lokomotiflere dönük projeler gündemde yerini korusa da bataryalı/hidrojenli lokomotifler halen düşük bir paya sahiptir. Enerji verimliliği adına hidrojenli trenlerin orta vadede öncelikle şehir içi/yakın şehirler arası



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

yolcu taşımacılığında gelişmesi, yük taşımacılığı için daha uzun vadede kısmi bir penetrasyon sağlayacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye Demiryolu Yük taşımacılığında ise 2023 yılında devrede olan konvansiyonel (yük taşımacılığı) demiryolu hattı 11.668 km ve HT/YHT güzergahlarında 1.460 km olup toplam ulusal hat uzunluğu (deprem nedeniyle kapalı hatlar dâhil) 13.128 km'dir.

6 Şubat 2023'teki deprem nedeniyle Malatya-Gölbaşı hattında kapanma olmuş ve Kayseri üzerinden uzatılmış rotadan yapılabilen güney liman taşımaları, müşteri maliyetlerini artırırken, toplam demiryolu yük taşımaları söz konusu olmuştur. Hattın 2024 ortasında açılması beklenmektedir.

2022 yılında TCDD taşımaları 32,2 milyon ton iken 2023 yılında taşıma miktarı 27 milyon tondur. Özel sektördeki iki firmanın taşımalarıyla birlikte ülke geneli yük taşımaları 2022'de 38,5 milyon ton'dan 2023'te 32 milyon tonun altında gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

6 Ekim 2023 tarihli karar ile TCDD ve bağlı şirketlerin görev zararlarının 2033 yılına kadar karşılanacak olması bu tür herhangi bir maddi teşvikten yararlanmayan özel sektör demiryolu taşıma şirketlerinin TCDD ile rekabet edememe durumunun devamına yol açmaktadır. Konvansiyonel hatlardaki işletme hızını artıracak demiryolu hat yapımlarının sınırlı bir kapsamda ve yavaş ilerlemesi, liman-OSB-fabrikaların ana hatta bağlantılarını sağlayacak iltisak hatlarında da geniş kapsamlı bir yapım faaliyeti olmaması nedeniyle demiryolu taşımacılığı karayolu taşımaları ile sınırlı bir rekabet imkânına sahiptir.

2026 yılı itibarıyla maddi etkileri görülecek Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizmasının getireceği ilave maliyetlerin önümüzdeki yıllarda müşterilerin demiryolu taşımacılığına olan ilgisini artıracak bir konjonktür oluşturması beklenmektedir.

2030: Türkiye enerji sektörü için önemli bir kırılma noktası

Tüpraş, yakın zamanda hız kazanmaya başlayan "Yeşil Dönüşüm"ün, hedeflerine ulaşmada birçok fırsat sunduğunun bilincindedir. Şirket, bir yandan yeşil dönüşümün merkezindeki AB'ye komşu oluşu, diğer yandan büyümeye devam eden iç pazar talebiyle çok özel bir konumda yer almaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (UEA) tarafından 2023 yılında elektrikli araç satışlarının %35 artışla 14 milyon adete ulaşacağı raporlanmaktadır. Küresel pazar Çin liderliğinde büyümesini sürdürürken, geleneksel araçların yasaklamalarına yönelik iddialı hedeflerde ertelemeler dikkati çekmektedir. IEA'nın Duyurulan Taahhütler Senaryosuna göre 2030 yılında elektrikli araçların pazar payının yaklaşık %45 olması beklenmektedir. Öte yandan 41 hükümet tarafından imzalanan Sıfır Emisyonlu Araçlar Bildirgesine göre tüm yeni otomobil ve kamyonet satışlarının küresel olarak 2040 yılına kadar ve önde gelen pazarlarda en geç 2035 yılına kadar sıfır emisyonlu olacağı beyan edilmiştir. Hidrojenin yakıt olarak kullanımının 2030'dan itibaren kademeli büyüme sürecine gireceği, esas ivmeyi ise 2040 sonrasında kazanacağı düşünülmektedir.

Dünyanın önde gelen havacılık sektörlerinden birine sahip olan ülkemizde, 2030'a gelindiğinde, Tüpraş havacılık yakıtı satışlarının yaklaşık %10'unun Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı'ndan (SAF) oluşması; daha uzun vadede ise sentetik ve hidrojen bazlı sürdürülebilir yakıtların da bu havuza dâhil olması beklenmektedir. Bu beklentiler dâhilinde Türkiye'de fosil yakıt tüketiminin 2030'da zirveye ulaşacağı, 2030 sonrasında ise özellikle dizel talebinin kısmen hidrojen ve elektrikli araçlar ile yer değiştirmeye başlayacağı öngörülmektedir.

Buna rağmen günümüzde büyük bir ithalat pazarı olan dizelde mevcut yerli rafinaj kapasitesine uzun bir süre daha ihtiyaç olacaktır.

avantajlı konum

Tüpraş, yeşil dönüşümün merkezindeki AB'ye komşu oluşu, diğer yandan büyümeye devam eden iç pazar talebiyle çok özel bir konumda yer almaktadır.

Küresel Gelişmeler Işığında Stratejik Dönüşüm Planı

Sürdürülebilir Rafinaj

Rafinaj Tüpraş'ın en güçlü kası ve dönüşümün de temel lokomotifi olarak değerlendirilmektedir. 2022 yılında dünya enerji arzının %20'si nükleer ve biyokütle dâhil yenilenebilir kaynaklardan sağlanırken, fosil yakıtların payı %80 olarak gerçekleşmiştir. 2022'de %30 olan petrolün payı Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) ülkelerin açıkladığı taahhütleri baz alan Duyurulan Taahhütler Senaryosu'na göre 2050 yılında %16'ya düşerken, enerji arzında nükleer ve biyokütle dâhil yenilenebilir kaynakların payı %63'e yükselecektir. Enerji piyasasının geleceğine yönelik uzman kuruluşların birçok farklı senaryo öngörüsü olmakla beraber, ortak yaklaşım petrolün lider pozisyonunu kademeli bir şekilde düşük karbonlu alternatif enerji kaynaklarına bırakacağı, bununla birlikte uzun yıllar en önemli enerji kaynaklarından birisi olmaya da devam edeceği yönündedir.

Tüpraş, 2035'e kadar enerji verimliliği, modernizasyon, karbonsuzlaştırma ve katma değerli ürün üretimi projeleri için yaklaşık **2,3 milyar ABD doları** yatırım harcaması ve toplam **5 milyar ABD doları** yatırım yapmayı planlamaktadır.

Rafinajdan elde edilecek kaynağın büyük bir kısmını yeni yatırım alanlarına ve karbon ayak izini azaltmaya aktarırken, aynı zamanda geçmişten beri sürdürdüğü mevcut temettü dağıtma politikasını da devam ettirmeyi hedeflemektedir. Yeni iş modeli, Tüpraş'ın **ortalama %80 mertebesinde temettü** ödenmesine imkân vermektedir.

Rafinajda emisyon azaltım odaklı projelere veya kısa vadede geri dönüşü olan yatırımlara odaklanılarak mevcut varlıklarla daha değerli ürünler daha düşük emisyonla üretilmektedir. Tüpraş rafinerilerinde enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında 2023 yılında **51** adet enerji verimliliği projesi gerçekleştirilmiş ve **2.057 TJ** seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu ile **113.544 ton CO₂e** emisyon azaltımı sağlanmıştır.

Tüpraş FAVÖK rakamının

2030 yılına kadar %90'ını 2031-2035 arasında ise %70'ini rafinajın oluşturması öngörülmektedir.

2035'e kadar

2,3 milyar ABD doları yatırım harcaması ve toplam 5 milyar ABD doları yatırım yapılması planlanmaktadır.

2030 yılında

400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammadde işlenmesi ve 2035 sonrasında SAF üretim kapasitesinin 3 katına çıkartılması hedeflenmektedir.

Biyoyakıtlar

IEA'nın Duyurulan Taahhütler Senaryosu'na göre biyoyakıt tüketiminin 2021'e oranla 2050'de yaklaşık 5 kat artacağı öngörülmektedir. Yeşil dönüşümde de hem geçiş döneminde hem de uzun vadede biyoyakıtların tamamlayıcı rol oynaması beklenmektedir. Hava taşımacılığında biyoyakıtların rekabetçi avantaj sunacağı ve sektörün karbonsuzlaşmasında önemli ve uzun vadede kalıcı bir rol oynayacağı öngörüsüyle Tüpraş, kademeli olarak artıracığı kapasite yatırımlarında gıda dışı ikinci nesil kaynak ve atıklardan elde edilen yenilenebilir yakıtlara yönelmiştir.

Tüpraş, Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı'na (SAF) odaklanarak ülkemizin global ölçekteki lider sektörlerinden olan havacılık sektörünün, bugün olduğu gibi gelecekte de en büyük destekçisi ve iş ortağı olmaya devam ederken, emisyon azaltım hedeflerine de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. İzmir Rafinerisi'nde kurulacak tesiste yılda 400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammaddenin SAF, yenilenebilir dizel ve diğer ürünlere dönüştürülmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında UOP Ecofining™ teknolojisinin kullanımı için dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Honeywell ile lisans anlaşması imzalanmıştır. Kurulacak Ecofining Ünitesi için temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, detay mühendislik çalışmaları devam etmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2030 yılında yaklaşık 1 GW

2035 yılında ise 2,5 GW kurulu güce ulaşılması hedeflenmektedir.

Sıfır Karbonlu Elektrik

Uluslararası Enerji Ajansı'nın Duyurulan Taahhütler Senaryosu'na göre küresel elektrik tüketiminin 2022'ye oranla 2050'de yaklaşık 2 kat artacağı öngörülmektedir. Elektrik, hem gelecekteki enerji ihtiyacının doğrudan ve çok daha verimli bir şekilde karşılanmasında hem de yeşil hidrojen üretiminde ana girdi olarak, enerji sektöründe önemli role sahip olacaktır.

Tüpraş, oluşacak elektrik talebini karşılayacak kapasiteleri kurarken, iklim değişikliği ile mücadele anlayışına uyumlu şekilde, sıfır karbonlu kaynakları değerlendirmektedir. Şirket, kuracağı tesislerde üreteceği elektriğin büyük bir kısmını entegrasyon amacıyla yeşil hidrojen üretimi için kullanırken zaman zaman optimizasyon ve tüketiciye sıfır karbonlu elektrik sağlamak amacıyla da elektrik satışı yapmayı planlamaktadır. Tüpraş, üretim ve olası satın alımlarla kurulu gücünü artırarak sıfır karbonlu elektrik alanında lider firmalar arasında yer almayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda Şirket'in 2022 yılında bünyesine kattığı Entek'in 2023 sonu itibarıyla toplam kurulu gücü 492 MW'ta ulaşmıştır. Entek; Kahramanmaraş, Karaman, Samsun ve Mersin'de kurulu toplam 264 MW'lık 8 adet hidroelektrik santral (HES), Edirne ve İzmir'de kurulu 116 MW'lık iki adet rüzgâr enerji santrali (RES) ve Kocaeli'de kurulu 112 MW'lık doğal gaz çevrim santrali (DGÇS) ile üretim yapmaktadır Entek'in hisselerinin devralınması ile Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan kurulu güç hedeflerine ulaşmada önemli bir aşama kaydedilirken diğer yandan da güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin rafinerilerde kurulumuna yönelik yatırımlar devam etmektedir.

Hidrojen üretimi kaynaklı

karbon emisyonlarının 2040 yılında sıfırlanması hedeflenmektedir

Yeşil Hidrojen

Uluslararası Enerji Ajansı'nın Duyurulan Taahhütler Senaryosu'na göre, hidrojenin en yaygın kullanım alanının ulaşım sektörü olacağı öngörülmektedir. 2030 yılından itibaren hidrojen tüketiminin artmaya başlayacağı, 2050 yılında 2030 yılına kıyasla yaklaşık 4 katına ulaşacağı tahmin edilmektedir. Hidrojeni hâlihazırda rafineri süreçlerinde kullanan Tüpraş, Türkiye'nin en büyük hidrojen üreticisi konumundadır. Hidrojen üretim yöntemleri içinde sıfır emisyon ile ön plana çıkan elektrolizörlerle yeşil hidrojen üretmeye odaklanılacaktır. Yeşil hidrojen üretimi için gerekli olan elektrolizör kapasitelerinin devreye alınmasını takiben 2040 yılı itibarıyla üretim süreçlerindeki tüm hidrojenin griden yeşile dönüştürülmesi planlanmaktadır. Bu çalışmalara paralel olarak yürüyen biyoyakıt üretim tesisi yatırımları ile de Türkiye'nin lider SAF üreticisi olma hedefi belirlenmiştir.

Tüpraş;

- 20 MW'lık elektrolizör kurulumu ile başlayacağı yeşil hidrojen üretiminde 2030 yılına kadar kurulu elektrolizör kapasitesini kademeli olarak 400 MW'a çıkartmayı,
- 2030 yılından itibaren lojistik ve ağır taşımacılık alanında yeşil hidrojen satışı yapmaya başlamayı, geleceğin yakıtı olan yeşil hidrojen değer zincirinde farklı alanlarda da faaliyet göstermeyi, ulaşım başta olmak üzere farklı birçok sektöre hizmet vermeyi, ihracat potansiyellerini değerlendirerek çok yönlü bir oyuncu olmayı,
- 2035 yılında 1 GW elektrolizör kapasitesine ulaşmayı,
- İlave kapasite kurulumları ile hidrojen üretimi kaynaklı karbon emisyonlarını 2040 yılında sıfırlamayı

hedeflemektedir.

20 MW'lık pilot elektrolizör kurulumuna yönelik temel mühendislik çalışması tamamlanmış olup, dönemsel olarak değerlendirmeler devam etmektedir

FAALİYETLERLE 2023 PERFORMANSI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, Türkiye'nin ilk ve en büyük rafinaj şirketi olup Türkiye genelinde 4 rafineri, kiraladığı terminaller üzerinden 53 çeşit petrol ürününün tedarikini sağlamak ve ülke enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır.

Tüpraş'ın ana faaliyet konusu; ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak için gerekli ham petrolün tedarığı ve rafinajı, ürettiği petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı satışı ve dağıtımıdır. Şirket ham petrol rafinaj faaliyetleri sonucunda LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünleri üretmektedir. Stratejik dönüşüm planını açıklayan Şirket'in 4 ana odak alanında çalışmaları devam etmektedir. Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Üretime Değer (Üretilmiş Sermaye)*  bölümünde yer almaktadır.

23,7 milyon ton ham petrol temini

2,4 milyon ton yarı mamul temini

Ham petrol temin maliyetinin yaklaşık %88 ithal kaynaklıdır.

6,2 milyon ton ürün dış alımı

Tonaj bazında %25 artan ürün dış alımı hacmi değer olarak %3 düşmüştür.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Rafineriler



İzmit Rafinerisi

İzmit Rafinerisi, 1961 yılında 1 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesi ile üretime başlamıştır. Yıllar içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerinin tasarım kapasitesi, 2019 yılında 11,3 milyon ton/yıl olarak tescil ettirilmiştir. Euro V standartlarında üretim yapan İzmit Rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin odağında yer almaktadır. İzmit Rafinerisi'nde 4,2 milyon ton ağır siyah ürünü, çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştüren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır. İzmit Rafinerisi, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinin ardından ulaştığı 14,5'lik Nelson Kompleksite Endeksi ile dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olmuştur.

11,3 milyon ton Rafinaj kapasitesi

Türkiye'nin dönüşüm oranı en yüksek rafinerisi

14,5 Nelson Kompleksite Endeksi

Dönem sonu itibarıyla 1.896 çalışan

3,0 milyon m³ depolama kapasitesi

12,1 milyon ton şarj (petrol ve ara mamul dâhil)
(2022'ye göre %3 azalış)

12,9 milyon ton yurt içi olmak üzere toplam 14,9
milyon ton satış (2022'ye göre %4,8 azalış)



İzmir Rafinerisi

İzmir Rafinerisi, Türkiye'nin giderek artan petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak hedefiyle 1972 yılında devreye alınmıştır. 3 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesiyle üretime başlayan rafineride zaman içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve ünite modernizasyonları sonucu ham petrol işleme kapasitesi 11,9 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir. 7,66 Nelson Kompleksite Endeksine sahip olan İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

İzmir Rafinerisi'nde projelendirilen, 1,2 MW kapasiteli GES kurulumu için ihale süreci tamamlanmış, firma ile sözleşme imzalanmıştır. 12,6 MW kapasiteli RES kurulumu için ön mühendislik ve izin çalışmaları tamamlanmış olup ihale süreçleri devam etmektedir.

11,9 milyon ton Rafinaj kapasitesi

7,66 Nelson Kompleksite Endeksi

Dönem sonu itibarıyla 1.347 çalışan

2,5 milyon m³ depolama kapasitesi

Toplam 9,7 milyon ton şarj (petrol ve ara mamul dâhil)
(2022'ye göre %1,9 azalış)

5,8 milyon ton yurt içi olmak üzere toplam 8,8
milyon ton satış (2022'ye göre %1,4 artış)

FAALİYETLERLE 2023 PERFORMANSI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Kırıkkale Rafinerisi

Kırıkkale Rafinerisi, başta Ankara olmak üzere İç Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki birçok ilin petrol ürünleri talebini karşılamak amacıyla 1986 yılında kurulmuştur. Zaman içinde, Hydrocracker, İzomerizasyon, Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer ünitelerinin ilave edilmesiyle geliştirilen konfigürasyon ile Kırıkkale Rafinerisi, Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineri haline getirilmiştir. Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine de sahiptir. Yıllık 5,4 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Rafineri'nin ham petrol ikmali, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı kullanılarak Botaş'ın Ceyhan Terminali'nden sağlanmaktadır.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Kırıkkale Rafineri 'sinde 57,8 MW kurulu güce sahip olması planlanan GES lisanslı hibrit tesisin 12,58 MW'lık ilk etabı ve 16,72 MW'lık ikinci etabın kurulumu tamamlanarak üretime başlanmıştır. 28,5 MW'lık üçüncü etap GES projesinin ise EPDK tarafından olumlu olarak sonuçlandırıldığı duyurulmuş olup, üçüncü etabın 2024 yılında başlaması planlanmaktadır. Ayrıca Kırıkkale Rafineri sahasında kurulması planlanan 51,3 MW depolama kapasiteli GES için EPDK'nın değerlendirme süreci devam etmektedir.

5,4 milyon ton Rafinaj kapasitesi

Türkiye'nin en büyük **kara tankeri dolum kapasitesine** sahip rafinerisi

6,32 Nelson Kompleksite Endeksi

Dönem sonu itibarıyla **913** çalışan

1,3 milyon m³ depolama kapasitesi

Toplam **3,7 milyon ton** şarj (petrol ve ara mamul dâhil) (2022'ye göre %15,6 azalış)

Toplam **4,5 milyon ton** satış (2022'ye göre %6,6 artış)



Batman Rafinerisi

Türkiye'de kurulan ilk rafineri olan Batman Rafinerisi, 1997 yılında ikinci Ham Petrol İşleme Ünitesi'nin devreye alınması ile 1,1 milyon ton kapasiteye ulaşmıştır. 2019 yılında tamamlanan tevsi yatırımları ile kapasitesini 1,4 milyon tona çıkartan rafineri, 2023 yılında da aynı kapasite ile üretime devam etmiştir. Coğrafi açıdan yerli ağır ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, bu ham petrolün işlenmesi amacıyla basit bir konfigürasyonda yapılandırılmıştır. Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler ile Kırıkkale ve İzmit Rafinerilerinde üretilen satışa hazır motorin ve benzin ürünleri, demiryolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır. Rafineri'nin Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Batman Rafinerisi'nde yenilenebilir enerji potansiyellerinin belirlenmesi kapsamında yapılan çalışma ile bir miktar daha GES yatırımı yapılabileceği belirlenmiştir. İlave 5 MW Lisanslı Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu saha çalışmaları tamamlanmış olup tesis işletmeye almaya hazırdır.

1,4 milyon ton Rafinaj kapasitesi

Türkiye'de kurulan **ilk rafineri**

1,83 Nelson Kompleksite Endeksi

Dönem sonu itibarıyla **412** çalışan

299 bin m³ depolama kapasitesi

2023 yılında toplam **709 bin ton** işlenen ham petrol (2022'ye göre %5,2 artış)

Toplam **630 bin ton** satış (2022'ye göre %1,5 azalış)



Körfez Ulaştırma A.Ş



Körfez Ulaştırma A.Ş., Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisidir. Hisselerinin tamamı Tüpraş'a ait olarak kurulmuş ve 2017 Aralık itibarıyla Demiryolu Tren İşletmecisi (DTİ) olarak faaliyetlerine başlamıştır. Körfez Ulaştırma büyüyen filosu ile Tüpraş'a artan oranda lojistik avantaj ve kolaylık sağlamaktadır.

Körfez Ulaştırma trenlerinde 2023 yıl sonu itibarıyla 87 makinist görev yapmaktadır. Şirket'in, İstanbul ve Ankara ofisleri ile Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi içindeki lokomotif atölyesi ve deposunda 2023 yıl sonu itibarıyla 51 çalışanı bulunmaktadır. Ek olarak yetiştirilmek üzere istihdam edilmiş ve eğitimi süren 23 tren makinisti adayı da bulunmaktadır.

Lokomotif ve vagon yatırımları

2022 yılından beri Körfez Ulaştırma'nın 2019 yılında İsviçreli Stadler firmasından sipariş ettiği 7 adet hibrit (dizel/elektrikli modlarında çalışabilen) lokomotif elektrikli işletmecilik modelinde ticari seferlerine devam etmektedir. Stadler firmasından 2023 yılında aynı özellikte 2 yeni lokomotif sipariş verilmiştir. 2024 yılı sonunda 2 lokomotifin devreye alınması hedeflenmektedir.

Körfez Ulaştırma, 2 yeni lokomotif yatırımı ile 14 adede ulaşan lokomotif filosunu daha da büyütme; yıllık toplam 2,5 milyon ton mertebesindeki toplam demiryolu akaryakıt taşımacılığını artırmayı ve Türkiye'de en büyük demiryolu akaryakıt taşımacısı olmasının yanı sıra akaryakıt dışı taşımacılık alanına da girerek ülkenin demiryolu taşımacılığını geliştirme hedeflerine katkılarını artırmayı amaçlamaktadır. Körfez Ulaştırma 2023 yılında taşımalarda toplam 519 akaryakıt vagonu ve 35 adet platform vagonu kullanmıştır.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Körfez Ulaştırma, demiryolu taşımacılığı faaliyetlerini daha da çevreci bir şekilde yürütmek üzere yatırımlarına devam etmektedir. 2023 yılında sipariş verilen 2 adet hibrit lokomotifin 2024 sonunda filoya katılmasıyla taşımalar ve taşımalardaki elektrikli işletmecilik oranı artarken, Tüpraş ve hizmet edilen tüm müşterilerin emisyon üretimlerinin de azaltılmasına artan bir katkı sağlanacaktır.

2023 yılında elektrikli hatlarda hibrit lokomotiflerin taşıma yapması ile Tüpraş taşımalarında bir önceki yıla göre Kapsam 1 emisyonlarında yaklaşık 725 ton CO₂e emisyonu azaltılmış ve bir önceki yıla göre %5 düşüş gerçekleşmiştir. Hibrit lokomotiflerin operasyona dâhil olması ile toplam emisyon (Kapsam 1 & Kapsam 2) miktarında 962 ton CO₂e azaltım olmuştur. Aynı miktar taşımanın karayolunda yapılmasına göre ise azaltılan CO₂e emisyon miktarı ise 36.000 tondur. Demiryolu taşımaları sayesinde, 2023 yılında 90.000 adet tanker seferinin önüne geçilmiştir.

87 Makinist

Dönem sonu itibarıyla **162** çalışan

7'si hibrit olmak üzere toplam **12** lokomotif

519 Akaryakıt vagonu

35 Platform vagonu

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

FAALİYETLERLE 2023 PERFORMANSI

Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (DİTAŞ)

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Ditaş, deniz tankerleri satın alarak, inşa ettirerek veya kiralayarak bunları ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında kullanmak amacıyla; Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), İpraş ve Türk Donanma Vakfı tarafından 16 Mart 1974 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Ditaş; armatörlük, brokerlik/ gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim, liman ve boğaz acentelik hizmetleri vermektedir. Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin de ihtiyaçlarını dikkate alarak petrol ürünü taşımacılığı yapan Ditaş, bu hizmetleri sahip olduğu tankerlerin yanı sıra, zaman ve sefer esaslı olarak kiraladığı tankerler aracılığıyla da gerçekleştirmektedir. Yerli ve yabancı tankerleri kiralayarak gemi sahipleriyle ham petrol ve petrol ürünlerinin ithalat ve ihracatçıları arasında aracılık görevi yapma fonksiyonuna sahip olan Ditaş, liman ve boğaz acentelik hizmetlerini de sağlamaktadır. Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiş, bu süreç doğrultusunda sermayesi %100 Ditaş'a ait 17 şirket kurulmuştur. Tüpraş, Ekim 2002'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %50,98'lik Ditaş hissesini satın alarak Şirket hisselerinin toplam %79,98'ine sahip olmuştur.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

2023 yılında T. Sevgi tankerine düşük sürtünme özelliği olan silikon boya uygulaması ve pervane verimliliğini arttıran profin montajı yapılmıştır. Bu iyileştirmeler ile toplamda yakıt tüketiminde ve CO₂ salınımında %5-7 azalma öngörülmektedir. Yıl içerisinde tüm filo gemilerinde hız, trim ve balast optimizasyonu yapılmış, gerçekleştirilen eğitimler ile personel farkındalığı artırılmış ve sonuç olarak operasyonel CO₂ endeksinde %12 azalma sağlanmıştır. Filonun geliştirilmesi kapsamında 2023 içerisinde kontratı imzalanan 2 yeni kimyasal tanker, yüksek verim ve düşük yakıt tüketimi / düşük CO₂ salınımı özellikleri dikkate alınarak dizayn edilmiş ve inşası için tersaneye sipariş verilmiştir.

10,8 milyon ton ham petrol ve **7,2 milyon ton** petrol ürünü taşıması

Dönem sonu itibarıyla **679** çalışan

470.067 DWT'luk 4 ham petrol tankeri

61.283 DWT'luk 4 asfalt tankeri

130.437 DWT'luk 8 ürün tankeri

13 adet römorkör

6 adet palamar botu, **1** adet servis botu, **2** acente botu, **1** adet pilot botu



Entek Elektrik Üretimi A.Ş.



Türkiye'nin ilk özel sektör otoprodüktör şirketlerinden olan Entek, elektrik enerjisi ve buhar tedarik etmek amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Aralık 1998'de fiili olarak üretime başlayan Entek'in toplam elektriksel kurulu gücü 492 MW'tır. Entek; Kahramanmaraş, Karaman, Samsun ve Mersin'de kurulu toplam 264 MW'lık 8 adet hidroelektrik santral (HES), Edirne ve İzmir'de kurulu 116 MW'lık iki adet rüzgâr enerji santrali (RES) ve Kocaeli'de kurulu 112 MW'lık doğal gaz çevrim santrali (DÇGS) ile üretim yapmaktadır.

Entek'in hâlihazırda üretim yapan ve özelleştirme yoluyla devralınan Menzelet ile Kılavuzlu HES'lerinin yer aldığı Menzelet Kılavuzlu'da ve toptan elektrik satış alanında faaliyet gösteren Eltek'te %100, hisse devri yöntemi ile satın alınan Esinti Enerji'de %73,7682 (dolaylı paylar dâhil), araç şarj istasyonlarının Türkiye'de yayılımı için kurulmuş olan WAT Mobilite'de %10 ve Enerji Borsası'nı işletmek üzere kurulan Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'de ise %0,05 hissesi mevcuttur.

Ayrıca Entek'in portföyünde bulunan, Süloğlu RES'in 2025, Kınık RES'in ise 2027 yılı sonuna kadar döviz endeksli gelir sağlayan YEKDEM'den faydalanma hakkı bulunmaktadır.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Entek, önümüzdeki dönemde dengeli bir portföy yapısına ulaşmak ve pazar payını artırmak amacıyla varlık satın alımı, özelleştirme ve proje geliştirme yöntemleri ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı santral yatırımlarına devam etmeyi, ayrıca enerji alanında gelişen yeni teknolojiler ve perakende satış alanlarında fırsatları değerlendirmeyi planlamaktadır. Entek, sadece yurt içinde değil, yurt dışında da yenilenebilir enerjide büyümeyi hedeflemektedir. Ülkemizde bulunan fırsatları değerlendirmeye devam ederken aynı zamanda farklı coğrafyalara yayılmak ve risklerini dağıtmak için önceliklendirdiği pazarlarda operasyonel ve geliştirme aşamasındaki yenilenebilir enerji projeleri ile ilgilenmektedir.

2.101 GWh Satış miktarı

Dönem sonu itibarıyla **250** çalışan

492 MW Toplam elektrik kurulu gücü

264 MW'lık 8 adet HES

116 MW'lık 2 adet RES

112 MW'lık 1 adet Doğalgaz çevrim santrali,

653 MW ön lisans onayı alınan 11 proje

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

FAALİYETLERLE 2023 PERFORMANSI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tupras Trading Ltd.



Tüpraş'ın %100 iştiraki olan ve merkezi Londra'da bulunan Tupras Trading Ltd'nin temel amacı piyasa fırsatlarını değerlendirerek Tüpraş'ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaktır.

2018 yılında Londra Ticaret Ofisi olarak faaliyetlerine başlayan Tupras Trading Ltd, önceki yıllarda olduğu gibi, 2023 yılında da fuel oil, hafif ve orta distilat ve ham petrol ürünlerinin ticareti ile Tüpraş'ın faaliyetlerine olumlu katkısını sürdürmüştür. Tüpraş, stok fiyat riskinin yönetilmesine yönelik vadeli piyasalar türev işlemlerini de Tupras Trading Ltd aracılığıyla yapmaktadır.

Tupras Trading Ltd ihale yöntemine ek olarak bire bir müzakere yönteminin de kullanılmasıyla fiyat optimizasyonunun yanı sıra ithalatın FOB, ihracatın CIF bazına çevrilmesi suretiyle navlun optimizasyonu da amaçlamaktadır.

Tupras Trading Ltd sektörün birçok belirsizlik ve volatilité içerisinde olmaya devam ettiği 2023 yılında, tecrübeli ticari ekipleri sayesinde tedarik zincirini çeşitlendirmeye devam etmiştir.

Şirket, Tüpraş'ın ham petrol ve ara ürün tedarik zincirinde kesinti yaşamadan operasyonlarını sürdürmesini, ürünlerini yeni coğrafyalara en kârlı şekilde ihraç etmesini sağlamaktadır. Ayrıca rafineri sisteminin optimize edilmesine imkân veren ticari esnekliğin oluşturulması süreçlerine ek olarak üçüncü taraf ticaretinde de aktif rol oynayarak önemli gelir elde edilmesini sağlamıştır.

Tupras Trading Ltd'in iş modelinin doğal bir parçası olan piyasa riskinin ve operasyonel risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kârlılık açısından önem taşımaktadır. Söz konusu risklerin takibi, yönetimi ve raporlanması ilgili risk politikaları kapsamında gerçekleştirilmektedir. Şirketin maruz kalabileceği risklerin tespiti, gerekli görülen ek tedbirlerin alınması ve politikaların geliştirilmesi Tüpraş Risk Yönetimi Komitesi tarafından yürütülmektedir.

Fuel oil, hafif ve orta distilat olmak üzere toplam **4,5 milyon ton ürün ticareti**, Tüpraş rafinerileri ihtiyacına yönelik **6,5 milyon ton 'dan fazla spot ham petrol bağlantısı**

Dönem sonu itibarıyla **31** çalışan

Yaklaşık **1,3 milyon ton** üçüncü taraf işlemi



Opet



1992 yılında Öztürk Ailesi'nin kurduğu Opet, 2002'den bu yana Öztürk Grubu ve Koç Grubu tarafından yönetilmektedir. Şirket akaryakıt dağıtım sektöründe; perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 1.000'i aşkın çalışanı ve Sunpet markası ile 1.866 adet istasyona ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesine sahip olan Opet, 5 terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte; müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Opet ayrıca; Alman madeni yağ şirketi Fuchs ile %50-50 ortaklığı Opet-Fuchs kanalıyla madeni yağların üretimi ve pazarlamasını, Türk Hava Yolları (THY) ile %50-50 ortaklığı THY-Opet ile jet yakıtı ikmali ve satışını, %24 paya sahip olduğu WAT Mobilite ile elektrikli araç şarj ağı işletmeciliği ve %24 paya sahip olduğu Esinti Enerji Üretim A.Ş. ile de yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji yatırımları yapmaktadır. Opet, Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. aracılığıyla da istasyon işletmeciliği alanında faaliyet göstermektedir.

Beyaz ürünlerde %19,0 pazar payı ile **3'üncü**
Siyah ürünlerde %28,4 pazar payı ile **1'inci**

Tupras Ventures



Tüpraş'ın hidrojen, biyoyakıt ve sentetik yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik gibi dönüşüm alanları başta olmak üzere inovasyon odak alanları doğrultusunda yatırım yaparak, fırsatları ve yeni teknolojileri yakalamak, yeni iş modellerini ve olası iş birliklerini hayata geçirmek amacıyla girişim sermayesi şirketi "Tupras Ventures" 2022 yılı sonunda kurulmuştur. Tupras Ventures başta Avrupa ve Kuzey Amerika olmak üzere tüm coğrafyalara odaklanmaktadır.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde enerji dönüşümünde yeni teknolojiler ve iş modelleri başta olmak üzere, girişim sermayesi alanına 2030'a kadar 50 milyon ABD doları kaynak ayıracağını açıklamıştır.

Tupras Ventures, 2 yeşil hidrojen 1 robotik alanında olmak üzere 3 teknoloji girişimine doğrudan yatırım yapmış, ayrıca ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan 2 girişim sermayesi fonu ile iş birliğine giderek yatırımcı olmuştur. Bu fonlar aracılığıyla 2023 yıl sonu itibarıyla 18 girişime yatırım, 1 girişimden çıkış yapılmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BAŞARI VE ÖDÜLLER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş'a Institutional Investor'dan 5 Birincilik Ödülü Birden

Yatırımcı ilişkileri dünyasının en saygın kurumlarından biri olarak kabul edilen **Institutional Investor** tarafından gerçekleştirilen ve bağımsız araştırma anketi sonucunda uluslararası yatırım profesyonellerinin oylarıyla şekillenen **"Emerging Europe, Middle East, and Africa (EMEA) Equity"** araştırması kapsamında, enerji şirketleri kategorisinde Tüpraş Yatırımcı İlişkileri Ekibi; **'En İyi Yatırımcı İlişkileri Ekibi'** ve **'En İyi Yatırımcı İlişkileri Programı'** ödüllerini almıştır. Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı ve sürdürülebilirlik çalışmaları, enerji şirketleri kategorisinde **'En İyi Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetim-ÇSY Programı'** seçilmiştir. Institutional Investor araştırmasında oy veren profesyonel uluslararası yatırımcılar, **Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu'nu en iyi CEO, Genel Müdür Yardımcısı Doğan Korkmaz'ı da en iyi CFO seçmiştir.**

Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat Şampiyonu Ödülü

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından açıklanan İhracatın Şampiyonları Ödüllerinde Tüpraş 2022 yılındaki faaliyetleriyle **"Kimyevi Madde ve Mamuller Sektörü"** kategorisinde birinci, Türkiye genelinde ise ikinci olmuştur.

Türkiye'nin En Büyük Şirketi Ödülü Tüpraş'ın

Capital Dergisi tarafından gerçekleştirilen, Türkiye'nin en büyük 500 özel şirketinin ciro ve kârlılık rakamlarına göre belirlendiği **Capital 500 - Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi Araştırması'**nda bu yıl listenin **ilk** sırasında yer almıştır.

"Karadolum Dijital Müşteri Deneyimi" projesine uluslararası 2 ödül

Tüpraş, operasyonel dijitalleşme ve finansal kazanç olarak katkı sağlayan **"Karadolum Dijital Müşteri Deneyimi"** projesi ile uluslararası Stevie Ödülleri Best Business Technology Pivot (hızlı iş akışlarının olduğu çalışma ortamlarında müşteri ve çalışan memnuniyetini arttıran, yeni katma değer yaratırken mevcut iş modellerini teknoloji kullanarak en iyi şekilde uyarlayabilen projeler) kategorisinde üçüncü olarak, bronz ödül almaya hak kazanmıştır.

Kara Dolum Dijital Müşteri Deneyimi Projeleri ile CX Awards Türkiye'de **B2B Müşteri Deneyimi Akaryakıt Büyük Düşünce Ödülünü** almıştır.

Stevie Awards'tan Refined Dergisine üst üste üçüncü defa "En İyi Kurumsal Yayın" Ödülü

Tüpraş Kurumsal Yayını Refined Dergisi, Stevie International Business Awards'ta, **"En İyi Kurumsal Yayın"** kategorisinde altın ödülün sahibi olmuştur. Böylece Tüpraş bu kategoride üç yıl üst üste ödül aldı.

Kadın Dostu Markalar Platformu'ndan Tüpraş'a Farkındalık Ödülü

Üçüncüsü düzenlenen Kadın Dostu Markalar Platformu Farkındalık Ödüllerinde **"Teknolojide ve İnovasyonda Kadın Girişimcilik"** programı ile ödüle layık görülmüştür.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Water Europe'a Üye Olan İlk Türk Sanayi Şirketi Tüpraş

Tüpraş, Avrupa su ekosisteminin güçlenmesi için yeni teknolojileri destekleyen lider paydaş kuruluş Water Europe'a katılan **ilk Türk sanayi şirketi** olmuştur.

Tüpraş Genel Müdürlüğü "Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi"

Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalar sonucu, 4 rafinerisinin ardından Genel Müdürlük binası için de **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü** tarafından **"Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi"** almıştır.

Tekport Projesine IDC CIO Ödülü

"Tekport" projesiyle Türkiye'nin en prestijli ödüllerinden **IDC CIO Awards'ta Best IT Governance Project of the Year** kategorisinde üçüncü olmuştur.

TİSK Ortak Yarınlar Ödül Programı / Dijitalleşme

Rafinerilere gelen gemilerin yanaştırılmasından tahliye edilmesine kadarki tüm hareketlerini en optimum sürede ve minimum maliyetle planlanmasını sağlayan **"Petromix- Ham Petrol Süreçleri Optimizasyonu"** projesi **TİSK Ortak Yarınlar Ödül Programı / Dijitalleşme** kategorisinde ödül almıştır.

Türkiye'nin Beyaz Bayrak Ödüllü İlk Şirketlerinden Biri Tüpraş

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun düzenlediği düzgün iş ve örgütlü iş yeri politikalarına uyum gösteren, yasal yükümlülüklerini eksiksiz yerine getiren, iş sağlığı ve güvenliği standartlarını sürekli geliştiren, toplu iş sözleşmesi süreçlerine uyum sağlayan şirketlerin hak kazandığı **"Beyaz Bayrak"** ödülünü alan ilk 20 şirketten biri seçilmiştir.

Kocaeli Sanayi Odası (KSO) Sürdürülebilirlik Ödülleri'nde Birincilik

Kocaeli Sanayi Odası (KSO) tarafından düzenlenen Sürdürülebilirlik Ödülleri'nde Büyük Ölçekli Firma Kategorisinde **Birincilik Ödülü** alınmıştır.

Tüpraş, Türkiye İtibar Akademisi Endeksi Araştırması'nda Sektörün En İtibarlı Markası Seçildi

Beykoz Üniversitesi ve İtibar Akademisi iş birliği ile Türkiye İtibar Endeksi Araştırmasının sonuçlarına göre sektöründe **Türkiye'nin en itibarlı şirketi** seçilmiştir.

Üçüncü kez Bloomberg GEI Endeksinde

Kapsayıcı ve eşitlikçi bir iş yeri olma hedefiyle hareket eden Tüpraş, bu alandaki çabalarıyla dünyadaki toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki en kapsamlı çerçeve endekslerden biri olan **Bloomberg Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'nde** üçüncü kez yer almıştır.

BAŞLICA GÖSTERGELER

Finansal ve Operasyonel Göstergeler

Net Satışlar

686,5

milyar TL

Faaliyet Kârı

73,6

milyar TL

Vergi Öncesi Kâr

57,8

milyar TL

Vergi Sonrası Kâr

53,6

milyar TL

FAVÖK

97,3

milyar TL

Özkaynak Kârlılığı

%28

Net İşletme Sermayesi

13,1

milyar TL

Yatırım Harcaması

354

milyon ABD doları

Operasyonel Göstergeler

Üretim



24,9

milyon ton

Toplam Satış



30,1

milyon ton

Üretimde Beyaz Ürün Oranı

%79,6

Yarı Mamul Dahil Kapasite
Kullanım Oranı

%87,5



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Finansal Olmayan Göstergeler

Öne Çıkan ÇSY Taahhütleri

Açıklanan Stratejik Dönüşüm Planı ile üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını 2017 yılına kıyasla, 2030 yılında %27 oranında, 2035 yılında %35 ve 2040 yılında %49 oranında azaltılması

2050 yılı itibarıyla karbon nötr enerji şirketi olunması

Yönetim Kurulu'nda kadın oranı taahhüdü: 5 yıl içinde %25⁽¹⁾

Yeni işe alımlardaki kadın oranı: %50

STEM pozisyonlarındaki kadın çalışan oranı: (2021 baz yıl: %23, 2026: %40)

2026 yılına kadar Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı STEM eğitimleriyle 100.000 kız çocuğuna ulaşılması

⁽¹⁾ Politika kabul tarihi: Mart 2021

Uluslararası Platformlar

İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Gücü (TCFD)



BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNGC)



BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPs)



BM Kadın Birimi, Nesiller Boyu Eşitlik Forumu, Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu (UN Women Action Coalition)



Hydrogen Europe



Water Europe



Sürdürülebilirlik Endeksleri

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi (Refinitiv)

Sustainalytics ESG Rating

MSCI ESG Rating

FTSE4Good

Vigeo Eiris (Moody's ESG Solutions)

CDP İklim Değişikliği Programı ve CDP Su Güvenliği Programı

Bloomberg Gender Equality Index

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

**TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER**

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

Dünden Bugüne Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik
İş Modeli ve Değer Üretme Tüpraş
Değer Zinciri Tüpraş
Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Tüpraş'ta Çifte Önemlilik
Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı
Paydaşlarla Etkileşim Tüpraş

Tüpraş, dünden bugüne sürdürülebilirlik yolculuğunu ileriye taşıyarak entegre iş modeli ve stratejisi ile paydaşları için değer üretmektedir. Değer zinciri boyunca sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal, yönetişimsel ve ekonomik olmak üzere tüm boyutlarında ayak izine önem veren Şirket, Stratejik Dönüşüm Planı'nın temelini oluşturan etkin sürdürülebilirlik anlayışı ile çalışmalarına devam etmektedir. Şirketin 2007 yılında ilk Kurumsal Sosyal Sorumluluk raporunu yayımlamasıyla başlayan sürdürülebilirlik raporlaması yolculuğu, 2022 yılında ilk Entegre Raporu'nu ve 2023 yılında da ilk Entegre Faaliyet Raporu'nu yayımlaması ile devam etmektedir. "Enerjimiz Geleceğe" mottosuyla sürdürülebilirlik yaklaşımını tüm operasyonlarının merkezine koyan Tüpraş, raporlama döneminde değer zincirindeki olası etkilerini değerlendirerek çifte önemlilik yaklaşımını ortaya koymuştur.



DÜNDEN BUGÜNE TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

2007

- İlk KSS Raporu
- Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası

2008

- GRI uyumlu KSS Raporu
- Entegre Yönetim Sistemi (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001)

2009

- İzmit Atıksu Geri Kazanım Ünitesi
- Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi
- Müteahhit Yönetim Sistemi

2010

- Ar-Ge Merkezi
- Etik Değerler
- Rafinerilerde Atık Yönetimi Programı

2013

- ISO 50001:2011 Enerji Yönetim Sistemi
- ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

2014

- BIST 30 Sürdürülebilirlik Endeksi'ne katılım
- Ar-Ge Merkezi Kampüsü

2015

- İlk defa COP'a katılım
- İzmit Yeni Atıksu Geri Kazanım Ünitesi
- BIST 50 Sürdürülebilirlik Endeksi'ne katılım

2016

- COP22'ye katılım
- EBRD çevre ve enerji verimliliği 150 milyon ABD doları kredi
- Tüpraş Tedarikçi Portalı



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2017

- COP23'e katılım
- UN WEPS imzacılığı
- ISO 14064 Sera Gazı Doğrulama
- İzmir Atıksu Geri Kazanım Ünitesi
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi
- İnovasyon Müdürlüğü ve Fikir Ünitesi Portalı

2018

- COP24'e katılım
- UN WEPS'in "HeForShe" hareketine destek
- UN Women Tüpraş ve Fenerbahçe Spor Kulübü arasında küresel iş birliği
- Tüpraş Çözüm Merkezi
- ODTÜ ve İTÜ Teknokentleri Veri Analitiği Merkezleri

2019

- COP25'e katılım
- Enerjimiz Geleceğe: Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum projesi ile 12.000 öğrenciye eğitim
- Enerjimiz Öğrencilere projesi ile 3.000 öğrenciye erişim

2020

- Rafinerilerde Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi
- Tüpraş Akademi
- Emerald Industrial Innovation Fund iş birliği
- Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde raporlama
- Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi

2021

- COP26'ya katılım
- Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı ve 2050 Karbon Nötr hedefi
- Bloomberg 2021 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne katılım
- Tüpraş Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Komitesi
- İzmit "Terminal Otomasyon Sistemi"
- ISO 45001:2018 İSG Yönetim Sistemi
- BM SKA ile güncellenen EFQM modelini Türkiye'de ilk uygulayan şirket
- Önceliklendirme Analizi
- Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içinde %25 kadın üye hedefi
- Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Bağış ve Sponsorluk, İnsan Hakları ve Yönetim Kurulu Çeşitlilik politikaları
- Dış Ticaret Kontrol, Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri politikaları
- Rekabet Hukuku Uyum, Hediye ve Ağırlama ile Tedarik Zinciri Uyum politikaları
- Etik İlkeler
- Uyum ve Toplumsal Yatırım politikaları
- Körfez Ulaştırma 7 adet hibrit lokomotif

2022

- COP27'ye katılım
- Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi
- İlk Entegre Rapor (GRI, SASB, TCFD, IIR)
- Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerine yönelik ilk sınırlı güvence çalışması
- 82 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi için sınırlı güvence çalışması
- 19 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi ilk defa açıklandı
- TCFD destekçiliği
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş. devralındı
- SAF üretme hedefiyle Honeywell ile lisans anlaşması
- Bloomberg 2022 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne katılım
- Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları açıklandı
- Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. kuruldu
- Hydrogen Europe platformu üyeliği
- İhbar, Disiplin ve Kişisel Verilerin Korunması Çerçeve Politikaları
- Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası
- MSCI ESG Rating, FTSE4Good, Sustainalytics ESG Rating, Vigeo Eiris (Moody's ESG Solutions) endekslerine katılım

2023

- COP28'e katılım
- İlk Entegre Faaliyet Raporu
- 271 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi için sınırlı güvence çalışması
- 85 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi ilk defa açıklandı
- Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerinde tüm iştiraklerin konsolidasyonu
- İlk Avrupa Birliği Taksonomisi uyumluluk raporlaması
- 2017-2023 Kapsam 3 emisyonları ISO14064 doğrulaması ve kamuoyu ile ilk defa paylaşımı
- CDP İklim Değişikliği ve Su Güvenliği programlarında B "Yönetim Seviyesi" notu
- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Programı
- Water Europe platformuna üye olan İlk Türk Sanayi Şirketi
- İlk Dijital İş İzin Sistemi uygulaması
- Sürdürülebilir Rafinaj kapsamında Tüpraş Ventures'dan Robotik Teknolojilere İlk Yatırım
- Institutional Investor araştırması- En iyi Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetim- ÇSY Programı ödülü
- Kocaeli Sanayi Odası- Büyük Ölçekli İşletme Kategorisi Sürdürülebilirlik Birincilik Ödülü
- Batman Üniversitesi iş birliğiyle yürütülen "Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı" ilk mezunları

İŞ MODELİ VE DEĞER ÜRETME

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Sürdürülebilir bir dünya için “Enerjimiz Geleceğe” misyonumuzla...

	ÖNCELİKLİ KONULAR	GİRDİLER	ÇIKTILAR
 FİNANSAL SERMAYE	- Operasyonel Mükemmellik - Kurumsal Yönetim - Paydaşlarla Etkileşim	- 202.941 milyon TL toplam özkaynak - 366.794 milyon TL toplam aktifler - 163.853 milyon TL net borç - 354 milyon ABD doları konsolide yatırım harcaması - Entegre risk yönetim anlayışı	- 686,5 milyar TL net satışlar - 97,3 milyar TL FAVÖK - 7,05 Net Gelir/FAVÖK oranı - %28,0 özkaynak getirisi - 101 milyar TL ödenen vergi ve benzeri yükümlülük ödemeleri - 123 milyar TL ihracat geliri - 27 milyar TL temettü - 9,68 Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu - İlk AB Taksonomi Uyumluluk Çalışması - Avrupa'nın en büyük 7., Dünya'nın en büyük 36. rafineri şirketi
 İNSAN SERMAYESİ	- Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri - Proses Emniyeti - Yetenek Yönetimi - Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	- Çeşitli, eşit, kapsayıcı, güvenli iş yeri kültürü ve destekleyici politikalar - 6.213 adet çalışan ile yetenekli iş gücü - 7,8 yıl ortalama iş tecrübesi - 756 adet işe alınan çalışan sayısı - 75,6 milyon TL eğitim harcamaları - 9,9 milyar TL çalışanlara yapılan ödemeler - Adil ve performansa dayalı ödüllendirme sistemleri	- 315.122 saat toplam eğitim - Çalışan başına ortalama 51 saat eğitim - %12 kadın çalışan oranı - %23 orta kademe kadın yönetici oranı - %11 çalışan devir oranı - %80 çalışan bağlılığı anketine katılım oranı ve %44 çalışan bağlılık oranı - 1.818 adet düzenli performans ve kariyer gelişimi değerlendirmesine tabi tutulan çalışan sayısı - İç adaylarla doldurulan 525 adet açık pozisyon sayısı - 421.431 saat toplam İSG eğitimi - 95 adet etik hatta bildiren ihbar sayısı ve %89 çözülme oranı - 0,18 LTI frekans, 11,8 LTI şiddet (Solo Tüpraş)
 ÜRETİLMİŞ SERMAYE	- Operasyonel Mükemmellik	- 4 adet rafineri (30 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi) - 15 milyon m² rafinaj üretim tesisi - 8 adet Hidroelektrik Santrali, 2 adet Rüzgar Enerjisi Santrali, 3 adet Güneş Enerjisi Santrali - 416 MW Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi - Gelişmiş lojistik ve dağıtım ağı - 16 adet tanker (661.787 DWT), 13 adet römorkör, 6 adet palamar botu, 1 adet servis botu, 2 adet acenta botu ve 1 adet adet pilot botu - 12 adet lokomotif (7 adet hibrit), 554 adet akaryakıt ve platform vagonu - 5 adet depolama terminali (1,1 milyon m³) - 1.866 adet akaryakıt istasyonu	- 24,9 milyon ton petrol ürünleri üretimi - 30,1 milyon ton petrol ürünleri satışı - 1.188 MWh sıfır karbonlu elektrik üretimi - %51 Türkiye akaryakıt ürünleri pazarındaki toplam pay - Türkiye rafinaj kapasitesinin %70'i - 10,8 milyon ton ham petrol ve 7,2 milyon ton petrol ürünü (Denizyolu taşımacılığı ile) - 2,2 milyon ton akaryakıt ürünü ve ara ürün, 64 bin ton demir cevheri (Demiryolu taşımacılığı ile) - 4,5 milyon ton ürün ticareti ve 6,5 milyon ton spot ham petrol bağlantısı - 95,1 emre amadelik oranı
 FİKRİ SERMAYE	- Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik - Dijitalleşme - Veri Güvenliği	- 68 kişi Ar-Ge çalışan sayısı - 146,4 milyon TL Ar-Ge harcamaları - 26 Ülkeden 150'den Fazla Paydaşla İş Birliği - Kurum içi girişimcilik ekosistemine verilen destek ve start-up'larla iş birlikleri - 5 yeni kurum içi girişimcilik projesi toplam 49 proje - ODTÜ Teknokent ve İTÜ Teknokent Veri Analitiği Ofisleri - 59 adet dijital dönüşüm projesi - 11 milyon ABD doları dijital dönüşüm harcamaları	- 103 patent başvurusu, 50 tescilli marka, 43 bilimsel yayın (kümülatif) - 8 adet devam eden, 11 adet başarıyla tamamlanmış, 2 adet yeni kabul alan uluslararası ar-ge projesi - Tupras Ventures 3 girişime yatırım - Emerald Technology Ventures 18 girişime yatırım, 1 yatırımdan çıkış - Koç Topluluğu Şirketleri Birinci Özel Girişim Sermayesi Yatırım Fonu 1 yatırım - 7 Ufuk2020, 3 adet Ufuk Avrupa projesi
 SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE	- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi - Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti - İnsan Hakları - Paydaşlarla Etkileşim	- 5.000 adet tedarikçi - 4.000 adet müşteri - 1.448 milyon TL toplum yararına yapılan ödemeler	- Enerjimiz Öğrencilere programı ile ulaşılan 3.000 öğrenci - %88 müşteri memnuniyeti - %84 tedarikçi memnuniyeti - %82 yüklenici memnuniyeti - Endirekt tedarikçiler ile 27,8 milyar TL iş hacmi - Direkt tedarikçiler ile 537 milyar TL iş hacmi - Sürdürülebilirlik endekslerindeki olumlu sonuçlar, bilinirlik ve ödüller - 4.898 saat Etik İlkeler ve Davranış Kuralları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele ve İnsan Hakları Eğitimleri
 DOĞAL SERMAYE	- İklim Değişikliğiyle Mücadele - Enerji Yönetimi - Hava Kalitesi - Su Yönetimi - Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi - Biyoçeşitlilik	- 18 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 11 ülkeden 17 farklı çeşit toplam 23,7 milyon ton ham petrol alımı - 16 milyon m³ ham su çekimi - 6 milyon m³ geri kazanılmış belediye atık su kullanımı - 91.223 TJ toplam enerji tüketimi - 2.290 milyon TL emisyon azaltımı ile ilgili harcamalar - 1.156 milyon TL su ile ilgili operasyonel iyileştirmeler için yapılan harcamalar - 70 adet enerji verimliliği projesi - 3.767 milyon TL çevresel yatırımlar ve harcamalar	- Yenilenebilir elektrik üretimiyle Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarından 5.694 ton CO₂e emisyon azaltımı - Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarından 2017 baz yılına göre %15 azaltım - Enerji verimliliği projeleriyle yıllık 113.544 ton CO₂e azaltımı - %76,36 geri kazanılan suyun toplam su çekimine oranı - %87 atık geri kazanım oranı (solo Tüpraş) - Atık geri kazanımı ve endüstriyel simbiyoz ile 85 milyon TL ekonomik kazanç - 22.485 ton atığın döngüsel ekonomi faaliyetleri kapsamında geri dönüşümü



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

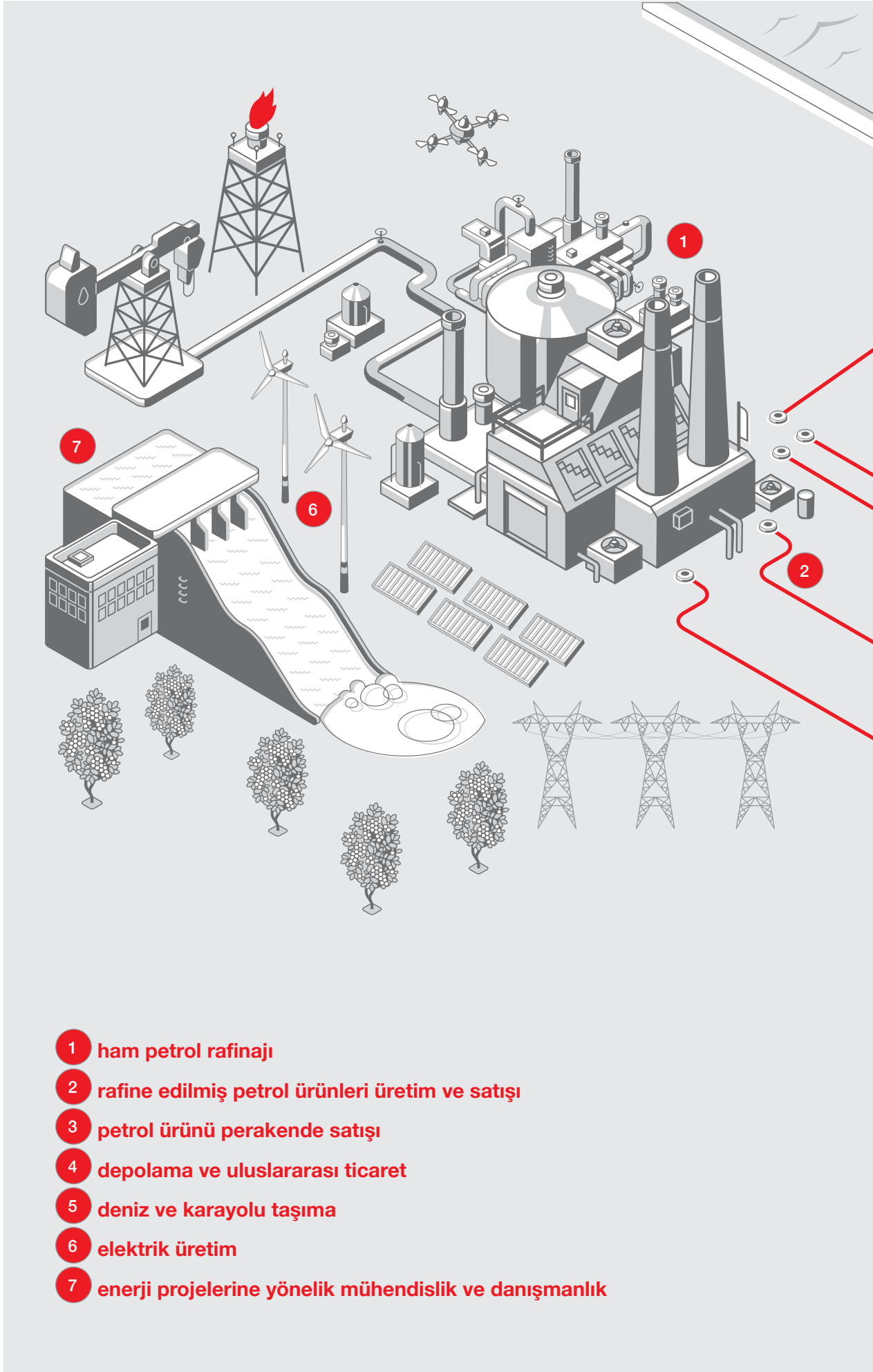
EKLER

...tüm paydaşlarımıza değer üretiyoruz.

ÜRETİLEN DEĞER	İLİŞKİLİ RİSKLER	SKA KATKISI	PAYDAŞLAR İÇİN UZUN VADELİ DEĞER
- Sürdürülebilir ekonomik büyüme - Pay sahipleri ve yatırımcılar nezdinde artan güven - Ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkı	- Finansal Risk - Stratejik Risk - Ticari Risk	Doğrudan 8 İNSANA YAKINLIĞI VE EKONOMİK BÜYÜME 16 SAĞLIK, AKALİTİ VE EĞİTİM KURULUŞLARI 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI Dolaylı 10 İKTİSADİ BÜYÜME VE İSTİHDAM	- İş Ortakları - Tedarikçiler - Müşteriler - Çalışanlar - Finansal Kuruluşlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Sendikalar
- Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı ile mutlu çalışanlar - Kariyer ve yetenek gelişimi - Çalışanların elde tutulması ve yüksek çalışan bağlılığı - Çalışanların mental ve fiziksel sağlığı - Kapsayıcı ve eşit iş ortamı	- Operasyonel Risk - Teknik Emniyet ve Çevre Riski - Stratejik Risk - İtibar Riski - Uyum ve Yasal Risk	Doğrudan 3 SAĞLIK VE KALİTE TASARIM 5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ 8 İNSANA YAKINLIĞI VE EKONOMİK BÜYÜME 10 İKTİSADİ BÜYÜME VE İSTİHDAM Dolaylı 4 İNTELİKLİ EĞİTİM 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Çalışanlar - İş Ortakları - Tedarikçiler - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Sektör liderliği ve güçlü pazar payı - Üretimde verimlilik - Yeni iş alanlarında yaratılan fırsatlar ile geleceğe hazırlık - Düşük karbon ekonomisine geçişte öncü konum ve artan sürdürülebilir marka algısı	- Stratejik Risk - Ticari Risk - Operasyonel Risk - Teknoloji Riski	Doğrudan 8 İNSANA YAKINLIĞI VE EKONOMİK BÜYÜME 12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI Dolaylı 3 SAĞLIK VE KALİTE TASARIM 4 İNTELİKLİ EĞİTİM 6 TEMİZ SU VE SANİTASYON 9 SAKINLI YENİLENER KAYNAKLAR 11 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM 13 İKLİM EYLEMİ 14 SAĞLIK TASARIM	- Çalışanlar - Sendikalar
- Fikri mülkiyet - Yenilikçi ürün ve hizmetler - Düşük karbon ekonomisine geçişte Ar-Ge ve inovasyon ile yenilikçi projeler	- Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Ticari Risk - Finansal Risk	Doğrudan 8 İNSANA YAKINLIĞI VE EKONOMİK BÜYÜME 9 SAKINLI YENİLENER KAYNAKLAR 12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM Dolaylı 7 ENERJİ VE TEMİZ ENERJİ 13 İKLİM EYLEMİ 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Sivil Toplum Kuruluşları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Güçlü marka itibarı - Sürdürülebilir tedarik ağı ile sağlanan iş sürekliliği - Kaliteli müşteri deneyimi ile yüksek müşteri bağlılığı - Toplumsal yatırım çalışmalarıyla toplumda bilinirlik ve güven - Tüm paydaşlar ile şeffaf ve etkin etkileşim - Tüpraş ekosistemindeki güçlü paydaş ilişkileri - Kuvvetli tedarik ağı, tedarikçi iletişim kanalları ve sürdürülebilir tedarik zinciri uygulamaları - MEB iş birliği ile "Enerjimiz Geleceğe: Kodluyorum Modeliyorum, Üretiyorum" programının deprem bölgelerinde devamlılığı	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski - Piyasa Riski - Rekabet Riski	Doğrudan 4 İNTELİKLİ EĞİTİM 5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ 10 İKTİSADİ BÜYÜME VE İSTİHDAM 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI Dolaylı 8 İNSANA YAKINLIĞI VE EKONOMİK BÜYÜME 11 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	- Sivil Toplum Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Medya
- Sorumlu kaynak kullanımı ve sorumlu üretim - İklim değişikliği ile mücadelede güçlü adımlar - BM biyolojik çeşitlilik sözleşmesi çerçevesinde oluşturulan biyoçeşitlilik rehberi	- İklim ile Bağlantılı Riskler - Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri - İtibar Riski - Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Uyum ve Yasal Riskler	Doğrudan 7 ENERJİ VE TEMİZ ENERJİ 12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM 13 İKLİM EYLEMİ 14 SAĞLIK TASARIM 15 KURUMSAL YÖNETİM Dolaylı 6 TEMİZ SU VE SANİTASYON 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları

DEĞER ZİNCİRİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

**TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER**

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

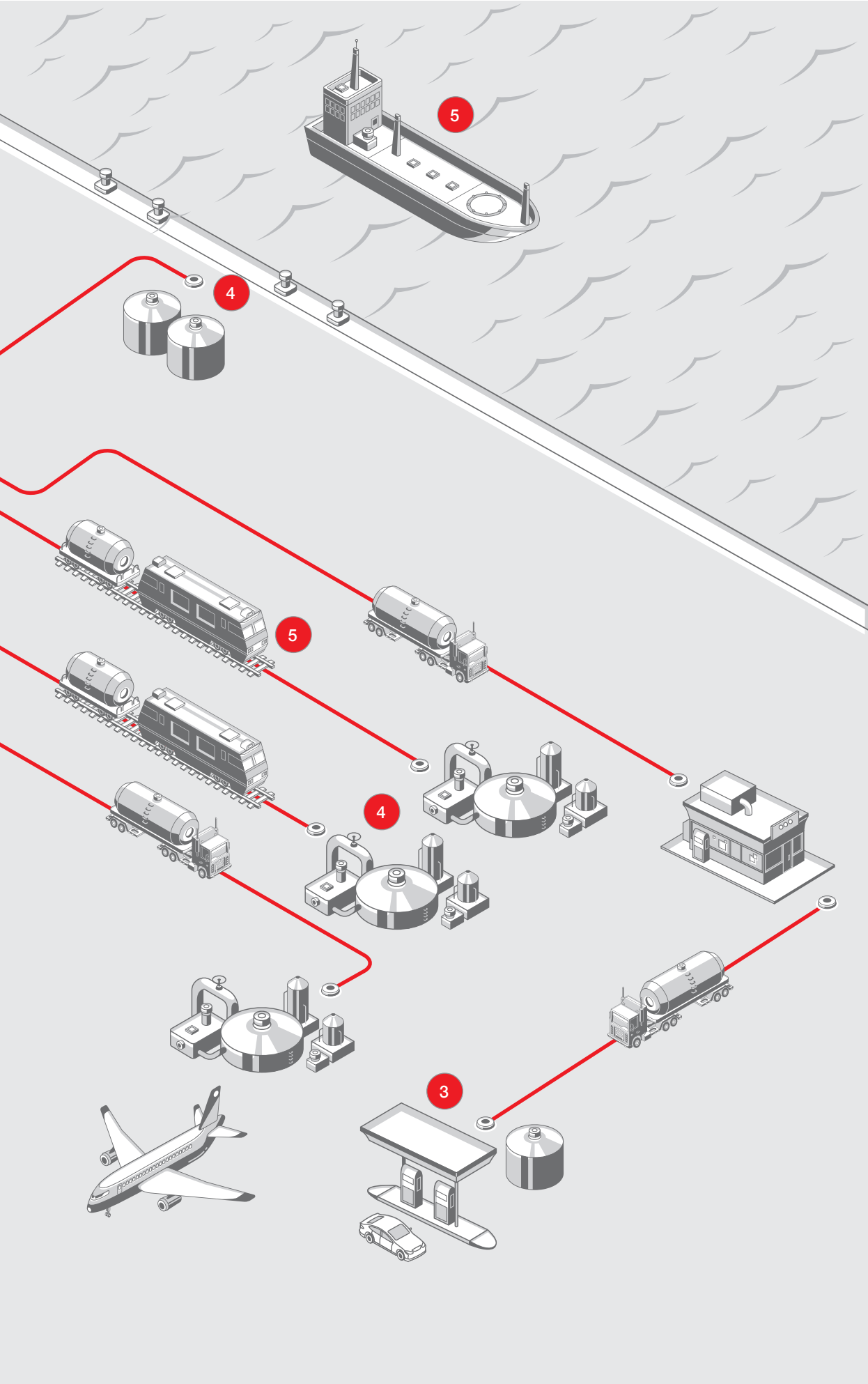
TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Türkiye’de enerji sektörünün öncüsü konumundaki Tüpraş, geleceğin enerjisinde de lider üretici olma hedefiyle mevcut varlıklarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yöneterek ve yeni alanlara yatırım yaparak ülkemizde enerji sektörünün dönüşümüne öncülük etmektedir. Bu doğrultuda “Enerjimiz Geleceğe” vizyonu ile hareket eden Şirket, sürdürülebilirlik anlayışını iş stratejisine entegre ederek, Stratejik Dönüşüm Planı’nı oluşturmuştur.

Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında Tüpraş, sürdürülebilir rafinaj, sıfır karbonlu elektrik, biyoyakıtlar ve yeşil hidrojen olmak üzere sürdürülebilirlik odaklı stratejik alanlarında belirlediği kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri ile iş süreçlerinin sürdürülebilir şekilde geleceğe taşınması için somut adımlar atmaktadır. Değer zincirinin her aşamasında çevresel, sosyal, yönetimsel ve ekonomik etkileri etkin bir şekilde yönetmeyi hedefleyen Şirket, operasyonlarını yürütürken, çevresel kaynakları koruma, sosyal sorumlulukları yerine getirme, etik iş uygulamalarını sürdürme ve iş süreçlerini iyileştirirken finansal kârlılığını güçlendirme konularında kararlılıkla hareket etmektedir.

Öncelikli amacı ülkenin enerji ihtiyacını güvenli ve kesintisiz bir şekilde karşılamak olan Tüpraş, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyüyle emisyonlarını kademeli olarak azaltma ve 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketi olmayı hedeflemektedir. Şirket, bu hedeflere ulaşmak için attığı kararlı adımlarla ve Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’nı rehber edinerek faaliyetlerini sürdürmekte ve sürdürülebilirlik stratejisini iş stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak güçlendirmeye devam etmektedir. Şirket’in sürdürülebilirlik odaklı iş stratejisi raporun *Tüpraş’ta Strateji* bölümünde yer almaktadır.

sürdürülebilirlik stratejisi

Tüpraş, sürdürülebilirlik stratejisini iş stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak güçlendirmeye devam etmektedir.

TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Tüpraş, paydaş beklentilerini ve küresel trendler ışığında sürdürülebilirlik önceliklerini düzenli olarak dinamik önceliklendirme yaklaşımıyla gözden geçirmektedir. Şirket, 2023 yılında öncelikli konularını gözden geçirerek Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında Çifte Önemlilik (Double Materiality) yöntemini benimsemiş; Şirket faaliyetlerinin çevre ve insan üzerindeki etkilerini “çevresel ve sosyal açıdan önemlilik”, çevresel ve sosyal konuların Şirket faaliyetleri üzerindeki etkilerini ise “finansal açıdan önemlilik” bakımından değerlendirmiştir.

Analiz kapsamında, i) küresel trendler ve dış çevre analizi, ii) paydaş analizi ve önceliklendirme ve iii) öncelikli konularının etkilerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi olmak üzere 3 adımdan oluşan süreç tamamlanmıştır.

1. Küresel Trendler ve Dış Çevre Analizi

Tüpraş’ın öncelikli konularının belirlenmesi sürecinde ilk olarak **Sürdürülebilirlik Muhasebesi Kurulu Standartları (SASB), Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum- WEF), S&P ve MSCI** gibi kuruluşların küresel ve sektör özelinde ortaya koydukları değerlendirmeler incelenmiştir. Küresel trendler, sektör gelişmeleri, rakip analizi ve olası regülasyonların yönü odağında gerçekleştirilen kapsamlı literatür taraması doğrultusunda öncelikli konu listesi şekillenmiş, öncelikli konular **Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (European Sustainability Reporting Standards- ESRS)** ile hizalanmıştır.

Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü tarafından Şirket’in Stratejik Dönüşüm Planı göz önünde bulundurularak **21 adet öncelikli konu** belirlenmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

**TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER**

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2. Paydaş Analizi ve Önceliklendirme Anketi

Tüpraş, 2023 yılında gerçekleştirdiği paydaş analizi kapsamında, iç ve dış paydaşlarını gözden geçirerek paydaş gruplarını güncellemiştir. Yapılan çalışma kapsamında, iç ve dış paydaşlarını stratejik ve temel paydaş olarak sınıflandıran Şirket, paydaşlarını Tüpraş'ın stratejisine ve varlığı sürdürmesine olan etkileri bakımından değerlendirerek önemlilik çalışmasını tamamlamıştır.

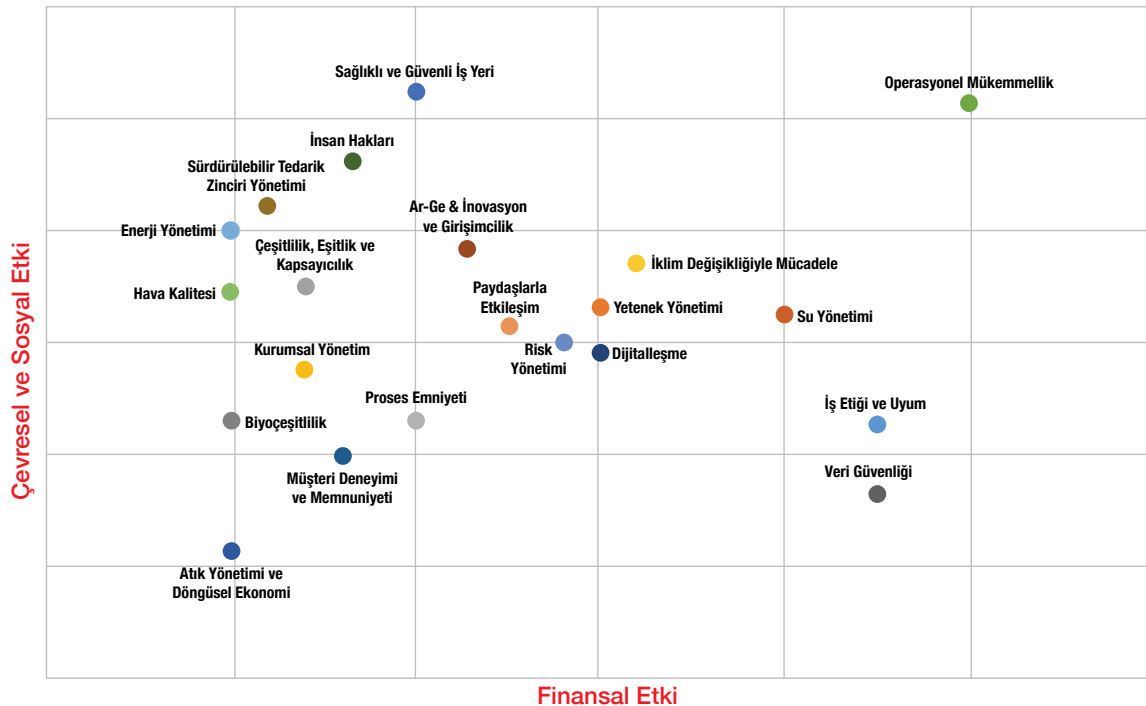
Tüpraş, çalışanlar, pay sahipleri ve yatırımcılar, müşteriler, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), medya, kamu kurum ve kuruluşları, iş ortakları, tedarikçiler, finansal kuruluşlar, sendikalar, eğitim kurumları, üniversiteler ve araştırma kuruluşları, ulusal ve uluslararası inisiyatifler, iştirakler ve bağlı ortaklıklar olmak üzere toplam 13 adet paydaş grubunu sınıflandırmış ve önemlilik seviyelerine göre değerlendirmiştir.

Şirket, belirlenen 21 adet öncelikli konuyu çevrim içi düzenlenen önceliklendirme anketi aracılığıyla yaklaşık 7.000 adet iç ve dış paydaşının görüşlerine sunmuştur.

3. Öncelikli Konuların Etkilerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Belirlenen öncelikli konular, Strateji ve Sürdürülebilirlik, Teknik Emniyet, Ar-Ge, İnsan Kaynakları, Tedarik Zinciri ve Müşteri Deneyimi bölümlerinden sorumlu kişilerin katılımıyla çevre ve insan üzerindeki pozitif ve negatif etkiler, gerçekleşme potansiyelleri ve vadelerine göre belirlenmiş, insan haklarına yönelik olası etkiler değerlendirilmiştir. Şirket, her bir etki konusunu Şirket'in risk yönetim yaklaşımı ile ele alarak, değer zincirinin hangi noktasında Şirket'i etkilediğine ilişkin içgörülerde bulunmuştur. Ayrıca her bir etki, "**çevresel ve sosyal açıdan önemlilik**" kapsamında ölçek, kapsam, telafi edilemez nitelik, şiddet ve olasılık boyutlarında ele alınmış, "**finansal açıdan önemlilik**" finans ekibinin katılımıyla şiddet ve olasılık boyutları göz önünde bulundurularak finansal etkilere ilişkin öngörülerde bulunulmuştur. Gerçekleştirilen çalıştaylarda elde edilen sonuçlar doğrultusunda, **Çifte Önemlilik Matrisi** hazırlanmıştır. Şirket, Çifte Önemlilik Analizi kapsamında bağımsız denetim kuruluşu PwC'den sınırlı güvence hizmeti almıştır.

Tüpraş Çifte Önemlilik Matrisi



TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Etki Önemliliği		
Öncelikli Konu	Etki Açıklaması	Etki Türü (Pozitif Etki/ Negatif Etki)
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri	Çalışanların ve yüklenicilerin yaralanması ve meslek hastalığına yakalanması sonucu iş gücü kaybı yaşanması, artan iş kazaları nedeniyle paydaşlarda güven ve itibar kaybı yaşanması	—
	Gelişmiş farkındalık seviyesi ile çalışanlar ve yüklenicilerde meydana gelen kaza sayısında azalma sonucu iş sürekliliği ve kesintisiz enerji arzının sağlanması	+
Yetenek Yönetimi	Şirket genelinde yeni beceri ve fırsatların teşvik edilememesi, yetersiz işe alım politikaları nedeniyle yetenek çekme kabiliyetinde azalma ve yüksek potansiyelli çalışanların kaybedilmesi	—
	Uzun vadeli büyüme ve şirket stratejisini gerçekleştirmek için doğru bilgi ve becerilere sahip yeteneklerin çekilmesi ve ücret yönetim politikaları ile yetkin yetenek havuzunun korunması	+
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Şirket içinde fırsat eşitliğinin sağlanması sonucu adil çalışma ortamı ve STEM alanlarındaki TCE çalışmalarıyla gelir getiren pozisyonlardaki kadın oranının artırılması	+
Kurumsal Yönetim	Şeffaf ve etkin kurumsal yönetim uygulamalarına uyulmaması nedeniyle düzenleyici otoritelerden alınacak cezai yaptırım	—
	Operasyonel etkinliğin sağlanması ile Stratejik Dönüşüm Planı'nın gerçekleştirilmesi ve operasyonların sorunsuz yönetimi	+
İş Etiği ve Uyum	Yeterli eğitimlerin sağlanamaması sonucu yolsuzlukla mücadele konularında bilinç ve farkındalık eksikliği ve değer zincirinde yolsuzlukla mücadele ihlalleri yaşanması, iş etiği ihlalleri sonucu yaptırım ve cezalar	—
	Etik ilkelerin iç ve dış paydaşlarda içselleştirilmesine katkıda bulunulması	+
Operasyonel Mükemmellik	Operasyonların emre amade olması, kapasitenin optimum seviyede tutulması ile verimlilik sağlanması	+
	İş süreçlerinin iyileştirilmesi ile verimliliğin artması ve kesintisiz enerji arzı ile hizmet kalitesinin sağlanması	+
Dijitalleşme	İş gücünün yeni teknolojilere adaptasyonunun sağlanamaması sonucu yeni fırsatların yakalanamaması	—
	Dijital süreçlerin entegrasyonu ile rekabet ortamında konumun güçlenmesi ve iş gücünün yeni teknolojilere hızlı adaptasyonu ile çalışan verimliliği sağlanması	+
Ar-Ge & İnovasyon & Girişimcilik	Değer zincirini de kapsayan inovasyon girişimleri sonucu Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan 4 odak alanında karbonsuzlaşma projelerine yapılan yatırımların artırılması ve ekonomik kalkınmaya katkı, sürdürülebilir rafinaj odağında kârlılık getirisi sağlayacak operasyonel ve dijital projelere yapılan yatırım artırılması ve ticarileşme odağında yeni gelir modeli yaratacak ürünlerin geliştirilmesi	+
	Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan 4 ana odak alanında teknolojin bilinen durumunu (state of the art) geliştirecek yeni teknolojilerin ilk kullanıcısı olmaya katkı sağlanması, dijitalleşme, malzeme&reaksiyon teknolojileri, petrol, yakıt ve gaz teknolojileri, proje&teknoloji yönetimi ile fikri haklar yönetimi alanlarında araştırma yapabilen insan kaynağının kazandırılması ve geliştirilmesi	+
	Ulusal ve uluslararası teşvik ve destek programlarından faydalanılamaması	—
Veri Güvenliği	Potansiyel veri ihlalleri sonucu çalışanların, müşterilerin ve tedarikçilerin verilerinde kayıp	—
	KVKK ihlali nedeniyle ceza ve yaptırımlara maruz kalınması	—
Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi	Tedarikçilerin uyum kontrollerinin yapılmaması sonucunda ortaya çıkabilecek yaptırım riskleri (ceza, hukuki süreçler, kara listeye alınma, vb.)	—
	Tedarikçilerin katılımıyla çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik ilkelerinin yaygınlaştırılması, tedarik zinciri uyum politikasını benimseyen tedarikçilerle iş birliği yaparak marka itibarının korunması	+



İlişkili Risk	Vade	Paydaş Grubu	İnsan Haklarına Etki	Önemlilik Derecesi	Finansal Önemlilik
Teknik Emniyet ve Çevre Riski	●●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	●	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		●	●●●●●●	●●●●●●
- Stratejik Risk - Operasyonel Risk	●●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- Operasyonel Risk	●●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	●	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		●	●●●●●●	●●●●●●
- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski	●●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- İtibar Riski - Uyum ve Yasal Risk	●●●●	- Tüm Paydaşlar	●	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		●	●●●●●●	●●●●●●
- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski	●●●●	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Çalışanlar - İş Ortakları - Tedarikçiler - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk	●●●●	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk	●●●●	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - Sivil Toplum Kuruluşları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk	●●●●	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - Sivil Toplum Kuruluşları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		-	●●●●●●	●●●●●●
- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski - Piyasa Riski - Rekabet Riski	●●●●	- Tedarikçiler	-	●●●●●●	●●●●●●
	●●●●		●	●●●●●●	●●●●●●

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Etki Önemliliği		
Öncelikli Konu	Etki Açıklaması	Etki Türü (Pozitif Etki/ Negatif Etki)
Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti	Dijital müşteri kanallarındaki aksaklık sebebiyle operasyonların sektöre uğraması ve müşterilere verilen taahhütlerin yerine getirilememesi sebebiyle müşteri memnuniyetinin azalması sonucu müşteri ve pazar kaybı yaşanması	—
	Müşterilerle kurulan şeffaf iletişim, kolaylaştırıcı dijital çözümler ile müşteri deneyiminin geliştirilmesi, müşteri memnuniyet ve bağlılığında artış sağlanması	+
İnsan Hakları	İnsan hakları ihlali içeren faaliyetlerle üretilen mal ve hizmetlerin tedariği ve şirket faaliyetleri nedeniyle çalışanların, müşterilerin, tedarikçilerin ve yerel toplulukların insan haklarına ihlal içeren süreçlerle karşılaşması	—
	Tüpraş İnsan Hakları Politikası ve BM Küresel İlkeler sözleşmesi kapsamında değer zincirinde çalışma yürütülmesi sonucu toplumsal itibarın güçlendirilmesi ve tedarikçi seçimlerinde davranış kurallarına uygun tedarikçilerle çalışma yapılması	+
Risk Yönetimi	Risklerin etkin yönetilmemesi ile itibar kaybı, uzun ve maliyetli hukuki süreçler yaşanması	—
	Etkin risk yönetimi uygulamaları sayesinde operasyonel süreçlerin güvenliği ve iş sürekliliği sağlanması ile beklenmeyen maliyetlerin önüne geçilmesi, pazar koşullarına hızlı adaptasyon sağlanması	+
Paydaşlarla Etkileşim	Şirket faaliyetleriyle ilgili kamuoyu ile paylaşılacak bilgilendirme ve duyuruların gecikmesi sonucu toplumsal eleştirilere maruz kalınması	—
	Paydaşlarla gerçekleştirilen uzun vadeli iş birlikleri ile toplumsal itibar ve marka algısının güçlenmesi	+
Proses Emniyeti	Proses emniyeti ihlali nedeniyle yangın, patlama gibi büyük ölçekli kazaların yaşanması	—
	Büyük kaza senaryoları eğitimleri ile çalışanlarda farkındalık oluşturulması ve yetkinliklerinin geliştirilmesi	+
İklim Değişikliğiyle Mücadele	Düşük karbonlu ekonomiye geçiş kapsamında gerekli aksiyonların alınmaması, sera gazı emisyonlarının artması nedeniyle iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunulamaması ve rekabette geri kalınması	—
	Stratejik Dönüşüm Planı hazırlanarak küresel ortalama sıcaklık artışının sınırlandırılmasına yönelik hedeflere katkı sağlanması, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında paydaşlarla iş birliği yapılması ve enerji geçiş hedefleriyle uyumlu finansal kaynaklara erişim sağlanması	+
Enerji Yönetimi	Enerji verimliliği projeleri sayesinde kaynakların verimli kullanılması ve sera gazı emisyonlarının azaltılması	+
Hava Kalitesi	Hava kalitesi standartlarına uyum sağlanması	+
Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi	Döngüsel ekonomi prensiplerine uyulmaması nedeniyle yerel ve küresel ham maddeye erişimin kısıtlanması, hukuki sorumlulukların yerine getirilememesi nedeniyle cezai yaptırıma maruz kalınması	—
	Döngüsel ekonomi prensiplerine uygun olarak atık miktarının azaltılması	+
Su Yönetimi	Atık su geri kazanımı vb. sistemlerle su kaynaklarının sorumlu ve verimli kullanımı	+
Biyçeşitlilik	Şirketin faaliyetleri nedeniyle habitat kaybı ve bozulma yaşanması	—



İlişkili Risk	Vade	Paydaş Grubu	İnsan Haklarına Etki	Önemlilik Derecesi	Finansal Önemlilik
- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - Piyasa Riski - Rekabet Riski	●●●	- Müşteriler	-	●●●●●	●●●●●
	●●●		-	●●●●●	●●●●●
- İtibar Riski	●●●	- Tedarikçiler - İş Ortakları - Müşteriler - Çalışanlar	●	●●●●●	●●●●●
	●●●	- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	●	●●●●●	●●●●●
- İtibar Riski - Finansal Risk	●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler	-	●●●●●	●●●●●
	●●●		-	●●●●●	●●●●●
- İtibar Riski - Rekabet Riski	●●●	- Sivil Toplum Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Medya	-	●●●●●	●●●●●
	●●●		-	●●●●●	●●●●●
- İtibar Riski - Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Teknik Emniyet ve Çevre Riski	●●●	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●	●●●●●
	●●●		-	●●●●●	●●●●●
- İklim ile Bağlantılı Riskler - Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri - İtibar Riski - Stratejik Risk	●●●	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar	-	●●●●●	●●●●●
	●●●	- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	●●●●●	●●●●●
- Operasyonel Risk	●●●	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●	●●●●●
- Operasyonel Risk	●●●	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	●●●●●	●●●●●
- İtibar Riski - Operasyonel Risk - Uyum ve Yasal Risk	●●●	- Müşteriler - Çalışanlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	●●●●●	●●●●●
	●●●		-	●●●●●	●●●●●
- Operasyonel Risk	●●●	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	-	●●●●●	●●●●●
- Stratejik Risk - Uyum ve Yasal Risk - İtibar Riski	●●●	- Tüm Paydaşlar	-	●●●●●	●●●●●

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİ VE SKA'LARA KATKI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

ÖNCELİKLİ KONU	HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGESİ	BİRİM	BAZ YIL
İklim Değişikliğiyle Mücadele	Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının azaltılarak 2050 yılında karbon nötr bir Enerji Şirketine dönüşülmesi	Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının baz yıla kıyasla azaltım yüzdesi	%	2017
İklim Değişikliğiyle Mücadele Enerji Yönetimi	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminde kurulu gücün artırılması	Sıfır karbonlu elektrik kurulu güç kapasitesi	MW	2021
Enerji Yönetimi	Enerji Verimliliği Projeleri ile Enerji Yoğunluğu Endeks Değerinde Düşüş (delta) sağlanması	Enerji yoğunluk endeksinde baz yıla göre azaltım	Endeks	2008
Operasyonel Mükemmellik	Operasyonel Emreamediği Solomon bazında birinci çeyrek benchmark değerine taşınması	Operasyonel emreamedelik solomon değeri	Endeks	2008
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Yeni işe alımlarda kadın oranının baz yıla göre %50'ye ulaşması	Kadın çalışan oranı	%	2021
Yetenek Yönetimi	STEM (bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik) pozisyonlarında baz yıla göre kadın temsilinin artırılması	STEM pozisyonlarında çalışan kadın çalışan oranı	%	2021
Ar-Ge & İnovasyon & Girişimcilik	Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı STEM eğitimleriyle ulaşılan kız çocuğu sayısının artırılması	Eğitim kapsamında erişilen kız çocuğu sayısı	# kişi	2021
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Yönetim Kurulu'nda kadın temsilinin artırılması	Yönetim Kurulu'nda kadın oranı	%	2021
Proses Emniyeti	Proses Emniyeti Kaza Frekansının azaltılması	Proses emniyeti kaza frekansı	Frekans	2021
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri	Kayıp Günlü Kaza Şiddet Oranının azaltılması -LTI Şiddet OSHA (1 milyon / çalışma saati)	Kayıp günlük kaza şiddet oranı	Frekans	2021
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri	2030 yılında Kayıp Günlü Kaza Sıklık Oranının azaltılması- LTI Sıklık OSHA (1 milyon / çalışma saati)	Kayıp günlük kaza sıklık oranı	Frekans	2021



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GERÇEKLEŞME		HEDEF			ÜST YÖNETİM ÜCRETLENDİRMESİNE YÖNELİK PERFORMANS HEDEFİ MIDIR?	KATKI SAĞLANAN SKA
2022 GERÇEKLEŞEN	2023 GERÇEKLEŞEN	2026	2030	2035		
877 bin ton CO ₂ e azaltım ile baz yıla göre %12 azaltım	1,1 milyon ton CO ₂ e azaltım ile baz yıla göre %15 azaltım		%27 azaltım	%35 azaltım	✓	 
330 MW	416,3 MW	-	1 GW	2.5 GW	✓	  
Enerji yoğunluk endeksi 94,9 olarak gerçekleşti. Baz yıla göre 24,2 puan düşüş sağlandı.	Enerji yoğunluk endeksi 92,4 olarak gerçekleşti. Baz yıla göre 26,7 puan düşüş sağlandı.	Enerji Verimliliği Projeleri ile Enerji Yoğunluğu Endeks Değerinde Düşüş (delta) sağlanması	Enerji Verimliliği Projeleri ile Enerji Yoğunluğu Endeks Değerinde Düşüş (delta) sağlanması	Enerji Verimliliği Projeleri ile Enerji Yoğunluğu Endeks Değerinde Düşüş (delta) sağlanması	✓	   
95,5	95,1 ile İkinci Çeyrek Alt Sınırında	-	96,2	-	✓	 
%31	%37	%50	%50	%50	✓	  
%25	%29	%40	-	-	✓	  
12.000	15.000	100.000	-	-	✓	  
%17	%18	%25	-	-	✓	  
0,27	0,34	-	0,25	-	✓	 
17,7	11,82	-	5	-	✓	 
0,26	0,18	-	0,13	-	✓	 





Paydaş ilişkisi kapsamında şeffaflık ve hesap verebilirlik temelli ilişkiler ve paydaşları ile sürdürülebilir bir diyalog içinde olmaya önem veren Tüpraş, bu iletişimden elde ettiği geri bildirimleri, önerileri ve talepleri, kurumsal stratejilerin geliştirilmesi, öncelikli alanların, risklerin ve fırsatların belirlenmesi ve yönetimi, politikaların oluşturulması ve güncellenmesi, toplumsal yatırım programlarının geliştirilmesi gibi ekonomik, sosyal ve çevresel olmak üzere Şirket'in değer yaratma kabiliyetini etkileyecek pek çok alanda, yol gösterici birer girdi olarak değerlendirilmektedir.

Çalışanlar



Tüpraş için Önemi

Çalışanlar Tüpraş'ın en değerli varlığıdır. Çalışan güvenliği, refahı ve zihinsel ve fiziksel sağlıkları Tüpraş'ın en büyük önceliğidir. Tüpraş'ın stratejilerinin ve büyüme yolculuğunu gerçekleştirmesinin en kritik faktörü olan Tüpraş çalışanlarının yetkinlikleri, bilgileri, çeviklikleri ve bağlılıkları Tüpraş'ın önemli kilometre taşlarına ve iş hedeflerine ulaşmasında en önemli kriterlerden biridir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Güvenli ve sağlıklı çalışma ortamı sağlayarak
- Kişisel ve mesleki gelişim fırsatları ve deneyim imkânları sağlayarak
- Rekabetçi maaş, yan haklar ve iş-özel hayat dengesini gözetken çalışma koşulları sunarak
- Çalışan memnuniyeti, bağlılığı ve aidiyet duygusunu destekleyen kültür sunarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Tanıtım, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi	sürekli
Çalışan Bağlılığı Araştırması	yıllık	Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli
İç İletişim Toplantıları	yıllık	Toplu İş Sözleşmesi	sürekli
Performans Değerlendirme Toplantıları	yıllık	Çalışan Eğitimleri	sürekli
İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları	aylık	İnternet Sitesi	sürekli
Teknik Emniyet Bültenleri	haftalık/aylık	Rafineri Bilgi Bankası	sürekli
İç Bilgilendirme Duyuruları	anlık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplumsal Projeler	sürekli	Kurumsal Portal	sürekli
Sosyal Etkinlik Kulüpleri	sürekli	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Rafine Öneriler Sistemi	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

Sağlıklı Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Enerji Yönetimi, Veri Güvenliği, İş Etiği ve Uyum

Pay Sahipleri ve Yatırımcılar



Tüpraş için Önemi

Pay sahipleri ve yatırımcılar, Tüpraş'ın sermayeye sürekli erişimi, finansal sağlığı, kârlı büyümesine katkı sağlayan, şirketin uzun vadeli stratejik önceliklerini göz önünde bulundurarak operasyonlarına direkt etki edebilecek aktörlerdir. Ayrıca Tüpraş'ın finansal piyasalardaki riskler, fırsatlar ve ortaya çıkan eğilimlerin erken tespitine olanak sağlayan bakış açılarını ve içgörülerini, Tüpraş'ın uzun vadeli başarısına olan inançları ile sermaye yapısını güçlendirerek, Tüpraş'a olan güven ortamını ve hisse değerini artırır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Tüpraş'ın performansı, iş stratejileri ve sektör görünümüne ilişkin öncü konumuyla kârlılık ve hissedar değeri yaratarak
- Tüpraş'ın mega trend ve sektörel risk ve fırsatlara yönelik aldığı zamanında aksiyonlar ile şirketin sürdürülebilir devamlılığını sağlayarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Analist Sunumları ve Telekonferanslar	üç aylık
Genel Kurul Toplantıları	yıllık	Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli
Ara Dönem Faaliyet Raporları	üç aylık	İnternet Sitesi	sürekli
Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları	anlık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Roadshow ve Yatırımcı Sunumları	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine		

Paydaş için Öncelikli Konular

Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Enerji Yönetimi, İş Etiği ve Uyum, Operasyonel Mükemmellik, Paydaşlarla Etkileşim

İş Ortakları



Tüpraş için Önemi

İş ortakları, Tüpraş'ın stratejik dönüşüm planı doğrultusunda uzun vadeli hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunan paydaşlardır. İş birlikleri ile kurumsal değerlerle örtüşen projelerin geliştirilmesini sağlayarak değer yaratılmasına destek olurlar. İş ortaklarıyla kurulan sağlam ilişkiler inovasyon ve çeşitli ar-ge projelerini teşvik etmekle birlikte, bu ortaklıklar şirketin rekabet avantajını da kuvvetlendirmektedir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Stratejik dönüşüm planı doğrultusunda yeni projeler geliştirerek ve teknolojik çözümlerin araştırılması konusunda iş birlikleri gerçekleştirerek

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	İnternet Sitesi	sürekli
Teknik Emniyet Bültenleri	haftalık/aylık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli		
İş Ortağı SEÇ-G Sistemi	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

İklim Değişikliğiyle Mücadele, Proses Emniyeti, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Operasyonel Mükemmellik, Risk Yönetimi



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

**TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER**

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

87

Müşteriler



Tüpraş için Önemi

Müşterilerin tercihleri, Tüpraş'ın satış ve operasyonlarını doğrudan etkiler. Müşteri memnuniyeti, sadakati ve geri bildirimleri Tüpraş'ın ürün ve hizmetlerini geliştirmesinde, rekabet avantajı sağlamasında ve sürdürülebilir bir başarı elde etmesinde önemli rol oynamaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Yüksek performanslı ve güvenilir ürünler sunarak
- Müşterilerinin talep ve beklentilerini, sürdürülebilir ve yenilikçi yatırımlar, hizmetler ve teknolojik çözümler ile karşılayarak
- Satış, zamanında teslimat ve satış sonrası desteklerle güçlü müşteri deneyimi sağlayarak
- Müşteri memnuniyeti ve sadakati oranlarını en yüksek seviyede tutarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli
Müşteri Memnuniyeti Araştırması	yıllık	Tüpraş Çözüm Merkezi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Müşteri Portalı	sürekli	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

Veri Güvenliği, Kurumsal Yönetim, Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti, İklim Değişikliğiyle Mücadele, Sağlıklı Güvenli İş Yeri

Tedarikçiler



Tüpraş için Önemi

Tedarikçiler, Tüpraş'ın operasyonlarının ve sunduğu ürün ve hizmetlerin kesintisiz devamlılığına, ürün ve hizmetlerinin kalite ve güvenilirliğine, uzun vadeli maliyet avantajına katkı sağlamaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Tedarik zincirinin sürdürülebilirliğinin her zaman en üst seviyede tutabilmek için sürdürülebilir tedarik zinciri programı oluşturarak
- Tedarikçileri ile uzun vadeli güven esaslı güçlü ilişkiler kurarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	İş Ortağı SEÇ-G Sistemi	sürekli
Tedarikçi Memnuniyet Araştırması	yıllık	İnternet Sitesi	sürekli
Teknik Emniyet Bültenleri	haftalık/aylık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

Veri Güvenliği, Sürdürülebilir Tedarik Zinciri, İnsan Hakları, Operasyonel Mükemmellik, Yetenek Yönetimi

PAYDAŞLARLA ETKİLEŞİM

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Finansal Kuruluşlar



Tüpraş için Önemi

Finansal Kuruluşlar, Tüpraş'ın finansman araçlarına erişimini sağlayarak operasyonlarını genişletmesine, yatırım ve sermaye piyasalarında işlem yapma fırsatlarına, risk ve olası zararları minimize etmesine ve iş sürekliliği sağlamasına, finansal ve finansal olmayan raporlama süreçlerine katkı sağlamaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Tüpraş'ın finansal sağlığı, karlılığı ve sürdürülebilirlik anlayışı ile finansal aktörler arasında güven oluşturarak
- Sürdürülebilir finansmana erişim için geliştirilen sürdürülebilirlik performansı ve sürdürülebilir yatırım planları yaparak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Analist Sunumları ve Telekonferanslar	üç aylık
Ara Dönem Faaliyet Raporları	üç aylık	Tüpraş Etik İlkeleri	sürekli
Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları	anlık	İnternet Sitesi	sürekli
Roadshow ve Yatırımcı Sunumları	talep üzerine	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık

Paydaş için Öncelikli Konular

Kurumsal Yönetim, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik, Dijitalleşme, Proses Emniyeti

Kamu Kurum ve Kuruluşları



Tüpraş için Önemi

Tüpraş, operasyonlarını güvenli ve güvenilir şekilde yürütmek için, tüm yasal gerekliliklere uyumlu hareket etmektedir. Regülasyonları ve sektör trendini yakından takip etmek için Kamu Kurum ve Kuruluşları ile sürekli iletişim halindedir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Yasa ve regülasyonlara uyum ile bilgi birikiminin geleceğe taşıyarak
- Sektör aktörü olarak ilgili düzenlemelere aktif destek vererek
- Yerel bölgelerde iş ve istihdam fırsatları yaratarak, yerel toplulukların güçlendirilmesine ve ülke ekonomisine katkıda bulunarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	İnternet Sitesi	sürekli
Denetimler	periyodik/anlık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Ortak Projeler	talep üzerine		
Teşvikler	talep üzerine		

Paydaş için Öncelikli Konular

Kurumsal Yönetim, Risk Yönetimi, İklim Değişikliğiyle Mücadele, Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, İş Etiği ve Uyum



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Sivil Toplum Kuruluşları



Tüpraş için Önemi

STK'lar, Tüpraş'ın kurumsal vatandaşlık anlayışı kapsamında toplumsal sorumluluğu güçlendirmede Tüpraş'a rehberlik sağlamakta ve iş birlikleriyle toplum için değer yaratmaktadır. Meslek Sanayi Kuruluşları ve Çatı Örgütler, Tüpraş'ın sektör ve iş dünyasındaki dinamikleri yakından takip etmesine ve sektör standartlarına yönelik yeni gelişmelere önceden hazırlıklı olmasına katkı sağlayan platformlardır. Tüpraş'ın bu örgütlerle yaptığı iş birlikleri, sektöre ve iş dünyasına yön verecek içgörü ve uzmanlık alışverişi yoluyla karşılıklı olarak gelişen sürdürülebilir sanayi dünyasına katkısını ve yeni büyüme alanlarına doğru girişimlerde aldığı rolü güçlendirmektedir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- STK'lar ile iş birliğinde, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında üretilen toplumsal değer ve çevresel faydayı artırarak
- Meslek Sanayi Kuruluşları ve Çatı Örgütler ile iş birliğinde, sektöre ve iş dünyasına yön veren içgörü ve bilgi paylaşımı ile sürdürülebilir sanayi dünyasının gelişimine katkı sağlayarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Ortak Projeler	talep üzerine
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Bağış ve Sponsorluklar	

Paydaş için Öncelikli Konular

Sağlıklı Güvenli İş Yeri, Kurumsal Yönetim, İnsan Hakları, İklim Değişikliğiyle Mücadele, Biyoçeşitlilik

Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler



Tüpraş için Önemi

Tüpraş, ulusal ve uluslararası inisiyatifler ile ortak hedeflere dayalı uzun vadeli iş birlikleri kurarak, adil ve sorumlu iş yapış anlayışı için kapsayıcı katılımı, gelişimi teşvik eden tartışma ortamını ve SKA'lara ulaşmak için aksiyon almayı teşvik etmektedir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Ulusal ve Uluslararası inisiyatiflerin standartlarına uyumlanması ile gelişimi destekleyerek

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Ortak Projeler	talep üzerine
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine		

Paydaş için Öncelikli Konular

Kurumsal Yönetim, Risk Yönetimi, İklim Değişikliğiyle Mücadele, Yetenek Yönetimi, İş Etiği ve Uyum

Sendikalar



Tüpraş için Önemi

Petrol-İş sendikası, çalışan haklarının korunmasında, adil çalışma koşullarının sağlanmasında, iş güvenliği standartlarının desteklenmesinde, örgütlenme özgürlüğünün sunulmasında ve çalışan-işveren arasındaki beklentilerin şeffaf şekilde anlaşılmasında kritik bir paydaş konumundadır. Bu doğrultuda, Tüpraş'ta çalışan motivasyonu ve memnuniyetini artıran, üretkenliği ve verimliliği destekleyen, çalışan-işveren arasındaki beklenti dengesini güçlü iletişim yoluyla destekleyen bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Adil bir çalışma ortamı sunarak
- Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri uygulamalarıyla çalışan motivasyon ve verimliliğini artırarak
- Sağlık Emniyet uygulamalarıyla riskleri yöneterek, tüm faaliyetlerin temelinde çalışan sağlığı ve emniyetini vazgeçilmez bir değer olarak görerek

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları	aylık	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Toplantı ve Görüşmeler	sürekli	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Toplu İş Sözleşmesi	sürekli		
İnternet Sitesi	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

Sağlıklı Güvenli İş Yeri, Kurumsal Yönetim, İş Etiği ve Uyum, İnsan Hakları, Proses Emniyeti

Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları



Tüpraş için Önemi

Eğitim kurumları, üniversiteler ve araştırma kuruluşları Tüpraş'ın enerji dönüşümüne yeni bakış açısı kazandırarak düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında çalışmalarını desteklemektedir. Tüpraş araştırma ve inovasyona dayalı, yeni teknolojileri takip etmekte ve rekabet avantajı yaratmaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Ar-ge çalışmalarına yapılan yatırımlarla sürdürülebilirlik odaklı ve stratejik öncelikli alanlarda projeler geliştirerek
- Yeni teknolojilerin takip edilmesiyle yeni iş fırsatları ve rekabet avantajı sağlayarak
- Değer zincirinde düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında proje üretimine ve geliştirilmesine katkı sunarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Ar-Ge Ortaklıkları	proje bazında	İnternet Sitesi	sürekli
Bağış ve Sponsorluklar	talep üzerine	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Altyapı ve Eğitim Destekleri	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Yüksek Lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğiyle Mücadele, Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Yetenek Yönetimi



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Medya



Tüpraş için Önemi

Tüpraş, toplumu ve hedef kitleleri şeffaf şekilde bilgilendirmek ve bilgiye erişimi sağlamak, sektörün ve genel kamuoyunun beklentilerini karşılayabilecek güveni oluşturmak, itibarını ve marka değerini aktarmak, korumak ve güncel gelişmelerin paydaşlarınca takip edilmesi sağlamak amacıyla medya aktörleri ile profesyonel ilişkiler sürdürmektedir.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Şeffaf ve dürüst bilgi paylaşımı ile medya kanalları yoluyla kamuoyunda güven oluşturarak
- Sorumlu iş yapış anlayışıyla kazanılar başarılar ile paydaşlara örnek olarak ve sektöre ilham vererek

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

Entegre Faaliyet Raporu	yıllık	Paydaş İletişim Yönetimi Sistemi	sürekli
Toplantı ve Görüşmeler	talep üzerine	Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları	iki yıllık
Basın Toplantıları ve Bültenleri	anlık		
İnternet Sitesi	sürekli		

Paydaş için Öncelikli Konular

İklim Değişikliğiyle Mücadele, Biyoçeşitlilik, Hava Kalitesi, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Yetenek Yönetimi

İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar



Tüpraş için Önemi

İştirakler ve bağlı ortaklıklar, Tüpraş'ın pazar payının genişletilmesine, yeni pazarlara girmesine, farklı coğrafya ve sektörlerde fırsat aramasına, şirketin maruz kaldığı riskleri dağıtarak şirket dayanıklılığını artırmasına stratejik iş birliklerine, büyüme stratejilerinin uygulamasına katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda Tüpraş rekabet avantajını artırarak, sektöründeki lider ve öncü konumunu korumaktadır.

Tüpraş Nasıl Değer Üretmektedir?

- Rekabet avantajını güçlendirerek
- Operasyonların sürekliliğini sağlayarak

İletişim Yöntemi ve Sıklığı

İç iletişim ve koordinasyon toplantıları	sürekli	İnternet Sitesi	sürekli
raporlar	sürekli	çalışan eğitimleri	sürekli

Paydaş için Öncelikli Konular

Dijitalleşme, Enerji Yönetimi, Proses Emniyeti, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

**TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER**

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

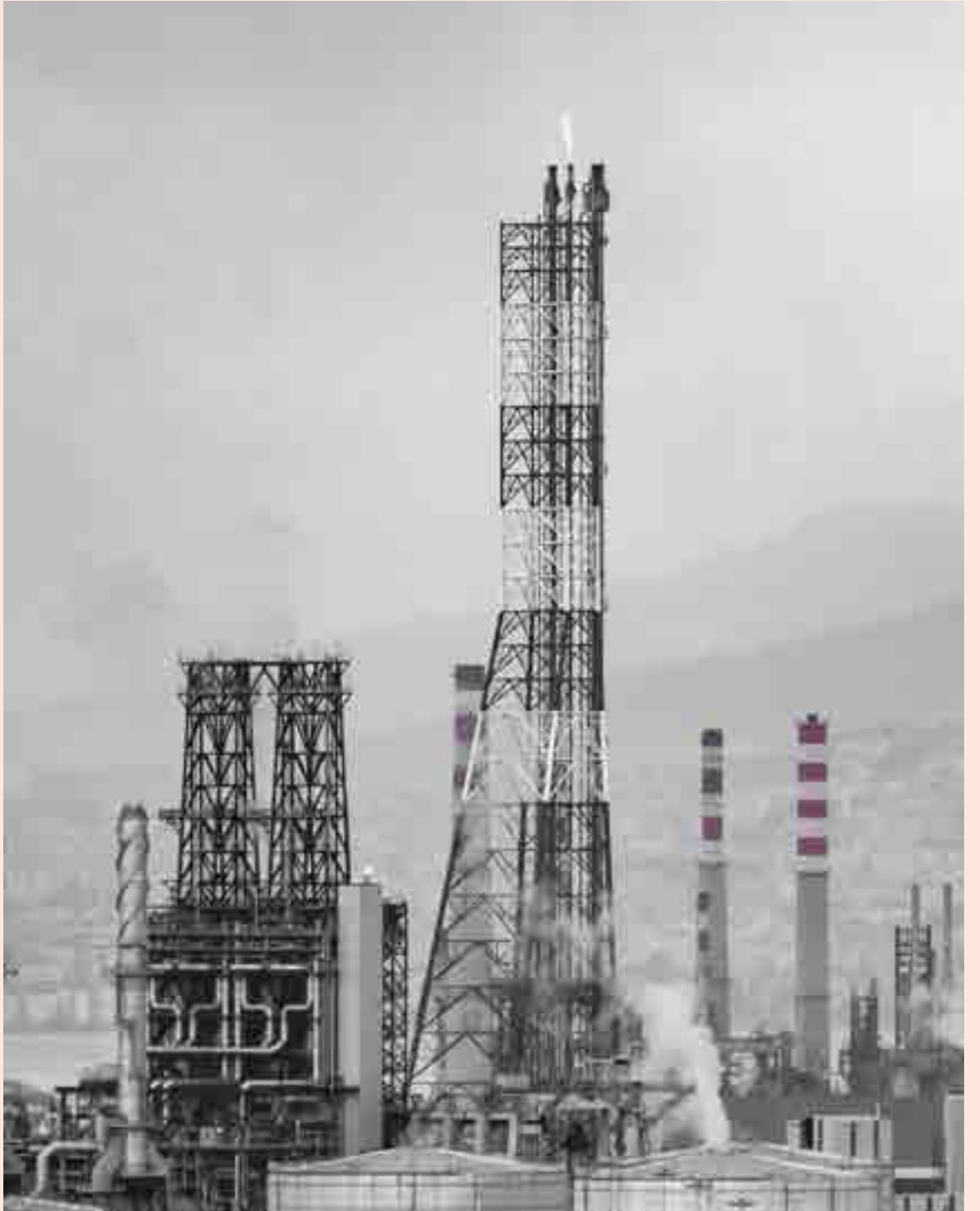
EKLER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

Kurumsal Yönetim
Yönetim Kurulu
Organizasyon Şeması
Üst Yönetim
Komite ve Politikalar
Sürdürülebilirlik Yönetişi

Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç
Denetim
Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı
İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
İş Etiği ve Uyum
Vergi Yaklaşımı

Tüpraş etik iş ilkelerini ön planda tutarak adil, şeffaf, sorumlu ve hesap verebilir bir kurumsal yönetim anlayışını iş yapış şekline entegre etmektedir. Tüpraş'ta kurumsal yönetim yaklaşımı, Şirket'in faaliyetlerine yön veren ve organizasyon yapısının tamamına nüfuz eden bu değerlere sıkı sıkıya bağlıdır. Tüpraş'ın amacı, kurum kültürünün yapı taşı olan bu değerleri, değer zincirinde yaygınlaştırarak potansiyel risk ve fırsatlara etkin yanıt verebilen, dayanıklı bir kurumsal yapıya ulaşmaktır. Tüpraş'ın en üst yönetim organı olan Yönetim Kurulu, sahip olduğu sektörel uzmanlık ve içselleştirdiği kurumsal değerlerin desteğinde Şirket'in stratejik hedeflerinin gerçekleşme durumuna kılavuzluk ederek iş modelinin sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır. Tüm paydaşları için değer üretmeyi amaçlayan Tüpraş, sürdürülebilirlik yönetim yapısını Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'ün liderliğinde Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü ve Sürdürülebilirlik Komitesi'nin sorumluluğunda yönetmektedir.





Tüpraş'ın entegre bir enerji şirketi olarak kurguladığı etkin kurumsal yönetim yapısı, etik ve bütünlüğe bağlıdır. Şirket kurumsal yönetimin adillik, şeffaflık, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkelerini benimsemektedir.

Şirket, paydaşları için ürettiği değeri odağına alarak tüm faaliyetlerini Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından belirlenen kurumsal yönetim ilkelerine tam uyum hedefiyle sürdürmektedir. Bu doğrultuda Tüpraş, yürürlükte bulunan Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında zorunlu olan tüm ilkelere tam uyum sağlamış, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uymuştur. Tüpraş, zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tam uyum seviyesine ulaşmayı hedeflemekte ve bu konuda çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca Şirket, SPK'nın "uy ya da açıkla" yaklaşımı ile hazırladığı "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ve uygulaması zorunlu olmayan ilkelerin bir çoğuna uymaktadır. Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları* bölümünde bulunmaktadır. Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) ilgili hükümleri uyarınca Genel Kurul'un devredilemez yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Şirket'in tüm işleri ve idaresi Genel Kurul tarafından TTK hükümleri ve SPK düzenlemeleri dairesinde seçilecek en az beş (5) kişiden oluşacak bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülmektedir. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmektedir. Bu doğrultuda Tüpraş'ın kurumsal yönetim ilkelerine ve stratejik hedeflerine uygun olarak yönetilmesinden sorumlu Yönetim Kurulu, entegre düşünce yaklaşımı ile risk ve fırsatlarının etkin yönetimini ve Şirket'in uzun vadeli başarısını desteklemektedir. Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi Tüpraş Yönetim Kurulu'na bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Komite yapısına ve çalışma esaslarına ilişkin detaylı bilgiler **Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi** bölümünde yer almaktadır.

Tüpraş, kurumsal yönetim ilkelerine verdiği önem ve dinamik süreç yönetimi ile 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksi'nde, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notunu her yıl geliştirerek 2023 yılında 9,68'e yükseltmiştir. SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş., Tüpraş'ın not artışında kurumsal yönetim ilkelerine verdiği önemi, bunu sürekli ve dinamik bir süreç olarak yürütmekteki istekliliğini ve bu doğrultuda gerçekleştirdiği gelişmeleri göz önüne aldığını belirtmiştir. Ayrıca, SAHA yıllık olarak Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi yayınlamaktadır. Bu endeks ülkeleri;

hem kurumsal yönetim prensiplerine uyma düzeylerine hem de kurumsal yönetimle ilgili kurumlarının gelişmişlik düzeylerine göre sıralamaktadır. Endeksin oluşumunda uluslararası kabul görmüş standartlar, kurallar, yönetmelikler ve ülkeleri şeffaflık, yolsuzluk, iş yapma kolaylığı açısından mukayese eden endeksler dikkate alınmaktadır. Tüpraş, SAHA'nın 12 Temmuz 2023 tarihinde yayımlanmış olduğu Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi'ne (DKYE) göre 1. Grup içinde yer almaktadır.

Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Sektöründe lider firma olan Şirket'in hisseleri, 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te işlem görmektedir. Şirket "TUPRS" kodu ile Borsa İstanbul Yıldız Pazar - Grup 1'de işlem görmektedir olup, BIST KATILIM 50 / BIST 100 / BIST BANKA DIŞI LİKİT 10 / BIST TÜM / BIST 50 / BIST KATILIM 30 / BIST KİMYA, PETROL, PLASTİK / BIST KOCAELİ / BIST YILDIZ / BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK / BIST KATILIM TÜM / BIST 30 / BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KATILIM / BIST SİNAİ / BIST KATILIM 100 endekslerine dâhil bulunmaktadır.

Şirket'in BIST'e kayıtlı %46,78 oranında hissesi mevcuttur. Şirket'in sermaye ve ortaklık yapısına ilişkin detaylı bilgiler *Hukuki Açıklamalar* bölümünde yer almaktadır.

dayanıklı bir kurumsal yapı

Tüpraş'ın amacı, kurum kültürünün yapı taşı olan değerleri, değer zincirinde yaygınlaştırarak potansiyel risk ve fırsatlara etkin yanıt verebilen, dayanıklı bir kurumsal yapıya ulaşmaktır

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Yönetim Kurulu



Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı



Ali Y. Koç
Yönetim Kurulu Başkan Vekili



Rahmi M. Koç
Yönetim Kurulu Üyesi



Yağız Eyüboğlu
Yönetim Kurulu Üyesi



Zekeriya Kaya*
Yönetim Kurulu Üyesi ve
ÖİB Temsilcisi

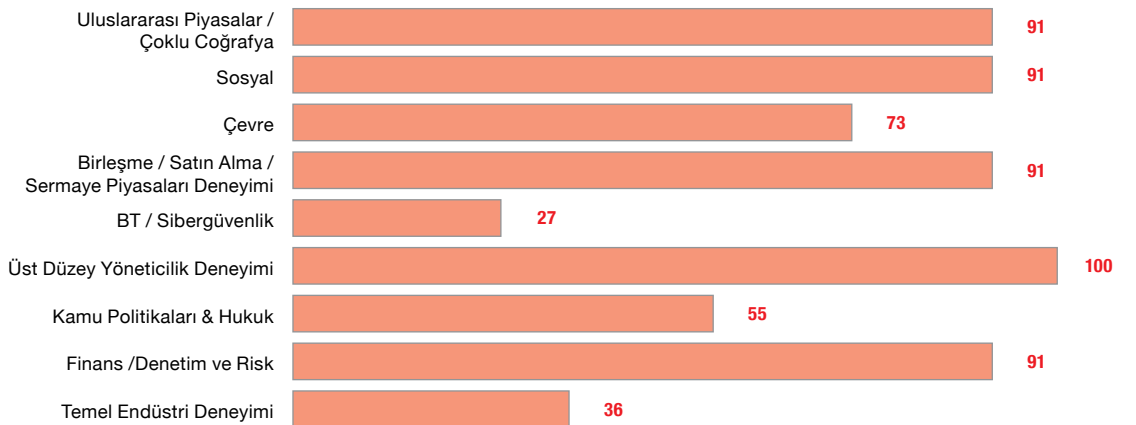


Ayşe Canan Ediboğlu
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

*Yunus Elitaş'ın istifası ile boşalan Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği görevi 1 Eylül 2023'ten itibaren Zekeriya Kaya tarafından yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu Yetkinlik Matrisi*

TECRÜBE ALANLARI (%)



Tüpraş Yönetim Kurulu üyelerinin detaylı özgeçmişlerine Rapor'un Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar bölümünden ulaşabilir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



Semahat S. Arsel
Yönetim Kurulu Üyesi



Levent Çakıroğlu
Yönetim Kurulu Üyesi



Erol Memioğlu
Yönetim Kurulu Üyesi



Muharrem Hilmi Kayhan
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi



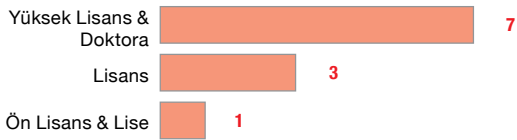
Kamil Ömer Bozer
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi



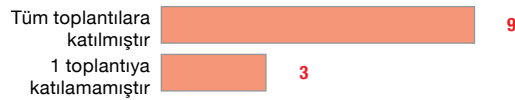
Yunus Elitaş*
Yönetim Kurulu Üyesi ve
ÖİB Temsilcisi

*30 Mart 2022'de Tüpraş yönetim kurulu üyesi seçilen Yunus Elitaş, 16 Ocak 2023 itibarıyla Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliğine atanmış, 1 Eylül 2023 itibarıyla Bağımsız Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrılmıştır.

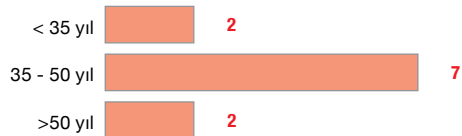
EĞİTİM DURUMU (kişi)



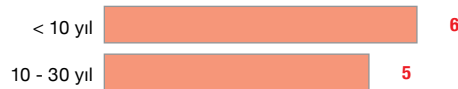
TOPLANTILARA KATILIM ORANI (kişi)



İŞ TECRÜBESİ (kişi)



ŞİRKET YÖNETİM KURULUNDA GÖREV SÜRESİ (kişi)



Tüpraş, kurumsal yönetimin ilkeleri çerçevesinde oluşturduğu etkin yönetim anlayışını en yüksek yönetim organı olan Yönetim Kurulu ile yürütmektedir. Şirket'in Yönetim Kurulu, finansal uzmanlığının yanı sıra sektörel uzmanlığı doğrultusunda Şirket'in yönetim uygulamalarını düzenli olarak gözden geçirmekte, paydaşlarının ihtiyaçlarını izleyerek sürdürülebilir büyümeye odaklanmaktadır. Şirket'in Yönetim Kurulu üyeleri en fazla 1 yıl süreyle görevlendirilebilmektedir. Görev süreleri sona eren Yönetim Kurulu üyeleri tekrar seçilebilmektedir. Raporlama döneminde, Tüpraş Yönetim Kurulu, 1 Başkan, 1 Başkan Vekili ve 4'ü bağımsız olmak üzere toplam 11 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmektedir. Tüpraş, denetim ve yönetim fonksiyonlarını birbirinden ayırarak güçlü bir yönetim anlayışı benimsemektedir. Bu kapsamda, Şirket'te Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Kurul'un tüm üyeleri SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan üyelerden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu çalışmaları ile ilgili detaylar raporun *Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar* bölümünde yer almaktadır.

Yönetim Kurulu'na bağlı olarak Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi ve Etik Kurul faaliyet göstermektedir. Detaylı bilgiler raporun *Komite ve Politikalar* bölümünde yer almaktadır. Kurumsal Yönetim Komitesi her yıl, Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliğinin değerlendirmesini yapmakta, Yönetim Kurulu'nun performansı ile komitelerinin ve yöneticilerin etkinliğini kapsamlı bir şekilde gözden geçirmektedir. 2023 yılında Yönetim Kurulu tarafından yürütülen faaliyetleri değerlendiren komite, yıl içinde fiziken gerçekleştirilen stratejik toplantılarda

- Şirket'in strateji ve faaliyetleri ile ilgili yeterli ve şeffaf bilgi alınarak stratejik değerlendirmelerde bulunulmasına imkân sağlandığı
- Yönetim Kurulu Üyeleri'nin Şirket'in performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirildiği
- yıl içinde alınan tüm kararların Şirket'in stratejik hedeflerine uygun ve zamanında gerçekleştirildiği konusunda görüş birliğine ulaşılmıştır.

Tüpraş, imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi İlkeleri (UN WEPs) ve Tüpraş Etik İlkeleri ışığında her seviyede fırsat eşitliği sunmayı, çeşitlilik ve kapsayıcılığı sağlamayı amaçlamaktadır. İş hayatında ve özellikle karar alma mekanizmalarında çeşitliliğin sağlanmasının performansa doğrudan katkı sağlayacağına inanan Şirket, Yönetim Kurulu'nun çeşitlilik ve kapsayıcılığını *Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası* ile garanti altına almıştır. Şirket, Yönetim Kurulu düzeyinde bilgi birikimi ve deneyimle birlikte üyeler nezdinde çeşitliliğin sağlanmasına önem vermektedir. Bu doğrultuda, raporlama döneminde Tüpraş Yönetim Kurulu'nda 2 kadın üye bulunmaktadır. Tüpraş, Mart 2021'de kabul ettiği politikasında belirttiği üzere Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içerisinde %25 kadın üye oranına ulaşılması hedeflenmektedir.

%25

Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içerisinde
hedeflenen kadın üye oranı



Bir Bakışta Yönetim Kurulu



%18,2

Yönetim Kurulu
Kadın Oranı



Güçler Ayrılığı

Yönetim Kurulu Başkan'ı ve Genel
Müdür'ün ayrı kişiler olması



%96

Yönetim Kurulu Üyelerinin Yönetim
Kurulu toplantısına katılım oranı

11

Yönetim Kurulu
Üyesi



Yönetim Kurulu
Başkanı



Bağımsız olmayan üye

%63,6



Bağımsız üye

%36,4

26

Türk Ticaret Kanunu'nun 390.
maddesinin 4. fıkrası uyarınca
elden dolaştırma yoluyla alınan
karar sayısı

9

3'ü stratejik konuların
görüşüldüğü 9 fiziki
toplantı

35

Toplam alınan
karar sayısı

11 yıl

Ortalama görev
süresi

2023 yılı Yönetim Kurulu Çalışmaları

Küresel ekonomideki yavaşlama ve resesyon endişelerinin yaşandığı ortamda, 2023'te Yönetim Kurulu Karbon Nötr Şirket olma yolunda strateji doğrultusunda kısa ve orta vadeli hedeflerine doğru ilerlemeye, iş sağlığı ve güvenliği, risk ve fırsatlara odaklanmıştır.

2024 yılında ise, Yönetim Kurulu ve Yürütme Komitesi Karbon nötr stratejisinin uygulanması, hedeflere doğru ilerleme, iklim değişikliği ve adil geçişin sağlanması konularına odaklanmaya devam edecektir.

Yönetim Kurulu Yapısı

Genel Kurul

Yönetim Kurulu

M. Ömer Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

Y. Ali Koç

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Rahmi M. Koç

Yönetim Kurulu Üyesi

Semahat S. Arsel

Yönetim Kurulu Üyesi

Levent Çakıroğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Erol Memioğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Yağız Eyüboğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Ayşe Canan Ediboğlu

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Muharrem Hilmi Kayhan

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Kamil Ömer Bozer

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Zekeriya Kaya

Yönetim Kurulu Üyesi ve
ÖİB Temsilcisi

Doğan Korkmaz

Yönetim Kurulu
Sekreteryası (CFO)

Kurumsal Yönetim Komitesi

Risk Yönetim Komitesi

Denetim Komitesi

Yürütme Komitesi

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

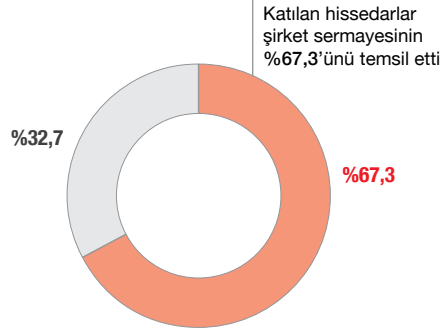
EKLER

KURUMSAL YÖNETİM

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Karar Alma Sürecinde Hissedarlar

GENEL KURUL TOPLANTISI



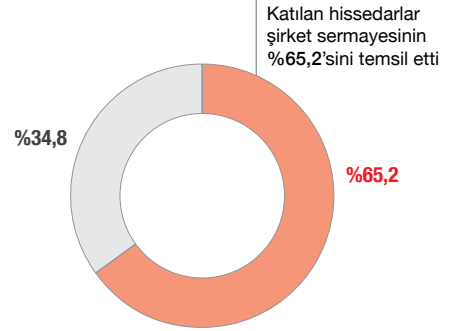
12

Sunulan tüm teklifler onaylandı

%95,4

Teklifler hazır bulunan sermaye lehine ortalama oy oranında kabul edildi

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI



2

Sunulan tüm teklifler onaylandı

%99,9

Teklifler hazır bulunan sermaye lehine ortalama oy oranında kabul edildi

Tüpraş'ta çıkar çatışmalarının önlenmesine ve hafifletilmesine yönelik çalışmalar

Yönetim Kurulu, Şirket'in faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışmasına yol açma olasılığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte; Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Yönetim Kurulu, ilişkili taraf işlemlerinde düzenlemelere uyumun yanı sıra, Yönetim Kurulu tarafından olası suiistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemlerini titizlikle ele almaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine veya yöneticilere Tüpraş tarafından borç verilmesi, kredi kullanılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak bir işlem söz konusu değildir.

Yönetim Kurulu üyelerinin TTK'nın Şirketle İşlem Yapma, Şirkete Borçlanma yasağı başlıklı 395'inci maddesinin birinci fıkrası ve Rekabet Yasağı başlıklı 396'ncı maddeleri çerçevesinde işlem yapabilmeleri Genel Kurul'un onayı ile mümkündür.

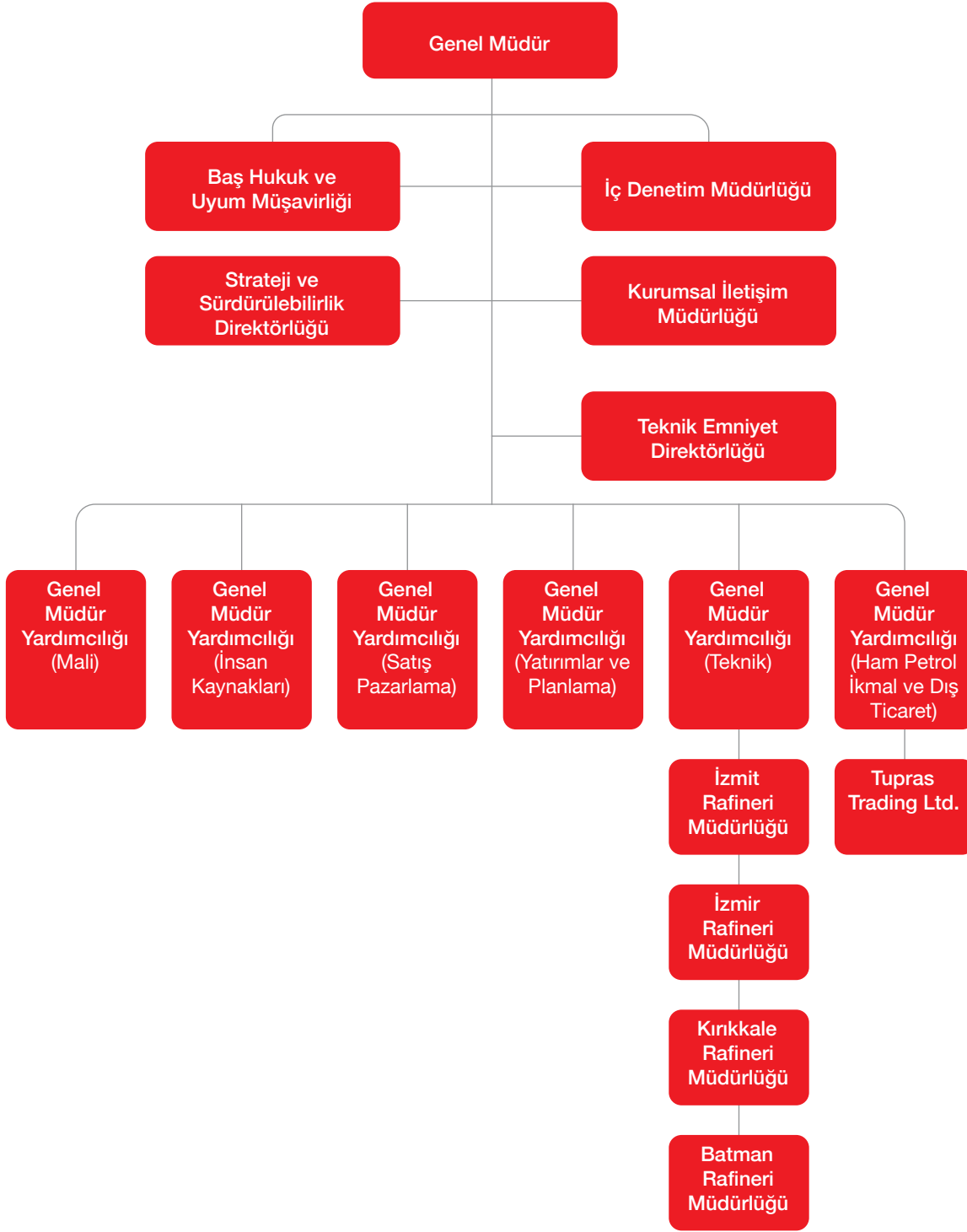
SPK'nın 1.3.6. numaralı zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca, yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının, ortaklık veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek önemli bir işlem

yapması ve/veya ortaklığın veya bağlı ortaklıklarının işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması ya da aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir başka ortaklığa sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi durumunda; söz konusu işlemler, ayrıntılı bilgi verilmek suretiyle ve ayrı bir gündem maddesi olarak Tüpraş Genel Kurul gündemine alınır ve tutanağa işlenir. Anılan kanuni düzenlemeler gereği, konu işlemlere izin verilmesi Genel Kurul'da ortakların onayına sunulur. Yıl içinde bu nitelikte gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahipleri bilgilendirilir.

Tüpraş'ta yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının bir kısmı, Şirket ile benzer faaliyet konusu olanlar dâhil diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 2023 yılı içerisinde, Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1.3.6 numaralı ilkesi kapsamında bilgilendirme gerektiren önemli bir işlem olmamıştır. Tüpraş'ta raporlama döneminde herhangi bir çıkar çatışması yaşanmamıştır.



Organizasyon Şeması



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İcrai görevi olan Genel Müdür'ün liderlik ettiği üst yönetim ekibi, Tüpraş'ta günlük iş döngüsünün gerektirdiği faaliyetleri koordine eder. Raporlama tarihi itibarıyla Tüpraş'ın üst yönetim kadrosu Genel Müdür ve 6 Genel Müdür Yardımcısı'ndan oluşmaktadır. Tüpraş, tüm kilit yönetim pozisyonları için halefiyet planı oluşturmaktadır. Bu halefiyet planı, CEO onayının ardından Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunulularak nihai haline getirilir. Üst yönetim özgeçmişleri raporun **Kurumsal Yönetim Açıklamaları** bölümünde yer almaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM

Üst Yönetim



İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

1 2 3 4 5 6 7



Doğan Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(Mali)

1 2 3 4 5 6 7



Sarp Yeletayşi
Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

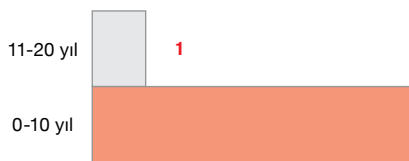
1 2 3 4 5 6 7



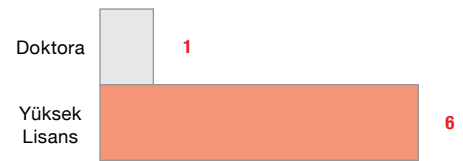
Önder Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(İnsan Kaynakları)

1 2 3 4 5 6 7

ÜST DÜZEY YÖNETİM ORTALAMA GÖREV SÜRESİ



EĞİTİM DURUMU (kişi)





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



Levent Zağra
Genel Müdür Yardımcısı
(Yatırımlar ve Planlama)

1 2 3 4 5 6 7



Atilla Ulu
Genel Müdür Yardımcısı
(Satış Pazarlama)

1 2 3 4 5 6 7



Murat Şimşek
Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

1 2 3 4 5 6 7



İhsan Serdar Kemaloğlu*
Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

1 2 3 4 5 6 7

*19 Ocak 2024 itibarıyla emeklilik sebebiyle görevinden ayrılmış, yerine Murat Şimşek atanmıştır.

KOMİTELER

- 1 Bilgi Güvenliği Komitesi
- 2 Risk Takip Komitesi
- 3 Sürdürülebilirlik Komitesi
- 4 Etik Kurul
- 5 Uyum Komitesi
- 6 Sıfır Tabanlı Bütçe Komitesi
- 7 Çeşitlik Eşitlik Kapsayıcılık Komitesi

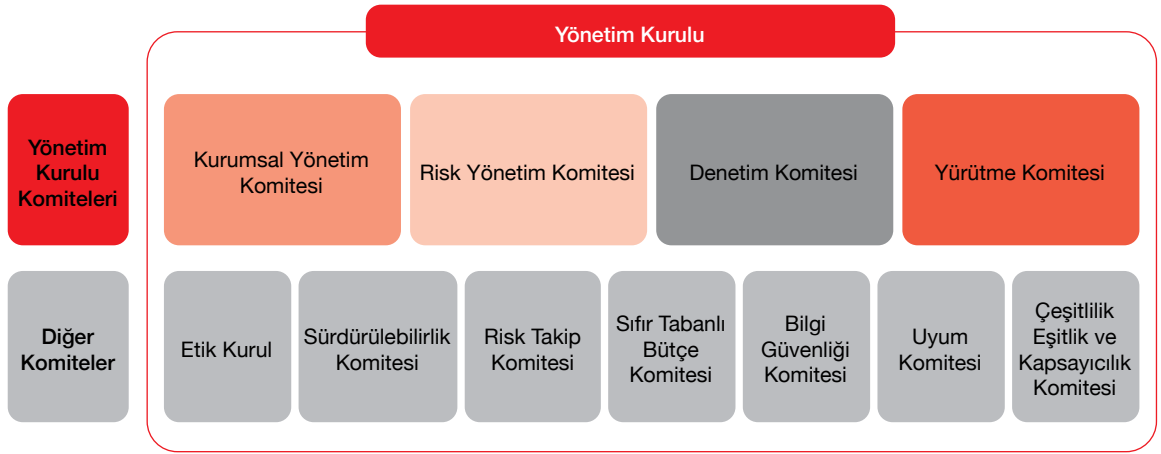
KURUMSAL YÖNETİM

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Komite ve Politikalar

Tüpraş'ın faaliyetlerinin denetim ve gözetimi için Yönetim Kurulu'na bağlı 4 adet komite bulunmaktadır. Bunlar, Kurumsal Yönetim, Risk Yönetim, Denetim ve Yürütme komiteleridir. Komitelerin yapısı ve etkinliği düzenli olarak kontrol edilmektedir. Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu'na bağlı Komiteler, onaylanan politikalar ve Üst Yönetim Şirket'in etkin yönetişimini ve kurumsal kültürünü güçlendirmektedir.

Yönetim Kurulu komitelerine ek olarak Tüpraş'ta Etik Kurul ve Disiplin Kurulu, Sürdürülebilirlik Komitesi, Bilgi Güvenliği Komitesi, Uyum Komitesi, Operasyonel Teknolojiler ve Siber Güvenlik Komitesi, Çeşitlilik Eşitlik ve Kapsayıcılık Komitesi, Veri Yönetişimi Komitesi ve bulunmaktadır.



Tüpraş'ta Uygulanan Politikalar

Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşlarının uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen politikalara ilişkin detaylara, web linklerinden ve/veya raporda yer aldıkları bölümlerden ulaşılabilir.

Etik İlkeler

Bağış ve Sponsorluk Politikası
Bilgilendirme Politikası
Ücretlendirme Politikası
Kâr Dağıtım Politikası
İnsan Hakları Politikası
Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası
Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası
Rekabet Hukuku Uyum Politikası
Tedarik Zinciri Uyum Politikası
Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri Politikası
Hediye ve Ağırlama Politikası
Toplumsal Yatırım Politikası

Uyum Politikası

Kişisel Verilerin Korunması Çerçeve Politikası
İhbar Politikası
Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası
Gizlilik Politikası
Güvenlik Politikası
Sağlık, Emniyet ve Çevre Politikası
Müşteri İlişkileri Politikası
Enerji Yönetimi Politikası
Çevre Yönetimi Politikası
Entegre Yönetim Sistemi Politikası
Çeşitlilik Eşitlik Kapsayıcılık Politikası
Disiplin Politikası



Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri

Yönetim Kurulu				
	Kurumsal Yönetim Komitesi	Risk Yönetim Komitesi	Denetim Komitesi	Yürütme Komitesi
Kapsam	Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumu izler ve bu konuda iyileştirici çalışmalarda bulunur. Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliği hakkında değerlendirmeler yapar ve değişikliklere ilişkin tavsiyelerde bulunur. Yönetim Kurulu adaylarının önerilmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur. Yönetim Kurulu ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esaslarına yönelik önerilerde bulunur. Yatırımcı ilişkileri Birimi ve Şirket'in Sürdürülebilirlik ile ilgili çalışmalarını gözetir, iyileştirici tavsiyelerde bulunur. Sürdürülebilirlikle ilgili çalışmaları gözetir ve iyileştirici tavsiyelerde bulunur.	Şirket'in mevcut ve olası risk unsurlarının Kurumsal Risk Yönetimi sistemi çerçevesinde tanımlanmasını, değerlendirilmesini, izlenmesini ve karar mekanizmalarında yer almasını sağlar. Risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin Şirket'in kurumsal yapısına entegrasyonunu sağlar. Risk Yönetim Sistemlerini yılda en az 1 defa gözden geçirir. Teknik iflasın erken teşhisini ve Yönetim Kurulu'nun bu konuda uyanılmasını, önlemlere ilişkin önerilerin geliştirilmesini sağlar.	Şirketin iç kontrol ve iç denetim sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapar. Bağımsız denetim kuruluştur seçimini yapar ve bağımsız denetim kuruluşunun her aşamadaki çalışmalarını gözetir. Yıllık ve ara dönem finansal tablolara ilişkin Şirket'in sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na bildirir.	Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak hususların önce faaliyetlere etki, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlar. Şirket'in faaliyet gösterdiği sektörde, ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkileri değerlendirir, rekabet gücünü artırıcı stratejileri belirler. Belirlenen stratejiler doğrultusunda, sektör dinamiklerinin izleyerek oluşabilecek fırsatları belirler. Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip eder. Faaliyetleri etkileyebilecek önemli hukuki gelişmeleri ve etkilerini değerlendirir.
Toplanma Sıklığı	Görevinin gerektirdiği sıklıkta toplanır. 2023 yılında 6 toplantı gerçekleştirmiştir.	Görevinin gerektirdiği sıklıkta toplanır. 2023 yılında 6 toplantı gerçekleştirmiştir.	En az üç ayda bir olmak üzere, yılda en az dört kere toplanır. 2023 yılında 8 toplantı gerçekleştirmiştir.	Görevinin gerektiği sıklıkta, daha sık toplanılması gerekmedikçe en az ayda bir defa toplanır. 2023 yılında 12 toplantı gerçekleştirmiştir.
Üyeler	Muharrem Hilmi Kayhan, Başkan Yağız Eyüboğlu, Üye Doğan Korkmaz, Üye	Ayşe Canan Ediboğlu, Başkan Erol Memioğlu, Üye	Muharrem Hilmi Kayhan, Başkan Kamil Özer Bozer, Üye	M. Ömer Koç, Başkan Rahmi M. Koç, Üye Semahat Sevim Arsel, Üye Y. Ali Koç, Üye Caroline Nicole Koç, Üye
Toplantı Katılım Oranı*	%100	%100	%100	%100

*Komite üyelerinin Komite Toplantılarına katılım oranıdır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİŞİMİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik yaklaşımı; kaynak kullanımının etkin bir şekilde yönetilmesi, enerji verimliliği projelerinin devamlılığı, risk ve fırsatların daimî olarak değerlendirilmesi ve ÇSY performansının artırılması için işlevsel bir yönetim kurgusuna sahiptir. Sürdürülebilirlik Yönetişim yapısı, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü ve Sürdürülebilirlik

Komitesi'nin sorumluluğunda, Sürdürülebilirlik Alt Çalışma Grupları'nın katkılarıyla sürdürülebilirlik stratejisi, temel performans göstergelerinin belirlenmesi ve takibi, sürdürülebilirlik hedefleri gibi konuların entegre bir şekilde yönetilmesine olanak sağlar. Sürdürülebilirlik yönetişimi şeffaf raporlama ve etkin paydaş katılımı ile yürütülmektedir.

Tüpraş Yönetim Kurulu'nda ÇSY Konularının Takibi

Tüpraş'ta, sürdürülebilirlik mekanizması Yönetim Kurulu tarafından gözetilmektedir. Yönetim Kurulu, sürdürülebilirlik yönetimi konusundaki stratejik kararları alma konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Yürütme Komitesinde takip edilen ÇSY konuları fiziki olarak düzenlenen Yönetim Kurulu toplantılarının gündeminde de ayrıca yer almaktadır. 2023 yılında Sürdürülebilirlik Komitesi toplantılarında tartışılan başlıca ÇSY ile ilgili konular şunlardır:

- İyi uygulamalar ve endeksler kapsamında boşluk analizi çalışması alt çalışma grubu tarafından yapılarak, Şirket'in boşlukları konusunda kısa ve orta vadeli programın oluşturulması,
- Entegre faaliyet raporuna geçiş hazırlıkları ve iştirakler ile bütüncül raporlama
- Kapsam 3 emisyonları
- Karbon fiyatlandırması ve Tüpraş'a olası etkileri
- Taksonomi çalışması
- Sürdürülebilir tedarik zinciri
- Seçili sürdürülebilirlik performans göstergelerine sınırlı güvence alınması

Tüpraş'ın sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında "Enerjimiz Geleceğe" stratejisi altında yönettiği konuların birçoğu, SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi ile örtüşmektedir. Tüpraş, bu alandaki çalışmalarını Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum raporlaması kapsamında Kurumsal Yönetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kurulu'na raporlamaktadır.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi

Tüpraş'ın, sürdürülebilirlik stratejisi kapsamındaki politika, hedef ve uygulamaları yürütme, izleme, denetleme, gözden geçirme, iyileştirme ve geliştirme amacıyla 2022 yılında Sürdürülebilirlik Komitesi kurulmuştur. Komitenin amacı Tüpraş'ta ÇSY uygulamalarını geliştirmek, bu uygulamaların şirket çapında benimsenmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamak, üst yönetime tavsiyelerde bulunmak, performans ve ilerlemeleri ölçmek ve raporlamaktır. Komitenin başkanlığını Genel Müdür yürütürken, koordinasyonu ise Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü'nün sorumluluğundadır. Komite, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü ve Kurumsal Risk Direktörü olmak üzere toplam 13 üyeden oluşmaktadır. Böylelikle sürdürülebilirlik ile ilgili gündem ve nihai kararlarda Üst Yönetim nihai sorumluluğu üstlenmektedir.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi'nin görevleri

- Tüpraş'ın sürdürülebilirlikle ilgili yol haritasını ve uygulamalarındaki gelişmeleri tüm iç ve dış paydaşların katılımı ile takip etmek, bu doğrultuda ilgili iş birimleri ve iştirakler ile koordine olarak performans ölçütlerini belirlemek, hedefler doğrultusunda yön vermek, performansı denetlemek ve Şirket'in tüm ilgili birimlerinin sürece aktif katılımını ve bu çalışmaların Şirket'in ve iştiraklerinin tüm faaliyetlerine entegre olmasını sağlamak,

- Sürdürülebilirlik konusunda odaklanılması gereken öncelikli konuları tespit ederek ve Şirket'in sürdürülebilirlik hedeflerini, uygulamalarını, çalışma esaslarını, yönetim sistemlerini düzenli olarak gözden geçirerek yeniden düzenlemek, yürütmek, izlemek ve denetlemek,
- Çalışmalar kapsamında şirket bünyesinde Alt Çalışma Gruplarını kurmak, yetkilendirmek ve koordine etmek,
- Çalışma çıktılarının şirket stratejisi, şirket ve iştirak sürdürülebilirlik politikaları ve şirket beklentileri ile örtüşmesini sağlamaktır.

Komite toplantılarına üst yönetime ilave olarak Denetim Müdürü, Kurumsal İletişim Müdürü, Ar-Ge Müdürü, İnovasyon Müdürü, Körfez Ulaştırma, Ditaş, Tupras Trading Ltd ve Entek şirketlerinin Genel Müdürleri ve Sürdürülebilirlik Sorumluları da iştirak etmektedir. 2023 yılında 3 kez toplanan Komitenin 2024 yılı itibarıyla yılda en az 4 kez toplanması planlanmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Yönetim Kurulu

ÇSY konuları, Yönetim Kurulu'na bağlı Yürütme Komitesi tarafından yapılan aylık toplantılarda takip edilmekte ve fiziki olarak düzenlenen Yönetim Kurulu toplantılarının gündeminde de ayrıca yer almaktadır.

Risk Yönetim Komitesi

Şirketin Risk Envanterinde yer alan iklimle bağlantılı risk ve fırsatlar hakkında bilgi verir.

Kurumsal Yönetim Komitesi

Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Çerçevesi kapsamında raporlama yapar.

Tüpraş Genel Müdürü

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi

- Genel Müdür başkanlık yapar.
- 2023 yılında 3 kez toplanmıştır.
- Takip edilen ve karar verilmesi gereken konular Genel Müdür aracılığıyla Yürütme Komitesi ve Yönetim Kurulu gündemine doğrudan raporlanır.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi Alt Çalışma Grupları

Yaşamın Değeri

Karbon Nötr

ESG Excellence / Sürdürülebilir Performans Yönetimi

İnsan ve Toplum ile Dönüşüm

Sürdürülebilir Teknolojiler

Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü

Sürdürülebilirlik ile ilgili konularının takibi ve iyileştirilmesi için 2021 yılında Sürdürülebilirlik ve Strateji Direktörlüğü kurulmuştur. Stratejinin uygulanması ve Şirket içerisinde farklı birimlerle koordinasyonun sağlanması Genel Müdür'e bağlı Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir. Sürdürülebilirlik çalışmalarını bu direktörlük altındaki sürdürülebilirlik birimi tarafından yürütülür ve Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü sürdürülebilirlik konularına liderlik eder.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi Alt Çalışma Grupları

Stratejik Dönüşüm Planı ile uyumlu olacak şekilde ve paydaş beklentileri de gözetilerek Yaşamın Değeri, Karbon Nötr, ESG Excellence, İnsan ve Toplum ile Dönüşüm ve Sürdürülebilir Teknolojiler olmak üzere Sürdürülebilirlik Komitesi'ne bağlı çalışan 5 adet alt çalışma grubu (AÇG) oluşturulmuştur. AÇG üyeleri, ilgili odak çalışma alanlarını temsilen Komite çalışmalarına katılır ve katkı sağlar. Her AÇG bir Grup Sorumlusu belirler. Grup Sorumlusu, ilgili AÇG'nin koordinasyonu ve çalışma çıktılarının Komite'ye raporlanmasından sorumludur. AÇG'ler, kendi çalışma takvimlerine göre ayda en az bir kere toplanmaktadırlar. Çalışma gruplarının çoğu haftalık toplantılar ile çalışmalarını yürütmektedir. Grup Sorumlusu, ilgili AÇG'nin koordinasyonu ve çalışma çıktılarının Komite'ye raporlanmasından sorumludur.

ESG Excellence AÇG, sürdürülebilirlik endeksleri ve sürdürülebilirlik çerçeveleri kapsamında çalışmalar yürütmektedir. Bu AÇG'nin temel işlevi sürdürülebilirlik endeksleri ve sürdürülebilirlik çerçeveleri boşluk analizi çalışmasının gerçekleştirilmesi, boşluk olarak tespit edilen konuların kısa ve orta vade planlamasının yapılması, çıktıları ile diğer AÇG'lerin çalışacağı konular ve konuların içeriği hakkında yönlendirmelerde bulunulması ve sorumlu AÇG ve/veya birimler ile takibinin sağlanmasıdır. ESG Excellence AÇG şeffaflık ve açıklama odaklı bir yaklaşım benimseyerek sürdürülebilirlik performansını iyileştirmeye odaklanmaktadır. 2023 yılında 19 yeni konu açıklanmıştır. Sürdürülebilirlik endeksleri girişleri de bu ekip tarafından planlanarak takip edilmektedir. Boşluk analizi çalışmasını detaylı olarak her yıl yinelemek ve takip etmek ilgili AÇG'nin görevidir. Böylelikle Sürdürülebilirlik Komitesi AÇG'lerinin küresel gelişmeler ile uyumlu ve Şirket'e sürdürülebilirlik alanında etki etmesi muhtemel konular hakkında güncel çalışmalar yapması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda AÇG'lerin yıl boyunca odaklanacağı konular da çeşitlilik göstermektedir. Komite, gerekli gördüğünde AÇG'lerin yapısında, sayısında, katılımcılarında ve çalışma konularında değişiklik yapma yetkisine sahiptir. Böylelikle Şirket içinde tüm fonksiyonların güncel sürdürülebilirlik konuları ve çalışmalarına vereceği katkı da ivmelendirilir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİŞİMİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Sürdürülebilirlik Alt Çalışma Grupları ve Katkıda Bulunulan SKA

YAŞAMIN DEĞERİ	KARBON NÖTR	ESG EXCELLENCE / SÜRDÜRÜLEBİLİR PERFORMANS YÖNETİMİ	İNSAN VE TOPLUM İLE DÖNÜŞÜM	SÜRDÜRÜLEBİLİR TEKNOLOJİLER
Su	Kapsam 1, 2, 3 Emisyonları	ÇSY Raporlama Çerçeveleri	Paydaş İlişkileri	Dijitalleşme
Atık Yönetimi	Karbon Fiyatlandırma	ÇSY Standartları	Uyum ve Etik	Ar-Ge
Döngüsel Ekonomi	Denkleştirme Doğa Temelli Çözümler (NBSs)	ÇSY Endeksleri	Çeşitlilik, Eşitlik, Kapsayıcılık	İnovasyon
Biyoçeşitlilik	Enerji Verimliliği	Boşluk Analizi	İş Sağlığı ve Güvenliği	
Yeşil Finansman	Ulusal ve AB Politikaları		İnsan Hakları	
İklim ile Bağlantılı Riskler ve Fırsatlar			Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	



Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim Ücretlendirmesinde ÇSY Performans Kriterleri

Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır. Sürdürülebilirlik performansı Objective Key Result (OKR)'lar kapsamında takip edilmektedir.

Üst yönetim, performanslarının değerlendirildiği OKR'larını her yılın başında tüm çalışanlarla paylaşarak yön göstermekte ve yıl sonunda bu OKR'lar üzerinden değerlendirilmektedir. Bu kapsamda 2022 ve 2023 yılı içerisinde üst yönetimin belirlediği 4 OKR'ı vardır ve tamamı stratejik dönüşüm planına adreslenerek sürdürülebilirlik temelli olarak belirlenmiştir ve finansal alanların dışında uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme, ÇSY politikalarına uyum prensipleri de gözetilmektedir. Bunlar arasında sürdürülebilir rafinericilik odağında rafineri operasyonlarını yürütmek, kurumsal mükemmelliğe odaklanarak geleceğe hazır organizasyonu hayata geçirmek, karbon nötr enerji şirketine dönüşümünü iletirmek, en iyi çalışma deneyimini yaşatan şirketlerden biri olmak hedefleri yer almaktadır.

Öne çıkan başlıklar arasında karbon emisyonunun azaltılması, sıfır karbonlu elektrik üretimi çalışmaları, yeşil hidrojen çalışmaları, SAF üretimi ile ilgili çalışmalar yer almakta ve performans değerlendirmesinde göz önünde bulundurulmaktadır.

Sürdürülebilirlik Endeksleri ve Derecelendirmeleri

Tüpraş, ulusal ve uluslararası ÇSY endeks ve derecelendirmelerinde yer almaktadır. Şirket, bu endeks ve derecelendirme çerçevelerindeki konumunu yukarıya taşımak ve performansını sürekli olarak iyileştirmek için çalışmalar yürütmektedir. ESG Excellence AÇG bu kapsamda çalışmalar yürütmektedir.

2007 yılından bu yana BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan Tüpraş, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne oluşturulduğu 2014 yılında dâhil olmuştur. 2023 yılında endeks girişleri Nisan ayında başlamış ve Ekim ayına kadar devam etmiştir. Tüm endekslerde 2022 yılına ve önceki yıllara göre yukarı yönlü bir gelişme sağlanmıştır.

Endeks	2020	2021	2022	2023	Değişim (%)	ÇSY Skor Kartı
FTSE	2,2	3,4	3,4	3,5	3%	0-5
MSCI	3,9	4,2	4,2	4,7	12%	0-10
V.E (Moody's)	40	49	-	55	12%	29-49-59-60+ (zayıf-sınırlı-gelişmiş-ileri düzey)
Sustainalytics	37,29	33,36	33,95	27,94	18%	10-20-30-40-40+ (önemsiz-düşük-orta-yüksek-ciddi)
Refinitiv	67,63	71,44	68,83	67,19	-2%	25-50-75-75+ (zayıf-tatminkar-iyi-mükemmel)
CDP (Climate Change - Water Security)	-	-	-	B		Leadership (A-/A) Management (B-/B) Awareness (C-/C) Disclosure (D-/D) Failure (F)

RİSK YÖNETİMİ, İÇ KONTROL SİSTEMİ VE İÇ DENETİM

Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı

Tüpraş'ta kurumsal risk yönetimi süreci, Şirket'in mevcut değerlerini koruyup paydaşlar için yeni değerler yaratırken, Yönetimin kabul edilebilir seviyede değerlendirdiği risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler ve süreçler arasındaki iletişimini etkin şekilde sağlayacak şekilde geliştirmiştir.

Kurumsal risk yönetimi süreci, Tüpraş Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan Risk Yönetim Komitesi tarafından gözetilmekte ve gerekli bilgiler Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır. Komite, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamlılığını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.

Şirket, kurumsal risklerini Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcısına bağlı Kurumsal Risk Direktörlüğü aracılığı ile takip etmektedir. Risk yönetimi yazılım sistemleri ile sürekli olarak takip edilen riskler, Risk Takip Komitesi tarafından önceliklendirilmekte, aksiyonlar ve güncel durum düzenli olarak Risk Takip Komitesi'ne raporlanmaktadır.

Tüm politikalarını Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde oluşturarak kurumsal kültürünü güçlendirmek için iyi yönetim uygulamalarını hayata geçiren Şirket, bu doğrultuda, risk yönetim sürecini ISO 31000 Risk Yönetim Standardı'nı dikkate alarak ve Tüpraş Kurumsal Risk Yönetimi Politikası kapsamında sürdürmektedir.

Tüpraş'ın kurumsal risk yönetimi yaklaşımı ve bu kapsamda kurumsal risk envanterinde takip ettiği teknik emniyet ve çevre riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler, stratejik riskler, uyum ve yasal riskler, itibar riskleri, iklim ile bağlantılı riskler olmak üzere 8 risk kategorisine yönelik detaylı bilgiye

raporun Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları bölümünden ve İklim ile Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'nü (TCFD) ve Tüpraş bölümünden ulaşabilirsiniz.

İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, İç Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir.

Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile Şirket'in faaliyetleri mali, operasyonel, yasal ve Şirket kurallarına uygunluk çerçevesinde denetlenmektedir. Denetimler esnasında, Şirket faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan iç kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu konularında süreçler üzerinden kontroller yapılmaktadır. Yapılan denetimler neticesinde süreçler hakkında makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır.

Denetim tespitleri Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Aksiyonların tamamlanma durumu Şirket Yönetimi tarafından yakından takip edilmekte olup konu hakkında Genel Müdür seviyesinde sunum yapılmaktadır.

Yönetim Kurulu nezdinde yer alan Denetim Komitesi, yıl içinde iç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmekte, denetim departmanının programı, iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları yıllık olarak gözden geçirilmektedir.

Daha detaylı bilgiye raporun Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları bölümünden ulaşabilirsiniz.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İŞ ETİĞİ VE UYUM

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile sürdürülebilir ekonomik ve toplumsal katkı sağlamanın yanı sıra insana ve topluma saygılı bir çalışma ortamı oluşturma da sorumluluğunu taşımaktadır. Bu doğrultuda Şirket, tüm iş ve işlemlerinde yasalara, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uymayı, doğruluk, dürüstlük, sorumluluk, güven ve saygıyı öncelikli değerleri olarak benimsemeyi kabul etmektedir.

Tüpraş, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyanname'si'ne uyumlu olarak Etik İlkeleri, ilgili politika ve standartlarını oluşturmuştur. Tüpraş Etik İlkeleri, Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşların uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla, Tüpraş çalışanları ve iş ortaklarına yol gösterici bir ilkeler bütünü olarak oluşturulmuştur. Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsayan Etik İlkeleri, çalışanlar ve iş ortaklarının yüksek etik değerlere uygun davranmasını temin eden en önemli araçlardan birisidir.

Tüpraş Etik İlkeleri ve Uyum Politikaları Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından sürekli olarak takibi yapılmakta olup, yapılan sistematik uyum risk analizleri (değerlendirme çalışmaları) sonuçları, etik hatta gelen bildirimler ile alınması gerekli aksiyonlar ve İç Denetim Müdürlüğü tarafından yapılan süreç denetimleri sonucunda ortaya çıkan bulgular ışığında gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

Etik İlkeler; Şirket'in yasal sorumluluklarının yanı sıra müşterilerine, çalışanlarına, hissedarlarına, tedarikçi ve iş ortaklarına, rakiplerine, topluma ve insanlığa karşı sorumluluklarını da içermektedir. Şirket ve çalışanları, iş ilişkisinde bulunduğu ülkelerin yasal düzenlemelerine ve Tüpraş Etik İlkeleri'ne olduğu kadar Koç Topluluğu Etik İlkeleri'ne de uygun olarak hareket etmektedir. Bu kapsamda çalışanlar, her işi ve verilen her kararı en yüksek etik standartlara uygun olarak gerçekleştirirler; tarafsız olmalarını engelleyebilecek, kendilerine veya yakınlarına menfaat sağlayabilecek veya bu izlenimi uyandırabilecek, çıkar çatışmalarının söz konusu olabileceği herhangi bir durum içerisinde olmamaya özen gösterirler.

Tüpraş'ta Siyasi Katkılar

Tüpraş Etik İlkeleri'nde ve ilgili politikalarında detaylandırıldığı üzere, Tüpraş'ta siyasi partilere, politikacılara veya siyasi adaylara bağış yapılmamaktadır. Buna karşın Şirket, çalışanların yasal siyasi faaliyetlere gönüllü katılımlarına saygı göstererek herhangi bir sınırlama yapmamaktadır. Siyasi faaliyetler veya bu amaçla yapılacak kişisel bağışlar için Tüpraş kaynakları (çalışma zamanları, araç, bilgisayar, e-posta vb.) kullanılamaz. Tüpraş'ın çalışma alanları dâhilinde siyasi amaçlarla gösteri, propaganda ve benzeri faaliyetlere izin verilmez. Herhangi bir siyasi partiye bağış veya herhangi bir adla aynı veya nakdi katkıda bulunulmaz. Bağış ve sponsorluk işlemlerinin siyasi amaçlarla herhangi bir politikacıya, siyasi partiye, belediyeye veya hükümet görevlisine, doğrudan veya dolaylı olarak bir üçüncü şahıs aracılığıyla fayda sağlama amacı taşımasına dikkat edilmektedir. Devlet/kamu görevlileri ve siyasi nüfuz sahibi kişiler ile iletişim hem yerel hem uluslararası alanda katı düzenlemelere tabidir. Şirket, bu düzenlemelere uyum doğrultusunda, bir işi gerçekleştirebilmek için devlet/kamu görevlilerine veya siyasi nüfuz sahibi kişilere rüşvet, yolsuzluk yahut usulsüz

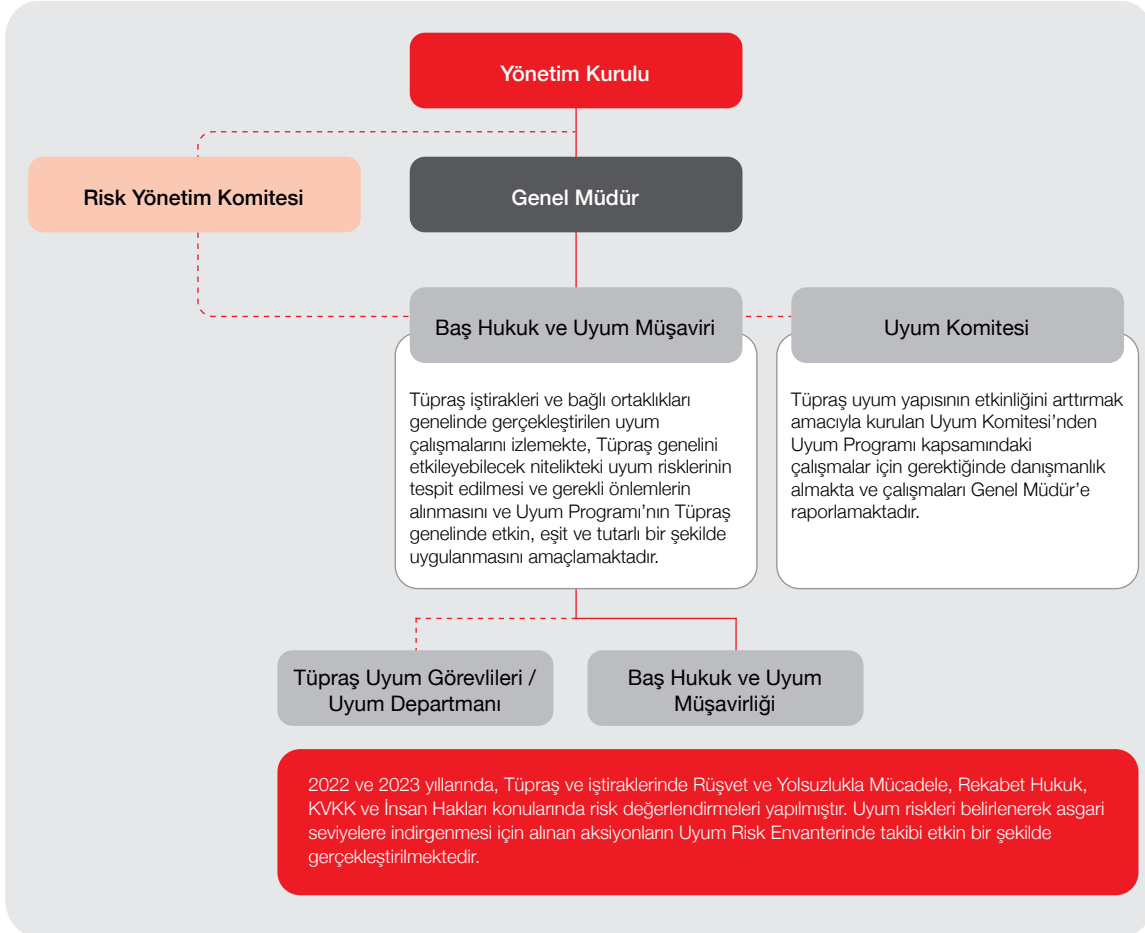
fayda olarak algılanabilecek değerli herhangi bir şey vermemekte, ilgili düzenlemelere uygun hareket etmektedir. Devlet/kamu görevlileri ve siyasi nüfuz sahibi kişiler ile kurulacak iş ilişkilerinde istihdam kararlarının etik bir şekilde alınmasına ve asla bir devlet/kamu görevlisinin yolsuzluğa teşviki veya usulsüz fayda elde etmek için bir yöntem olarak kullanılmasına müsaade edilmemektedir. Bu doğrultuda, ilgili işlemin meşru bir amaca hizmet etmesi; kişinin, usulsüz fayda elde etmek veya mevzuata aykırı bir eylemin gerçekleştirilmesine karşılık işe alındığı algısına yol açmaması; objektif olarak değerlendirildiğinde, istihdam edilecek kişinin ilgili pozisyon için aranan niteliklere sahip olması ve ücret ve diğer ödeneklerin iş ile kişinin niteliklerine uygun belirlenmesine dikkat eder, bu konudaki iş süreçlerinin politikaya uygunluğu Uyum Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen İnsan Hakları Sistematik Risk Değerlendirmeleri ile teyit edilmektedir.



Uyum Programı

Tüpraş'ta, Etik, İnsan Hakları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Kara Para Aklamasının Önlenmesi, Uluslararası Yaptırımlar, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve Rekabet Hukuku alanları başta olmak üzere Şirket'in tüm işlemlerinde ilişkili mevzuata uymasını ve çalışanların davranış kurallarına uygun bir şekilde hareket etmesini sağlamaya yönelik kapsamlı ve sürekli gelişen bir **Uyum Programı** bulunmaktadır. Uyum Programı, kurumsal uyum kültürünün ve Tüpraş genelinde yazılı hale getirilen standartların, tüm çalışanların katılımıyla uygulanmasını sağlamaktadır. Tüpraş'ın Uyum Programı kapsamındaki yükümlülükleri sadece zorunlu düzenlemelere veya sözleşmesel yükümlülüklerle uyumla sınırlı olmayıp aynı zamanda Tüpraş'ın, politikaları ve prosedürleri gibi organizasyonel standartları veya gönüllü olarak üstlenilen uyum taahhütlerini de kapsamaktadır.

Tüpraş'ta 2021 yılında, Risk Komitesi aracılığı ile Yönetim Kurulu'na ve Genel Müdür'e raporlama yapacak şekilde Hukuk ve Uyum Müşavirliği yetkilendirilmiş, bu kapsamda Baş Hukuk ve Uyum Müşaviri 'ne bağlı olarak Uyum Müdürlüğü kurulmuş ve Uyum'dan sorumlu irtibat adresinin Uyum Müdürlüğü olduğu duyurulmuştur. Uyum Müdürlüğü, Uyum'dan sorumlu olarak Risk Komitesi aracılığı ile Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'e raporlama yapmaktadır. Ayrıca iş birimleri ile periyodik olarak sistematik uyum risk değerlendirmeleri yapmakla görevli olup bu doğrultuda faaliyetlerin, çalışanların ve/veya iş ortaklarının maruz kalabilecekleri uyum risklerini analiz etmektedir. Analiz sonucu gerekli olması halinde, yürürlükteki politika ve prosedürler gözden geçirilerek gerekli güncellemeler yapılmakta ya da yeni politika ve prosedürler hazırlanarak Şirket'e ularlanmaktadır. Riskli görülen konularla ilgili düzenli olarak uyum eğitimi verilmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Üçüncü Taraflar

Tüpraş, Uyum Programı kapsamında 3. taraf kayıt süreçlerinde mevzuata, politikalarına ve sözleşmesel yükümlülüklerine uygun olarak 3. taraf tarama ve durum tespit çalışmaları gerçekleştirmektedir. Tüpraş, 3. taraf tanıma ve durum tespiti çalışmaları neticesinde edindiği tüm bilgileri Tüpraş için özel olarak kapsamı genişletilen, uluslararası güvenilirliği olan saygın yaptırım tarama motorlarında taratır. Buna ek olarak Tüpraş, ilgili 3. taraflara ilişkin, güvenilir kaynaklardan temin edilen olumsuz medya kayıtlarını incelemek ve değerlendirmek için ayrı bir tarama motoru daha kullanır. Gemi kabul süreçlerine ilişkin ise hem yaptırım hem de daha önce uğranan limanlar, taşınan yükler, olumsuz medya kayıtları gibi detayları içeren ilave bir tarama motoru kullanır. Bu tarama motorlarından çıkan sonuçlar, ulusal ve uluslararası mevzuata, politikalarımıza ve sözleşmesel yükümlülüklerimize uyum bakımından, Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği'nce, gerektiğinde ilgili iş birimi, üst yönetim, Koç Holding ekipleri ve/veya dış danışmanlar dâhil edilerek, titizlikle değerlendirilir. 3. taraf değerlendirme ve gemi kabul süreçlerinde, ulusal ve uluslararası mevzuata, politikalarımıza ve sözleşmesel yükümlülüklerimize uyum bakımından herhangi bir risk öngörülmesi halinde ilgili tarafla çalışmaya başlamaz, ilgili gemi reddedilir ve alternatifler değerlendirilir. Tanıma ve durum tespit çalışmaları sonucunda herhangi bir risk saptanmazsa kayıt süreci için gerekli belgeler tamamlanır ve çalışılan 3. taraflar olarak Şirket sistemlerine kaydedilir. Çalıştığı tüm 3.

tarafların bulunduğu şirket sistemleri, yaptırım tarama motoruyla entegre çalıştığından sistemde yer alan 3. taraflar günlük bazda yaptırım mevzuatları nezdinde taranır. Bu suretle iş ilişkisinin devamı boyunca da 3. tarafların uyum durumları etkin bir şekilde takip edilir. Herhangi bir risk durumunda Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği'ne gelen bildirimler ilgili mevzuata, sözleşmesel taahhütlerimize ve politikalarımıza uyum bakımından titizlikle değerlendirilir ve gerektiğinde derhal ilgili iş birimleri ile irtibata geçilerek gerekli önlemlerin ve aksiyonların alınması sağlanır. Bu kapsamda, tedarikçiler, Tüpraş'ın Tedarikçi Kayıt Portalında bulunan, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve kara para aklamanın önlenmesi, çıkar çatışması gibi maddeler içeren Tedarik Zinciri Politikasını kabul eder ve politikaya uygun davranacaklarını beyan ederek çalışmaya başlayabilir. Detaylı bilgiler raporun **Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi** bölümünde yer almaktadır.

2024 itibarıyla 3. taraf kabul süreçlerinin bağımsız bir firma ile dijital, otomatik ve merkezi bir biçimde yönetilmesi sağlanarak, kabul sürecinde 3. tarafların etik, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, yaptırım gibi uyum konuları da dâhil, sürdürülebilirlik, ülke gibi farklı kategorilerdeki risklerinin değerlendirilerek (yüksek, orta, düşük riskli) risk sınıflandırmasına göre aksiyon adımlarının belirlenmesi, belirli aralıklarla tanıma formlarının tekrarlanması planlanmaktadır.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na Uyum

2023 yılında, veri işleme envanteri tüm ilgili iş birimleri ile gözden geçirilerek yeni kişisel veri işleme süreçleri eklenmiştir. Bu güncellemeler doğrultusunda aydınlatma ve rıza metinleri değiştirilmiş ve Şirket içerisinde yayınlanarak ilgili kullanıcılara duyurulmuştur. Kişisel Verilerin Korunması ve bu konuda dikkat edilmesi gerekenler hakkında Genel Müdürlük ve Rafinerilerde yüz yüze eğitimler düzenlenmiştir. Ayrıca yeni işe giren çalışanların alması zorunlu eğitimler arasına online kişisel verilerin

korunması hukuku eğitimi eklenmiştir. Kişisel veri sahiplerinden gelen talepler değerlendirilerek yasal süreler içinde yanıtlanmaktadır. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri denetimleri kapsamında Kişisel Verilerin Korunması hukukuna uyum çalışmalarının bağımsız bir kurum tarafından denetimi yapılmaktadır. Sistem risk analizi yaklaşımı ile Tüpraş'ta kişisel verilerin korunması hukuku uyum çalışmaları gözden geçirilmiş; iş birimlerinin görüş ve talepleri değerlendirilerek yanıtlanmıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

113

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a Uyum

2023 yılında, Tüpraş çalışanlarına ve Tüpraş iştirakleri Ditaş, Körfez Ulaştırma ve Tupras Trading Ltd çalışanlarına Genel Müdürlük ve rafinerilerde yüz yüze rekabet hukuku eğitimi verilmiştir. Ayrıca yeni işe giren çalışanların alması zorunlu eğitimler arasına online rekabet hukuku eğitimi eklenmiştir. Ditaş ve Tupras Trading Ltd'de yerinde inceleme simülasyonu çalışmaları gerçekleştirilerek çalışanların farkındalığı artırılmış ve risklere işaret edilmiştir. Ditaş'ta 2023 yılında, rekabet hukuku risk analiz çalışmaları başlatılarak farkındalık seviyesi bir adım öteye taşınmıştır.

Rekabet kapsamına girebilecek faaliyetleri olan insan kaynakları ve satış gibi iş birimlerinin yerinde inceleme süreçlerinde nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda yönlendirmeler ve

bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Bu kapsamda hizmet alımı ile incelemeler ve raporlamalar gerçekleştirilmiştir. Şirket'in rekabet hukuku kapsamında önem taşıyabilecek yeni iş, proje ve faaliyet alanlarında dair görüş istendiği durumlarda değerlendirme yapılmıştır.

Tüpraş iştiraki Ditaş'ta Rekabet Hukuku sistematik risk analizi çalışmaları 2023'te başlamıştır. Ayrıca, Körfez Ulaştırma, Ditaş ve Tüpraş Trading Limited için yüz yüze eğitimler organize edilmiş, Ditaş ve Tupras Trading Ltd'de yerinde inceleme simülasyonu çalışmaları gerçekleştirilerek çalışanların farkındalığı artırılmış ve risklere işaret edilmiştir. Tüpraş ve iştiraklerin projelerinde rekabet hukukuna uygunluk açısından değerlendirmeler yapılmaktadır.

Endişelerin Dile Getirilmesi

Tüpraş, bir çalışan veya bir iş ortağı ile ilgili herhangi bir hukuka aykırı faaliyete veya etik dışı olaya doğrudan veya dolaylı olarak tanık olan veya bu gibi bir durumdan şüphelenen çalışanlarından endişelerini dile getirmelerini beklemekte ve paydaşlarını da bu yönde teşvik etmektedir. Bu doğrultuda Şirket, Koç Holding ve iştiraklerinin kullanımına yönelik oluşturulan Etik Hat'tı kullanmaktadır. Şirkete, Etik Hat aracılığıyla Etik İlkeler ve Uyum Programı ihlallerinin yanı sıra yürürlükteki mevzuatlara aykırı durumlar da dâhil olmak üzere dile getirilen tüm bildirimler kayıt altına alınarak İç Denetim Müdürlüğü ve Uyum Müdürlüğü tarafından değerlendirilmekte ve iddialara yönelik tüm soruşturmalar, alınmasını müteakip en kısa süre içerisinde gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunanların gizliliğini ve anonimliğini korumaktadır. Bildirimlerin isimsiz yapılabilmesi için Etik Hat, bağımsız üçüncü bir hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilmektedir. Böylece, bildirimde bulunan çalışan ve paydaşların gizliliği ve anonimliği korunmakta ve dürüst ve iyi niyet çerçevesinde hareket ettiği müddetçe mesleki yaşamının olumsuz etkileneceğinden endişe duymaması için gerekli önlemler alınmaktadır. Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunan kişiye karşı misilleme yapılmasına hiçbir şekilde müsamaha göstermez. Endişelerin dile getirilmesi amacıyla kurulan ihbar mekanizmaları ve ihbar bildirim yükümlülüğüne ilişkin bilgilendirmeler Tüpraş Etik İlkeleri ve İhbar Politikası içerisinde yer almakta olup, ihlal durumunda uygulanacak disiplin kuralları ve yaptırımlara ayrıca hazırlanan ve çalışanların erişimine açık olan Tüpraş Disiplin Politikasında yer verilmiştir.

Koç Holding ve iştiraklerinin kullanımına yönelik Etik Hat



50'den fazla ülkede online erişim

<https://www.koc.com.tr/ihbar-bildirim>



Online olarak 35 dilde telefon aracılığıyla 15 dilde hizmet

0850-577-1926 ve
0850-220-3845 (ETİK)



Tüm paydaşların kullanımına açık

- 7/ 24 erişilebilen Etik Hat, bağımsız üçüncü bir hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilmektedir. Bu sayede, Etik Hat'ta bildirimde bulunanların gizliliği ve anonimliği korunmaktadır.
- Online olarak 35 farklı dilde hizmet veren Etik Hat, telefon aracılığıyla 15 dilde hizmet vermektedir ve 50'den fazla ülkede online olarak erişime açıktır.

- Tüpraş, bildirimini iyi niyetle, makul gerekçelerle yapılması ve mağduriyet yaratma, zarar verme veya şahsi menfaat sağlama maksadıyla yapılmaması şartıyla, ihbarın doğruluğu yapılan soruşturma ile ispat edilemese dahi ihbarda bulunan kişileri korumaktadır.

Etik Kurul ve İhlal Durumları

Tüpraş'ta Etik İlkeler ve Uyum Politikalarına aykırılık teşkil eden durumların değerlendirilmesi amacıyla Etik Kurul bulunmaktadır. Etik Kurul; Genel Müdür, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, İnsan Kaynaklarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Kurumsal İletişim Müdürü ve Baş Hukuk ve Uyum Müşavirinden oluşur. Gerek Duyulması halinde ilgili bölüm yöneticileri Genel Müdür tarafından Kurul'a davet edilir.

2023 yılında, Tüpraş ve iştirakleri genelinde Etik Hat'ta 95* adet vaka bildirilmiştir. 31 Aralık 2023 itibarıyla bu bildirimlerden 86'sı soruşturulmuş ve incelemeler sonuçlandırılmıştır. Söz konusu 95 vakanın konu özelinde dağılımı ve gerçekleştirilen soruşturmaların sonuçlarına özet olarak aşağıda yer verilmiştir:

Türüne Göre Ortaya Çıkan Konular**	
Çalışan Aleyhine Eylemler	62
Şirket Aleyhine Eylemler	28
İş Ortakları Kaynaklı İhlaller	4
Özel Kanun İhlalleri	1

Tüpraş İhbar Politikasında belirtildiği üzere, Tüpraş'ta gerçekleştirilen soruşturmalarda, tarafsızlığı ve bağımsız karar vermeyi etkileyebilecek herhangi bir hiyerarşik veya işlevsel çıkar çatışmasının olması ve/veya yetkili departmanın adının bildirimde yer alması, kapsamlı bir inceleme yapılması gerekliliği veya soruşturmanın Tüpraş'ın merkezinin bulunduğu ülkeden farklı bir lokasyonda gerçekleştirilmesi gibi geçerli sebeplerin bulunması halinde soruşturmalar bağımsız 3. taraf hizmet sağlayıcılar tarafından gerçekleştirilebilir.

Soruşturma Sonuçları

İddia Doğrulanamadı/Belirsiz	42
İddia Doğrulandı	14
Uyum ile ilgili olmadığı sonucuna ulaşıldı	10
Bildirimde Yetersiz bilgi bulunması nedeniyle soruşturulmadı	19

Tüpraş çalışanlarını ve paydaşlarını korumayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, uyum politikalarının ihlal edildiğinin tespit edildiği durumlarda aşağıda detayları belirtildiği şekilde gerekli aksiyonları almaktadır:

Aksiyon Planı

Politika/Süreç İyileştirme	24
İş akdinin feshi	5
Disiplin Cezası	5
Hukuki İşlem	1
Tedbir Önerisi Gerekli Görülmedi	48
Eğitim	3

Gerçekleştirilen soruşturma sonuçlarına göre insan hakları ile ilgili aykırılık tespit edilen vakalar:

Soruşturma Sonuçları

Yolsuzluk veya Rüşvet	0
Ayrımcılık ve Taciz	10
Müşteri Verilerinin Gizliliği	0
Çıkar Çatışması	1
Suç Gelirlerinin Aklanması veya İçsel Bilgilerin Korunmasına Aykırılık	0

* Bu sayı, Tüpraş ve iştiraklerine Etik Hat aracılığı ile bildirilen ve incelemesi gerçekleştirilen bildirimleri temsil etmektedir.

**Tüpraş İhbar Politikası'nda tanımları, raporlama yapısı ve soruşturma süreciyle ilgili detaylara bakınız.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele

Tüpraş, imzacısı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin "yolsuzluğun her türüne karşı olmak" ilkesi dâhil olmak üzere sayılan tüm ilkeleri benimseyerek tüm çalışan ve iş ortaklarının bu ilkelere uygun hareket etmelerini beklemektedir. *Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında*  rüşvet ve yolsuzluğun önlenmesi, ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemelere uyum ve bağlılığını beyan eden Şirket, faaliyet gösterdiği tüm ülkelerde yerel mevzuatlar dâhil olmak üzere yürürlükteki tüm rüşvet karşıtı mevzuatlara uygun hareket etmektedir.

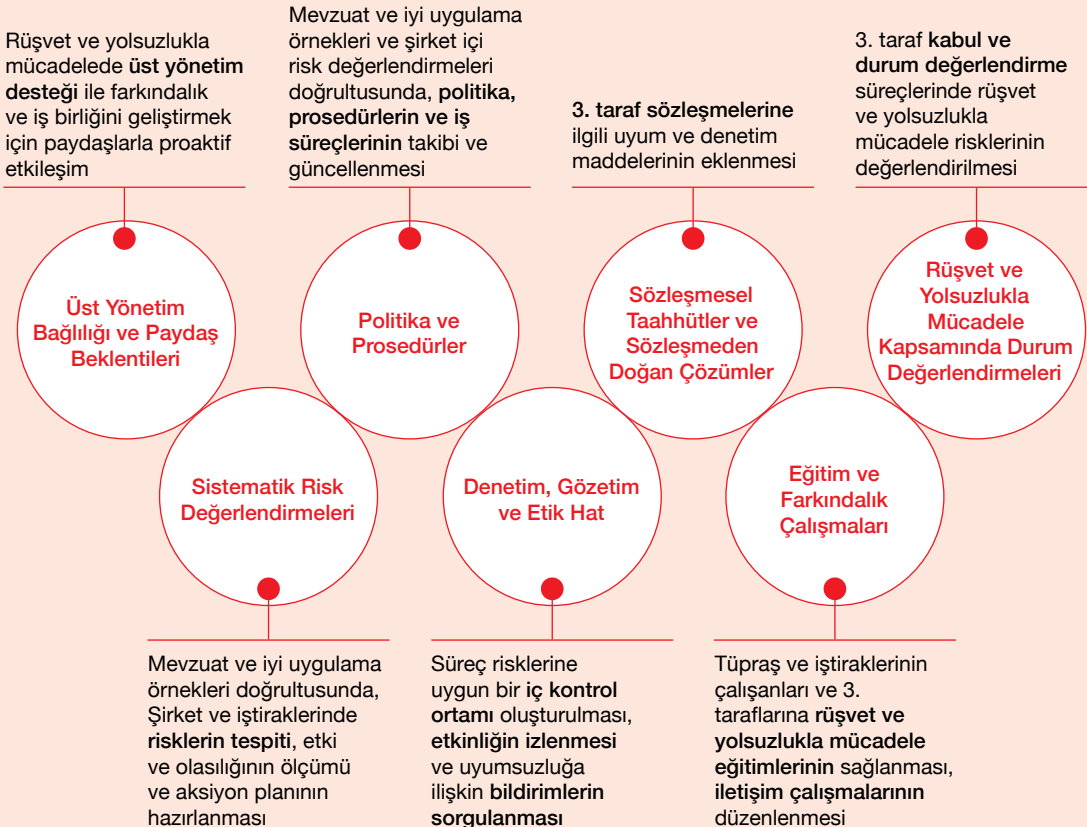
Şirket politikalarında da belirtildiği üzere Tüpraş, çalışanları ve iş ortakları tarafından herhangi bir kimseye Rüşvet, Yolsuzluk, Yolsuzluğa Teşvik, Usulsüz Fayda, Kolaylaştırma/Hızlandırma Ödemeleri ve uygunsuz hediye verilmesine veya alınmasına sıfır tolerans bakış açısı ile yaklaşmaktadır.

Çalışanlar rüşvet talebi veya teklifi durumunda konuyu bir üst yöneticisine danışabilir veya İç Denetim Müdürlüğü'ne, Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği'ne veya İnsan Kaynakları Direktörlüğü'ne ya da Etik Hat'ta bildirimde bulunabilir. Tüm finansal kayıtlar harcamaları eksiksiz ve şeffaf olarak yansıtılır.

Tüpraş çalıştığı 3. tarafları da rüşvet ve yolsuzlukla mücadele süreçlerine dâhil eder. Bu kapsamda, tedarikçiler, Tüpraş'ın Tedarikçi Kayıt Portalında bulunan, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve kara para aklamanın önlenmesi, çıkar çatışması gibi maddeler içeren Tedarik Zinciri Politikasını kabul ederek, buna uygun davranacaklarını beyan ederek çalışmaya başlayabilir. Risk sınıflandırmasına göre, 3. Tarafların Kabulü sürecinde Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından ilgili 3. tarafların rüşvet ve yolsuzlukla mücadele risklerine ilişkin uluslararası tarama motorlarından sorgulamalar yapılmakta, 3. Taraf Kabul sürecinde bu riskler değerlendirilmekte ve sözleşme hükümleri ile süreç desteklenmektedir.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası kapsamında, rüşvet ve yolsuzluk riskinin asgari seviyelere indirgenmesi amacıyla 2022 yılı itibarıyla düzenli risk değerlendirmeleri gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Kamu otoritelerinden yolsuzluk ve rüşvetle ilgili herhangi bir uygulama nedeniyle, Şirket ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım ya da para cezası bulunmamaktadır.

Tüpraş'ta Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Adımları



İŞ ETİĞİ VE UYUM

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

Tüm Tüpraş ve iştiraklerinin çalışanları ve iş ortakları, etik ve uyum kurallarına uygun davranışları için bilgilendirilmekte ve desteklenmektedir. Bu doğrultuda, tüm çalışanlar, ilk işe girişte Tüpraş Etik İlkeleri, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ile ilgili bilgilendirilir ve politikaların kabulüne ilişkin taahhütleri alınır. Ayrıca, 2023 yılı itibarıyla çalışanlardan Tüpraş Etik İlkeler ve Uyum Politikalarına dair uyum taahhütleri yıllık olarak alınmaya başlanmış olup, 764 kişiden uyum taahhüdü alınmıştır.

Tüpraş, çalışanların farkındalığını artırma amacıyla online ortamda Etik İlkeler, İnsan Hakları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Kara Para Aklanmasının Önlenmesi, Uluslararası Yaptırımlar, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Rekabet Hukuku konularında uyum eğitimler vererek eğitimlerin tamamlanma durumları düzenli olarak kontrol etmektedir. Şirket, gerekli görmesi halinde belirli aralıklarla eğitimlerin tekrar edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca Tüpraş'ta görev alan uyumdan sorumlu çalışanlara teknik mesleki eğitimler İç Denetim ekibine ise sürekli mesleki gelişim ve Uluslararası İç Denetim Standartları'na uyum çerçevesinde eğitim şirketlerinden periyodik eğitim sağlanmaktadır.

Raporlama döneminde;

- Tüpraş ve iştiraklerinde **2.023 çalışan** online Etik İlkeler eğitimine katılmış olup toplam **3.107 saat** eğitim verilmiştir.
- Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından Tüpraş iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının çalışanlarına yönelik online etik ve uyum eğitimlerine ek olarak, Tüpraş Etik İlkeleri ve Uyum Politikaları konusunda pratik hayata yönelik vakalar üzerinden farkındalığı artırmaya yönelik **707 çalışana** toplam **2.121 saat** sınıf içi eğitim sağlanmıştır. Eğitim kapsamında; etik ilkeler, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, üçlü savunma hattı ve sorumluluk dağılımı, hediye ve ağırlamalar, bağış ve sponsorluklar, kamu/devlet görevlileri ve siyasi nüfuz sahibi kişiler ile ilişkiler, ihbar kanalları ve soruşturma süreçleri ile insan hakları gibi konulara yer verilmiştir.
- Tüpraş ve iştiraklerinde **983 çalışan rüşvet ve yolsuzlukla mücadele online eğitimine** katılmış olup toplam **1.064 saatlik eğitim** verilmiştir.
- 3. taraflara verilmesi planlanan **online etik ve uyum eğitimleri** yıl sonu itibarıyla uygulamaya geçirilmesi planlanmıştır.

2.023

Online Etik eğitimine katılan çalışan sayısı

3.107 saat

Etik eğitim saati

983

Online Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele eğitimine katılan çalışan sayısı

1.064 saat

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele eğitim saati



Tüm uygulamalarında kamu faydasını gözeterek hareket eden Tüpraş yerel ekonomiyi destekleme bilinciyle, yürürlükteki vergi ve düzenleyici kanunlara eksiksiz uyarak vergi yükümlülüklerini yerine getirmektedir. Şirket, vergi mevzuatına uygun şekilde çalışmalarını gerçekleştirerek vergi risklerini değerlendirmeyi, yönetmeyi amaçlamaktadır.

Genel Müdürlük Mali İşler Direktörlüğü bünyesinde kurulan Vergi ve Teşvik Uygulama Müdürlüğü (VTUM) vergi stratejisinin oluşturulması, vergi incelemelerinin yönetilmesi ve paydaşlardan gelen soruların cevaplanmasını içeren geniş bir yelpazede sorumluluğa sahiptir. Birimde bir müdür ve müdüre doğrudan bağlı olarak çalışan beş kişilik bir ekip bulunmaktadır. Birim müdürü, Tüpraş'ın vergi stratejisine uyumdan sorumlu kişisidir. Genel Müdürlük'ün yanı sıra Tüpraş'ın dört rafinerisinde yapılandırılmış mali işler birimleri de VTUM'a faaliyetlerinde dolaylı katkı sunmaktadır.

Vergi makamlarıyla iletişimi VTUM kurmaktadır. Söz konusu iletişim döngüsünün tamamı etik ilkeler ve yasal düzenlemeler kapsamındadır. Ortaya çıkan ya da çıkabilecek uygulama sorunlarının kamuya ve Tüpraş'a iş yükü oluşturmada (gereksiz yazışmaların önlenmesi gibi) çözülebilmesine yönelik çalışmalar şeffaf bir şekilde yürütülmektedir. Faaliyet gösterdiği tüm ülkelerde vergi şeffaflığına ve adaletine, vergi yasalarına uymayı taahhüt eden Tüpraş, paydaşlarının beklentilerini karşılamaktadır. Paydaşların, Tüpraş'ın vergiyle ilgili politika ya da uygulamaları hakkındaki olası endişeleri, Tüpraş Müşteri Hizmetleri birimine bildirilebileceği gibi, Etik Hat'ta da bildirilebilir.

VTUM, Genel Müdürlük'te ve dört rafineride yapılan işlemlerin tamamının yürütülebilmesi için vergiye temas eden bütün konularla ilgili bilgi notları yayınlamakta, açıklamalara göre hareket edilip edilmediğinin kontrolünü gerçekleştirmektedir. Birimlerden gelen veriler VTUM tarafından birleştirilerek yasal düzenlemelerle tam uyumlu beyannameler düzenlenmektedir.

Birim olası risklerin önceden görülebilmesi amacıyla düzenli mevzuat takibi yapmaktadır. Risklerin tanımlanmasında Koç Holding vergi birimince yayınlanan düzenlemeler de kullanılmaktadır. Ayrıca Koç Holding vergi ekibiyle düzenli görüşmeler yapılarak riskli konularla ilgili bilgi alışverişinde bulunulmakta; toplantıların çıktıları VTUM kontrolünde Tüpraş'ta hayata geçirilmektedir.

Tüpraş, bir bağımsız denetim firması olan Ernst & Young'dan tam tasdik hizmeti almakta, her hesap dönemi sonunda bütün hesapları ve vergi işlemleri yeminli mali müşavirler tarafından incelenerek onaylanmaktadır. Yeminli mali müşavirler 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında kamu adına denetim yapan birimlerdir. Yeminli mali müşavirler tarafından düzenlenen raporlar Tüpraş için bir dış güvence oluşturduğu gibi vergi dairesi müdürlükleri nezdinde de kabul edilen ve işleme alınan raporlardır.

Şirket'in vergi yükümlülükleri ve ödemeleri konusundaki detaylı bilgiler **Finansal Performans** bölümünde yer almaktadır. Ayrıca Şirket'in geçmiş yıllarda yayınlanan faaliyet raporlarından ilgili bilgilere ulaşılabilir.

tam uyum

Tüpraş yerel ekonomiyi destekleme bilinciyle, yürürlükteki vergi ve düzenleyici kanunlara eksiksiz uyarak vergi yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

**TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Finansal Performans
Yatırımcı İlişkileri

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş çeşitlendirilmiş portföy yapısı, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri aracılığıyla, daha güçlü bir gelecek için yeni fırsatlara yatırım yapma konusundaki çalışmalarına devam etmektedir. Tüpraş yüksek özsermaye getirisi, dirençli likidite yapısı ve sektördeki güçlü konumunun yanı sıra sürdürülebilir alanlara yaptığı yatırımlar ve düzenli temettü ödemeleriyle paydaş güvenini güçlendirirken; operasyonel verimlilik, kalite yönetimi, maliyet optimizasyonu, inovasyon ve dijital girişimler gibi alanlarda rekabet avantajı elde etmeyi hedeflemektedir. Şirket, Stratejik Dönüşüm Planı ile sürdürülebilirlik odaklı büyümeye verdiği önem ile düşük karbonlu ekonomiye dönüşümün temellerini atarken, Türkiye'nin kalkınma hedeflerine katkı sağlamaktadır.

İlgili Paydaşlar



İş Ortakları



Çalışanlar



Kamu Kurum ve Kuruluşları



Tedarikçiler



Finansal Kuruluşlar



Pay Sahipleri ve Yatırımcılar



Müşteriler



İştirakler ve Bağılı Ortaklıklar



Sendikalar



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





Finansal Performans

Tüpraş'ın finansal sermayesini kullanma stratejisi, hissedar değeri üretmeye odaklıdır. Şirket bu stratejisini, uzun vadede başarıya ulaşmak için dengeli bir yaklaşımla ve diğer hedeflerini de göz önünde bulundurarak, güçlü ve entegre finansal planlama kapsamında sürdürmektedir. 2023 yılında küresel ölçekte artan belirsizlik ortamı çeşitli riskleri beraberinde getirirken Tüpraş'ın istikrarlı finansal sermaye yönetim politikaları sayesinde işletme sermayesi ve güçlü bilanço yapısı daha da güçlendirilmiştir. Şirket, disiplinli ve etkin finansal sermaye yönetimi ile pandemi öncesi performans seviyesinin de üstüne çıkmış, izlediği etkin finansman politikaları ile proaktif bilanço yönetiminden ödün vermeden, 2024 ve sonrasında da operasyonlarını ve büyümesini destekleyecek güçlü bir mali yapının sürdürülebilirliğini sağlamıştır.

Rusya-Ukrayna savaşı sonrası Avrupa'nın ana enerji tedarikçisi Rusya'ya karşı uygulamaya koyduğu ambargo kararları enerji fiyatlarında hızlı bir tırmanışa neden olmuştur. Yıl içerisinde OPEC+'nın derinleşen arz kesintilerinin yanı sıra tüm zamanların en üst seviyesine çıkan dünya ham petrol talebi ham petrol fiyatlarını desteklemiş ve yıl içinde 97,92 ABD doları/varil seviyesini gören Brent ham petrol fiyatı, arz endişelerinin azaldığı dönemlerde 70-75 ABD doları/varil düzeylerine inmiş, son çeyrekte İsrail-Filistin olaylarına bağlı artan risk priminin desteğine rağmen rafineri bakımları ve OPEC+ dışı üretim artışının sürmesiyle, Aralık sonunda 77,59 ABD doları/varil seviyelerine gelmiştir. Yıllık ortalama ham petrol fiyatı 82,64 ABD doları/varil ile 2022'nin %18,4 altında gerçekleşmiştir.

Arz-talep dengesizliğinin etkisiyle, beyaz ürünlerin marjlarında artış görülmüş, motorin, jet yakıtı ve benzin marjlarında tarihi zirvelere ulaşılmıştır. Rekor düzeyde artan üretim maliyetlerine rağmen, ürün marjlarındaki bu zirveler rafineri kârlılıklarına olumlu yansımış; Tüpraş'ın net rafineri marjı 16,0 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Enerji krizi ve küresel ekonomik dalgalanmaların varlığında Tüpraş, optimizasyon çalışmaları ve operasyonel iyileştirmelerle %87,5 kapasite kullanımı, 24,9 milyon ton üretim ve 30,1 milyon ton satış hacmi sağlamıştır. Sıfır karbonlu elektrik tarafında da 1.175 GWh elektrik üretimi ve 2.101 GWh elektrik satışı gerçekleştirilmiştir. Şirket'in cirosu ise 2023 yılında 686,5 milyar TL olmuştur.

Yurt içi ve uluslararası satışlardaki güçlü seyir, ürün marjlarındaki yükselişin katkısı ve etkin finansman yönetimi ve güçlü işletme sermayesi ile Tüpraş 2023 yılında 57,8 milyar TL vergi öncesi kâr üretmiştir.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planını açıklamasından bu yana geçen iki yıl süresince önemli yatırımları hayata geçirmiştir. Entek'in sıfır karbonlu elektrik üretimi için yapılan kapasite başvuruları, sürdürülebilir havacılık yakıtı üretimine yönelik Honeywell lisans anlaşması, Avrupa hidrojen pazarının lider paydaş kuruluşu Hydrogen Europe'a üyelik ve Tupras Ventures'ın yaptığı yatırımlar bu atılımlar arasında yer almıştır.

2024 yılı ve sonrasında da Tüpraş'ın operasyonlarını destekleyecek güçlü bir mali yapının sürdürülebilirliği, etkin finansman yönetiminin ana hedefi olmaya devam edecektir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

FİNANSAL GÖSTERGELER (milyon TL)	2022*	2023*
Net Satışlar	916.751	686.529
Faaliyet Kârı	76.253	73.628
Vergi Öncesi Kâr	68.508	57.820
Vergi Sonrası Kâr**	61.314	53.577
FAVÖK	102.903	97.329
Net Borç	-27.190	-62.697
Özkaynak Kârlılığı (RoE) (%)***	43,0%	28,0%
Net Borç/ FAVÖK (%)	-0,3	-0,6
Net İşletme Sermayesi	7.904	13.053
Yatırım Harcaması (milyon ABD doları)****	173	354

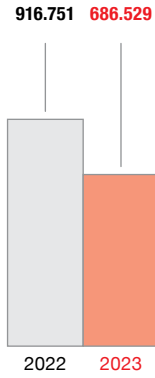
*Enflasyon muhasebesine göre yeniden düzenlenmiştir.

**Ana Ortaklık Payı

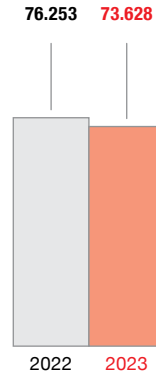
***Ana Ortaklık Payı ve Ortalama sermaye tutarları kullanılmıştır.

****Tüpraş konsolide

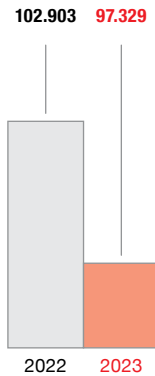
NET SATIŞLAR (milyon TL)



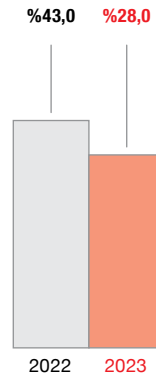
FAALİYET KÂRI (milyon TL)



FAVÖK (milyon TL)



ÖZKAYNAK KÂRLILIĞI (ROE) (%)





OPERASYONEL GÖSTERGELER - RAFİNAJ (bin ton)	2022	2023
İşlenen Ham Petrol	25.126	23.226 ✓
Üretim	26.048	24.940 ✓
Toplam Satış	29.475	30.109 ✓
Yurt İçi Satış	23.457	23.813 ✓
Uluslararası Satış	5.732	6.123 ✓
Transit Satış	287	173 ✓
Ürün Dış Alımı	5.013	6.247
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	79,5	79,6
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	83,8	77,4
Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı (%)	91,6	87,5

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

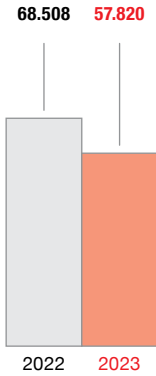
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

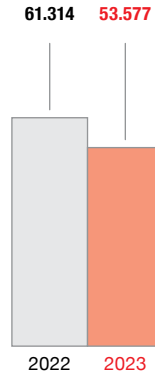
FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

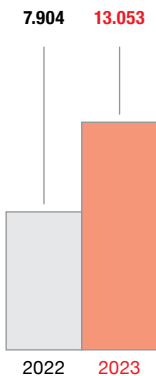
VERGİ ÖNCESİ KÂR (milyon TL)



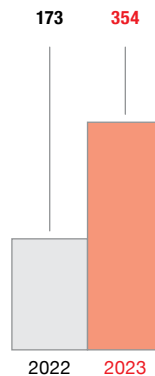
VERGİ SONRASI KÂR (milyon TL)



NET İŞLETME SERMAYESİ (milyon TL)



YATIRIM HARCAMASI (milyon ABD doları)



TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

TÜPRAŞ'TA YARATILAN VE DAĞITILAN DEĞER

ÇALIŞANLARA YAPILAN ÖDEMELER (milyon TL)



TEMETTÜLER (milyon TL)



GELİR VERGİLERİ (milyon TL)



GELİR (milyon TL)



TOPLUM YARARINA YAPILAN ÖDEMELER (milyon TL)





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

**TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

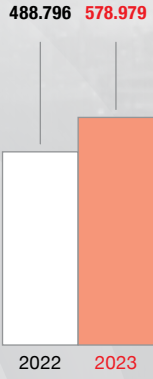
TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

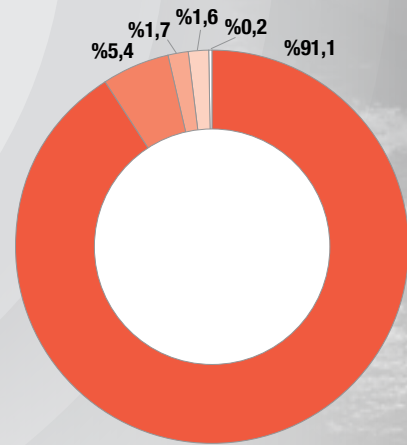
İŞLETME MALİYETLERİ*

(milyon TL)



*Çalışanlara Yapılan Ödemeler Hariç

DAĞITILAN EKONOMİK DEĞER (İŞLETME MALİYETLERİ HARİÇ) (%)



- İşletme Maliyetleri
- Temettüller
- Gelir Vergileri
- Çalışanlara Yapılan Ödemeler
- Toplum Yararına Yapılan Ödemeler

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş İştiraklerinin Finansal Performansı

İngiltere'de faaliyetlerini sürdüren **Tupras Trading Ltd**, akaryakıt ticareti faaliyetlerine ek olarak spot ham petrol ticaretiyle Tüpraş'ın finansal sermayesine katkı sağlamaktadır. Şirket, 2023 yılında toplam 4,5 milyon tondan fazla ürün ticareti yapmış ve Tüpraş rafinerilerinin ihtiyacına yönelik yaklaşık 6,5 milyon ton spot ham petrol bağlantısı gerçekleştirmiştir. Bu faaliyetler sonucunda, Tupras Trading Ltd'in cirosu 131 milyar TL olmuştur.

Opet, 1.866 istasyonu ile beyaz ürünlerde %19,05 siyah ürünlerde %28,86 olmak üzere toplam %18,91 pazar payı alarak yılı başarılı bir performansla tamamlamıştır. Opet 2023 yılında 277,9 milyar TL ciro elde etmiştir. Opet finansalları özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmektedir.

Türkiye'nin en büyük petrol ürünleri tanker filosuna sahip **Ditaş**, 2023 sonu itibarıyla gerçekleştirdiği yatırımla tanker sayısını 16'ya filo kapasitesini ise 661.787 DWT'a ulaştırmıştır. Ditaş, 2023 yılını 9.435 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.



131 milyar TL

2023 yılında Tupras Trading Ltd'in cirosu 131 milyar TL olmuştur.

Ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisi **Körfez Ulaştırma**, 2023 yılında 2,2 milyon ton hidrokarbon taşımış, 64 bin ton demir cevheri taşımada organizatörlük rolü üstlenmiştir. Körfez Ulaştırma yılı 1.807 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.

Entek 2023'te 2,1 milyar kWh mertebesinde satış gerçekleştirmiş, bunun 1,3 milyar kWh'lik kısmını kendi üretiminden karşılamıştır. Şirket'in yenilenebilir enerji kaynaklarından üreterek sattığı enerji miktarı 1 milyar kWh'tir. Entek, 2023 yılında 7.953 milyon TL ciro elde etmiştir. 2023 yılında Entek, Tüpraş'ın sıfır karbonlu elektrik alanındaki büyüme stratejisi için önemli bir adım daha atarak 50 MW'lık Kınık RES'i devralmıştır.

Tupras Ventures, 2 yeşil hidrojen 1 robotik alanında olmak üzere 3 teknoloji girişimine doğrudan yatırım yapmış, ayrıca ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan 2 girişim sermayesi fonu ile iş birliğine giderek yatırımcı olmuştur. Bu fonlar aracılığıyla 2023 yıl sonu itibarıyla 18 girişime yatırım, 1 girişimden çıkış yapılmıştır.



1.807 milyon TL

Körfez Ulaştırma yılı 1.807 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.



277,9 milyar TL

Opet 2023 yılında 277,9 milyar TL ciro elde etmiştir.



7.953 milyon TL

Entek, 2023 yılında 7.953 milyon TL ciro elde etmiştir.



9.435 milyon TL

Ditaş, 2023 yılını 9.435 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.



18 girişime yatırım

2023 yıl sonu itibarıyla 18 girişime yatırım, 1 girişimden çıkış yapılmıştır.



Yatırımcı İlişkileri

Genel Kurul

Tüpraş'ın 2023 yılına ilişkin Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısı 1 Nisan 2024 Pazartesi günü saat 10:00'da Güney Mahallesi Petrol Caddesi No: 25 Körfez/Kocaeli adresinde gerçekleştirilecektir.

Olağan Genel Kurul gündem maddeleri, 2023 faaliyet yılına ait finansal tablolar, Bağımsız Denetim Raporu, kâr dağıtımına ilişkin teklif ile Kurumsal Yönetim İlkelerine ve Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum ile ilgili açıklamaları da içeren Entegre Faaliyet Raporu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren Bilgilendirme Notu; toplantıdan üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket merkezinde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal web sitesinde, KAP'ta, Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun e-şirket portalında ve EGK Sistemi'nde hazır bulundurulacaktır.

Bilgilendirme Çalışmaları

2023 yılında ABD, İngiltere, Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Türkiye'de toplam 9 adet konferans ve 3 adet roadshowa katılım sağlanmış, fon yöneticileri ve analistlerle 300'e yakın bire bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Toplantıların yanı sıra yazılı ve sözlü olarak yerli ve yabancı kurumsal yatırımcılardan, yerli bireysel yatırımcılardan ve analistlerden gelen sorulara yanıt verilmiştir. Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı'nın katılımı ile çeyrekssel bazda düzenlenen telekonferanslar aracılığıyla yatırımcıların Tüpraş ve sektörel gelişmelerle ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

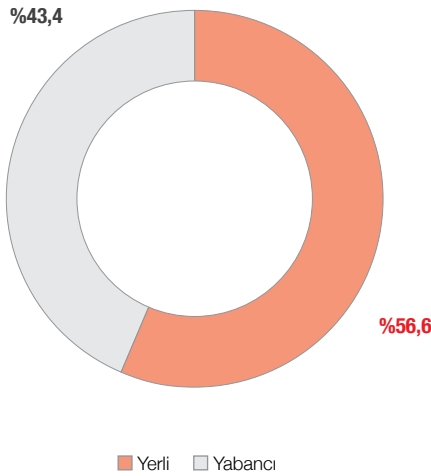
9 Konferans

3 Roadshow

Fon yöneticileri ve analistlerle

300'e yakın görüşme

TÜPRAŞ HİSSELERİNDEKİ YERLİ / YABANCI PAYI (%)



Tüpraş Hissesindeki Yatırımcı Kompozisyonu

Tüpraş hisselerinin %46,8'i Borsa İstanbul'da (BİST) işlem görmektedir. Şirket'in yatırımcı portföyü çeşitlilik ve zenginlik göstermektedir. Bu durum, Tüpraş hissesinin yatırımcılar nezdinde güven ve istikrarla ilişkilendirilen bir intibaya sahip olduğunun göstergesidir. 2023 yılında Tüpraş'ın halka açık hisselerinin %43'4'ü, uluslararası kurumsal yatırım bankaları, yatırım fonları ve yabancı kuruluşların portföyünde bulunmaktadır.

%46,8

Tüpraş hisselerinin %46,8'i Borsa İstanbul'da (BİST) işlem görmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

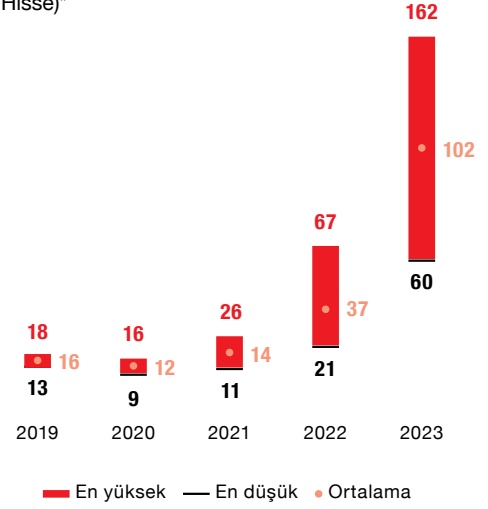
Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Hisse Performansı ve Piyasa Değeri Gelişimi

2023 yılında operasyonel kârlılığındaki artışı sürdüren Tüpraş'ın yıl sonu piyasa değeri, 2022 yıl sonuna göre TL bazında %131 artış göstermiş, 276 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında ürün marjlarında güçlü seviyeler görülmeye devam ederken, satış hacmindeki artışa paralel olarak Tüpraş'ın kârlılığı artmış, Şirket'in piyasa değeri ise 2021 ve 2022 yıllarına oranla yukarı yönlü gelişme göstermiştir.

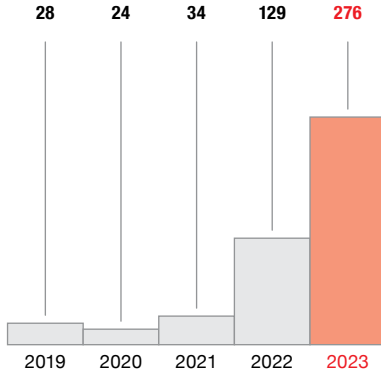
Güçlü operasyonel sonuçların etkisiyle 97,3 milyar TL FAVÖK elde edilmiştir.

HİSSE FİYAT SEYRİ (TL/Hisse)*



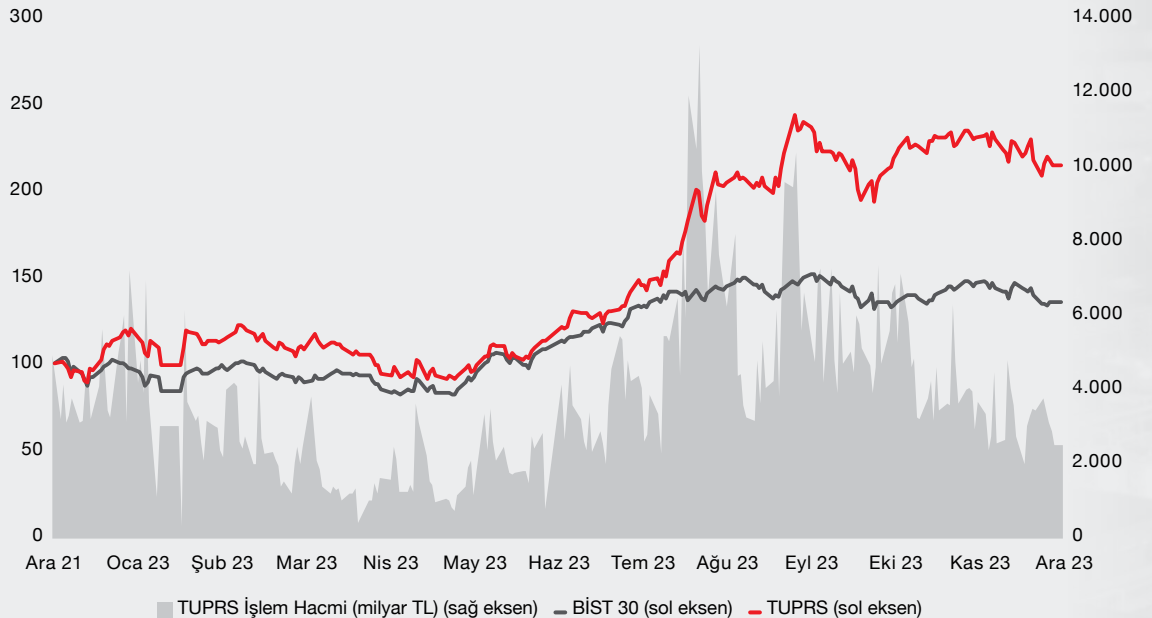
*Günlük kapanış fiyatına göre min-maks değerler gösterilmiştir.

PIYASA DEĞERİ (milyar TL)



Güçlü operasyonel performansı ile birlikte Tüpraş'ın uzun vadeli stratejik planına paralel şekilde yeni iş kollarına yönelik attığı adımlar hisse performansına da olumlu yansımıştır. Tüpraş'ın yıllık hisse getiri performansı BİST 30 endeksinin yıllık getiri performansının %78 üzerinde gerçekleşmiştir.

HİSSE SENEDİ GETİRİ PERFORMANSI (31.12.2022 ENDEKS DEĞERİ =100) VE HACİM ANALİZİ (TL)





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Neden Tüpraş?

Büyüme Odaklı

- Türkiye'nin enerji devi ve enerji dönüşümünde öncü
- Gelecek fırsatlara odaklanmayı kolaylaştıran kompleksitesi yüksek faaliyet yapısına sahip genç bir rafineri
- Motorin arz açığı olan, jet yakıtı ve benzin ürünlerinde gelişen talep dinamiklerine sahip yerel piyasaya güçlü arz yetkinliği
- Devam eden lojistik ve altyapı yatırımları ile akaryakıt ürünleri ve ham petrol ticareti kabiliyeti
- Ham petrol ve ara ürün ithalatında çeşitliliğe ve maliyet avantajına sahip

Dirençli

- Güçlü bilanço yapısı
- Etkin net işletme sermayesi yönetimi
- Yetkin ve deneyimli insan kaynağı

Kârlı ve Sürdürülebilir

- Orta distilat ürün verimi yüksek faaliyet yapısı
- Proaktif finansal risk yönetimi ile kârlılık öngörülerini paylaşan beklenti yönetimi
- Yüksek temettü dağıtım potansiyeli

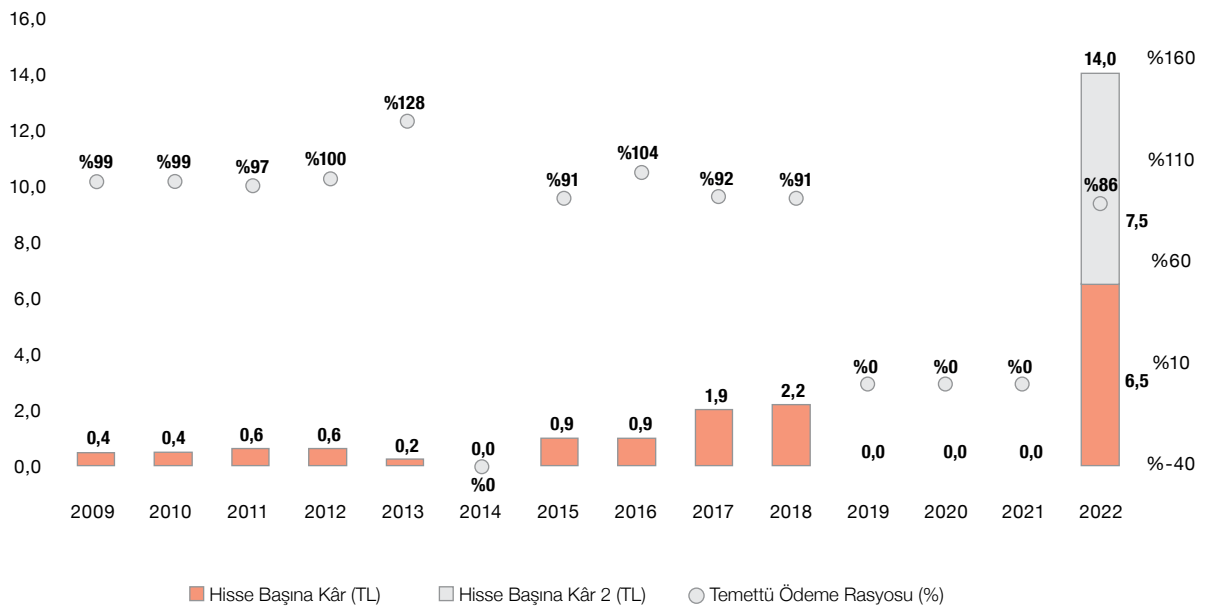


27 milyar TL*
Dağıtılan Temettü

Stratejik Dönüşüm Temettü Planı

Yeni iş modelimiz ortalama ~%80 temettü ödememize imkân verecek ve böylelikle yüksek temettü ödeyen şirket olmaya devam edeceğiz.

TEMETTÜ PERFORMANSI



* Temettü ödeme oranı, yasal hesaplara dayalı dağıtılabilir net kâra göre hesaplanır.

Şirket yıl içerisinde Kâr Dağıtım Politikası, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumunu dikkate alarak biri Mart diğeri Eylül ayı içerisinde olmak üzere toplamda **27 milyar TL** temettü dağıtmıştır.

Bunun yanı sıra, 14 Şubat 2023 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında Şirket sermayesinin tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle **%600** oranında artışla **1.926.795.598 TL**'ye çıkarılmasına karar verilmiştir. İlgili karara istinaden Sermaye Piyasası Kurulu'na yapılan İhraç Belgesi başvurusu 30 Mart 2023'te onaylanmış ve bedelsiz sermaye artışı sonrası yeni payların pay sahiplerinin hesabına girişi 6 Nisan 2023'te tamamlanmıştır.

BİST Sürdürülebilirlik Endeksi

BİST tarafından Kasım 2014'te oluşturulan ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer aldığı BİST Sürdürülebilirlik Endeksi (XUSRD), şirketlere ekonomik, çevresel ve sosyal performanslarını değerlendirmenin yanı sıra kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirliklerini ve sürdürülebilirlik konularına ilişkin risk yönetim becerilerini geliştirme imkânı sağlamaktadır.

Tüpraş, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne oluşturulduğu 2014 yılında dâhil olmuştur, endeks kapsamında 2023 yıl sonunda Refinitiv tarafından Tüpraş'ın notu **67,2** olarak belirlenmiştir.



Kredi Notları

Uluslararası derecelendirme kuruluşları Tüpraş'ın finansal ve operasyonel performansını yakından takip etmektedirler.

2023 yılında:

- Fitch Ratings yaptığı son güncellemede Tüpraş'ın uzun vadeli yabancı para cinsinden kredi notunu ülke notunun bir kademe üzerine çıkararak "B+" ya yükseltmiş, görünümünü ise "durağan" olarak belirlemiştir.

- Moody's Investors Service, 19 Ocak 2024 tarihinde Türkiye'nin yabancı para cinsinden ülke borçlanma tavanını "B3"ten "B2"ye çıkarmasını ve ülke görünümünün pozitif çevirmesini takiben, Tüpraş'ın uzun vadeli kredi notunu "B3"ten "B2"ye, görünümünü ise "durağan"dan "pozitif"e yükseltmiştir.

- Kredi derecelendirme kuruluşu JCR Eurasia Rating, Tüpraş'ın uzun vadeli ulusal notunu en yüksek not seviyesi olan "AAA (tr)", kısa vadeli ulusal notunu "J1+ (tr)", görünümünü ise "durağan" olarak belirlemiştir.

Tüpraş Kredi Notu

KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞU	SON GÜNCELLEME	DERECELENDİRME TÜRÜ	KREDİ DERECELENDİRME NOTU	GÖRÜNÜM
Moody's Investors Service	Ağustos 2023	Uzun Vadeli Kurumsal Kredi Notu	B3	Durağan
Fitch Ratings	Ekim 2023	Uzun Vadeli Kurumsal Kredi Notu	B+	Durağan
JCR Eurasia Rating	Aralık 2023	Uzun Vadeli Ulusal Kredi Notu	AAA (tr)	Durağan
Moody's Investors Service	Ocak 2024	Uzun Vadeli Kurumsal Kredi Notu	B2	Pozitif



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

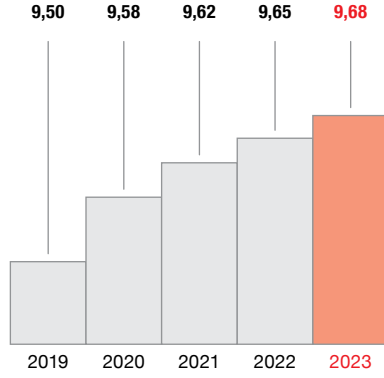
Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim

Tüpraş, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda, ticari sır niteliğinde olmayan bilgilerin, pay sahiplerine, kamuya ve menfaat sahiplerine, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir şekilde sunulmasını amaçlamaktadır. Bu bilgilerin sağlanmasında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri gözetilmektedir. Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili açıklamalara raporun *Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu* bölümünden ulaşabilirsiniz.

Tüpraş'ın, 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 7,91 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu yıllar boyunca gelişme kaydetmiştir. Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu 2023 yılında 9,68'e yükselmiştir.

Yatırımcıların ihtiyaçları olan kurumsal bilgilere, raporlara, tarihsel ve ilgili dönem finansal tablo ve faaliyetlere, özel durum açıklamalarına Şirket'in kurumsal web sitesindeki *Yatırımcı İlişkileri* bölümünden ulaşılabilir.

KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME NOTLARI



2023 KURUMSAL YÖNETİM NOT KIRILIMI (%)





AB Taksonomisi Uyumluluk Çalışması ve Sürdürülebilir Yatırımlar

Tüpraş'ın Koç Topluluğu'na devri sonrasında ürün kalitesinin artırılması, operasyonel mükemmellik, verimlilik, iş güvenliği, yasal uyumluluk ve sürdürülebilirlik konularında teknolojik gelişim, değişim ve dönüşüme odaklı bir dizi stratejik yatırım karar alınmış ve alınmaya devam etmektedir. Tüpraş'ın yatırım stratejileri kapsamında öne çıkan unsurların başında sürdürülebilirlik yatırımları gelmektedir. Bu kapsamda Şirket, 2023 yılında AB taksonomi raporlama yükümlülüklerine göre zaman çizelgesi dışında yer almasına ve henüz Türkiye'de geçerli bir ulusal taksonomi düzenlemesi olmamasına rağmen gönüllü olarak AB Taksonomisi'ne uyumluluk çalışması yürütmüştür. Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Entek, Ditaş, Körfez Ulaştırma ve Tüpraş Trading'in konsolide yatırım harcamaları, konsolide operasyonel harcamaları ve konsolide gelir elde ettiği faaliyetleri AB Taksonomi Yönetmeliği'ne göre elverişli ve uyumlu olarak sınıflandırılmıştır.

AB Taksonomisi, şirketlerin ekonomik faaliyetlerini çevresel sürdürülebilirlik açısından değerlendirmelerine yönelik oluşturulan bir sınıflandırma sistemidir. Şirketlerin, yatırım faaliyetlerini AB Taksonomisi'nde açıklanan ekonomik faaliyetlerle ilişkilendirmeleri ve bu ilişkiyi yatırım harcamaları (CapEx), operasyonel

harcamalar (OpEx) ve elde edilen gelir (Revenue) açısından açıklamaları beklenmektedir.

Çalışmanın ilk adımı olarak Tüpraş, ekonomik faaliyetlerini Taksonomi'de yer alan tanımlamalar kapsamında "raporlamaya elverişli aktiviteler (Eligible)" bakımından değerlendirmiştir. Bu kapsamda Şirket, 1.200'den fazla yatırım projesini, Ar-Ge çalışmalarını, bakım projelerini ve iş modeli sonucu gelir elde ettiği faaliyetlerin tamamını AB Taksonomisi'nin belirlediği kurallar çerçevesinde, İklim Değişikliğini Azaltma, İklim Değişikliğine Uyum ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerine göre "önemli düzeyde katkı (Substantial contribution)" ve "önemli zarar vermeme (DNSH-do not significant harm)" kriterlerine bağlı olarak değerlendirerek, teknik kriterler ile uyumlu ve uyumlu olmaya elverişli faaliyetlerini belirlemiştir. Raporlamaya elverişli olarak değerlendirilen aktiviteler, Taksonomi'de yer alan kriterler bakımından "uyumlu (Aligned)" kategorisinde de değerlendirilerek çalışma tamamlanmıştır.

Tüpraş'ın AB Taksonomisi kapsamında yaptığı çalışmanın aktivite bazlı detayları ise raporun **Taksonomi Açıklamaları** bölümünde yer almaktadır. Çalışma kapsamında ulaşılan bağlı ortaklıklar dahil konsolide sonuçların ciro, CapEx ve OpEx bakımından finansal detayları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu çalışmada tüm analizler sınırlı güvence kapsamında doğrulanmıştır.

2023	Yatırım Harcamaları (CapEx)		Operasyonel Harcamalar (OpEx)		Ciro (Turnover)	
	milyon ABD Doları	%	milyon ABD Doları	%	milyon ABD Doları	%
Taksonomiye uyumlu, çevresel açıdan sürdürülebilir faaliyetler (Taxonomy-aligned)	45,2	12,75	42,5	9,58	2,5	0,01
Taksonomiye elverişli, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir olmayan faaliyetler (Taxonomy-eligible, not Taxonomy-aligned)	117,4	33,13	86,2	19,42	18,3	0,06
Taksonomiye elverişli olmayan faaliyetler (Taxonomy-non-eligible)	191,8	54,11	315,1	71,00	28.984,6	99,93
Toplam	354,4		443,7		29.005,3	

2023	Yatırım Harcamaları (CapEx)		Operasyonel Harcamalar (OpEx)		Ciro (Turnover)	
	milyon ABD Doları	%	milyon ABD Doları	%	milyon ABD Doları	%
Taksonomiye elverişli faaliyetler (Taxonomy-eligible)	162,6	45,89	128,7	29,00	20,8	0,07
Taksonomiye elverişli olmayan faaliyetler (Taxonomy-non-eligible)	191,8	54,11	315,1	71,00	28.984,6	99,93
Toplam	354,4		443,7		29.005,3	

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

**TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER**

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık

Çalışan Hakları

Yetenek Yönetimi

Çalışan Eğitimi ve Gelişimi

Performans Gelişimi

Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi

Yetenek Kazanımı

Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri

Sağlık ve Emniyet Uygulamaları

Proses Emniyeti

İşyerinde Esenlik Uygulamaları

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, sürdürülebilir başarısının itici gücü olarak yetkin insan kaynağını görmektedir. Şirket, amaca yönelik ve eşitlikçi istihdam fırsatları sunarken, aynı zamanda farklılıkları kapsayan, çeşitliliği destekleyen bir kültürü teşvik etmektedir. Bu anlayışla çalışanları için insan haklarına saygılı ve insana yakışır iş prensiplerine bağlı bir çalışma ortamı sağlamaktadır.

Tüpraş, çalışanlarının tam potansiyellerine ulaşmalarına yardımcı olacak mesleki ve kişisel gelişimleri için geniş fırsatlar yaratmaktadır. Şirket, çalışanlarının üretkenlikleri ve motivasyonlarını iş yaşam dengesini kurgulayarak iyileştirirken, çalışma performanslarını olumlu yönde geliştirmek için “Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri” sunmayı temel sorumluluğu olarak görmektedir. Tüpraş, çalışanlarının emniyetinin yanı sıra esenlik halini de önceliklendirerek stratejik dönüşümünü gerçekleştirebileceğinin bilincindedir.

İlgili Paydaşlar



İş Ortakları



Çalışanlar



İştirakler ve
Bağlı Ortaklıklar



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık

Tüpraş, çeşitliliği destekleyen, eşit fırsatlar sunan ve kapsayıcı bir iş yeri olmayı teşvik eden bir yönetim anlayışının, sağlıklı ve üretken bir çalışma ortamının temel bileşeni olduğunun bilincindedir. Bu doğrultuda, operasyonları ve değer zincirinin her alanında bu yaklaşımı ödün vermeden uygulamakta ve sürekli geliştirmektedir.

Tüpraş, küresel ölçekte faaliyet gösteren bir kuruluş olarak insan kaynağı yönetim anlayışını İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni ve Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPS) rehber alarak geliştirmiştir.

- İnsan haklarına saygı,
- kapsayıcı kültür,
- fırsat eşitliği,
- toplumsal cinsiyet eşitliği
- tacize ve şiddete sıfır tolerans

odak alanları üzerine kurulmuş olan bu yaklaşım 2022 yılında oluşturulan Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası ile güvence altına alınmıştır. Tüpraş'ın tüm çalışanları ve yöneticileri, Tüpraş Etik İlkeleri'nin ayrılmaz bir parçası olan bu politikaya uygun hareket etmekle yükümlüdür. Tüpraş, ilgili taraf ve işleme uygulanabilir olduğu ölçüde, tüm iş ortaklarının bu politikaya uyumlu davranmasını beklemekte ve bunun için gerekli adımları atmaktadır.

Tüpraş, çeşitliliği, eşitliği ve kapsayıcılığı destekleyen bir iş ortamını sürdürmek ve geliştirmek hedefiyle 2021 yılında **Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Komitesi**'ni kurmuştur. Komite'nin amacı Tüpraş'ta yaşayan bir organizasyon kültürü oluşturmaktır. Komite cinsiyet, kuşak, fikir çeşitliliği ve dezavantajlı gruplar konularını kurumsal esenliğin 8 boyutu çerçevesinde ele almaktadır. Komite Genel Müdür, Mali Genel Müdür Yardımcısı, Teknik Genel Müdür Yardımcısı, İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcısı, Baş Hukuk Müşaviri, Kurumsal İletişim Müdürü ve deneyim temsilcilerinden oluşmaktadır. Deneyim temsilcileri, kadın deneyim temsilcisi, genç kuşak deneyim temsilcisi ve saha temsilcisinden oluşmaktadır. Komite'nin oluşturulmasının ardından Komite odak alanlarını belirlemek üzere toplanmış, orta ve uzun vadeli aksiyon planı onaylamıştır. Plan ve aksiyonlar ile ilgili komite düzenli olarak bilgilendirilmekte ve ihtiyaç halinde komitenin toplanma sıklığı artırılmaktadır.

Ayrıca, Tüpraş çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık yaklaşımını pekiştirmek, ofis çalışanlarının bu konularda online eğitimlere katılmasını sağlamak ve bu alandaki taahhütleri kapsamında aktif bir iletişim yapabilmek amacıyla 1.469 ofis çalışanı için **Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Gelişim Platformu**'nu (ÇEK Dijital Eğitim Platformu) kullanıma açmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



ÇEŞİTLİLİK

- İnsana Saygı
- Fikir Çeşitliliği
- Farklılıkların Kültürlerin Değeri



EŞİTLİK

- Fırsat Eşitliği
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
- Fikir Eşitliği



KAPSAYICILIK

- Kapsayıcı Düşünce
- Kapsayıcı İletişim



Eğitim Platformu Başlangıç Tarihi

8.11.2023



Erişim Açılan Aylık Ücretli Çalışan Sayısı

1.469



Erişim Sağlayan Aylık Ücretli Çalışan Oranı

%25



Eğitim Tamamlama Oranı

%55



Toplam Geçirilen Süre

423 saat
6 dakika



Kişi Başı Geçirilen Süre

1 saat
9 dakika

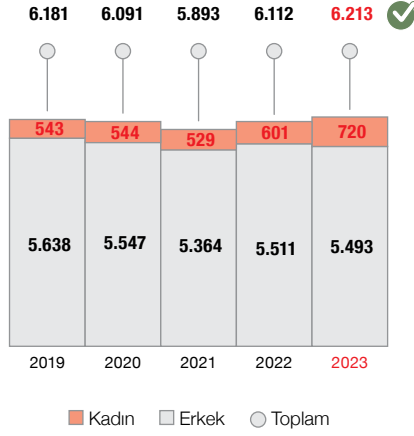
Kapsayıcı kültür çalışmalarının başarılı bir sonucu olarak Tüpraş, 2021 ve 2022 yıllarında olduğu gibi, 2023 yılında da Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'nde yer almaya hak kazanmıştır.

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

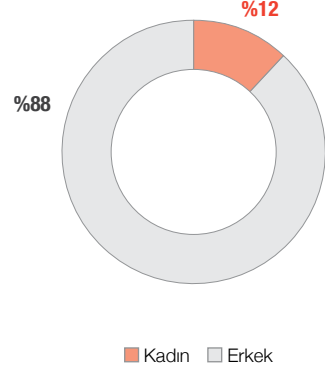
Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

İnsan Kaynakları Göstergeleri

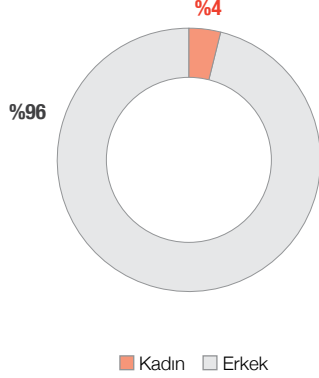
DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI (kişi)



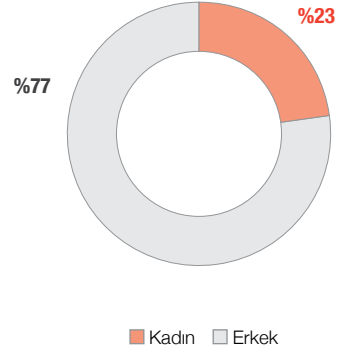
TOPLAM ÇALIŞAN ORANI (%)



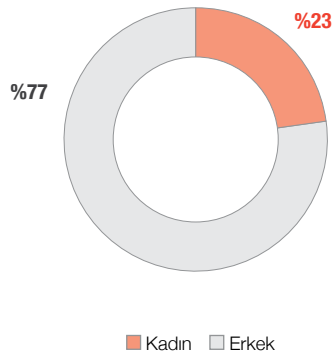
İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN ORANI - SAAT ÜCRETLİ (%)



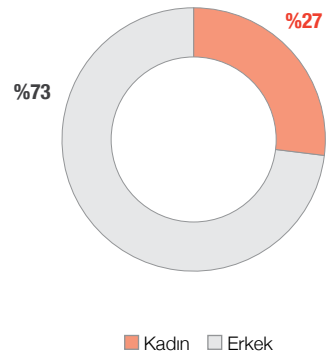
İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN ORANI - AYLIK ÜCRETLİ (%)



ORTA KADEME KADIN YÖNETİCİ ORANI (%) ✓



İŞE ALINAN ÇALIŞAN ORANI (%)





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

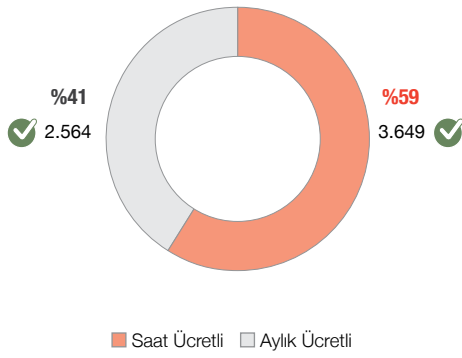
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

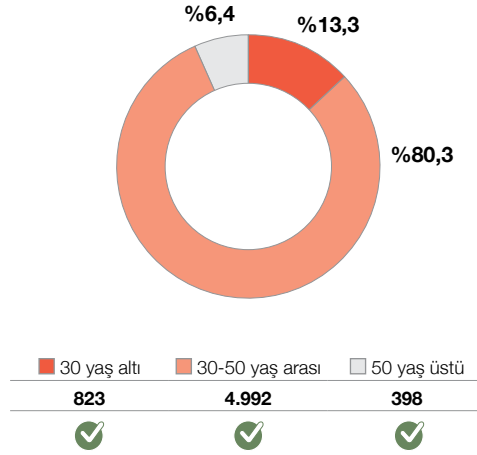
FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

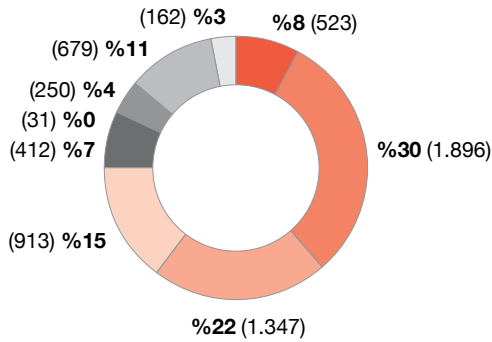
İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN DAĞILIMI (%-kişi)



YAŞA GÖRE ÇALIŞAN ORANI (%)

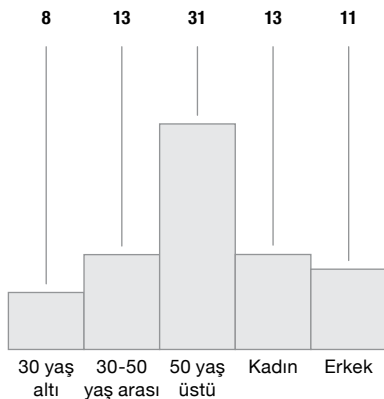


ÇALIŞANLARIN LOKASYON DAĞILIMI (%-kişi)

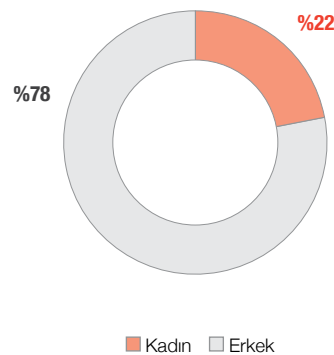


Genel Müdürlük	İzmit Rafinerisi	İzmir Rafinerisi
Kırıkkale Rafinerisi	Batman Rafinerisi	Trading Office UK
Entek	Ditaş	Körfez Ulaştırma

ÇALIŞAN DEVİR ORANI (%)*



ORTA KADEME VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİ DAĞILIMI (%)



*Solo Tüpraş rakamlarıdır.

İnsana Saygı

Tüpraş insana yakışır ve onurlu iş için, insan haklarına saygılı iş yapış anlayışı benimsemenin ve insan hakları uygulamalarını tüm faaliyetlerinde gözetmenin öneminin farkındadır. Bu doğrultuda tüm faaliyetlerini etik ve yasalara uygun bir şekilde gerçekleştirirken, BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (2011), BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (2000), ILO Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi (1998), Kadının Güçlenmesi Prensipleri (2011), En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Sözleşmesi (No. 182), OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi (2011) gibi insan hakları kapsamındaki evrensel standart ve ilkeleri öncelikli olarak dikkate almaktadır.

Bu doğrultuda Tüpraş'ta, insan haklarına saygılı, adil, dürüst, eşit ve kapsayıcı bir anlayış benimsenmekte; ırk, millet, etnik köken, dil, renk, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, engellilik hali, fiziksel durum, din, mezhep, felsefi inanç, siyasi düşünce, medeni, sosyal veya ekonomik durum ve benzeri sebeplerden dolayı ayrımcılığa tolerans gösterilmemektedir. Tüpraş ve İş Ortakları'nın (tedarikçi, müşteri, yüklenici ile şirket nam ve hesabına hareket eden her türlü temsilci taşeron ve danışmaları ile Tüpraş'ın iş yaptığı diğer üçüncü taraflar) tümünde zorla çalıştırma, çocuk işçiliği, her türlü ayrımcılık ve tacize kesinlikle tolerans gösterilmemektedir. Tüpraş, bu konudaki ilkelerini 2021 yılı başında Yönetim Kurulu tarafından onaylanan **İnsan Hakları Politikası**'nda  ele almakta, düzenli olarak gözden geçirmekte ve uygulamaktadır.

Şirket raporlama döneminde, değer zincirinin bütününde faaliyetlerinden kaynaklı insan hakları etkilerini değerlendirmiştir. Detaylı bilgiler raporun **Tüpraş'ta Çifte Önemlilik** bölümünde  yer almaktadır.

İnsan Kaynakları Departmanı'na bağlı Çalışan Deneyimi ve İnsan Hakları Müdürlüğü, insan hakları konularını ilgili tüm birimlerle iş birliği içerisinde yönetmektedir. Bu kapsamda farkındalığın artırılması amacıyla insan hakları konusu Uyum Müdürlüğü tarafından düzenlenen **Etik İlkeler ve Uyum** eğitimlerinde ele alınmış, Tüpraş ve İştirakleri'nde tüm ofis çalışanlarının katılımına açılmış ve **821** kişi eğitimi tamamlamıştır. Tüpraş'ın çalışanı İnsan Hakları Politikasına, yürürlükteki mevzuata, Koç Topluluğu Etik İlkeleri'ne veya Tüpraş Etik İlkeleri'ne aykırı olduğunu düşündüğü herhangi bir eylemden haberdar olursa konuyu bir üst yöneticisine danışabilmekte, Denetim Müdürlüğü'ne, Baş Hukuk Müşavirliği'ne veya İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcılığı'na raporlayabilmektedir. Ayrıca Koç Topluluğu tarafından yönetilen **Koç Topluluğu Etik Hattı**, Tüpraş ile ilgili

eşit ve kapsayıcı

Tüpraş'ta, insan haklarına saygılı, adil, dürüst, eşit ve kapsayıcı bir anlayış benimsenmektedir.

Bildirimlerin alınabilmesi adına Tüpraş tüm çalışanları ve paydaşları için 7/24 hizmet vermektedir. **Etik hattı**  linki üzerinden online ya da **0850-577-1926** ve **0850-220-3845 (ETİK)** numaraları üzerinden telefon aracılığıyla bildirimde bulunulabilen hat ile çalışanların ve diğer paydaşların bağımsız ve gizlilik esaslarına dayalı olacak şekilde etik kapsamındaki şikâyetlerinin uygun yönetimi sağlanmaktadır.

Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunanların gizliliğini ve anonimliğini korur. Bildirimlerin isimsiz yapılabilmesi için Etik Hat, bağımsız üçüncü bir hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilmektedir. Böylece, bildirimde bulunan çalışan ve paydaşların gizliliği ve anonimliği korunmakta ve dürüst ve iyi niyet çerçevesinde hareket ettiği müddetçe mesleki yaşamının olumsuz etkileneneğinden endişe duymaması için gerekli önlemleri alır. Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunan kişiye karşı misilleme yapılmasına hiçbir şekilde müsamaha göstermez. Endişelerin dile getirilmesi amacıyla kurulan ihbar mekanizmaları ve ihbar bildirim yükümlülüğüne ilişkin bilgilendirmeler Tüpraş Etik İlkeleri ve İhbar Politikası içerisinde yer almakta olup, ihlal durumunda uygulanacak disiplin kuralları ve yaptırımlara ayrıca hazırlanan ve çalışanların erişimine açık olan Tüpraş Disiplin Politikasında yer verilmiştir.

Raporlama döneminde insan hakları konularını içeren bildirimler alınmıştır. Alınan bildirimlerin değerlendirme ve çözüm süreçlerinin detayları **İş Etiği ve Uyum** bölümünde  yer almaktadır.

İnsan Hakları Politikası kapsamında Tüpraş olarak benimsenen yaklaşımlar Etik İlkeler ve Uyum sınıf içi eğitimlerinde ele alınmaktadır. Bu kapsamda Uyum Müdürlüğü'nün düzenlediği Etik İlkeler ve Uyum eğitimleri, şirket içi farkındalığı artırmak üzere gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı içerisinde çalışanların tamamına iletilen eğitime çalışanların %41'i (821 kişi) katılmıştır.

Kapsayıcı Kültür

Tüpraş, bireysel farklılıkların tanındığı, farklı fikir ve perspektiflere karşı açık görüşlü olmaya dayanan, önyargıdan ve etkilerinden uzak durmayı yineleyen ve açık iletişimi teşvik eden kapsayıcı bir kültür benimsemektedir. Bu doğrultuda çeşitli iletişim kanallarını yoluyla, çalışanların görüş ve önerilerini



rahatlıkla dile getirebildikleri ve bu kanallara aktif katılımın sürekli olarak desteklendiği bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.

Ekiplerde yaş, cinsiyet, kültürel çeşitliliği teşvik edilirken, ayrımcı davranışları ortadan kaldıracak uygulamalar gözetilmekte, tüm çalışanlara açık olan eğitim platformunda “İş Birliği ve Çeşitliliği Kapsama”, tüm yöneticilere açık programlarda “Çeşitlilik” konu başlıklı eğitim programları sunulmaktadır.

Tüpraş’ta işe alım ve kurum içi terfi süreçlerinin bir parçası olarak değerlendirmeler, yetkinlik bazlı mülakatlar, vaka çalışmaları ve simülasyonlar yoluyla yapılmaktadır. Tüm yöneticilerin potansiyel çalışanları belirlemek için değerlendirme formları doldurduğu yetenek yönetimi sistemine tarafsız yetenek yönetimi sağlamak amacıyla objektif değerlendirme kriterleri de entegre edilmiştir. Ayrıca değerlendirmeler, üçüncü taraf firmalar tarafından yapılmakta ve tüm katılımcılar için birebir geri bildirim oturumları düzenlenmektedir. 2023 yılında 44 yönetici değerlendirme süreçlerine dâhil edilmiştir. Ayrıca işe alımdan sorumlu çalışanlar, yetkinliğe dayalı görüşme teknikleri konusunda eğitilmekte, böylece doğru metodolojileri kullanmaları ve ayrımcılıktan kaçınmaları sağlanmaktadır.

Fırsat Eşitliği

Tüpraş için fırsat eşitliği koşullarını sürdürmek ve geliştirmek insan kaynaklarının ana gündemidir. Tüpraş’ta işe alım sürecinden performans yönetim sistemine, çalışan gelişimden kariyer planlaması, terfi, atama ve ücretlendirme sürecine kadar tüm insan kaynakları süreçlerinde fırsat eşitliği ilkeleri

gözetilmektedir. İş süreçleri ve uygulamaları fırsat eşitliği ilkesi doğrultusunda düzenli aralıklarla gözden geçirilmekte ve gerekli iyileştirmeleri düzenli olarak yapılmaktadır.

“İşin gerekliliklerine göre çalışan” prensibi doğrultusunda, iş ilanlarında, iş başvuru formlarında ve iş görüşmelerinde süreç din, dil, ırk farklılığı gözetilmeksizin gerçekleştirilmektedir. Çalışanlar arasında din, dil, ırk ve cinsiyet ayrımı yapılmaması ve çalışanların şirket içi fiziksel ruhsal ve duygusal kötü muamelelere karşı korunması için önlemler alınmaktadır.

Şirkette tanımlı bulunan görev, yetki ve sorumlulukların kullanılmasında; Şirket Esas Sözleşmesi, Personel Yönetmeliği, Toplu İş Sözleşmesi, Tüpraş Etik İlkeleri ve Uyum Politikaları, Tüpraş Değerleri ve Çalışma Kültürü Prensipleri, Borçlar Kanunu ve iş hayatını düzenleyen İş Kanunu ve ulusal platformda geçerli ve yürürlükte olan hukuk düzenine uygun hareket edilmesi hedeflenmektedir.

Çalışanlarının şirket içinde uymaları gereken etik kurallar ve birbirleri ile iletişim kurarken dikkat etmeleri gereken hususlar da belirlenmiştir. “Tüpraş Etik İlkeleri”, “Görev Tarifleri”, Toplu İş Sözleşmesi ve “Personel Yönetmeliği’nde bu hususlar belirtilmiş olup; tüm çalışanlar bilgi sahibidir.

Tüpraş, Koç Holding’in, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu’ndaki küresel liderliği doğrultusunda teknoloji ve inovasyon alanında toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik taahhütlerini açıklamıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi kapsamında yaptığı çalışmalarla aşağıdaki taahhütleri takip etmektedir.

TAAHHÜT	HEDEF	RAPORLAMA DÖNEMİ SONU
Yeni işe alımlarda kadın oranında %50'ye ulaşma	%50 Kadın - %50 Erkek	%37
Saat Ücretli		%20
Aylık Ücretli		%45
Yetenek havuzundaki kadın çalışan oranı	%50 Kadın- %50 Erkek	%44
STEM (bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik) pozisyonlarında kadın temsili %*	%40 Kadın	%29
2026 yılına kadar Yönetim Kurulu'nda kadın temsili	%25 Kadın	%18

* Ar-Ge, Ürün veya Hizmet Tasarımı Bilgi Teknolojileri (Analitik), Bilgi Teknolojileri (Teknik ve Operasyon), Bilgi Teknolojileri (Yazılım ve Geliştirme) Mühendislik Stratejik Planlama fonksiyonlarında yer alan 408 (E-292 K-116)

Şirket, Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası kapsamında işe alımdan, terfi süreçlerine eğitim gelişim programlarından, yetenek havuzu uygulamalarına kadar tüm insan kaynakları süreçlerinde cinsiyet eşitliğini korumakta ve fırsat eşitliğini desteklemektedir. Aynı koşullarda, kapsayıcı kültürü destekleyecek şekilde, lider programları tasarlayarak eşit imkânları tüm liderlerine sağlamakta, kadın lider sayısını artırmak üzere aksiyonlar almaktadır.

İş hayatında kadının güçlendirilmesini desteklemek amacıyla, doğum öncesi ve sonrasındaki dönemde kadınların iş ve özel hayatlarını dengeleyebilmeleri için, esnek çalışma fırsatları ve saatleri, kreş desteği gibi imkânlar sunmaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Tüpraş “Eşitlik için Enerjimiz Bitmez” mottosuyla, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin (UN Women) dünyanın dört bir yanında erkekleri kadınlarla omuz omuza toplumsal cinsiyet eşitliğinin savunucusu olmaya davet eden “HeForShe” hareketine 2015 yılından bu yana destek vermektedir.

<https://www.heforshe.org/en> 

Tüpraş, 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPs) imzalayarak enerji sektöründe kapsayıcı ve eşitlikçi iş yeri olma hedefini paydaşlarına duyurmuştur.

Tüpraş, cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi kapsamında gerçekleştirdiği şirket içi uygulamaların yanı sıra, toplumda da bu alanda farkındalık yaratacak ve dönüşümü tetikleyecek öncü projeler yürütmektedir. Şirket, bu alanda toplumsal farkındalığın artırılması için Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi HeForShe Hareketi'yle küresel iş birliğine gitmiştir. Başlatılan ortak çalışma toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda spor alanında yapılan büyük ölçekli tek taahhüttür.

Tacize ve Şiddete Sıfır Tolerans

Tüpraş, çalışanlarına her türlü şiddet, taciz, baskı ve tehditten uzak sağlıklı, huzurlu, iş barışının olduğu güvenli bir çalışma ortamı sunmaktadır. Bu çalışma ortamının düzenini bozacak davranışlarda bulunan kişiler hiçbir koşulda tolere edilmemekte, haklarında gerekli disiplin ve yasal prosedürler başlatılmaktadır.

Çalışanların psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu tür tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemler alınmaktadır. Çalışanların iş yaşamlarının yanı sıra, özel yaşamlarında da şiddete maruz kalmaları veya tanık olmaları durumunda başvuru ve destek mekanizmaları hakkında bilgilendirilmektedir.

Çalışanlar herhangi bir tanıklık ve şüphe halinde endişelerini, Uyum birimine veya ilgili uyum görevlisine raporlamaları konusunda teşvik edilmekte ve düzenli olarak bilgilendirilmektedir. Çalışanların bu tür hususlar karşısında izlemeleri gereken yöntem **Tüpraş İhbar Politikası**'nda tanımlanmıştır.



Çalışan Hakları

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi rehberliğinde, insana yakışır iş ve çalışma kurallarını temel alarak, çalışanlara huzurlu ve profesyonel bir çalışma ortamı yaratmak ve sürdürmek Tüpraş'ın temel prensibidir. Tüpraş, işe alım, terfi, kariyer gelişimi, ücret, yan haklar ve çeşitlilik gibi konularda küresel etik ilkelere uygun hareket etmekte ve çalışanlarının kendi seçimleriyle sivil toplum örgütü kurma ve bunlara katılma haklarına saygı duymaktadır.

Tüpraş'ta, iş ve özel hayat dengesinin sağlanması için fazla mesai teşvik edilmemekte ve yerel düzenlemelere uygun olarak fazla mesai çalışma saatleri sınırlandırılmaktadır. Çalışma saatleri dijital sistemlerle takip edilmekte çalışanların fazla mesaiileri söz konusu olduğunda yöneticiler bilgilendirilmekte ve önlemler alınmaktadır.

Tüpraş'ta Ücretlendirme

Tüpraş'ta ünvan ve pozisyona verilen her türlü hak ve yan menfaatler önceden tanımlanmış ve herkes için aynıdır. Piyasa ücret kıyaslamaları kapsamında, uluslararası kabul gören araştırma firmaları ile çalışarak ücret yapıları, piyasadaki konumu ve düzenli olarak yapılan sektörel ücret araştırmaları ile ücret yönetimi politikaları güncel olarak takip edilmektedir.

Tüpraş'ta sorumluluk seviyelerine göre kurum hedeflerine ulaşılmasındaki katkının ön planda tutulduğu şeffaf bir ücretlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu model, nesnel, şeffaf, ulusal ve uluslararası iş dünyasının gerçeklerini yansıtan, eşitlik ve hakkaniyet ilkesine dayalı, yapılan işe göre ücretlendirmeyi esas alan bir ücret ve yan haklar modelidir. Model kapsamında ücretlendirme sistemi, her iş için tanımlanan becerilere, elde edilen performansa ve yerel ücret piyasa ölçütlerine dayanan liyakat temeline teşvik etmektedir. Tüpraş, her yıl

kadınlarla erkekler arasındaki cinsiyet ücret oranını **eşit işe eşit ücret** ilkesine göre aynı rol ve kıdem düzeyinde karşılaştırma metodolojisini kullanarak izlemektedir. Mevcut durumda Şirket'te cinsiyetler arası ücret farklılığı bulunmamaktadır. Tüm aylık ücretli çalışanlar için toplam gelir; baz ücret, değişken ücret (prim) ve yan haklardan oluşmaktadır. Her yıl ülke ekonomik göstergeleri, ödüllendirme piyasası verileri ve şirket verileri doğrultusunda güncellenmektedir.

Tüpraş'ta Ödüllendirme Sistemi

Tüpraş, Başarıyı Tanıma ve Takdir Etme ve Ödüllendirme Sistemi ile fark yaratan çalışmaların ve deneyimlerin ödüllendirilmesini hedeflemektedir. Uygulanan sistemler, çalışanların gurur duyacağı ve çalışırken mutlu olacağı bir şirket ortamının yaratılmasına katkı sağlamaktadır.

Tüpraş başarıyı tanıma ve takdir etme ve ödüllendirme sistemi 6 farklı alt süreci kapsamaktadır.

1. Yıl bazlı ödüllendirmeler (bilimsel yayın ve inovasyon, kıdem, vb.)
2. Çalışanlarca, Tüpraş'ın iş ortamındaki deneyimi iyileştirmeyi hedefleyen başarılı proje ve uygulamalarına verilen "Tüpraş Çalışan Deneyimi İyileştirme Ödülleri"
3. Anlık ödüllendirmeler ve Özel Anlar için ayrılan bütçeler
4. SEÇ (Sağlık, Emniyet ve Çevre) ödüllendirmeleri
5. Şirket kültürünü ve değerlerini yansıtan iyi uygulama ve davranışların takdir edilmesini ve tüm çalışanlar tarafından şeffaf bir şekilde görüntülenebilmesini sağlayan "Bravo" Platformu
6. Çalışanların Tüpraş yönetim sürecine katılımını destekleyici modeller



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Çalışan Destek Uygulamaları

Tüpraş, çalışanlarına sunduğu toplam değeri çalışan destek uygulamaları ile güçlendirmektedir.

TİSK Çalışan Destek Programı: Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin yaşam tarzlarına ve bireysel ihtiyaçlarına yönelik hizmet veren, tamamen konusunda uzman profesyonel bir ekip tarafından sağlanan bir destek programıdır. TİSK Çalışan Destek Programı ile çalışanlara ve yakınlarına

- Psikolojik Danışmanlık
- Tıbbi Danışmanlık
- Sağlıklı Beslenme Danışmanlığı
- Tekno Destek Danışmanlık

alanlarında destek sunulmaktadır.

MediHis Online Sağlık Servisi: MediHis, dijital veri arşivi özelliğine sahip, kurum doktorlarının, çalışanlarının ve ailelerinin birlikte kullanabildiği bir dijital sağlık platformudur. MediHis ile çalışanlara ve yakınlarına

- Dijital veri arşivi
- Kurum içi sağlık uygulaması

- Online poliklinik uygulaması
- Medavantaj uygulaması

alanlarında destek sunulmaktadır.

İş'te Destek Programı: 2016 yılında başlatılan İş'te Destek ile gerekli olan ihtiyaçlar doğrultusunda rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları devam etmektedir.

Koç Holding Emeklilik ve Yardım Sandığı Vakfı'na

Üyelik: Çalışanlar Koç Topluluğu şirketlerinde çalışan personele ek sosyal güvence ve yardım sağlamak amacıyla kurulmuş olan vakfa üyedir. Bu kapsamda çalışanlar finansman, sağlık ve emeklilik hizmetlerinden faydalanabilmektedir.

Esnek Çalışma Saatleri: Bu uygulama ile Tüpraş'ın aylık ücretli çalışanları, kişisel ihtiyaç ve tercihlerine göre günlük ve haftalık çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatlerini, yönetimin bilgisi ve belirli sınırlar dâhilinde düzenleyebilmektedir.

Sosyal Yardımlar: Çalışanlara evlenme, doğum, doğum sonrası emzirme alanları, çocuk, kreş yardımları, tahsil yardımı, defin ve askerlik yardımı gibi çeşitli sosyal yardımlar sağlanmaktadır.

Mahrumiyet Primi: Kırıkkale ve Batman lokasyonlarındaki aylık ücretli çalışanların mahrumiyet primi yan hakkı mevcuttur.

İhtiyaç Avansı: Tüm çalışanlar ihtiyaçları dâhilinde faizsiz avans imkânından yararlanabilmektedir.

çalışana destek

Tüpraş, çalışanlarına sunduğu toplam değeri çalışan destek uygulamaları ile güçlendirmektedir.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Uyum Süreci Rehber Programı: İşe yeni giren Tüpraş çalışanları için, kurum kültürüne ve işe adaptasyonunun hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla ilk 3 aylık oryantasyon döneminde Rehber Destek Programı uygulaması bulunmaktadır.

Esnek Yan Fayda (Flextra) Paketi: Esnek ek yan hak uygulaması olan bu sistem ile çalışanlar, mevcut yan haklarına ilave olarak geniş bir yan fayda havuzundan (hayat sigortası, hediye ve indirim çekleri, bireysel emeklilik programları gibi seçenekler) şirket katkısı ile yıllık olarak seçim yaparak yaşam tarzlarına ve farklı bireysel ihtiyaçlarına uygun olarak yan hak paketlerini değiştirme opsiyonuna sahip olmaktadır. Aylık ücretli çalışanlar yakacak yardımı, bayram harçlığı ve izin harçlığı yan haklarını Flextra kapsamında dönüştürerek kullanabilirken, saat ücretli çalışanlar bayram harçlığı ve birleştirilmiş sosyal yardım hakları için bu opsiyona sahiptir.

Süt İzni Uygulaması: Kadın çalışanlara kanuni sürelerle uygun olarak bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaçta bölünerek kullanılacağını çalışan kendisi belirler. Ayrıca ofislerimizde yönetmeliklere uygun emzirme odalarımız bulunmaktadır.

Doğum İzni Uygulaması: Gebelik döneminde olan çalışanlar için yönetmelikler ile paralel şekilde, doğum öncesi 8 hafta ve doğum sonrası 8 hafta olmak üzere toplamda 16 haftadan oluşan doğum izni hakkı sağlanmaktadır. Doğum izni biten kadın çalışanlara isteği halinde altı aya kadar ücretsiz analık izni verilir. Eşi doğum yapan çalışana yasa ile paralel 5 işgünü ücretli izin verilir.

Uzaktan Çalışma Destek Paketleri: Tüpraş'ta uzaktan çalışma yapan çalışanlara öğle yemeği ve şirket hattı desteği sağlanmaktadır. Çalışma şekillerinde pozisyonların gereklilikleri düşünülerek hibrit çalışma modelleri çalışanlara sunulmuştur.

Office Free Ortak Ofis: Uzaktan çalışma yapan çalışanlar kendi çalışma planlarına göre office free rezervasyon sistemini kullanarak Koç Topluluğu'nun herhangi bir ortak ofisinden çalışabilmektedir. Tüpraş'ın Office Free uygulaması kapsamında 4 tane ortak ofisi bulunmaktadır.

Açık Ofis Uygulaması: Tüpraş genelinde yönetim ve çalışan arasındaki iletişim sürecini desteklemek ve geliştirmek adına "açık ofis" uygulaması bulunmaktadır. Açık ofis iletişimiyle her türlü şikâyet, görüş ve öneri paylaşılmaktadır. Ayrıca, çalışanların yönetime ilişkin sorunlarında İnsan Kaynakları

ekiplerine başvurması yönünde bilgilendirme çalışanlara yapılmıştır. Kısa, orta ve uzun vadede üretkenlik ve verimliliği arttırabilmek adına tüm çalışma alanları çalışanların fiziki, zihinsel ve ruhsal refahını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Ulaşım: Görevi veya statüsü gereği belirli rollere araç tahsis edilmektedir. Bunun yanı sıra, yine belirli seviye üstü çalışanlar için benzin yardımı yan hak olarak sağlanmaktadır. Tüm çalışanların şirkete ulaşımı için personel taşıma (servis) hizmeti mevcut olup, servis hizmetinin olmadığı lokasyonlardaki çalışanlara yol desteği de verilmektedir.

Görev Evi Hakkı: Rafinerilerde görev alan aylık ücretli çalışanlar için görevi nedeniyle rafineri sahasına yakın olması gereken pozisyonlar için kapasite dâhilinde görev evi hakkı sunulmaktadır.

Fazla Mesai: Saat ücretli çalışanlara fazla mesai ödemesi ve Rafinerilerde belirli görevlerde çalışan aylık ücretli çalışanlara nöbet fazla mesai ödemesi yapılmaktadır.

KoçAilem: Tüpraş çalışanları, diğer Koç Topluluğu şirketlerinin ürün ve hizmetlerinden indirimli olarak faydalanabilmektedir.

Eğitimler: Çalışanların mesleki ve kişisel gelişimleri eğitimlerle desteklemekte, ayrıca çalışanlar belirli kotalar dâhilinde Koç Üniversitesi yüksek lisans programlarından indirimli olarak faydalanabilmektedir.

Dinamik Ödüllendirme Araçları: Çalışan başarısını anında adresleyebilmek için anlık ödüllendirme (spot bonus) sistemi devrededir. Bunun yanı sıra, zor bulunan pozisyonlarda kritik bilgi beceriyi ve uzmanlığı şirkete ve Koç Topluluğu'na kazandırabilmek için Gruba Kazandırma Primi; kilit yetenekleri elimizde tutmayı kolaylaştırmak ve dinamik iş gücü piyasasına karşı daha korunaklı olabilmek için Elde Tutma Primi uygulanmaktadır.

Teşvik Mekanizmaları: Tüpraş bünyesinde çalışanlara çeşitli teşvik mekanizmaları sunulmaktadır.

- **Ar-Ge Ödülleri:** Ulusal veya uluslararası platformlarda yayınlanan veya kongrelerde sunulan bilimsel yayınlara verilir.
- **ZBB (Zero-Based Budgeting) Ödülleri:** Operasyonel maliyet kalemlerini azaltmaya yönelik fikirlere verilir.
- **İnovasyon Ödülleri:** Tüpraş stratejilerine uygun alanlarda gelir, verimlilik ve/veya tasarruf yaratma ihtimali olan yeni ürün/hizmet gibi inovatif fikirlere istinaden verilir.

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

- **Anlık/Seç Ödülleri:** Anlık ödüller çalışanın başarısını anlık olarak takdir etmeye, Seç ödülleri ise sağlık emniyet ve çevre konuları kapsamında yapılan başarılı çalışmalara istinaden verilir.
- **Özel Anlar:** Çalışanın özel bir anını (terfi, doğum günü vb.) kutlamaya yöneliktir.

Saat Ücretli Çalışanlar Özelinde Ek Haklar:

Vardiyalı çalışanlara vardiya primi ve üçlü vardiya ödemesi, Bakım grubu çalışanları özelinde bakım primi, ilk derece yönetsel sorumluluğu olan rollere idari sorumluluk primi, çalışma kıdemine istinaden hizmet ikramiyesi ve belirli lokasyonların ilgili ünitelerinde çalışanlara iş güçlüğü primi ödemesi gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş'ın çalışanlara sağlanan diğer uygulamalar **İş Yerinde Esenlik Uygulamaları** bölümünde  yer almaktadır.

Toplu İş Sözleşmesi ve Sendikal Haklar

Tüpraş, çalışanların sendikal haklarına saygılı bir işveren kimliği ile bu hakları özgürce kullanabilmelerine olanak tanıyan ve destekleyen bir yaklaşım sergilemeye özen göstermektedir. Çalışanların yasalar çerçevesinde örgütlenmiş olmak şartıyla sendikalara ve sivil toplum kuruluşlarına üye olmaları desteklenmektedir. Şirket'te kuruluşundan beri Toplu İş Sözleşmesi imzalanmaktadır. Petrol-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Tüpraş'ta yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen sayılarda sendika işyeri temsilcileri bulunmaktadır.

Tüpraş'ta saat ücretli çalışanların tamamı sendika üyesi olarak toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır. Tüpraş, sendikal hakların korunması konusundaki titiz yaklaşımının tedarikçi ve iş ortakları tarafından da benimsenmesini beklemektedir. Tedarikçi ve iş ortakları operasyonlarında sendikal hakların eksiksiz uygulanıp uygulanmadığı takip edilmektedir.

Şirket toplam çalışanlarının %72'sine denk gelen 3.649 çalışanın üyesi olduğu Petrol-İş Sendikası ile her 3 yılda bir Toplu İş Sözleşmesi süreci yürütülmektedir. Yürürlükteki Toplu İş Sözleşmesi tüm sendika üyesi çalışanlarına kitapçık şeklinde teslim edilmekle beraber, Şirket'in intranet portalında da güncel olarak bulundurulmaktadır. İş süreçleri ilgili Toplu İş Sözleşme maddeleri hükümlerine göre yönetilmektedir.

%72

Tüpraş'ta sendikal çalışan oranı

Raporlama döneminde **30 Tüpraş çalışanı** üye oldukları sendikaların yönetiminde aktif olarak görev almaktadır. Aynı zamanda **1.442 aylık ücretli çalışan** işveren temsilcisi olarak sorumluluk almaktadır.

Toplu İş Sözleşmesi kapsamında;

- İşe alma süreçleri,
- İşe alımda eşitlik (cinsiyet eşitliği) ve kapsayıcılık yaklaşımı (din, dil, ırk ayrımı yapılmamış, engelli çalışan alımları, vb.),
- Çalışma koşullarının belirlenmesi,
- Rotasyon olanakları,
- Ücretlendirme ve yan hakların tanımlanması,
- Sosyal yardımlar (yemek, evlenme, doğum, kreş, vb. Yardımlar),
- İzin kullanımları,
- İş sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları,
- Sağlanan eğitim ve araştırma faaliyetleri,
- Çalışan haklarının korunumu,
- Çevrenin korunumuna duyarlılık

gibi konu başlıkları yer almaktadır.

Çalışanların görüşleri birebir görüşmeler, anket uygulamaları, İSG kurulları ve çalıştaylarla alınmakla birlikte, gerekli görülen konular Toplu İş Sözleşmesi sürecinde gündeme getirilmektedir. Ayrıca çalışanların kararlara katılımına yönelik bir başka uygulama ise saat ücretli çalışanlara yönelik Disiplin Kurulu kararlarında Toplu İş Sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilcinin söz hakkı olmasıdır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

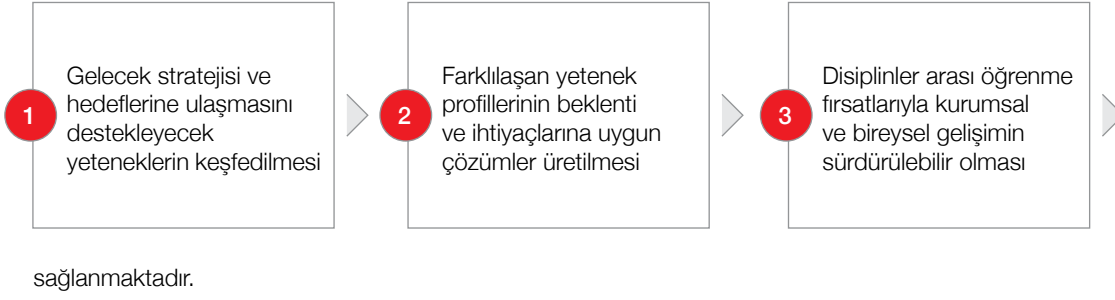
FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Yetenek Yönetimi

Tüpraş çalışanlarını, stratejik dönüşüm yolculuğunun en önemli destekçisi olarak görmektedir. Yetenekleri geleceğe taşıma vizyon ve amacı doğrultusunda Tüpraş, İnsan Kaynakları Politikası'nı baz alarak insan sermayesinin en etkin şekilde değerlendirilmesini ve gelişim ihtiyaçlarının doğru tespit edilmesini sağlayan gelişim odağı ile tasarlanmış yetenek yönetimi anlayışı sunmaktadır.

Etkin Yetenek Yönetimiyle,



Tüpraş sahip olduğu bütünleşmiş İnsan Kaynakları sistemleriyle, yeteneklere potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri odaklı ve özgün çalışan deneyimini yaşatmaktadır. İş stratejileriyle uyumlu oluşturulan yetenek stratejisi ile Tüpraş'ın geleceğe hazırlanması sağlanmaktadır.

Tüpraş'ın geleceğe hazırlanmasına katkı sağlayan yetenek stratejisi



TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş'ta tüm çalışanlar cinsiyet, yaş, kültürel geçmiş, ırk ve din gözetmeksizin objektif olarak değerlendirilerek yetenek programlarına dâhil edilirler ve program katılımcıları potansiyel liderlik havuzunu oluşturur.

Tüpraş Yetenek Gelişim Programları ile yetenek havuzundaki çalışanlar; kişi, ekip ve proje bazlı ihtiyaç duyabilecekleri liderlik yetkinliklerinin geliştirilmesi

amacıyla iş birliği, performansa liderlik etme, yenilikçi yaklaşım, çevik çalışma gibi pek çok farklı alanda sınıf içi eğitimlere katılmakta, ihtiyaç duydukları alana yönelik olarak Şirket içerisindeki havuzdan seçilen kişilerden mentorluk almakta ve uluslararası eğitim kurumlarıyla yapılan iş birlikleri doğrultusunda kendilerini geliştirmek istedikleri teknik ve liderlik alana yönelik sertifika programlarına katılmaktadırlar.

2 yıllık programı tamamladıktan sonra Tüpraş'ı geleceğe taşıyacak liderlik becerilerini uygulamaya alabilecekleri simülasyonlarla desteklenen **"Güçlendiren Liderlik"** programına dâhil olmaktadır.

Güçlendiren Liderlik

Programı kapsamında,

- Anlamla Motivasyon
- Keyif İş Ortamları Yaratmak
- Başarısızlık Korkusunu Azaltmak
- Psikolojik Olarak Güvenli Ortamlar Sağlamak
- Paylaşılan Liderlik

konuları özelinde çalışılmaktadır.



2023 yılı sonu itibarıyla yetenek gelişim programlarına **144** Tüpraş çalışanı dâhil olmuştur. Programlara katılanlar arasından yaklaşık **%65 çalışan terfi** etmiş ve **%30'u üst düzey yedeği** olarak değerlendirilmiştir.

Tüpraş, yeteneklerin gelişimine destek sağlamak amacıyla açık pozisyonlarını öncelikle Şirket içerisindeki adaylarla doldurmayı önemsemektedir. Bu kapsamda, Koç Kariyerim platformu üzerinden hem Tüpraş hem de Koç Topluluğu çalışanlarına açık olacak şekilde ilanlar yayınlanmaktadır. Pozisyonun gereklilikleri düşünülerek objektif değerlendirmeler test ve envanterlerle sağlanmaktadır. Terfi kriterlerinden biri olan rotasyonu desteklemek amacıyla insan kaynakları planlama toplantılarında rotasyon fırsatları görüşülmekte ve teşvik edilmektedir. Tüpraş'ta 2023 yılında açılan pozisyonlarla **510** iç adayın farklı pozisyon, rol ve sorumluluklara geçişi sağlanmıştır. Aynı zamanda kurum içi terfi sürecinin bir parçası olarak değerlendirmeler üçüncü taraf firmalar aracılığıyla yetkinlik bazlı mülakat, vaka çalışmaları, simülasyonlar ve rol oyunlarını içeren değerlendirme merkezi uygulamaları ile yapılmaktadır. 2023 yılında **44 yönetici ve yönetici adayı** değerlendirme süreçlerine dâhil edilmiş; bir üst role hazırlık durumları test edilmiş ve rapor sonuçlarına göre gelişim planları hazırlanmıştır.

144

Yetenek Gelişim Programına dâhil olan
çalışan sayısı

Yetenek yönetimi kapsamında elde edilen veriler yıllık olarak gerçekleştirilen Stratejik İnsan Kaynakları Toplantılarında gözden geçirilmektedir. Bu toplantılar aracılığıyla performans ve potansiyel değerlendirmesi yapılmakta, kritik roller belirlenmekte ve yönetici pozisyonları için yedekleme planlamaları oluşturulmaktadır. İç yedekleme sistemi ile kritik pozisyonlar ve yedekleme planları oluşturulurken potansiyel yetenek havuzu kullanılmakta ve olası adaylar değerlendirilmektedir. Tüm yönetim pozisyonlarının yedekleme planları oluşturulmakta ve potansiyel çalışanlar bu planlara yerleştirilmektedir. Böylelikle hem yönetim pozisyonlarına aday olan kişiler yetiştirilmekte hem de olası yönetim değişikliklerinde Tüpraş yönetimini aksatacak durumların önüne geçilmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Yedeklemeler yapılırken;

- Yedekleme doluluk oranı,
- Rotasyon yapmış yedek sayısı,
- Kadın yedek sayısı,
- Yedeklerin yaş ortalaması,
- Yedeklenen pozisyon sayısı

gibi kritik başarı göstergeleri takip edilmektedir.

Tüpraş, tüm yönetim pozisyonlarındaki çalışanlarına becerilerini geliştirmek için **Tüpraş Liderlik Okulu** programları kapsamında farklı eğitim seçenekleri sunmaktadır. Liderlik Okulu programına katılan katılımcılar, yeni atanan, yeni işe alınan yöneticiler, liderlik yolunda devam eden (Takım Yöneticileri, Teknik Liderler, Fonksiyon Yöneticileri) ve aday olarak değerlendirilen potansiyel çalışanlardan oluşan Tüpraş hedef kitlesinin %100'ünü kapsamaktadır. 2023 yılında toplam **491 yönetsel rolde bulunan ve yönetsel role aday** yüksek potansiyelli çalışanımız **13.240 saat** Tüpraş Liderlik Okulu programlarına katılmıştır.

Tüpraş Liderlik Okulu Programları

Tüpraş, ana şirketi olan Koç Holding tarafından tasarlanan özel programlarla (PDP, AMP, PLD) yurt dışı iş okulları aracılığı ile üst düzey yöneticilerinin liderlik ve kişisel gelişimlerini desteklemektedir. Sürekli destek için gönüllü mentorluk ve koçluk programları, yönetici yetkinlik eğitimlerine devam ederken birçok prestijli üniversitenin çevrimiçi programlarına katılım fırsatları sunarak her seviyeden Tüpraş yöneticisinin becerilerinin gelişmesini teşvik etmektedir.

2023 yılında toplam **79 Tüpraş yöneticisi** Harvard Business School, Columbia Business School, MIT-Sloan Executive Education School ve Emeritus gibi çeşitli çevrimiçi programlara dâhil olmuştur.

491

yüksek potansiyelli çalışan

13.240

Liderlik Okulu programlarına katılım saati

Liderlik Okulu 101 ve 201 eğitim programları kapsamında yeni atanan ve yeni işe alınan yöneticiler için "Akış Liderliği, Yetişkin Liderlik, Stratejik Liderlik, Değişim Liderliği" ana hatlar olarak belirlenmiş; "Liderlik Esasları, Hedef Yönetimi, Öğrenen Kültür, Risk Değerleme, Delegasyon, Kaynak Yönetimi, Karar Verme, Güven Yaratma, İlişki Yönetimi, İletişim Becerileri, Geri Bildirim Alma ve Verme, Etkileme ve İkna Etme, Stratejik Bakış Açısı, Çevik Liderlik, Ekip Değerlendirme, Değişimi Yönetme, Koçluk Becerileri" konularında gelişimleri hedeflenmiştir.

2023 yıl sonu itibarıyla Tüpraş'ı geleceğe taşıyacak liderlerin yetkinliklerini geliştirmek üzere tüm orta kademe yönetsel rolde bulunan çalışanlar **Deneyim Odaklı Liderlik programına** dâhil edilmiş "Çalışan Deneyimi, Müşteri Deneyimi, Gelecek Deneyimi" konu başlıklarında tasarlanan bu program ile "Çalışan Bağlılığı, Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik, Yapıcı Tartışma, İletişim Tarzları, Çeşitlilik, Değer Piramidi ve İnovasyon" odağında liderlik yolculukları desteklenmiştir.

PROGRAM	SAAT	KİŞİ SAYISI	TOPLAM SAAT
Deneyim Odaklı Liderlik Programı	32	360	11.520
Deneyim Odaklı Liderlik Atölyesi	8	75	600
Liderlik Okulu - 101	32	14	448
Liderlik Okulu - 201	32	14	448
Kıkkale Değerler ile Liderlik Çalıştayı	8	20	160
Batman Takım Koçluğu	8	8	64
Toplam Kişi/Saat		491	13.240
LEAD Lider Gelişim Programları	104 program		79 kişi
Değerlendirme ve Gelişim Merkezi	21 MR - 19 AT - 4 GS		44 kişi

Çalışan Eğitimi ve Gelişimi

Tüpraş'ı sürdürülebilir başarıya götüren stratejisinin altında çalışan gelişimine katkı sağlama taahhüdü yer almaktadır. Bu kapsamda Şirket, her bir çalışanın en etkin ve verimli biçimde çalışma hayatında yer alması için ihtiyaç duyduğu eğitimleri yeni nesil öğrenme yöntemleri ile sunarak çalışanlarına ulaştırmaktadır. Organizasyonel başarının ayrılmaz bir parçası olarak, sürekli gelişim kültürünü ve çalışan odaklı yaklaşımı gelişim stratejisinin merkezine koymaktadır. Şirket, tüm çalışanlarının gelişimlerini ve öğrenme sürecindeki deneyimlerini de önemsemekte, deneyimlenen her bir gelişim sürecini veriler ile takip etmekte, elde edilen verilere göre süreçleri geliştirmeye devam etmektedir.

Şirket, bireysel ve kurumsal ihtiyaçlara odaklı ve özgün bir çalışan deneyimi sunarak, kişilerin potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri bir ortam sağlamak için gerekli becerileri yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânları ile çalışanlarına ulaştırmaktadır. Bu sayede, iş stratejileriyle uyumlu şekilde ihtiyaç duyulan teknik eğitimler ile Şirket'in geleceğe hazırlanmasına katkı sağlanmaktadır. Bu doğrultuda Tüpraş, çalışanlarının mesleki bilgi ve becerilerinin ve de davranışsal yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve gelişim faaliyetleri yıl boyunca devam ettirmektedir.

2023 yılı içerisinde Tüpraş çalışanlarına hem işlerini daha iyi yapabilmeleri için yetkinlik gelişimi eğitimleri hem de kişisel gelişim eğitimlerinin yer aldığı **26 adet** eğitim sunulmuştur. Gönüllü olarak katılım sağlanan bu eğitimler için iki adet eğitime katılma hakkı tanınmıştır. Yeni nesil becerileri kazandırmayı amaçlayan bu katalog ile 1.361 eğitim katılım ile **18.640 saat eğitim** gerçekleştirilmiştir.

Yeni nesil becerilerin kazandırılması amaçlanan gelişim kataloğunda Tüpraş çalışanlarının %97'si deneyimlerine göre eğitmenlerin bilgi ve deneyimi için memnun olduklarını paylaşmış, %92'si ise katıldıkları eğitime ekip arkadaşlarının da almasını önermiştir.

Sürdürülebilir bir gelişim yaklaşımı için sahadaki bilginin aktarımını önemseyen Tüpraş, laboratuvarda eğitim imkânı sunan ve Kırıkkale Rafinerisi içerisinde kurulan Akademi binasında yıl boyu atölyeler, eğitim sınıfları, konferanslar gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra, her bir lokasyonda çalışanlara yıl boyu eğitim ve gelişim imkânları sunulmaya devam etmektedir. Bu kapsamda, 2023 yılında tüm rafineriler ve Genel Müdürlük lokasyonlarında teknik eğitim konu başlığında 608 farklı türde **11.283 kişi x saat eğitim** gerçekleştirilmiştir.

18.640

 saat

Yeni nesil beceri kazandırma amaçlı
gerçekleştirilen eğitim

11.283

 kişi x saat

Teknik Eğitim konu başlığında 608 farklı
türde 11.283 kişi x saat eğitim





Saha personelinin mesleki gelişimi için İzmit, İzmir ve Batman Rafinerisi'nde deneyimli çalışanların bilgilerini aktaran **35 eğitim videosu** üretilmiştir. Bu girişim ile sahadaki bilginin hızlı ve kolayca diğer Tüpraş çalışanlarına ulaştırılmasını ve pek çok bilginin öğrenilmesini amaçlanmaktadır.

2023 yılında işbaşı yapan 124 saat ücretli Tüpraş çalışanı, **Temel Rafinericilik Eğitim Programı** kapsamında 128 saat teorik, 352 saat sahada uygulama eğitimi almıştır. Bunlara ilave olarak İzmit ve İzmir'de işbaşı yapan Tüpraş çalışanları; Kırıkkale Rafinerisi içerisindeki Tüpraş Akademi kampüsüne gelerek iki günlük **Akademi Atölyeleri Eğitim Programı**'na katılmışlardır. Bu sayede yeni işbaşı yapan saat ücretli Tüpraş çalışanları 490 saat mesleki ve teknik eğitim alarak **Temel Rafinericilik Eğitim Programı**'nı tamamlamışlardır.

Tüpraş ile Kocaeli Üniversitesi, Sürekli Araştırma ve Eğitim Merkezi arasında imzalanan Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü kapsamında yeni işbaşı yapan saha çalışanları mesleki eğitim sınavına girmiş ve yasal mesleki eğitim belgelerini almışlardır.

Tüpraş, saha çalışanlarının müşteri etkileşimleri için kilit bir rol oynadığının bilinciyle **müşteriye dokunan herkes için pratik ve hızlı bir şekilde öğrenilebilecek çevrimiçi eğitim modüllerini** tasarlanmıştır. 10 modülden oluşan ve 60 dakikalık bir içeriğe sahip olan bu program, sağlıklı ve şirket kültürüne uygun iletişimi sağlamayı amaçlamaktadır. 2023 yılı itibarıyla **360 saha çalışanı** bu programı başarıyla tamamlamıştır.

Tüpraş'ta 2023 yılında çalışan gelişimi ve eğitimi kapsamında **66.241.149 TL** eğitim harcaması yapılmış olup, toplam **296.010** saat eğitim verilmiştir. Çalışan başına eğitim harcaması **13.007 TL**'dir.

Performans Gelişimi

İyi yapılandırılmış bir performans ve kariyer yönetim sistemi oluşturmak Tüpraş için performans gelişiminin önemli bir parçasıdır. Tüpraş'ta aylık ücretli çalışanlar için performans yönetimi **Koç Diyalog Performans Yönetimi Sistemi** ile gerçekleştirilmektedir. Koç Diyalog hem yönetici hem de çalışanlar arası çok yönlü, yapılandırılmış ve anlık geri bildirim mekanizmaları ile tasarlanmış, **OKR (Objectives and Key Results)** yöntemi ile ilham verici hedefler ve başarı kriterlerinin benimsendiği, yıl boyu güncellenebilen, şeffaf, iş birliğini destekleyen ve çevik bir performans sistemidir. Koç Diyalog, Tüpraş çalışanlarının performansını tutarlı ve sürekli bir şekilde takip edilmesine yardımcı olarak çalışanların şirketin hedeflerine ulaşabilmesi için etkili bir şekilde çalışmasını sağlamaktadır. Gündemin dinamikliğine ve değişkenliğine göre değiştirilebilen esnek OKR yapısı ile performans sistemi çalışma modelinin en önemli parçalarından biri haline gelerek çalışanları harekete geçiren ve motive eden bir unsur olmuştur.

Koç Diyalog ile her hedef için en fazla beş hedef ve en fazla dört başarı kriteri içerecek şekilde spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve zamana bağlı hedefler belirlenmekte ve bu hedeflere ulaşma yönündeki ilerleme belirli temel sonuçlar aracılığıyla izlenmektedir. Genel Müdür hedefleri ile hizalanarak tüm organizasyon birlikte çalıştığı departmanlarla çalıştaylar düzenleyerek bireysel ve ekip hedefleri belirlenmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Koç Diyalog Performans Yönetim Sistemi'nde bireysel, kolektif ve gelişimsel OKR'ler olarak tanımlanabilecek farklı OKR türleri bulunmaktadır.

Bireysel OKR

► Kişisel hedeflere ulaşmak ve bireysel performansı ölçmek için bireysel olarak çalışan tarafından belirlenir.

Kolektif OKR

► Ortak hedeflere ulaşmak ve ekip performansını ölçmek için ekip veya çalışan grubu tarafından belirlenir ve iş birliğini desteklemektedir.

Gelişim OKR

► Çalışanların kariyerlerinde ilerlemek ve gelişimini sağlamak için yeni beceriler ve yetkinliklere odaklanarak kişisel veya mesleki gelişim hedeflerini takip etmelerini sağlar.

Genel Müdür'den başlayarak tüm aylık ücretli çalışanlar birbirlerinin OKR'lerini görebilmekte yıl boyunca güncel tutabilmektedirler. Şirket hedefleri ise Şirket'in stratejik öncelikleri ve yeni iş alanları odağı ile hazırlanmakta ve performans değerlendirmeleri bu girdilerle oluşmaktadır.

Koç Diyalog'taki çok boyutlu performans değerlendirmesi, çalışanların performansını sadece elde ettikleri sonuçlara göre değil, aynı zamanda bu sonuçlara ulaşmak için sarfettikleri efor, iş birliği ve çalışma yöntemlerinin değerlendirmesini de içermektedir. Diyalog dönemlerinde hem iş sonuçları hem de nasıl ulaşıldığına dair geri bildirimlerle de sürekli gelişim desteklenmektedir. Şirket hedeflerine ulaşılırken bireysel performansların yanında Şirket'in de ortak hedefi sahiplenmesinin fark yarattığı performans sistemi ile pekiştirilmiştir.

Tüpraş, her yıl sonunda tüm yılı kapsayan geri bildirimlerle çalışanlarının performans gelişim sonuçlarını çalışanları ile paylaşmaktadır. Üst Yönetim Saat ücretli çalışanlara Şirketin dönem sonuçları ve hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlamaktadır.

OKR

OKR (Objectives and Key Results) yöntemi ile ilham verici hedefler ve başarı kriterleri benimsenmiştir.



Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı, uzun vadeli ÇSY konularındaki hedeflerinin etkin şekilde takip edilmesi ve uygulanabilmesi adına OKR'lar üst düzey yöneticilerin yıllık performans değerlendirme kartlarında yer almaktadır. OKR'ların gerçekleştirilmesi ile yıllık ücret ve prim ödemeleri bağlantılıdır.

Aynı OKR'lar Üst düzey yöneticiler ile ilgili departman yöneticileri ve çalışanların da kartlarında yer almakta ve yıllık ücret ve ikramiyelerin belirlenmesinde değerlendirmeye alınmaktadır. 2023 yılında belirlenen OKR'lar;

KONU	HEDEF	KİLİT BAŞARI SONUCU	HEDEFİ ALAN ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER
Sürdürülebilir Rafinaj	- CO₂ emisyonunu azaltımı - Dijitalleşme	- CO₂ emisyon azaltımı yapacak enerji tasarrufu projelerini hayata geçirmek - Her rafineride yılda en az 2 yeni teknolojinin PoC çalışmalarını gerçekleştirmek - E-PtW (Electronic permit to work) dijital iş izin sisteminin devreye alınması	CEO, CFO, Teknik Genel Müdür Yardımcısı, Rafineri Müdürleri, Teknik Emniyet Direktörü, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, Bilgi Teknolojileri Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Operasyonel Mükemmellik	- Çevik Dönüşüm - Süreç İyileştirme	- Yeni Nesil Rafinericilik Çevik Dönüşüm organizasyon ve operasyon modelinin devreye alınması - Dijitalleşme, süreç iyileştirme ve yalınlaşma kapsamında belirlenen 113 inisiyatifin çalışma planına alınması - Entegre raporlama alt yapısının hazırlanması, ÇSY raporlama, çerçeve ve değerlendirme standartlarına uyumun geliştirilmesi ve 20 tane yeni ÇSY verisi paylaşılması	CEO, CFO, Teknik Genel Müdür Yardımcısı, CHRO, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, Bilgi Teknolojileri Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Yeni İş Alanları	- Sfır Karbonlu Elektrik - Yeşil Hidrojen - Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı	- Yeni GES ve RES santrallerinin ön çalışmalarının tamamlanması - Hidrojen ile ilgili mühendislik çalışmalarının ve paydaş çalışmalarının gerçekleştirilmesi - SAF üretimi için gerekli pretreatment ünitesi çalışmalarının gerçekleştirilmesi	CEO, CFO, Teknik Genel Müdür Yardımcısı, Yatırım ve Planlama Genel Müdür Yardımcısı, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Çalışan Deneyimi ve İnsan Sermayesi	- Gelişim Programları - Yetenek Elde Tutma - Yetenek Kazanımı	- Saha çalışanlarını kapsayan yeni nesil rafinericiliğe hizmet edecek Teknik Yetkinlik Gelişim Programının devreye alınması - Yeteneği elde tutmaya ve çalışanların deneyimini iyileştirecek yeni uygulamaların devreye alınması - Yetenek kazanımını sağlayacak yeni işveren markası ve iletişim çalışmalarının yapılması	CEO, Tüm Genel Müdür Yardımcıları, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi

Tüpraş, çalışan bağlılığı ve çalışan deneyimini ana odak noktalarından biri olarak kabul etmektedir. Tüpraş, çalışan deneyimi yaklaşımını süreçlere daha fazla entegre etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda

Şirket'e özgü ve çalışanların katılımları ile 2021 yılında oluşturulan **Tüpraş Çalışan Deneyimi** çalışmalarına 2023 yılında da devam etmiştir. Bu kapsamda İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcılığı bünyesinde yer alan **Çalışan Deneyimi ve İnsan Hakları Müdürlüğü**, çalışan bağlılığını arttırmak için çalışmalar yürütmektedir.

Tüpraş'ta çalışan bağlılığını arttırmak için üç kategoride deneyim ölçümlmeleri, tasarımları ve aksiyon planlama süreçleri yürütülmektedir.



3

Hijyen Faktörler

Yemek, servis, mola alanları ve çalışma ortamları gibi minimumda sağlanması gereken deneyimlerdir.



2

Çalışma Hayatı Adımları

İşe alımdan işten çıkışa kadar devam eden deneyimlerdir. Kariyer hareketleri, rotasyon, oryantasyon, işe giriş, işten çıkış gibi süreçler yer almaktadır.



1

Özel Anlar

Evlilik, doğum, vefat gibi çalışanlar için özel anlar.

Bu kategoriler doğrultusunda bu yıl alınan aksiyonlardan bazıları;

- Üst Yönetimin her bir rafineriye doğrudan mentorluk yapması,
- Servis, yemek ve mola deneyimi gibi konularda iyileştirmeler,
- Sosyal etkinlik kulüplerinin çevik bir yönetişime geçmesi,
- Yönetici- ekip üyesi etkileşiminin artmasını destekleyecek özel anlar ve motivasyon bütçeleri olarak sıralanabilir.
- Toplumsal Sosyal Sorumluluk projelerinde yer alan Tüpraş Gönüllüleri oluşumunu hayata geçirilmesi,

Tüpraş, çalışanlarının ev ekonomilerine de destek olmak için KoçAilem, KoçAilem Market, TokenFlex ve sosyal tesislerdeki restoranlarda özel kampanyalar organize edilmiştir. Ayrıca Şirket, çalışanlarına çeşitli sosyal yardımlar sağlamaktadır. Çalışanlarına sağladığı haklar raporun **Çalışan Hakları** bölümünde yer almaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş, çalışan bağlılığına verdiği önem kapsamında çalışanlarının görüşlerini rahatlıkla aktarabileceği anket, birebir iletişim gibi uygulamalar düzenlenmektedir. Sosyal etkinlikler, spor müsabakaları, yarışmalar ile çalışanlarının monoton iş ortamından uzaklaşarak ruhen dinlenebilmeleri için olanaklar sağlamaktadır.

Koç Topluluğu iştiraklerinin katılımı ile bağımsız bir kuruluş aracılığıyla **Çalışan Bağlılığı ve Deneyimi Araştırması** her yıl yılda bir kez gerçekleştirilmektedir. 2023 Ekim ayında %78 katılım oranı ile tamamlanan araştırmanın sonuçlarına göre Tüpraş'ın:

- Genel bağlılık skoru %41
- Aylık ücretli bağlılık skoru %71
- Saat ücretli bağlılık skoru ise %26

olarak gerçekleşmiştir*.

*2022 yılına göre bağlılık skorlarında azalma yaşanmıştır. Çalışan bağlılığı; sosyo-ekonomik değişiklikler, çalışan demografisinde ve beklentilerindeki değişiklikler gibi makro sebeplerin etkisiyle küresel trendlerde de düşme eğilimindedir.

Çalışan Bağlılığı ve Deneyimi Araştırması sonuçlarından gelen ve iyileştirilmesi gereken konular çalışan deneyimi yaklaşımı ile ele alınmaktadır. Bu kapsamda en çok iyileştirilmesi beklenen konular 8 odak alanı altında birleştirilmiştir.

- Üst Yönetim Odağı
- Yöneticiler Odağı
- Saha Çalışanı Odağı
- Yan Haklar ve İlave Destekler
- Hijyen Konularında En Yüksek Standart
- İnsan Kaynaklarında Öze Dönüş
- İş Yerinde Esenlik: Çalışan Bağlılığı Anketinde çalışanların bütünsel refahı da ölçümlenmekte ve ortaya çıkan skorlarla iyileştirmeler takip edilmektedir.
- Tüpraş'ta Yaşam (İş'te Anlam)

Tüpraş bu odak alanlarındaki yapılacak iyileştirmeler ve çalışan deneyimi yaklaşımı ile çalışan bağlılığını artırmayı hedeflemektedir. İnsan faktörü ve insan performansı optimizasyonuna yönelik çalışmalarına 2024 yılında devam edilecektir.

Kıdem Armağanları Töreni

Tüpraş'ta gelenekselleşen çalışanların emeğini ve bağlılığını kutlamak üzere Kıdem Armağanları Törenleri tüm Tüpraş lokasyonlarında gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında toplam **1.220** Tüpraş çalışanı 5-10-15-20-25-30-35. yıl kıdem armağanı almaya hak kazanmıştır.



Yetenek Kazanımı

Tüpraş, Yetenek Kazanımı stratejisi ile Şirket'i geleceğe taşıyacak, nitelikli, yeniliğe ve değişime açık, kendisini ve işini geliştirme potansiyeli olan, çevik öğrenme becerisi yüksek, Şirket değerlerini benimseyen ve koruyan, işin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışa sahip yetenekleri bünyesine kazandırmayı amaçlamaktadır.

Tüpraş, genç yetenekleri bünyesine kazandırma sürecinde yürüttüğü iletişim çalışmaları kapsamında birlikte çalıştığı ajansların desteği ile en etkili ve hedef kitleye ulaşacak planlama ile ilerlemektedir. Şirket, LinkedIn, Facebook, Spotify, Instagram gibi kariyer ve sosyal medya platformları üzerinden genç yeteneklere erişim ağını mümkün olduğunca geniş tutmaktadır. Sosyal medya platformlarını yanı sıra, online üniversite buluşmalarına, zirvelere, kariyer fuarlarına ve mülakat simülasyonu uygulamalarına katılarak, sponsorluk desteği sağlayarak, kariyer kulüpleri ile bağlantılar kurarak ve de rafinerilerinde teknik gezi fırsatları sunarak oldukça geniş bir çerçevede iletişim faaliyetleri sürdürmektedir.

Yetenekli çalışanların Tüpraş'a kazandırılma sürecinde adayların deneyimlerini önemsemekte ve gönderdiği anketler ile memnuniyet durumlarını ölçmektedir.

Tüpraş, işe alım süreçlerini yürüten çalışanlarının da gelişimlerine önem vermektedir. En objektif, doğru ve adil aday değerlendirme yöntemleri ve aday deneyimi bakış açısı kapsamında Şirket, işe alım profesyonellerine yönelik özel olarak Koç Üniversitesi ve Society for Human Resource Management (SHRM) iş birliği ile tasarlanan Re-pap (Recruitment Professionals Accreditation Program) eğitimine çalışanlarını dâhil etmektedir. 2023 yılında 10 Tüpraş İK sorumlusu Re-pap eğitimi almış olup, Tüpraş bünyesine yeni katılan ve işe alım süreçlerinde görev alması beklenen İK profesyonelleri de bu eğitimlere dâhil edilmiştir. Tüpraş'ın tüm yöneticilerini kapsayacak yetkinlik bazlı mülakat ve işe alım bilgilendirme eğitimleri 2024 yılı planları arasına alınmıştır.

Tüpraş'tan Mesleki Eğitime Katkı

Tüpraş mesleki eğitim güçlendirilmesini önemli bir sorumluluk olarak kabul etmektedir. Şirket, iş ortağı çalışanları ile lise ve üniversite öğrencilerine yönelik projelerle Türkiye'deki mesleki eğitime katkı sunmaktadır. Tüpraş; iş ortağı çalışanlarına, lise ve üniversite öğrencilerine yönelik yürüttüğü projelerle mesleki eğitimin güçlendirilmesine katkı vermektedir. 2023 yılında toplam 198 üniversite öğrencisine Tüpraş'ta staj imkânı tanınmıştır.

Nextremers Programı

Tüpraş, 2019 yılından bu yana çalışan Genç Yetenek Programı gerçekleştirmektedir. Program sayesinde Tüpraş, gelecekteki çalışma arkadaşlarını henüz öğrenci iken tanıma fırsatı sağlamakta, üniversitelerin 3'üncü ve 4'üncü sınıf ve yüksek lisans öğrenimi alan genç, parlak yeteneklere Tüpraş'ta gerçek bir çalışma ortamı deneyimi sunmaktadır. Program, çeşitli alanlarda yetkinlik gelişimini destekleyen merkezi eğitimler, projeler ve kişisel gelişim programları ile desteklemekte ve öğrencileri profesyonel iş hayatına en iyi şekilde hazırlamaktadır.

Programa 2023 yılında 10.000'in üzerinde başvuru alınmış olup mevcut durumda **56 Nextremers** öğrencisinin staj süreçleri devam etmektedir. Programı başarı ile tamamlayan ve mezun olan öğrencilere Tüpraş'ta geçirdikleri süre içindeki performans ve motivasyonlarına, işe uygunluklarına bağlı olarak Tüpraş' ta kadrolu çalışma fırsatı verilmektedir. Şirket, yeni mezun dönüşümüne verdiği önem kapsamında yeni mezun istihdamını bu program üzerinden gerçekleştirmeye öncelik vermektedir. Bu kapsamda 2023 yılı içinde **23 öğrenci** Nextremers programını bitirerek **kadroya alınmıştır**.



Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri

Tüpraş, çalışanlarının üretkenlikleri ve motivasyonlarını iş yaşam dengesini kurgulayarak iyileştirirken, çalışma performanslarını olumlu yönde geliştirmek için “Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri” sunmayı temel sorumluluğu olarak görmektedir. Bu kapsamda, çalışanları ve tüm paydaşlarının sağlıklı ve güvenli hissedebilmelerini vazgeçilmez değeri benimseyerek çalışan sağlığı ve emniyetini tüm faaliyetlerinin temelinde öncelikli kabul etmektedir.

Tüpraş’ın “Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri” misyonu çalışanların evlerine sağlıklı olarak dönmeleri, vizyonu ise daha sağlıklı ve farkında olarak dönmeleridir. Tüpraş bu misyon ve vizyon doğrultusunda her bir bireyin öncelikle kendisi, daha sonra çevresindeki kişi ve tesislerin emniyetini düşünmesi ve gerekli aksiyonları alabilmesi için her türlü uygulamaları ve teknolojileri bünyesine katmaktadır. Bu doğrultuda, Tüpraş’ın faaliyet alanlarında bulunan tüm çalışanların ve paydaşların güvenliği ve kazasız bir iş ortamının oluşturulması için *Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası* oluşturulmuştur.

Şirket, “Sağlıklı Güvenli İş Yeri” uygulamalarını Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası ve ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi gereklilikleri doğrultusunda Genel Müdür’e bağlı olarak çalışan **Teknik Emniyet Direktörlüğü (TED)** tarafından yönetmektedir. Genel Müdür ve TED Tüpraş’ın SEÇ stratejisinin oluşturulmasını sağlayarak etkin şekilde uygulanmasını takip eder.

Tüpraş’ta Sağlık ve Emniyet Yönetim Sistemi, ISO 45001 temelinde şekillendirilmiş ve sertifikalandırılmıştır. Yönetim sisteminin temelini ulusal mevzuat, ilgili uluslararası standartlar (OSHA), en iyi uygulamalar oluştururken, Tüpraş’a özel uygulamalar bu temel üzerine inşa edilmiştir. SEÇ ve Proses Emniyeti Standartlarına tüm çalışanlar ile çözüm ortaklarının da ödünsüz uymaları beklenmektedir. Tüm yüklenicilere çalışma başlamadan, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimleri zorunlu olarak sunulmaktadır. Ayrıca çalışanlara sağlanan teknik eğitimlerin içerisinde aktivite bazlı risk değerlendirmeleri, dikkat edilmesi gereken konular, işler planlandığı gibi gelişmediğinde takip edilmesi gereken yolları açıklayan bölümler de mevcuttur.

En üst seviyede yetkilendirilmiş olan Teknik Emniyet Direktörlüğü Tüpraş genelinde takip edilmesi gereken mevzuat ve uygulamaları geliştirdiği gibi, olay araştırmaları, iç denetim ve kontroller yaparak Şirket SEÇ risk yönetim stratejisinin belirlenmesinde ve yürütülmesinde kilit sorumluluklar üstlenmektedir. Yapılan yıllık SEÇ performans göstergeleri analizleri

Emniyet kavramı herkesin uyması gereken bir zorunluluktur

doğrultusunda gelişim alanları belirlenerek Tüpraş ve rafineriler özelinde odak konular, bir sonraki yılın SEÇ hedefleri TED tarafından adreslenmektedir. Şirket’in SEÇ stratejisi iyi uygulama örnekleri ve gerçekleştirilen analiz sonuçları baz alınarak kısa, orta ve uzun vadeli olarak belirlenmektedir. SEÇ stratejisi doğrultusunda hayata geçirilen uygulamalar periyodik olarak gözden geçirilerek aksiyonlar belirlenmektedir.

Tüpraş’ta emniyet kavramı tek bir iş grubunun görevi değil, herkesin uyması gereken bir zorunluluktur. Bu olgudan hareketle, çalışanlar ve diğer paydaşlar emniyetsiz gördükleri işi yapmama ve/veya durdurma yetki ve sorumluluğuna sahiptir. Çalışanlar ve paydaşlar işi durdurmadan dolayı herhangi bir yaptırım ile karşılaşmamaktadırlar.

Sağlık ve Emniyet Uygulamaları

Tüpraş, Sağlık ve Emniyet Uygulamaları performansından Tüpraş Genel Müdürü, Koç Holding’e karşı sorumludur. Tüpraş Sağlık ve Emniyet Uygulamaları performansı, bireysel ve kolektif hedeflerin değerlendirilmesinde ücretlendirme sistem ve uygulamaları içerisinde yer almaktadır.

Tüpraş, temel gerekliliklerin ve sürekli gelişimin sağlanabilmesi için kısa, orta ve uzun dönem hedefleri belirlemede, politikalar oluşturmada ve uygulamaları gözden geçirmektedir. Tüpraş’ın İSG yaklaşımının temel hedefi ise oluşabilecek risklerin önüne geçmek veya riskleri standartlar çerçevesinde ortadan kaldırmak, mümkün olmadığı durumlarda ise kabul edilebilir düzeye indirerek çalışmalarını bu doğrultuda sürdürmektedir.

Tüpraş’ın stratejik dönüşüm yolculuğunda, sağlıklı ve emniyetli bir şekilde hedeflere ulaşmak ve yeni üretim alanlarında çalışanların güvenli bir şekilde görevlerini yerine getirebilmelerine yönelik planlamalar yapılmıştır. Bu kapsamda Tüpraş tarafından planlanan yeni projeler ve operasyonlar veya değişiklikler için İSG konuları da değerlendirilmektedir. Tüpraş, çalışanlarına etki edebilecek yeni tehlike kaynakları belirlemede, tedbirleri henüz tasarım ve imalat aşamasındayken takip etmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Sıfır kaza hedefiyle Tüpraş'ın faaliyetlerinden ve iş yapılan yerlerdeki komşu etkilerden kaynaklanabilecek tüm tehlikeler tespit edilip, alınması gereken tedbirler belirlenerek risk değerlendirmeleri oluşturulmakta ve bu kapsam dâhilinde tüm tedbirler alınmaktadır. İşyeri ve iş yapış şekillerinin düzenlenmesi, çalışanın iş ve yönetim sistemine katılmasının sağlanması, iş ve sosyal hayat dengesinin korunması ve kendisini hem kişisel hem de teknik olarak geliştirebilmesi için fırsatlar oluşturulmaktadır.

Tüpraş'ın sağlık ve emniyet hedefleri, geçmiş yıllardaki alınan dersler ve periyodik olarak yapılan iç ve dış denetim bulguları gibi artçı göstergelerin yanı sıra öncül olarak yönelimler, trendler ile bir bütün olarak Koç Holding ve Tüpraş Üst Yönetimi tarafından belirlenmekte, takip edilmekte ve periyodik olarak değerlendirilmektedir.

Rafinerilerde iş yerinde ve işbaşında, iş sağlığı ve güvenliğini tam anlamıyla sağlanması hedeflenmektedir. Bu amaçla, çalışanlar ve tüm paydaşlar kural ve talimatlar hakkında bilgilendirilmekte, bunlara uygun hareket etmekte ve gerekli önlemleri almaktadır. Tüpraş'ın tüm rafinerilerde **Sağlık-Risk Değerlendirmesi (SRD)** çalışmaları devam etmektedir. Tüpraş, faaliyetlerinden kaynaklanan riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda çalışmaları sürdürmektedir. Rafinerilerde risk değerlendirmeleri yasal düzenlemelere uygun şekilde zamanında tamamlanmakta; iş kazaları takip edilmekte ve yıllık bazda konsolide olarak raporlanmaktadır.

SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, ambar vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmekte, çalışanların bu etmenlere maruz kalma durumlarının ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir sınırlar içerisine çekilmesi için teknik ve idari tedbirler alınmaktadır. Elde edilen sonuçlar periyodik kontrollerle izlenmektedir. Stres kaynaklı sağlık bozulmaları ve iş gücü kayıplarının önlenmesi amacıyla stres yönetimi çalışmaları ve emniyetli, huzurlu bir çalışma ortamının geliştirilmesi konusunda çalışmalar devam edecektir.

Ayrıca, rafinerilerde hammadde ve yardımcı ürünlerin kabulü, işlenmesi, depolanması ve satışı süresince tüm işletme, bakım ve idari faaliyetlerde çalışanların sağlık ve emniyetinin sağlanması, her geçen dönem iyileştirilmesi amacı ile kaynak sağlanarak uygulamalar geliştirilmektedir. Tüpraş'ta emniyet sürecine çalışan katılımının sağlanması amacı ile iletişim kanalları oluşturularak çift yönlü diyaloglar kurulmuştur.

Yasal olarak kurulmuş İSG Kurulu'nun doğal üyeleri olan işçi ve sendika temsilcileri, İSG Yönetim Sistemi hakkındaki görüş ve şikâyetlerini aylık toplantılara katılarak iletmektedirler. İSG Kurulu'nun tüm üyeleri rol, yetki ve sorumlulukları konusunda eğitim almaktadırlar. Toplu iş sözleşmeleri ve diğer toplantılarda işçi temsilcileri İSG ile görüşlerini de iletebilmektedir. Yasal gereklilik olan bu toplantıya ilaveten; aylık değerlendirme toplantısı ile tüm üst düzey yönetim ve rafineri birim müdürleri, rafinerilerde iş başı toplantıları, SEÇ yönlendirme toplantıları ile paydaşlar dâhil çalışanlar gelişmeler hakkında bilgilendirilmekte, görüşleri alınmaktadır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Son 5 yıllık İSG kaza istatistikleri ve kazaların nedenleri incelendiğinde, vakaların risk yönetimi hiyerarşisindeki ilk üç teknik adımdan ziyade kişisel koruyucu kullanımındaki eksiklikler, uygunsuz alet kullanımı veya aletlerin amacı dışında kullanımından kaynaklandığı görülmektedir. Tüpraş, bu durumu bertaraf ederek **“0 Kaza”** hedefine ulaşmak amacı ile çalışanların teknik eğitimlerine ağırlık vermiştir. Aynı kapsamda, saha denetimlerinin İSG birimlerinin yanı sıra sorumlu amirler tarafından da yapılması uygulaması yaygınlaştırılmıştır.

Son 3 yıldır iş kaynaklı vefat olayının gerçekleşmemesi ve meslek hastalığının raporlanmamış olmasının yanı sıra, 2024 yılı hedefi olarak LTI değerinin 0,15 bandına çekilmesi hedeflenmekte, daha da düşük değerler için tedbirler geliştirilmektedir.

Personelin teknik yetkinliğinin artırılması amacı ile uluslararası sertifikalı eğitimlerin düzenlenmesi ve özellikle yüksek riskli işler olarak tanımlanan kapalı alan işleri, yüksekte çalışma ve kaldırma aktiviteleri konusunda yetkin personel sayısının artırılması ve mevcut yetkin personelin ise hatırlatma eğitimlerine katılması sağlanacaktır.

2023 yılında genel İSG verilerinin iyileştirilmesi, daha emniyetli bir çalışma ortamı oluşturulması ve daha sağlıklı ve bilinçli çalışan kitlesine ulaşılması hedefleri ile;

- Rafinerilerde, yüklenici yönetimi sisteminde ikinci faza geçilmiştir. Daha yetkin İSG personelinin istihdamına gidilmiş, konularında uzman personellerle yüklenicilerin idari ve teknik İSG gerekliliklerini karşılamaları sağlanmıştır.
- Planlı duruşlara özel iş izin sistemi ile risk değerlendirmesi bazlı yaklaşım sağlanmıştır. Normal işletme uygulamasında görülen bazı adımlar yeniden tasarlanmış; daha etkin ve emniyetli bir çalışma sistematiği geliştirilmiştir. İşe ayrılan zaman emniyetli bir şekilde artırılmış, işlerin planlanmasından tamamlanmasına kadar saha denetimi ve emniyete yönlendirme yetkinlikleri geliştirilmiştir.

- Saha uygulamalarında dijitalleşme ve robot kullanımları ile çalışanların maruziyeti azaltılarak riskler kaynağında bertaraf edilme yoluna gidilmektedir. Depolama tankların taban sac ölçümlerinde robot kullanımı ile, tankın işletmeden çıkarılması, kapalı alan girişi, dip temizliği ve sac ölçüm sırasındaki personelin etkilenebileceği tüm kimyasal ve fiziksel etkiler ortadan kaldırılmıştır.
- Dron kullanılarak yapılan yüksek irtifadaki ekipman kontrolleri ile çalışma sepeti kullanımı veya iskele kurulum gereklilikleri ortadan kaldırılmış, yüksekte çalışma ve yüksekte düşme - cisim düşmesi tehlikelerinin de önüne geçilmiştir.

Tüpraş tesislerinde tüm gözlem ve olaylar olay yönetimi online sistemi üzerinden bildirilmekte ve tüm SEÇ olay kategorileri için araştırma ve aksiyon süreçleri bu sistem üzerinden takip edilmektedir. İletilen gözlem ve olay kategorisine, şiddetine ve potansiyeline bağlı olarak Tüpraş standartları içerisinde belirlenen şekilde ekip kurularak beyin fırtınası veya hata ağacı metodolojileri kullanılarak olay araştırma çalışması yürütülmektedir. Olay araştırma aksiyonlarının takibi aksiyon yönetim sistemi üzerinden online olarak yapılmaktadır. İlave olarak olaylardan ders çıkarma ve olay araştırma çıktılarının ve aksiyonlarının yayılımı TED tarafından sistematik olarak yapılmaktadır. TED, birimleri vasıtası ile iş yapış şekillerinin daha emniyetli olarak tasarlanması ve yönetilmesini sağlamak amacı ile diğer departmanlarla birlikte çalışmakta, ortak çalışma grupları sayesinde çözüme katkı sağlamaktadır.

“0 Kaza” hedefi

Tüpraş, “0 Kaza” hedefine ulaşmak amacı ile çalışanların teknik eğitimlerine ağırlık vermiştir.

Emniyet Koçluğu (Safety Coaching) Projesi

Emniyet kültürünün yaygınlaştırılması kapsamında bireysel ve takım gelişimi çalışmaları yapılarak daha yüksek bir bilinç seviyesine ulaşılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda yönetici ve yönetici adaylarına yönelik olarak Emniyet Koçluğu (Safety Coaching) projesi hayata geçirilmiş, bireysel ve grup çalışmaları ile iş ile ilgili karar mercisinde olan çalışanların olaylara emniyet perspektifi ile bakma potansiyellerinin artırılması ve hayata geçirmeleri için destek sağlanmaya başlanmıştır. Yaklaşık 1,5 yıl sürmesi planlanan bu proje ile mevcut ve geleceğin liderlerinin sorumluluk alanlarındaki çalışanların da geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Sağlık Emniyet Çevre Uygulamalarında Dijitalleşme

İş İzin Sisteminin Dijitalleştirilmesi Projesi

Tüpraş'ın 426.000 euro yatırımla hayata geçirdiği, rafinaj iş alanını destekleyen yenilikçi dijital uygulaması olan proje Türkiye'de bir ilk olarak tüm rafinerilerde uygulanmaya başlanmıştır.

Dijital iş izni ile aktivite bazlı risk ve kontrollerin daha yalın ve spesifik olması sağlanırken okunabilir ve anlaşılabilir tekdüze dokümanlar oluşturulmuştur. İş izin sisteminin destekleyerek daha net ve düzenli bir akışı oluşturmak amacı ile bakım planlama, akıllı P&ID, stok kontrol ve yetkinlik sistemlerinin entegrasyonu sağlanarak Tüpraş'ta yeni bir sinerji alanı oluşturulmaktadır. Uygulama sayesinde rafinerilerde bakım ve proje işleri kapsamında gerçekleştirilen, özellikle kapalı alan girişleri, ateşli işler, enerji izolasyonu gerektiren çalışmalar ve kaldırma işleri gibi yüksek risk potansiyeli olan aktiviteler, insan, ekipman ve ortam bileşenleri ile detaylı bir şekilde standart olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler sonucunda en iyi uygulamalar (best practices) ve alınan dersler (lessons learned) referanslarıyla desteklenen tüm tedbirler yerine getirilmekte, işlerin emniyetli bir şekilde tamamlanması sağlanmaktadır.

Sistem sayesinde Tüpraş'ın tüm rafinerilerinde sahada yapılan çalışmalarda farklı uygulamalar standardize edilerek, risk değerlendirmeleri aktif katılımı etkin bir şekilde yapılarak, sahada uygulanacak kontrol yöntemleri proaktif olarak belirlenebilmektedir. Tablet ve saha kioskları ile de kullanılabilen uygulama sayesinde yerinde denetimler ve gerekli işlemler hızlı bir şekilde yürütülmekte, sürecin her aşamasında onay süreci

daha etkin, hızlı ve dijital bir hale gelmektedir. Böylece, iş emniyetinin artırılmasının yanında iş akışları da hızlanarak zamandan ciddi anlamda tasarruf edilmektedir.

Kullanıcı dostu bir yazılımla çalışmaları sahada takip etmeyi mümkün kılan dijital iş izin sistemi Tüpraş'ın sürdürülebilirlik faaliyetlerini desteklemesi bakımından da önem taşımaktadır. İş izin onay süreçleri için kullanılan araç, insan gücü ve ulaştırma hizmetlerinde ve fiziksel arşiv gerektiren kâğıt bazlı iş izinlerinde enerji verimliliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Dört rafineride genelinde iş izin formu, sertifika ve kullanılan tüm doküman sayısı günlük olarak 4.300 civarındadır. Bu sayıdaki dokümantasyonun dijital olarak sağlanması ile Tüpraş çevresel etkilerinin azaltılması yönünde önemli bir adım atmış olmaktadır.

Welcome Uygulaması

Saha faaliyetlerini destekleyici olarak tüm rafinerilerde kullanılan ve Tüpraş'ın birlikte çalıştığı yüklenici yönetimini sağlayan Tüpraş Takip Sistemi (TTS) uygulaması modernize edilmiştir. Güncel süreçleri kapsayan ve mobil desteği ile sahadan da erişilebilen Tüpraş Welcome uygulaması rafinerilerde çalışmakta olan yüklenicilerin giriş öncesinde evraklarının dijital ortamda kontrol edilmesi, yüklenici verilerinin dijital ortamda takibi ve kontrolü amacıyla devreye alınmıştır. 100.000 euro yatırımla hayata geçirilen Welcome, yüklenici çalışanların Tüpraş tarafından tanımlanan kurallar ve yasal zorunluluklarla ilgili gereklilikleri yerine getirmelerini sağlamak ve girişlerini yönetmek amacıyla kurulmuş bir sistemdir.



Farkındalık Oluşturulması

“Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri”nin devamlılığının çalışanlara sağlayacağı farkındalık ile oluşacağı bilincinde olan Tüpraş, güvenlik kültürünü yaygınlaştırmak adına çalışanlarına ve alt yüklenicilerine 2023 yılında **399.455 kişi x saat SEÇ** eğitimi sağlamıştır.

Çalışanlarına işe başlarken verdiği oryantasyon eğitiminin yanı sıra Tüpraş yolculuğu boyunca periyodik olarak SEÇ eğitimi veren Şirket, TED liderliğinde eğitim organizasyonlarına devam etmektedir.

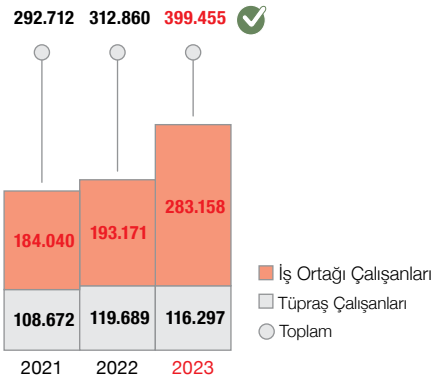
Yıl içerisinde Tüpraş paydaşlarına mevsimsel bulaşıcı hastalıklar konusunda, kadın çalışanlara meme ve rahim kanseri farkındalığı konusunda sağlık farkındalığı çalışmaları yürütülmüştür.

Bununla birlikte tüm Tüpraş çalışanlarına sene boyunca yol ve trafik güvenliği ile emniyet kemeri kullanımı konusunda bilgilendirme ve farkındalık artırma çalışmaları yürütülmüştür.

Rafineri çalışma sahalarında Kişisel Koruyucuların yerinde ve doğru kullanımı, yüksekte çalışma prensipleri ve gözlem kartları kullanılarak emniyet iletişimi konusunda da kampanyalar yürütülmüştür.

399.455 kişi x saat
SEÇ Eğitimi

TOPLAM İSG EĞİTİMLERİ* (kişi x saat)



*Sadece Tüpraş verilerini içermektedir.

Acil Durum Yönetimi

Tüpraş'ta Kriz ve Acil Durum Yönetimi kapsamında, rafinerilerde meydana gelebilecek tüm acil durumlara müdahale, hazırlık ve etkisini azaltma amacıyla olayın büyüklüğüne göre önce ünite, rafineri ve diğer rafinerilerden destek alınacak bir yapı kurgulanmıştır. Acil Durum Yönetimi Teknik Emniyet Direktörlüğü bünyesinde ayrı bir müdürlük olarak görev yapmakta, rafinerilerde bağımsız olarak oluşturulmuş Acil Durum ve Müdahale ekipleri ile koordinasyon içerisinde, önleme, mücadele, eğitim ve geliştirme faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Acil durumlarda hazırlıkların tam ve ekiplerin yetkinliğinin istenilen seviyede olması, olay komuta sistemi temelinde sahalarda kurulan acil durum ekiplerinin ve kriz yönetimi için rafineri ve genel müdürlükte kurulan kriz yönetim ekiplerinin yetkili ve yetkin kişilerden oluşturulmasından Tüpraş yönetimi sorumludur. Şirket, yaşanan olaylar sonrasında araştırmalar yapmakta, olayın tekrar yaşanmasını engellemek amacıyla aksiyonların alınmasını sağlamakta ve takibini yapmaktadır.

Tüpraş, acil durumlara müdahalelerini; öncelikle kendi bünyesinde bulunan ve birincil görevi acil durumlara hazırlık ve müdahale olan yetkin ekipler ve kapasitesi yüksek modern ekipmanlarla yapmaktadır. Meydana gelen olayın sınıfına göre, dış yardım noktasında, bu alanda hizmet veren çözüm ortaklarının uzman personellerini yardım için çağırılmaktadır.

Rafinerilerde acil durum müdahale için kurulan **teknik emniyet ekibi**, her biri kendi alanında uzman çalışanlardan oluşmaktadır. Ünitelerde ve farklı birimlerde acil durumlar sırasında destek veren yetişmiş ve eğitim almış destek takımları da bulunmaktadır. Yangına müdahale ekipleri içerisinde, kapalı alan ve benzeri endüstriyel ortamlarda mahsur kalabilecek kazazedelerin kurtarılması için kurtarma yapabilecek iple erişim uzmanları, kimyasallar ve petrol yayılımına müdahale için **HAZMAT** uzmanları bulunmaktadır.

Tüpraş acil durumlara müdahale süreçlerini ve hazırlıklarını şirket içi ve dışı denetimlerle, son teknolojik ilerlemeleri ve uluslararası iyi uygulamaları takip ederek, uygulayarak sürekli iyileştirmekte ve geliştirmektedir.

- Acil durumların oluşmasını önlemek ve etkilerini azaltmak üzere yangınla mücadele, yangın ve gaz algılama ve pasif sistemler kullanılmakta, ihtiyaçlar ve gelişen teknolojiler doğrultusunda sürekli güncellenerek iyileştirilmekte ve modernize edilmektedir. Rafinerilerde, yangın koruma ve yangın

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

güvenliği kapsamında aktif müdahale sistemleri (yangın ve gaz algılama, fireproofing, yangın suyu hatları vb.) kapasitesini artırma ve ekipman modernizasyon (itfaiye araçları) projeleri çalışmalarını devam ettirmektedir.

- Yangına yönelik çalışmaların yanı sıra Tüpraş, Yol ve Trafik Güvenliği sisteminin kurulması, uygulanması ve farkındalığın artırılarak trafik kültürünün geliştirilmesi amacıyla çalışmalarına devam etmektedir. Karayolu veya rafineri içinde maddi ve manevi hasara yol açabilecek trafik kazalarını yaşamamak için gerekli önlemleri almaktadır. Tüpraş, trafik risklerini, sürücülere eğitimler vererek, fiziki yol şartlarını mühendislik çözümleriyle iyileştirerek ve sürücü davranışlarını uygun teknolojik destekler yardımıyla takip ederek yönetmektedir. 2023 yılı sonu değerlerine göre kaza frekansı bir önceki yıla kıyasla %11 azalmıştır.
- Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek, farkındalık arttırmak ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile

tüm rafinerilerde yüksek seviyeli acil durum, yangın, arama kurtarma, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, kimyasal ve hidrokarbon döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır. Belirlenmiş takvim doğrultusunda yapılan tatbikatlar, Temel Performans Göstergesi (TPG) olarak takip edilerek raporlanmakta, gerekli aksiyonlar alınmaktadır.

- Yüksek seviyeli olaylara hazırlık, bölgesel seviyede ortak çalışma ve müdahale kapasitesini arttırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla (AFAD, UDEM, UMKE vb.) beraber komşu tesisler de ekip ve ekipmanlarıyla Tüpraş'ın yaptığı tatbikatlara paydaş olarak katılmaktadır.
- Tüpraş'ın, acil durum koruma ve müdahale sistemlerinin modernizasyonu, sürekli iyileştirmeleri ve ekiplerin yetkinliğini artırmak amacıyla düzenlediği eğitimlerde ulusal ve uluslararası standartlar (NFPA, IMO, IRATA vb.) temel alınmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında **1.738 çalışan** acil durum yönetimi kapsamında eğitime katılmıştır.

Döküntüye Müdahale

Faaliyetlerden kaynaklı kara ve su ortamlarında döküntülerin olmaması için proaktif önlemler alınmaktadır. Tüpraş, tüm süreçlerinde ve uygulamalarında dünya çapında kabul görmüş en iyi uygulamaları hayata geçirerek ve olası kaçakların önlenmesi için periyodik kontrol ve bakımların yapılmasını sağlamaktadır.

- Denizyolu taşımacılığı ve deniz dolumda olabilecek döküntülerin önlenmesi için emniyetli sistemlerin kullanılmasının yanı sıra oluşabilecek döküntülerin etkilerinin minimumda tutulması için kaynaklar sürekli hazır bulundurulmaktadır. Deniz döküntülerini önleme ve etkilerinin azaltılması için gerekli ekipman, malzeme ve eğitilmiş ekipler ile uzman çözüm ortakları ile anlaşmalar mevcut olup 7/24 kapsama sağlanacak şekilde sürekli hizmet sağlanmaktadır.

- Demiryolu taşımacılığında meydana gelebilecek döküntülerle mücadele etmek üzere mücadele ekipmanı ve malzemeler ile donatılmış yetkin ekipler belirlenmiş olup bölgelerde hazır bulundurulmaktadır. Demiryolu alanında da yetkilendirilmiş müdahale çözüm ortakları ile çalışılmaktadır.
- Kara döküntülerinde olası döküntünün toprak yeryüzü suyu kirliliği yaratmaması ve deniz, akarsu gibi alıcı ortama ulaşmaması için proaktif ve aktif önlemler alınmaktadır. Kimyasallar taşkın havuzu içerisinde depolanarak yayılımı engellenmektedir.

2023 yılında raporlanan kaçak döküntü sayıları **Performans Göstergeleri** bölümünde  verilmiştir. Bu döküntülere ivedi olarak uzman ekipler ile müdahale edilerek çevre kirliliği olması engellenmiş ve dökülen ürünün büyük oranda geri kazanımı yapılmıştır. Geri kazanımı mümkün olmayan ürünler ise uygun yöntemlerle toplanarak bertarafa gönderilmiştir. Tekrarının olmaması için olay araştırmaları yapılarak aksiyonlar alınmıştır.



Rakamlarla Tüpraş'ın 2023 SEÇ Performansı*

11,82 LTI Şiddeti ✓ LTI Şiddeti bir önceki yıla kıyasla %33 azalarak hedef gerçekleştirilmiştir	0,18 LTI ✓ LTI bir önceki yıla kıyasla %30 azalarak hedef gerçekleştirilmiştir	116.297 kişi x saat ✓ Tüpraş çalışanlarına yönelik SEÇ Eğitimi
283.158 kişi x saat ✓ Tüpraş alt yüklenicilerine yönelik SEÇ Eğitimi	23,06 saat Kişi başına SEÇ eğitimi	15.858.440 ABD doları SEÇ yatırım ve harcaması
205 Ramak kala bildirimi	25.185 Gözlem Kaydı Sayısı	23 ✓ Tüpraş kayıtlı yaralanma sayısı
43 ✓ İş ortağı çalışanları kayıtlı yaralanma sayısı	66 ✓ Toplam yaralanma sayısı	0 ✓ Meslek hastalığı sayısı

*Tüpraş'ın SEÇ performansına ilişkin detaylar raporun *Performans Göstergeleri* bölümünde yer almaktadır.

Proses Emniyeti

Tüpraş rafinerilerinde Center for Chemical Process Safety (CCPS) ve Occupational Safety and Health Administration (OSHA) referansı ile, yönetimin liderliği ve sahiplenmesiyle Operasyon Disiplin ile Operasyonel Mükemmelliği hedefleyen 14 ana başlıktan oluşan **Proses Emniyeti Yönetim Sistemi** uygulanmaktadır. Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ile proses emniyeti kazalarına yol açabilecek bakım ve kontrol faaliyetleri, işletme prosedürleri, değişim yönetimi, proses tehlike analizi, eğitim ve yetkinlik, yüklenici yönetimi gibi tüm alanlar Tüpraş emniyet gereklilikleri kapsamında değerlendirilmektedir. Şirket'te proses emniyeti süreci Proses Emniyeti Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir.

Proses Emniyeti Yönetim Sistemi kapsamında ilgili başlıkların gözden geçirilmesi ve gelişim alanlarının tespit edilmesi amacı ile uygulanan iç denetim süreci 2023 yılında gözden geçirilerek kontrol formları düzenlenmiş ve sistematik takibi ve analizi için SAP Audit Management üzerinden dijital ortamda raporlanmaya başlanmıştır.

Operasyonlardan kaynaklanan riskler 2 yılda bir gözden geçirilen ve 4 yılda bir yenilen HAZOP çalışmaları ile kontrol edilmektedir. Dünyada, ülkemizde ve rafineriler özelinde gelişen ve değişen süreçler ve potansiyel tehditler dikkate alınarak, siber güvenlik ve start-up risk değerlendirme çalışmaları da süreçlere entegre edilmiştir. Siber güvenlik ve proses emniyeti konusunda olası risklerin değerlendirilmesi ve siber güvenlik standardının düzenlenmesi çalışmaları Proses Emniyeti Müdürlüğü ve Siber Güvenlik Müdürlüğü iş birliği ile yürütülmektedir.

Değişikliklerin yönetimi sistemi ile yapılan proses tehlike analizlerinde, yeni eklenen ekipmanların, tesislerin ve proseslerin mevcut sistemlere etkileri, tehlikeleri değerlendirilerek yönetilmektedir.

Proses emniyeti konusunda çalışanlarda farkındalık oluşturmak ve yetkinliklerin geliştirilmesi amacı büyük kaza senaryolarını da içeren iç eğitimler hem sınıf ortamında hem de online olarak verilmektedir. Sınıf eğitimlerine ilave olarak tekrarlamaya eğitimi olarak Proses Emniyeti Yönetim Sistemi başlıkları online eğitimleri hazırlanarak ilgili kullanıcıların eğitimleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

alması sağlanmaktadır. 2023 yılında Proses Emniyeti konusunda **tüm Tüpraş çalışanlarına verilen temel farkındalık eğitimlerine ilaveten 258 çalışanın 3.223 saat ileri seviye Proses Emniyeti eğitimlerine katılımı sağlanmıştır.**

Yıllık bazda proses emniyeti kapsamında TPG detay analizleri ve sektörel iyi uygulamaların değerlendirmeleri yapılmaktadır. Her yıl başında geçmiş yıl değerlendirilmesi ve yeni yıl için odak konular ve alınacak aksiyonlar belirlenerek üst

yönetime sunulmakta ve tüm rafinerilere yayılımı yapılmaktadır. Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan 16 adet proses emniyeti öncül ve artçıl temel performans göstergeleri **Proses Emniyeti Müdürlüğü** tarafından aylık olarak izlenmektedir. Bu sayede özellikle kazalar olmadan önce önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir. 2023 yılında proses emniyeti kaza frekansı **0,34** olarak gerçekleşmiştir.

3.223

Saat

İleri Proses Emniyeti Eğitimi

0,34

✓

Proses Emniyeti Kaza Frekansı

Proses Emniyeti Kapsamında Takip Edilen Temel Performans Göstergeleri

- PE TPG-1- Proses Emniyeti Olayları Sayısı
- PE TPG-2- Proses Emniyeti Olay Araştırma Aksiyonları Gecikme Sayısı
- PE TPG-3- Proses Emniyeti Olay Araştırmalarının Zamanında Tamamlanması (% Tamamlanan)
- PE TPG-4- Planlanan Proses Tehlike Analizi-PTA (HAZOP, SifPro, FTA/ETA) çalışmaları tamamlanma durumu
- PE TPG-5 -Proses Tehlike Analizi-PTA (HAZOP, SifPro, FTA/ETA) çalışmaları aksiyonları takibi
- PE TPG-6- Proses Emniyeti Kritik Ekipmanları Mekanik Bütünlük Testleri/Teknik Kontrolleri takibi
- PE TPG-7- Birincil İçerik Kaybı Sayısı
- PE TPG-8- Acil Durum Tatbikatları
- PE TPG-9- Acil Durum Tatbikatları Aksiyon Takibi
- PE TPG-10- ESD (Emergency Shut Down) Trip By-Pass
- PE TPG-11- Tehlike ile Sonuçlanan IPF Arızaları/ Hataları
- PE TPG-12- Periyodik Testleri Geçemeyen Proses Emniyeti Kritik Ekipmanları Sayısı
- PE TPG-13- Alarm Yönetimi
- PE TPG-14- Değişiklik Yönetim Sistemi (DYS) Aksiyonlarının Takibi
- PE TPG-15 -Değişiklik Yönetim Sistemi (DYS)- Proses Tehlike Analizi (PTA) Tamamlanma Oranı
- PE TPG-16 -Devreye Alma Öncesi Emniyet Kontrolleri (PSSR) Aksiyonlarının Takibi

Dijital Vardiya Defteri- Emniyet Sistemleri By Pass Entegrasyonu

Bu proje ile vardiya değişimi için kritik bilgiler arasında olan by passların insan aksiyonuna bağlı olmaksızın iletişiminin sağlanması, emniyet sistemleri by pass süreci kullanımının iyileştirilmesi ve by pass yapılan fakat formu açılmayan parametrelerin de takibinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Kırıkkale Rafinerisi Online Gaz Dedektörü

Online Gaz Dedektörü Projesi, rafineri sahasında çalışanların kişisel maruziyetlerini online ölçüp limit aşımı, düşme, hareketsiz kalma gibi durumlarda alarm vererek uzaktan izlenebilirlik sağlamayı amaçlan bir projedir. Proje kapsamında iki farklı firma (MSA, Honeywell) ile PoC çalışması yapılmıştır. Projenin denemesi ilk kez Kırıkkale Rafinerisi'nde yapılmıştır.



Dijital Vardiya Defteri- Emniyet Sistemleri By Pass Entegrasyonu

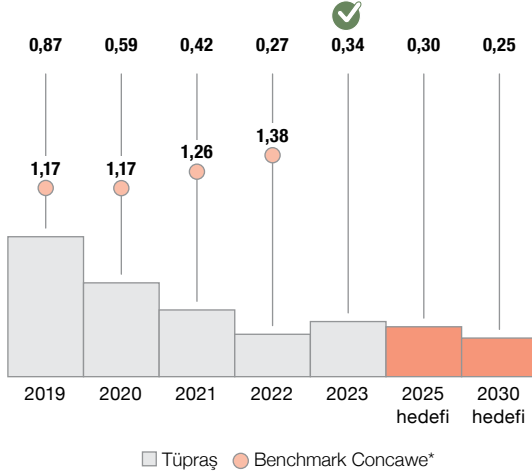
Bu proje ile vardiya değişimi için kritik bilgiler arasında olan by passların insan aksiyonuna bağlı olmaksızın iletişiminin sağlanması, emniyet sistemleri by pass süreci kullanımının iyileştirilmesi ve by pass yapılan fakat formu açılmayan parametrelerin de takibinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Kırıkkale Rafinerisi Online Gaz Dedektörü

Online Gaz Dedektörü Projesi, rafineri sahasında çalışanların kişisel maruziyetlerini online ölçüp limit aşımı, düşme, hareketsiz kalma gibi durumlarda alarm vererek uzaktan izlenebilirlik sağlamayı amaçlan bir projedir. Proje kapsamında iki farklı firma (MSA, Honeywell) ile PoC çalışması yapılmıştır. Projenin denemesi ilk kez Kırıkkale Rafinerisi'nde yapılmıştır.

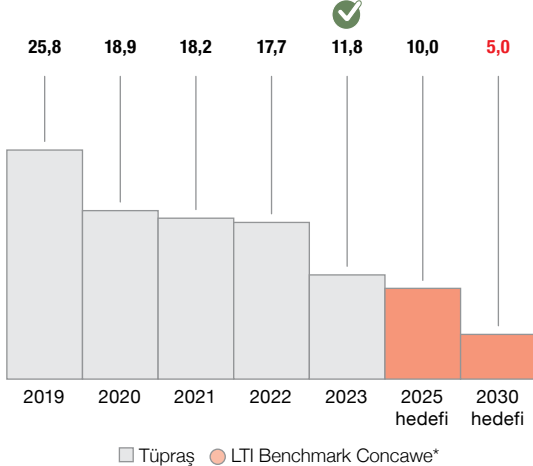
PROSES EMNİYETİ KAZA FREKANSI

(1 milyon / çalışma saati)*



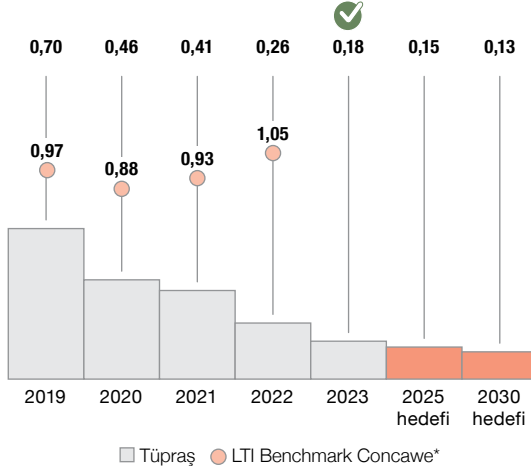
LTI ŞİDDET - OSHA

(1 milyon / çalışma saati)



LTI FREKANSI - OSHA

(1 milyon / çalışma saati)*



* Avrupa Ekonomik Alanında, petrol rafinerileri işleten 40 şirket, 2023 verisi bu raporun yayın tarihi itibarıyla mevcut değildir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İş Yerinde Esenlik Uygulamaları

Tüpraş, “Enerjimiz Geleceğe” mottosuyla oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında tüm çalışmalarını geleceğin yetenekleri ve dönüşüme hızlı adaptasyon sağlayan nitelikli çalışanlarıyla sürdürmektedir. Bu doğrultuda Şirket, çalışanların emniyetinin yanı sıra esenlik halini de önceliklendirerek stratejik dönüşümü gerçekleştirebileceğinin bilincindedir.

Tüpraş, çalışanlarının potansiyelini daha fazla ortaya çıkartmak için fiziksel ve ruhsal sağlığı desteklemek amacıyla çeşitli programlar geliştirmektedir. Çalışanlarına sunduğu **Esnek Çalışma Saatleri** ile Tüpraş'ın aylık ücretli çalışanları, kişisel ihtiyaç ve tercihlerine göre günlük ve haftalık çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatlerini, yönetimin bilgisi ve belirli sınırlar dâhilinde düzenleyebilmektedir.

Şirket rafinerilerinde stresi azaltmak için, stres oluşturabilecek endüstriyel hijyen etmenleri olan gürültü, titreşim, aydınlatma, toz ve çalışma pozisyonları konusunda teknik tedbirler açısından yatırımlar gerçekleştirmiştir. 2016 yılında başlattığı **İş'te Destek** programıyla ihtiyaçlar doğrultusunda rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları devam etmektedir. 2023 yılında bu programdan **136** çalışan faydalanmıştır. Periyodik

çalışan esenliği

Tüpraş, çalışanların emniyetinin yanı sıra esenlik halini de önceliklendirerek stratejik dönüşümü gerçekleştirebileceğinin bilincindedir.

sağlık muayenelerinde çalışanların ruhsal durumu ile ilgili sorgulamaların yanında iş ile ilgili fikirlerini paylaşabilecekleri üst yönetim katılımı ile organize edilen toplantılar, kahve molaları, saha turları da düzenlenmektedir.

Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin yaşam tarzlarına ve bireysel ihtiyaçlarına yönelik hizmet veren, tamamen konusunda uzman profesyonel bir ekip tarafından sağlanan **TİSK Çalışan Destek Programı** ile çalışanlara ve yakınlarına Psikolojik Danışmanlık, Tıbbi Danışmanlık, Sağlıklı Beslenme Danışmanlığı ve Tekno Destek Danışmanlık alanlarında destek sunulmaktadır.

Genişletilmiş Sağlık Programı ile çalışanlarının sağlığını önceliklendiren Tüpraş'ta tüm çalışanlar tamamlayıcı sağlık sigortası kapsamına alınmıştır. Program kapsamında çalışanlara çok uygun maliyetler





ile özel sağlık kurumlarından kendileri ve aileleri için yararlanma imkânı sağlanmıştır. Bunun yanı sıra çalışanlar, indirimli ücretlerle eş ve çocukları ile özel sağlık sigortası hizmetinden yararlanabilmektedir.

- Dr Allianz: Ücretsiz ve 7/24 hizmet veren sağlık danışmanı
- Yeni doğan bebek bakım eğitimi ve bakım hizmeti
- Mobil laboratuvar hizmeti
- Kazançlı kurumlarda laboratuvar ve görüntüleme işlemleri
- Anlaşmalı uzman hekim muayeneleri
- Diş bakım paketi
- Diyabet hastalığı yönetimine destek programı
- Ücretsiz olarak 40 yaş üstündeki kadınlara kontrol mamografi, erkeklere PSA teminatı

Tüpraş, çalışanlarına sunduğu **Medihis Online Sağlık Servisi** ile çalışanlara ve yakınlarına dijital veri arşivi, kurum içi sağlık uygulaması, online poliklinik uygulaması ve Medavantaj uygulaması alanlarında destek sunmaktadır.

Çalışanların motivasyonunu artırmak, birbirleriyle olan ilişkilerini güçlendirmek adına Şirket içerisinde sosyal etkinlikler gerçekleştirilmekte ve kulüpler yer almaktadır. **Doğa, Fotoğraf, Gezi ve Gurme, Müzik ve Dans, Oyun, Su Altı, Tiyatro, Yelken,**

Kişisel Gelişim ve Hobi Kulüpleri geçtiğimiz yıla kıyasla sayı ve kontenjan artırarak toplam 186 etkinlik gerçekleştirmiştir. Etkinliklere kontenjanlar dâhilinde hem Tüpraş çalışanları hem de yakınları katılmıştır. Ayrıca yelken, tiyatro, dans, fotoğrafçılık alanlarında temel ve ileri seviye eğitim imkânları da uygun fiyatlarla çalışanlara sunulmuştur.

Tüpraş, çalışanlarına **ilham verecek kişiler ile seminerler** de planlamaktadır. Konuşmacı seçimleri güncel konulara, yeni nesil gündemlere ve Şirket'in kültürü ve ihtiyaçlarına göre özenle belirlenmektedir. Gerçekleşen seminerlerden sonra anket aracılığıyla çalışanların sesini dinleyen Şirket'te ankete katılanların %97'si seminer için çağrılan konuşmacının kendilerini heyecanlandığını belirtirken, %94'ü seminer içeriğinden memnun kaldığını ifade etmiştir. Benzer gelişim etkinliklerin tekrarının istenme oranı %100'dür.

Tüpraş, 2023 yılında İş Yerinde Esenlik uygulamaları ve çalışan bağlılığı odağında çalışanlarının ailelerine de farklı deneyimler sunmuştur. Bu kapsamda, aile piknikleri ve aile şenlikleri gerçekleştirilmiştir, 23 Nisan ve 19 Mayıs'ta hediye verilmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

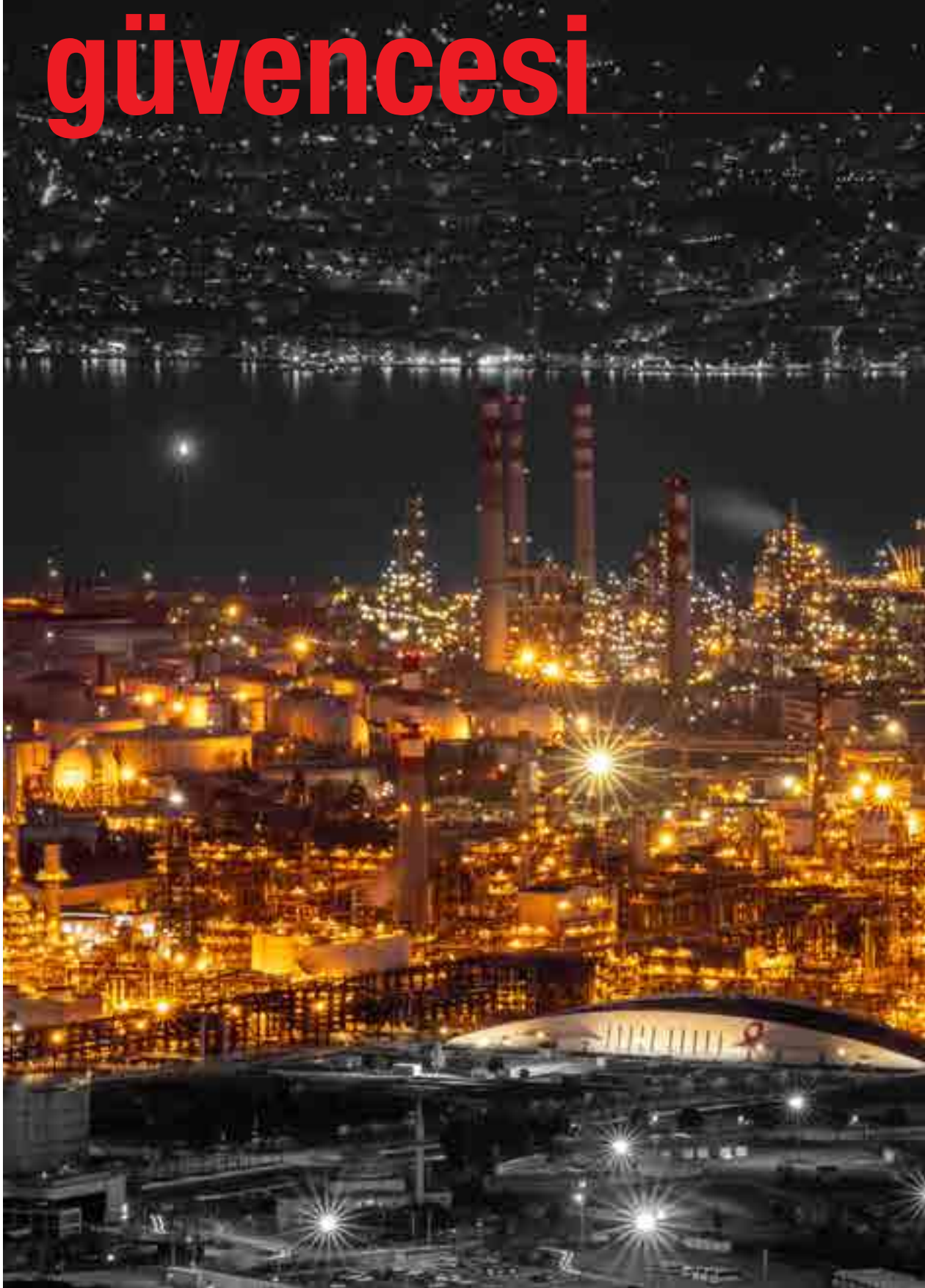
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

**TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Üretilmiş Sermaye
Operasyonel Mükemmellik

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, çeşitlenen enerji portföyü ile Türkiye'nin enerji dönüşümüne liderlik etmeyi, üretilmiş sermayesi ile sıfır karbonlu gelecek için tüm paydaşlarına değer üreterek ilerlemeyi hedeflemektedir. Rafinaj yatırımlarında zorunlu ve hızlı geri dönüşlü projeleri önceliklendiren Şirket, katma değerli ürün üretimine odaklanmaktadır.

Tüpraş, üretim süreçlerini operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek üretimde verimlilik sağlarken, düşük karbon ekonomisine geçişte öncü konumunu ve artan sürdürülebilir marka algısını da güçlendirmektedir. Şirket, rafinerilerinin performans ve güvenilirlik modellerini oluşturarak varlıkların dijital ikizleri üzerinden iyileştirme alanlarının tespit edilmesini sağlamaktadır.

İlgili Paydaşlar



Tedarikçiler



Müşteriler



Çalışanlar



İştirakler ve
Bağlı Ortaklıklar



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Üretilmiş Sermaye

Tüpraş, üretilmiş sermayesini Türkiye'nin enerji talebini karşılama misyonu doğrultusunda değerlendirerek, petrol ürünleri ve elektrik ihtiyacını karşılamaya yönelik faaliyetler yürütmektedir. Şirket, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında lider karbon nötr enerji şirketine dönüşme amacına yönelik olarak 2023 yılında çalışmalarına devam etmiştir. Şirket, sıfır karbonlu elektrik yatırımlarının yanı sıra, sürdürülebilir rafinaj için operasyonel verimliliği artıran ve emisyonları azaltan projeleri, yeşil hidrojen üretim tesisleri ve sürdürülebilir

havacılık yakıtı, biyoyakıt üretim tesislerine başta olmak üzere üretilmiş sermayesine katkı sağlayacak çalışmaları önceliklendirmiştir. Tüpraş'ın sürdürülebilir yatırımlarına ilişkin detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* başlığında yer almaktadır.

petrol ürünleri ve elektrik

Tüpraş, Türkiye'nin enerji talebini karşılama misyonu doğrultusunda faaliyetler yürütmektedir.

● Rafineriler - ● İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar

				
İZMİT RAFİNERİSİ	İZMİR RAFİNERİSİ	KIRIKKALE RAFİNERİSİ	BATMAN RAFİNERİSİ	TUPRAS TRADING
Kapasite: 11,3 milyon ton/yıl	Kapasite: 11,9 milyon ton/yıl	Kapasite: 5,4 milyon ton/yıl	Kapasite: 1,4 milyon ton/yıl	4,5 milyon ton üzerindeki ürün ticareti
Nelson Kompleksite: 14,5	Nelson Kompleksite: 7,66	Nelson Kompleksite: 6,32	Nelson Kompleksite: 1,83	6,5 milyon tondan fazla spot ham petrol bağlantıları
Depolama Kapasitesi: 3,0 milyon m³	Depolama Kapasitesi: 2,5 milyon m³	Depolama Kapasitesi: 1,3 milyon m³ 29 MW GES	Depolama Kapasitesi: 299 bin m³ 7 MW GES	1,3 milyon ton üçüncü taraf işlemi

				
OPET İSTASYONLAR	DİTAŞ	KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.	ENTEK	TUPRAS VENTURES
1.866 istasyon 5 terminal ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesi	4 ham petrol tankeri: 470.067 DWT 7 petrol/petrol ürünü tankeri: 130.437 DWT 4 asfalt tankeri: 61.283 DWT	Taşınan 2,2 milyon ton ürün ve ara ürün 8'i hibrit toplam 12 adet lokomotif 519 akaryakıt vagonu 35 platform vagonu	8 HES: 264 MW 2 RES: 116 MW 1 DGÇS: 112 MW Toplam 492 MW kurulu güç	2 yeşil hidrojen, 1 robotik alanında olmak üzere 3 teknoloji girişimine doğrudan yatırım 2 girişim sermayesi fonu ile aracılığıyla • 18 girişime yatırım • 1 girişimden çıkış

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

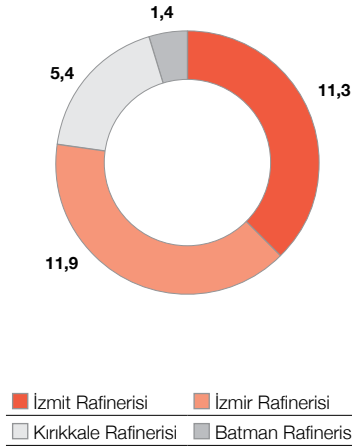
Toplam rafinaj kapasitesi 30 milyon ton olan Tüpraş, **8,2 milyon ton m³** toplam depolama kapasitesine ve **9,5 Nelson Kompleksitesi** değerine sahiptir.

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan 4 rafineriye sahip olması ve rafinerilerin mevcut depo ve terminalleri ile ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, Şirket için rekabet avantajı yaratmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol ve petrol ürünü taşımacılığı yapan bağlı ortaklığı Ditaş ve rafinerileri arasında akaryakıt taşıması yapan

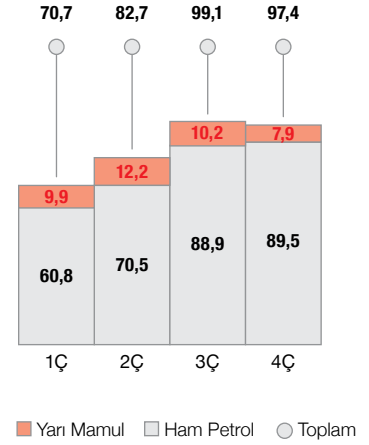
demiryolu taşımacılığı şirketi Körfez Ulaştırma ile kesintisiz ikmal imkânı sağlanırken, Tupras Trading Ltd'in başta ihracat olmak üzere akaryakıt ve ham petrol ticaret faaliyetlerine olumlu katkısı bu avantajı pekiştirmektedir.

Tüpraş, 2023 yılında ham petrol ve yarı mamul dâhil 26,2 milyon ton toplam şarjla %87,5 kapasite kullanımı gerçekleştirmiştir. Toplam 24,9 milyon ton ürün üretilirken yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği %79,6 olarak gerçekleştirilmiştir. Rafinerilerin toplam şarj oranı 2023 yılına göre %4,6 azalmıştır.

TOPLAM RAFİNAJ KAPASİTESİNİN DAĞILIMI (milyon ton)



KAPASİTE KULLANIMI (%)



Tüpraş rafinerilerinde, LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünleri üretmektedir.

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİNİN ÜRETİMLERİ (bin ton)

ÜRÜNLER	2022	2023	DEĞİŞİM %
LPG	886	867	-2,1
Benzin/Nafta	5.743	5.343	-7,0
Jet Yakıtı/Gazyağı	3.742	4.596	22,8
Motorin	10.023	8.788	-12,3
Fuel Oil	1.652	1.318	-20,2
Bitüm	2.466	2.572	4,3
Kok	877	829	-5,5
Diğer	659	627	-4,8
Toplam	26.048	24.940	-4,3



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitmektedir. Ham petrol alımlarının önemli bir kısmı ülkelerin devlet petrol şirketleriyle yapılan yıllık anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Bunun yanı sıra ürün taleplerinin gerektirdiği özelliklere sahip ham petrol türlerinin tedarikine yönelik esnekliğin sağlanmasına ve ilave opsiyonların artırılmasına yönelik alımlar da yapılmaktadır.

Tüpraş, 2023 yılı içinde, 18 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 11 ülkeden 17 farklı çeşit ham petrol alımı yapmıştır. 17,6 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşen ham petrol, ürün ve yarı mamul ikmalinin, 13,6 milyar ABD doları tutarındaki kısmı yıl içinde ikmal edilen 23,7 milyon ton ham petrol için yapılmıştır. Tüpraş, 2023 yılında, şarja verilmek üzere 2,4 milyon ton yarı mamulün yanı sıra ülke talebini karşılayabilmek amacıyla 3,8 milyon ton nihai ürün ithal etmiştir.

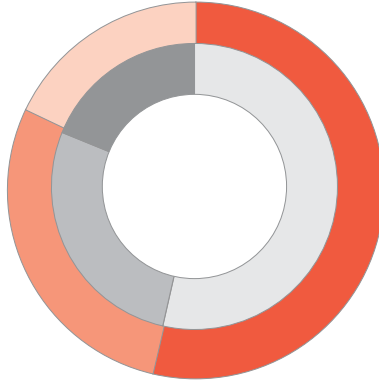
İKMAL EDİLEN HAM PETROLÜN DAĞILIMI

2023

%53,7
Yüksek Kükürtlü
Ağır Ham Petrol
+%0,1 ▲

%28,4
Orta Kükürtlü
Ham Petrol
+%0,8 ▲

%17,9
Düşük Kükürtlü
Ham Petrol
-%0,9 ▼



2022

%53,6
Yüksek Kükürtlü
Ağır Ham Petrol

%27,6
Orta Kükürtlü
Ham Petrol

%18,8
Düşük Kükürtlü
Ham Petrol

Şirket, ülke genelinde dört rafineri ve kiraladığı terminaller üzerinden 42 çeşit petrol ürününün tedarikini sağlamak ve enerji talebinin önemli bir bölümünü karşılamaktadır. Ham petrolün tedariki ile başlayan süreç, rafinaj döngüsü kapsamında devam

ederek LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünlerinin elde edilmesi ve yurt içi ile yurt dışı piyasalara satışı ve dağıtımı ile sonlanmaktadır.

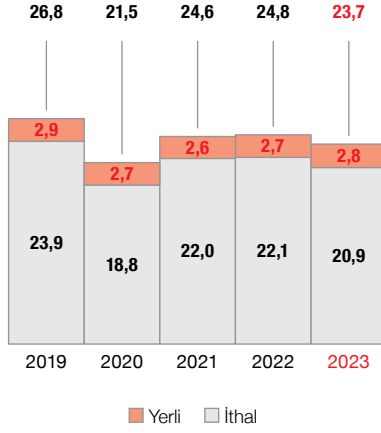
Ürün bazında bakıldığında;

Ürün	Yurt İçi Satış	Gelişme
Benzin	4,0 milyon ton	Türkiye benzin pazarındaki talebin tamamına yakını Tüpraş tarafın dan karşılanmıştır. Şirket'in satışı, 2022'nin %24 üzerinde olmuştur.
Jet yakıtı	4,2 milyon ton	Pandemi döneminde daralma gösteren Türkiye jet yakıtı piyasası 2023'te pandemi etkisinin olmadığı 2019 yılını yakalamıştır. Ülke ihtiyacının karşılanması misyonuna bağlı olarak Tüpraş gerek üretim gerek yurt dışından ikmal yoluyla piyasaya kesintisiz ürün sağlamıştır.
Motorin	11,2 milyon ton	Tüpraş gerek üretim gerekse son ürün ithalatlarıyla yurt içi talebi kesintisiz karşılamış, Ukrayna-Rusya savaşının ürün fiyat ve tedarikine yansıyan etkilerinin ülke çapında bir enerji krizine dönüşmemesinde önemli rol oynamıştır.

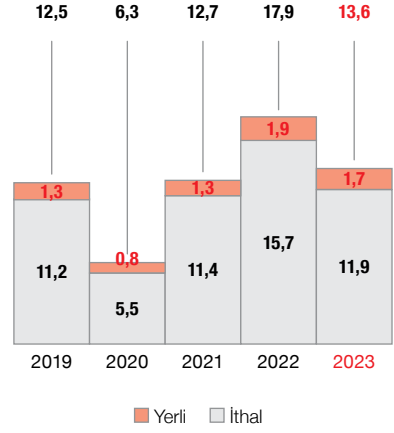
TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

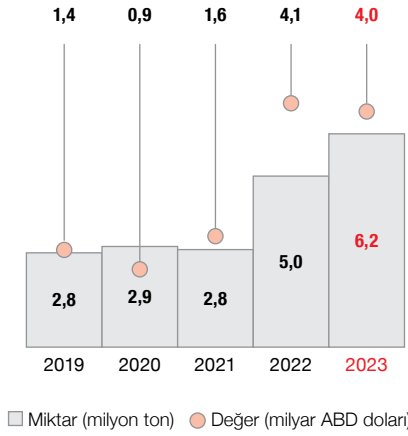
HAM PETROL TEMİNİ (milyon ton)



HAM PETROL TEMİNİ (milyar ABD doları)



ÜRÜN DIŞ ALIMI



23,8 milyon ton ✓
yurt içi satış

30,1 milyon ton ✓
toplam satış

Tüpraş, **23,8 milyon ton** yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, uluslararası ve transit satış dâhil **30,1 milyon ton** toplam satış hacmi sağlamıştır.

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİNİN SATIŞLARI (bin ton)

ÜRÜNLER	2022	2023	DEĞİŞİM %
LPG	803	780	-2,8
Nafta	52	87	67,8
Benzinler	3.225	3.994	23,8
Jet Yakıtı / Gazyağı	3.639	4.217	15,9
Motorin	12.316	11.214	-9,0
Fuel Oil'ler	512	430	-15,9
Bitüm	1.547	1.713	10,7
Kok	939	950	1,1
Diğer	421	428	1,7
Toplam Yurt İçi Satışlar	23.456	23.813	1,5
Uluslararası Satışlar	5.732	6.123	6,8
Transit Satışlar	287	173	-39,6
Toplam Satışlar	29.474	30.109	2,2

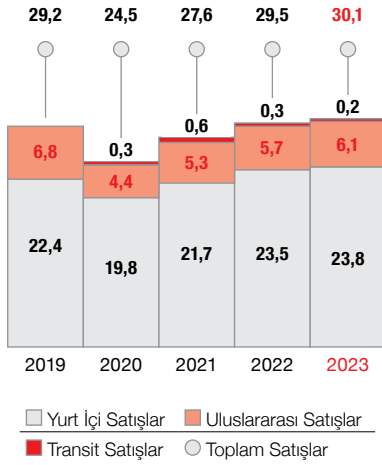


İngiltere’de faaliyetlerini sürdüren Tupras Trading Ltd, akaryakıt ticareti faaliyetlerine ek olarak spot ham petrol ticareti ile Tüpraş’ın faaliyetlerine olumlu katkısını sürdürmüştür. Tüpraş, 2023 yılında **3,9 milyar ABD doları** değerinde **6,1 milyon ton** ürünün uluslararası satışını gerçekleştirmiştir.

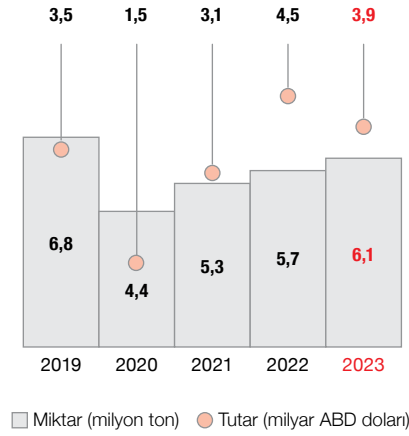
15,4 milyon ton
Dağıtıcılara yapılan satışlar

6,1 milyon ton ✓
Uluslararası satışlar

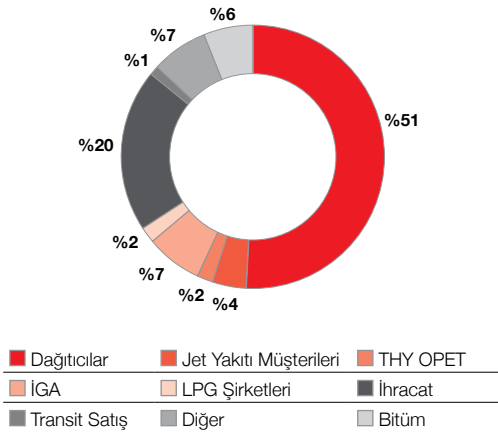
TOPLAM SATIŞLAR (milyon ton)



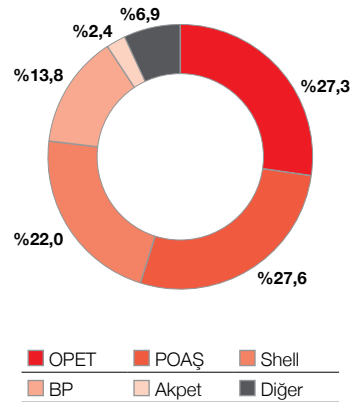
ULUSLARARASI SATIŞLAR (milyon ton)



SATIŞLARIN DAĞILIMI (%)



DAĞITICILARA YAPILAN SATIŞLARIN DAĞILIMI (%)



Tüpraş, müşterilerinin talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak üzere dijital müşteri çözümleri üzerine odaklanmıştır. Dijital müşteri çözümlerine dair gerçekleştirilen projelerin detaylı bilgileri raporun *Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti* bölümünde yer almaktadır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

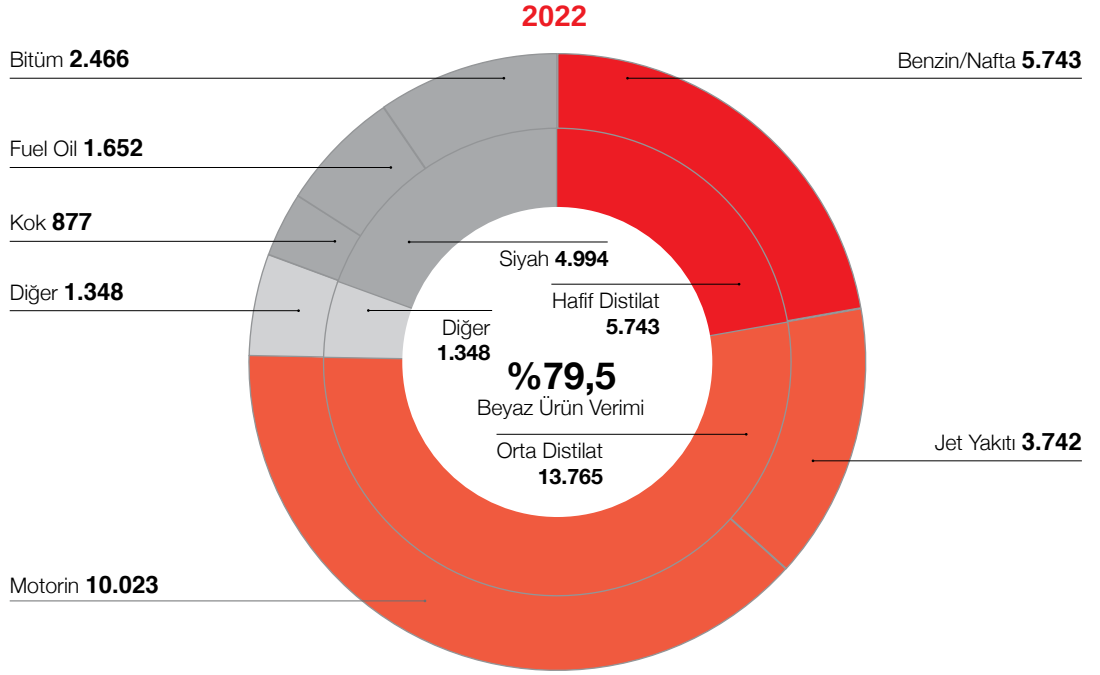
FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

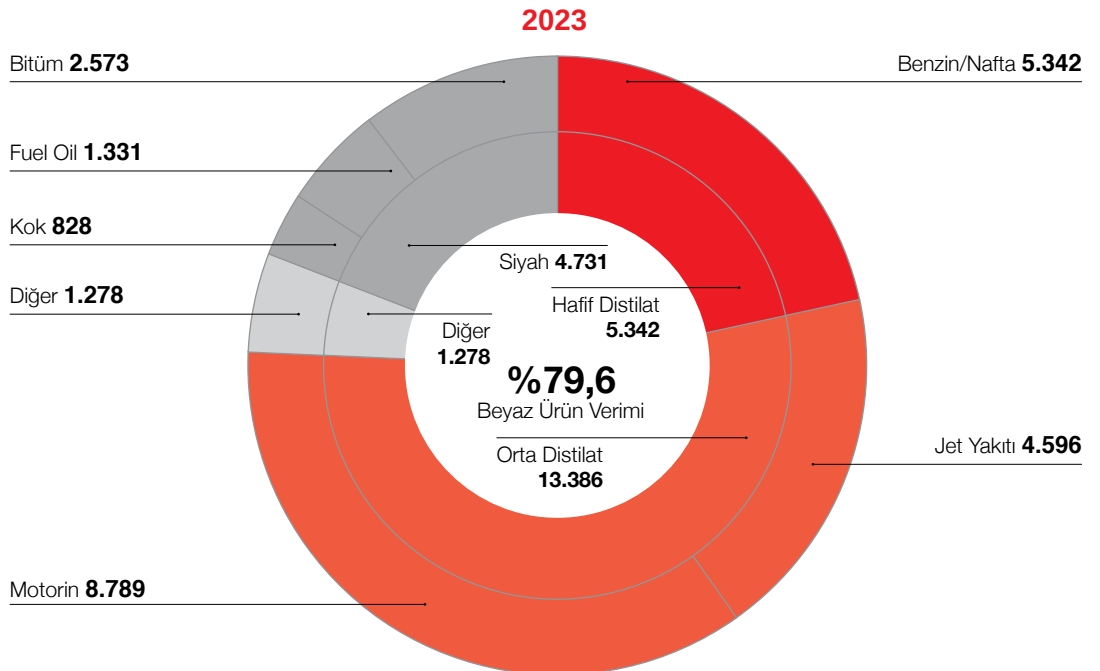
TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

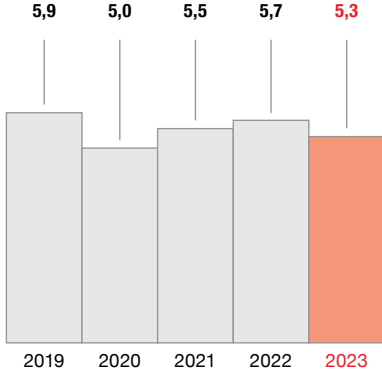
ÜRETİM VE SATIŞ (bin ton)



ÜRÜN VERİMLİLİĞİ



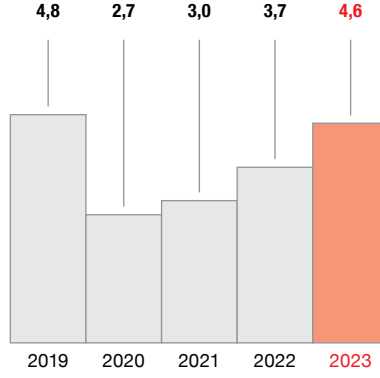
BENZİN/NAFTA (milyon ton)



5,3 milyon ton

Kapasite kullanımına bağlı hafif distilat üretimi 5,3 milyon ton gerçekleşmiştir.

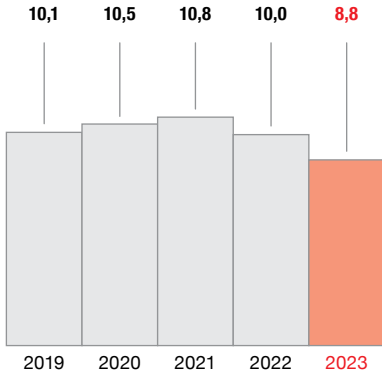
JET YAKITI/GAZYAĞI (milyon ton)



4,6 milyon ton

854 bin ton artışla ile jet yakıtı en çok artış gösteren ürün olmuştur.

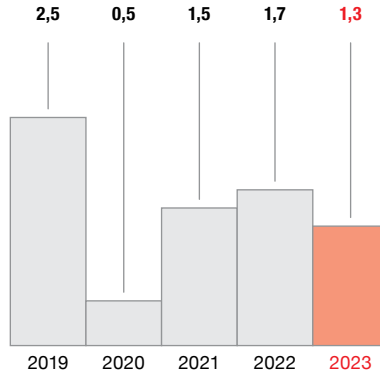
MOTORİN (milyon ton)



8,8 milyon ton

Kapasite kullanımına bağlı motorin üretimi 8,8 milyon ton gerçekleşmiştir.

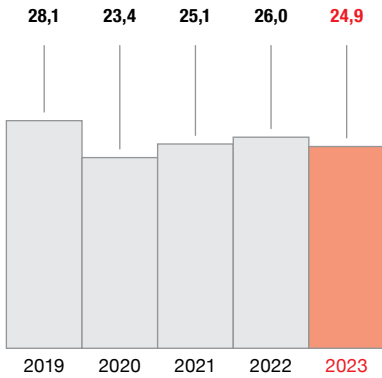
FUEL OIL (milyon ton)



1,3 milyon ton

Kapasite kullanımı ve talebe bağlı olarak fuel oil üretimi 1,3 milyon ton gerçekleşmiştir.

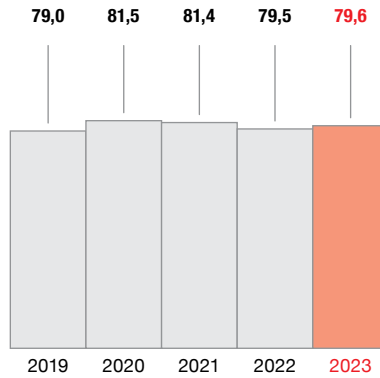
TOPLAM ÜRETİM (milyon ton)



24,9 milyon ton ✓

Kapasite kullanımına bağlı olarak üretim 24,9 milyon ton gerçekleşmiştir.

BEYAZ ÜRÜN (%)



%79,6

Yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği %79,6 olarak gerçekleşmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



İZMİT RAFİNERİSİ

İzmit Rafinerisi, 2014 yılında Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinin ardından ulaştığı 14,5'lik Nelson Kompleksite Endeksi ile dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden birisidir. 2023 yılında Rafineri'de ham petrol ve yarı mamul dâhil 12,1 milyon ton şarja verilmiş ve 11,3 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. Rafinerinin 2023 yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı, 12,9 milyon tonu yurt içi olmak üzere, 14,8 milyon ton olmuştur.

2023 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

Benzin stok optimizasyonu projesi

İzmit Rafinerisi'nde benzin ürünü ve komponent servislerindeki 6 adet tankın servisi değiştirilerek ulusal markerlı benzin stok hacminde 7.000 m³ (%34,7) artış sağlanmıştır. Çalışmanın yatırım bedeli 22.000 ABD doları olup, iç piyasada artan benzin taleplerini karşılamak için artırılan depolama kapasitesi ile 2,5 milyon ABD doları/yıl getiri hesaplanmıştır.

MTBE tanker dolumu taşma sisteminin devreye alınması

İzmit Rafinerisi'nden Kırıkkale Rafinerisi'ne MTBE taşımaları için kullanılan tankerlerin camlock bağlantı sistemlerinde revizyon yapılmıştır.

Revizyon sonrası mevcut MTBE dolum kollarının arkadan camlock bağlantılı olan yeni tankerlere sorunsuz bir şekilde dolum yapabilmesi için, 7 nolu dolum adasında hâlihazırda kurulu bulunan taşma switch sistemi devreye alınmıştır.

Plant-63 DCS modernizasyonu

Plt-63 Üniteleri FOXBORO DCS sistemi için yedek parça ve servis desteğinde yaşanan sorunlar nedeniyle başlatılan modernizasyon projesi ile Honeywell sistemine geçiş 2023 yılı Nisan-Mayıs aylarında yapılan planlı duruş çalışmaları süresince tamamlanmış; yaklaşık 5.500 I/O ve 4.000 adet Modbus revizyonu ile DCS/ESD sistemi devreye alınmıştır.

11,3 milyon ton
petrol ürünü üretilmiştir







GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

181



İZMİR RAFİNERİSİ

7,66 Nelson Kompleksite Endeksine sahip olan İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir. 2023 yılında Rafineri'de ham petrol ve yan mamul dâhil 9,7 milyon ton şarja verilmiş ve %81,8 kapasite kullanımı ile 9,4 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. Rafineride 5,8 milyon tonu yurtiçi olmak üzere toplam 8,8 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

2023 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Sene başında devreye alınan U-9200 CCR Platformer Revamp projesi ile ünite kapasitesi 165 m³/saatten 225 m³/saate yükseltilmiştir. Oluşan ilave kapasite ile mevcut U-200 Reformer Ünitesi'nde işlenen şarj U-9200'de işlenerek eski teknolojiye sahip U-200 Reformer Ünitesi devreden çıkarılmıştır. Bu sayede daha yüksek verim ve kalitede platformate ürünü ve hidrojen üretimi sağlanmıştır. Projenin getirisi yıllık 13,9 milyon ABD doları olarak hesaplanmıştır.
- U-8100 Vakum Distilasyon Ünitesi'nde elde edilen hafif vakum gaz yağı (LVGO), ağır vakum gaz yağı (HVGO) ve vakum dip ürünün ayrışmasında verimi artırmak amacıyla kolonda revamp çalışması yapılacak, ayrıca ikinci yatakta yeni nesil yapıllı dolgulara geçilecektir.

Bu sayede ayrışım performansında ve ürün marjlarında artış sağlanacaktır. Projenin tüm detay mühendislik ve tedarik safhaları tamamlanmış olup Ocak ayında saha montajı yapılacaktır. Proje ile yıllık 4 milyon ABD doları getiri beklenmektedir.

- TK-3045-3052 küre tanklarının depreme karşı güçlendirilmesi projesi kapsamında tankların riskli olan taşıyıcı yapıları deprem yönetmeliğine uygun olarak güçlendirilmektedir. Yapım sürecinde olan projede sahada %75 fiziki ilerlemeye ulaşılmıştır.

9,4 milyon ton
petrol ürünü üretilmiştir







GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



KIRIKKALE RAFİNERİSİ

Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine de sahiptir. 2023 yılında Rafineri'de ham petrol ve yarı mamul dâhil 3,7 milyon ton şarja verilmiş ve %68,5 kapasite kullanımı ile 3,6 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. İç Anadolu'nun tüketim ihtiyacını karşılamak üzere yapılan toplam ürün satışı yıl sonu itibarıyla 4,5 milyon ton olmuştur.

2023 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Tank operasyonlarında sağlıklı seviye ve stok takibinin yapılması, tanklarda olası taşmaları ve devamında oluşabilecek katastrofik olayları engellemek amacıyla tanklara yüksek seviye koruma sistemi kurulmuştur.
- Operasyonel emniyeti artırmak amacıyla beyaz sloplar dâhil tüm slopların ham petrol tankına yapılması uygulamasından vazgeçilerek mevcut tanklardan bir tanesi Slop Oil Tanki için tasarlanmış ve proses ünitelerinden yeni hatlar çekilmiştir. Ham petrol şarjına slop akımının enjeksiyonunu sağlayacak G-1133 A/B pompaları ve çıkış akımına kontrol vana konfigürasyonu tesis edilmiştir. Bu sayede stok yönetimi de daha kolaylaştırılmıştır. F-54 projesi ile ürün portföyünde olmayan ancak müşteri talebi ve lojistik kolaylığı açısından rafinerinin mevcut alt yapısı kullanılarak rafineriye yeni bir ürün portföyü kazandırılmıştır. Kara dolum satışı yapılan motorine markerli biyodizel harmanlama sistemi kurulmuş böylece yasal mevzuat gereği biyodizelli motorin satışına başlanmıştır.
- Benzin satışlarında alttan doldurularak taşınması düşünülen ince ürünler için Vagon Alttan Dolum projesi tamamlanmıştır.
- Sıfır karbonlu elektrik üretimi kapsamında gerçekleştirilen hibrit GES santrali projesinin 12,58 MWm'lık 1. etabı tamamlanmıştır. Projenin 16,72 MWm'lık 2. etabının saha çalışmaları devam etmektedir.
- Yangınla Mücadele Modernizasyon Projesi Etap-3 çalışmaları kapsamında 2 adet ham su tankı (toplam 30 bin m³), yeni yangın suyu pompa istasyonu (7 adet yeni pompa, mevcut istasyondaki pompaların yeni istasyonu taşınması ve ilgili hatların çekilmesi), rafineri sahası etrafındaki yangın suyu ring hattının yenilenmesi ve Petrol Hareketleri Üretim Müdürlüğü sahaları içerisinde belirlenen noktalara kule monitor montajlarının gerçekleştirilmesi tamamlanmıştır.
- Proses 1-2 Üniteleri Soğutma Suyu Hatlarının Yenilenmesi projesi ile soğutma suyu hatlarının çok büyük bir kısmı yenilenmiştir ve özellikle kaçakların yaşandığı düşük çaplı soğutma suyu hatları yer üstüne alınmıştır. Böylece kaçak oluşması halinde tespiti ve bakımı güvenilirliğe katkı sağlanmıştır.
- Proses emniyeti risklerini kontrol altına almak amacıyla bağımsız/ilave enstrüman ve yeni ESD korumaları tesis edilmiş ve proses fırınlarında SifPro aksiyonları gerçekleştirilmiştir. Yeni Kükürt Ünitesi'nin kurulumu kapsamında proje çalışmalar devam etmiştir.
- Rafinerinin ihtiyacı olan buhar sistemlerinde güvenilirliği arttırmaya yönelik olarak modüler kazanın devreye alma hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca yeni kazan ile ilgili proje çalışmaları devam etmiştir.

3,6 milyon ton
petrol ürünü üretilmiştir

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



BATMAN RAFİNERİSİ

Türkiye'nin ilk rafinerisi özelliğini taşımaktadır. Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler ile Kırıkkale ve İzmit Rafinerilerinde üretilen satışa hazır motorin ve benzin ürünleri, demiryolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır. 2023 yılında Rafineri'de 709 bin ton ham petrol işlenmiş, 630 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

2023 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Batman Rafinerisi alttan dolum sistemi temel mühendislik ve detay mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, 2024 yılında kurulumu sonuçlandırılacaktır.
- Çevre izninin devamı için şart olan ve emisyonları azaltmayı hedefleyen VRU (Vapor Recovery Unit) sistemi kurulumu için temel mühendislik çalışmaları tamamlanmıştır.
- Dolum sisteminin buhar ile ısıtılması sistemi yerine kızgın yağ ile ısıtılması sistemine geçiş için gerekli metal işlerine başlanmış olup, 2024 yılı ikinci çeyrek sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. Yılda yaklaşık 394 bin ABD doları tutarında finansal tasarrufa karşılık gelen enerji kazanımı hedeflenmektedir.
- TK-200.002 bitüm tankı izole malzemelerinin 10 mm'den 15 mm'ye artırılması ile yılda 108 bin ABD doları finansal tasarrufa karşılık gelen enerji kazanımı olması beklenen projenin 2024 yılı ilk çeyrekte tamamlanması öngörülmektedir.
- Vagon dolum ünitesinde gözle kontrolü yapılan dolum kollarına akışmetre ve shut-off vana alınarak, vagon dolumların emniyetli yapılması ve vagonların ideal miktarda dolulukla taşınması sağlanarak navlun ücretlerinde optimizasyon yapılması hedeflenmiştir. Toplam 12 adet kola akışmetre alınarak 2024 yıl sonunda yüksek kükürtlü motorin ve gazyağının emniyetli taşınması planlanmıştır.
- Terminal Otomasyon Sistemi (TAS) kurulumu tamamlanmış olup, devreye alınmıştır.

707 bin ton
petrol ürünü üretilmiştir







TUPRAS TRADING

Tüpraş'ın %100 iştiraki olan ve merkezi Londra'da bulunan Tupras Trading Ltd'in temel amacı piyasa fırsatlarını değerlendirerek Tüpraş'ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaktır.

2018 yılında Londra Ticaret Ofisi olarak faaliyetlerine başlayan Tupras Trading Ltd, önceki yıllarda olduğu gibi, 2023 yılında da fuel oil, hafif ve orta distilat ve ham petrol ürünlerinin ticareti ile Tüpraş'ın faaliyetlerine olumlu katkısını sürdürmüştür. Tüpraş, stok fiyat riskinin yönetilmesine yönelik vadeli piyasalar türev işlemlerini de Tupras Trading Ltd aracılığıyla yapmaktadır.

Tupras Trading Ltd ihale yöntemine ek olarak bire bir müzakere yönteminin de kullanılmasıyla fiyat optimizasyonunun yanı sıra ithalatın FOB, ihracatın CIF bazına çevrilmesi suretiyle navlun optimizasyonu da amaçlamaktadır.

Tupras Trading Ltd sektörün birçok belirsizlik ve volatilité içerisinde olmaya devam ettiği 2023 yılında, tecrübeli ticari ekipleri sayesinde tedarik zincirini çeşitlendirmeye devam etmiştir.

Şirket, Tüpraş'ın ham petrol ve ara ürün tedarik zincirinde kesinti yaşamadan operasyonlarını sürdürmesini, ürünlerini yeni coğrafyalara en

kârlı şekilde ihraç etmesini, rafineri sisteminin optimize edilmesine imkân veren ticari esnekliğin oluşturulmasını, süreçlerine ek olarak üçüncü taraf ticaretinde de aktif rol oynayarak önemli gelir elde edilmesini sağlamıştır.

2023 yılında fuel oil, hafif ve orta distilat olmak üzere toplam 4,5 milyon ton üzerindeki ürün ticareti ve Tüpraş rafinerilerinin ihtiyacına yönelik 6,5 milyon tondan fazla spot ham petrol bağlantıları Tupras Trading Ltd aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında Tupras Trading Ltd güçlenen finansal kaynakları, yeni navlun optimizasyonu fırsatları ve farklı piyasalardaki aktif yaklaşımı sayesinde, üçüncü taraf ilişkileri işlemlerinde yaklaşık 1,3 milyon ton üçüncü taraf işlemi gerçekleştirmiştir.

Tupras Trading Ltd'in iş modelinin doğal bir parçası olan piyasa riskinin ve operasyonel risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kârlılık açısından önem taşımaktadır. Söz konusu risklerin takibi, yönetimi ve raporlanması ilgili risk politikaları kapsamında gerçekleştirilmektedir. Şirketin maruz kalabileceği risklerin tespiti, gerekli görülen ek tedbirlerin alınması ve politikaların geliştirilmesi Tüpraş Risk Yönetimi Komitesi tarafından yürütülmektedir.

4,5 milyon ton
petrol ürünü ticareti



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

OPET

Akaryakıt dağıtım sektöründe faaliyet gösteren Opet, Türkiye genelinde yaygın bir dağıtım ağına hizmet vermektedir. 2023 yılında Opet'in satışları pazar büyümesine paralel olarak artmıştır. Opet, beyaz ürün pazarında 3'üncü, siyah ürün pazarında 1'inci konumundadır. Türkiye'deki tüm havalimanlarında yerli ve yabancı pek çok havayoluna hizmet veren THY-Opet, 2023'te 1.008.283 m³ jet yakıtı satış seviyesine ulaşmıştır.

Opet Fuchs, otomotiv ve endüstriyel yağlayıcılar ile oto bakım ürünlerini İzmir Aliağa'da bulunan yeni tesisinde üretmekte olup 2023 yıl sonunda 44.892 ton madeni yağ satış seviyesine ulaşmıştır.

Opet, önceliği olan müşteri memnuniyetini koruyarak ve dijital dönüşüm konusunda öncü olarak kârlılıktan ödün vermeden sektörün üzerinde büyümeyi hedeflemektedir.

Şirket 2024 yılında, yenilenebilir enerji projelerini değerlendirip yeni işbirliği WAT Mobilite Çözümleri ile elektrikli araç şarj istasyonları kurulmasına yönelik projeleri yürütmeye devam edecektir.

Opet, Koç Holding'in iklim kriziyle mücadele yolunda 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefi doğrultusunda başlattığı somut ve uygulanabilir adımları içeren Karbon Dönüşüm Programı kapsamında gerekli aksiyonları almaktadır.

Opet, sosyal etki yaratan projelere verdiği önem ile sosyal sorumluluk projelerini işinin bir parçası olarak görerek, "Bilinçli toplum projeleri" olarak nitelendirdiği çalışmaları ile sorunlara kalıcı çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ortak girişimi olan Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ne (WEPS) 2017 yılında imza atan Opet, 2018 yılında başlayan Opet istasyonlarda kadın istihdamının artırılmasına ve mesleki cinsiyet kavramının yok edilmesine yönelik geliştirilen "Kadın Gücü Projesi"ni hayata geçirmiştir. "Kadın Gücü"ne destek veren ve "kadın güçlü olursa, toplum güçlü olur" anlayışı ile faaliyetlerini yürüten Opet, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) ile akaryakıt dağıtım sektöründe bir ilke imza atarak "Eşitsek Fark Eder" Projesi'ni başlatmıştır. Kadının Güçlenmesi Prensipleri'nin (WEPS) etkin bir şekilde uygulanmasını hızlandıracak olan Opet, 4 aşamadan oluşacak proje kapsamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı'nı oluştururken yaklaşık 16.000'i bulan akaryakıt istasyonu çalışanlarına

%19,0

Beyaz ürünlerde %19,0 pazar payı ile 3'üncü

%28,4

Siyah ürünlerde %28,4 pazar payı ile 1'inci

ve paydaşlarına "temel toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri" verecektir. Projedeki ana hedef, Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPS) etkin bir şekilde uygulayarak sektör ve toplumda toplumsal cinsiyete duyarlı kurum politikaları ve uygulamalarını geliştirmektir.

Opet markasının hijyenle özdeşleşmesinin ilk adımı olan Temiz Tuvalet Kampanyası 23 yıl önce başlayarak bugün tüm Türkiye'nin benimsediği bir uygarlık projesine dönüşmüştür. Uygulandığı ilk günden bu yana toplumsal değişim yaratan Temiz Tuvalet Kampanyası, Opet istasyonları dışında kamu iş birlikleri ile yapılan eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları ile devam etmektedir. Opet, sosyal etki yaratan projeleriyle öncülük yapmaya devam etmektedir.

2004 yılında başlayan "Yeşil Yol Projesi", 2005 yılında başlatılan "Örnek Köy Projesi", 2013 yılında başlatılan "Trafik Dedektifleri Projesi", 2021 yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu ve Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü iş birliğiyle başlayan "İşimiz Temiz Projesi" ve yine 2021 yılında yaşanan orman yangınlarından olumsuz etkilenen köyler özelinde kalkınma çalışmalarını içeren "Doğaya Saygı Projesi" ile Opet, ülkesine fayda sunma amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Opet ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle 2022 Kasım ayında başlayan "Tertemiz Yarınlar Okullardan Başlar Projesi" kapsamında ise tüm Türkiye'de ana sınıfından lise son sınıfa kadar farklı eğitim modülleri ile öğrencilerin temizlik ve hijyen konularındaki farkındalıklarının artırılması hedeflenmektedir.

Öte yandan Opet, Çanakkale Savaşları'nda Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 19'uncu Tümen Komutanlığı yaptığı dönemde kullandığı Eceabat/Maydos Fırka Karargâhı'nı 100'üncü yıl anısına restore etmektedir. Karargâhın 2024 yılında ziyarete açılması planlanmaktadır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

DİTAŞ DENİZ TAŞIMACILIĞI

45 yılı aşkın deneyimiyle Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2023 yılında 10,8 milyon ton ham petrol ve 7,2 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %88,4'ü, petrol ürünü taşımalarının %94,7'si Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, 2023 yılında toplam ürün taşımalarının %1,4'ü THY Opet, %3,9'u ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

ISPO Sertifikası'na sahip Türkiye'deki ilk şirket olan Ditaş; gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) koduna, ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) koduna ve Gönüllü MLC (Denizcilik Çalışma Konvansiyonu) Uygunluk sertifikalarına sahiptir. Ayrıca, Şirket'in ofis, gemileri ve terminalleri için ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi belgeleri mevcuttur.

Ditaş, İzmir Terminali'ne kılavuzluk hizmetleri için Uluslararası Pilotaj Organizasyonu Standardı'na Uygunluk Sertifikası (ISPO) almıştır. Bu sertifika ile Türkiye'de ilk, dünyada ise 11'inci şirket ünvanına sahip olmuştur.

Tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen Tanker Management Self Assessment (TMSA)

uyum çalışmalarını ilerletmek için 2023 yılında boşluk analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin, Petrol Şirketleri Uluslararası Denizcilik Forumu (OCIMF) Sire sistemine üye kuruluşlarca denetimleri gerçekleştirilmekte, uygunlukları ölçülmektedir. Değişmekte olan Sire sistemi (Sire 2.0) için geçiş çalışmaları tamamlanmıştır.

Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda Kalite Derneği (KalDer), Deniz Temiz Derneği (TURMEPA), Baltic and International Maritime Council (BIMCO) ve International Association of Independent Tanker Owners (Intertanko) üyesidir.

Ditaş, kaliteli, emniyetli ve çevreci hizmet için çalışma alanını ilgilendiren ulusal ve uluslararası mevzuatı sürekli takip etmekte, gerekli uyum çalışmalarını zamanında tamamlamaktadır. Bu kapsamda, gemiler ve terminaller için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde zorunlu eğitimler alınmaktadır. Ayrıca risk değerlendirme, acil eylem planları, periyodik sağlık kontrolleri gibi mevzuat gereği yapılması gereken çalışmalar, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimleri ile birlikte yürütülmektedir. Yıl içinde Koç Holding İSG Standartlarına uyum çalışmaları yapılmıştır.

10,8 milyon ton
ham petrol taşıması

7,2 milyon ton
petrol ürünü taşıması



661.787 DWT

Ditaş'ın filo kapasitesi 2023 yıl sonu itibarıyla 661.787 DWT'a yükselmiştir.

Denizcilik siber güvenlik açısından kritik sektör olarak belirlendiği için Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) faaliyetlerine ulusal mevzuata uygun olarak devam etmektedir. Dijitalleşme çalışmaları ve Şirket'in Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında gemilerde ve ofiste tanker yönetimi için bir software program kullanılmaktadır. Gemi personelinin işe alımı ve gemiye katılışı öncesi yetkinlik değerlendirmelerinin online olarak yapıldığı bir sistem devreye alınmıştır. Gemi personelinin mesleki yeterliliğinin ve emniyet kültürünün geliştirilmesi amacıyla denizcilğe yönelik dijital eğitimlerde sektörde lider, uluslararası bir firmayla çalışmalar birlikte yürütülmektedir. Ayrıca yıl içinde zabitanların davranış bazlı yetkinlik değerlendirmesi uygulamasına da başlanmıştır. Eğitim enstitörleri tarafından gemi üzerinde verilen emniyet ve acil durum eğitimleri ile personelin emniyet bilincinde gelişim sağlanmaktadır.

2009 yılında Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol ve kimyasal ürün gemilerinin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmeye, 2010 yılından itibaren ise gelen gemilerin ulusal, uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğu kontrol edilip raporlanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda 2023 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 148 adet gemiye denetim, 308 gemiye loading master (yük operasyon kaptanlığı) hizmeti sunulmuştur.

Ditaş 2023 yılı faaliyetlerini Ocak-Mart döneminde toplam 14 tanker ve 542.717 DWT'luk kapasiteli filosu, Nisan-Kasım döneminde 15 tanker ve 647.888 DWT'luk kapasiteli filosu ve Aralık ayında ise 16 tanker ve 661.787 DWT'luk kapasiteli filosu ile yürütmüştür.

Ditaş faaliyetlerini 2023 sonu itibarıyla toplam 470.067 DWT'luk 4 ham petrol tankeri, 61.283 DWT'luk 4 asfalt tankeri, toplam 130.437 DWT'luk 8 ürün tankeri ve Tüpraş'ın İzmit ile Aliağa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörçülük ve palamar hizmetleri için 13 adet römorkör, 6 adet palamar botu, 1 adet servis botu, 2 acente botu ve 1 adet pilot botu ile sürdürmektedir.

DİTAŞ'IN BAĞLI ORTAKLIKLARI

ŞİRKET	SAHİP OLDUĞU DENİZ ARACI
Üsküdar Tankercilik A.Ş.	T. Sevgi Tankeri
Kadıköy Tankercilik A.Ş.	T. Gönül Tankeri
Beykoz Tankercilik A.Ş.	T. Sadberk Tankerleri
T. Damla Denizcilik A.Ş.	Römorkörler ve Palamar Botları
Sarıyer Tankercilik A.Ş.	T. Suna Tankeri
Karşıyaka Tankercilik A.Ş.	T. Leyla Tankeri
Kartal Tankercilik A.Ş.	T. Esra Tankeri
Maltepe Tankercilik A.Ş.	T. Aylin Tankeri
Karaköy Tankercilik A.Ş.	T. Caroline Tankeri
Çengelköy Tankercilik A.Ş.	T. Nevbahar Tankeri
Bakırköy Tankercilik A.Ş.	T. Semahat Tankeri
Pendik Tankercilik A.Ş.	T. Adalyn Tankeri
Tuzla Tankercilik A.Ş.	T. Elinor Tankeri
Göztepe Tankercilik A.Ş.	T. Fatma Tankeri
Salacak Tankercilik A.Ş.	T. Cumhuriyet Tankeri (*)
Kuruçeşme Tankercilik A.Ş.	T. Kuruçeşme Tankeri (**)
Balat Tankercilik A.Ş.	T. Balat Tankeri (***)
Florya Tankercilik A.Ş.	Yeni İnşa (****)
Tarabya Tankercilik A.Ş.	Yeni İnşa (****)

Beykoz Tankercilik A.Ş. aktifindeki T. Cumhuriyet (Blue Ship) isimli gemimizin satışı ve 23 Aralık 2021 tarihinde yeni armatörüne teslimi gerçekleşmiştir.

(*) 30 Haziran 2022 tarihinde Hong Kong siciline kayıtlı OCEAN ANGEL isimli, 2017 yapımı, 6.600 DWT'luk tanker satın alınmış olup, Cumhuriyet adı verilmiştir.

(**) Kuruçeşme Tankercilik A.Ş. 13. Aralık 2022 tarihinde tescil edilmiştir. 30 Mart 2023 tarihinde Fos Athens isimli, 2015 yapımı, 105.171 DWT'luk tanker satın alınmış olup, T. Kuruçeşme adı verilmiştir. Türk Bayraklı ilk Aframax Tankeri'dir.

(***) Balat Tankercilik A.Ş. 04 Ekim 2023 tarihinde tescil edilmiştir. 23 Kasım 2023 tarihinde Marshall Island siciline kayıtlı Hz. Singapura isimli, 2022 yapımı, 13.899 DWT'luk tanker satın alınmış olup, T. Balat adı verilmiştir.

(****) RMK Marine'e 2 adet ürün tankeri siparişi verilmiştir. Tankerlerin 2026 yılında teslim alınması planlanmaktadır. Tankerler için kurulan Florya Tarabya Tankercilik A.Ş. ve Tarabya Tankercilik A.Ş.'nin 21.12.2023 itibarıyla tescil işlemleri tamamlanmıştır.

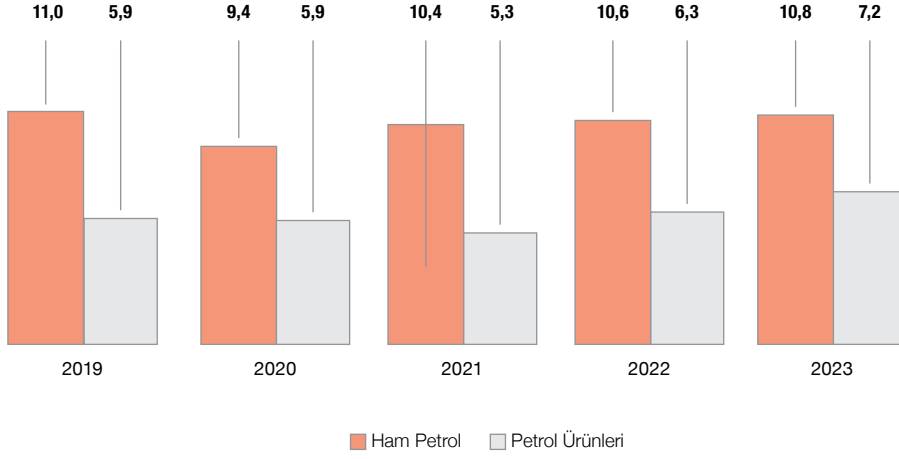
RAPORLAMA DÖNEMİNDE DİTAŞ'IN TANKER ALIMLARI

30 Mart 2023 tarihinde Fos Athens isimli, 2015 yapımı, 105.171 DWT'luk tanker satın alınmış olup, T. Kuruçeşme adı verilmiştir. Türk bayraklı ilk Aframax Tankeri'dir.

23 Kasım 2023 tarihinde Marshall Island siciline kayıtlı Hz. Singapura isimli, 2022 yapımı, 13.899 DWT'luk tanker satın alınmış olup, T. Balat adı verilmiştir.



DİTAŞ - TAŞINAN HAM PETROL VE PETROL ÜRÜNLERİ (milyon ton)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

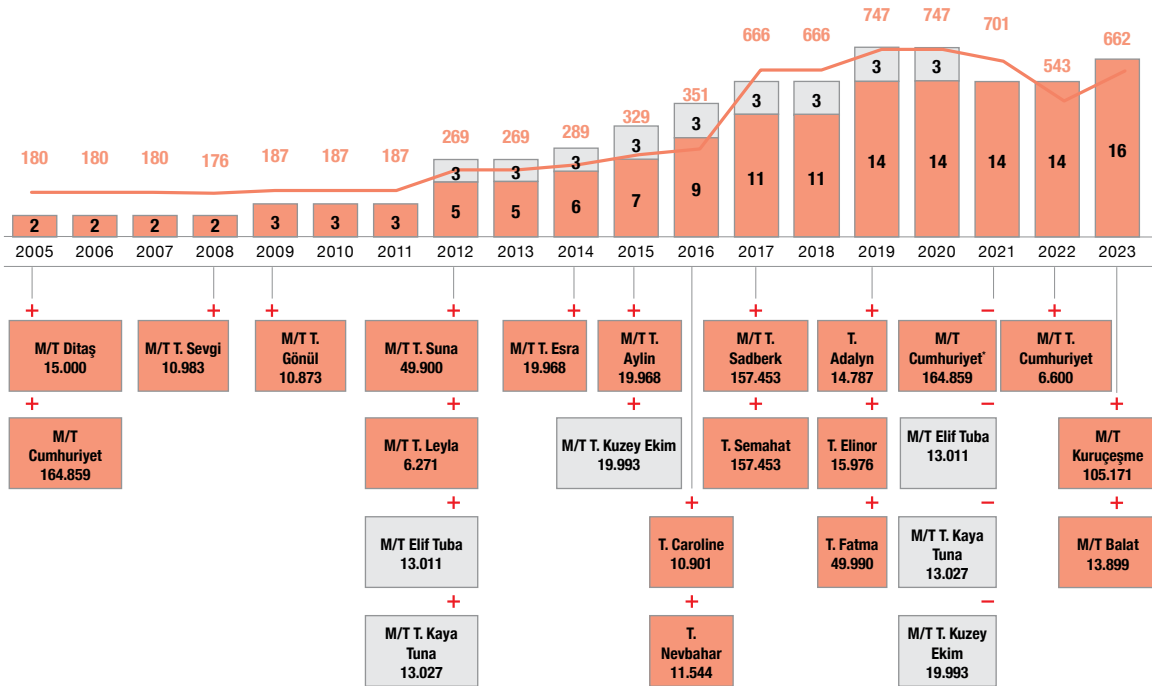
TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

DİTAŞ - YILLAR İTİBARIYLA GEMİ ADEDİ VE DWT BÜYÜKLÜĞÜ

■ Gemi adedi DİTAŞ
■ Gemi adedi-Bareboat
— Toplam 1.000 DWT



TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

- Filodan çıkan gemi
+ Filoya eklenen gemi

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Ditaş'ın Sahip Olduğu Tankerler



M/T T. Sevgi

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2008
DWT	10.983 ton
Uzunluk	131,85 m



M/T T. Gönül

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	10.873 ton
Uzunluk	131,85 m



M/T T. Caroline

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	10.901 ton
Uzunluk	131,85 m



M/T T. Nevbahar

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	11.544 ton
Uzunluk	130,12 m



M/T T. Leyla

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2011
DWT	6.271 ton
Uzunluk	121,62 m



M/T T. Suna

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2012
DWT	49.990 ton
Uzunluk	183,31 m



M/T T. Esra

Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2014
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m



M/T T. Fatma

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2014
DWT	49.990 ton
Uzunluk	183,11 m



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

					
M/T T. Aylin		M/T T. Sadberk		M/T T. Semahat	
Tanker Tipi	Asfalt	Tanker Tipi	Ham Petrol	Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2015	Yapım Yılı	2017	Yapım Yılı	2017
DWT	19.928 ton	DWT	157.453 ton	DWT	157.453 ton
Uzunluk	156,50 m	Uzunluk	277,17 m	Uzunluk	277,17 m

					
M/T Adalyn		M/T Elinor		M/T. Cumhuriyet	
Tanker Tipi	Asfalt	Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü	Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2019	Yapım Yılı	2019	Yapım Yılı	2017
DWT	14.787 ton	DWT	15.976 ton	DWT	6.600 ton
Uzunluk	153,9 m	Uzunluk	153,63 m	Uzunluk	109,7 m

			
M/T. Kuruçeşme*	M/T. Balat**		
Tanker Tipi	Ham Petrol	Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2015	Yapım Yılı	2022
DWT	105.171 ton	DWT	13.899 ton
Uzunluk	244,33 m	Uzunluk	146,0 m

* 30 Mart 2023 tarihinde filoya katılmıştır.

** 23 Kasım 2023 tarihinde filoya katılmıştır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.

Şirket, 2023 yılı boyunca İzmit-Kırıkkale, Kırıkkale-Batman ve Kırıkkale-Mersin hatlarında DTİ olarak yaptığı akaryakıt taşımalarının yanı sıra Sivas-İskenderun hattında Haziran 2020'de başlatılan demir cevheri taşımalarını da organizatörlük belgesi ve sıfatıyla gerçekleştirmiştir. Tüpraş DAP taşımaları kapsamında hem İzmit-Ankara Güvercinlik hem de Kırıkkale-Mersin arasındaki motorin ve benzin taşımaları yapılan şirket sayısı 2023 yılında 3'e çıkmıştır.

2023 yılında taşıdığı akaryakıt ürünü ve ara ürün miktarı 2,2 milyon ton olan Körfez Ulaştırma, bu miktarın %99'unu kendi trenleri ile gerçekleştirmiştir. Körfez Ulaştırma'nın organizatörlük rolü ile taşıdığı demir cevheri miktarı ise 2023 yılında 64 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Körfez Ulaştırma trenlerinde 2023 yıl sonu itibarıyla 87 makinist görev yapmaktadır. Şirket'in, İstanbul ve Ankara ofisleri ile Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi içindeki lokomotif atölyesi ve deposunda 2023 yıl sonu itibarıyla 51 adet personeli bulunmaktadır. Ek olarak yetiştirilmek üzere istihdam edilmiş ve eğitimi süren 23 tren makinisti adayı da bulunmaktadır.

Karayolu taşımalarında rekor düşüş

Körfez Ulaştırma'nın 2017 yılında %62 olan demiryolu taşımalarının toplam karayolu ve demiryolu taşımaları içindeki payı 2023 yılında gösterdiği başarılı performans ile %93'e çıkarılmıştır. Sağlanan ekonomik faydanın sağlamanın yanı sıra karayollarındaki tanker trafiğinin azaltılması yoluyla çevresel ve toplumsal fayda sağlamıştır.

Daha Çevreci Taşımacılık

1 tonluk bir ürünü 1 km taşımak için oluşan emisyon üretimi karayoluna kıyasla, dizel lokomotiflerde 4'te birine, elektrikli lokomotiflerde 8'de birine kadar düşmektedir. 2023 yılında elektrikli hatlarda hibrit lokomotiflerin taşıma yapması ile Tüpraş taşımalarında bir önceki yıla göre Kapsam-1 emisyonlarında yaklaşık 725 ton CO₂e emisyonu azaltılmış ve bir önceki yıla göre %5 düşüş gerçekleşmiştir. Hibrit lokomotiflerin operasyona dâhil olması ile toplam emisyon (Kapsam-1 ve Kapsam-2) miktarında 962 ton CO₂e azaltım olmuştur. Aynı miktar taşımanın karayolunda yapılmasına göre ise azaltılan CO₂e emisyon miktarı ise 36.000 tondur. Demiryolu taşımaları sayesinde, 2023 yılında 90.000 adet tanker seferinin önüne geçilmiştir. Kuruluşundan günümüze ise Körfez Ulaştırma, çevreci demiryolu taşımacılığı ile 480.000

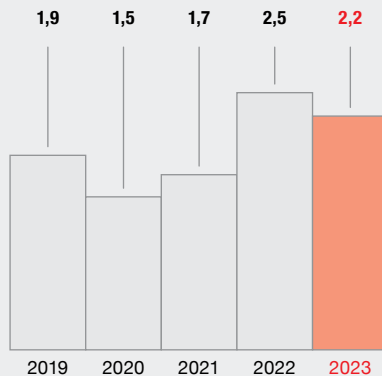
adet kara tankeri seferinin önüne geçerek kara yolu taşımacılığına kıyasla 134 bin ton eşdeğer CO₂ salımına engel olmuştur.

"Karbon Nötr 2050" hedefi kapsamında faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonları takip edilerek azaltılması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu doğrultuda ISO 14064-1 Standardına uygun olarak Kapsam 1, Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının 2018-2023 yılları arasında doğrulanması ve onaylanması akredite kuruluş tarafından tamamlanmıştır. 2030 yılında faaliyetlerden kaynaklanan Kapsam-1 emisyon yoğunluk değerinin 2019 baz yılına göre %45 oranında azaltılması hedeflenmektedir.

Atölyeler

Kırıkkale Rafinerisi'nde yer alan ve ECM standartlarına göre hizmet veren Türkiye'deki en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesinin 2023 yılı revizyon programına göre 22 Körfez vagonu revizyonu hedeflere göre tamamlanırken, 45 dış firma vagon revizyonu hizmeti de gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde atölye kurulduğu 2017 yılından bugüne toplam 857 adet revizyon ve 8.295 adet tamir işlemini başarıyla gerçekleştirmiştir. Teker çakma faaliyetleri için gerekli yatırımlar tamamen yurt içi imkânlarla tamamlanmış olup, yıl içinde Körfez vagon ve lokomotifleri için toplam 213 teker takımı hazırlanırken, verilen dış hizmet kapsamında 100 teker takımı hazırlanmıştır. Lokomotif bakım atölyemizde de hizmet çeşitliliğin artıran yatırımlar devam etmekte olup, bütün bakım faaliyetleri yüksek emre amadelik sağlar şekilde sürdürülmektedir.

TOPLAM TAŞINAN AKARYAKIT ÜRÜNÜ VE ARA ÜRÜN MİKTARI (milyon ton)







GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

ENTEK ELEKTRİK ÜRETİMİ A.Ş.

Tüpraş'ın odaklanacağı dört stratejik iş kolundan biri olan "Sıfır Karbonlu Elektrik" alanında önemli bir yatırımı olan yenilenebilir enerji şirketi Entek, bu kapsamda gerekli aksiyonları almaktadır.

Kurulu Gücü: 492 MW

- 8 Hidroelektrik Santrali
- 1 Doğalgaz Çevrim Santrali
- 2 Rüzgâr Santrali

Sıfır Karbonlu Elektrik Alanında Atılan Adımlar

Yenilenebilir enerjide büyümeyi ve hidroelektrik kaynak ağırlıklı portföyünü çeşitlendirmeyi amaçlayan Entek, Süloğlu RES için 20 MW'lık Hibrit GES kapasitesine hak kazanmış olup, projenin ÇED ve imar süreci devam etmektedir. İlave olarak TEİAŞ'a yapılan kapasite artışı başvurusu sonucunda Süloğlu RES tesisi için 14,4 MW ek kapasite almaya hak kazanılmıştır. EPDK Kurul Kararı 14 Eylül 2023 tarihinde Entek'e tebliğ edilmiş olup, EPDK Kurul Kararı yükümlülüklerinin yerine getirilmesi süreci devam etmektedir.

Entek 'in hisse devri yöntemi ile 2021 yılında %100'ünü satın aldığı Süloğlu şirketi iştirak yapısının sadeleştirilmesi amacıyla 10 Kasım 2023 tarihinde Entek ile birleştirilmiştir.

Hâlihazırda yenilenebilir enerjide 380 MW olmak üzere, toplamda 492 MW elektrik kurulu güce sahip olan Entek, Resmî Gazete'de 19 Kasım 2022 tarihinde yayımlanan yeni mevzuatlar kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na depolama tesisi kurmak taahhüdü ile mevcut kapasitesine ilave 0,2 GW GES ve 1,3 GW RES olmak üzere toplamda 23 proje ile 1,5 GW ilave kapasite için ön lisans başvurusu yapmıştır. Bu ön lisans başvuruları kapsamında, toplam 628,3 MW kurulu güce sahip 10 adet depolamalı RES ve 90 MW kurulu güce sahip 2 adet depolamalı GES projesi için ön lisans alınmış olup projelerin geliştirme ve izin süreçlerine başlanmıştır. Ön lisans almış olan tüm projelerin Teknik Etkileşim Analizi (TEA) ve ÇED başvuruları yapılmış olup süreçleri devam etmektedir. TEİAŞ tarafından bağlantı kapasitesi tahsis edilen tüm projeler için ön lisanslar alınmış olup EPDK tarafından değerlendirme sürecinde olan bir proje kalmamıştır.

Kılık RES'e sahip olan Esinti Enerji şirketinin hisselerinin %73,7682'lik kısmının (dolaylı paylar dâhil) Entek ve %24,2634'lük kısmının Opet Petrolcülük tarafından devralınması işlemi, Hisse Alım Sözleşmesi uyarınca Rekabet Kurumu izni ve diğer tüm kapanış şartlarının yerine getirilmesi sonucunda 7 Kasım 2023 tarihinde tamamlanmıştır.

492 MW

Kurulu Gücü

- 8 Hidroelektrik Santrali
- 1 Doğalgaz Çevrim Santrali
- 2 Rüzgâr Santrali

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Entek, Koç Topluluğu için Selfie Projesi adı altında toplam 316 MW gücünde çağrı mektubu almıştır. Bu rakam tek bir topluluk için elde edilen en büyük kapasiteler arasındadır. Entek, bu kapasitenin 10 MW'lık kısmının başarıyla işletmeye alınmasında ana yüklenici olarak görev almıştır. Kalan 306 MW'lık kısmın hayata geçirilmesi için de topluluk şirketlerinin yatırım planlamalarına bağlı olarak proje yönetimi veya uçtan uca anahtar teslim çözümünüyle topluluğumuzun karbon nötr dönüşümünde kritik bir görev üstlenmektedir.

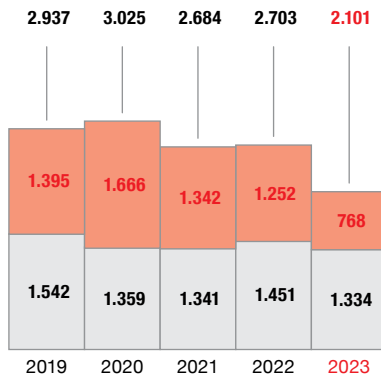
Yakın geçmişte 43 MW'lık GES projesinin yapımı alanında faaliyetlerde bulunmuş olan Entek; GES projeleri konusunda rekabetçi bir konumdadır. Önceliği, topluluk şirketlerinin Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında aldığı çağrı mektuplarını hayata geçirmek olan Entek, seçkin projelerde grup dışı firmalara da sunduğu anahtar teslim çözümleri ile çalışmalarını devam ettirmektedir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ PORTFÖYÜNÜN ÜRETİMİ (GWh)

GWh	2019	2020	2021	2022	2023
Süloğlu	212	222	215	230	227
Kınık	178	187	169	181	152
Damlapınar	71	66	50	68	47
Kepezkaya	115	100	63	99	60
Kumköy	98	79	43	65	84
Azmak	102	84	61	45	31
Kılavuzlu	276	235	178	179	154
Menzelet	664	577	458	475	419
Toplam	1.717	1.551	1.239	1.341	1.175

Entek 2023'te yaklaşık 2,1 milyar kWh satış gerçekleştirmiş ve 7.953 milyon TL konsolide gelir elde etmiştir. Satış miktarının 1,3 milyar kWh'lik kısmı üretimden yapılan satışlar olup yenilenebilir enerji kaynakların üretiminden yapılan satışların miktarı 1,0 milyar kWh'tir.

SATIŞ MİKTARI (GWh)



2,1 milyar kWh

Entek 2023'te yaklaşık 2,1 milyar kWh satış gerçekleştirmiştir.

□ Üretimden Satış ■ Ticari Satış



Yenilenebilir Enerji Santralleri

					
					
Azmak Hidroelektrik Santrali	Hidroelektrik Damlapınar Santrali	Hidroelektrik Kepezkaya Santrali			
Lokasyon	Mersin	Lokasyon	Karaman	Lokasyon	Karaman
Faaliyete Geçiş Yılı	2010	Faaliyete Geçiş Yılı	2010	Faaliyete Geçiş Yılı	2010
Kurulu Güç	24,4 MW	Kurulu Güç	16,4 MW	Kurulu Güç	28,0 MW





Hidroelektrik Kılavuzlu Santrali

Lokasyon	Kahramanmaraş
Faaliyete Geçiş Yılı	2012
Kurulu Güç	54,0 MW





Kumköy Hidroelektrik Santrali

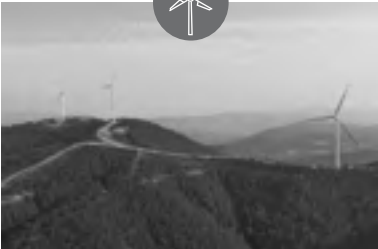
Lokasyon	Samsun
Faaliyete Geçiş Yılı	2011
Kurulu Güç	17,5 MW





Hidroelektrik Menzelet Santrali

Lokasyon	Kahramanmaraş
Faaliyete Geçiş Yılı	1992
Kurulu Güç	124,0 MW

					
					
Süloğlu Rüzgâr Enerji Santrali	Kınık Rüzgâr Enerji Santrali	Kocaeli Doğal Gaz Çevrim Santrali			
Lokasyon	Edirne	Lokasyon	İzmir	Lokasyon	Kocaeli
Faaliyete Geçiş Yılı	2015	Faaliyete Geçiş Yılı	2016	Faaliyete Geçiş Yılı	1998
Kurulu Güç	66 MW	Kurulu Güç	50 MW	Kurulu Güç	112 MW

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



TÜPRAŞ ENERJİ GİRİŞİMLERİ A.Ş. (TUPRAS VENTURES)

Girişim sermayesi şirketi olan Tupras Ventures, Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında odaklandığı inovasyon alanlarına yatırım yapmak, fırsatları ve yeni teknolojileri yakalamak, yeni iş modellerini ve olası iş birliklerini hayata geçirmek

amacıyla 2022 yılı sonunda kurulmuştur. Enerji dönüşümü, sürdürülebilirlik ve operasyonel mükemmellik alanlarına odaklanan Tupras Ventures, başta Avrupa ve Kuzey Amerika olmak üzere tüm coğrafyalara hizmet sağlamaktadır. Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.





Operasyonel Mükemmellik

Tüpraş, üretim süreçlerini operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek yatırımlarına devam etmektedir.

Şirket, rafinerilerinin performans ve güvenilirlik modellerini oluşturarak varlıkların dijital ikizleri üzerinden iyileştirme alanlarının tespit edilmesini sağlayacak saha denetimleri gerçekleştirmektedir. Bağlı operasyonlar ve bağlı dijital süreçlerle operasyonel mükemmelliğe ulaşmayı hedefleyen Şirket, dijital bakım çalışmaları, varlık yönetimi ve ekipman sağlığı, kurumsal sistem modernizasyonu, bakım süreçlerinde robotik ya da drone ile yapılan kontroller ve yapay zekâ kullanımı üzerine çalışmaktadır.

Tüpraş, üretim ve proses sistemleri ile ekipman varlıklarına ait bakım, planlama ve varlık strateji yönetiminin tek bir platformdan yürütülmesi için çalışmalara devam etmektedir. Sektöründe lider teknoloji tedarikçileri ile enerji maliyetleri, bakım masrafları ve operasyon verimliliğinde iyileşme fırsatı sunacak pilot projeler başlatılarak, sahada FEED (Ön Mühendislik ve Tasarım) çalışmaları yürütülmektedir.

Stratejik öncelikleri arasında yer alan Operasyonel Mükemmellik kapsamında dönüşümü desteklemek adına Tüpraş, çözüm sunan girişimler ile iş birlikleri gerçekleştirmektedir. Gerçekleştirilen iş birliklerinin detayları raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.

Operasyonel Mükemmellik kapsamında dönüşümü desteklemek adına Tüpraş, çözüm sunan girişimler ile iş birlikleri gerçekleştirmektedir.

Şirket aynı zamanda operasyonel Emre Amadelik puanının dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenilirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir. Emre Amadelik risklerinin yönetimine ilişkin detaylı bilgiler raporun *Risk Yönetimi* bölümünde yer almaktadır.



Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmellik kapsamında gerçekleştirilen projelerden kazanımlar

26,7 puan iyileşme

2008'den beri Enerji Yoğunluk Endeksi'nde iyileşme

51 adet

Enerji Verimlilik projeleri

84,7 milyon m³

Son 5 yılda atık su geri kazanımı

2.057 TJ

Seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu

485.504 ton CO₂e

Son 5 yılda seviyelendirilmiş CO₂ emisyon azaltımı

%4,6

Ham petrol başına tüketilen ham su kullanımında azaltım

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

**TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

205

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik
Ar-Ge
İnovasyon ve Girişimcilik
Dijitalleşme

Dijitalleşme, Future Fit Çalışmaları ve Dijital
Yetenek Geliştirme Programları
Veri Güvenliği
Tüpraş'ta Entegre Yönetim Sistemi



TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, küresel ölçekte teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek, ürün portföyünü müşteri talepleri ve pazar beklentileri doğrultusunda şekillendirmeye odaklanan çevik bir yönetim anlayışı benimsemektedir. Ar-ge, inovasyon ve dijitalleşme alanlarında sistemli yatırımlar yapan Şirket, sürdürülebilirlik ile yeni teknolojiler arasındaki önemli bağı farkında olarak, girişimci ve yenilikçi çalışmaları teşvik etmektedir. Stratejisi doğrultusunda odaklandığı sürdürülebilir yatırımlarla, sektörünün sürdürülebilir dönüşümüne ivme kazandırırken, tüm iş süreçlerinde dijital teknolojilerin ve verilerin potansiyelinden yararlanarak, rafinerileri ve iştirakleri kapsamında uyguladığı kalite sistemleriyle işini en üst düzeyde ve kabul görmüş standartlarda gerçekleştirmektedir.

İlgili Paydaşlar



Çalışanlar



İş Ortakları



İştirakler ve
Bağlı Ortaklıklar



Tedarikçiler



Müşteriler



Eğitim Kurumları,
Üniversiteler
ve Araştırma
Kuruluşları



Kamu Kurum ve
Kuruluşları



Sivil Toplum
Kuruluşları



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik

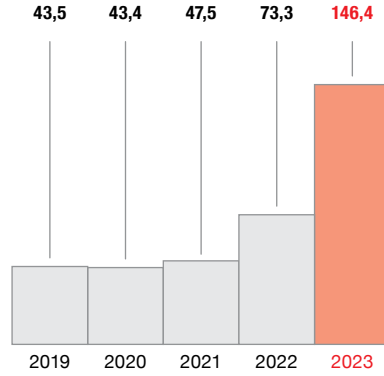
Ar-Ge

Tüpraş, küresel ölçekte gelişen teknolojileri yakından takip etmekte ve müşteri ihtiyaçları ve pazar beklentileri doğrultusunda yenilikçi ve katma değerli ürünlerin üretimine odaklanan çevik bir yönetim anlayışı benimsemektedir. Bu doğrultuda, yenilikçi fikirleri operasyonlarının her boyutuna entegre etmeyi amaçlayan Şirket, işin geleceğine yatırım yaparken, faaliyet gösterdiği sektörlere katkı sağlayamaya devam etmektedir.

Şirket, bu kapsamdaki çalışmalarını Ar-Ge Merkezi kapsamında Tüpraş'ın genel stratejisiyle uyumlanmış otonom ekipleriyle yürütmektedir ve uzmanlıklardan en güçlü şekilde yararlanarak, müşteri talebini karşılayan hızlı çözümler üretmektedir.

AR-GE HARCAMALARI

(milyon TL)



146,4 milyon TL ✓

Tüpraş'ın ar-ge harcamaları 146,4 milyon TL'ye ulaşmıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Ar-Ge Merkezi Kilometre Taşları

2010

Tüpraş Ar-Ge Merkezi resmi olarak kuruldu.

2016

SPIRE (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency) platformu üyeliği gerçekleşti.

2017

Ar-Ge Müdürlüğünce geliştirilen yüksek nitelikli modifiye bitümü ile deneme yolu serildi.

2018

Ticari katalizörlerin performans değerlendirmesinin küçük ölçekte yapılmasına imkân veren Hidroprocessing Pilot Tesisi hizmete girdi.

2020

Ar-Ge Merkezi'nde geliştirilen iki yeni ürünün ticarileştirme çalışmaları başarıyla tamamlandı.

Tüpraş, AB Ufuk 2020 Programı'nda almaya hak kazandığı toplam fon miktarı ile en başarılı ilk üç Türk şirketi arasında yer aldı.

"Sprint Robotics" Platformu üyeliği gerçekleşti.

2019

AB Ufuk2020 Programı'nda en başarılı Türk Sanayi Kuruluşları listesinde 1. sıraya yükseldi.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

209

2011

AB destekli proje CitInES hayata geçirildi ve ilk patent başvurusu gerçekleştirildi.

2012

Tüpraş'ın ilk uluslararası markası HExMon tescillendi.

2015

AB Ufuk 2020 Programı'nda Tüpraş'ın ilk projeleri "SafeAST" ve "Indus3Es" başladı.

2013

Uluslararası Ar-Ge destek programı "EUREKA" kapsamında ilk projeler "Asphaltgen" ve "Heroes" hayata geçti.

2014

"Tasarım Binası", "Laboratuvar Binası" ve "Pilot Tesis Binası"ndan oluşan yeni Ar-Ge Merkezi Kampüsü açıldı.

2022

Hydrogen Europe ve Water Europe platformları üyelikleri gerçekleşti.

Enerji verimliliği alanındaki "FLEXIndustries" projesi "Ufuk Avrupa" programı kapsamında desteğe hak kazanan ilk projemiz oldu.

Ufuk Avrupa'nın "Hidrojen Vadisi" çağrısında Tüpraş koordinatörlüğünde "ETERNITY-Demonstrating the First Green Hydrogen Valley in Türkiye" başvurusu yapıldı.

2023

Yenilenebilir yakıtlar alanındaki "FUEL-UP" ile temiz hidrojen ve karbon azaltma alanındaki "IS2H4C" isimli iki yeni proje "Ufuk Avrupa" programı kapsamında desteklenmeye hak kazandı.

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

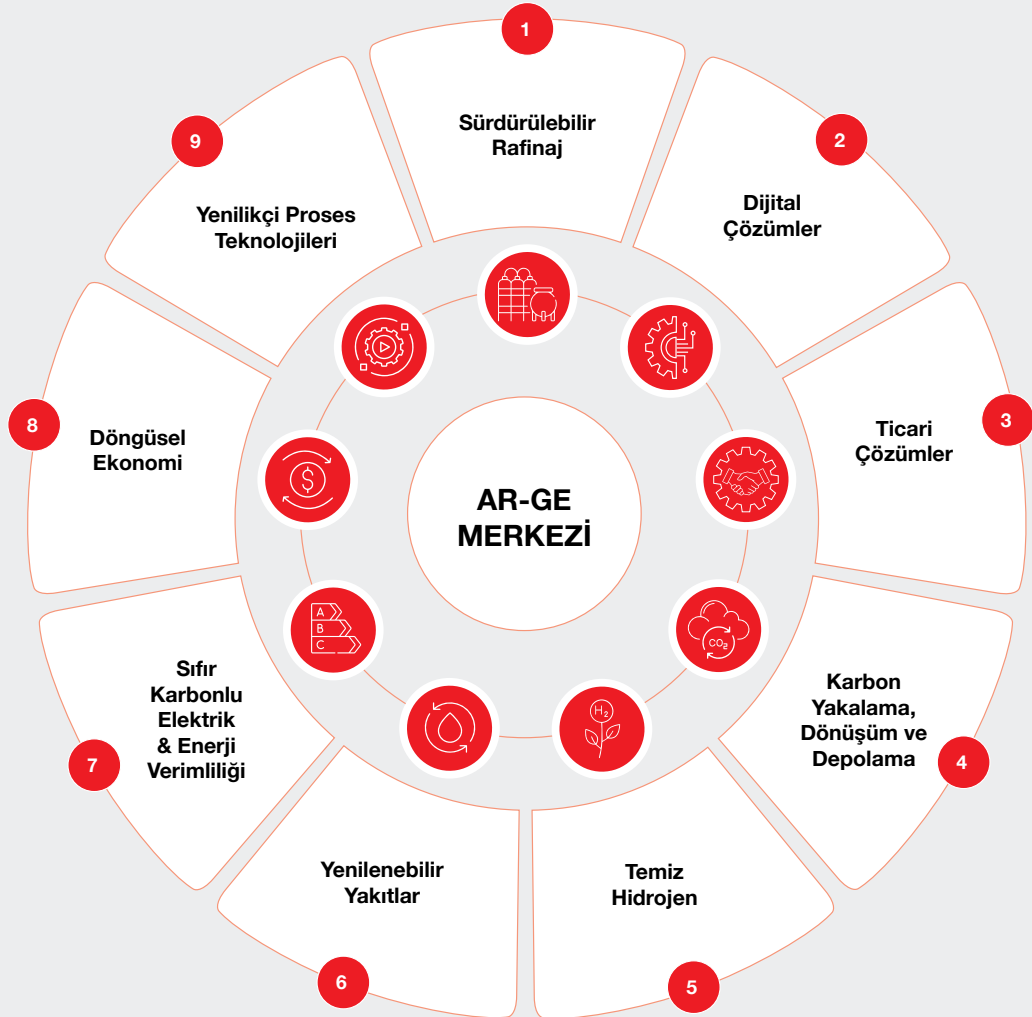
Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, rafineri faaliyetlerinde sürdürülebilirliği ve kârlılığı destekleyecek ar-ge faaliyetleri **sürdürülebilir rafinaj**, **dijital çözümler** ve **ticari çözümler** takımları tarafından ele alınmaktadır. Şirket'in Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesindeki yatırım alanlarına yönelik ar-ge faaliyetleri ise **karbon yakalama, dönüşüm ve depolama (CCUS)**, **temiz hidrojen**, **yenilenebilir yakıtlar**, **sıfır karbonlu elektrik** ve **enerji verimliliği**, **döngüsel ekonomi** ve **yenilikçi proses teknolojileri** takımları tarafından hayata geçirilmektedir.

Ulusal ve uluslararası güçlü iş birlikleri ve ortak hedefler çerçevesinde rafineri ekipleriyle uyumlu çalışmalar yürüten Ar-Ge Merkezi'nin 9 odak alanı bulunmaktadır.

9 odak alanı

Ulusal ve uluslararası güçlü iş birlikleri ve ortak hedefler çerçevesinde rafineri ekipleriyle uyumlu çalışmalar yürüten Ar-Ge Merkezi'nin 9 odak alanı bulunmaktadır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



1 Sürdürülebilir Rafinaj

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde, mevcut Tüpraş varlıklarının en kârlı ve rekabetçi şekilde çalışmasına hizmet eden gelişmiş laboratuvar altyapısı sayesinde sürdürülebilir rafinaj hedeflerine önemli katkı sunan ar-ge faaliyetleri hayata geçirilmektedir. Kritik rafineri ünitelerinin simüle edilebildiği pilot tesisler ve alternatif ham petrolerin test edilebildiği laboratuvar altyapısı ile çözümler geliştirilmekte, aynı zamanda malzeme, katalizör, absorban geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Sürdürülebilir Rafinaj Odaklı Ar-Ge Projeleri

• ACHIEF Ufuk 2020

ACHIEF projesi kapsamında korozyona dayanıklı, seramik esaslı boru içi kaplama malzemesi geliştirilmekte, geliştirilen malzemenin endüstriyel ortamda saha denemeleri gerçekleştirilmektedir.

• Hydroprocessing Pilot Tesis Çalışmaları

Hydroprocessing pilot tesis çalışmalarıyla hydroprocessing ünitelerindeki ticari katalizörlerin satın alım süreçlerinde eş bazda kıyaslanması, operasyon koşullarının katalizör performansına etkisinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.





2 Dijital Çözümler

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, rafinaj süreçlerini dijital alanda da daha verimli hale getirme amacıyla birçok yaratıcı projeye ve çalışmaya imza atmaktadır. Dijital ikizler oluşturarak üretim tahminlerini iyileştirmekte, operasyonel süreçleri optimize etmektedir. Makine öğrenmesi, yapay zeka ve optimizasyon projeleri ile ünitelerin ve ekipmanların karmaşık problemlerine çözümler geliştirmekte, istatistiksel modelleme, sensör teknolojileri ve moleküler simülasyon uygulamaları ile rafinerilerdeki analiz aşamalarına yenilikçi yaklaşımlar sunmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın robotik filosunun zenginleşmesine yönelik çalışmalar ile rafinerilerdeki riskli süreçlerin otomasyonu sağlanmaktadır.

Dijital Çözümler Odaklı Ar-Ge Projeleri

• FACTLOG Ufuk 2020

2023'te başarıyla tamamlanan FACTLOG projesi kapsamında, İzmit Rafinerisi LPG Havuzunda "geliştirilmiş dijital ikiz" uygulaması hayata geçirilmiş, bu sayede verimlilik arttırıcı çözümler geliştirilmiştir.

• HYDROPTICS Ufuk 2020

2023 yılında tamamlanan HYDROPTICS projesi kapsamında su içerisinde hidrokarbon moleküllerinin tespiti amacıyla yenilikçi bir fotonik sensör teknolojisi geliştirilmiştir.

• Proses ve Ekipmanlarda Hata Tespiti ve Teşhisi

"Proses ve Ekipmanlarda Hata Tespiti ve Teşhisi" ar-ge projesi ile öngörücü bakım kapsamında ekipmanlar özelinde hataların önceden tespit edilip karar destek mekanizmasının oluşturulması hedeflenmektedir. Proje çıktıları İzmir, İzmit ve Kırıkkale rafinerilerinde başarıyla uygulamaya geçmiş, bu sayede önemli kârlılık artışı sağlanmıştır.

• Petromix - Ham Petrol Süreçleri Optimizasyonu Projesi

İTÜ ile iş birliği kapsamında yürütülen ve İzmir Rafinerisi'nde hayata geçirilen Ham Petrol Süreçleri Optimizasyonu projesi kapsamında ham petrol ikmal süreçlerinde üretim planlama birimlerine karar desteği sağlayan bir program geliştirilmiş, programın kullanımı sayesinde önemli operasyonel ve ekonomik esneklik sağlanmıştır. Proje, TİSK'in düzenlediği kurumsal fikir ve projelerin yarıştığı "Ortak Yarınlar Birlikte Mümkün" yarışmasında "Dijitalleşme" kategorisinde birincilik kazanmıştır.



3 Ticari Çözümler

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, kârlılığı yüksek stratejik ürünlerin geliştirilmesi için yenilikçi ve sürdürülebilir proses teknolojilerini geliştirme çalışmaları yürütmekte, bununla birlikte, Tüpraş'a yeni gelir modelleri yaratacak yenilikçi projeler ticarileştirilerek sürdürülebilir rafinaj stratejisine destek sağlamaktadır. Örneğin, otomotiv ve savunma sektörlerinde kullanılan özel niteliklere sahip niş yakıtlar geliştirilerek bu alanda ülkemizin dışa bağıllığı azaltılmakta, sanayi tesislerinde izolasyonu zor olan bölgeler için özel ısı izolasyon malzemeleri geliştirilerek enerji verimliliğine katkı sunulmaktadır. Geliştirilen yenilikçi ve yerli ürünlerle, Tüpraş'ın ürün portföyünün genişletilmesinin yanı sıra, çeşitli sektörlerde hem performans hem de maliyet avantajı sunan ürünler sağlanmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



4 Karbon Yakalama, Dönüşüm, Depolama

Ar-Ge Merkezi'nde Tüpraş'ın 2050 yılında karbon nötr olma hedefi doğrultusunda emisyonları azaltmaya yönelik karbondioksit yakalama, dönüşüm ve depolama (CCUS) teknolojilerinin geliştirilmesi ve transferi ile rafineri entegrasyonunun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Karbon Yakalama, Dönüşüm, Depolama Odaklı Ar-Ge Projeleri

• COZMOS Ufuk 2020

2023 yılında başarıyla tamamlanan COZMOS projesi kapsamında uluslararası iş birliği ile karbondioksitin propan gibi yakıtlara ve propilen gibi kimyasal yapı taşlarına verimli şekilde dönüştürülebilmesi için yenilikçi katalizör ve süreç teknolojileri geliştirilmiştir.

• MOF4AIR Ufuk 2020

MOF bazlı karbondioksit yakalama teknolojilerinin enerji yoğun endüstrilerde test edilmesini amaçlayan MOF4AIR projesi kapsamında İzmit Rafinerisi'nde demo ölçekte karbon yakalama testleri hayata geçmiştir.

• PSA-to-Fuels

Üniversite-sanayi iş birliği kapsamında KÜTEM (Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi) ile yürütülen PSA-to-Fuels projesi 2023 yılında tamamlanmıştır. Projede yüksek oranda CO₂ içeren rafineri proses gazlarının yenilikçi katalizörler ile katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesine yönelik çıktılar elde edilmiştir.

• TÜBİTAK destekli CCUS projeleri

TÜBİTAK destekli olarak MOFAC2CAP- Karbondioksit Yakalamaya Yönelik Yenilikçi Mof Aerojel Kompozitlerin Geliştirilmesi ve Batman Petrol Rafinerisinden Yakalanacak Baca Gazı/Karbon Dioksitin Batı Raman Sahasına Enjeksiyonu İş Modelinin Teknik ve Ekonomik Açidan Araştırılması projeleri yürütülmektedir.



5 Temiz Hidrojen

2050 hedefi doğrultusunda temiz hidrojen çalışmalarını da merkeze alan Tüpraş Ar-Ge Merkezi, ülkemizde temiz hidrojen ekosisteminin ve pazarının oluşturulmasına öncülük etmek amacıyla teknolojik yetkinliklerini geliştirmekte, yatırımların doğru odak ve kurgulara aktarılmasını sağlayacak ar-ge çalışmalarını hayata geçmektedir.

Temiz Hidrojen Odaklı Ar-Ge Projeleri

• IS2H4C Ufuk Avrupa

2023 yılında Ufuk Avrupa programı kapsamında fonlanmaya hak kazanan IS2H4C projesi kapsamında rafineri süreçlerinden çıkan karbondioksitin yeşil hidrojenle birlikte katalitik dönüşümü sayesinde e-methanol ve poliüretan gibi önemli kimyasalların demo ölçekte üretimi planlanmaktadır. Proje ortakları arasında yer alan Arçelik, üretilen poliüretan malzemenin buzdolaplarında kullanımını gösterecektir.

• Su Elektrolizörü ile Yeşil Hidrojen Üretimi

Tüpraş uygulama alanlarında ar-ge'den başlayarak gri hidrojenden yeşil hidrojene geçişin ilk adımı atmak amacıyla longenics firması ile iş birliği kapsamında 7 kW kapasiteli bir su elektrolizörü geliştirilerek Tüpraş'ta ilk yeşil hidrojen üretimi gerçekleştirilecektir



6 Yenilenebilir Yakıtlar

Tüpraş'ın stratejik dönüşüm planı doğrultusunda, rafinerilerin yeşil dönüşümü için çevreci havacılık ve denizcilik yakıtlarının geliştirilmesi sağlanmaktadır. Gıda dışı yenilenebilir kaynaklardan ve atıklardan elde edilen alternatif kaynakların kullanımını mümkün kılacak projeler ile hem Türkiye hem de Tüpraş için değer yaratılmaktadır.

Yenilenebilir Yakıtlar Odaklı Ar-Ge Projeleri

• FUEL-UP Ufuk Avrupa

2023 yılında Ufuk Avrupa programı kapsamında fonlanmaya hak kazanan FUEL-UP projesinde hammadde olarak tamamen lignoselülozik biyokütle kaynakları kullanılarak elde edilen biyoyağların çevreci hava ve denizcilik yakıtlarına dönüşümü demo ölçeğe ilk defa gerçekleştirilecektir.

• EBIO Ufuk 2020

Bitkisel kaynaklardan elde edilen biyo-yagın biyoyakıtlara çevrilmesi için elektrokimyasal teknolojilerin geliştirildiği *EBIO*  devam etmektedir.

• Mikro-Jet - Mikroalg Tabanlı Sürdürülebilir Biyo-Jet Yakıtı

Boğaziçi Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Türk Hava Yolları, THY-Teknik, THY OPET gibi kuruluşlarla iş birliği ile yürütülen ve TÜBİTAK ARDEB 1003 kapsamında desteklenen **Mikro-Jet- Mikroalg Tabanlı Sürdürülebilir Biyo-Jet Yakıtı** projesi 2023'te başarıyla tamamlanmıştır. Tüpraş, projede uygun mikroalg biyokütlesi kullanılarak elde edilecek biyo-jet yakıtının standardizasyonunda rol almıştır.

7 Sıfır Karbonlu Elektrik ve Enerji Verimliliği

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde, sistemlerde enerji verimliliğini artıracak projeler ile kaynak tasarrufu ve karbon emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlanmaktadır. Aynı zamanda, rafineri üretim süreçlerinde fosil kaynaklar yerine yenilenebilir kaynaklardan elde edilmiş elektrik kullanımına geçmeyi hedefleyen çalışmalar yürütülmektedir.

Sıfır Karbonlu Elektrik & Enerji Verimliliği Odaklı Ar-Ge Projeleri

• FLEXIndustries Ufuk Avrupa

Ufuk Avrupa programı kapsamında desteklenen ve enerji verimliliğini dijital teknolojilerden faydalanarak artırmayı hedefleyen *FLEXIndustries*  projesi yürütülmektedir.

• BAMBOO Ufuk 2020

Enerji yoğun endüstrilerde atık ısı kaynaklarından enerji dönüşümünü hedefleyen *BAMBOO*  projesi 2023 yılında başarıyla tamamlanmıştır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

215



8 Döngüsel Ekonomi

Yeni teknolojiler kullanarak sıfır deşarj, sıfır atık, maksimum geri kazanım, minimum doğal kaynak tüketimi hedefleri ile döngüsel ekonomi odağında Tüpraş'ın sürdürülebilir rafinaj stratejisine sağlanacak katkılar sunulmaktadır. Tüpraş, su ve atık yönetimi ve kazanımına yönelik döngüsel ekonomiye katkı sağlamayı amaçlayan 3 adet Avrupa Birliği destekli üzerinde çalışmaktadır.

Bu alandaki Avrupa Birliği Ufuk 2020 projeleri olan AquaSPICE, CORALIS ve EPC-EqTech kapsamında atıkların tekrar değerlendirilebileceği süreçler ve teknolojiler geliştirilmekte, böylece hem çevreye hem de ekonomiye katkı sunulmaktadır.

Döngüsel Ekonomi Odaklı Ar-Ge Projeleri

• AquaSPICE Ufuk 2020

AquaSPICE  projesi kapsamında yenilikçi artım teknolojisi ile suda fenol ve benzeri kirlenmelerin giderimi hedeflenmektedir. Bu amaçla tasarlanan ve üretilen pilot ünite İzmit Rafinerisi'nde devreye alınmıştır.

• EPC-EqTech Ufuk 2020

EPC-EqTech  projesinde atık kostik artımı için elektrokimyasal teknolojiler geliştirilecek, böylece kirliliği azaltarak kaynaklı riskler en aza indirilecektir. Proje kapsamında saha uygulaması Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi'nde gerçekleştirilecektir.

• CORALIS Ufuk 2020

CORALIS  projesi kapsamında ise endüstri atıklarının endüstriyel simbiyoz uygulamaları ile yeni değer zincirlerinin yaratılması amaçlanmaktadır.

• Rafineri Artma Çamurundan Enerji Eldesi

Bunların yanında, Ar-Ge Merkezi bünyesinde hayata geçen "Rafineri artma çamurundan enerji eldesinin değerlendirilmesi" projesi 2023 yılında başarıyla tamamlanmıştır. Bu sayede, bu atıklardan biyogaz üretiminin potansiyeli belirlenmiştir.



9 Yenilikçi Proses Teknolojileri

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde kârlılığı yüksek, stratejik kimyasalların ve malzemelerin Ar-Ge yaklaşımıyla geliştirilmesi için yenilikçi ve sürdürülebilir proses teknolojileri geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Yenilikçi Proses Teknolojileri Odaklı Ar-Ge Projeleri

• MACBETH Ufuk 2020

MACBETH  kapsamında rafineri süreçlerinin geliştirilmesi için yüksek verimlilikte katalitik membran reaktör teknolojisi geliştirilmektedir. Bu sayede daha küçük ve güvenli üretim tesislerini mümkün kılarak işletme ve yatırım maliyetlerinin azaltılması hedeflenmektedir.

• BIZEOLCAT Ufuk 2020

Başarıyla tamamlanan BIZEOLCAT  kapsamında metan, butan ve propan gibi gazların hafif olefinlere (propilen, butadien) ve aromatlara (Benzin, tolüen) verimli dönüşümü için yenilikçi katalizörler ve reaksiyon süreçleri geliştirilmiş, böylece rafinaj sektörünün karbon ayak izinin azaltılmasına katkı sağlanmıştır.

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, uluslararası tanınırlığı ve güçlü iş birlikleri sayesinde Avrupa Birliği destekli projeler almaya devam etmektedir. Merkez, Tüpraş stratejik hedeflerine önemli katkı sunan 8 adet devam eden, 11 adet başarıyla tamamlanmış, 2 adet yeni kabul alan uluslararası ar-ge projesiyle Türkiye’de önde gelen ar-ge merkezleri arasında yer almaktadır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi, odaklandığı alanlarda dünyanın önde gelen kuruluşlarıyla ortak çalışma ve teknoloji geliştirme imkânı bulmaktadır. Böylece karbon nötr olma yolunda kullanılabilecek en ileri teknolojileri yakından takip ederken, stratejik dönüşüm yolculuğunda en doğru kararların alınabilmesine destek sunmaktadır.

Tüpraş Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası

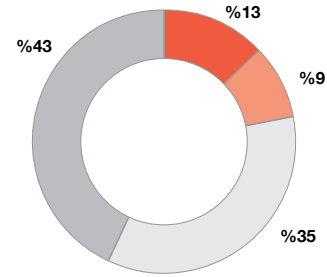
Tüpraş’ın stratejik hedefleriyle ar-ge çalışmalarının hizalanması, bu çalışmaların birbirleriyle ilişkilerinin zaman ekseninde gösterilmesi ve ilerlemelerin bütünsel, gerçekçi ve tutarlı bir şekilde takip edilmesi amacı ile 2023 yılında Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası oluşturulmuştur. Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası, ar-ge çalışmalarının şirket stratejisi ile uyumluluğunun sağlanmasını sistematik hale getirerek çalışmaların uzun vadeli planlamasında aydınlatıcı bir rol üstlenecektir.

2023 yılında Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası oluşturulmuştur.

Kirlilik, atık ve kaynak kullanım etkilerinin azaltılmasına ve önlenmesine, döngüsel ekonomi pratiklerinin uygulanmasına, su kaynaklarıyla ilgili risklerin azaltılmasına, optimizasyon teknolojileri ve sistemlerinin geliştirilmesine yönelik projeler gerçekleştiren Tüpraş, ar-ge projeleriyle katkı sağladığı alanları, yatırım ve harcama miktarlarını paydaşlarıyla paylaşmaktadır.

Tüpraş, Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası kapsamında 2023 yılında devam ettiği toplam 23 ar-ge projesi ile su ve atıksu yönetimi, atık yönetimi, enerji yönetimi ve emisyon yönetimi konularında 64,2 milyon TL Ar-Ge harcaması yapmıştır.

KATKI SAĞLANAN ALANLARIN DAĞILIMI (%)



Su ve Atıksu Yönetimi	Atık Yönetimi
Enerji Yönetimi	Emisyon Yönetimi





AR-GE PROJELERİYLE KATKI SAĞLANAN ALANLAR	PROJELER	PROJE SAYISI	PROJEYE 2023 YILINDA YAPILAN HARCAMALAR (MİLYON TL)
Su ve Atıksu Yönetimi	- HYDROPTICS - Photonics sensing platform for process optimisation in the oil industry - CORALIS - Creation Of new value chain Relations through novel Approaches facilitating Long-term Industrial Symbiosis - AquaSPICE - Advancing Sustainability of Process Industries through Digital and Circular Water Use Innovations	3	20,8
Atık Yönetimi	- Rafineri arıtma çamurundan enerji eldesinin değerlendirilmesi - EPC-EqTech - an innovative turnkey solution to process spent caustic created in the Oil&Gas industry at low-cost and that meets wastewater regulations	2	6,9
Enerji Yönetimi	- Geciktirmeli Koklaştırma Ünitesi Projesi - Yalıtım ve Kaplama Uygulamalarına Yönelik Alternatif Ürünler Geliştirilmesi - Proseslerde ve Ekipmanlarda Hata Tespiti ve Teşhisi - Geciktirmeli Koklaştırma Ünitesi Projesi-2 - BAMBOO - Boosting new Approaches for flexibility Management By Optimizing process Off-gas and waste use - FACTLOG - Energy-aware Factory Analytics for Process Industries - ACHIEF - Innovative high performance Alloys and Coatings for Hlghly EFFicient intensive energy processes "Flexindustries - Digitally-enabled FLEXible Industries for reliable energy grids under high penetration of Variable Renewable Energy Sources"	8	9,1
Emisyon Yönetimi	(PSA to Fuels) Karbondioksitçe Zengin Rafineri Proses Gazlarının Değerli Yakıt veya Kimyasallara Dönüştürülmesine Odaklı Katalitik Sistemlerin Geliştirilmesi - Photo-Electrocatalytic Production of Hydrogen from H2S - Ham petrol süreçleri optimizasyonu - COZMOS - Efficient CO₂ conversion over multisite Zeolite-Metal nanocatalysts to fuels and OlefinS - MOF4AIR - Metal Organic Frameworks for CO₂ Adsorption Processes in Power Production and Energy Intensive Industries - MACBETH - Membranes And Catalysts Beyond Economic and Technological Hurdles - EBIO - Biofuels through Electrochemical transformation of intermediate BIO-liquids - Mikroalg Tabanlı Sürdürülebilir Biyo-Jet Yakıtı (Mikro-Jet) - MOFAC2CAP - Karbondioksit Yakalamaya Yönelik Yenilikçi Mof Aerojel Kompozitlerin Geliştirilmesi - Batman Petrol Rafinerisinden Yakalanacak Baca Gazı /Karbon Dioksinin Batı Raman Sahasına Enjeksiyonu İçin En Uygun İş Modelinin Teknik Ve Ekonomik Açidan Araştırılması	10	27,3

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

İş Birlikleri - 26 Ülkeden 150'den Fazla Paydaşla İş Birliği

Tüpraş Ar-Ge Merkezi kuruluşundan bu yana 26 farklı ülkeden 150'nin üzerinde paydaşla iş birliğine gitmiştir.

Tüpraş, 2050'ye kadar karbon nötr enerji şirketine dönüşmek hedefi kapsamında, AB'nin ar-ge ve inovasyon yol haritasının oluşturulmasında aktif rol almaktadır.

Tüpraş,



- Kaynakları verimli kullanan süreç endüstrisine katkıda bulunan **A. SPIRE (Processes4Planet)**,
- Yeşil hidrojen çalışmalarına yön vermek ve konsorsiyumlar oluşturmak için kurulan **Hydrogen Europe**,
- Avrupa'nın su hizmeti sağlayıcıları ve su kullanıcıları ile araştırma/yenilik konusunda iş birliği yaratmak ve küresel sorunlara çözüm bulmak amacıyla kurulan **Water Europe** platformlarına üyedir.

Ufuk Avrupa Programı

AB 9. Çerçeve Programı olan Ufuk Avrupa, AB'yi bilimsel ve teknolojik yönden güçlendirmeyi, yenilik kapasitesini, rekabetçiliğini ve istihdamını yükseltmeyi, toplum önceliklerini karşılamayı, Avrupa'nın sosyoekonomik model ve değerlerini sürdürmeyi amaçlamaktadır.

Tüpraş, Ufuk Avrupa kapsamında, proje partneri olarak toplam 17 adet proje başvurusunda yer almıştır. 2023 yılında Tüpraş'ın yenilenebilir yakıtlar alanındaki FUEL-UP ile temiz hidrojen ve karbon azaltma alanındaki IS2H4C isimli iki yeni proje Ufuk Avrupa programı kapsamında desteklenmeye hak kazanmıştır.

Fikri Haklar Portföyü

Ar Ge Merkezi 2023 yılında 43 adet uluslararası ve ulusal bilimsel yayına (18 makale, 25 sunum) imza atmış, faaliyete geçmesinden bu yana bilimsel yayın sayısı 429'a ulaşmıştır. 2023'te 2

adet ulusal marka başvurusu yapmıştır. Şirket'in 9'u uluslararası tescilli, 41'i ulusal tescilli, toplam 50 adet markası bulunmaktadır. Ar Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana; toplam patent başvurusu 73'ü ulusal ve 30'u uluslararası olmak üzere 103'e ulaşmıştır.

İş Birliği Alanındaki Diğer Gelişmelerden Satır Başları

Rafinerilerde robotik teknolojinin geliştirilmesini, kullanılabilirliğini ve uygulanmasını teşvik etmek üzere kurulan SPRINT Robotics girişimine üyelik 2023'te devam etmiştir.

Koç Üniversitesi bünyesinde Tüpraş'ın desteği ile kurulan KÜTEM, yerli ve çevre dostu alternatif yakıt teknolojiler geliştirmeye, dijital dönüşüm çalışmalarına, teknolojiye dışa bağımlılığı azaltmaya ve enerji arzı probleminin çözümüne odaklanmaktadır.

Tüpraş desteği ile ve Koç Üniversitesi bünyesinde kurulan Koç Üniversitesi H2 Teknolojileri Araştırma Merkezi (KUHyTech) temel bilim ve uygulamalı araştırmaların desteklenerek yenilikçi yeşil H2 değer zinciri unsurlarının geliştirilmesini ve endüstriye kazandırılmasını hedeflemektedir.

2020-2028 yıllarını kapsayan TÜBİTAK 2244 Sanayi-Doktora Programında Eskişehir Teknik Üniversitesi ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. Proje, kritik malzeme üretim teknolojileri için doktora öğrencilerinin desteklenmesine ve böylece sektör ile ülke için nitelikli personel yetiştirilmesi hedefine hizmet etmektedir.



İnovasyon ve Girişimcilik

İnovasyon ve girişimcilik çalışmaları 2017'den günümüze Tüpraş fikri sermayesinin temel bir bileşenidir.

Kurum içi girişimcilik, açık inovasyon programları, start-up entegrasyon çalışmaları ve start-up yatırımları Tüpraş'ın sürdürülebilirlik ve ÇSY yolculuğunda önemli kolaylaştırıcılardır.

Tüpraş'ta inovasyon ve girişimcilik iklimi **Fikir Ünitesi Kurum İçi Girişimcilik Programı, Açık İnovasyon Programları, Tupras Ventures ve Farkındalık ve Kültür Dönüşümü Çalışmaları** ile teşvik edilmektedir.

Fikir Ünitesi Kurum İçi Girişimcilik Programı

Fikir Ünitesi Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında 2017 yılından günümüze kadar 150 kurum içi girişimci toplam 49 proje üzerinde yalın girişimcilik metodu ile çalışma imkânı bulmuştur. Bu projelerden 4 tanesi ticarileşmiş ve hayata geçirilmiştir.

Program kapsamında kurum içi girişimcilerin yaratıcılık, esneklik, teknoloji okuryazarlık gibi yetkinlikleri geliştirilmekte ve girişimcilik metodları ile projelerini yürütmeleri için iç-dış mentorluk desteği verilmektedir.

Fikir Ünitesi Portalı ile girişimcilik ekosistemindeki gelişmeler, Tüpraş'taki inovasyon çalışmalarının yanı sıra girişimcilik projeleri hakkında güncellemeler de paylaşılmaktadır.

Fikir Ünitesi Programında; kültürel dönüşümün desteklenmesi, sistematik şekilde değer üretilmesi, yetkinliğin artırılması amacıyla iç ve dış iletişim ve eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Açık İnovasyon Programları

Tüpraş açık inovasyon çalışmaları kapsamında, stratejileri ile örtüşen sürdürülebilir büyüme ve sürekliliği destekleyici faaliyetler yürütmektedir. Şirket, açık inovasyon çalışmaları ile iç ihtiyaçlarına yenilikçi çözümler bulunmasını ve enerji dönüşümü doğrultusunda yeni teknolojilere paralel büyüme alanlarının ve fırsatlarının yakalanmasını hedeflemektedir.

15 binin üzerinde start-up'ın yer aldığı girişimcilik havuzunun yanı sıra yurt içi ve yurt dışı ağ üzerinde sürekli taramalar yapılmaktadır. Şirket iç birimleriyle rutin teknoloji ihtiyaç analizleri yapılmaktadır. Odak alanları özelinde dünyadaki yatırım ve start-up programları yakından takip edilerek; iş birimlerine ihtiyaç alanı olarak belirlenmemiş olsa da yeni çözümler önerilmektedir.

Enerji dönüşümü, sürdürülebilirlik ve operasyonel mükemmeliyet ana başlıklarında; yeşil hidrojen, karbon yönetim, enerji depolama, yenilenebilir elektrik, atık ve atık su yönetimi, enerji verimliliği ve optimizasyon, robotik çözümler, IoT, yapay zekâ ve makine öğrenimi gibi konular üzerinden taramalar yapıp, iş birliği ve yatırım çalışmaları yürütülmektedir.

Türkiye girişimcilik ekosisteminin yanında, 3 kıtadan (Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya) 10'dan fazla ülkeden start-up ile iş birlikleri kurulmuştur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Inowhatif 360 Programı

Inowhatif 360 Programı'nın amacı, rafineri sürdürülebilirliği ve verimliliğine yönelik saha süreçlerindeki ihtiyaç ve problemlere çözüm olabilecek girişimlerin erken uygulayıcısı olarak operasyonel fayda sağlamak ve Tüpraş'ı sektördeki yeniliklerle hızla buluşturmadır.

Tüpraş'ın tüm lokasyonlarından temsilcilerin yer aldığı, inovasyon ve girişim sermayesi müdürlüğü koordinasyonunda yürüttüğü Inowhatif 360 Programı kapsamında operasyonel süreçlere yönelik yurt içi ve yurt dışından bugüne kadar 35'ten fazla girişim ile PoC senaryoları oluşturulmuş ve iş birliği süreci yürütülmüştür.

Tüpraş Inowhatif Startup Challenge

Tüpraş iş birimlerinin ihtiyaç alanları ve odak teknolojilerini belirlemek, Tüpraş'a değer katacak yeni teknolojileri erken aşamada deneyimlemek ve yerli girişim ekosisteminde bize faydası olabilecek yenilikleri yakından takip etme amacıyla 2023 yılında Tüpraş Inowhatif Startup Challenge programı hayata geçmiştir.

İş birimleri, Inowhatif360 ve inovasyon ekipleriyle rafinerilerdeki ihtiyaçlara yönelik analizler ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ön eleme sonrasında startuplar çözümlerini Customer Demoday etkinliğinde sunmuştur; ayrıca Tüpraş tarafından açık inovasyon yaklaşımı ve uygulama örnekleri paylaşılmıştır. Demoday etkinliğine katılan girişimlerin rafinelerde demo/PoC süreçleri devam etmektedir.

Canada-Türkiye Sustainability Challenge Programı

Tüpraş; **The Canadian Trade Commissioner Service (TCS)**, Viveka ve Alethina tarafından yürütülen Canada-Türkiye Sustainability Challenge Programına dâhil olmuştur. Program kapsamında belirlenen odak alanlarında faaliyet gösteren Kanadalı startuplar ile iş birliği odaklı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Programa dâhil olan girişimlerin faaliyet alanları, hidrojen, atık yönetimi, karbon yakalama ve yenilenebilir enerji alanları olarak öne çıkmaktadır.

Tupras Ventures ve Girişim Sermayesi Çalışmaları

Emerald Technology Ventures Yatırımı

Tüpraş 2020 yılında ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan uluslararası girişim sermayesi fonu Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliğine girmiş ve yatırımcı olmuştur. Emerald üzerinden Limited Partner statüsü ile yatırımlara başlanmış; 2023 yıl sonu itibarıyla 18 girişime yatırım, 1 girişimden çıkış yapılmıştır. Emerald, sürdürülebilir endüstriyel inovasyona odaklanan ilk risk sermayesi şirketlerinden biridir. Emerald sürdürülebilir teknolojilere yatırım yapmakta ve portföy şirketlerinin direkt etkisini ölçülemektedir.

Tupras Ventures 2022'de kurulmuştur.

Şirket'in hidrojen, biyoyakıt ve sentetik yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik gibi dönüşüm alanları başta olmak üzere inovasyon odak alanları doğrultusunda yatırım yaparak fırsatları ve yeni teknolojileri yakalamak, yeni iş modellerini ve olası iş birliklerini hayata geçirmek amacıyla girişim sermayesi şirketi "Tupras Ventures" 2022 yılı sonunda kurulmuştur. Tupras Ventures başta Avrupa ve Kuzey Amerika olmak üzere tüm coğrafyalara odaklanmaktadır.

18 yatırım, 1 çıkış

Tupras Ventures 2023 yıl sonu itibarıyla 18 girişime yatırım, 1 girişimden çıkış yapmıştır.



Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde enerji dönüşümünde yeni teknolojiler ve iş modelleri başta olmak üzere, girişim sermayesi alanına 2030'a kadar 50 milyon ABD doları kaynak ayıracağını açıklamıştır. Bu alanlarda faaliyet gösteren 3 girişime yatırım gerçekleştirilmiştir. Tupras Ventures başta Avrupa ve Kuzey Amerika olmak üzere tüm coğrafyalara odaklanmaktadır.

Tupras Ventures, Amerika ve Türkiye merkezli girişimlere yatırımlara başlamıştır. Portföy detayları aşağıda paylaşılmıştır.

Tüpraş Ventures: <https://tuprasventures.com/>

longenics

longenics, yeşil hidrojen üretimi için enerji verimli, güvenli ve modüler sistemler geliştirmektedir. Elektrokimyasal sistemler ve hidrojen konusunda uzmanlık ve bilgi birikimine sahip Dr. Erdal Uzunlar ve Prof. Dr. Can Erkey tarafından kurulan longenics, Teknopark İzmir'de yer almaktadır.

Verdagy

Verdagy, Seri B yatırım turuna Tüpraş ve enerji dönüşümü alanında aktif yatırımcılardan Temasek, Shell Ventures, BlueScope, Galp, Samsung Venture Investment, Yara Growth Ventures ve Zeon Ventures katılmıştır. ABD merkezli Verdagy, mevcut elektrolizörlerin teknik dezavantajlarının üstesinden gelmeyi amaçlayan anyon değiştirici membran (AEM) teknolojisi üzerinde çalışmaktadır. Büyük ölçekte uygun maliyetli hidrojen üretme hedefinde önemli kilometre taşlarını tamamlayan Verdagy, alanında en yüksek akım yoğunluğuna erişmesi, dinamik çalışma sunması, patentli hücre ve membran mimarileri ile öne çıkmaktadır.

AIS Field

Tupras Ventures, robotik teknolojiler alanındaki ilk yatırımını robotik muayene ve veri yönetimi alanında faaliyet gösteren, Ankara'da yerleşik girişim şirketi AIS Field ile gerçekleştirmiştir. AIS Field'in robotik çözümlerinden olan, içinde ürün varken de tank taban bakımı yapabilen ATEX sertifikalı robot Tüpraş rafineri sahalarında kullanılmaya başlanmıştır.

Detaylı bilgi için <https://www.tupras.com.tr/tr/basin-bultenleri/tupras-venturesdan-robotik-teknolojilere-ilk-yatirim>

Robotik Ürün Geliştirme ve Yatırım

RUVI OilDiver robotu, TÜBİTAK Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme programı altında IntegrityNDT ve Tüpraş tarafından yürütülen ortak projeyle geliştirilmiştir. Tüpraş teknik ekiplerinin desteğiyle, Türkiye'de ilk kez uzaktan pilot ile kontrol edilebilen, akaryakıt tanklarının içi doluyken muayene yapabilen ve patlayıcı ve tehlikeli alanlarda çalışabilen bir robotik çözüm geliştirilmiştir. Proje ortağı, endüstriyel tesislere bakım ve tahribatsız muayene hizmetleri sunan IntegrityNDT firması olmuştur ve bu iş birliği sonucunda AIS Field girişimi spin-off olarak kurulmuştur. Tüpraş girişimin ilk müşterisi, Tüpraş Ventures da ilk yatırımcısı olmuştur.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Farkındalık ve Kültür Dönüşümü Çalışmaları



İnovasyon Gönüllüleri ve Keşfedenler Kulübü

Tüpraş genelinde yenilikçi düşüncenin ve kurum içi girişimcilik bakış açısının yaygınlaştırılması amacıyla farklı kademedeki çalışanların katılımıyla “İnovasyon Gönüllüleri” ekipleri ile çalışmalar gerçekleştirilmektedir. 2023 yılında inovasyon ve girişimcilik odağında yeni program Keşfedenler Kulübü hayata geçmiştir. Program haftalık görevler, yeni teknolojik gelişmelerin paylaşıldığı webinar ve etkinlikleri içermektedir.

Inowhatif Talks Etkinlik Serisi

Girişimcilik iklimini canlı tutmayı hedefleyen Inowhatif Talks serisi; inovasyon, teknoloji, yeni iş modelleri ile ilgili ilham verici içeriklerle 2023 yılında da sürdürülmüştür. Rafinerilerde yüz yüze gerçekleşen etkinliklerin yanında çevrim içi etkinlikler de gerçekleştirilmiştir.

Here2Next Platformu

Tüpraş, kurum start-up iş birliklerinin katma değerine dikkati çekmek amacıyla 9 öncü şirketin bir araya gelerek oluşturduğu Here2Next platformunun kurucularındandır. Tüpraş, bunun yanında Türkiye ve dünyada farklı girişimcilik platformlarına üye olarak, çalışmalara aktif katılım göstermektedir.

Detaylı bilgi için <https://here2next.org/>

Global Corporate Venturing (GCV) Global Energy Council

Global Corporate Venturing (GCV), küresel kurumsal girişim topluluğuna ve ekosistem ortaklarına etkili açık inovasyonu teşvik etmek için gereken bilgi, içgörü ve erişimi sağlamaktadır. GCV çatısı altındaki **Global Energy Council (GEC)**, enerji sektöründeki girişim sermayesi şirketlerinin inovasyon ve yatırım fırsatlarını birbirine bağlaması ve keşfetmesi için bir platform sağlamak üzere kurulmuştur. Tüpraş, küresel inovasyon ve girişim sermayesi şirketlerinin yer aldığı platformda etkinlik ve görüşmelere aktif katılım sağlamaktadır.

Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu

Tüpraş, kurumlar arası öğrenmenin geliştirilmesi, başarılı uygulamalar hakkında farkındalığın artırılması ve kurum içi girişimciliğin sistematik uygulamalarının yaygınlaşması amacıyla kurulan Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu'nda da aktif olarak yer almaktadır.

Detaylı bilgi için <https://girisimcikurumlarplatformu.org/>



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

223



TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi ve Kurumlarda Girişimcilik Çalışma Grubu

Tüpraş, TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu ve Kurumlarda Girişimcilik Çalışma Grubu'nda yer almaktadır.

Detaylı bilgi için <https://tusiad.org/tr/girisimcilik-ekosistemi-cg>, <https://tusiad.org/tr/kurumici-girisimcilik-cg>

Tanıtım ve İş Birliği Geliştirme Çalışmaları

Tüpraş; girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları kapsamında erken ve ileri aşama start-up'lara ve girişimci adaylarına yönelik birçok etkinliğe katılarak programlar düzenlemekte ve girişimcilere mentorluk desteği sunmaktadır.

Enerji Dönüşümü Odaklı Girişimcilik Etkinliklerine Katılım

2023 yılında **Energy Tech Summit, European Venture Fair ve Cleantech Forum Europe** etkinliklerine katılım sağlanmıştır. Hem enerji dönüşümü alanında öne çıkan girişimlerle temasa geçme hem de bu alanda faaliyet gösteren fonlar ile etkileşime geçme fırsatı yakalanmıştır.

Teknoloji ve İnovasyon Alanında Eşitlik İçin Eğitim Çalışmaları

Tüpraş, “Eşitlik için Enerjimiz Bitmez” mottosuyla, çeşitliliği, eşitliği ve kapsayıcılığı destekleyen; öncü ve örnek bir iş ortamı oluşturmak hedefiyle faaliyetlerini yürütmektedir. Şirket, aynı zamanda toplumda kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesi konusunda farkındalık yaratılması amacıyla çalışmaya devam etmektedir.

Tüpraş'ın parçası olduğu Koç Holding, **Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu**'nun Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu Liderleri arasındadır. Tüpraş, Koç Topluluğu'nun rehberliğinde, BM Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'nun Teknoloji ve İnovasyon alanında eşitlik taahhütlerine katkı sağlamak üzere de projeler gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda 2022 yılında Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Programı, Batman Üniversitesi iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.

Program, Batman Üniversitesi'nde “İnovasyon ve Girişimciliğin Temelleri” başlığında düzenlenen seminer ile başlamıştır. Program boyunca tüm içerikler Tüpraş tarafından özgün bir şekilde oluşturulmuş, seminer ve eğitimler dış destek alınmadan Tüpraş inovasyon ekibi tarafından verilmiştir. Ayrıca Tüpraş iç mentorları, Batman Üniversitesi öğrencilerine mentorluk desteği sağlamıştır.

Dijitalleşme

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı'nı dijitalleşme çalışmalarıyla güçlendirmektedir. Şirket, yüksek otomasyon teknolojilerini yapay zekâ ve mobilitayla birleştirip etkin ve sürdürülebilir bir şekilde kullanarak enerji sektörünün lider dijital dönüşüm ve ar-ge merkezlerinden biri olmayı amaçlamaktadır.

Tüpraş, 2020 yılında "bağlı" konsepti çerçevesinde geliştirdiği dijital stratejisini Stratejik Dönüşüm Planı ve 2050'de karbon nötr bir enerji şirketi olma hedefi çerçevesinde gözeterek yeniden kurgulamıştır. Şirket, bağlı operasyonlar, bağlı çalışanlar ve bağlı dijital süreçlerle geleceğin iş yaşamına uyumu hızlandırarak tüm paydaşlarına değer üretmeyi hedeflemektedir. Güncellenen dijital strateji ile operasyonel mükemmellik, verimlilik, sürdürülebilirlik, karbonsuzlaşma gibi şirketin temel hedefleri doğrudan desteklenmektedir.

Tüpraş, yenilikçi ve öncü uygulamaları devreye alarak dönüşüm kültürünü yaygınlaştırmak amacı ile Bilgi Teknolojileri, ar-ge ekipleri ve ilgili iş birimleri temsilcilerinin yer aldığı **Dijital Dönüşüm Platformu** kurmuştur. Dijital Dönüşüm Platformu sayesinde birimler ve operasyonlar genelindeki dijitalleşme çalışmaları, bütüncül ve çevik çalışma metodlarıyla yönetilerek Tüpraş'ın stratejik yol haritasına uyumlu dijitalleşme projeleri önceliklendirilmektedir. Raporlama döneminde de Dijital Dönüşüm Platformu çalışmalarına hız kesmeden devam etmiş, **59 projeyi** önceliklendirerek çalışmalarını sürdürmüştür. Platform çalışmalarına, dijitalleşme ve veriye dayalı karar alma anlayışını sürdürülebilir kılarak güncel teknoloji çözümleriyle operasyonel şeffaflık ve mükemmelliği

sağlamak, emniyetli çalışma ortamı ile çalışan deneyim ve verimini artırarak tüm paydaşlarımıza değer yaratmak misyonu ile devam edecektir.

Veri Analitiği ve Yapay Zekâ ile Verimlilikte Dev Adımlar

Tüpraş, endüstriyel süreçlerini dönüştürmek ve operasyonel verimliliği maksimize etmek için veri analitiği ve yapay zekâ teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaktadır. 2023 yılı itibarıyla, şirket bu teknolojileri finans, ticaret, planlama ve rafineri üretim optimizasyonuna kadar çeşitli alanlarda uygulayarak hem maliyetleri düşürmüştür hem de operasyonel verimliliğini artırmıştır. Tüpraş'ın bu stratejik yaklaşımı, petrol ve enerji sektöründe dijital dönüşümün öncüsü olmasını sağlamıştır. Bu süreçte, yapay zekâ destekli veri analitiği, şirketin karar verme süreçlerini iyileştirmekte ve iş süreçlerinin daha etkin yönetilmesine olanak tanımaktadır. Şirket, büyük veri altyapısı üzerinde veri bilimi yaklaşımını kullanarak veriden değer yaratan birçok analitik projeyi devreye almış, 150 binin üzerinde farklı sensörden kesintisiz şekilde günlük olarak akan 650 milyon satır verinin etkin yönetimini gerçekleştirmiştir. Tüpraş, bu gelişmelerle birlikte, sektörde sürdürülebilir büyüme ve yenilikçi çözümler sunma yolunda ilerlemektedir.

Analitik ve yapay zekâ alanlarındaki projeler ile

350 milyon TL
verimlilik potansiyeli





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Analitik ve Yapay Zekâ Alanlarındaki Projeler

• COD- Ham Petrol Tank Planlama Projesi

Ham petrol tanklarının içeriğini ve ünite şarjlarını dijital olarak yüksek çözünürlükle izlemeyi amaçlamaktadır. Böylece, planlama doğruluğunu artırarak, planlama verimliliğini en ideale yaklaştırmak ve işlem verilerinin doğruluğunu sağlamak hedeflenmektedir.

• TREX- Trading Balance Explorer Projesi

Proje kapsamında uluslararası pazardaki ürün talebini tahmin etmek için geliştirilen modellere odaklanılmaktadır. Proje ile global pazarlarda petrol ve petrol ürünleri üzerindeki dinamiklerin proaktif biçimde yakalanması, pazar metriklerinin tahmin edilmesi ve ticari rekabet avantajı yakalanması amaçlanmaktadır. Farklı metrikler ve ürünler üzerinde genişletilen platform çalışması, ticaret analitiklerinde önemli bir rol oynamaktadır.

• PEP- Proactive Energy Platformu

Saha ekiplerinin kendi yazdıkları binlerce satırlık formülasyon kodu ile Eil değerleri günlük çözünürlükte otomatik olarak oluşturulmaktadır. 4 rafineride aktif hale gelen sistem enerji tüketimlerinin hızlı ve gecikmesiz analizini mümkün kılmaktadır. Ünitelerin "en iyi çalıştığı zaman"a bağlı projeksiyonlar ve anomali tespiti için İzmit'te 10, Kırıkkale'de 3 ekipmanın veri tabanlı dijital enerji ikizi geliştirilmiştir, kök neden analizi çalışmaları ise devam etmektedir.

• Generative AI (Üretken Yapay Zekâ) Çalışmaları

Hızla tüm dünyanın gündemine giren Generative AI (Üretken Yapay Zekâ) konusundaki gelişmeler de yakından takip edilmektedir. Bu konuda öncelikle şirket içindeki farkındalığı artırmak üzere Koç Digital iş birliği ile "Tüpraş GenAI Day" etkinliği yapılarak, teknolojik gelişmeleri anlatan bir canlı yayın etkinliği gerçekleştirilmiştir.

Çeşitli iş birimlerinden çalışanların katıldığı ve Koç Digital / Boston Consulting iş birliği ile yapılan çalışmayla Tüpraş'ın bu teknoloji ile fayda sağlayabileceği 50'ye yakın fikir oluşturulmuştur. Bu fikirlerin fayda analizi ve önceliklendirilme çalışmaları devam etmektedir.

• Veriden Değer Yaratma

Güçlü veri yönetimi, Şirket'in genel etkinliğine ve değer yaratma kapasitesine büyük katkı sağlamaktadır. Tüpraş, veri yönetimi politikası ile veriyi anlaşılabilir, paylaşılabılır, yönetilebilir ve korunabilir hale getirerek, veri kültürünü güçlendirmiştir. Bu kapsamda yayımlanan Tüpraş Veri Yönetimi Politikası sonrası hem teknoloji hem de kültür yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Veri yönetimini sağlayacak teknoloji ürünü olarak IBM Cloud Pak for Data belirlenirken, veri kalitesi artırma ve veri sözlüğü oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

2023 yılında Tüpraş, yaklaşık 11 milyon ABD doları dijitalleşme yatırımı gerçekleştirmiştir. Önceki dönemlerden gelen projelerimize devam edildiği gibi, yeni projeler de planlanmıştır. Raporlama döneminde çalışmalarına hız kesmeden devam eden Dijital Dönüşüm Platformu, **59 projeyi önceliklendirerek** çalışmalarını sürdürmüştür. Bu doğrultuda, **Geleceğin Fabrikaları Programı** ile Tedarik Zinciri Dijital Dönüşüm Programı kapsamındaki **Talep Tahminleme Projesi** ve **Tüpraş Malzeme Stok Projesi / İkmal Planlama Simülasyonu** çalışmaları öncelikli çalışmalar olarak belirlenmiştir. 2023 yılında öne çıkan dijital projeler Dijitalleşme başlığı dışında, projelerin katkı sağladığı sermaye öğelerine göre raporun ilgili başlıklarda detaylandırılmıştır.

11 milyon ABD doları

2023 yılında Tüpraş, yaklaşık 11 milyon ABD doları dijitalleşme yatırımı gerçekleştirmiştir

2023 Yılında Öne Çıkan Dijital Projeler

Dijital Sürdürülebilirlik Çalışmaları

Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında kurulan “Sürdürülebilir Teknolojiler” alt çalışma grubu, Tüpraş’ta dijital sürdürülebilirliğin izlenebilmesi için performans metriklerini belirleyerek, anlık izlenebilir değerlendirme kartı çalışmalarını başlatmıştır.

S/4HANA Oil & Gas Dönüşüm Projesi- TUPRISE

İş süreçleri dönüştürülerek, daha akıllı ve verimli bir yapı oluşturmak amacıyla başlatılan S/4HANA dönüşüm projesi tüm hızıyla devam etmektedir. Bu dönüşüm ile Şirket, sektördeki uluslararası iyi uygulamaları ve süreçleri organizasyona kazandırmayı, daha sürdürülebilir bir kurumsal sistem mimarisini hayata geçirmeyi hedeflemektedir. İlk temelleri 2020 yılında küresel çapta uzmanlardan oluşan bir ekip rehberliğinde atılan dönüşüm çalışmasının kapsamı ve Tüpraş’ın rafinaj sektöründeki **Nelson Kompleksite İndeksi (The Nelson Complexity Index)** kriterlerine göre Akdeniz bölgesinin en kompleks rafinerilerinden olması, projeyi sektörde öncü hale getirmektedir. Proje başlangıcından bu yana Tüpraş’ın tüm lokasyonlarından katılımcılar ile **154 ana süreç** ve buna bağlı **596 alt süreç** analizi ve süreç gösterimi gerçekleşmiş olup **106 süreç senaryosu** dokümanı hazırlanmıştır. Standart içerik aktivasyonu ve green field yaklaşımı benimsenen projenin, 2025 başında tamamlanarak S/4HANA sisteminin canlı kullanıma alınması planlanmaktadır.

Elektronik Dijital İş İzin Sistemi ve Saha Mobilizasyon

Tüpraş, Türkiye’de ve enerji sektöründe bir ilke imza atarak sürdürülebilir rafinaj iş alanını destekleyen yenilikçi dijital uygulaması ile “Dijital İş İzin Sistemi”ni tüm rafinerilerinde uygulamaya almıştır.

Dijital iş izin sistemi, iş süreçlerinde emniyet odaklı, şeffaf, takip edilebilir, hızlı ve sürdürülebilir bir platform olarak standardizasyonu sağlamaktadır. Kâğıt bazlı iş onaylarının önüne geçerek çevre dostu özelliğinin yanı sıra, iş süreçlerinde standardizasyonu sağlayarak zamandan ve enerjiden tasarrufla sürdürülebilirlik faaliyetlerini de destekliyor.

Saha faaliyetlerini destekleyici olarak tüm rafinerilerde kullanılan ve Şirket’in birlikte çalıştığı yüklenici yönetimini sağlayan TTS (Tüpraş Takip Sistemi) uygulamasını da modernize ederek, güncel süreçleri kapsayan ve mobil desteği ile sahadan da erişilebilen Tüpraş Wellcome uygulaması devreye alınmıştır.

Yeni Dijital Teknoloji ve Ürün Denemeleri

2023’te Tüpraş’ta yeni teknolojileri ve ürünleri deneyimleyerek, verimli olanlara şirketi kazandırabilmek adına; veri yönetimi, veri entegrasyonları, endüstriyel optimizasyon ürünleri ve güncel endüstri 4.0 teknolojileri başta olmak üzere 80 kadar ürünün denemesi (PoC) yapılmıştır. “Güvenli Yazılım Geliştirme”, “Generative AI (Üretken Yapay Zekâ)”, “Low-Code (Düşük Kod)”, “Proje Portföy Yönetimi”, “Plant Wide Optimization”, “Dijital Sürdürülebilirlik” konseptlerindeki denemeler, rafineri şartlarında olgunlaşmış ve verim alınan teknoloji ürünleri olarak belirlenerek projelendirilmiştir.

Ham Petrol Slate Projesi

1.000.000 TL yatırımla Ham Petrol Slate projesini hayata geçirilmiştir. Bu proje ile ham petrol gemilerinin planlanması, stok yönetimi dijital bir platform üzerinden yönetilmesi amaçlanmaktadır.

Mikro Servis Geliştirmeleri

Mevcut ve yeni uygulamalar mikro servis mimarisine uygun olacak şekilde yeniden yazılmıştır. Yazılım geliştirme süreçlerinde DevSecOps süreçlerinin kullanılmaya başlanması, yazılım geliştirme standartlarının geliştirilmesi ve yazılım geliştirme hızının artırılması planlanmaktadır.

Varlık Yönetimi Çalışmaları

Tüpraş, üretim ve proses sistemleri ile ekipman varlıklarına ait bakım, planlama ve varlık strateji yönetiminin tek bir platformdan yürütülmesi için çalışmalara devam etmektedir. Sektöründe lider teknoloji tedarikçileri ile enerji maliyetleri, bakım masrafları ve operasyon verimliliğinde iyileşme fırsatı sunacak pilot projeler başlatılarak, Faz-II için sahada FEED (Ön Mühendislik ve Tasarım) çalışmaları yürütülmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



İzmit ve Kırıkkale Rafinerileri



Drone Savunma Sistemi

Tüpraş, stratejik tesis konumundaki rafinelerini NATO standartlarına göre mikro ve mini insansız hava araçlarına karşı korumak amacıyla, Drone Savunma Sistemi projesi başlatmıştır. Sistem ile tehdit tespit, teşhis, sınıflandırma, görsel teyit ve tesir adımları takip edilerek olası tehditler bertaraf edilmektedir. Güncel tehditler ise Aselsan tarafından yazılım kütüphanelerine eklenerek sistemin güncelliği korunmaktadır.

Bu kapsamda ilk olarak İzmit ve Kırıkkale Rafinerilerinde başlayan süreç, valilik protokolü ile kullanımı kolluk kuvvetlerince yapılacak olup, proje kapsamında Aselsan sistemleri kullanılacaktır. Projenin fabrika kabul testleri tamamlanmış ve devreye alım için ilk olarak altyapısı tamamlanmış olan Kırıkkale Rafinerisi belirlenmiştir. İzmit Rafinerisi'nde ise 2024 1. çeyrekte devreye alınarak proje tamamlanacaktır.



İzmit Rafinerisi

OPTİSO- İsomarat Ürün Network Optimizasyonu Projesi

İsomarat üretim süreçlerinde iyileşme sağlamayı, şarj safsızlıklarını azaltmayı, reaktör sıcaklıklarını optimize etmeyi ve DIH kolon operasyonlarında geliştirmeler yapmayı hedeflemektedir. Bu sayede rafineri ürün üretiminin verimliliği artırılmaktadır.



İzmir Rafinerisi

Elektrik Otomasyon Sistemlerinin Modernizasyonu

İzmir Rafinerisi'ndeki Elektrik Orta Gerilim dağıtım sistemleri SCADA, Senkron Sistemi, Yük Atma ve haberleşme alt yapısı geliştirilerek altyapı tamamen modernize edilmiş ve eşlenik bir yapıya kavuşturulmuştur.



Dijitalleşme, Future Fit Çalışmaları ve Dijital Yetenek Geliştirme Programları

Dijital Yetenek Geliştirme Programları ile Sağlanan Çok Yönlü Değer

Tüpraş, dijital yetenek geliştirme programları ile çok yönlü değer sağlamayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, çalışanlarının dijital farkındalık ve yetkinliklerinin artırılması konusunda çalışmalarına 2023 yılında da devam etmiştir. Raporlama döneminde toplamda 1.000'den fazla Tüpraş çalışanı **Veri Okuryazarlığı Programı, Analitik Tüpraş ve Robotic Process Automation (Robotik Süreç Otomasyonu)** faaliyetlerini yönetecek **RPA Koçluğu** eğitim programına katılmıştır.

Geleceğin Tüpraş'ını oluşturma çalışmalarının son halkası olarak **Citizen Developer** yaklaşımı ve **Tüpraş Yazılımcılarını Yetiştiriyor** sloganıyla yeni bir program daha başlatmıştır.

Eğitim	Katılan Kişi Sayısı
Microsoft Power BI	229
Microsoft Low Code	30

Tüpraş'ın tüm rafinerilerindeki çeşitli iş birimlerinden toplam 30 çalışanı, **Microsoft Low Code (Power App, Power Automate)** programına katılarak, aldıkları eğitimler sonrasında mezun olmuştur. Veri anlamlandırma ve görselleştirme ürünü olan Microsoft **Power BI** eğitimlerine ise tüm Tüpraş rafinerilerinden **229** çalışan katılmıştır. Şirket, programdan mezun olan çalışanlarının Low-Code temelli platformda geliştireceği uygulamalarla daha çevik ve artırılmış iş

değeri sunmalarını hedeflemektedir. Bu çalışmalar kapsamında Koç Holding iş birliğinde ilki 2022 yılında yapılan ve bu yıl "Hack Your Job 2.0" sloganı ile ikincisi düzenlenen hackathonuna hem saha hem de ofis çalışanları yoğun ilgi göstermiştir. 30 takımın başvuru yaptığı etkinlikte, ön elemeyi geçen 9 takım kendi iş çözümlerini oluşturmuş, dereceye giren 4 proje ödüllendirilmiştir.

2022 yılında başlatılan Veri Okuryazarlığı Programı, tüm çalışanların veriyi en etkin şekilde kullanması ve analiz etmesi için gerekli yetkinlikleri kazandırmaya yönelik planlanmıştır. Eğitim programına **700'**den fazla çalışan katılmış, **445** çalışan hazırlanan sınavlarda başarı göstererek sertifikalı veri okuryazarı olmaya hak kazanmıştır. 2023 yılında Veri Okuryazarlığı programı genişletilerek devam etmiştir. Şirket, çalışanlarının dijital farkındalık ve yetkinliklerinin artırılması yönünde tüm rafinerilerinde Dijital Dönüşüm Günü düzenleyerek güncel teknoloji trendleri de dâhil kapsamlı sunum ve çalıştay programları yürütmüştür.

Analitik Tüpraş programı kapsamında **Citizen Data Scientist** olarak yetişen Tüpraş çalışanları, veri temizleme, veri ön işleme ve veri modelleme işlemlerini Python ile koda dökerek maliyet ve zaman avantajı sağlayacak yeni analitik sistemleri şirkete kazandırmaya başlamışlardır. Tüpraş genelinde düzenlenen Veri Analitiği Low Code Platformu çalıştayları ile **66 analitik çözüm**, süreç otomasyonlarıyla beraber **toplam 250'ye yakın sistem** devreye alınmıştır. Analitik Low-Code (Düşük Kod) veri entegrasyonu aracı ile manuel yürütülen veri akışları ve analizler otomatize edilerek önemli iş gücü ve zaman kazancı sağlamaktadır.





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

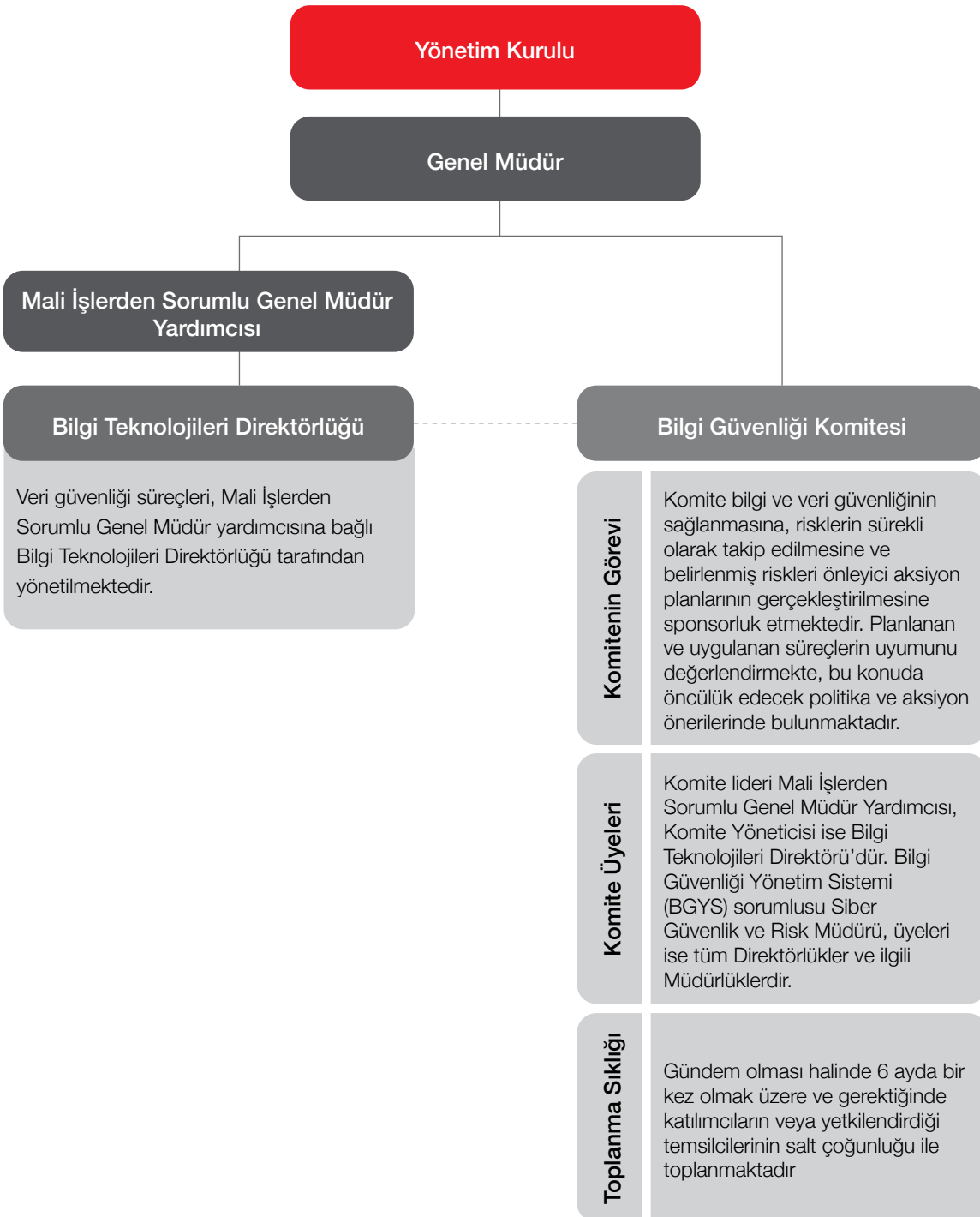
EKLER

229

Veri Güvenliği

Tüpraş süreçlerine ilişkin her türlü kritik veri “Geleceğin enerji şirketi olma yolunda en önemli materyal olan bilgiyi koru” mottosuyla, ekonomik ve stratejik değeri en yüksek kurumsal varlık olarak kabul edilmektedir. 2023 yılı Dünya Ekonomi Forumu Global Risk Raporu’na göre “siber suçlar ve siber güvensizlik” başlığı ilk 10 risk arasında yerini alırken, Tüpraş’ın da kapsamında olan kritik sistemlere yapılabilecek siber ataklar etki ve büyüklüğü nedeniyle ilk 5’te yer almıştır. Tüpraş’ta bilgi varlıklarını etkin bir şekilde koruyan, izinsiz ve yasa dışı yollardan erişilme

olasılığını en aza indiren, ilgili taraflara güven veren, yeterli ve orantılı güvenlik kontrollerini sağlamak için tasarlanmış ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurulmuş ve işletilmektedir. Bu kapsamda Tüpraş’ın kurumsal bilgi ve bilgi varlıklarının güvenlik ilkelerini belirlemek için Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası oluşturulmuştur. Ayrıca Tüpraş’ta ürün ve hizmetlerden yararlanan kişiler de dâhil olmak üzere, şirket ile ilişkili tüm kişilere ait her türlü veri, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) uyarınca ve Gizlilik Politikası doğrultusunda işlenmekte ve muhafaza edilmektedir.





Şirket çalışanları Bilgi Güvenliği Yönetim Politikası doğrultusunda, Tüpraş'a ait verilerin itibar, rekabet, hukuki ve finansal açılarından öneminin farkında olup, fiziksel ve sanal tüm bilgi varlıklarının korunmasını sağlamak üzere uygulama ve yenilikleri benimsemekte, çalışma kültürüne dönüşmesi için özen göstermektedir. Bu doğrultuda tüm çalışanlara yılda en az bir kez zorunlu bilgi güvenliği eğitimi verilmektedir. Genel farkındalık eğitimleri sonucunda çalışanlar teste tabi tutulmaktadır. Rutin olarak yapılan siber bültenler (her çeyrekte), posterler, farkındalık etiketleri, diğer eğitimler gibi çalışmalar dışında zamanlaması değişen sosyal mühendislik testleri (yılda en az iki kere) veya dönemin gerekliliklerine göre gerçekleştirilen bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca, Tüpraş'ta bilgi güvenliği farkındalık programı, yılın başında yapılan plana göre takip edilmektedir. Üçüncü taraf kullanıcılar Tüpraş'ta çalışırken bilgi güvenliği politikasına uyulmasından ve uygulanmasından sorumludur. Tüpraş, 3. taraf hizmetlerini ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi gerekliliği kapsamında değerlendirmekte ve ölçümlemektedir.

Tüpraş' ta veri güvenliği ile bağlantılı olarak ISO 27001 Bilgi Güvenliği denetimleri dışında dış denetimler, iç denetimler, Koç Holding denetimleri, mali denetimler, EPDK veya Cumhurbaşkanlığı tarafından mevzuat denetimleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Koç Holding inisiyatifiyle NIST Güvenlik Kontrollerine uyum sağlanmaktadır. Tüpraş'ın NIST Güvenlik Kontrollerine %100 uyum hedefi olup mevcut puanı %98'dir. Süreç Holding BT denetim ekibi tarafından denetlenmektedir. Veri güvenliği yönetim süreci kapsamında, Tüpraş'a özel oluşturulan kurallar ile veri sızıntısı uygulamalarında hassas ve kritik veriler anlık olarak takip edilmektedir. Herhangi bir şüpheli durum, veri sızıntısı yönetim sürecine dâhil edilerek işlem

görür. Bilgi güvenliği ihlal yönetimi standardı gereği çalışanlar şüpheli olayları 4 farklı kanal üzerinden raporlayabilmektedir. Bu kanallar; yardım masası uygulaması, şirket portal uygulaması, e-posta ve telefondur.

Şirket, siber olay ihlali durumunda, Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası kapsamında, ihlalin ciddiyetine göre hareket etme hakkını saklı tutmaktadır. Politikaya uymama veya kasıtlı politika ihlalleri ile ilgili cezai yaptırımlar Tüpraş "Disiplin Yönetmeliği" ve "Etik Kurallar"da bulunabilir.

Zafiyet yönetimi ve siber saldırı izleme ve savunma süreçleri ile Tüpraş ağı içerisinde veya dışında oluşabilecek her türlü aktivite bir güvenlik olayı olarak yönetilmektedir. Tüpraş'ta zafiyetler sürekli simüle edilerek tehditlere geçit vermeden uçtan uca yönetim ve erken tespitle maksimum güvenlik önlemlerinin sürekliliğini sağlamak hedeflenmektedir. İş sürekliliği plan ve prosedürleri ile kritik personel ve kritik uygulama listeleri düzenli olarak gözden geçirilmektedir. Bu doğrultuda Şirket, siber olaylardan sonra faaliyetlerini en az etkileyecek şekilde ve mümkün olan en kısa sürede Bilgi Sistemleri hizmetlerini normal işleyişine döndürmek üzere gerçekleşen siber olayların ele alınmasına ve takibine yönelik Siber Olay Yönetimi ve **Siber Olaylara Müdahale** sürecini yönetmektedir. Tüpraş Siber Olay Müdahale sürecinin amacı güvenlik ve gizlilik ile ilgili olayları belirlemek, izlemek ve bunlara müdahale etmek için standart yöntemler tanımlamaktır. Olay müdahale planları, bu konuda eğitimi ve yetkinlik sahibi siber olay müdahale ekibi liderliğinde yürütülmektedir. Şirket'in veri güvenliği kapsamında gerçekleştirdiği uygulamalar sayesinde raporlama döneminde veri güvenliği kapsamında herhangi bir veri ihlali vakası yaşanmamıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 Yılında Bilgi Güvenliği ve Uyum Kapsamındaki Gelişmeler

- Yasal düzenlemeler takip edilerek tam uyumun sağlanması için çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yıllık olarak belirlenen farkındalık programı ile çalışanlar, tedarikçiler ve müşteriler için hedeflenen aksiyonlar tamamlanmıştır. Siber güvenlik hedefleri kapsamında yapılan tüm çalışmalar, siber güvenlik skorlarında da yükselişi beraberinde getirmiştir.
- Siber güvenlik trendleri risk tabanlı yaklaşımla ele alınarak, genişleyen siber saldırı yüzeyi, 3. taraf riskleri, uzaktan çalışma, mevcutta yaşanan siber savaşların Türkiye ve enerji sektörüne etkileri, kuantum ve yapay zekâ Tüpraş'ın siber güvenlik odak riskleri olarak belirlenmiştir. İtibar riski ise siber güvenlik kültürünü yaygınlaştırma ve farkındalık çalışmalarında en önemli faktör olmaya devam etmiştir.
- Veri yönetim sürecinde başlatılan projeye girdiler sağlanarak projenin ana hedeflerinden biri olan veri güvenliği alanında gereklilikler çıkartılmış, aksiyon alınmaya başlanmıştır. Önemli paydaşların hizmetleri değerlendirilmiş, güvenlik bakış açısı ile süreçlerde iyileştirme sağlanmıştır. KVKK süreci kapsamında danışmanlık alınarak teknik tedbirler ile alakalı boşluk analizi yapılmış, teknoloji ihtiyaçları tekrar değerlendirilmiş ve uyumluluk gözden geçirilmiştir. Veri Yönetişim Projesi kapsamında yapılan çalışmalara veri güvenliği tarafındaki paydaş olarak katkı sağlanmış, devam eden projenin çıktıları olan veri sözlüğü, veri sınıflandırma gibi başlıkları veri güvenliğinde girdi olarak kullanılmaya başlanmıştır.
- Yeni ve daha sofistike teknikler ile artan saldırılara hızlı cevap vermenin önemi kavranarak siber olaylara proaktif yaklaşım alanındaki olgunluk artırılmıştır. Siber olaylarla ilgili mimari ve yasal uyum süreçlerine göre ilgili tüm paydaşlara IT/OT alanlarında artan oranda güvenlik danışmanlığı verilmeye devam edilmiştir. Siber tehditlerden doğabilecek zararların maddi, operasyonel, yasal açıların yanı sıra proses emniyeti kapsamında ele alınmasını sağlayacak şekilde üretim, operasyon ve değişiklik süreçleri için entegrasyon ve düzenlemeler yapılmıştır. Tasarım aşamasında güvenlik yaklaşımı tüm süreçler için benimsenmiştir.
- Siber operasyon ve müdahale süreçlerinde sistem ve altyapı değişim, dönüşüm projeleri ile yeni nesil güvenlik ürünleri takip ve entegrasyonları yapılmaya devam edilmiştir. Görünürlüğün artırılması, yapay zekâ destekli teknolojilerin hayata geçirilmesi, her katmanda güvenlik olgunluğunun aynı seviyede izlenmesi; çalışan deneyiminin artırılması, koruma, aksiyon alma ve teknoloji dönüşümü sonuçlarına katkı sağlamıştır.
- Üretim sektörüne yapılan saldırıların etkilerinin ulaştığı boyutlar, çevre ve insan sağlığı tehditleri göz önünde bulundurularak **siber istihbarat yönetimi** öncelikli hale getirilmiştir. Siber atak izleme ve savunma, sıfır güven yaklaşımına göre şekillendirilirken tehdit avcılığı ve sürekli atak simülasyonu ile önceden tespit, doğru ve zamanında olay müdahalesini sağlamış, buna yönelik strateji ve inisiyatifleri güncellemiştir. Yeni ve daha teknik ile artan siber saldırılara hızlı cevap vermenin önemi kavranarak proaktif yaklaşım alanındaki olgunluk artırılmıştır.
- Belirlenen RTO ve RPO değerleri doğrultusunda iş sürekliliği testleri gerçekleştirilmiştir.



2023 Yılında Öne Çıkan Veri Güvenliği Projeleri

Veri Güvenliği Süreci İyileştirme Projesi

Proje kapsamında, devam eden veri güvenliği süreci için tespit edilen iyileştirme aksiyonlarını gerçekleştirmek hedeflenmiştir. Bu kapsamda hayata geçirilmesi planlanan aksiyonlar arasında, veri güvenliği izleme sürecinin günlük takip edilerek devamlılığının sağlanması, KVKK ve veri güvenliği yönetişimi kapsamında on-prem uygulamalar ve cloud fark etmeksizin güvenlik entegrasyon noktalarında eksikliklerin belirlenmesi ve standardize edilerek ek önlemlerin oluşturulması, veri güvenliği için politika oluşturulması ve bu kapsamda oluşturulan envanteri veri sızıntısı izleme sürecine yansıtarak on-prem ve cloud'un eş baza getirilmesi yer almaktadır.

Sürekli Siber Denetim Projesi

Proje kapsamında sürdürülebilir rafinericilik odağında siber güvenlik kaynaklı tehditlere geçit verme odağı ile mevcut tehditleri önceden değerlendirerek düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, bilgi teknolojileri, operasyonel teknolojiler ve üçüncü taraf hizmetler için iç denetim, kontrol ve izleme faaliyetleri sürecinin oluşturulması, alınan hizmetler ve tüm BT birimlerinde teknik iç denetim için ekiplerin oluşturulması ve denetim listelerinin hazırlanarak yerinde denetimlerin gerçekleştirilmesi, denetim sonucu bulguların yıl içinde etkin takibinin gerçekleştirilerek %80 oranında kapatılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Uyum Aksiyonları Takip Projesi

Proje kapsamında Tüpraş'ın bilgi güvenliği ve siber güvenlik alanında yasal uyum gereklilikleri ve iyi uygulamalarla ilgili yönetim konularının eksiksiz olarak yönetilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, uymakla yükümlü olunan regülasyon ve iyi pratikler kapsamında eksik olarak çıkartılan kontroller için aksiyon planlaması yapılması, GRC kapsamında eksik aksiyonların belirlenerek kapatılması ve takip edilebilir duruma getirilmesi hedeflenmiştir.

DevSecOps Güvenli Kod Geliştirme Altyapısı Projesi

Proje kapsamında siber güvenlik süreçlerinin yazılım geliştirme faaliyetleri ile henüz geliştirme aşamasından başlayarak entegrasyon sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda yazılım geliştirme süreçlerinde DevSecOps dönüşümünün sağlanması, pipeline içerisinde güvenlik standartlarının uygulanması, güvenli kod geliştirme danışmanlığı sağlanması ve süreç dönüşümüne öncülük edilmesi hedeflenmiştir.

Siber Atak Yüzey Yönetimi ve Projesi

Proje kapsamında altyapı, network ve AD güvenliğinde endüstri en iyi pratiklerine uygun internal ve opensource araçlar kullanarak altyapı saldırı yüzeyinin daraltılması, siber güvenlik olgunluk seviyesinin artırılması, uç nokta, network güvenliği, REdTeam ve Blue Team aktiviteleri süreçlerinde iyileştirme sağlanması, siber olay müdahale yeteneklerinin bir üst seviyeye çıkartılabilmesi için gereken teknolojik altyapının kurgulanarak herhangi bir T-0 anında adli bilişim ortamının tasarlanması hedeflenmiştir.



Entegre Yönetim Sistemi

Tüpraş, sektörde lider konumunu yasal mevzuat ve düzenlemelerle kurumsal yönetim ilkelerine bağlı kalarak sürekli gelişime verdiği destekle güçlendirmektedir. Bu doğrultuda, tüm üretim ve tedarik süreçlerinde entegre bakış açısıyla kaliteli, çevreye ve insana duyarlı yönetimi gözetmektedir. Şirket, faaliyetlerinde kendi belirlediği şirket içi standartların yanı sıra uluslararası kalite ve iş yönetim standartlarını da uygulamaktadır.

Tüpraş, tüm faaliyetlerini;

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi,
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi,
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi,
- ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nden

oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir.

Rafineri ve İştirak	ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi	ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi	ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi	ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi	TS EN IEC/ISO 17025 Test ve Kalibrasyon Laboratuvarları için Genel Şartlar
Tüpraş Genel Müdürlük	X	X	X	X	X	X
İzmit Rafinerisi	X	X	X	X	X	X
İzmir Rafinerisi	X	X	X	X	X	X
Kırıkkale Rafinerisi	X	X	X	X	X	X
Batman Rafinerisi	X	X	X	X	X	X
Tupras Trading	-	-	-	-	-	-
Opet	X	X	X	-	X	X
Ditaş	X	X	-	-	-	-
Körfez Ulaştırma	X	X	X	-	-	-
Entek	X	X	X	X	-	-

2023 yılında Genel Müdürlük, İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde Entegre Yönetim Sistemi iç denetimleri gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde departman bazlı süreçlere ait standartlar değerlendirilmiş ve süreci etkileyen konular raporlanmıştır.

Entegre Yönetim Sistemi dış denetimleri Szutest tarafından;

- 23-25 Ağustos 2023 tarihlerinde İzmir Rafinerisi'nde,
- 4-6 Eylül 2023 tarihlerinde Kırıkkale Rafinerisi'nde,
- 11-13 Eylül 2023 tarihlerinde Genel Müdürlük'te

gerçekleştirilmiş ve belgelendirme devamlılığı sağlanmıştır.

TS 13369 Standardı kapsamında İzmir Rafinerisi'nde üretimi gerçekleştirilen baz yağlar dış denetimi TSE tarafından 28 Eylül 2023 tarihinde gerçekleştirilmiş ve belgelendirmenin devamlılığı sağlanmıştır.

Tüpraş'ın tüm rafineri laboratuvarları, 2023 yılında Türk Akreditasyon Kurumu'nun, laboratuvarların uluslararası düzeyde tanınırlığının ve kabul edilebilirliğinin belgesi olan TS EN IEC/ISO 17025 standardı belge yenileme denetimlerinden geçmiştir.

CE Belgelendirmeleri,

- EN 12591 (kaplama sınıfı) ve EN 15322 (kat-bek bitümler) standartları kapsamında dış denetimler Szutest tarafından Kırıkkale ve İzmit Rafinerileri'nde Şubat 2023'te gerçekleştirilmiş ve 1 yıl süre ile uzatılmıştır.
- EN 13808 (katyonik bitüm emülsiyonları) standardı kapsamında, Tüpraş'ın Emülsiyon Asfalt üretimi yüklenicisi olan CRS Petrol (Batman) 11 Nisan 2023 tarihinde ve Ayhanlar (İzmit) 22 Mayıs 2023 tarihinde denetlenerek firmaların belgelendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

2022 yılında yenilenen ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi Standardı kapsamında yeniden belgelendirme süreci tamamlanmış ve 2023 yılında kuruluşun kapsamı dâhilinde Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin kurulumu, yürütülmesi ve sürekli gelişmesi için çalışmalar tamamlanmıştır. 23 ve 24 Kasım 2023 tarihlerinde 1. ara denetimler Genel Müdürlük, İzmir Rafinerisi ve Kırıkkale Rafinerisi için TÜV AUSTRIA tarafından gerçekleştirilmiştir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

**TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER**

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi
Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti
İnsan Hakları

Toplumsal Sorumluluk
Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Tüpraş, entegre düşünce yaklaşımı doğrultusunda dürüst, adil, sorumlu, insan haklarına saygılı ve etik iş prensiplerine bağlı olarak paydaşları ve topluma değer üretmeye devam etmektedir. Şirket, güçlü tedarik ağı ve iletişim kanalları ile tedarik zincirinde olumsuz çevresel ve sosyal etkilerin azaltımına ve değer zincirinin sürdürülebilir gelişimine odaklıdır. Kilit paydaşları arasında yer alan müşterilerinden gelen geri bildirimlere açık bir iletişimi benimseyen Tüpraş yenilikçi çözümler geliştirerek müşterilerinin deneyim ve memnuniyetini artırmayı taahhüt etmektedir. Şirket yarattığı ekonomik değer yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliğine, eğitime, sanata, kültüre ve spora katkı ile toplumun gelişeceğinin bilincinde olarak sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmektedir.

İlgili Paydaşlar



İş Ortakları



Tedarikçiler



Müşteriler



Medya



Finansal Kuruluşlar



Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler



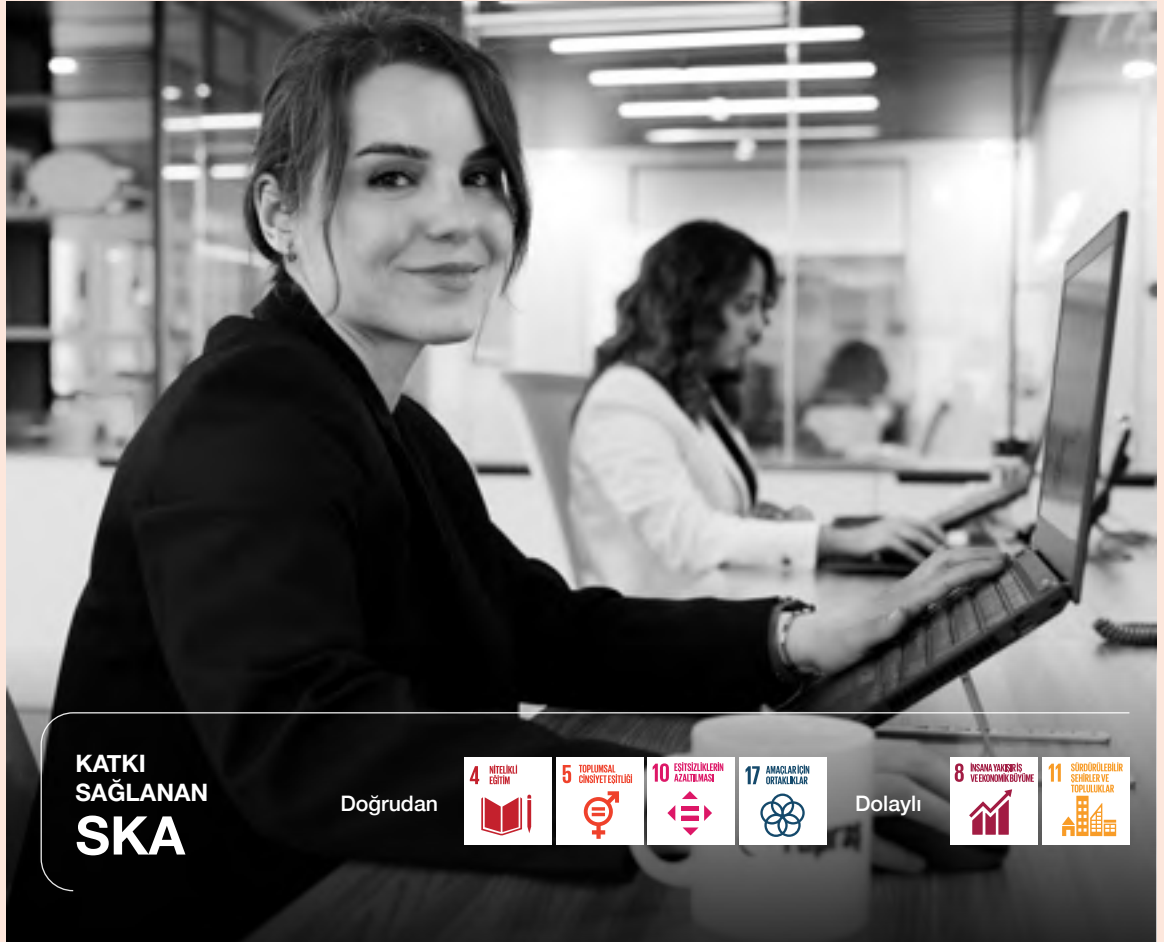
Eğitim Kurumları,
Üniversiteler ve
Araştırma Kuruluşları



Kamu Kurum ve Kuruluşları



Sivil Toplum Kuruluşları



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

237

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı ve entegre düşünce yaklaşımının bir parçası olarak tedarik zincirinin sürdürülebilir gelişimini teşvik etmektedir. Bu doğrultuda Şirket, çevresel kaynaklara ve sosyal değerlere saygılı bir tedarik yönetimi anlayışı benimseyerek, bu alandaki yenilikçi uygulamalarıyla sektörüne öncülük etmektedir. Tüpraş değer zincirinin en önemli parçası olarak gördüğü tedarikçileri ile iletişimini, karşılıklı değer üretmeye odaklanan, açık, adil ve şeffaf bir anlayış ile sürdürmektedir.

Şirket'in tedarik zinciri yönetimi kapsamında tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirindeki riskin dağıtılması, fiyat ve navlun maliyetlerinde avantaj sağlanması süreçleri;

- Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret Genel Müdür Yardımcısına bağlı
 - Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörlüğü
 - Dış Ticaret Grup Müdürlüğü,
 - Tupras Trading Ltd,
- Yatırım ve Planlama Genel Müdür Yardımcısına bağlı
 - Tedarik Zinciri Direktörlüğü

tarafından yürütülmektedir.

Tüpraş'ta üç ana ürün ve hizmetin tedarik süreci mevcuttur.

- Ham petrol tedarigi
- Ürün ve ara ürün tedarigi
- Dolaylı ürünler ve hizmetlerin tedarigi

Ürün üretiminde kullanılan ham petrol Şirket'in ana tedarik kalemidir. Üretimin sürekliliği, çoğunlukla ithal edilen ve kısmen yerel olarak tedarik edilen ham madde kullanılarak sağlanmaktadır.

Raporlama döneminde dünya genelinde yaklaşık 2.000'e yakın tedarikçiden (endirekt tedarik) temin edilen mal ve hizmetler için yaklaşık 16 milyar TL harcama yapılmış, direkt tedarikçiler de dâhil olmak üzere toplam satın alma hacmi yaklaşık 540 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2.000'e yakın*

tedarikçiden mal ve hizmet tedarigi

540

 milyar TL*

direkt tedarikçiler de dâhil toplam satın alma hacmi

*Sadece Tüpraş verilerini içermektedir.

Tüpraş, benimsediği sürdürülebilirlik yaklaşımını tedarik zincirine entegre etmek amacıyla, temel ilke ve değerlerini tedarikçileri ile paylaşarak, onların uymasını beklediği standart, yöntem ve ilkelere ilişkin gerekli rehberliği sağlamaktadır. Şirket, **Tedarikçi Yönetimi Politikası**'nda tedarikçileri ile ticari ilişkilerinin yönetimine ilişkin benimsediği standart ve ilkeleri net bir şekilde tanımlamakta, mevcut ve potansiyel tedarikçilerinin dikkatine sunmaktadır. Bu doğrultuda, Şirket'in **Tedarikçi Davranış İlkeleri** kapsamında tedarikçiler ve alt tedarikçilerinin uymalarını beklediği, tartışmaya ve müzakereye açık olmayan asgari kuralları tanımlanmıştır. Bu ilkelerin kabulü, her Tüpraş tedarik sözleşmesinin ve siparişinin ön koşulu niteliğindedir. Ayrıca Şirket, **Tedarik Zinciri Uyum Politikası**'nda belirtildiği şekilde ekonomik, çevresel ve sosyal açıdan sorumlu davranış gösteren tedarikçilerle çalışmayı ilke edinmiştir. İlgili politika BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ve ILO (International Labour Organization Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi) ilkelerini temel alarak hazırlanmış olup; yasal düzenlemelere uyum, insan hakları, sağlık ve güvenlik, çevre, etik, eğitim ve gelişim ve yönetim sistemleri konularında tedarikçilerin sürdürülebilirlik performansını artırmak için yol gösterici niteliktedir. Şirket, tedarikçilerinin Tedarik Zinciri Uyum Politikası'nı ve **Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi**'ni kabul etmelerini ve buna uygun davranacaklarını beyan etmelerini beklemekte, tedarikçilerinin performansını bu kapsamda periyodik olarak iş sonuçlarına olan etkileri çerçevesinde değerlendirerek, onları sürdürülebilirlik kriterlerine uygun hareket etmeleri yönünde teşvik etmektedir.

Tüpraş'ta tedarikçi ekosistemi içindeki riskleri ve potansiyel fırsatları değerlendirmek için Tüpraş Tedarikçi Portalı içerisine **ÇSY Ön Değerlendirme Anketi** entegre edilmiştir.

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Projesi

Tedarikçilerin çevresel, sosyal ve yönetim performanslarının yönetimi, sorumlu satın alma politikasının oluşturulması, yerinde tedarikçi denetimleri ile risklerin ve etkilerin belirlenmesi, denetim sonucu gelişim planlarının hazırlanması, tedarikçi eğitimlerinin verilmesi ve iletişim faaliyetlerini mümkün kılacak bir yol haritası oluşturulması amaçlanmaktadır.

Raporlama döneminde tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla **ÇSY Ön Değerlendirme Anketi** Tüpraş Tedarikçi Portalına entegre edilmiştir. ÇSY Ön Değerlendirme Anketi ile tedarikçilerin sürdürülebilirlik konularıyla ilişkili riskleri değerlendirilerek tedarik zincirinde oluşabilecek aksaklıklar ve olumsuz senaryoların

önüne geçilmesi ve tedarikçilerin gelişimlerine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir. Ayrıca tedarikçiler, tedarik ettikleri mal veya hizmetlerle ilişkilendirilebilecek potansiyel İSG risklerini belirleme ve belgelemek ile yükümlüdür. Tedarikçiler sözleşme şartlarını, Tedarikçi Davranış İlkeleri'ni ve iş sağlığı ve güvenliği gereksinimlerini karşılamak için taahhütte bulunmaktadır. Detaylı bilgiler raporun **Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri** bölümünde yer almaktadır.

Tedarik sürecinin önemli bir parçası olan lojistik faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası tüm kurallara uygun olarak yürütülmesi Tüpraş'ın tedarik yönetimi kapsamındaki temel esaslarından biridir. Hizmet sağlayıcılarının malzeme teslim alma, taşıma ve rafinerilere teslimatı sırasında uyması gereken kurallar, Güvenli Tedarik Zinciri Politikası, Güvenli Tedarik Zinciri Standardı ve Güvenli Tedarik Zinciri Antrepo Standardı sözleşme şartları ile belirlenmiş ve güvence altına alınmıştır.

Tedarik Zinciri ve Lojistik Faaliyetlerinde Çevresel ve Sosyal Etkilerin İyileştirilmesi

Tüpraş, değer zincirinin önemli bileşenleri olan tedarik zinciri ve lojistik faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkilerini iyileştirmeye yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda bağlı ortaklığı Ditaş, Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün (IMO) deniz yakıtlarındaki kükürt oranını %0,5'in altında tutma sınırına uygun olarak 4 tankerinde scrubber yatırımı gerçekleştirmiştir.

610*

Çevresel ve sosyal kriter bakımından değerlendirilen tedarikçi sayısı

*Sadece Tüpraş verilerini içermektedir.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda operasyonlarının mümkün olduğunca düşük karbon ekonomisine geçişini desteklenmesinin yanı sıra tedarikçilerinden de satın aldığı malzeme ve hizmetlerin çevre dostu, düşük karbon ekonomisine geçişini destekleyici nitelikte olmasını önemsemektedir. Şirket, ÇSY konularında bilgi sahibi olan tedarikçilerle çalışmayı tercih etmektedir. Ayrıca tedarikçilerin sürdürülebilirlik performansına önem vererek performansın iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Tüpraş'ın portföyüne yeni başvuru yapan tüm tedarikçilerin başvuruları **Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, Tedarikçi Davranış İlkeleri ve Tedarik Zinciri Uyum Politikası** "okudum ve onaylıyorum" uygulaması



ile değerlendirilmekte, portföyde halihazırda kayıtlı olanlar için ise tedarikçi portalında yer alan yönergeler güncellendiğinde “okudum ve onaylıyorum” uygulaması yapılmaktadır. **Tüpraş, Tedarikçi Davranış İlkeleri ve Tedarik Zinciri Uyum Politikası**’nda belirtilen niteliklerin yanı sıra iş yeri ziyaretleri ve teknik kriter değerlendirmesini de dikkate almaktadır. Tedarikçi denetim süreçlerinde, Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri’ne uygunluk, üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi faktörleri değerlendirilir. Kurallara uyum tedarikçi işyeri ziyaretleri sırasında kontrol edilerek İşyeri Ziyaret Formu ile denetlenmektedir. Tedarikçilerin performansı SAP sistemi üzerinden izlenmektedir.

Tüpraş, marka değeri üzerinde olumsuz etki oluşturulmasının önüne geçmek için tüm tedarikçilerini sürekli olarak uygunluk ve yaptırım taramasından geçirmektedir. Raporlama döneminde tedarikçi işyeri ziyaretleri ile 610 tedarikçi değerlendirmeye alınmıştır. Tedarikçilerin tamamı yeterli bulunmuş olup, rapor yılında çevresel ve sosyal kriterlere uygun davranmaması nedeniyle bloke edilen firma olmamıştır. Tedarikçilerin çevresel, sosyal ve ekonomik yükümlülüklerine uymadığı, uygun önlemleri almadığı tespit edilmesi durumunda iş ilişkisi geçici veya süresiz olarak sonlandırılmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda, portföyden çıkarılan ve süresiz bloke edilen tedarikçiler ile Tüpraş herhangi bir anlaşma ya da iyileştirme çalışması yapmamaktadır.

Şirket, uyum risklerinin ilgili üçüncü taraflarla olan ilişkiler bakımından denetlenmesi, takip ve tespit edilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası yaptırım ve

uyum mevzuatını tarayan online yazılım programları kullanmaktadır. Yaptırım ve uyum mevzuatının yanı sıra Şirket, ilgili **Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri Politikası** ve **Tedarik Zinciri Uyum Politikası** doğrultusunda sözleşmesel taahhütlerinin uygunluğunu sürekli ve etkin bir şekilde kontrol etmekte ve denetlemektedir. Söz konusu yazılım programı aracılığıyla taranarak tespit edilen ve şirket sistemlerine kaydedilen üçüncü taraflardan herhangi birinin yaptırıma tabi olması ya da durumunun değişmesi halinde, Tüpraş yetkililerine uyarı mesajı gönderilmektedir. Bu sayede üçüncü tarafların uyum ve yaptırım mevzuatı çerçevesindeki durumları iş ilişkisinin devamı boyunca etkin bir şekilde takip edilmektedir. Bunun yanı sıra dolaylı tedarikçiler ve bankalar için de benzer kontrollerin yapılabilmesi için sistemsal geliştirme yapılmakta, gemi kiralama işlemleri için ayrı bir yaptırım tarama motoru kullanılmaktadır.

Tedarik zincirinin sürdürülebilirliğini en üst seviyede tutmak, değişen ve gelişen talepleri tespit etmek ve tedarikçilerle ilişkileri daha da güçlendirmek amacıyla her yıl **Tüpraş Tedarikçi Memnuniyeti** ve **Tüpraş Yüklenici Memnuniyeti** anketleri yapılmaktadır. Müşteri, tedarikçi ve çalışan memnuniyet düzeylerine yönelik iyileştirme hedefleri Tüpraş yönetiminin performans hedef kartlarında yer almaktadır. Raporlama yılında gerçekleştirilen ankete göre tedarikçilerin memnuniyeti %84, yüklenicilerin memnuniyeti ise %82 olarak gerçekleşmiştir. Memnuniyet seviyesini artırmak için tedarikçi ihale ve teklif ekranlarında iyileştirme aksiyonları planlanmış olup önümüzdeki dönemde çalışmalar sürdürülecektir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti

Müşteri memnuniyetini en üst seviyede tutarak kaliteli ürün ve hizmet sunma yaklaşımı benimseyen Tüpraş, müşterilerine daha iyi bir deneyim sunabilmek için müşteri hizmetleri ve satış operasyon süreçlerini düzenli olarak gözden geçirmekte ve iyileştirmektedir.

Tüpraş'ta müşteri deneyimi ve memnuniyeti, Dijitalleşme ve Müşteri Deneyimi Birimi tarafından **ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi** gereklilikleri ve **Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası**  doğrultusunda yönetilmektedir. Şirket, müşteri taleplerini ve beklentilerini en iyi ve hızlı şekilde karşılamak için şeffaf, çevik ve yenilikçi bir iş yapış anlayışı benimsemiştir.

Tüpraş; ürün grubu ve rafineri bazında yapılandırılmış satış organizasyonu, 7/24 hizmet veren **Tüpraş Çözüm Merkezi, Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi, Müşteri Portalı ve Sürücü Portalı** gibi dijital platformlar aracılığıyla müşterileri ile güçlü, kesintisiz ve çift yönlü bir iletişim kurmaktadır. Ayrıca Şirket, müşteri odaklı satış yaklaşımlarının geliştirilmesi kapsamında pazarlama, satış, sevkiyat, satış sonrası hizmet ve süreçlerini gözden geçirerek dijitalleşmeyi müşteri talep ve beklentilerini karşılamada önemli bir araç olarak kullanmaktadır. Bu doğrultuda, hızlı çözüm üretme stratejisiyle yaygınlaştırılan **Tüpraş Müşteri Portalı ve Sürücü Portalı** uygulamaları, **Tüpraş Çözüm Merkezi** (444 123 0) ve müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel olarak tasarlanan **Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi**  dijitalleşme süreçlerini desteklemektedir.

Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi kapsamında tüm müşteri bildirimleri çeşitli iletişim kanalları (Müşteri Bildirim Noktaları, Tüpraş Müşteri Portalı, Faks (0 262 316 30 10 / 11) ve musteri_iliskileri@tupras.com.tr) aracılığıyla Tüpraş'a ulaşmakta ve Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası gereğince kayıt altına alınmakta ve değerlendirilmektedir. Bildirimler, Tüpraş Genel Müdürlüğü'nde, rafinerilerde ve Tüpraş Çözüm Merkezi'nde konusunda uzman müşteri temsilcileri tarafından incelenmekte ve mümkün olan en hızlı şekilde sonuçlandırılmaktadır. Her müşteri bildiriminin en yüksek seviyede dikkat ve özenle, Müşteri Bildirim Yönetimi Standardı İlkeleri doğrultusunda adil ve tarafsız bir şekilde değerlendirilerek sonuçlandırılması önceliklidir. Tüpraş, müşteri bildirimlerini düzenli takip ederek bildirimlerin tekrar etmesini önlemek amacıyla düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlemekte ve süreçleri sürekli olarak yenilemektedir. Ayrıca en sık gelen bildirim konuları düzenli olarak takip edilerek, yapılan iyileştirmelerin ardından artış ve düşüş oranları takip edilmektedir. Belirli aralıklarla sık gelen bildirimlere

>400

çözüme kavuşturulan 400'den fazla talep/şikâyet

ilişkin konular, Şirket içerisinde düzenli toplantılar ile detaylı bir şekilde incelenmektedir.

Raporlama döneminde dijitalleşme ve iş süreçlerinde verimlilik kapsamında müşterilerden gelen geri bildirim ve talepler doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yürütülen projeler sayesinde Tüpraş ile müşterileri arasındaki tüm süreçler dijitalleştirilirken, müşterilerin günlük operasyonlarının çok daha kısa sürede ve kişi teması olmadan tamamlanması sağlanmaktadır. Bu çalışmalarla 360 derece dijital müşteri deneyiminin son halkası da tamamlanmıştır. Talep ve şikâyetler titizlikle incelenerek çözüme kavuşturulması için süreç iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bu doğrultuda, Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi'ne 2023 yılında girilen 400'den fazla talep/şikâyetin çözüme kavuşturulması için yapılan iyileştirmelerden başlıcaları aşağıdaki gibidir:

- Boru Hattı Dolum Onay Mekanizması projesi ile akaryakıt ve LPG boru hatlarındaki yüksek basınç tehlikesi, hattın karşılıklı her iki tarafındaki vanaların açılıp kapatılması sırasında yaşanabilecek taşıma riski gibi ramak kala olaylarının yaşanması ihtimaline karşı yeni bir dolum onay mekanizması kurgusu ile süreçteki insan hatasının en aza indirilmesi, iş sağlığı ve güvenliğinin artırılması, manuel iletişim süreçlerinin dijital ortama taşınması ve ek kontrollerin yapılması hedeflenmiştir. Bu proje ile güvenli bir satış operasyonunun tasarlanması, dolum operasyon sürecinin iyileştirilmesi ve müşteri memnuniyetini artırılması hedeflerine ulaşılmıştır.
- Boru hattı fire sorunlarından kaynaklanan bildirimler ile ilgili detaylı inceleme yapılmıştır. Dolum miktarları müşteriler ile yakından takip edilmiştir. Kalibrasyon çalışmalarının periyodik sıklığı artırılmış ve müşterilere raporlanmıştır. Müşteriler sahaya davet edilerek kalibrasyon çalışmalarını canlı olarak izlemeleri sağlanmıştır. İzmir Rafinerisi'nde fireye sebep olduğu tespit edilen iskele kolektörleri yenilenmiştir. Boru hattı fire problemlerinin çözüm sürecine dair Tüpraş genelini kapsayan standart belgelendirilmiştir.
- İzmir Rafinerisi'nde alttan dolum adalarının yetersizliği ile ilgili gelen bildirimler nedeniyle bu konuda proje yatırım süreci başlatılmıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

- Müşteri Portalı aracılığıyla siparişlere onay öncesi revize edilebilme özelliği getirilmiş, müşterilerin mevcut siparişini koruyarak herhangi bir modifikasyon işlemi için değişiklik talebi iletebilmeleri sağlanmıştır.
- Analiz raporlarının portala otomatik yüklenmesine ilişkin siber güvenlik önlemlerine bağlı yaşanan aksaklıkların giderilmesi amacıyla süreç en baştan tasarlanmıştır. Test aşaması devam etmektedir.

2023 yılında dijital müşteri deneyiminin pekiştirilmesi için 5 yeni süreç daha eklenerek toplam süreç sayısı 36'ya ulaştırılmış, **3.756 saat** ve **469 kişi/gün iş verimliliği** elde edilmiştir.

469 kişi/gün
İş verimliliği

Dijitalleşme ve İş Süreçlerinde Verimlilik kapsamında gerçekleştirilen projeler

- Müşterilerin bilgi ve raporlara kolay erişim sağladığı, tüm siparişlerini oluşturdukları, SAP ile entegre çalışan dijital platform olan Müşteri Portalı'nın kapsadığı hizmetler ve forklasyonlar geliştirilmiştir. Müşterilerin cari hesap bakiyelerine ait ödeme iade talepleri için Müşteri Portalı platformu üzerinden self-servis hizmeti verilmeye başlanmıştır. Damga vergisi mahsuplaşması süreçlerinin de portal üzerinden gerçekleştirilmesi projesinin de 2024 ilk çeyrekte tamamlanması planlanmaktadır.
- Tüpraş 2022'de başlatılan **Müşteri Deneyim Haritası** projesi ile müşterilerin deneyim yolculuğunun uçtan uca haritalandırılması tamamlanmıştır. Projenin çıktıları analiz edilerek Satış Pazarlama Direktörlüğü'ne bağlı her birim ile iyileştirme aksiyonları belirlenmiştir.
- Müşteri kayıt süreçlerinin robotik otomasyona geçişiyle daha hızlı ve verimli hizmet sunulmaktadır.
- Ağustos 2021'de kullanıma açılan Sürücü Portalı Mobil Uygulaması, sürücülerin gerekli bilgi ve duyurulara anında erişiminin yanı sıra sipariş ve randevularının uçtan uca takip edilebilmesine olanak sağlamaktadır. Tüpraş, Sürücü Portalı uygulamasının yeni sürümü üzerinde çalışmaktadır.
- Ağustos 2021'de petrokok ürünü ile başlatılan ve müşterilerin Tüpraş Müşteri Portalı uygulamasından sipariş açarken randevu alabileceği ya da seçecekleri sürücünün Sürücü Portalı üzerinden randevusunu alabileceği, böylelikle uzun süreli beklemlerin önüne geçecek uygulama olan Kara Dolum Randevu Sistemi Projesi 4 rafineride benzin ve motorin hariç tüm ürünler için devreye alınmıştır. Benzin ve motorin ürün gruplarında ise 2024 yılında devreye alınması planlanmaktadır.
- TAS (Terminal Automation System/Terminal Otomasyon Sistemi) dönüşümüne paralel olarak yürütülen ve SAP sistemi ile entegre çalışan Kara Dolum Temassız Satış Sistemi, kara dolum satış operasyonlarının tamamen temassız gerçekleştirilmesi ile sürücü deneyiminin insan teması olmadan; kiosklar, mobil uygulama ve Tüpraş Çözüm Merkezi aracılığı ile yönetilmesini sağlamaktadır. Tüpraş, Kara Dolum TAS Temassız Satış Projesi ile sektörde dünyada bir ilke imza atmıştır. 2023 yılı içerisinde İzmit, İzmir ve Batman rafinerilerinde tüm ürün gruplarında TAS dönüşümü ve Temassız Satış Sistemi'ne geçiş tamamlanmıştır. Kırıkkale Rafinerisi'nde de 2023 yılı ilk çeyrek sonuna kadar geçiş tamamlanacaktır.
- Müşteri ile Tüpraş arasında imzalanan kayıt evrakları ve protokollerinde e-imza kullanılabilmesi için gerekli altyapı kurularak imza süreçlerinde verimlilik elde edilirken sıfır kâğıt projesine katkı sağlanmıştır.
- Dağıtıcı lisansı sahiplerine zorunlu petrol stok yükümlülüğünün karşılanması amacıyla sunulan Günlük Kupon Hizmeti sürecinde, müşteri taleplerinin iletilmesinden stok miktarlarının müşteri bazlı takibine ve EPDK'ya bildirimine kadar hem müşteri hem de Tüpraş tarafından manuel olarak yürütülen süreçlerin dijitalleştirilmesi tamamlanmıştır.
- Sürücü araç kayıt işlemlerinin müşteri web sitesi üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik projenin de 2024 ilk çeyrekte hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

88

Müşteri Memnuniyeti Araştırma Skoru

Müşteri talep ve beklentilerine kalıcı çözümler üretmek amacıyla müşteri memnuniyeti düzenli olarak ölçülmekte ve sonuçlar analiz edilerek tespit edilen iyileştirme alanlarında gerekli çalışmalar yürütülmektedir. Şirket'in ISO 10002-2018 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetimi Belgesi mevcut olup, her yıl yapılan denetimler sonucunda yenilenmektedir.

Tüpraş raporlama döneminde de sahip olduğu geniş ve çeşitlendirilmiş filosu ve alternatifli üretim ve ikmal (kara/deniz/boru/vagon dolum) çözümleriyle iç piyasadaki müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiştir. Tüpraş, **Müşteri Memnuniyeti Araştırması**'nda ürün ve hizmet kalitesine dair olumlu geri bildirimler almış, Tüpraş'ın genel memnuniyet skoru 2022 yılına göre 2 puanlık artışla **88** olarak ölçülmüştür.

Müşterinin Kahramanı Olmak

Müşteri memnuniyeti anketi ile alınan geri bildirimlerin ardından çalışanlar için **"Müşterinin Kahramanı Olmak"** temalı müşteri odaklı yaklaşımı ve iletişim becerilerinin geliştirilmesini esas alan, geri bildirimlerin faydalarını ön plana çıkaran dijital eğitim videoları hazırlanmış ve bu videolar ile çalışanlara verilen eğitimlerle müşteri memnuniyeti hassasiyeti Şirket genelinde pekiştirilmiştir.



İnsan Hakları

Tüpraş insana yakışır iş için, insan haklarına saygılı iş yapış anlayışı benimsemenin ve insan hakları uygulamalarını tüm değer zincirinde gözetmenin öneminin farkındadır. Bu doğrultuda tüm faaliyetlerini etik ve yasalara uygun bir şekilde gerçekleştirirken, BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (2011), BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (2000), ILO Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi (1998), Kadının Güçlenmesi Prensipleri (2011), En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Sözleşmesi (No. 182) ve OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi (2011) gerekliliklerini öncelikli olarak dikkate almaktadır. Faaliyetlerinden kaynaklanabilecek insan hakları riskleri ve etkilerini yönetmeye odaklı olan Tüpraş; etik, şeffaf ve sorumlu bir şekilde topluluklara katkıda bulunma sorumluluğunun bilinci ile İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kendisine rehber almakta ve paydaşlarına karşı insan haklarına saygılı bir anlayış sergilemektedir.

Şirket, değer zincirinin bütününde zorla çalıştırma, çocuk işçiliği, sendikal örgütlenme özgürlüğü, adil çalışma koşullarının sağlanması, yolsuzluk ve rüşvetle mücadele ve ayrımcılığın önlenmesine ilişkin insan hakları konularını ele aldığı Tüpraş Yönetim Kurulu tarafından onaylanan **İnsan Hakları Politikası**  doğrultusunda uygulamalar yapmakta ve bu uygulamaları düzenli olarak gözden geçirmektedir. İnsan hakları Politikası web sitesi üzerinden tüm paydaşların bilgisine açıkça sunulmaktadır.

Tüpraş'ın üst düzey yönetimi, en yüksek uluslararası standartları temel alarak ve sahadaki çalışanları da kapsayacak şekilde çalışmayı taahhüt etmektedir. Tüm paydaşlarla çift yönlü iletişim süreciyle desteklenen bu taahhüt, değer zincirinin tamamında yer alırken, yüklenicilerin ve iş ortaklarının sosyal yönler açısından daha iyi performans göstermelerine yardımcı olmaktadır.

Tüpraş raporlama döneminde, değer zincirinin bütününde faaliyetlerinden kaynaklı insan hakları etkilerini de değerlendirmiştir. Detaylı bilgiler raporun **Tüpraş'ta Çifte Önemlilik**  bölümünde yer almaktadır. Önümüzdeki dönem içerisinde insan haklarına ilişkin potansiyel olumsuz etkilerinin önlenmesi, risklerin proaktif olarak belirlenmesi ve hafifletilmesi için çalışmalar planlanmaktadır.

İnsan Kaynakları Departmanı'na bağlı Çalışan Deneyimi ve İnsan Hakları Müdürlüğü, insan hakları konularını ilgili tüm birimlerle iş birliği içerisinde yönetmektedir. Bu kapsamda farkındalığın artırılması amacıyla insan hakları bir konu başlığı olarak Uyum



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

243

Müdürlüğü tarafından düzenlenen **Etik İlkeler ve Uyum** eğitimlerinde ele alınmış ve eğitimler Tüpraş'ın tüm ofis çalışanlarının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Tüpraş'ın çalışanları İnsan Hakları Politikasına, yürürlükteki mevzuata, Koç Topluluğu Etik İlkeleri'ne veya Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri Rehberi'ne aykırı olduğunu düşündüğü herhangi bir eylemden haberdar olursa konuyu bir üst yöneticisine danışabilmekte, Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'ne, Baş Hukuk Müşavirliği'ne veya İnsan Kaynakları Direktörlüğü'ne raporlayabilmektedir. Alternatif olarak Tüpraş ile ilgili bildirimlerin alınabilmesi adına Koç Topluluğu tarafından yönetilen Koç Topluluğu Etik İhbar Hattı, Tüpraş'ın tüm çalışanları için 7/24 hizmet vermektedir. Etik İhbar Hattı'na bildirimde bulunan kişinin ihbarda bulunmasından dolayı herhangi bir baskı zorlama veya cezai yaptırıma maruz kalmasının engellenmesi için kişi Tüpraş Etik Kurulu tarafından koruma altına alınmaktadır. Raporlama döneminde insan hakları konularını içeren bildirimler alınmıştır. Alınan bildirimlerin değerlendirme ve çözüm süreçlerinin detayları raporun **İş Etiği ve Uyum** bölümünde yer almaktadır.

Çalışanlar, Şirket'in faaliyet gösterdiği veya iş ilişkisinde bulunduğu ülkelerin yasal düzenlemelerine olduğu kadar, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyanname'si ile uyumlu Koç Topluluğu ve Tüpraş Etik İlkeleri'ne de uygun hareket etmektedir. Şirket ve tüm çalışanları, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uygun olarak, yolsuzluk ve rüşvetle mücadele için gerekli önlemleri kararlılıkla almakta; yaptığı her işi ve verilen her kararı en yüksek etik standartlara uygun olarak gerçekleştirmekte; tarafsız olmalarını engelleyebilecek, kendilerine veya yakınlarına menfaat sağlayabilecek veya bu izlenimi uyandırabilecek, çıkar çatışmalarının söz konusu olabileceği herhangi bir durum içerisinde olmamaya özen göstermektedirler. Tüpraş, insan ve çalışan haklarına gösterdiği saygı çerçevesinde çalışanlarının performanslarını objektif ve adil bir şekilde ırk, din, milliyet, cinsiyet, yaş, medeni durum ve engellilik durumuna bakmaksızın işin gerekliliklerinin yerine getirilip getirmediğini değerlendirmektedir. Detaylı bilgiler raporun **Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık** bölümünde yer almaktadır.

Tüpraş, çalışanlarının yanı sıra tedarikçileriyle kurduğu adilane iletişimi açık, doğrudan ve doğru bir şekilde yürütmeye önem vermektedir. Şirket ayrıca tedarikçileri nezdinde insan haklarına uygun davranış biçimlerini yaygın hale getirmeye çalışmakta ve bu bilincin gelişmesine her daim katkıda bulunmaktadır. Tedarikçilere ve alt tedarikçilerine, bu kapsamda şirketin iş faaliyetlerinin olumsuz etkilerini belirlemek, önlemek, hafifletmek ve gidermek, olumlu sonuçlarını

değer zincirinin bütününde

Tüpraş raporlama döneminde, değer zincirinin bütününde faaliyetlerinden kaynaklı insan hakları etkilerini de değerlendirmiştir.

ise en yüksek seviyeye çıkarmak için kullanılan bir yönetim modeli olan **İnsan Hakları Sistematik Risk Analizi** yapılmaktadır. Tüpraş'ta temel uyum risk alanlarından olan insan hakları konusunda tüm ilgili iş birimlerinin katılımı ile aşağıdaki temel risk alanlarını içeren, detaylı ve metodolojik bir yaklaşımla bir Sistematik Risk Analizi çalışması başlatılmış olup, Şirket'in insan hakları konusundaki risklerinin olasılık ve etkilerinin değerlendirilmesi ve risklerin önceliklendirilerek, yüksek riskli alanlar başta olmak üzere tüm risk alanlarımızda düzeltici/iyileştirici aksiyon planlarının oluşturulması hedeflenmektedir:

- Politika ve Prosedürler
- Farkındalık
- Ayrımcılığın Engellenmesi
- Çocuk İşçi Çalıştırmamak
- Zorla Çalıştırmanın Engellenmesi
- Örgütlenme Özgürlüğü
- Sağlıklı ve Güvenlikli Çalışma Ortamı Sağlamak
- İş ve Özel Yaşam Dengesi
- Eşit İşe Eşit Ücret
- Kişisel Gelişim ve Eğitim Olanakları
- Performans Değerlendirme, Terfi ve Atama Süreçleri
- Veri Gizliliği
- Etik Hat, Soruşturma ve Disiplin Süreçleri

İnsan Hakları Sistematik Risk Analizi'ne ilave olarak Tüpraş veya Tüpraş adına hareket eden herhangi bir kuruluş, ilkelerin içeriğine uygunluğu doğrulamak amacıyla tedarikçilerin işyerlerinde haberli veya habersiz denetimler gerçekleştirmektedir. Tüpraş benimsediği sürekli iyileştirme yaklaşımına uygun olarak, tedarikçilerinin insan hakları konularında sürekli iyileştirme yolculuğuna destek olmaktadır. Gerçekleştirilen denetimlerde insan hakları konularında ihlal tespit edilmesi durumunda tedarikçilerinden konuyla ilgili iyileştirme çalışması gerçekleştirilmesi beklenirken herhangi bir iyileştirme yapmayan tedarikçilerle iş ilişkisi sonlandırılmaktadır.

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Toplumsal Sorumluluk

Tüpraş, “Enerjimiz Geleceğe” mottosu ile toplumun güçlenmesi ve sosyal refahın artması amacıyla paydaşlarıyla uzun süreli, sağlam ilişkiler geliştirerek sosyal etkisini artırmaya odaklanmaktadır. Şirket, stratejisi ve hedefleriyle uyumlu olarak toplumsal cinsiyet eşitliği, eğitim, kültür-sanat, spor ve çevrenin korunması alanlarında gelişime katkı sağlamak amacıyla sosyal sorumluluk çalışmaları yürütmektedir. Toplumsal sorumluluğa katkısını gönüllü çalışanlarıyla gerçekleştiren Tüpraş, toplam 1.224 milyon TL bağış ve sponsorluk desteğinde bulunmuştur.

Tüpraş, iş ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları kapsamında erken ve ileri aşama start-up'lar ile aday girişimciler için programlar düzenlemekte ve girişimcilere mentorluk desteği sağlamaktadır.

Gönüllülük Anlayışı

Şirket, kurum kültürü ve değerleri ışığında tasarlanan ve yürütülen kurumsal sosyal sorumluluk projelerine çalışanlarının gönüllü katılımını teşvik etmekte ve desteklemektedir. Tüpraş çalışanları ve ailelerinden oluşan Gönüllü Takımları, yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşlarıyla da ortak çalışarak kurumsal sorumluluk projelerinde yer almakta, deneyim ve tecrübelerini sunarak artı değer üretimine katkıda bulunmaktadır.

Tüpraş, toplumsal sorumluluğa olan katkısını 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 11 ili doğrudan etkileyen deprem felaketinde bir kez daha göstermiştir.

1.224 milyon TL

bağış ve sponsorluk

110

kişilik gönüllü çalışan ekibi

19,5

adam/saat gönüllü çalışma





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Şirket, deprem felaketinin ilk saatlerinden itibaren resmî makamlar ve Koç Holding Kriz Koordinasyon Merkezi'yle birlikte afet bölgesine Koç Topluluğu liderliğinde 110 kişilik gönüllü çalışan ekibini yönlendirmiş, deprem bölgesindeki çalışmalara yönelik 19,50 adam/saat gönüllü çalışma gerçekleştirilmiştir. Depremi ardından Koç Holding, tüm şirketlerini kapsayan bir seferberlik ilan etmiş ve kapsamlı bir yardım programı başlatmıştır. Yardımların yanı sıra proje bazlı yardımlara 2 milyar TL'lik kaynak ayrılmıştır. Seferberlik kapsamında gerçekleştirilen katkıların detaylarına **Tüpraş 2022 Entegre Raporu**'ndan [erişebilirsiniz](#). Afet sonrasında hızlı iyileşme için bir dizi eylem hayata geçirilmiştir:

- Koç Topluluğu depremin etkilediği 5 ilde, yaklaşık **20.000 kişinin yaşayacağı** ve içinde sosyal imkânları da barındıracak 5.000 adet konteynerden oluşan, geçici yaşam alanları olan **Umut Kentleri** hayata geçirmiştir.
- Hatay ve Kahramanmaraş Umut Kentlerde MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliğiyle yürütülen Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Programı kapsamında Teknoloji ve Tasarım Atölyeleri kurmuştur. Haziran - Eylül 2023 tarihleri arasında bu atölyelerde **1.000 öğrenci** eğitimlere katılmıştır. Teknoloji ve Tasarım Atölyeleri öğretmen eğitimleri de tamamlanarak 2023-2024 eğitim öğretim dönemi başlamıştır.
- Umut Kentlerdeki sosyal bağış alanlarında faaliyet gösteren STK'lar UN Women ve KEDV iş birliğindeki kadınların iş hayatına kazandırılması projesine katkı sunmaktadır. Aynı zamanda spor alanları ile donatılmış, Umut Kentlerde gençlerin ve ailelerin sporla desteklenmesi için Koç Spor Kulübü ile etkinlikler gerçekleştirmektedir. Tüpraş, Umut Kentlerde yaşayanlara yönelik etkinliklere ve destek faaliyetlerine 2024 yılında da devam etmeyi planlamaktadır.

2 milyar TL
kaynak

5.000
adet konteynerden oluşan **Umut Kentleri**

1.000
öğrenciye Teknoloji Tasarım Atölyeleri
aracılığıyla erişim

- Atletizm Takımı 5 Mart'ta düzenlenen Runtalya Maratonu'nda Türk Eğitim Vakfı (TEV) depremzede üniversiteli kız öğrencilerin eğitimlerine kesintisiz devam edebilmeleri için başlattığı Uzaktan Eğitime Teknoloji Desteği Burs Fonu'na katkı sağlamak üzere koşmuştur. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Şirket her bir kadın çalışan adına TEV'in Uzaktan Eğitime Teknoloji Desteği Burs Fonu'na bağışta bulunmuş, afet bölgelerindeki üniversiteli kız öğrencilerin eğitimlerine kesintisiz devam edebilmeleri amacıyla ihtiyaç duydukları bilgisayar teminine katkı sağlamıştır.
- Tüpraş SEK (Sosyal Etkinlik Kulüpleri) İstanbul Tiyatro Ekibi, Cumhuriyetin 100. Yıl kutlamaları kapsamında 29 Ekim'de Hatay'da, İzmir Tiyatro Ekibi de Kahramanmaraş'ta çocuklara ve gençlere yönelik 2 tiyatro oyunu sergilemiştir.

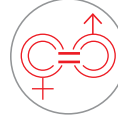


TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

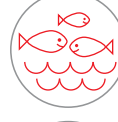
Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eğitime Katkı

Tüpraş, kapsayıcı işyeri olma hedefi doğrultusunda 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (UN WEPS) imzalamıştır. Bu yaklaşım ile bünyesinde öncü uygulamalar geliştirirken, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında toplumsal farkındalığın artırılması için kurumsal sosyal sorumluluk programları da yürütmektedir. Tüpraş, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği alanındaki çalışmalarıyla Bloomberg'in 2022 ve 2023 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği endeksinde (GEI-Gender Equality Index) yer almıştır.



Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine ve Eğitime Katkı



Denizlerde Sürdürülebilirliğe Katkı



Tarihin, Kültürün Sanatın ve Sporun Gelişimine Katkı



Spor ile Toplumsal Gelişime Katkı

Üniversite

Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı

Nesiller Boyu Eşitlik ve Feminist Teknolojiler Staj Programı

İlköğretim

Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum

Enerjimiz Öğrencilere Fen Deneyleri

Tüpraş Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı

Koç Holding, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek amacıyla 2021 yılından bu yana Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'nun Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu Liderleri üyesidir. Bu doğrultuda Tüpraş, toplumsal yatırım programlarının eğitim alanındaki eşitlik ve kapsayıcılığını değerlendirmiş ve tüm projelerini tek çatı altında toplayarak **"Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı"**nı oluşturmuştur.

Şirket, toplumsal dönüşümü hızlandırmak amacıyla gençlere odaklanarak, ilköğretim ve üniversitede okuyan kız öğrencilerin teknoloji ve inovasyon alanına yönelmeleri ve bu alanda güçlenmelerini hedeflemektedir. Program kapsamında Tüpraş; kamu, üniversite, sivil toplum ve sosyal girişim iş birlikleri ile eğitim içerikleri oluşturarak model uygulamalar geliştirmeyi, kadınlar ve kız çocuklarına yönelik mentorluk programları ile beş yılda 90.000'i ortaokul, 10.000'i üniversite olmak üzere toplam 100.000 kız öğrenciye ulaşmayı taahhüt etmiştir. Programda 2023 yıl sonuna kadar, 15.000 kız öğrenciye erişilmiştir.

Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi

Tüpraş, 2018 yılından beri Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliğiyle **"Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum"** toplumsal sorumluluk projesini yürütmektedir. Bu doğrultuda 2018-2021 yılları arasında Tüpraş'ın rafinerileri bulunduğu Batman, Kırıkkale, İzmir ve İzmit illerinde, **41 ortaöğretim okulunda** robotik kodlama, üç boyutlu modelleme ve üretim beceri

sınıfları kurulmuştur. Bu eğitimlerle çocukları dijital teknolojiler ile tanıştırmak çocukların problem çözme, neden sonuç ilişkisi kurma, psiko-motor davranış, eleştirel düşünme-sorgulama ve kendini ifade edebilme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Projenin ölçme-değerlendirme süreci Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi danışmanlığıyla yürütülmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

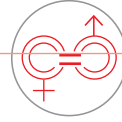
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

247



Enerjimiz Öğrencilere: İlköğretim Öğrencileri Fen Deneyleri Projesi

Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle, ilköğretim okullarında öğrencilere bilimi sevdirecek, geleceğin bilim insanları olma yönünde teşvik etmek amacıyla yürütmektedir. Proje kapsamında öğrencilere bilimin hayatın her alanında olduğu, özellikle de bilim dünyasında kadın-erkek birlikte ve emniyetli çalışmanın önemi anlatılmaktadır. 2018 yılında başlayan proje kapsamında bugüne kadar Kocaeli'nde 6 okulda, 287 deney ile 3 bini aşkın öğrenciye ulaşılmıştır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi çalışanlarından oluşan gönüllü grup tarafından laboratuvar ortamı oluşturularak, temini kolay malzemelerle deneyler gerçekleştirilmektedir. Projede ölçme ve değerlendirme modeli Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden akademik danışman desteğiyle geliştirilmiştir. Enerjimiz Öğrencilere Projesi'nin daha geniş öğrenci kitlelerine ulaşabilmesi için 11 adet fen deneyi eğitimi videosu hazırlanmıştır. 2024 yılında deney videoları ile programın yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı

Tüpraş Batman Üniversitesi iş birliğiyle “Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı”nı Ekim 2021 tarihinde başlatmıştır. Tüpraş bu program ile kız öğrenciler başta olmak üzere üniversite öğrencilerinde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmayı, gençlerin teknoloji ve inovasyon ekosistemine erişimlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Programın birinci etabında, Tüpraş tarafından tüm öğrencilere yönelik olarak her akademik eğitim-öğretim döneminde, “İnovasyon ve Girişimciliğin Temelleri” seminerleri düzenlenmektedir. Programın ikinci etabında ise değerlendirmelere göre seçilen 3. ve 4. sınıf lisans öğrencilerinden oluşan 40 kişilik bir gruba 12 hafta süren girişimcilik eğitimleri

verilmiştir. Eğitim programı süresince çevrim içi eğitimlerin yanı sıra Tüpraş kurum içi girişimcileri de öğrenci gruplarına mentor olarak atanmakta, öğrencilere fikir geliştirme ve projenin uygulama adımlarının oluşturulmasında katkı sağlamaktadır. Proje fikirlerinin ticarileştirilmesi aşamasında ise, uygun olan projeler Koç Üniversitesi Girişimcilik Araştırma Merkezi K-Works başta olmak üzere, uygun girişimcilik kanallarına yönlendirilecektir. Önümüzdeki yıllarda “Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı” Batman dışında Şirket'in faaliyet gösterdiği Kocaeli, Kırkkale, İstanbul ve İzmir'deki üniversitelerle iş birliği yapılarak yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

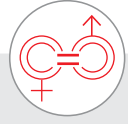
Nesiller Boyu Eşitlik ve Feminist Teknolojiler-Üniversite Öğrencileri Staj Programı

Program, Tüpraş'ta staj yapan üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği lensinden bakarak, kapsayıcılık ve eşitlik konusunda farkındalık kazanmalarını sağlamak üzere oluşturulmuştur. Program da öğrencilere, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) tarafından “Eşitliğin Farkındayım- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”, Tüpraş İnovasyon Müdürlüğü tarafından “İnovatif Düşünme ve Fikir Üretme”, Kurumsal İletişim Müdürlüğü tarafından da “BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Sürdürülebilirlik” eğitimleri verilmiştir. 2022 yılında bu eğitimlere online staj programı kapsamında 30 stajyer öğrenci ve 8 Nextremers katılmıştır. Eğitimlerle, inovatif düşünme ve teknolojiyle kadın saha çalışanlarının hayatını kolaylaştıracak teknolojiler/ ürünler üretmeye teşvik edilen üniversite öğrencileri 5 yenilikçi proje hazırlamıştır. 2023 yılında deprem nedeniyle program gerçekleştirilememiş, kaynaklar deprem bölgesindeki çalışmalara aktarılmıştır.



TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine ve Eğitime Katkı

TEV Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez

Tüpraş'ın kız öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2016 yılında Türk Eğitim Vakfı (TEV) bünyesinde oluşturduğu "Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez" burs fonu ile 2022-2023 eğitim-öğretim yılında 35 öğrenciye burs desteği sağlanmıştır.

Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyerleri Programı

Tüpraş, Koç Üniversitesi'nin başarılı ve ihtiyaç sahibi gençlere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2011 yılında başlattığı Anadolu Bursiyerleri Programı'nın destekçisi olmaya devam etmektedir. 2022-2023 akademik yılında üniversiteye yerleşen 2 bursiyerle birlikte, bugüne dek burs desteği sağlanan öğrenci sayısı 65'e ulaşmıştır.



Denizlerde Sürdürülebilirliğe Katkı

DTO Fethiye Atık Alım Teknesi Göcek Körfezi'nde

Sürdürülebilir deniz turizmi kapsamında atık alım tekneleriyle yat ve turistik tekne sahiplerinin uğrak yeri olan koylarda mobil olarak hizmet veren Deniz Temiz Derneği/TURMEPA, binlerce ton sıvı atık toplayarak deniz turizminin çevresel ayak

izini azaltmaya katkı sağlamaktadır. Tüpraş'ın 2016 yılından bu yana sponsorluğunu üstlendiği DTO Fethiye sıvı atık toplama teknesi, 2023 yaz sezonu boyunca gerçekleştirdiği çalışmalarla 657 tekneden yaklaşık 287.007 litre atık toplayarak 2,3 milyon litre deniz suyunun temiz kalmasını sağlamıştır.



Tarihin, Kültürün ve Sanatın Gelişimine Katkı

"Enerjimiz Sanata"- Arter

Tüpraş, gençlerin ve çocukların çağdaş sanatla özgürce buluşabileceği bir ortamın mümkün kılınmasına destek amacıyla 2019 yılı itibarıyla 5 yıl süreyle, Arter Çağdaş Sanat Müzesi kurumsal sponsorluğunu üstlenmiştir. Tüpraş'ın desteğiyle Arter sergilerine giriş, perşembe günleri her yaştan izleyici için ücretsiz olarak gerçekleşmektedir. 24 yaşın altındaki gençler ile Arter Beraber üyeleri ise sergileri her zaman ücretsiz ziyaret edebilmektedir.

Anadolu Uygarlıkları Serisi

Tüpraş, 2011 yılından bu yana Anadolu'nun kadim topraklarında iz bırakmış köklü medeniyetleri "Anadolu Uygarlıkları" kitap serisi ile gelecek kuşaklara taşımaktadır. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık iş birliğiyle bugüne kadar 11 eser okuyucularla buluşmuştur. Antalya (Attaleia) ve çevresini kapsayan Antik Yunancada "Tüm Halklar Ülkesi" anlamına gelen Pamphylia bölgesini ve kültürünü ele alan ve Anadolu Uygarlıkları Serisi'nin son kitabı olan 12. kitap 2024 yılında yayımlanacaktır.

İstanbul Tiyatro Festivali

İKSV tarafından düzenlenen İstanbul Tiyatro Festivali'ne Koç Holding Enerji Grubu şirketleri Tüpraş, Entek, Aygaz ve Opet 18 yıldır sponsor olarak destek vermektedir. 27. İstanbul Tiyatro Festivali, 25 Ekim-26 Kasım 2023 tarihleri arasında tiyatro severlerle buluşmuştur. Festival kapsamında 19 tiyatro, performans ve dans gösterisinin yer almıştır. Festivalin fiziki gösterileriyle 2023 yılında yaklaşık 18 bin kişiye ulaşmıştır.

Çevrimiçi Müze

Tüpraş, Millî Eğitim Bakanlığı desteği ve Rahmi M. Koç Müzesi ile öğrencilerin EBA ders ortamında bilim, sanayi, ulaşım ve iletişim tarihiyle buluşması için çevrimiçi müze projesini hizmete sunmuştur. Proje kapsamında, Türkiye genelinde milyonlarca ilköğretim öğrencisi çevrim içi programla bilim ve sanayi tarihiyle buluşmuştur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

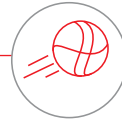
TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



Spor ile Toplumsal Gelişime Katkı

Enerjimiz Geleceğe: Beşiktaş Stadyumu İsim Sponsorluğu

Tüpraş, “Enerjimiz Geleceğe” mottosu ile desteklediği 2050 Karbon Nötr hedefi ve sürdürülebilirlik stratejisi kapsamında attığı adımları spor kanalı ile geniş kitlelere ulaştırmak için Türkiye'nin en köklü spor kulüplerinden biri olan Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün Beşiktaş Stadı'nın isim sponsoru olmuştur. Gerçekleştirilen iş birliği kapsamında Beşiktaş Stadyumu'nun adı 3 yıl süreyle “Tüpraş Stadyumu” olarak anılacaktır.

Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez Projesi

Tüpraş, “Eşitlik İçin Enerjimiz Hiç Bitmez” mottosuyla uzun yıllardır toplumda kapsayıcılık, eşitlik ve çeşitlilik konularında farkındalık yaratmak, örnek ve öncü bir iş ortamı oluşturmak için çalışmaktadır. Tüpraş, 2021-2024 sezonları için Fenerbahçe Spor Kulübü'nün 5 amatör branşının (kürek, boks, masa tenisi, yüzme ve atletizm) forma sponsoru olmuştur. Tüpraş, 2023 yılında Batman Valiliği, Batman Üniversitesi iş birliği ve BM Kadın Birimi, HeForShe Hareketi iş birliğiyle kadın ve kız çocuklarına şiddetin önlenmesi amacıyla “16 Günlük Aktivizm Kampanyası”na destek vermiş, başta üniversite ve lise öğrencileri olmak üzere kamu çalışanlarına yönelik farkındalık konferansları düzenlemiştir.

Batman Engelliler Spor Kulübü

Tüpraş, 2007-2008 sezonundan bu yana Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği'ne desteğini sürdürmektedir. Batman Engelliler Spor Kulübü, 2017-18 sezonunda Türkiye Bedensel Engelliler Federasyonu, Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Ligi'ne yükselmiş, 2019-2020 sezonunda Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Ligi'ne çıkmıştır. Son 4 sezondur 1. Ligde yer alan takım 2023-24 sezonunda da 1. Ligde mücadele etmektedir. Bünyesinde 52 lisanlı sporcu bulunan kulüp aktif olarak 23 sporcu ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Kulüp 16 yıldır yüzlerce engelli gence spor yapma olanağı sağlamaktadır.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü

1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı ortamda bilinçli spor yaparak yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunmaktadır. Tüpraş gönüllülerince Gençlik İl Spor Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle iş birliğiyle yönetilen Tüpraşspor Futbol Kulübü'nde 13-19 yaş arası lisanslı 105 sporcu bulunmaktadır.



Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

**TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

251

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Çevre Yönetimi

İklim değişikliğiyle Mücadele

Emisyon Yönetimi

Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş

Enerji Yönetimi

Enerji Verimliliği

Hava Kalitesi

Su Yönetimi

Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi

Biyçeşitlilik

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

İklim değişikliği çağımızın en büyük krizleri arasında yer alıyor. Paris Anlaşması uyarınca küresel sıcaklıktaki artışı 1,5 °C ile sınırlamak için sera gazı emisyonlarını azaltmanın aciliyeti konusunda geniş bir bilimsel fikir birliği bulunmaktadır. Tüpraş, bu aciliyete cevap vermek amacıyla hareket etmenin ve bu amacın öncüsü ve ivmelendirici bir parçası olmanın öneminin farkındadır. Şirket, iklim krizinin iş süreçleri, varlıklar ve gelir yaratma yeteneği üzerine olan etkilerini yönetmek için düşük karbon ekonomisine geçişe yönelik stratejiler ve yol haritaları geliştirmektedir. Bu doğrultuda “Enerjimiz Geleceğe” sloganıyla oluşturulan Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında Şirket, çevresel etkisini ve karbon ayak izini azaltmaya odaklanan yenilenebilir enerji çözümlerine, enerji verimliliği teknolojilerine ve dögüsel süreçlere yatırım yapmaya devam etmekte, 2050 yılında Karbon Nötr olmayı hedeflemektedir.

İlgili Paydaşlar



İş Ortakları



Tedarikçiler



Müşteriler



Kamu Kurum ve Kuruluşları



İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar



Sivil Toplum Kuruluşları



KATKI
SAĞLANAN
SKA

Doğrudan



Dolaylı





Çevre Yönetimi

Tüpraş'ta çevresel konuların yönetimi Genel Müdürlük bünyesinde bulunan Çevre Müdürlüğü ve rafinerilerde yer alan çevre profesyonelleri tarafından takip edilmektedir. Tüm iş süreçlerinde çevre ve insan odaklı politikalar izlemeyi ilke edinmiş olan Tüpraş, çalışmalarını ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve tüm değer zincirini kapsayan *Çevre Yönetim Politikası* kapsamında yürütmektedir. Rafinerilerinin tamamında ve bağlı ortaklıklarından Ditaş, Körfez Ulaştırma, Entek ve Opet'te ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi uygulanmaktadır. Tüpraş'ın çevre yönetim yaklaşımında üst yönetim ve tüm çalışanların sorumluluğu bulunmaktadır. Bu doğrultuda her yıl güncellenen Üst Yönetim OKR'ları içerisinde çevre konularını içeren hedefler yer almaktadır.

Tüpraş, çevresel performansını arttırmaya ve faaliyetlerini gerçekleştirirken çevresel etkilerini azaltmaya odaklanarak çevreye karşı sorumlu ve saygılı bir yaklaşım benimsemektedir. Şirket, çevre yükümlülükleri kapsamında sorumluluklarını yerine getirirken üretim süreçlerinin çevresel etkilerini azaltan ve sürekli iyileştiren projeler hayata geçirmektedir. Projelerin tasarımında tüm çevresel etkiler dikkate alınarak AB standartlarına uygun teknoloji ve proses seçimleri yapılmaktadır. Tüpraş, sürdürülebilir rafinaj kapsamında, rafineri süreçlerinin çevresel etkilerinin azaltılması ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesine odaklıdır. Şirket, planlanan yatırımları kapsamında tüm çevresel etkileri dikkate alarak mevcut en iyi tekniklere ve AB standartlarına uygun teknoloji ve proses seçimleri yapmaktadır. Bu kapsamda raporlama döneminde **3,1 milyar TL** tutarında çevresel yatırım gerçekleştirilmiştir.

Çevre Müdürlüğü, Şirket'in gelecek çevresel vizyonunu uluslararası gelişmeleri ve trendleri dikkate alarak oluşturmakta, düzenli olarak gözden geçirerek iyileştirme çalışmaları gerçekleştirmektedir. Çevre Müdürlüğü sistematik olarak Şirket'in çevresel performansını ve çevre odaklı projelerin gerçekleşme durumlarını takip etmektedir. Ayrıca Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı ile her ay çevre TPG'leri konusunda toplantılar düzenlenmekte ve sapmalar değerlendirilmektedir.

Şirket'in çevre uygulama ve performansı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, taşra teşkilatı ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerin yanı sıra Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Şirket kendi içerisinde de çapraz çevre iç denetimleri gerçekleştirmektedir. Çevre denetimi sonucu ortaya çıkan bulgular için düzeltici ve iyileştirici faaliyetler planlanmakta ve ilgili aksiyonlar hayata

3,1

 milyar TL

Raporlama döneminde 3,1 milyar TL tutarında çevresel yatırım gerçekleştirilmiştir.

geçirilmektedir. Çevre performans sonuçları, yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında Şirket üst yönetimine sunulmakta ve gelecek dönem çalışmaları ve performans hedefleri belirlenmektedir. Sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda elde edilen performans çıktıları aynı zamanda kurumsal performans değerlendirme sisteminin de bir parçası haline gelmiştir. Ayrıca, Çevre Politikası tedarik zincirini kapsamakta ve tüm çalışanları tarafından sahiplenilmektedir.

Şirket, tesislerinde meydana gelen petrol sızıntısı vakalarını düzenli takip etmekte ve ilgili miktarları raporlamaktadır.

Tüpraş'ın doğal sermayeye katkı sunan ar-ge çalışmaları da bulunmaktadır. Ar-ge çalışmaları arasında sürdürülebilirlik değer odağında Avrupa Birliği Ufuk Avrupa programı kapsamında yeni kabul alan 2 proje ile toplam 17 proje yürütülmektedir. Bu projeler karbon yakalama, dönüşüm ve depolama, temiz hidrojen, yenilenebilir yakıtlar, su ve atık geri dönüşüm odak alanlarında sınıflandırılabilir. Belirtilen odak alanlarda teknoloji geliştirme, malzeme geliştirme ve uygulama çalışmaları içeren, çok paydaşlı iş birliklerinin kurulduğu bu projelerin 7'si Ufuk 2020 programı, 2'si Ufuk Avrupa programı, 1'i TÜBİTAK programları tarafından destekli olup, 7'si de özkaynaklar ile yürütülmektedir.

Doğal sermayeye katkı sağlayan AquaSPICE, EPC EqTech, CORALIS, Rafineri Atık Su Arıtma (ASA) Çamurlarının Biyogaz Potansiyelinin Belirlenmesi, MOF4AIR, COZMOS, MOFAC2CAP, FUEL-UP, EBIO projelerinin detayları raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.

Ayrıca, Batman Petrol Rafinerisi'nden Yakalanacak Baca Gazı/Karbon Dioksitin geliştirilmiş petrol kurtarımı yöntemiyle Batı Raman petrol sahasına enjeksiyonunun Teknik ve Ekonomik Açıdan Araştırılması projesi, TÜBİTAK 1005 Programı kapsamında ODTÜ Petrol Araştırma Merkezi'nin yürütücülüğünde, Tüpraş ve Türkiye Petrolleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Anonim Ortaklığı (TPAO) kuruluşlarının iş birliğiyle yürütülmüştür. Teknik ve ekonomik açıdan uygulanabilirlik çalışmaları 2023 yılında tamamlanmıştır.

KÜTEM (Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi) iş birliği ile yürütülen “H2S’den Foto-Elektrokatalitik Hidrojen Üretimi” projesi 2023’te “Proof of Concept” olarak %80 H2S dönüşüm verimi ile başarı ile tamamlanmıştır. 2024’te ölçek büyütme ve uygulanabilirlik çalışmaları gerçekleştirilecektir.

İklim Değişikliğiyle Mücadele

68 yıldır Türkiye’nin lider sanayi kuruluşu Tüpraş, geleceğin enerjisini üretme hedefiyle oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planı dâhilinde mevcut varlıklarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara da yatırım yapmayı, Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedeflemektedir. Plan doğrultusunda; emisyonları azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğu başlamıştır. Tüpraş, “Enerjimiz Geleceğe” mottosuyla 2030 yılına kadar emisyonlarını **%27** azaltmayı, 2050 yılında **karbon nötr** olmayı hedeflemektedir.

Tüpraş’ın iklim değişikliğiyle mücadele stratejisi, yeni teknolojileri benimseyen, çevresel odaklı yatırımlar gerçekleştiren, yenilenebilir kaynakların kullanımını artıran Stratejik Dönüşüm Planı’na dayanmaktadır. Şirket, 2050 karbon nötr hedefi kapsamında, iklim değişikliği üzerindeki etkilerini ve çevresel ayak izini azaltmak, doğal çevreyi korumak için çalışmaktadır.

Paydaşları için değer üretmeyi hedefleyen Şirket’in güçlü yönetim yapısı, paydaşlarıyla kurduğu şeffaf ve açık iletişimi iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında itici güçtür. Tüpraş’ın, iklim değişikliğini tetikleyen sera gazı emisyonlarını azaltmada gösterdiği performans orta ve uzun vadede toplumsal refaha da katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda Şirket, stratejik dönüşümü çerçevesinde dayanıklılığını arttırmak adına değer zinciri boyunca paydaşları olan iş ortakları, yükleniciler, eğitim kurumları, start-up’larla ve sivil toplum kuruluşları ile yakın bir iş birliği içindedir.

Tüpraş’ta, iklim değişikliği ile mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğu, Koç Holding’in ortaya koyduğu vizyon ve Stratejik Dönüşüm Planı kılavuzluğunda Yönetim Kurulu liderliğinde yönetilmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı’nı onaylayan ve uygulamaya alan Yönetim Kurulu, Yürütme Komitesi aracılığıyla Şirket’in dönüşüm yolculuğunda performans ve hedeflerini izleyerek uyumluluğunu denetler. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında 2023 yılı gelişmelerinin detayları raporun **Tüpraş Hakkında** bölümünde  yer almaktadır. Ayrıca Şirket’in *Çevre Yönetimi Politikası’nda*  yer alan “İklim değişikliğine olumsuz etkilerinin farkında olmak ve sürece katkı sağlamak” ilkesi, Şirket üst yönetiminin konuya ilişkin taahhüdünü açıkça ifade etmektedir. Tüpraş üst yönetimi tarafından iklim ile bağlantılı risk ve fırsatlar kapsamında Yönetim Kurulu bünyesinde faaliyet gösteren Risk Komitesi’ne düzenli bilgilendirme yapılır. Sürdürülebilirlik Komitesi altında yer alan Yaşamın Değeri Alt Çalışma Grubu iklim ile bağlantılı risk ve fırsatlar özelinde çalışmaktadır.

İklim Değişikliği ile Mücadeleye Tüpraş’ın Katkısı

Tüpraş, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere yurt içinde ve yurt dışında ilgili kurumların ve sivil toplum örgütlerinin organize ettiği çalışma gruplarına, toplantılara, seminerlere katılarak iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarına aktif katkı sağlamaktadır. Şirket, sektörler arasında iş birliklerinin artırılması için TÜSİAD Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu Su AÇG Liderliği, Koç Holding Su, Biyoçeşitlilik, Döngüsel Ekonomi, Ürün Yönetimi Çalışma Grubu’na katılım sağlamaktadır.

2015’ten bu yana BM İklim Değişikliği Taraflar Konferansı’nın (COP) aktif bir katılımcısı olan Tüpraş, 2023 yılında Dubai’de gerçekleşen COP28’e katılım sağlamış, küresel iklim gündeminin nabzını tutmuş ve deneyimlerini çeşitli sunumlar ile aktarmıştır.

Tüpraş, TÜSİAD nezdinde yürütülen iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarına destek vermektedir. Şirket, TÜSİAD bünyesinde yer alan Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu’nun aktif üyesidir. Bu kapsamda ulusal düzeyde yürütülmekte olan Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) ve Piyasa Uygulama Ortaklığı Programı (PMI) gibi çalışmalara destek sunmaktadır. Tüpraş, içsel karbon fiyatlandırması kapsamında karbonun gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin fizibilite ve değerlendirme çalışmalarında bir parametre olarak dikkate almaktadır. Araştırma firmalarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmaları, uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri dikkate alınarak gölge karbon fiyatı belirli aralıklarla güncellenmektedir. Tüpraş bu çalışmalarla düşük karbonlu yatırımları teşvik etmek, iklimle bağlantılı

YK denetiminde

Yönetim Kurulu, Yürütme Komitesi aracılığıyla Şirket’in dönüşüm yolculuğunda performans ve hedeflerini izleyerek uyumluluğunu denetler.



finansal risklerini azaltmak ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecekteki iklim politikalarına hazırlanmaktadır. Karbon fiyatlandırma araçlarına ilişkin çalışmalar ilgili birimler ve Sürdürülebilirlik Komitesi Karbon Nötr AÇG'de yürütülmektedir. Bu çalışmalar Tüpraş'ın karbon fiyatlaması alanındaki bilgi birikimini güçlendirmektedir.

Tüpraş Koç Holding'in iklim kriziyle mücadelede ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğunda 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefiyle başlattığı, somut ve uygulanabilir bir yol haritası içeren Karbon Dönüşüm Programı'nın bir paydaşıdır.

Tüpraş, kurumların iklim değişikliği kaynaklı risk ve fırsatlarını nasıl yönettiklerini raporlamalarına yönelik bir çerçeve sunan, İklimle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Gücü'nün (TCFD) destekçisi öncü bir sanayi şirketi olarak iklim krizi ile bağlantılı riskleri iş süreçlerine entegre etmekte ve hedeflerini bu doğrultuda güncellemektedir.

Tüpraş, iklim değişikliği kaynaklı geçiş ve fiziksel risklerini "Enerjimiz Geleceğe" stratejik dönüşüm çalışmalarını tamamlamadan önce değerlendirmiş, söz konusu risklerin yönetilmesi için atılması gereken adımları ve doğacak fırsatları stratejisinde içselleştirmiştir. Raporlama döneminde iklim değişikliği kaynaklı geçiş ve fiziksel risklerini güncelleyen Tüpraş'ın TCFD çalışması detayları raporun **Risk Yönetimi** ve **Ekler** bölümünde yer almaktadır.

Tüpraş, 2023 yılında CDP'ye dâhil olarak iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında yönetim mekanizmasına, kurumsal politika ve hedeflerine, emisyon miktarlarına yönelik bildirimde bulunmaya başlamıştır. Tüpraş, ilk kez dahil olduğu CDP Raporlamasında "Su Güvenliği" ve "İklim Değişikliği" programlarında "B" notu ile derecelendirilerek önemli bir başarıya imza atmıştır. Tüpraş'ın aldığı puan, petrol sektöründe faaliyet gösteren ve CDP tarafından değerlendirmeye alınan çok uluslu lider şirketler ile karşılaştırıldığında en yüksek notun sadece bir kademe altında yer almaktadır. Ayrıca Şirket, ISO 14064 Sera Gazı Doğrulama Standardı'na uygun olarak emisyon doğrulaması gerçekleştirerek paydaşlarına şeffaf olarak emisyonlarını açıklamaktadır.

Emisyon Yönetimi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikasında iklim değişikliği ile mücadele ve hava kalitesinin kontrolü için emisyonlarını sürekli izleyeceğinin taahhüdünü vermektedir. Şirket, lider enerji şirketi olma vizyonu doğrultusunda sürdürülebilir rafinaj kapsamında rafinerilerinde gerçekleştirdiği enerji verimliliği projeleri ile emisyon azaltımı gerçekleştirmektedir.

Tüpraş'ta emisyonların yönetiminden Genel Müdür'ün liderliğinde Çevre Müdürlüğü ve Rafineri Teknik Müdürleri ile tüm çalışanlar sorumludur. Şirket'te emisyon yönetimi ile ilgili politikalar, raporlamalar, mevzuat gereklilikleri takip edilmekte, operasyonlardan kaynaklı emisyonların en aza indirilmesi için mevcut en iyi teknikler ve standartlar uygulanmaktadır.

Şirket'in, emisyon yönetimi kapsamında karbon salım miktarları ve performansı Çevre Müdürlüğü ve Sürdürülebilirlik Komitesi Karbon Nötr AÇG tarafından düzenli olarak gözden geçirilerek Komite Üyeleri ve Genel Müdür'e raporlanmaktadır. Şirket'in, emisyon azaltımına verdiği önem doğrultusunda hem tüm çalışanların performansının ölçüldüğü Şirket hedef kartında hem de Genel Müdür, Teknik Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili üst düzey yöneticilerin hedef kartlarında emisyon azaltımına yönelik hedefler yer almaktadır. Şirket hedef kartında yer alan emisyon azaltımına yönelik hedeflere raporun Tüpraş'ta Çalışanlara Değer (İnsan Sermayesi) bölümünde **"Performans Gelişimi"** başlığında yer almaktadır.

Tüpraş sera gazı emisyonlarını TS EN ISO 14064-1:2018 standardı çerçevesinde sabit ve hareketli kaynakları sonucu oluşan doğrudan emisyonlar (Kapsam 1), satın aldığı elektrik ve buhar kaynaklı dolaylı emisyonlar (Kapsam 2) ve değer zinciri içerisindeki diğer dolaylı emisyonlar (Kapsam 3) olarak hesaplamaktadır.

Kapsam 1 emisyonları, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, raporlanmakta ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yetkilendirdiği üçüncü taraf bağımsız doğrulayıcı bir kuruluşa doğrulanmaktadır. 2023 yılı itibarıyla Şirket, Kapsam 1 emisyonlarını; yanma, proses, araç, flare, kaçak, kimyasal gibi detay kısımlarla beyan etmektedir.

Tüpraş, 2017 baz yılından itibaren olan tüm Kapsam 1, Kapsam 2 ve 2021 itibarıyla da Kapsam 3 emisyonlarını ISO 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulanması ve Raporlanması Standardı çerçevesinde 3. taraf bağımsız doğrulayıcı bir kuruluşa doğrulanmaktadır. Şirket, 2023 yılına ait Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 emisyonlarını ISO 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulanması ve Raporlanması Standardı çerçevesinde 3. taraf bağımsız doğrulayıcı bir kuruluşa doğrulanmış, ayrıca GHG Protokol çerçevesinde düzenli olarak sınırlı güvence hizmeti de almaktadır. Bu kapsamda, 2023 yılı sera gazı emisyonları için bağımsız doğrulayıcı kuruluş tarafından verilen sınırlı güvence beyanı raporun **Ekler** bölümünde yer almaktadır. Şirket, 2023 yılında enerji verimliliği ve dekarbonizasyon

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu 2023

projeleri ile 110.000 ton CO₂e emisyon azaltımı hedeflemiş, 2023 yılında devreye alınan projelerin 113.544 ton CO₂e yıllıklandırılmış etkisi azaltım sağlamıştır.

Tüpraş'ın emisyon yönetimi performans göstergeleri arasında

- işlenen ham petrol başına,
- işlenen şarj başına,
- üretim başına ve
- hasılatı göre emisyon miktarı (sera gazı yoğunluğu)

yer almaktadır.

2023 yılında Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları toplamında 2017 baz yılına kıyasla **%15** oranında emisyon azaltımı gerçekleştirmiştir.

Ayrıca Şirket, metan emisyonlarını EPA emisyon faktörleri kullanılarak depo ve bağlantı ekipmanlarındaki varsayımlarla hesaplamaktadır. Şirket Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında, rafinerilerindeki teknolojik ve operasyonel çözümlere yönelik devam eden çabaları doğrultusunda karbon emisyonlarındaki azalmaya paralel olarak yanma temelli metan emisyonlarında da azalma gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Emisyon Azaltımı Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Flare Gazlarının Geri Kazanımı

Tüpraş'ta flare'lere gelen gazlar geri kazanılarak fırınlarda yakıt olarak kullanılmaktadır. Böylelikle doğal kaynak tüketiminin ve emisyonların azaltılmasına katkıda bulunmaktadır.

Şirket	(ton CO ₂ e)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tüpraş	Kapsam 1 Emisyonları	7.249.964	6.103.645	6.172.574	5.724.407	5.865.652	6.396.666	6.169.580
	Kapsam 2 Emisyonları	79.386	37.872	32.943	24.518	48.403	55.624	65.295
Entek	Kapsam 1 Emisyonları	176.270	123.293	132.571	130.810	208.326	169.585	171.641
	Kapsam 2 Emisyonları	404	-	48	725	910	0	1.128
Ditaş	Kapsam 1 Emisyonları	131.906	172.182	176.086	178.317	153.956	133.271	147.558
	Kapsam 2 Emisyonları	-	-	-	-	-	-	-
Körfez Ulaştırma	Kapsam 1 Emisyonları	-	11.423	18.716	24.889	22.276	15.592	14.855
	Kapsam 2 Emisyonları	-	0	0	0	122	11.172	10.945
Tupras Trading	Kapsam 1 Emisyonları	-	-	-	0	0	0	0
	Kapsam 2 Emisyonları	-	-	-	4	5	7	24
Toplam	Kapsam 1 ve Kapsam 2 Emisyonları	7.637.930	6.448.415	6.532.938	6.083.670	6.299.649	6.781.917	6.581.026

*2017-2022 yılı Tüpraş, Entek ve Körfez Ulaştırma emisyonları ISO14064 standardı kapsamında ve Ditaş emisyonları DNV-GL standardı kapsamında doğrulanmıştır. 2023 yılı konsolide verileri sınırlı güvence kapsamında doğrulanmış olup ISO14064 ve DNV-GL doğrulama süreçleri devam etmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye, Ekim 2021’de Paris Anlaşması’nı onaylayarak 2053 yılına kadar Net Sıfır Emisyona ulaşma hedefi ile Güncellenmiş Birinci Ulusal Katkı Beyanı’nı Nisan 2023’te UNFCC Sekreteryasına sunmuştur. Güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı’na göre, 2030 için Olağan Senaryoya (BAU) kıyasla %41 oranında bir azaltıma ulaşılması hedeflenmiş olmakla birlikte Türkiye’nin mutlak sera gazı emisyonlarının önümüzdeki dönemde ulaşım sektörü dahil olmak üzere düzenli olarak artması, 2038 yılında tepe noktasına ulaşması beklenmektedir. Bu açıklamaların ardından mevzuat çalışmaları başlatılmış ve ilk önemli adım olan İklim Kanunu taslağı için hazırlıklar ulusal düzeyde devam etmektedir. Taslak kanun kapsamında Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) pilot döneminin 2024 yılında başlaması ve 2027 yılı itibarıyla tamamen işlevsel hale gelerek ilk fazın başlaması öngörülmektedir.

Tüpraş, yukarıda belirtilen kamu hedefleri doğrultusunda ulaşımındaki fosil yakıt talebinin artmaya devam edeceğini ve 2035-2040 civarında zirveye ulaşacağını öngörmektedir. Halihazırda yurt içi yakıt

üretiminin yetersiz kalması ve ciddi ithalata dayalı pazar yapısı nedeniyle kurulu rafineri tesislerinin artan talep ortamında faaliyetini sürdürmesi enerji tedarik güvenliği politikaları açısından en önemli başlıktır. Tüpraş’ın yurt içi rafinaj kapasitesinin %70’ine sahibi olması nedeniyle, arz güvenliğinin sağlanması Şirket’in öncelikli görev ve sorumluluğudur. Bu bağlamda Tüpraş, Türkiye’de gelişen müşteri talebine paralel olarak üretim ve satışını yönetmeyi planlamaktadır.

Şirket, Sera Gazı Protokolü’ne (GHG Protokol) göre tüm kategorilerde çok detaylı bir Kapsam 3 emisyon analizini gerçekleştirmiş ve 2017 baz yılından itibaren olan tüm geçmiş emisyonlarını (2017-2023) ISO14064 standardı doğrultusunda üçüncü taraf bağımsız kuruluşlarla doğrulamasını tamamlamıştır. Şirket, 2023 yılı Entegre Faaliyet Raporu’nda Sera Gazı Protokolü kapsamında toplam 15 kategori altında değerlendirilen Kapsam 3 emisyonlarının en büyük 3 kategoriye ait kısımlarını ayrı ayrı ve şirketin değer zinciri operasyonları ile ilişkili diğer tüm kategorilerin toplamını birlikte vererek kamuoyu ile ilk defa paylaşmaktadır.

(ton CO ₂ e)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kategori 11 - Satılan Ürünlerin Kullanımı	87.235.010	84.225.595	84.344.343	67.267.535	76.446.350	83.805.576	81.672.253
Kategori 1 - Satın Alınan Ürün ve Hizmetler	17.451.331	15.784.583	14.425.494	11.672.851	13.214.229	13.709.293	13.552.417
Kategori 15 - Yatırımlar	7.417.629	7.534.097	7.430.284	7.093.485	6.411.249	7.325.737	6.845.844
Diğer (Kategori 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13)	3.519.105	3.212.733	2.918.934	2.776.903	2.950.342	3.245.128	2.908.454
Toplam Kapsam 3 Emisyonları	115.623.074	110.757.009	109.119.054	88.810.773	99.022.170	108.085.734	104.978.969
Antropojenik Biyojenik Kapsam 3 Emisyonları	9.702	10.739	11.493	8.576	10.342	13.230	35.174

Tüpraş’ın 2021 sonunda kamuoyuna duyurduğu Stratejik Dönüşüm Planı ve 2050 karbon nötr yolculuğu henüz Kapsam 3 hedeflerini içermemekle birlikte, fosil yakıt işleme kapasitemizin artırılmayacağı taahhüdünün ve tüketimi sırasında yanma kaynaklı emisyon salmayan farklı ürünlere (petro-kimyasallar

gibi) kayma planlarının yanı sıra düşük / sıfır emisyonlu öncelikli alanlardaki yatırımları ile uzun vadede portföyünün çeşitlenmesi ve Kapsam 3 emisyon yoğunluğunun kademeli olarak düşmesini beklemektedir.

Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı ve stratejisiyle uyumlu olarak düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında yatırımlarını sürdürmektedir. İklim değişikliğiyle mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında teknolojik yatırımlarla proses ve enerji verimliliğine odaklanan Şirket aynı zamanda yenilenebilir enerjilere de yatırım yapmaktadır.

Tüpraş, tanımladığı risklere yönelik olarak ve uzun vadeli stratejik amaçları doğrultusunda, öncelikle mevcut üretilmiş sermayesini daha rekabetçi ve daha sürdürülebilir bir yapıya dönüştürmek için ihtiyaç duyduğu kaynağı yaratmaya odaklıdır. Bu sayede Tüpraş orta ve uzun vadede sürdürülebilirliğe hizmet edecek yeni stratejik alanlara da yatırım yapabilecektir. Tüpraş, 2030 yılına kadar yapacağı yatırımların %60'ını mevcut üretilmiş sermayesinde gerçekleştireceği yatırımlara ayırmıştır. Bu çalışmaların AB Taksonomi ile uyumlu bir şekilde yapılması hedeflenmektedir.

Şirket, temiz enerjiye yaptığı yatırımların bir parçası olarak bünyesine kattığı Entek ile sıfır karbonlu elektrik üretiminde büyüme hedefine ilerlemektedir. Tüpraş'ın Entek'i bünyesine katmasıyla stratejik dönüşüm yolculuğunda üretim portföyüne sağlayacağı güçlü katkının yanı sıra ülkenin temiz enerji geleceğine de ivme kazandırması beklenmektedir.

Enerji Yönetimi

Tüpraş, *Enerji Yönetimi Politikası* ile yerel ve uluslararası mevzuata uyumlu çalışmayı, enerji verimliliğini arttırmaya yönelik yeni teknolojileri izleyerek sürekli iyileştirme yapmayı, verimlilik projelerine kaynak ayırmayı, enerji tüketim trendlerini düzenli olarak izlemeyi ve paydaşlarını bilgilendirmeyi taahhüt etmektedir. Şirket, faaliyetlerini ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi standartlarına uygun olarak yönetmektedir. Yönetim sistemi gereklilikleri, uluslararası akreditasyona sahip 3. taraf kuruluşlar tarafından düzenli olarak gözden geçirilmekte ayrıca Tüpraş'ın iç denetimleriyle garanti altına alınmaktadır.

Tüpraş'ta Enerji Yönetimi ile ilgili konular Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'ün liderliğinde, Teknik Genel Müdür Yardımcısına bağlı Enerji Yönetimi Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir. Enerji kaynaklarının korunmasına, sorumlu enerji tüketimi bilincinin oluşturulmasına önem veren Şirket, rafinerilerinin ve iştiraklerinin doğrudan ve dolaylı enerji tüketimlerini düzenli olarak takip ederek Üst Yönetime ve Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır. Enerji kaynaklarını verimli kullanmayı önemseyen Tüpraş, enerji tüketim seviyelerini düzenli olarak takip ederek enerji

verimliliğine yönelik iyileştirmeler gerçekleştirmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmenin yanı sıra Tüpraş, sürdürülebilir rafinaj kapsamında enerji tasarrufu ve modernizasyon çalışmaları da yürütmektedir.

Yenilenebilir Enerji kapsamında yatırımlarını artıran Şirket'in rafinerilerinde 2023 yılında toplam **12.942 MWh** yenilenebilir enerji üretimi gerçekleşmiştir.

Enerji Verimliliği

Rafinerilerde yürütülen enerji tasarruf projeleri ve modernizasyon çalışmalarının bir sonucu olarak, Tüpraş'ın Enerji Yoğunluk Endeksi değeri 2023 yılında **92,4** olarak gerçekleşmiştir.

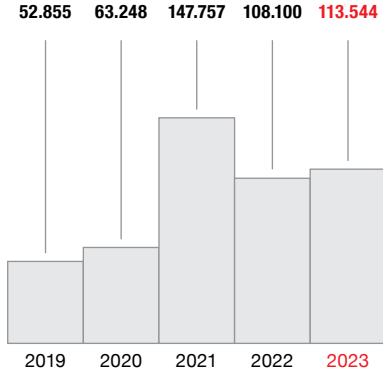
Tüpraş 2030 yılına kadar Enerji Yoğunluk Endeksi değerinde 1. çeyrek sınıfına yükselerek en verimli rafineriler arasında girmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda bütün rafinerileri kapsayan Enerji Yol Haritası oluşturulmuş ve gerekli çalışmalara başlanmıştır. Bu hedefe ulaşabilmek amacıyla yatırım projelerinin yanında herhangi bir yatırım gerektirmeyen ve hemen devreye alınabilen hızlı kazanım çalışmalarına da önem verilmektedir. Bu çalışmaların geliştirilmesi ve bütün çalışanlarda farkındalık artırılması için aylık ve saat ücretli çalışanlardan seçilen temsilcilere özel eğitimler verilmekte ve kendi ünitelerinde enerji verimliliği bilincini yaymaları sağlanmaktadır.

Enerji Verimliliği Çalışmalarının Getirileri

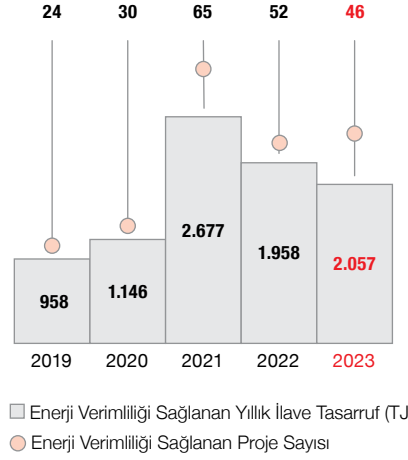
Tüpraş, dört rafinerisinde gerçekleştirdiği enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında 2023 yılında 51 adet enerji verimliliği projesi gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden 24 tanesi planlı projeler kapsamında devreye alınırken, 27 tanesi ise rafineriler tarafından sahada verimsizlik noktalarının tespit edilmesi sonrasında projelendirilmiş, yatırım gerektirmeden devreye alınan hızlı kazanım (Quick Win) projeleridir. 2023 yılı içerisinde devreye alınan 51 proje ile toplamda **545,7 milyon TL** maddi kazanç elde edilmiştir. Enerji verimliliği artışı sağlayan bu projeler ile yıllık **2.057 TJ** enerji tasarrufu ve **113.544 ton CO₂e** emisyon azaltımı sağlanmıştır. Devreye alınan 27 hızlı kazanım projesi ile 2023 yılında toplam **36.157 ton CO₂e** seviyelendirilmiş yıllık emisyon düşüşü elde edilirken, planlı projelerin etkisi ise **77.387 ton CO₂e** olarak hesaplanmıştır. 2017 yılından 2023 sonuna kadar devreye alınan Enerji Verimliliği projeleri ile toplam 932.602 ton CO₂e değerinde seviyelendirilmiş sera gazı emisyonu azaltımı sağlanmıştır.



ENERJİ VERİMLİLİĞİNDEN SAĞLANAN SEVİYELENDİRİLMİŞ YILLIK SERA GAZI EMİSYON AZALTIMI (ton CO₂e)

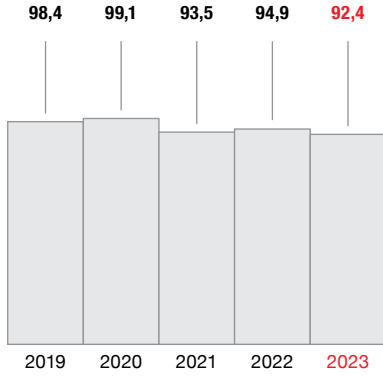


ENERJİ VERİMLİLİĞİNDEN SAĞLANAN ENERJİ TASARRUFU (TJ)

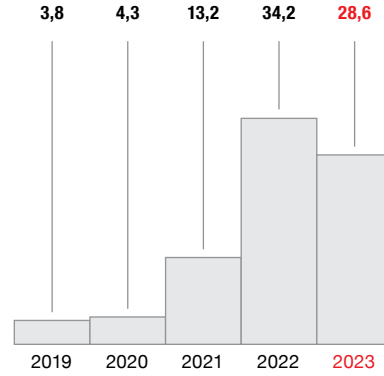


■ Enerji Verimliliği Sağlanan Yıllık İlave Tasarruf (TJ)
● Enerji Verimliliği Sağlanan Proje Sayısı

ENERJİ YOĞUNLUK ENDEKS DEĞERİ (%)



ENERJİ VERİMLİLİĞİNDEN SAĞLANAN FİNANSAL TASARRUF (milyon ABD Doları)



2.057 TJ enerji verimliliği

2023 yılında 51 adet enerji verimliliği projesi ile 2.057 TJ seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu sağlanmıştır.

28,6 milyon ABD doları

2023 yılında 28,6 milyon ABD doları enerji tasarrufu sağlanmıştır.

113.544 ton CO₂e

113.544 ton CO₂e: 2023 yılında enerji verimliliği projeleriyle elde edilen emisyon azaltımı

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



İzmit Rafinerisi

36E-101 Eşanjörünün Packinox Tip ile Değişimi

Plt 36 Platformer ünitesinde yer alan shell&tube tipi eşanjör packinox tip ile değiştirilerek fırın giriş sıcaklığı 408 °C'den 448 °C'ye çıkarılmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 16.891 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 21,3 milyon TL olmuştur.

RUP LP Buhar Headeri Basınç Kontrolü Uygulaması

Plt 109 ünitesinde yer alan RUP bölgesi LP buhar header basınç kontrolü geliştirilen yeni kontrol sistemi uygulamasıyla otomatiğe alınmış ve buhar headeri set değeri 5,3 barg'den 4,5 barg'e düşürülmüştür. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 31.701 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 43,2 milyon TL olmuştur.

5F-1 APH Değişimi

5F-1 ham petrol fırınına ait eski APH'in yeni tür bir APH ile değiştirilmesiyle fırının atık ısısından daha iyi yararlanarak yakıt tasarrufu sağlanması amaçlanmaktadır. Artan ısı transferi sayesinde 0,73 Gcal/h yakıt tasarrufu sağlanmıştır.

Plt-33 ve Plt-63 Platformer WHB Sistemlerinin Soğuk KBS'ye Geçirilmesi

Kuvvet santralindeki sıcak KBS yükünün azaltılması ve buna bağlı olarak deaerátörde LP buhar tasarrufu sağlanması amaçlanmaktadır. Deaerátördeki LP buhar tasarrufu ve WHB'lerdeki buhar üretim miktarındaki azalmanın net etkisi 0,7 Gcal/h olmuştur.

PLT-36 Platformer Fırınlarında Yüksek Densiteli Elyaf Refrakter Montajı

Plt-36 Platformer fırınları 36F-102/103/104'te tüp ve refrakterlere seramik kaplama yapılmıştır. Böylelikle fırın iç yüzeylerinde uzun süreli scale oluşumuna bağlı olarak ısı transfer veriminin azalmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. 36F-102/103/104 radyant bölge verimi artışı ile 3,7 Gcal/h fuel gaz tasarrufu sağlanmıştır. Konveksiyon bölgedeki buhar üretiminin düşmesiyle beraber projenin net enerji kazancı 0,4 Gcal/h olmuştur.

Plt-147 Temiz Naftanın Platformer'a Alınması

Plt-147 temiz naftasının kirlilik nafta tankı yerine doğrudan plt-63 platformere alınması ile plt-63 unifiner ünitesinde enerji tasarrufu amaçlanmaktadır. 63F-1/2 fırınlarında 1,2 Gcal/h enerji tasarrufu gerçekleştirilmiştir.

Plant-9 KBS Pompasına Voith Kaplin Uygulaması

Basınç kontrolü bulunmayan 9G-1B kazan besleme suyu pompasına voith kaplin uygulaması yapılarak pompa devri ve güç tüketimi azaltılmıştır. Pompa güç tüketimi 200 KWh düşürülmüştür.

Plant-9 9F-1A Kazan Hava Fanlarının E/M Dönüşümü

Türbin sürücülü olan kazan hava fanının elektrik motorlu sürücü ile değişimi sonucu yıllık ortalama 0,9 gcal/h enerji tasarrufu sağlanmıştır. Türbin motor değişimi olan 9F-1A Kazanın devrede kalma oranı takip edilmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



İzmir Rafinerisi

E-41 Eşanjörünün Kaynaklı Plakalı Tipe Çevrilmesi

Kuvvet santralinde yer alan ve kaçaklar nedeniyle çalıştırılmayan eşanjör kaynaklı tipe çevrilerek güvenilir bir şekilde operasyona alınmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 45.343 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 57,1 milyon TL olmuştur.

U-8400 Ünitesi Steam/Carbon Oranının Düşürülmesi

U-8400 hidrojen üretim ünitesinde steam/carbon oranı düşürülerek üniteye buhar tüketimi düşürülmüştür. Bu sayede üniteye yapılan buhar üretiminden daha fazla miktarda buhar headere verilmiş ve kuvvet santrali kazanlarında yakıt tasarrufu sağlanmıştır. 2 eşanjörün rafineri enerji tasarrufuna katkısı 8,3 Gcal/h ve yıllık tasarruf miktarı yaklaşık 6 milyon ABD dolardır.

CCR Platformer Ünitesi Kapasite Artışı

Devreye giren ünite 225 m³/h üretim yapılmaktadır. Fırınlardaki bridge wall sıcaklığının yüksek seyretmesi nedeni ile Değişim Yönetim Standardı açılmış ve 950 dereceye kadar yükselmesi değerlendirilmiştir. İzmir Rafinerisi yüksek oktanlı benzin üretim

ünite kapasitesinin 165 m³/h'ten 225 m³/h'e yükseltilmesi amaçlanmıştır. Proje ile U-9200 Platformer ünitesi kapasitesi artırılarak, eski teknolojiye sahip U-200 Reformer ünitesi devreden çıkarılmıştır. U-200 de işlenen HSR ürünü U-9200 de işlenerek daha yüksek verim ve kalitede platformate ürünü ve hidrojen üretilmektedir.

E-9904 Eşanjörü Bundle Değişimi

E-9904 eşanjörü twisted tube olacak şekilde revize edilip, ısı transfer alanının artırılmıştır. Değişim sonrası H-9901 fırın dT'si 3,5°C azalması öngörülmektedir, yakıt olarak karşılığı 1,5 Gcal/h'dir.

U-2510/2500Y Soğutma Kule Fan Kanat Revizyonu

Soğutma kulesi fan kanatlarının aerodinamik olarak daha verimli FRP kanatlarla değiştirilerek elektrik tüketiminde en az %20 iyileşme sağlanabilmektedir.

TG-1/2/3/4 GCB Kesicilerinin Yenilenmesi

Mevcut durumda, TG-3/4 generatör çıkış kesicileri 30 yıldır işletmede olup ekonomik ve güvenilir ömrünü tamamlamıştır. Arıza durumlarında yedek parça darboğazları yaşanmaktadır. Bu kesiciler aynı zamanda, türbin kondenserleri ile aynı alanda,

ıslak zemine konuşlanmış. İSG riskleri barındırmaktadır. Rafinerinin elektrik üretim kaynaklarından olan buhar türbinleri kesicilerini teknolojik olarak yeni, modern ve güvenilir seviyeye çıkarmak amaçlanmıştır. Aynı zamanda İSG anlamında ıslak zemin izolasyonu yapılarak emniyetli çalışma şartlarına ulaşması hedeflenmiştir. Öngörülen sonuçlarda ise modern, güvenilir ve yedek parça sıkıntısı olmayan ve emniyetli yeni ekipmanlara sahip olunacaktır. Kecisi değişimleri ve izolasyon güçlendirmesi amaçlanmıştır.

E-41 yerine kaynaklı KBS eşanjörü tesisi (KBS Isı Geri Kazanım)

Projenin amacı Deg-36 A/B öncesi demin suyu, deaerörden çıkan KBS ile ısıtarak, deaerörde harcanan LP buhardan tasarruf sağlamaktır. Geçmiş dönemde bu amaçla contalı plakalı tip eşanjör tesis edilmiş, fakat demin su tarafından O₂'si sınırlı (<7 ppb) KBS tarafına kaçaklar yaşanarak, çözünmüş oksijen limiti aşıldığından bu eşanjörün değiştirilmesine karar verilmiştir. Proje kapsamında contalı plakalı tipten kaynaklı plakalı tip eşanjöre geçilmiştir. Projenin devreye alınması ile 15 ton/h LP buhar tasarrufu elde edilmiştir.



TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023



Kırıkkale Rafinerisi

Planlı Duruş Enerji Verimliliği Çalışmaları

Rafineride gerçekleştirilen planlı duruş sırasında yapılan eşanjör temizliği, fırın temizliği, pigging ve hava ön ısıtıcı değişimi çalışmaları ünitelerde enerji tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 115.849 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 144,8 milyon TL olmuştur.

Proses 1-2 Üniteleri Soğutma Suyu Hatlarının Yenilenmesi

Sıfır karbonlu elektrik üretimi kapsamında hibrit GES santrali yatırımı yapılmıştır. 23.430 MWh enerji üretimi ön görülmektedir. Proje Ağustos 2023'te geçici kabulü yapılarak faaliyete geçirilmiştir.



Batman Rafinerisi

Bitüm Tanklarının İzole Kalınlığının Arttırılması

Kızgın yağ ile ısıtılan bitüm tanklarının izole malzeme kalınlıkları 10 cm'den 15 cm'ye arttırılması ile 0,126 gcal/h enerji tasarrufu sağlanması planlanmaktadır. 0,126 gcal/h enerji tasarrufu hedeflenmektedir.

Tüpraş, 2023 yılı içinde enerji verimliliği çalışmalarını Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Sanayide Enerji Verimliliği Yarışmasında çeşitli kategorilerde ödüllerle de taçlandırmıştır:



Kırıkkale Rafinerisi Enerji
Tasarruf Çalışmaları- Birincilik
Ödülü



İzmit Rafinerisi Plt-141 Kirlı
Su Sıyırma Ünitesi Buhar
Tasarrufu Projesi İkincilik
Ödülü



İzmir Rafinerisi U-9900 DHP
Ünitesi T-9902 Stripper
Kolonu Enerji Tasarrufu
Projesi Üçüncülük Ödülü



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Entek

Aydınlatmalarının Led İyileştirmesi

Mevcut aydınlatmaların daha verimli led aydınlatmalar ile değiştirilmesi sonrasında verim artışı hedeflenmiştir. Bu yatırımlar sonucu yıllık 93,21 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

Mevcut İklimlendirme Sisteminin İyileştirilmesi

Mevcut iklimlendirme sisteminin daha verimli sistemler ile değiştirilmesi sonrasında verim artışı hedeflenmiştir. Bu yatırım sonucu yıllık 147,5 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

OTSG Forwarding ve Demi Make Up Pompa Değişimi

Pompalar daha verimli pompalar ile değiştirilmiştir. OTSG Forwarding pompa değişim yatırımı sonucu yıllık 74 MWh enerji verimi, Demi Make Up pompa değişimi sonucu yıllık 88 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

U1 ve U3 Çark Değişimi

Mevcut çarkların bakım kapsamında daha verimli çarklarla değiştirilmesi sonrasında birim sudan daha çok üretim yapılması hedeflenmiştir. U1 çark değişimi sonucu yıllık 2.100 MWh, U3 çark değişimi sonucu 3.920 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

Vortex Generatörü

Rüzgâr türbini kanatlarına monte edilecek olan aerodinamik kanatçıklar ile verim artışı sağlanması hedeflenmiştir. Bu yatırım sonucu yıllık 1141 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

Servis Hava Kompresörü Değişimi

Ekonomik ömrünü tamamladığı ve verimsiz çalıştığı için servis hava kompresörünün enerji verimliliği kapsamında değiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu yatırım sonucu yıllık 1,5 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

U1 CWS Pompa Yerine Cebri Borudan Besleme

Soğutma suyu basınçlandırma için pompa kullanımı yapılması yerine, havzadan alınan basınçlı suyun kullanılması ve bu sayede pompaya harcanacak enerjinin önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Bu yatırım sonucu yıllık 138,75 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

Hava Kalitesi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikası kapsamında yerel mevzuatları ve iyi uygulamaları dikkate alarak kirliliği azaltmaya yönelik olarak rafinerilerindeki hava emisyon değerlerini sürekli olarak izlemektedir. Şirket, 32 adet sürekli emisyon ölçüm sistemine sahip olup, söz konusu emisyon değerleri Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile eş zamanlı olacak şekilde çevrim-içi izlenmektedir. Şirket, 2023 yılında da ulusal mevzuat gerekliliklerinin tümünü sağlamıştır. Yasal yükümlülük gereği 2 yılda bir tüm bacalarda emisyon teyit ölçümleri, rafineri içi ve etki alanında hava kalitesi ölçümleri Bakanlıkça yetkilendirilmiş firmalarca gerçekleştirilmekte ve Bakanlığa raporlanmaktadır.

Baca gazı emisyonları (SOx, NOx, toz, CO ve ilgili yan parametreler) rafineri sahalarında bulunan DCS sistemlerine de aktarılmış ve alarm sistemleri oluşturulmuştur. Böylece, sahadaki ekipler tarafından emisyon değerleri anlık kontrol edilmekte, olası limit aşımı öngörülerinde oluşturulan alarm sistemleri sayesinde proaktif yaklaşım ile limit aşımaları engellenmektedir.

2023 yılı içerisinde hava kalitesinin sürekli izlenmesine yönelik bir girişim ile PoC imzalanmış ve Batman Rafinerisi'nde hava kalitesinin sürekli izlenmesi için tüm anlaşmalar yapılmıştır. Sistem yurt dışından gelmiş olup, sahada montaj işleri devam etmektedir. Böylece, hava kalitesi sürekli izlenerek operasyonlardan kaynaklanan emisyonların hava kalitesine etkisi tespit edilebilecek ve iyileştirme alanları belirlenecektir. Hava kalitesinin sürekli izlenmesine yönelik 166.625 TL yatırım gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş, yerel mevzuatların oluşturulması konusunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile iş birliği gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen ve 2010/75/EC sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin Türkiye'ye uyarlaması yapılan "Determination of Industrial Emission of Türkiye- DIES" Projesinde de aktif bir paydaş olarak yer almaktadır. Tüpraş, büyük yakma tesislerine sahip olan enerji sektöründe faaliyet gösteren bir şirket olması sebebiyle, EED Direktifi'ne ve direktifte atıfta bulunan rafineriler için mevcut en iyi referans dokümanlarında yer alan limit değerlere ve teknik uygulanabilirliğine yönelik Bakanlık ile yakından çalışmaktadır.

Temiz Yakıtların Kullanımı

Uçucu Organik Emisyonların (VOC) Azaltılması

Tüpraş'ta VOC emisyonlarının azaltılması kapsamında olası kaçakların engellenmesi için proaktif önlemler alınmakta, sızıntı tespit, onarım (LDAR) teknolojilerinin kullanımı yoluyla olası VOC kaçak kaynaklarının kontrolü sağlanmaktadır. Kapalı numune alma sistemleri yaygınlaştırılmakta, tanklardan kaynaklı VOC'lerin azaltılması çift cidarlı yüzer tavan kullanılarak sağlanmaktadır. Dolumdan kaynaklı emisyonların azaltılması için Buhar Geri Kazanım Sistemleri Kurulması yatırım kapsamındadır. 2022 yılı sonu itibarıyla İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde buhar geri kazanım üniteleri devreye girmiştir.

Tüpraş, sera gazı dışındaki emisyonlarını (non-GHG) daha etkin yönetebilmek amacıyla AB E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register) Direktifi ile uyumlu kütleli emisyon beyan metodolojisini oluşturmuştur. Şirket, bu kapsamda gerekli raporlamayı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yapmaktadır.

daha az SO₂ ve partikül

Tüpraş'ta prosesler için gereken enerji maksimum oranda doğal gaz ve rafineri gazından sağlanmaktadır.

SOx Emisyonlarının Azaltılması

Tüpraş'ta prosesler için gereken enerji maksimum oranda doğal gaz ve rafineri gazından sağlanmaktadır. Böylece, SO₂ ve partikül madde emisyonları azalmaktadır. Tüpraş'ta emisyonların temiz yakıt yakılarak asgari düzeyde tutulması sağlanmakta olup, emisyonlar ulusal mevzuat çerçevesinde yükümlülükleri sağlayacak şekilde ve uluslararası standartları takip ederek yönetilmektedir.

NOx Emisyonlarının Azaltılması

Rafineri operasyonları için gerekli enerji üretim faaliyetlerinde düşük NOx emisyonlarını sağlayacak burnerlar kullanılarak yeni teknolojiler ile işletme koşulları kontrol edilmekte ve NOx emisyonları azaltılmaktadır.

Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Azaltılmasına Yönelik Girişimler

- Benzin, nafta, jet yakıtı gibi buhar basıncı 20 °C'de 3 mbar'dan yüksek olan hidrokarbon ürünler içten ve/veya dıştan yüzer tavanlı tanklarda depolanarak buharlaşma oranı azaltılmaktadır.
- Proses üniteleri, yüksek buhar basıncına sahip ürünlerden numune alınmasının sağlanması için kapalı numune alma sistemleriyle donatılmıştır.
- Kara dolum ünitelerindeki benzin ve nafta dolumlarından kaynaklanan emisyonların azaltılması amacıyla İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde buhar geri kazanım sistemi kurulmuştur. Batman Rafinerilerinde de kurulması için çalışmalar devam etmektedir.





Su Yönetimi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikası'nda doğal kaynakları korumayı ve en verimli şekilde kullanmayı, geri dönüşümü artırmayı, etkin su yönetimi ile faaliyette bulunduğu yerlerde su riskini azaltmayı, iş birlikleri ile ham su tüketimini azaltmayı, faaliyet sonucu oluşan atık suları yeniden kullanmayı, geri dönüştürmeyi, çevresel performansı dijital teknolojilerle takip etmeyi, sürekli iyileştirmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eder. Bu kapsamda Tüpraş'ta su yönetimi ile ilgili konular Genel Müdür'ün liderliğinde çalışmalarını sürdüren Sürdürülebilirlik Komitesi'nde değerlendirilmektedir. Yaşamın Değeri Alt Çalışma Grubu komiteye su yönetimi performans sonuçlarını ve önerilerini iletmektedir.

Su yönetimi kapsamında Şirket, bakanlık tarafından belirlenen deşarj sınırlarına tamamen uymaktadır. Ayrıca Şirket, Koç Topluluğu Çevre Kurulu bünyesindeki Su Çalışma Grubu'nun aktif katılımcısıdır.

Su Çalışma Grubu, Koç Topluluğu şirketlerinde bütüncül su ve atık su yönetimi prensiplerinin oluşturulması, sürdürülebilirlik performansının artırılması ve çevre sorumluluklarının daha sistematik bir yaklaşımla ele alınması amacıyla strateji, hedef ve göstergeler, aksiyon planları hazırlanması, uygulanması ve takibinden sorumludur.

2023 yılında BM Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları doğrultusunda, Tüpraş Üst Yönetim liderliği ile Tüpraş Su Yol Haritası esaslarını içeren Su Yönetim Planı oluşturulmuştur. Tüpraş suyun etkin yönetilmesi

için gerekli olan “Deşarj Miktarının Azaltılması”, “Su Kaynaklarını Alternatiflendirmek ve Optimize Etmek”, “Potansiyel Deşarj Limitlerine Önden Hazır Olmak”, “Uygun Beyan ve Taahhüt” konulu çalışmalar planlanmıştır.

Bu çalışmalarla,

- Ham su tüketimini azaltmak,
- Atık su deşarjı kaynaklı çevresel etkiyi en aza indirmek,
- Suyu bütüncül olarak izlemek, raporlamak ve doğrulamak,

hedeflenmektedir.

Tüpraş'ta su ile ilgili risklerin düzenli olarak gözden geçirilmesinden ve Risk Yönetim Komitesi'ne aktarılmasından Çevre Müdürlüğü sorumludur. Tüpraş, su risklerinin belirlenmesi bağlamında rafinerilerinin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirme yapmaktadır.

Tüpraş, bu sene ilk defa katıldığı CDP Karbon Saydamlık Projesi'nin (Carbon Disclosure Project) “Su Güvenliği” ve “İklim Değişikliği” programında “B” notu ile derecelendirilmiştir.

Su Yönetim Planı

2023 yılında BM SKA'lar doğrultusunda, Tüpraş Su Yol Haritası esaslarını içeren Su Yönetim Planı oluşturulmuştur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

%12 azaltım

Ham su çekimini bir önceki yıla göre %12 azaltmıştır

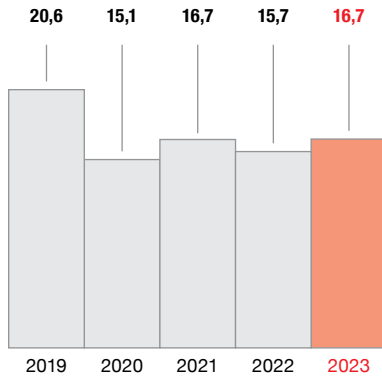
Tüpraş'ın su riskleri; operasyonel riskler ve iş riskleri olarak sürekli takip edilmektedir. Rafinerilerin bulunduğu havzalardaki su stresi güncel olarak izlenmektedir. Tüpraş'ın iklim ile ilgili fiziksel risklerinden biri su stresidir ve Tüpraş su stresi yüksek bölgelerde faaliyet göstermektedir. Su risklerinin yönetilmesi için, atıksu başta olmak üzere alternatif su kaynakları değerlendirilmektedir. İklim değişikliği ile birlikte oluşan bir diğer risk, yağış rejimindeki düzensizlikler nedeniyle yılın belirli dönemlerinde beklenenlerden daha yüksek yağışlar meydana gelmesidir. Yoğun yağış dönemleri, arıtma maliyetlerinde artışa neden olmaktadır. Bu kapsamda sel acil durum planları geliştirilmektedir ve düzenli tatbikatlar yapılmaktadır.

Tedarik zincirinin devamlılığı ve itibarın korunması gibi su riskinden etkilenecek iş riskleri de Tedarik Zinciri ve Kurumsal İletişim gibi ilgili departmanların çalışmaları ile yönetilmektedir.

Tüpraş ham su çekiminin, dolayısı ile doğal kaynak tüketiminin azaltılması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, biyolojik çeşitliliğin yapısının korunması ve ekonomik fayda sağlanması hedefleri doğrultusunda rafinerilerinde tüketilen suyun işlenen ham petrole oranını sürekli takip etmektedir. Tüpraş 2023 yılı faaliyetleri için 15,95 milyon m³ toplam ham su çekişi gerçekleştirmiş, işlenen ham petrol başına ham su çekişi 0,69 m³/ton olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde toplam su geri kazanım miktarı 16,68 milyon m³ olmuştur. Şirket 2023 yılında ham su çekimini bir önceki yıla göre %12 azaltmıştır.

Türkiye'nin enerjisini üretirken, topluma ve çevreye karşı sorumluluk bilinciyle sürdürülebilir üretim anlayışını benimseyen Şirket, İzmit Rafinerisi'nde ham su ihtiyacının alternatif kaynaklardan karşılanması amacıyla Körfez Belediye'sinin Atıksu Arıtma Tesisi deşarj suyunu kullanmaktadır. Bu doğrultuda Tüpraş, 2023 yılında 6,04 milyon m³ geri kazanım suyu kullanmıştır.

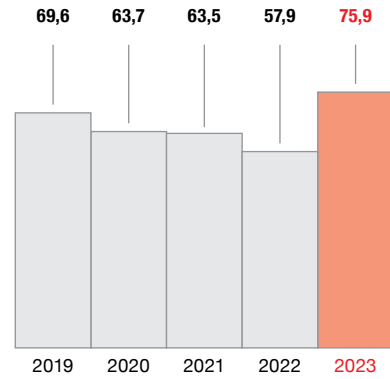
GERİ KAZANILAN SU MİKTARI
(milyon m³)



%6,4

Tüpraş 2023 yılında bir önceki yıla göre %6,4 daha fazla su geri kazanmıştır.

GERİ KAZANILAN SU/TÜKETİLEN TOPLAM SU
(%)



%75,9

Tüketilen toplam suyun %75,9'u oranında su geri kazanılmıştır.

Tüpraş çok sayıda su tasarrufu ve verimliliği projesi gerçekleştirmektedir. Bu uygulamalar arasında rafineri ve kentsel atık su akımlarının Atık Su Geri Kazanım Ünitesi ile geri kazanılması, yoğunlaşan buhar akımlarının tekrar su kaynağı olarak kullanılması, ön arıtım ünitelerinde arıtılan proses atık sularının üretim ünitelerinde tekrar kullanılması ve soğutma kulesi su

ihtiyacına yönelik optimizasyon ile rafinerilerde doğal kaynak tüketiminin azaltılmasını saymak mümkündür. Su tasarrufu kapsamında rafinerilerin soğutma kuleleri, kazan besleme sistemleri, buhar ünitelerinde yapılan operasyonel iyileştirme çalışmalarıyla hem su hem enerji verimliliği sağlanmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

267



Kırıkkale Rafinerisi

Proses 1-2 Üniteleri Soğutma Suyu Hatlarının Yenilenmesi

Ünitenin kronik sorunu haline gelen yer altı soğutma suyu hatlarında yaşanan kaçaklar hem ciddi oranda su israfına hem bakım maliyetine hem de

ünite duruş riskine yol açmaktaydı. Planlı duruşta gerçekleştirilen proje soğutma suyu hatlarının sorunlu olan çok büyük bir kısmı yenilenmiştir ve özellikle kaçakların yaşandığı düşük çaplı soğutma suyu hatları yer üstüne alınmıştır. Böylece kaçak oluşması halinde tespiti ve bakımı kolaylaşmıştır. Proje sonrasında ünite genelindeki bu kronik sorun giderilerek, güvenilirliğe katkı sağlanmıştır.

Entek

Soğutma Suyu Pompa Değişimi

10 yıllık 2 adet ve 11 yıllık 2 adet soğutma suyu pompasının daha verimli pompalar ile değiştirilmesi sağlanmıştır. Bu yatırım sonucu yıllık 48 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

Soğutma Suyunun Geri Kazanımı

Soğutma amaçlı kullanılan suyun havzaya bırakılarak üretim amaçlı tekrar kullanılabilmesi amaçlanmıştır. Bu yatırım sonucu yıllık 28 MWh enerji verimi sağlanmıştır.

2023 Yılında Su Yönetimi Kapsamındaki Gelişmeler

- Şirket, tüm rafinerilerinde ilk kez kapıdan kapıya ISO 14046 Su Ayak izi Değerlendirmesi yapmıştır.

- Tüpraş, şeffaflık prensibiyle 2023 yılında ilk kez CDP Su Programları derecelendirmesine katılmıştır. Şirket, ilk kez dâhil olduğu CDP Karbon Saydamlık Projesi'nin "Su Güvenliği" ve "İklim Değişikliği" programında "B" notu ile derecelendirilerek önemli bir başarıya imza atmıştır.

- 2023 yılında Tüpraş adına katılımı, 5. International Environmental Chemistry Congress Envirochem 2023 Proceeding Book'ta "Global and Local Perspectives on Water Management" bildirisi yayımlanmıştır.

- Su verimliliği ve atık su geri kazanım çalışmalarıyla sürdürülebilir su yönetimine odaklanan Şirket, küresel su ekosisteminin güçlenmesi için yeni teknolojileri destekleyen lider paydaş kuruluş Water Europe'a katılan ilk Türk sanayi şirketi olmuştur.

Tüpraş'ta deşarj verileri Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri ile izlenmektedir. Arıtma tesislerinden deşarjlar deniz ve nehir gibi alıcı ortamlara yapılmaktadır. Şirket, denizde dolum operasyonları kaynaklı olası kaçak döküntüler için proaktif önlemler olarak döküntülere müdahale kapsamında yetkin ve yeterli ekip ve ekipman bulundurmaktadır.

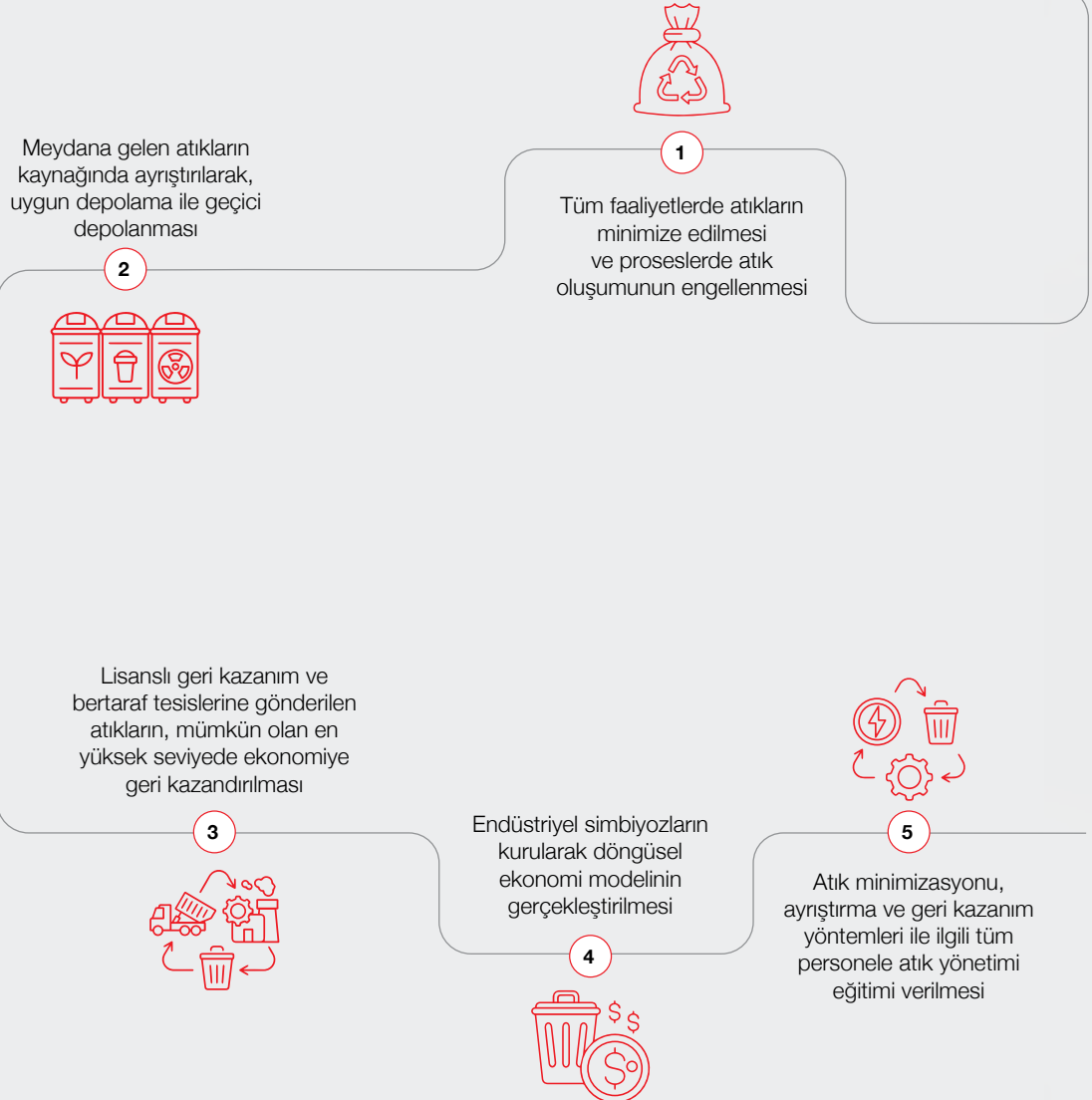
Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi

Kaynakların verimli kullanılmasını önemseyen Tüpraş'ta atık yönetimi geleneksel atık yönetimi bakış açısı yerine atığın hammadde olarak kullanıldığı döngüsel ekonomi ilkeleri ile Çevre Yönetim Politikası, Atık Politikası ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gereklilikleri doğrultusunda yönetilmektedir. Doğal kaynak kullanımı yerine atıkların hammadde olarak kullanılabilmesi alanları belirleyip endüstriyel simbiyoz anlayışı ile hareket edilmektedir.

Genel Müdürlük ve rafinerilerdeki çevre profesyonelleri tarafından atık yönetimi performansı yakından takip edilmekte olup üst yönetime aylık toplantılarla raporlanmaktadır.

Tüpraş, Sıfır Atık Yönetim sürecini en başından beri hassasiyetle takip ederek rafinerilerinde atıkların azaltılması, kaynağında ayrıştırılması ve atık yönetim bilincinin oluşması için Sıfır Atık Hareketini başlatmıştır. Sıfır Atık Hareket ekibi sıfır atık sürecinin yol haritasını oluşturmuş, bu yol haritasına göre de uygun adımları atmış ve atmaya devam etmektedir.

Tüpraş Atık Yönetim Süreç Haritası





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

**TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER**

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

269

Tüpraş'ın tüm rafinerileri ve Genel Müdürlük Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ne sahiptir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Nitelikli Belge kriterleri yayımlandığında Tüpraş Nitelikli Belge için başvuruda bulunacaktır. Diğer taraftan tüm operasyon ve faaliyetlerde "Sıfır Atık" bakış açısının yaygınlaşması için eğitimler ve optimizasyon çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca plastik atıkların azaltımına yönelik çalışmalar devam etmektedir. İş Dünyası Plastik Girişimi'nin (IPG) bir üyesi olan Koç Holding, 2023 yılına kadar tek kullanımlık plastikleri sıfırlama taahhüdü vermiştir. Tüpraş'ta 2021 yılında başlatılan tek kullanımlık plastikleri azaltma girişimine 2023 yılında da devam edilmiştir. Bu kapsamda plastik atık kullanımını %95 azaltan Şirket, plastik atık kullanımını sıfırlamak için aksiyon ve yol haritası belirleme çalışmalarına başlamıştır.

%**95** azaltım

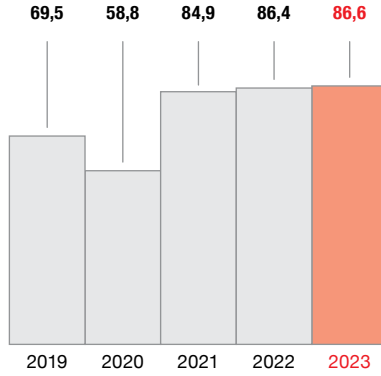
Tüpraş 2023 yılı itibarıyla plastik atık kullanımını %95 azaltmıştır.



TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

ATIK GERİ KAZANIM ORANI (%)

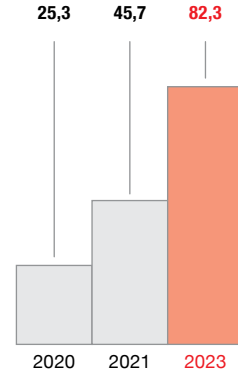


%86,6

2023 yılında atık geri kazanım oranı 2 puan artışla %86,6'ya çıkmıştır.

Solo Tüpraş verileridir.

ATIK GERİ KAZANIMI VE ENDÜSTRİYEL SİMBİYOZLARLA ELDE EDİLEN KAZANÇ (MİLYON TL)



82,3 milyon TL

Atık geri kazanımı ve endüstriyel simbiyozlarla elde edilen kazanç 2023 yılında 82,3 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Solo Tüpraş verileridir.

Döngüsel ekonomi yaklaşımıyla yapılan çalışmalar

Tüpraş, döngüsel ekonomiye katkısını rafinerilerde atık yönetiminin sorumlu üretim ve tüketim anlayışı ile yapılması suretiyle pekiştirmektedir. Kaynakta azaltım, kaynakta geri kazanım çalışmaları ve kurulan endüstriyel simbiyozlar sayesinde uluslararası ölçekte iyi uygulamalar arasına girecek çalışmalar Tüpraş'ta hayata geçirilmiştir.

2022 yılı içerisinde yeni endüstriyel simbiyozlar kurularak; rafineri proses atıkları döngüsel ekonomiye kazandırılmıştır. İzmit Rafinerisi'nde, yemek atıklarının kompostlaştırması için kompost makinesi devreye alınmış olup, performans verilerine göre diğer rafinerilere de yaygınlaştırılacaktır. 2023 yılında ise Tüpraş, hayata geçirdiği mevcut uygulamaların devamlılığına odaklanmıştır. Bu doğrultuda, 2023 yılında Batman Rafinerisi'nde kompost makinesi devreye alınmıştır. Ayrıca İzmit Rafinerisinde düzenli depolamaya giden evsel atıklardan biyogaz elde edilmesi için anlaşma yapılmıştır. Bu sayede evsel atıklardan enerji edilmesi sağlanmaktadır.

Tüpraş'ta yapılandırılan endüstriyel simbiyoz ve geri kazanım süreçlerinin katkısı ile 2023 yılı atık geri kazanım oranı %86,6'ya yükselmiş, artan miktarda atık döngüsel ekonomiye kazandırılmıştır. Atık geri kazanımı ve endüstriyel simbiyozlarla elde edilen kazanç ise 2023 yılında 82,3 milyon TL'ye yükselmiştir.

Katalizörlerin, aktif karbonların, refrakter atıklarının, kumlama kumu atıklarının, absorbanların, atık çamurun ve kullanılmış kostiğin geri kazanımı ve ikincil hammadde olarak değerlendirilmesi çalışmaları, ar-ge çalışmaları ile desteklenmekte ve yeni iş birlikleri kurulmaktadır. Türkiye'de geri kazanımı yapılamayan Co, Mo, Ni, W, Pt ve Re gibi değerli metalleri içeren kullanılmış katalizörlerin, düzenli depolama yöntemi ile bertaraf etmek yerine geri kazanıma gönderilmesi doğrultusunda tehlikeli atık ihracat izni alınmıştır. Böylece doğal kaynak tüketiminin azaltılmasına ve döngüsel ekonomiye katkı sağlanmıştır.

Endüstriyel simbiyoz süreçlerine ek olarak yeni simbiyoz süreçleri geliştirilmesi veya geri kazanım süreçleri için atık çamurun ve kullanılmış kostiğin geri kazanımı ve ikincil hammadde olarak değerlendirilmesi çalışmaları, ar-ge çalışmaları ile desteklenmekte ve yeni iş birlikleri kurulmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Yaşam Döngüsü Analizi Kapsamındaki Çalışmalardan Satırbaşları

Tüpraş, Koç Holding bünyesinde bulunan Ürün Yönetimi Çalışma Grubu'nda yer almaktadır. Ürün yönetimine dair risk ve fırsat analizi tamamlanmıştır. Gösterge ve hedefler belirlenmekte olup, ürün yönetimi stratejisi hayata geçirilecektir.

Tüpraş, uluslararası müşterisinden gelen talebi karşılamak amacıyla ihraç bitüm ürünü için uluslararası Çevresel Ürün Beyanı (Environmental Product Declaration) çalışmasını başlatmıştır. Bu belgenin alınması için bitüm ürününe ait yaşam döngüsü analizi çalışmasının tamamlanması gerekmektedir. Söz konusu çalışma, yıl arasında müşteri tarafından iletilmiş olup, Tüpraş'ın çevik yaklaşımı sayesinde iş planlarında yerini almıştır. 2024 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması öngörülmektedir.

2023 yılı içerisinde; sektörel iyi uygulama paylaşımlarının yer aldığı PTQ-Digital Refining dergisinin 4. çeyrek sayısında, Tüpraş'ta YDA çalışmalarını kullanılan alanları ve bulguları anlatan "Managing life cycle assessment and life cycle thinking in refining" konulu çalışma yayımlanmıştır. Tüpraş bu çalışmaya ithafen derginin kapak resminde yer almıştır.

Tüpraş yıl içerisinde yaşam döngüsü düşüncesi ve analizi hakkında farkındalığı artırmak amacıyla eğitimler düzenlemiştir. Bu eğitimlerin ortak amacı, tüm proses ekiplerinin yaşam döngüsü düşüncesini benimsemesini sağlamak ve bu yaklaşımı yaygınlaştırmaktır.

Tüpraş'ın iç uygulamaları kapsamında, yatırım programına önerilen projeler için çevre görüşü zorunluluğu bulunmaktadır. Söz konusu görüşün

tüm rafinerilerde eş bazda değerlendirilebilmesi amacıyla, yatırım programının ön-fizibilite ve fizibilite aşamalarında kullanmak üzere kontrol kriterleri ve uyarılar dokümanları oluşturulmuş ve kullanıma açılmıştır. Böylece, yatırım programındaki projelerin yaşam döngüsü düşüncesi ile kaynak tüketimleri ve oluşturdukları çevresel yükler standardize bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Bu sayede çevresel etkiler yatırım kararlarında dikkate alınmaktadır.

Yıl boyunca gerçekleşen çevre maliyetlerinin tespiti için minimum GRI (Global Reporting Initiative) kriterlerini karşılayacak şekilde "Çevre Maliyet Tabloları" kullanılmaktadır. Bu sayede çevre yatırım ve harcamalarının takibi yapılmaktadır.

Sürdürülebilir rafinaj hedefi kapsamında; İzmit Rafinerisi'nde 8, Kırıkkale Rafinerisi'nde 2, Batman Rafinerisi'nde ise 3 ünite olmak üzere toplam 13 ünitenin proses-çevre ve enerji ekiplerinin katkısıyla YDA'ya yönelik modeller oluşturulmuştur. Belirlenen zaman aralığı için analizler tamamlanmıştır. Gerçekleştirilen YDA ile çevresel anlamda iyileştirilmesi gereken noktalar tespit edilmiş, böylece sürdürülebilir rafinaja bakış açısını destekleyici çalışmalara katkı sağlamıştır.

Yeni yapılacak yatırımlar için Tüpraş Çevresel Sürdürülebilirlik Endeksi oluşturulmuştur. Bu endeks ile önemli projelerin yatırım değerlendirmesi kapsamında ekonomik göstergeler ile çevresel etkileri entegre bir şekilde ele alınarak puanlanmıştır.

2023 yılında ayrıca AB Yeşil Mutabakatı kapsamında yaşanan gelişmeler AB Taksonomi Mevzuatı kapsamında incelenmiş olup, Teknik Ekipler ile bu çerçevede söyleşi gerçekleştirilmiştir.





İzmit Rafinerisi

Plt-147 IUPU'da C-114A Nafta Kükürt Tutucu Dramına Eski ve Atıl Durumdaki Adsorbentin Yüklenmesi

147C-114A Nafta Kükürt Tutucu Dramına Johson Mathwey marka 35 ton adsorbent yüklemesi gerçekleştirilmiştir. Bu miktarın üzerine 2015 yılında UOP firmasından ilk S/U öncesi dolum için alınan adsorbentten 2,7 ton yüklenmiştir. Yapılan bu yükleme konusunda JM firmasından ömür ve performans garantileri alınmış olup, dolum sonrasında performans anlamından herhangi bir problem gözlemlenmemiştir. Nafta Kükürt Tutucu çıkışından kükürt analizleri yapılmakta olup, ürün kükürdünde 0,1 ppm olarak gerçekleşme gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmayla beraber imhaya gönderilmesi düşünülen yaklaşık olarak 3 tonluk adsorbent değerlendirilerek 30 bin ABD doları tasarruf yapılmıştır.

Plt-7 FCC Ünitesinde Kullanılmış Katalistin M/U Olarak Değerlendirilmesi

FCC ünitesinde proses doğası gereği sistemden katalizör kaybı olmaktadır. Çalışma öncesinde yüklenen katalizörün tamamı taze katalizörden yapılmaktadır. Projeye birlikte aktivite değeri sabit tutularak, taze katalistin yanı sıra reaktöre kullanılmış katalist (E-Cat) de M/U olarak yüklenmiştir. Projenin devreye alınmasıyla birlikte katalist aktivite değeri sabit tutularak 46 ton taze katalist yerine E-Cat katalist yüklenmiş olup, projenin getirisi 95 bin ABD doları olup, analiz sonuçlarına göre fırsat oldukça E-Cat kullanımına devam edilmektedir.

Plt-126 VDU Off-Gaz Sisteminde Kimyasal Temizlik

Plt-126 VDU'da off-gaz temizleme kısmında kimyasal temizlik gerçekleştirilmiştir. Kimyasal temizlik maliyeti 50 bin ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Kimyasal temizlik öncesinde off-gaz içerisinde 2.000 ppm bulunan H₂S temizlik sonrasında 100 ppm değerine düşmüştür. Bu yatırım sonucunda aynı şarj miktarı için fırın transfer sıcaklığı 5-6°C arttırılabilmiş olup, ince içeriği fazla olan ithal kargoların tek başına işlendiği durumda eskiye oranla 400-500 m³/g şarjın arttırılması sağlanmıştır.



Kırıkkale Rafinerisi

Kirli Kostik Konteyner Alımı

ASA ünitesi kostik pitinde biriken spent kostik, rafineride işlenemediği için İzmit veya İzmir rafinerilerinin uygunluk durumuna göre bu rafinerilere gönderilmektedir. Bu rafinerilerin

uygun olmadıkları durumda atığı kabul edecek bertaraf tesisi kısıtlı olup, bertaraf ve nakliye yüksek maliyetler gerektirmektedir. Temin edilen isokonteyner ile 25.000 L ek depolama alanı yaratılmış olup rafinerilerin uygunluk dönemine kadar bekletilebilmiş ve bertarafa gönderilmeyip rafineride işlenmesi sağlanmıştır.



Biyçeşitlilik

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikasında “Biyçeşitliliğın iyileştirilmesini desteklemeyi, nesli tehlike altındaki türler ve endemik türler başta olmak üzere tüm türleri, arazi bozulumunu önleyecek şekilde doğal ekosistemleri korumayı” taahhüt eder.

2021 yılında BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi çerçevesinde Biyçeşitlilik Rehberi’ni oluşturan Tüpraş 2022’de bu konuyu izlemek üzere farklı disiplinlerden çalışanların katılımıyla bir ekip kurmuştur. Uluslararası örnekleri ve iyi uygulamaları inceleyen ekip, 2022’de biyçeşitliliğın Tüpraş’ın öncelik değerlendirmeleri içerisindeki yeri, biyçeşitlilikle ilgili bir politika belirleme ihtiyacını ve yürütölmesi gereken projeleri ele almıştır. Tüpraş, biyçeşitlilik çalışmalarını 2023 itibarıyla Sürdürölabilirlik Komitesi Yaşamın Değeri AÇG’de ele alarak takip etmektedir.

Tüpraş, Koç Topluluğú Çevre Kurulu bünyesindeki Biyçeşitlilik Çalışma grubunun aktif katılımcısıdır. Çalışma Grubu topluluk şirketleri için; strateji, hedef ve göstergeler, aksiyon planları hazırlanması, uygulanması ve takibinden sorumludur.

2023 yılında Tüpraş’ın biyçeşitlilik değerlendirmesi, SBT-N Materiality Tool ve IBAT araçları kullanılarak yapılmıştır. SBT-N Tool, Encore tabanlı çalışan ve sektörlerin çevresel etkilerinin, biyçeşitlilik önemliliğine ve varsa bu önemliliğın skoruna işaret eden bir araçtır. Bu araç sayesinde, bir sektörün, biyçeşitliliğe konu olan faktörleri etkileyip etkilemediğı ve etkiliyorsa bu etkinin büyüklüğü tespit edilir. IBAT, yerel veri sağlayıcılardan veri temin eden ve bunu global kullanıma açan bir araç olup, lokasyona özğü türleri ve bu türlerin habitatları konusunda sayısal veri vermektedir. Bu aracın çözünürlüğü 50 km olduğundan, tür ve habitatlar için yüksek sayılar görünmektedir. Bu sebeple ulusal envanter aracı olan Nuh’un Gemisi aracı ile bir çalışma da rafinerilerin bulunduğı il özelinde yapılmıştır. Tüpraş, ilerleyen dönem için araçları geliştirerek, sektörel ve lokasyon bazlı değerlendirme yaklaşımı belirlemeyi ve azaltım planı oluşturmaya planlamaktadır.

biyçeşitlilik değerlendirmesi

2023 yılında Tüpraş’ın biyçeşitlilik değerlendirmesi, SBT-N Materiality Tool ve IBAT araçları kullanılarak yapılmıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ’TA SÜRDÜRÖLEBİLRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ’TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ’TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ’TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

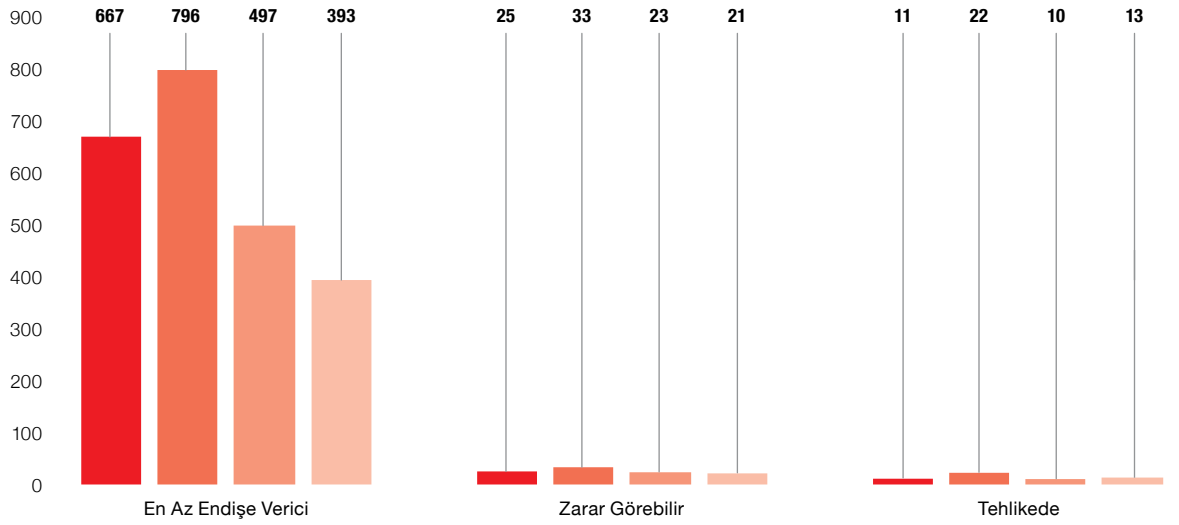
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

IBAT BİYOÇEŞİTLİLİK ENVANTER TABLOSU¹

IUCN Kırmızı Liste							
Şirket	Lokasyon Kodu	Toplam Tür Adedi	Çok Tehlikede	Tehlikede	Zarar Görebilir	Tehdit Altına Girebilir	Ulusal
Tüpraş	Batman	442	4	9	16	25	0
	İzmir	1.099	16	35	53	44	1
	İzmit	815	16	19	39	30	0
	Kırıkkale	488	5	6	16	24	0

NUH'UN GEMİSİ ENVANTER TABLOSU²



ENCORE SEKTÖREL ETKİ TABLOSU³



¹ ibat-alliance.org

Rafinerinin bulunduğu bölge Ramsar alanına yakın değildir, herhangi bir etkilenme yoktur.

² <https://nuhungemisi.tarimorman.gov.tr/public/istatistik>

³ <https://encorenature.org/en>



İzmit Rafinerisi

İzmit Rafinerisi ve etki alanında biyoçeşitlilik çalışması yapılması için Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü ile 2023 yılı başında iş birliğine gidilmiştir. İş birliği ile, karasal ve denizel alandaki biyoçeşitlilik karakterizasyonunun geçmişteki durum ile karşılaştırılması, literatürde benzer ölçekteki tesislerin biyoçeşitliliğe olan etkileriyle karşılaştırmalar yapılması, çevresel parametrelerle ilişkisinin değerlendirilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve durumun iyileştirilmesi için ileriye yönelik öneriler içeren bir rapor hazırlanması planlanmıştır.

Farklı birimlerden birçok yetkin kişinin bulunduğu 1 yıllık süreli çalışmanın kapsamı;

- Geçmişteki biyoçeşitlilik durumunun tespiti
- Literatür taraması, ÇED ve diğer etütlerin incelenmesi,



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

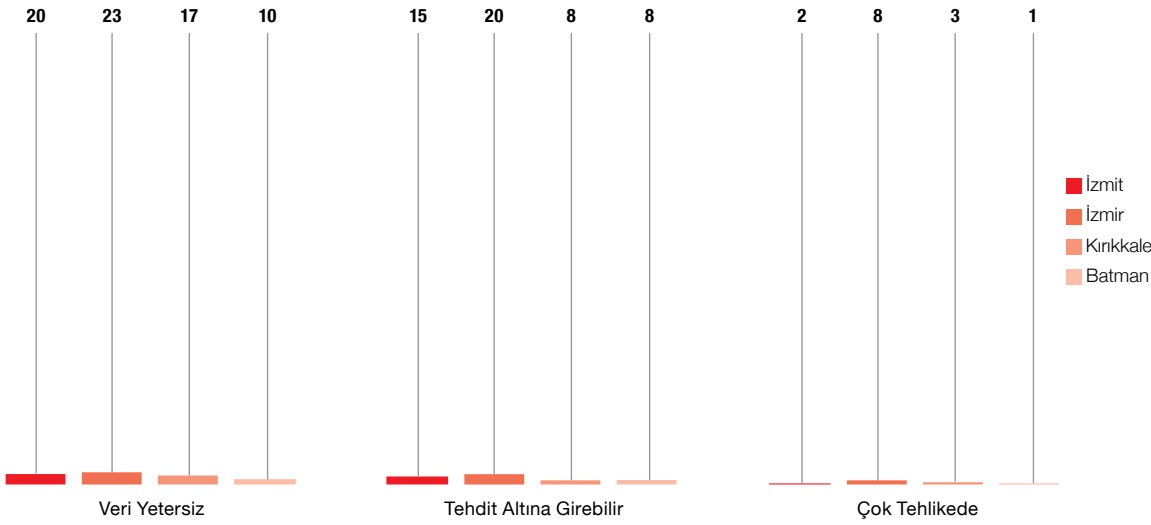
TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Koruma Altındaki Alanlar					Önemli Biyoçeşitlilik Alanları		
Natura 2000	Bölgesel Denizler	Dünya Mirası	RAMSAR	MAB	Önemli Kuş ve Biyoçeşitlilik Alanları	Sıfır Yok Oluş Alanları	Önemli Biyoçeşitlilik Alanları (Kuş hariçi)
0	0	0	0	0	3	0	0
1	0	0	1*	0	7	0	3
0	0	0	0	0	3	0	2
0	0	0	0	0	2	0	0



- Tüpraş benzeri tesislerde Dünya ölçeğinde yapılan biyoçeşitlilik çalışmaları literatür taraması ve benzer çalışmalar sonucunda ortaya konulan tedbirler,
- Sahil şeridinde ekosistem sağlığının ve biyoçeşitliliğin tespiti
- Bentik amfipod faunası karakterizasyonu (ekosistem sağlığı tespiti)
- Çevre DNA'sı yöntemiyle omurgalı, omurgasız, bakteri ve müsilaja sebep olabilecek diatomların tespiti,
- Tesis çevresinde bulunan sulak alan ve hassas alanlarda biyoçeşitlilik çalışması yapılması
- Ornitologlar tarafından kuş gözlemleri yapılması
- Akustik kayıt yöntemi ile yarasa çeşitliliği tespiti,

- Çevre DNA'sı yöntemiyle omurgalı, omurgasız, bakteri ve müsilaja sebep olabilecek diatomların tespiti,
- Deniz ve sulak alanda mevsimsel numuneler alınarak pH, KOİ, çözünmüş oksijen, AKM, toplam koliform, toplam azot, toplam fosfor, sıcaklık, yağ gres, ağır metal analizleri
- Bitki biyoçeşitliliği yapılması,
- Yapılan çalışmaların raporlaması ve proje önerileri geliştirilmesinden oluşmaktadır.

Saha çalışmaları tamamlanmış olup, nihai rapor Şubat 2024 yılında tamamlanacaktır. Çalışmanın çıktıları ile rafineri bölgesine pozitif etki edecek proje önerileri de sunulmuş olacaktır.

Ayrıca, güneş enerjisi santrali yapılması planlanan bölgeler için Ornitolog Gözlem Raporları oluşturulmaktadır.

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

**TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI**

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

Hukuki Açıklamalar
Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar
Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi
Çalışmaları
Riskin Erken Saptanması Sistemi ve
Komitesi Hakkında Denetçi Raporu
Denetim Komitesi Raporu (Finansal
Tablolara İlişkin)

Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların
Kabulüne İlişkin)
Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet
Raporuna İlişkin)
Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun
Kabulüne İlişkin)
Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma
Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu
Değerlendirmesi



HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Sermaye Yapısı

Şirketin hisseleri A ve C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirketin çıkarılmış sermayesi 1.926.795.598 TL olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiş ve karşılanmıştır.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar.

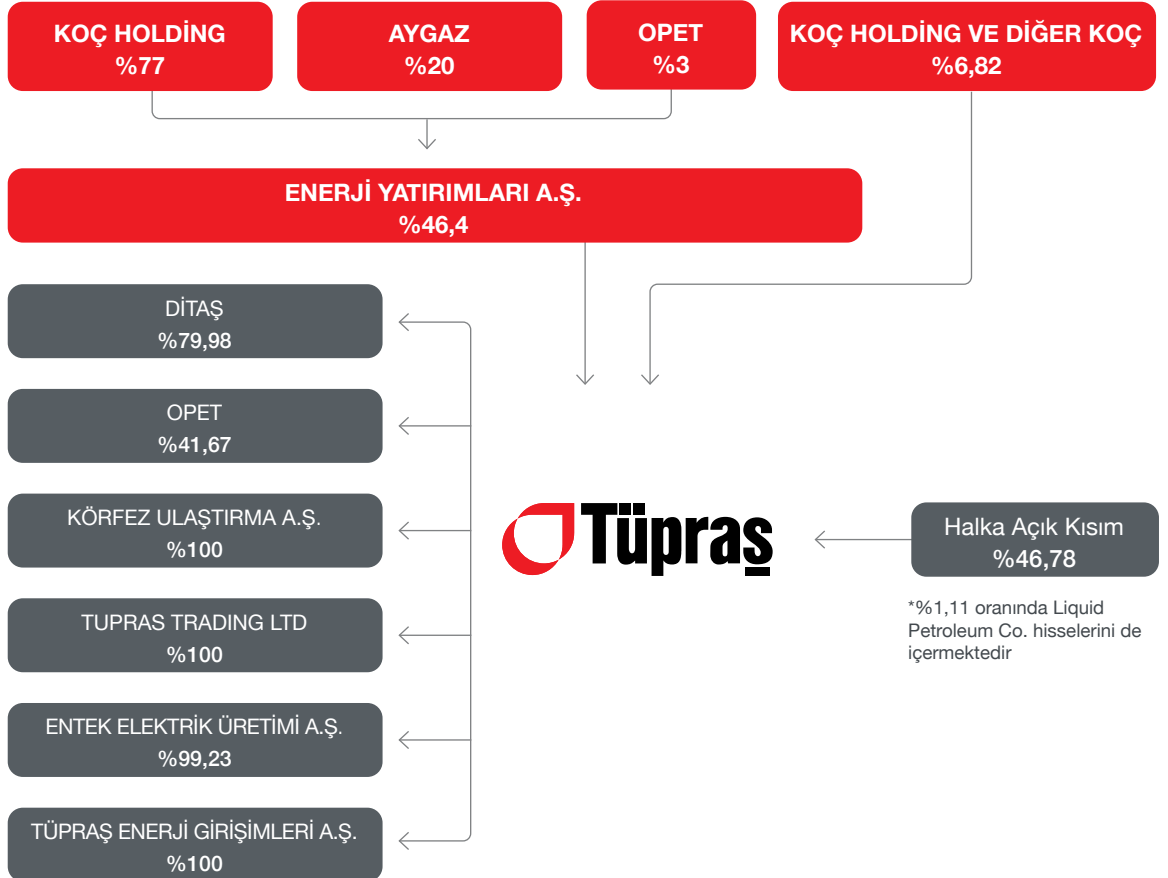
GRUP	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	PAY ADEDİ
A	1.926.795.597,99	Nama	192.679.559.799
C	0,01	Nama	1
Toplam	1.926.795.598,00		192.679.559.800

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BİST"te işlem görmektedir. Şirket'in BİST'e kayıtlı %46,78 oranında hissesi mevcuttur.

Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları ile Şirket'in hisselerini elinde bulundurduğu bağlı ortaklıkları ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Şirket, ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.



Şirketin karşılıklı ortaklık ilişkisinin bulunduğu 1 şirket bulunmaktadır. 2023 yıl sonu itibarıyla Opet sermayesindeki payımız %41,7'dir.



TTK 198 kapsamında 2023 yılı içerisinde yerine getirilen değişiklikler hakkında bilgi

- Şirketimizde doğrudan ve dolaylı olarak pay sahibi olan Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş. 2022 yılında gerçekleştirdiği Olağanüstü Genel Kurul toplantısında kısmi bölünme işlemi onaylayarak sahibi olduğu Koç Holding A.Ş. paylarının tamamını %100 payına sahip olduğu Family Danışmanlık Gayrimenkul ve Ticaret A.Ş.'ye devretmiştir. Tüpraş'ta Temel Ticaret A.Ş.'nin paylarında herhangi bir değişiklik olmamış, Family Danışmanlık Gayrimenkul ve Ticaret A.Ş.'nin dolaylı olarak sahip olduğu pay oranı ise %0 iken %20,14'e yükselmiştir.
- Şirketimiz dolaylı pay sahiplerinden Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş.'nin doğrudan pay sahiplerinden olan Suna Kırış'ın vefatından dolayı mirasçısı İpek Kırış'ın Tüpraş'ta dolaylı olarak sahip olduğu pay oranı %3'ten %6,17'ye çıkmıştır.

Oy Hakkı

Şirket Esas Sözleşmesine göre, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyit ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına ya da Şirket'in bölünmesi veya başka bir Şirket ile birleşmesi ve/veya Şirket'in tasfiyesi gibi konularda karar alınabilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin temsil ettiği C grubu hissenin Yönetim Kurulu'nda olumlu oy kullanması gerekmektedir. C grubu imtiyazlı hissenin yukarıda belirtilen hususlar dışında oy hakkı üzerinde imtiyazı bulunmamaktadır.

Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliğ Kapsamında Ayrılma Hakkının Kullanımı Hakkında Bilgi

Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliği'ne göre önemli nitelikteki işlem sayılan birleşme ve bölünme işlemleri kapsamında, ortaklıkta pay sahibi olan ve genel kurul toplantısına

katılarak önemli nitelikteki işleme ilişkin gündem maddesine olumsuz oy veren ve bu muhalefeti tutanağa geçirten pay sahipleri, paylarını ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Şirket ilgili düzenlemelere uyum sağlar ve ayrılma hakkı kullanım fiyatı SPK Kanuna ve ilgili düzenlemelere uygun olarak belirlenir. Yıl içerisinde ayrılma hakkı doğacak herhangi bir işlem gerçekleştirilmemiştir.

Tüpraş'ın Finansal Duran Varlıklardaki İştirak Paylarında 2023 yılında Gerçekleşen Önemli Değişiklikler Hakkında Bilgi

Tüpraş'ın 2023 yılında doğrudan iştirak ettiği finansal duran varlıklarına iştirak oranlarında Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenen sınırlara ulaşan veya altına düşen değişim gerçekleşmemiştir.

Varsa Yıl İçinde Yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Bilgileri

Şirketin, 2023 yılı içerisinde olağanüstü yedeklerden kâr dağıtması ve kâr dağıtım tarihi konusunda Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü amacıyla 26 Eylül 2023 tarihinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmıştır.

Yıl İçindeki Organizasyonel Değişiklikler

Tüpraş'ın güncel organizasyon yapısı faaliyet raporunun 101'inci sayfasında yer almakta olup, yıl içerisinde organizasyonel yapıda herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir.

Bağlı Şirket Raporu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199'uncu maddesi uyarınca, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk 3 ayı içinde, geçmiş faaliyet yılında Şirket'in hâkim ortağı ve hâkim ortağına bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenlemek ve bu raporun sonuç kısmına faaliyet raporunda yer vermekle yükümlüdür. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ilişkili taraflarla yapmış olduğu işlemler hakkında gerekli açıklamalar 28 no'lu finansal rapor dipnotunda yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 6 Mart 2024 tarihli Rapor'da "Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin hâkim ortağı ve hâkim ortağın bağlı ortaklıkları ile 2023 yılı içinde yapmış olduğu tüm işlemlerde, işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda tarafımızca bilinen hal ve şartlara göre, her bir işlemde uygun bir karşı edim sağlandığı ve şirketi zarara uğratabilecek alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmadığı ve bu çerçevede denkleştirmeyi gerektirecek herhangi bir işlem veya önlemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır." denilmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş'ın aleyhine açılan ve Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındakiler dâhil olmak üzere, Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek büyüklükte Şirket aleyhine açılmış veya sonuçlanmış herhangi herhangi bir dava bulunmamaktadır.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım bulunmamaktadır.

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri bulunmamaktadır.

Şirket'in yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi konularda hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bu çıkar çatışmalarını önlemek için şirketçe alınan tedbirler hakkında bilgi

Şirket'in yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi konularda hizmet aldığı kurumlarla arasında çıkar çatışmasına yol açabilecek herhangi bir konu söz konusu olmamıştır.

Dönem içinde yapılan esas sözleşme değişiklikleri hakkında bilgiler

2023 yılı içerisinde Esas Sözleşmenin;

- 6. ve 7. maddelerinde değişiklik ve 22. Maddenin ilavesi; 19/11/2022 tarihli Resmî Gazete 'de yayımlanan 27/10/2022 tarih 11331-1 sayılı EPDK kararı doğrultusunda EPDK web sitesinden açıklanan "Ön lisans ile Üretim Lisansı Başvurusunda Bulunacak Tüzel Kişiler ve Üretim Lisansı Sahipleri için Esas Sözleşmede Yer Verilecek Hususları Gösteren Örnek" ile Esas Sözleşmenin uyumlaştırılması amacıyla Esas Sözleşmeye ilgili metinler eklenmiştir.
- 6. maddesinde; Şirketin 275.256.514 TL olan çıkarılmış sermayesi tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle 1.651.539.084 TL artırılarak 1.926.795.598 TL'ye çıkarılmıştır.

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR



Yönetim Kurulu Özgeçmişleri

Ömer M. Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

Columbia Üniversitesi'ne bağlı Columbia College'da (ABD) Eski Yunan Dili ve Kültürü alanında gördüğü lisans eğitimini 1985 yılında tamamlamıştır. Bir sene İsviçre'de Kofisa Trading Company'de çalışmıştır. 1989 yılında Columbia Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden MBA derecesi almıştır. 1989-1990 yılları arasında New York merkezli Ramerica International Inc.'te görev aldıktan sonra, 1990 yılında Koç Topluluğu'na katılmıştır. Koç Holding'de Finansman Koordinatörlüğü, Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olmuş, Mayıs 2008'de Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini üstlenmiştir. Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Ömer M. Koç; TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı, Türk Eğitim Vakfı Mütevelliiler Heyeti Başkanlığı, Geyre Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Yönetim Kurulu Başkanlığı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı Mütevelliiler Kurulu Başkanlığı, Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanlığı ve diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini de yürütmektedir.

Ömer M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Ali Y. Koç

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yükseköğrenimini Rice Üniversitesi (ABD) İşletme Fakültesi'nin ardından Harvard Üniversitesi (ABD) yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1990'da American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı ile başlamış; 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Grubu bünyesinde Yeni İş Geliştirme Koordinatörü olarak göreve başlamış; 2010 yılına kadar Koç Holding Bilgi Grubu Başkanlığı, Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 8 yılı aşkın bir süredir Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görevini sürdürmektedir. Nisan 2016 itibarıyla Koç Finansal Hizmetler ve Yapı Kredi Bankası Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini üstlenmiştir. Sayın Ali Y. Koç'un aynı zamanda, Ford Otosan ve Otokar dâhil diğer Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi

bulunmaktadır. Bu görevlerine ek olarak ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak için, Fenerbahçe Spor Kulübü'nde Başkan, URAK - Ulusal Rekabet Araştırmaları Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi, Avrupa Kulüpler Birliği'nde (ECA) İcra Kurulu Üyesi, Endeavor Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi ve TEMA Vakfı'nda Mütevelli Heyeti Üyesidir. Ayrıca Harvard Üniversitesi, Bank of America ve Council on Foreign Relations'da Global Danışma Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Chatham House'un Kıdemli Danışmanlar Paneli Üyesi olarak görev almakta olup CBI - İngiliz Sanayi Konfederasyonu'nda ise Türkiye'yi temsil etmektedir.

2008 yılında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Nisan 2016'dan bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini yürütmektedir.

Rahmi M. Koç

Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde yapmıştır. Çalışma hayatına Koç Topluluğu'nda 1958 yılında Ankara Otokoç şirketinde başlamıştır. 1980 yılında İcra Komitesi Başkanı olduktan sonra, 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. 2003 yılından itibaren de Koç Holding Şeref Başkanı unvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Koç Holding'in yanı sıra diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği görevlerini sürdüren Rahmi M. Koç'un, birçok sosyal ve mesleki kuruluşlarda üstlendiği görevler de bulunmaktadır:

- Metropolitan Sanat Müzesi, New York, Onursal Mütevelli Heyeti Üyesi
- Güneydoğu Avrupa İş Birliği Girişimi, İş Danışma Kurulu Eş Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili
- Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Onursal Başkanı
- Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı
- TURMEPA/Deniz Temiz Derneği Kurucu Üyesi ve Onursal Başkanı
- TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Onursal Başkanı
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışma Kurulu Üyesi
- Global İlişkiler Forumu Kurucu Başkanı
- Uluslararası Ticaret Odası Eski Başkanı (1.1.1995-31.12.1996 arası)
- Türk Yunan İş Konseyi Eski Başkanı (1992-1999 arası)

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

- Allianz AG Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi
- J.P. Morgan Uluslararası Konseyi Eski Üyesi
- ABD Dış İlişkiler Konseyi Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi

Sayın Rahmi M. Koç'un layık görüldüğü unvanlar ve ödüller ise şunlardır:

- Johns Hopkins Üniversitesi (Baltimore-Maryland), Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İzmir Ege Üniversitesi, Ankara Bilkent Üniversitesi, Köstence Ovidius Üniversitesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanları
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Devlet Üstün Hizmet Madalyası"
- Alman Hükümeti'nden "Grosses Verdienst Kreuz" (Almanya Büyük Hizmet Nişanı)
- İtalya Cumhuriyeti'nden "Yüksek Liyakat Nişanı"
- Avusturya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Büyük Hizmet Nişanı"
- CBE-Britanya İmparatorluğu'ndan "Mükemmel Önderlik (Onursal) Nişanı"
- Fransız devletinin en prestijli devlet nişanı olan "Officier dans l'Ordre National de la Légion d'Honneur"
- Dünyaca ünlü uluslararası ilişkiler organizasyonu FIRST'ün "Yaşam Boyu Sorumlu İş İnsanı Ödülü"
- 100 yıllık tarihiyle dünyanın saygın düşünce kuruluşları arasında yer alan ABD merkezli Dış Politika Derneği'nin (FPA) madalyası
- Koç Ailesi'ne Dünya Anıtlar Vakfı (World Monuments Fund) tarafından "Hadrian Ödülü"
- Koç Ailesi'ne "Carnegie Hayırseverlik Madalyası" (New York)
- Koç Ailesi'ne "BNP Paribas Hayırseverlik Ödülü" (Paris)
- Koç Ailesi'ne 16'ncı "Iris Foundation Ödülleri"nde "Dekoratif Sanatlarda Üstün Hizmet Ödülü"

Rahmi M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Semahat S. Arsel Yönetim Kurulu Üyesi

1964 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği ile iş hayatına başlayan Semahat Arsel, halen bu görevini yürütmektedir. Bu görevine ek olarak Vehbi Koç Vakfı ve Divan Grubu Yönetim Kurulu Başkanı, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Kurucusu ve Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun Kurucusu'dur. Diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır. Öte yandan, Türk Eğitim Gönüllüleri

Vakfı'nda (TEGV) Mütevelli Heyeti Üyesidir. Semahat Arsel, İstanbul Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanına layık görülmüştür.

Semahat Arsel, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Levent Çakıroğlu Yönetim Kurulu Üyesi

Levent Çakıroğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde lisans eğitimi tamamlamış; University of Illinois'den yüksek lisans derecesini almıştır. İş yaşamına 1988'de Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı Yardımcısı olarak başlamış ve 1991-1997 yılları arasında aynı Bakanlık'ta Hesap Uzmanı olarak görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcılığına atanmış ve aynı dönemde Bilkent Üniversitesi'nde yarı zamanlı Öğretim Görevlisi olarak görev almıştır. Çakıroğlu, Koç Topluluğu'na 1998 yılında Mali Grup Koordinatörü olarak katılmıştır. 2002-2007 yılları arasında Koçtaş CEO'luğu, 2007-2008 yıllarında Migros CEO'luğu görevlerini üstlenmiştir. 2008 yılında Arçelik CEO'su olarak atanmış ve aynı zamanda 2010 yılından itibaren Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır. Çakıroğlu Nisan 2015'te Koç Holding CEO'su olarak atanmış ve halen Koç Holding CEO'su olarak görev yapmaktadır. Nisan 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Levent Çakıroğlu, Arçelik LG ve TürkTraktör'de Yönetim Kurulu Başkanı, Yapı ve Kredi Bankası'nda Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve muhtelif Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesidir.

Levent Çakıroğlu, 30 Mart 2015'ten bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Erol Memioğlu Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanlığı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004-Nisan 2016 tarihleri arasında Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Erol Memioğlu, 2006 yılından bu yana Tüpraş ve OPET Yönetim Kurulu Üyesi'dir.



Yağız Eyüboğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Yağız Eyüboğlu, 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olmuş; 1996 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını tamamlamıştır. Eyüboğlu profesyonel iş hayatına 1991 yılında Arçelik A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlamış; 1993 yılından itibaren Koç Holding'de yaklaşık 10 yıl boyunca sırasıyla, Denetim Uzmanlığı, Koordinatör Yardımcılığı ve Mali Koordinatörlük görevlerinde bulunmuştur. 2004-2009 yılları arasında Arçelik A.Ş.'de Finansman ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Beko Elektronik A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi, Koç Holding A.Ş. Dış Ticaret ve Turizm Grubu Başkanı'na Yardımcı ve Koç Holding A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü olarak görev yapmıştır. 2009-Ekim 2015 döneminde Aygaz Genel Müdürü olarak görev yapan Yağız Eyüboğlu, Ekim 2015 itibarıyla Koç Holding Enerji Grubu Başkan Vekili, ardından Nisan 2016 tarihi itibarıyla Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak atanmıştır. Koç Topluluğu'nun çeşitli şirketlerinde hâlihazırda Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Yönetim Kurulu Üyeliği görevleri bulunan Eyüboğlu, geçmişte World LPG Dünya LPG Birliği Başkanlığı, TİSK Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Türkiye Aile Planlaması Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı görevlerini de yürütmüştür.

Yağız Eyüboğlu, 4 Nisan 2016 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Zekeriya Kaya

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi ve ÖİB Temsilcisi

Zekeriya Kaya, Maliye Bakanlığı'nda Muhasebe Denetmenliği, Vergi Denetmenliği, Hesap Uzmanlığı ve Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Grup Müdürlüğü, Vergi Denetim Kurulu Grup Başkanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanlığı ve Daire Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

2014-2018 yılları arasında Maliye Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü ile Başbakan Yardımcılığı Özel Kalem Müdürlüğü görevlerini üstlenmiştir. 2018 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı Devlet Destekleri Genel Müdürü ve akabinde Bakanlık Müşaviri olarak görev yapmıştır. Ayrıca 2017-2019 yıllarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetleme Kurulu üyeliği görevini yürütmüştür.

22 Haziran 2023 tarihi itibarıyla Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı olarak atanmıştır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Hukuk Fakültesi mezunu olup, Avukat unvanına sahiptir.

Zekeriya Kaya, 1 Eylül 2023 tarihinden itibaren Tüpraş Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Ayşe Canan Ediboğlu

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Lise öğrenimini Ancaster House School'da aldıktan sonra Southampton Üniversitesinde (İngiltere) ekonomi alanında yüksek öğrenimini tamamlamıştır. Aynı okulda finansal yönetim ve kontrol üzerine yüksek lisans derecesi(Msc) bulunmaktadır. Southampton Üniversitesinde araştırma asistanlığının ardından iş hayatına 1980 yılında Shell'de Planlama Müdürü olarak devam etmiştir. Shell Türkiye'de farklı görevlere atandıktan sonra 2002 yılında Genel Müdür ve 2006'da Shell Türkiye Ülke Başkanı unvanını almıştır. 2006-2009 yılları arasında Shell-Turcas Petrol A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev üstlenmiştir. Ayşe Canan Ediboğlu, 2012-2018 yılları arasında Aygaz Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almıştır. Ayrıca 2010 yılından bu yana Türkiye'deki ING Bank'ta bağımsız yönetim kurulu üyesi ve Yönetim kurulu Başkan vekilidir.

Ayşe Canan Ediboğlu, Mart 2018'den bu yana da Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Muharrem Hilmi Kayhan

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Saint Joseph ve Robert Kolej'deki orta öğretiminden sonra Manchester Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü'nü 1976 yılında tamamlayan Kayhan, MBA derecesini Cornell Üniversitesi'nden almıştır. Tekstil ve tarım sektöründe faaliyet gösteren Söktaş A.Ş.'de ve yan kuruluşlarında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevini ve üyeliğini yürütmektedir. Ege İhracatçı Birlikleri, Türkiye Tekstil İşverenler Sendikaları, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Yönetim Kurulları'nda görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştır. 2001 Ocak ayında TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı seçilmiştir. 2005 yılından bu yana TÜSİAD Onursal Başkanı'dır. Muharrem Kayhan, Robert Kolej Mütevelli Heyeti, İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı ve Bizim Okul Vakfı Yönetim Kurulu'nda görev yapmaktadır. 2009 yılı TBMM Üstün Hizmet Ödülü sahibidir. 2003 yılından itibaren İspanya'nın İzmir Fahri Konsolosu'dur.

Muharrem Hilmi Kayhan, Mart 2018'den bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Kamil Ömer Bozer

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Kamil Ömer Bozer, yüksek öğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü'nün ardından Georgia State Üniversitesi'nde (ABD) tamamladığı yüksek lisans (MBA Finans) programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1983 yılında Koç Holding A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlamış, 1990 yılında Maret A.Ş.'de Genel Müdür Yardımcısı ve 1995 yılında Düzey A.Ş.'de Genel Müdürlük görevlerinin ardından 2002 yılında Migros Türk T.A.Ş. Genel Müdürü olmuştur. 2005 yılında Koç Holding A.Ş. Gıda Perakendecilik ve Turizm Grubu Başkanlığı'na atanmıştır. 2006- 2008 yılları arasında Koç Holding A.Ş. Gıda ve Perakende Grubu Başkanlığı yapmıştır.

2009 yılından Nisan 2011 tarihine kadar Koç Holding A.Ş. Turizm, Gıda ve Perakende Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır. Kamil Ömer Bozer, hâlihazırda Boyner Holding Yönetim Kurulu Üyeliğinin yanı sıra Arçelik A.Ş.'de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Kamil Ömer Bozer, Mart 2018'den bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Üst Yönetim Özgeçmişleri

İbrahim Yelmenoğlu

Genel Müdür

İbrahim Yelmenoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1991 yılında, Illinois Üniversitesi yüksek lisans programını 2003 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1987 yılında Maliye Bakanlığı'nda başlamış, 1992-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu'nda görev almıştır. 2004-2006 döneminde Koç Holding Denetim Grubu Koordinatörü olarak görev yapan Yelmenoğlu, Tüpraş'ın Koç Holding'e %51 hisse devrinden sonra 27 Ocak 2006-31 Aralık 2015 tarihleri arasında Tüpraş Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 1 Ocak 2016 itibarıyla Genel Müdür olarak atanmıştır.

Doğan Korkmaz

Genel Müdür Yardımcısı (Mali)

Doğan Korkmaz, Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nü 1996 yılında, Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2007 yılında, Oxford Üniversitesi Küresel İşletme programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. Aynı yıl Arçelik'te Yatırım Finansmanı görevine başlamış, 2007 yılına kadar sırasıyla Kurumsal Finansman ve Finansal Piyasalar Stratejisti görevlerini almıştır. 2007 yılında Arçelik Hazine ve Sermaye Piyasaları Departmanı Yöneticisi görevini üstlenmiştir. 2009 yılında Arçelik'in İngiltere'de kurulu iştiraki olan Beko Plc'de Finans Direktörü pozisyonuna, 2012 yılında ise Arçelik Finansman Direktörü görevine getirilmiştir. 1 Ocak 2016 itibarıyla Tüpraş Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

Levent Zağra

Genel Müdür Yardımcısı (Yatırımlar ve Planlama)

Levent Zağra, Worcester Polytechnic Institute Makine Mühendisliği ve Cornell University Üretim Sistemleri MS ve MBA programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Departmanı'nda başlamıştır. 2002 yılında Promena Genel Müdürü olarak atanan Zağra, 2009-2016 yılları arasında Koç Holding Enerji Grubu Koordinatörlüğü görevini sürdürmüştür. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş Yatırımlar ve Planlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Atilla Uluşu

Genel Müdür Yardımcısı (Satış Pazarlama)

Atilla Uluşu, 1994 yılında İstanbul Saint-Joseph Lisesi, 1999 yılında Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olduktan sonra, 2021 yılında Koç Üniversitesi Executive MBA programını tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında Ram Dış Ticaret'te Cezayir Bölge Ofis Temsilcisi olarak başlamış, 2002 yılında aynı ülkede Bölge Ofis Müdürü olarak görevlendirilmiştir. 2003 yılında Aygaz'da önce LPG Ticaret ve Planlama Sorumlusu, sonrasında ise Yurt Dışı LPG Satış Sorumlusu olarak, başta Irak olmak üzere, Doğu Akdeniz ülkelerine gerçekleştirilen LPG ihracatlarını koordine etmiştir. 2007 yılında Tüpraş'a Ham Petrol İkmal Koordinatörü olarak atanıp, 2013 yılında Ham Petrol İkmal Müdürü, 2015 yılında Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörü olarak görevlendirilmiştir. Mayıs 2017'de Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanan Atilla Uluşu, 1 Ocak 2023 itibarıyla Satış Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.



Sarp Yeletayşi

Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

Sarp Yeletayşi, 1997 yılında İstanbul Erkek Lisesi, 2001 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuştur. George Washington Üniversitesi'nde 2004 yılında Mühendislik Yönetimi Yüksek Lisans ve 2010 yılında Kriz ve Risk Yönetimi Doktora programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 2001 yılında Mercedes-Benz Türk'te Planlama Mühendisi olarak başlamıştır. Yüksek lisans için gittiği ABD'de 2002-2004 yıllarında Araştırma Görevlisi ve Marriott International'da İş Sürekliliği Planlayıcısı, 2004-2006 arası George Washington Üniversitesi'nde Kriz ve Risk Yönetimi Uzmanı, 2006-2008 arası Coop System Inc.'de Kıdemli Analist ve Ürün Müdürü olarak görev yapmıştır.

2009 yılında Tüpraş'ta iş başı yapmak üzere Türkiye'ye dönerek Dış Ticaret Uzmanı olarak göreve başlamıştır. Tüpraş bünyesinde Dış Ticaret Şefi, Koordinatörü, Müdürü ve Direktörü görevlerini yürüttükten sonra 2019 yılında Tüpraş'ın ilk yurt dışı ofisi olan Londra'daki Tupras Trading Ltd'de Rafineri ve Ticaret Entegrasyon Direktörü olarak görevlendirilmiştir.

1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Önder Korkmaz

Genel Müdür Yardımcısı
(İnsan Kaynakları)

Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü'nde, lisansüstü eğitimini ise 2011 yılında Fordham Üniversitesi Executive MBA programına katılarak tamamlamıştır. Kariyerine 2005 yılında Garanti Bankası'nda başlamış ve aynı kurumda 2015 yılına kadar İnsan Kaynakları alanının çeşitli fonksiyonlarında, yöneticilik görevi ile devam etmiştir. 2016 yılında Koç Topluluğu'na katılmış ve Koç Holding bünyesinde Organizasyonel Gelişim, Eğitim, İşe Alım ve Çalışan Deneyimi alanlarında İnsan Kaynakları Koordinatörü olarak görev yapmıştır.

24 Nisan 2023 tarihi itibarıyla Tüpraş İnsan Kaynaklarından sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Murat Şimşek

Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

Murat Şimşek, Gazi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünü 2001 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında petrol/doğalgaz arama konusunda faaliyet gösteren Amity Oil International firmasında proje mühendisi olarak başlamıştır, 2008'e kadar devam eden yıllarda kapsamı petrokimya, petrol iletim ve rafineri olan çeşitli uluslararası mühendislik projelerinde yöneticilik yapmıştır. 2008 yılında Tüpraş İzmir Rafinerisi Proje Yatırımlar Müdürlüğüne Yatırımlar Şefi olarak atanmış, 2010-2012 yılları arasında aynı rafineride Teknik Kontrol Başmühendisliği, 2012-2016 yıllarında İzmit Rafinerisi - RUP QA/QC Müdürlüğü, 2016-2020 yıllarında Genel Müdürlük - İşletme Güvenirliği Direktörlüğü görevlerinde bulunmuştur.

Ağustos 2020 itibarıyla Batman Rafineri Müdürü olarak atanan Şimşek, Ocak 2023 tarihi itibarıyla Kırıkkale Rafineri Müdürü olarak görev yapan Murat Şimşek, 22 Ocak 2024 tarihi itibarıyla Teknik İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

İhsan Serdar Kemaloğlu*

Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

Serdar Kemaloğlu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden 1991 yılında mezun olmuştur.

İş yaşamına 1993 yılında Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde İşletme Mühendisi olarak başlamıştır. Rafineri çalışması süresince FCC, Ham Petrol, Vakum, İzomerizasyon, Kükürt Giderme ve Hydrocracker Ünitelerinde şef ve başmühendislik görevlerinde bulunmuştur. 2002 yılında İzomerizasyon Ünitesi devreye alma çalışmalarında görev alan Kemaloğlu, 2008 yılında İzmit Rafinerisi'nde Proses Kontrol Başmühendisi olarak APC uygulamalarının hayata geçirilmesinde sorumluluk almıştır. Haziran 2009 yılında İzmir Rafinerisi Üretim Müdürlüğüne ardından, Haziran 2013'te Batman Rafineri Müdürü olarak atanan Kemaloğlu, Ekim 2015-Şubat 2017 tarihleri arasında Kırıkkale Rafineri Müdürü görevinde bulunmuştur. 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

*19 Ocak 2024 itibarıyla emeklilik sebebiyle görevinden ayrılmış, yerine Murat Şimşek atanmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından düzenlenen "Kurumsal Yönetim İlkeleri"ne uyuma Tüpraş tarafından büyük önem verilmekte olup, Tüpraş 2023 yılında yürürlükte bulunan II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği ("Tebliğ") kapsamında zorunlu olan tüm ilkelere tam olarak uymuş, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uyum sağlamıştır. Zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tam uyum amaçlanmakta ve bu konuda azami çaba gösterilmektedir. Diğer taraftan, ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda gerek ülkemizde gerekse uluslararası platformda devam eden tartışmalar, bazı ilkelerin ise piyasanın ve Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Henüz uygulamaya konulmamış olan ilkeler üzerinde çalışılmakta olup; Şirketin etkin yönetimine katkı sağlayacak şekilde idari, hukuki ve teknik alt yapı çalışmalarının incelenmesi sonrasında uygulamaya geçilmesi değerlendirilebilecektir.

2023 yılı içinde Kurumsal Yönetim alanındaki çalışmalar, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili düzenlemelerini içeren Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan tebliğlere uygun biçimde yürütülmüştür. 2023 yılında yapılan Olağan Genel Kurulda Yönetim Kurulu Tebliğ'deki düzenlemelere uygun olarak oluşturulmuştur. Genel Kurul öncesinde bağımsız üye adaylarının belirlenmesi ve kamuya duyurulmasına ilişkin süreç gerçekleştirilmiş, düzenlemelere uygun şekilde seçim tamamlanmıştır. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ("ÖİB") tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Hazırlanan genel kurul bilgilendirme dokümanı ile ilkelere açıklanması zorunlu olan imtiyazlı paylar, oy hakları, organizasyonel değişiklikler gibi genel kurul bilgileri, yönetim kurulu üye adayları özgeçmişleri, yönetim kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası ve açıklanması gereken diğer bilgiler genel kuruldan 3 hafta önce yatırımcıların bilgisine sunulmuştur. Ayrıca Şirket, SPK tarafından 30 Mart 2023 tarihinde onaylanan İhraç Belgesi kapsamında çıkarılmış sermayesini, 275.256.514 TL'den tamamı iç kaynaklardan karşılamak suretiyle %600 oranında artırılarak 1.926.795.598 TL'ye

çıkartılmasına yönelik bedelsiz sermaye artışına ilişkin pay ihracını tamamlamış ve Esas Sözleşmenin "Sermaye" başlıklı 6. Maddesinin tadilini ve 26 Eylül 2023'te ise olağanüstü yedeklerden kâr dağıtılması amacıyla Olağanüstü Genel Kurul toplantısını da gerçekleştirmiştir.

Kurulan yönetim kurulu komiteleri etkin olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Ayrıca Şirketin internet sitesi ve faaliyet raporu gözden geçirilerek ilkelere tam uyum açısından gerekli revizyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; faaliyet raporunda, SPK Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yapılan değişikliklere yürürlüğe konulan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'ndeki ilkelere yönelik uyum sağlanan konular kapsamlı olarak açıklanmış, henüz tam uyum sağlanmayan ilkeler karşısındaki değerlendirmelere ise Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Beyanı içinde yer verilmiştir. Yıl içerisinde Yönetim Kurulu tarafından, Şirket'in uyum alanındaki çalışmaları kapsamında; Komite üyelerinin 2023 yılında Yönetim Kurulu tarafından yürütülen faaliyetleri değerlendirilmiş olup, yıl sonu performans değerlendirme sürecinde finansal ve operasyonel göstergelerin yanı sıra, Şirket stratejilerinin hayata geçirilmesine yönelik hedeflerin gerçekleşme düzeyi de ölçülerek, bunların performans ve ödül sistemine girdi teşkil etmesi sağlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde de ilkelere uyum için düzenlemelerdeki gelişmeler ve uygulamalar dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Henüz Uygulanamayan Kurumsal Yönetim İlkeleri

Şirketimiz 1 Ocak 2023 – 31 Aralık 2023 faaliyet döneminde zorunlu ilkelere tam uyum sağlamakla beraber, düzenleme uyarınca uygulaması zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nden, henüz tümüyle uyum sağlanamayan başlıca ilkeler aşağıda belirtilmekte, konuya ilişkin ilave açıklamalar ise faaliyet raporunun ilgili bölümlerinde yer almaktadır. Zorunlu olmayan ilkelere tam uyum sağlanamaması nedeniyle Şirketimizin maruz kaldığı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

- 1.3.10 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmekte, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmaktadır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise her biri 500 bin TL'nin altındaki muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve yatırımcılar açısından önemli bilgi olarak görülmeyen çeşitli bağışlardan oluşmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda günün koşullarına göre belirlenecek önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.

- 1.4.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, faaliyet raporunun "Hukuki Açıklamalar" bölümünde yer aldığı üzere imtiyaz esas sözleşmemizde düzenlenmiştir. Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmış olup C Grubu pay sahibi ÖLB'dir. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Söz konusu imtiyazın Şirket'in Özelleştirme aşamasından bu yana var olduğu, sadece imtiyazlı paylar ile karar almanın mümkün olmadığı ve halka açık payların sahiplerinin yönetimde temsili açısından fark yaratacak nitelikte bir imtiyaz olmadığı dikkate alınarak, söz konusu yapıda bir değişiklik öngörülmemektedir. Nitekim esas sözleşmemiz uyarınca C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir.
- 1.5.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, azlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yatırımcılardan da bu konuda herhangi bir talep gelmemiş olup, yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmemektedir.
- 1.7.1 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Esas Sözleşmemizin 7'nci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, borsada işlem görmeyen ÖLB'ye ait imtiyazlı C Grubu payın devrine ilişkin kısıt getirilmiş olmakla birlikte, borsada işlem gören A grubu payların serbestçe devrini zorlaştıran uygulamalar veya pay devrini kısıtlayan hükümler mevcut değildir. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir. C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.

- 4.2.8 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Koç Topluluğu şirketleri için yönetici sorumluluk sigortası bulunmakla birlikte sigorta bedeli ilkede tavsiye edilen oranın altındadır. Şirket sermayesinin yüksek olduğu göz önünde bulundurularak öngörülebilir riskler açısından mevcut sigorta tutarı yeterli görülmekte olup, sigorta limitleri düzenli olarak gözden geçirilmektedir. İzleyen dönemlerde ihtiyaç görülmesi halinde şemsiye sigorta tutarı artırılabilir.
- 4.4.7 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin yönetim kuruluna önemli katkı sağlaması nedeniyle, yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.
- 4.5.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, komiteler yönetim kurulu üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak ilgili düzenlemelere uygun olarak oluşturulmaktadır. Sadece bir bağımsız yönetim kurulu üyemiz iki komitede görevlendirilmiştir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve iş birliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin katkısıyla verimli çalışmalar dikkate alınarak, mevcut komite yapısı etkin çalışmaya imkân sağladığı görülmekte olup; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.
- 4.6.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.

SPK'nın 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı Kararı uyarınca hazırlanan ve Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından onaylanan 2023 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) faaliyet raporunun ekinde (Sayfa 485-499) yer almakta olup, ilgili dokümanlara Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndaki Şirketimiz kurumsal yönetim sayfasından da ulaşılabilir.

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMALARI

Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca Genel Kurul'un devredilemez yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Şirketin tüm işleri ve idaresi Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri dairesinde seçilecek en az beş (5) kişiden oluşacak bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülür. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir.

Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Diğer üyeler A Grubu pay sahiplerinin belirleyeceği adaylar arasından, genel kurulda en çok oy alan adaylar arasından seçilir.

Şirket Yönetim Kurulu her zaman, üyelerin sorumluluklarını gerektiği gibi yerine getirebilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve finansal ve sektörel uzmanlığına sahip olacak şekilde oluşturulmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerinin belirlenme sürecinde Mart 2021'de kabul edilen Tüpraş Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası'na uyum gözetilir. Bu kapsamda Yönetim Kurulu'na aday gösterme sürecinde adaylarda yaş, cinsiyet, ırk, uyruk, milliyet, etnik köken çeşitliliğinin

sağlanması ve ilke olarak Tüpraş Yönetim Kurulu'nda kadın üye oranının 5 yıl içinde asgari %25 oranına erişmesi hedeflenmektedir. Tüpraş Yönetim Kurulu 1 Başkan, 1 Başkan Vekili ve 4'ü bağımsız olmak üzere toplam 11 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Kurulun tüm üyeleri SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan üyelerden oluşmaktadır. 2023 faaliyet döneminde bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin bağımsızlığını ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkmamıştır. 2023 yılı itibarıyla Yönetim Kurulu'nda iki kadın üye bulunmaktadır. Kurul üyelerinin özgeçmişleri Faaliyet Raporu'nun ilgili kısmında mevcuttur.

Genel Kurul öncesinde üyenin özgeçmişi ile birlikte, Şirket dışında yürüttüğü görevler de pay sahiplerinin bilgisine sunulur. SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan mevcut Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında özet bilgiler aşağıdaki tabloda olup, detaylı özgeçmişleri Şirket'in internet sitesinde ve Faaliyet Raporu'nda yer almaktadır. Görevde olan yönetim kurulu üyeleri 08.03.2023 tarihli Genel Kurul toplantısında, 2023 yılı faaliyetlerinin görüşüleceği genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere 1 yıllık süre için seçilmiştir.

ADI SOYADI	GÖREVİ	BAĞIMSIZLIK DURUMU	SEÇİLMİYE TARİHİ	GÖREV SÜRESİ	YÖNETİM KURULU VE KOMİTELERDEKİ GÖREVLERİ	ŞİRKET DIŞINDA ALDIĞI GÖREVLER
Ömer M. Koç	Başkan	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Yürütme Komitesi Başkanı	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Ali Y. Koç	Başkan Vekili	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Rahmi M. Koç	Üye	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi ve Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Semahat S. Arsel	Üye	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Levent Çakıroğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	-	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Erol Memioğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Risk Yönetim Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Yağız Eyüboğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	8.Mar.23	1 yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Zekeriya Kaya*	Üye	Bağımsız Üye	1.Eyl.23	1 yıl	-	T.C. Hazine Ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı
Muharrem Hilmi Kayhan	Üye	Bağımsız Üye	8.Mar.23	1 yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı; Denetim Komitesi Başkanı	Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Ayşe Canan Ediboğlu	Üye	Bağımsız Üye	8.Mar.23	1 yıl	Risk Yönetim Komitesi Başkanı	Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Kamil Ömer Bozer	Üye	Bağımsız Üye	8.Mar.23	1 yıl	Denetim Komitesi Üyesi	Grup içi ve Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği



Yönetim Kurulu'nun faaliyet esasları Esas Sözleşme'nin 10, 11 ve 12. maddelerinde sayılmıştır. Özetle, Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu ve Esas Sözleşme hükümleri uyarınca mutlaka Genel Kurul kararı alınmasını gerektiren işlemler dışında kalan tüm kararları almaya yetkilidir. Yönetim Kurulu olağan koşullarda yılda asgari üç kere, yılbaşında belirlenen takvim ile Şirket faaliyetleri hakkında stratejik değerlendirmelerde bulunmak ve iki toplantı arasındaki döneme dair gelişmeleri değerlendirmek üzere toplanır. Yönetim Kurulu Düzenli toplantılara ilave olarak, gerekli görülen hallerde Türk Ticaret Kanunu'nun 390/4 maddesi uyarınca fiilen toplantı yapmadan karar alabilmektedir. Esas Sözleşme gereği; Yönetim Kurulu toplantıya katılanların basit çoğunluğu ile karar alır. C grubu hisseyi temsil eden üyenin Esas Sözleşme'nin 10. Maddesinde belirtilen konulardaki hakkı saklı kalmak kaydı ile Yönetim Kurulu toplantılarında her üyenin bir oy hakkı bulunmakta olup, açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri ile Yönetim Kurulu üyeleri tarafından sorulan özellikli sorular karar zaptına geçirilmektedir. 2023 yılı içerisinde bu türde bir muhalefet veya farklı görüş beyan edilmemiştir. İlkesel olarak Yönetim Kurulu üyelerinin tümünün, yıllık bazda asgari olarak yapılan toplantıların %50'sine katılım sağlaması beklenmekte olup, 2023 yılında fiziki toplantılara %96 ortalama katılım sağlanmıştır. Yıl içerisinde 3'ü stratejik konuların görüşüldüğü 9 fiziki toplantı ve tüm dokümanların makul bir süre öncesinde üyelerle paylaşımı sonrasında elden dolaştırma yoluyla karar alınmak suretiyle toplam 35 Yönetim Kurulu kararı alınmıştır. Alınan kararların tamamına bağımsız yönetim kurulu üyeleri katılmıştır. Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı bulunur. Yönetim Kurulu toplantılarında açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri varsa karar zaptına geçirilir. Bu durumda karşı oy kullanan üyelerin ayrıntılı gerekçeleri kamuya açıklanır. 2023 yılında yapılan toplantılarda hiçbir üye alınan kararlara muhalif kalmadığından, tutanaklarda bu yönde bir bilgi yer almamış ve denetçilere de iletilmemiştir. Yönetim Kurulu Şirket'in faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışması doğma olasılığının olup olmadığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının Şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte ve Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Ayrıca, ilişkili taraf işlemlerinde de düzenlemelere uyumun yanı sıra Yönetim Kurulu tarafından olası suistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemleri titizlikle ele alınmaktadır.

Yönetim Kurulu toplantıların gündemi Yönetim Kurulu sekretaryası tarafından daha önce alınan kararlar ve karar alınmasını gerektiren konular göz önünde tutularak hazırlanmaktadır. Diğer toplantıların gündemini ise yasal zorunluluklar nedeniyle karar alınmasını gerektiren hususlar belirlemektedir. Yönetim Kurulu'nun sekretarya görevi Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (CFO) tarafından yürütülmektedir.

Esas Sözleşme'ye göre Yönetim Kurulu, ilgili mevzuat hükümlerine uymak kaydıyla uygun göreceği konularda kendi üyeleri ve/veya üyesi olmayan kişilerden oluşan danışma, koordinasyon, denetim ve benzeri nitelikte komiteler veya alt komiteler oluşturulabilir.

Oluşturulan komitelere 8 Mart 2023 tarihli Olağan Genel Kurul'un ardından, 20 Mart 2023 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri madde 4.5'te belirtilen hükümler çerçevesinde üyelerin seçimi tamamlanmıştır.

2023 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri, Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi çalışma esasları kapsamındaki görev ve sorumlulukları yerine getirmiş; çalışma planlarına uygun şekilde toplanmıştır. Komite çalışmaları esnasında gerektiğinde şirket yöneticilerinden ve bağımsız denetçiden de görüş alınmıştır. Komitelerin çalışmaları hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlar Yönetim Kurulu'na sunulmuştur. Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komiteleri'nin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir.

Kurulan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi'nin çalışma esasları ve 2023 yılı içerisindeki çalışmaları Faaliyet Raporunun Kurumsal Yönetim Açıklamaları altında Yönetim Kurulu Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi başlığı altında yer almaktadır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Risk Yönetimi ve İç Kontrol

Risk yönetimi, iç kontrol ve denetimin sağlıklı olarak işleyişi Yönetim Kurulu sorumluluğunda olup ilgili çalışmalar, Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan komitelerce gözden geçirilmekte ve gerekli bilgiler Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır.

Yönetim Kurulu bünyesindeki Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapan Riskin Erken Teşhisi Yönetim Komitesi mevcuttur. Komite başkanı bağımsız yönetim Kurulu üyesi olup, başkan ve üye icrada görev yapmamaktadır.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Kurumsal Risk Direktörlüğü, Risk Takip Komitesi'nin sekreteryası görevini üstlenmekte olup, komite tarafından alınan kararların ilgili departmanlara dağılımını ve takibini yürütmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi

kurulmuştur.

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir. Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile mali, operasyonel, yasal ve etik kurallara uygunluk çerçevesinde makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır. Düzenli denetim faaliyetlerinin yanı sıra süreç incelemeleri ve denetim tespitlerine ya da ihbarlara istinaden özel incelemeler de yapılmaktadır. Şirkete ulaşan şikâyet içerikli bildirimler takip edilmekte, gerekli görülmesi halinde özel incelemeler ve şikâyet incelemeleri sonucunda Etik Kurul toplantıları düzenlenmektedir.

Denetim tespitleri, Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Ayrıca Bağımsız Denetim Kuruluşu tarafından da periyodik denetlemeler gerçekleştirilmekte, bu denetimler sonucu oluşturulan raporlar Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır.

Risk Yönetimi ve İç Kontrol sistemleriyle ilgili ayrıntılı açıklamalar Faaliyet Raporu'nun Risk Yönetimi başlığında yer almaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM BEYANI



Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde belirtilenler dâhil sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaları yakından takip etmekte ve çalışmalarını bu alanda genel kabul görmüş en iyi uygulamalara uyum sağlama hedefiyle yürütmektedir. Tüpraş'ın sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında "Enerjimiz Geleceğe" stratejisi altında yönettiği konuların birçoğu, SPK tarafından 2020 yılında yürürlüğe konulan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ilkeler ile örtüşmektedir. Bu çerçevede Tüpraş tarafından SPK'nın "uy ya da açıkla" yaklaşımı ile hazırladığı zorunlu olmayan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ilkelerin birçoğuna uyum sağlanmıştır. Söz konusu ilkelerin bir kısmında, uygulamada yaşanan zorluklar, genel ulusal ve uluslararası arenadaki belirsizlikler, bazı ilkelerin Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi, devam eden çalışmalarda elde edilecek bulgulara göre uyum esaslarının belirlenecek olması gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Şirketimizin sürdürülebilir değer üretme hedefine katkı sağlayacak şekilde henüz tam uyum sağlanmamış olan ilkelere de uygulamaya geçilmesi hedeflenmektedir.

SPK'nın Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesinde yer alan ilkelere örtüşen Tüpraş'ın sürdürülebilirlik uygulamaları Faaliyet Raporu'nun başta Sürdürülebilirlik Bölümünde; Çevre Yönetimi, Enerji Verimliliği, Sağlık ve Emniyet Uygulamaları ve Toplumsal Sorumluluk başlığı yanı sıra İnsan Kaynakları bölümlerinde detaylı olarak açıklanmış olup, henüz tam uyum sağlanamayan başlıca ilkeler hakkında açıklamalarımız ise aşağıda belirtilmektedir. Zorunlu olmayan ilkelere tam uyum sağlanamaması nedeniyle çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkiler Şirketimizce takip edilmekte ve sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında değerlendirilmektedir.

- B.14 numaralı ilkeye ilişkin olarak; Tüpraş bünyesinde üretim bazında yaşam döngüsü analizleri yapılmakta olup, çıkan sonuçlara göre iyileştirmeye yönelik aksiyonlar alınmaktadır. Şirketin

tüm tesislerinde sahip olduğu ISO 14001 gerekliliği olan Çevre Boyut Tabloları ile tüm üretimler izlenmektedir. Ayrıca yeni yatırımlar için Çevresel Etki Değerlendirmeleri de yapılmaktadır. Üçüncü tarafların sera gazı emisyonları hesaplanmaktadır ve rapor içinde kamuya açıklanmıştır. Önümüzdeki yıllarda azaltımına yönelik stratejiler geliştirilmesi planlanmaktadır.

- B.17 numaralı ilkeye ilişkin olarak; Rafinerilerimizde tüketilen enerji, doğrudan (fuel oil, doğalgaz vb.) ve dolaylı olarak kırılım bazında raporlanmakta ancak enerjinin kullanımı sonrası dağılımları ısı ve soğutma özelinde proses spesifik metrikler olup, ayrıca raporlanmamaktadır. Nitekim, rafinerilerin oldukça kompleks yapıya sahip olması sebebiyle her bir proses ünitesi özelinde ısıtma ve soğutmaya giden akış, kalorifik değer ölçümleri de sağlıklı olmamakta ve/veya bulunmamaktadır. Bu sebeple, enerji tüketimleri en güvenilir ölçüme dayalı doğrudan ve dolaylı olarak ana kaynak bazında raporlanmaktadır. Elektrik üretim miktarları ise Lisansa tabii faaliyet olması sebebi ile EPDK/TEİAŞ gibi kurumlara sistem üzerinden bildirilmektedir.
- B.24 numaralı ilkeye ilişkin olarak; ülkemizde karbon fiyatlandırma sistemine ilişkin yasal düzenleme süreçleri henüz tamamlanmadığından Şirket'in dâhil olduğu bir karbon fiyatlandırma sistemi bulunmamaktadır. Bununla birlikte Şirket içi içsel karbon fiyatlandırma çalışmaları yürütülmektedir. Düşük karbon ekonomisine geçiş için farklı araçlar değerlendirilmekte olup, uygun görülenler geliştirilen strateji kapsamında uygulamaya alınabilecektir.

SPK'nın 23.06.2022 tarih ve 34/977 sayılı Kararı ile belirlenen formatlara göre hazırlanan ve Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından onaylanan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporu faaliyet raporunun ekinde (sayfa 500-509) yer almakta olup, ilgili dokümanlara Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndaki Şirketimiz <https://www.kap.org.tr/tr/sirket-bilgileri/ozet/4028e4a140f2ed720140f37f139c01bc> da ulaşılabilir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

A. Kurumsal Risk Yönetim Süreci

Kurumsal Risk Yönetim süreci, Şirketin mevcut değerlerini koruyup paydaşlar için yeni değerler yaratırken, Yönetimin kabul edilebilir seviyede değerlendirdiği risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler ile süreçler arasındaki iletişimini sağlayacak şekilde geliştirmiştir.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.

Riskten doğrudan sorumlu birimler ile yapılan çalıştaylar, etki ve sıklık analizleri neticesinde risk envanteri güncellenmektedir. Risk yönetimi yazılımı ile sürekli olarak takip edilen riskler, Risk Takip Komitesi tarafından önceliklendirilmekte, risklere ilişkin alınan aksiyonlar ve güncel bilgiler belirli periyotlarda Risk Takip Komitesine raporlanmaktadır.

Tüpraş, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde politikalarını oluşturmuş, kurumsal kültürünü güçlendirme kapsamında yönetim uygulamalarını hayata geçirmektedir. Bu doğrultuda, risk yönetim sürecinde ISO 31000 Risk Yönetim Standardı dikkate alınmaktadır.

B. Risk Yönetim Komitesi

Tüpraş'ın 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar ile 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ile SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere Risk Yönetim Komitesi kurulmuştur.

Komitenin başkanlığını, icrada görevli olmayan Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi Sayın Ayşe Canan Ediboğlu yürütmektedir. Komitenin diğer üyesi ise, icrada görevli olmayan Yönetim Kurulu üyesi Sayın Erol Memioğlu'dur. Komite, 2023 yılı içerisinde 6 adet toplantı gerçekleştirmiştir. Komite, Tüpraş'ın Risk Yönetim Sistemi ve Risk Raporlaması esaslarını değerlendirmekte, bu kapsamda periyodik olarak hazırlanan Risk Raporlarını incelemekte ve görüşlerini sunmaktadır. Raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri neticesinde alınan kararlar Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan 4 Mart 2024 tarihli raporda, Tüpraş'ın riskin erken saptanması sistemi ve Risk Yönetimi Komitesi'nin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

Komite, Tüpraş'ın Risk Yönetim Sistemi ve Risk Raporlaması esaslarını değerlendirmekte, bu kapsamda periyodik olarak hazırlanan risk raporlarını incelemekte ve görüşlerini sunmaktadır. Raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri neticesinde alınan kararlar Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır. Komite'nin çalışma esasları ve işleyişi hakkında genel bilgilere [kurumsal web sitesinden](#) ulaşılabilir.

Komite, 2023 yılı içerisinde 6 adet toplantı gerçekleştirmiştir. PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan 4 Mart 2023 tarihli raporda, Tüpraş'ın riskin erken saptanması sistemi ve Risk Yönetim Komitesi'nin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir. İlgili açıklamalara raporun *Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu* bölümünden ulaşılabilir.

C. Risk Takip Komitesi

Risk Takip Komitesi, Kurumsal Risk Yönetimi uygulamalarını takip eden, Genel Müdür'e bağlı komitedir. Komite, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ile Kurumsal Risk Direktörü ve Kurumsal Risk ve Sigorta Yönetim Müdürü'nden oluşmaktadır. Komite'nin amacı, Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi ve risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesidir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

D. Bilgi Güvenliği Komitesi

Tüpraş, kurumun tüm fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini, yasal uyumu sağlayarak ticari ve kurumsal imajını koruma taahhüdünde bulunmaktadır.

Bilgi güvenliğinin tam olarak sağlanabilmesi, bilgi güvenliği bilincinin oluşturulması, farkındalık seviyesinin artırılması ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla ISO 27001 Standardının Kurumsal Roller Sorumluluklar ve Yetkiler maddesi uyarınca kurulan Bilgi Güvenliği Komitesi faaliyetlerini sürdürmektedir. Komite lideri Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Komite Yöneticisi ise Bilgi Teknolojileri Direktörü'dür. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) sorumlusu Siber Güvenlik ve Risk Müdürü, üyeleri ise tüm Genel Müdür Yardımcıları, ilgili Direktörler ve Müdürlerdir.

Komite, 6 ayda bir kez olmak üzere ve gerektiğinde katılımcıların veya yetkilendirdiği temsilcilerinin salt çoğunluğu ile toplanmaktadır.

Bilgi Güvenliği Komitesi Görev ve Sorumlulukları

- Bilgi güvenliği bilincini oluşturmak ve farkındalık seviyesinin artırılmasına yönelik faaliyetlere ilişkin kararları almak,
- Bilgi güvenliği stratejileri ve diğer yönetim sistemleri ile entegrasyon çalışmalarına yön vermek ve gözden geçirmek,
- Tüpraş bilgi güvenliği yönetim sisteminin kurulumu ve ilgili iş süreçleri ile uyumu kapsamında iş birimlerinin desteğini takip etmek,
- Bilgi güvenliğine ilişkin uygulama esaslarının belirlenmesi amacıyla alt politikaları, destekleyici standart ve süreçleri önermek, gözden geçirmek ve onaylamak,
- Kurum dışında sürekli saklanacak olan bilgileri ve bu hizmeti verecek platformları, bilgi güvenliği riski çerçevesinde değerlendirmek ve onaylamak,
- Bilgi güvenliğini ilgilendiren önemli altyapı değişikliklerini değerlendirmek,
- Planlanan, devam eden ve gerçekleşen çalışmaları izlemek ve denetim faaliyetlerini takip etmek,
- İş ve bilgi sistemleri hedeflerinin, bilgi güvenliği ihtiyaçlarını tam ve etkin olarak karşılamasına yönelik gözden geçirme faaliyetlerini gerçekleştirmek,

- Bilgi güvenliğine ilişkin çalışmaların uygun şekilde önceliklendirilmesi, bütçelendirilmesi ve kabul edilen plana uygun olarak yönetilmesini takip etmek,
- Bilgi güvenliği ihlal ve tespitlerini değerlendirmek ve önlem alınmasını sağlamak.

Komite çalışma çıktılarının takip edilmesi, sahada yönetilmesi, yeni gündemin oluşturulması, periyodik sunumlar gibi tüm koordinasyon faaliyetlerinin yürütülmesi için Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü, gelişen teknolojiler ile siber tehdit ve riskleri engellemenin azami önemli hale gelmesi, bu teknolojilerin ayrı ve özelleştirilmiş bir ekip ile yönetilmesi ihtiyacı kapsamında, Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü; Siber Atak İzleme ve Savunma, Bilgi Güvenliği ve Uyum, Siber Operasyon ve Müdahale ve Siber Olay ve Mimari olarak belirlenen faaliyet başlıklarında süreçlerini yürütmektedir.

Komite'nin almış olduğu kararlar titizlikle takip edilmekte olup, çalışma çıktıları ile birlikte bir sonraki komite gündeminin ilk sırasında yerini almaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII-128.9 Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükler kapsamında Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen Tüpraş Bilgi Güvenliği Politikasının çalışanlara duyurulması, uygulanması ve gözetimi ile bilgi sistemleri üzerinde etkin ve yeterli kontrollerin tesisi çalışmalarını da yürütmüştür.

Tüpraş Siber Güvenlik Stratejisi kapsamında risk tabanlı bir yaklaşım olan NIST CSF kritik altyapı yönetim çerçevesi benimsenmiş ve bu yaklaşımla Koç Holding Bilgi Teknolojileri inisiyatifleri, şirket öncelikleri, çevik dönüşüm, OKR performans sisteminin uyumluluğu sebebiyle ana stratejilerinin de bir parçası olarak konumlandırılmıştır. Tüpraş Siber Güvenlik hedefleri belirlenirken temelde NIST CSF kritik altyapı yönetim çerçevesi ve Sürekli Uyarlanabilir Risk ve Güven Değerlendirmesi (CARTA) stratejisi referans alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı koordinasyonunda yayınlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehber uyum ve denetim çalışmaları her yıl tekrarlanmaktadır. Bulgu aksiyon planları Komite bilgi ve onayı dâhilinde işletilmeye devam edilmektedir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

E. Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi

Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kontrol sistemleri araç ve uygulamalarına yönelik artan siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik güvenlik alt yapısının iyileştirilmesi, işletim, bakım, proje ve tedarikçi yönetim süreçleri içerisinde teknolojinin etkin olarak uygulanması, prosesin kesintisiz devamlılığının sağlanması için gerekli prosedür ve süreçlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Komite, Operasyonel Teknolojiler Müdürlüğü, Sistem ve Altyapı Teknolojileri Müdürlüğü, İşletme, Elektrik/ Enstrüman Bakım, Proses Kontrol, Proses Güvenliği, Proje ve Yatırımlar ile Rafinerilerdeki Bilgi Teknolojileri ekiplerinden oluşmaktadır. Komite'nin çalışma çıktıları Bilgi Güvenliği Komitesi'ne sunulmakta ve gelişim takip edilmektedir.

Operasyonel Teknolojiler Güvenlik Komitesi Görev ve Sorumlulukları

- ISA-62443 standardına ve endüstriyel alanda kabul görmüş güvenli mimari yaklaşıma uyumlu ağ altyapısının oluşturulması,
- Domain sistemleri üzerinden Kimlik & Erişim & Yetkilendirmelerinin rol ve sicil bazlı yönetilmesiyle yetkisiz erişimlerin engellenmesi, tüm erişimlerin kayıt altına alınması
- Uzak dosya paylaşımlarına uygun altyapının oluşturulması,
- Verinin güvenli şekilde iletilmesi, gelen veriler için zararlı kontrollerinin sağlanması ve yakalanan zararlı yazılımların engellenmesi,
- Merkezi siber güvenlik sistemlerinin kurulmasıyla tüm sistemler için siber güvenlik süreçlerinin otomatize edilmesi ve uzaktan yönetilmesi,
- Sistem güvenlik ihlali girişimlerinin kayıt altına alınması ve tüm sistemlerin merkezi izlenmesi,
- Donanım ve yazılımlar güncellenerek sistem siber güvenlik dirençlerinin artırılması,
- Merkezi yedekleme sistemlerinin kurulmasıyla sistem yedeklerinin otomatik olarak alınması ve istenmeyen durumlara karşı kurtarma operasyonunda kullanılabilecek sistem yedeklerinin hazırda bulundurulması,
- Uzaktan erişimlerin merkezi sistem üzerinden kontrol ve takibi çalışmaları yapılmaktadır.

F. Tüpraş Risk Envanteri

Tüpraş yapılan risk değerlendirmesi sonrasında risklerini 8 ana başlık altında kategorize etmiştir.

- 1-Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri
- 2-Finansal Riskler
- 3-Ticari Riskler
- 4-Operasyonel Riskler
- 5-Stratejik Riskler
- 6-Uyum ve Yasal Riskler
- 7-İtibar Riskleri
- 8-İklim ile Bağlantılı Riskler

1. Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri

Teknik Emniyet Riskleri

Tüpraş, faaliyetlerinden kaynaklanan riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Tüpraş'ın sağlık ve emniyet yönetim sistemi, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi temelinde şekillendirilmiş ve sertifikalandırılmıştır.

Çok tehlikeli sınıfta faaliyet gösteren Tüpraş, çalışanları ve tüm paydaşları için sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlayabilmek ve Sıfır Kaza hedefine ulaşmak amacıyla, yerel mevzuat ve uluslararası iyi uygulamalar çerçevesinde bir yönetim sistemi geliştirmiştir. Risk yönetim hiyerarşisi temelli çalışmaları ile her geçen yıl ISG, proses emniyeti ve çevresel performans göstergelerinde gelişmeler kaydetmekte, ancak bu sonuçlarla yetinmeyerek sektörel kıyaslamalar ile her dönem çalışma esas ve yöntemlerini geliştirmektedir.

Çalışan maruziyetinin azaltılması, süreçlerin kaliteli ve etkin bir şekilde kontrol edilmesi, paydaşların yetkinliklerinin artırılması, insan, çevre ve tesislerin korunması amacı ile yeni teknolojilerden ve iş yapış metotlarından faydalanmakta, bu faaliyetlerini de iç ve dış denetimlerle kontrol ederek gözden geçirmektedir.

2023 Yılı Gelişmeleri

- İş izin sistemi dijitalleştirilerek PTW (permit to work) sistemine geçilmiştir.
- Yüklenici yönetim modülü "Tüpraş Takip Sistemi" modernize edilmiştir.
- Eğitim materyalleri dijitalleştirilerek tüm çalışanların 7/24 erişimine sunulmuştur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

- İzmir Rafinerisinde JOIFF sertifikalı “Yangın Okulu” açılarak Tüpraş ve diğer kurum personelinin üst seviye eğitimlerine başlanmıştır.
- Robotik sistemler kullanılarak çalışanların kapalı alan giriş ve yüksekte çalışma gereklilikleri azaltılmıştır.
- SEÇ sistemleri 8 dış denetime tabi tutularak sertifikasyonları yenilenmiştir.

Sürdürülebilir SEÇ uygulamalarının incelenmesi, değerlendirilmesi ve Tüpraş’a uygun şekilde devreye alınması çalışmaları her dönemde devam ettirilecektir.

Çevre Riskleri

Tüpraş, üst düzeyde bir çevre koruması sağlamak amacıyla ulusal çevre mevzuatı gerekliliklerini yerine getirirken, uluslararası standartları ve çevre mevzuatını da takip ederek çevresel risklerini belirlemekte ve bu kapsamda gerekli önlemleri alarak operasyonlarını ve yatırımlarını gerçekleştirmektedir. Proaktif bir yaklaşımla Şirket’in sürdürülebilirliği, orta ve uzun vadeli planları dikkate alınarak ve yatırımların çevre etkisi değerlendirilerek çevresel riskler yönetilmektedir.

Tüm Rafinerilerin faaliyetlerini sürdürebilmesi için çevre izinlerinin güncelliği sağlanmaktadır. Şirket ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı gerekleri tüm faaliyet tesislerinde takip etmekte ve düzenli aralıklarla belgelendirme çalışmaları yürütmektedir.

Tüpraş’ta çevre performansı amaç ve hedefler üzerinden sürekli takip edilmekte ve ulusal çevre mevzuatı gereklilikleri iç denetim sürecinde kontrol edilmektedir. Çevresel risk ve fırsatlar belirlenmektedir. Diğer taraftan Tüpraş’ın çevre uygulama ve performansı, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerin yanı sıra Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Böylelikle izlenen sistemler ve elde edilen sonuçlar şirket içi ve dışından çok sayıda kuruluş tarafından değerlendirilmektedir. Çevre denetimlerinden elde edilen bulgulara yönelik Düzeltici İyileştirici Faaliyet Formu oluşturularak, sorunlar çözümlenmektedir. Tüm sonuçlar yıllık olarak düzenlenen Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında üst yönetime sunulmakta ve gelecek yıl yapılacak çalışma hedefleri belirlenmektedir.

Tüpraş İklim krizinin getirdiği risklerin farkında olup, risklerin azaltılması ve uyumun sağlanması için 2050 Karbon Nötr Stratejisi doğrultusunda operasyonlarını yürütmekte ve yatırımlarını yönetmektedir.

İklim değişikliğine adaptasyon konusunda, tüm rafinerilerin su yol haritaları oluşturularak Üst Yönetim ile paylaşılmıştır.

Tüpraş aynı zamanda tüm çevresel etkilerini entegre bir şekilde yöneterek azaltmak için mevcut ünitelerde yaşam döngüsü analizi yaklaşımını kullanmaktadır. Yatırımlar için ise yaşam döngüsü düşüncesi yaklaşımını benimsemiştir.

Tüpraş, 2050 karbon nötr stratejisine ulaşmak için yatırımlarını AB Taxonomy Mevzuatı kapsamında değerlendirmeye başlamıştır.

2. Finansal Riskler

Tüpraş, ticari sürdürülebilirliğin sağlanması ve finansal hedeflere ulaşılması için finansal risklerini etkin bir şekilde yönetmeye büyük önem vermektedir. Bu kapsamda, kur riski, likidite riski, faiz riski ve emtia fiyatları riski gibi temel riskler tanımlanmış finansal politika ve prosedürlerle bu risklerin tanımları ve sınırları belirlenmiştir.

Kur Riski

Şirketin finansal yükümlülüklerinin ağırlıklı olarak yabancı para birimi cinsindendir. Borçlanmalar ve ham madde ithalatı gibi nedenlerle kur riski maruziyeti oluşmaktadır. Kur riskinin yönetimi kapsamında döviz pozisyonu limitleri belirlenmekte ve gerektiğinde türev araçlar kullanılarak “sıfır döviz pozisyonu” hedeflenmektedir. Öte yandan ürün satış fiyatlarına, döviz kuru değişimleri yansıtılarak kur riski sınırlandırılmakta, doğal hedge etkisinden faydalanılmaktadır. Aynı zamanda Şirket, sahip olduğu yabancı para borçlarını gelecekte gerçekleşmesi muhtemel olan ihracat işlemleri ile dengeleyerek nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulayabilmektedir.

Likidite Riski

Likidite, etkin nakit akış planlanması ve aktif-pasif yönetimi ile günlük olarak yönetilmektedir. Vadesi gelen yükümlülüklerin karşılanamama riskine karşı stres test ve senaryo analizleri ile nakit rezervler gerekli durumlarda güçlendirilmektedir. Likidite yönetiminde cari oran, uzun vadeli kredi payı, işletme sermayesi gün sayısı gibi finansal oranlara ilişkin hedeflerin tutturularak riskin minimum düzeyde tutulması hedeflenmektedir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Faiz Riski

Şirketin finansal borçlanmalarının değişken faize endeksli ürünlerle yapılması durumunda faiz hadlerinde meydana gelecek yukarı yönlü bir hareket faiz giderlerini artırma riski taşımaktadır. Bu nedenle öncelikle sabit faizli borçlanma yapılmakta veya değişken faize endeksli kullanılan kredi, tahvil gibi ürünlerin faiz risklerinin bir bölümü türev enstrümanlar aracılığı ile sabitlenmektedir.

3. Ticari Riskler

Emtia Fiyatları Riski

Tüpraş, faaliyetleri gereği önemli miktarda ham petrol, ara ürün ve ürün stoku bulundurmaktadır. Ham petrol ve ürün fiyatlarındaki düşüşler sonucunda stokların değer kaybına uğrama riski bulunmaktadır. Tüpraş fiyatlandırma metodolojisi hem ürün fiyatlarındaki hem de kurlardaki ani ve sert değişimleri satış fiyatlarına yansıtarak, kur ve fiyat riskine karşı doğal korunma (hedge) sağlamaktadır. Bu çerçevede, yerel ve uluslararası piyasalarda yaşanan değişimler satış fiyatlarına yansıtılmaktadır. Bununla birlikte, stok değer düşüklüğü riskinden korunma politikaları çerçevesinde, fiyat riskine maruz stok miktarı düşürülmekte, kalan kısım sene içerisinde çeşitli türev araçlar ile hedge edilerek stok değer düşüklüğü riskinden korunma (hedge) sağlanmaktadır.

Ürün kâr marjlarındaki (crack) dalgalanmaların etkilerini kısmen ortadan kaldırmak için çeşitli türev enstrümanları kullanılarak zaman zaman gelecek dönem ürün kâr marjları (crack) sabitlenmektedir. Hedge işlemleri, gelecek 4 çeyreğe ait fiyatlar ile bu çeyreklerin tarihsel ortalama ürün kâr marjlarının karşılaştırmasına göre hesaplanan minimum hedge oranı ve piyasa koşulları dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş Finans Direktörlüğü, finansal riskleri yönetmek için uyguladığı stratejilerin etkinliğini düzenli olarak takip etmektedir. Bu kapsamda, risk yönetimi politikaları ve uygulamaları sürekli olarak gözden geçirilmekte ve gerekli güncellemeler yapılmaktadır. Tüpraş'ın finansal riskleri yönetmedeki başarısı, şirketin finansal performansının sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlamaktadır.

Karşı Taraf Riski

Kamu kuruluşlarından alacaklar tahsilat riski taşımazken, özel sektör müşterilerine yapılan satışlardan kaynaklanan alacakların önemli bir bölümü tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla çeşitli teminatlar alınmak suretiyle yönetilmektedir.

Akaryakıt, LPG, ihrakiye ve akaryakıt harici ürünlerde ticari alacaklar veya diğer tüm riskler, satışların peşin veya vadeli yapılması suretiyle kontrol altında tutulmakta, müşterilere teminat mektubu ve/veya Doğrudan Borçlanma Sistemi karşılığı tanımlanan belirli kredi limitleri dâhilinde ürün teslimatı yapılmaktadır. Mevcut teminat imkânlarının üzerinde iş hacmi yaratabilmek ve ileriki dönemde oluşabilecek olası riskleri engellemek adına, "Alacak Sigortası" çözümü de kullanılmaktadır. Öte yandan ticari alacaklara yönelik günlük, haftalık ve aylık periyotlarla risk analiz raporları otomatik olarak hazırlanmakta, proaktif bir yaklaşım ile müşteriler için oluşturulan derecelendirme raporları sonucu aksiyon planları/ önlemler uygulamaya konulmakta bu sayede herhangi bir finansal zarar ile karşı karşıya kalınmamaktadır.

Tüm bankalar için eşit ve objektif kriterler içeren karşı taraf uyum politikası gereği karşı taraf riski yönetilmektedir. Mevduatlar, Şirket politikalarında belirlenen rating, sermaye gibi kriterlere uyan bankalarda belirli limitler dâhilinde tutulmakta, ayrıca tahsilatların da bankalara yönlendirilmesi suretiyle karşı taraf risk yönetimi büyük ölçüde sağlanmaktadır.

Mevcut şartlar ve piyasa koşulları çerçevesinde Tüpraş'ı olası zararlardan korumak adına vadesinde ödenmeyen alacaklarımıza ilişkin, finansal piyasa koşullarına paralel olarak değişken vade farkı oranı uygulanmaktadır.

4. Operasyonel Riskler

Operasyonel riskler, Şirket yönetimi ve personeli tarafından zaman ve koşullara uygun hareket edilmemesi, günlük faaliyetlerde ve yönetim sistemlerinde hata ve aksamaların yaşanması ve deprem, yangın, sel gibi felaketler sebebiyle kayıplara ya da zarara uğrama ihtimali olarak tanımlanmaktadır.

Tedarik/Taşıma Riskleri

Tüpraş'ta tedarik süreci, ham petrol, yarı mamul, ürün ve malzeme ikmal işlemlerinden meydana gelmektedir. Ham petrol, ürünlerin ana hammaddesi olması nedeniyle, temel tedarik kalemini oluşturmaktadır. İhtiyaç duyulan ham petrolün bir kısmı yerli üretimden, büyük bir kısmı ise ithal ham petrolden temin edilerek üretimin devamlılığı sağlanmaktadır. Ham petrol tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajı sağlanması ve Şirketin operasyonel kabiliyetinin artırılmasına yönelik olarak ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona gidilmektedir.



Operasyonların en kritik etaplarından biri de fiziki ikmalidir. Tedarik edilen ürünler arasında, taşınması esnasında ortaya çıkabilecek sorunlardan dolayı doğaya ve insan sağlığına zarar verebilecek birçok ürün kalemi vardır. Bu ürünlerin taşınmasının oluşturduğu risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, ilgili ürüne yönelik olarak belirlenen tedbir ve çalışma şartlarının tedarikçiler tarafından eksiksiz yerine getirilmesi beklenmektedir.

Tedarikçilerden, ikmal güvenliğini sağlamak adına, taşımayı yapacak tankerlerde bazı standartları sağlamaları talep edilmektedir. Özellikle ham petrol ithalinde, ISO 9001 ve sınıf sertifikalarına sahip "ISM" kod (International Safety Management Code) ve "ISPS" kod (International Ship and Port Facility Security Code) koşullarına uygun ve limanlar tarafından kabul gören deniz tankerleri kullanılmak zorundadır. Böylelikle taşıma sırasında doğabilecek riskler büyük ölçüde azaltılmış olmaktadır. Aynı zamanda Tüpraş Terminalleri Kabul Kriterleri'ne göre Rafinerilere gelen gemilerin emniyetli operasyon gerçekleştirmesi için belirli spesifikasyon ve donanımda olması gerekmekte, gemilere belli aralıklarla vetting işlemi yapılmaktadır.

Ceyhan Terminali'nin Nisan 2023 sonundan bu yana kapalı olması sebebiyle Kırıkkale Rafinerisi ikmalleri Dörtöl terminali üzerinden yapılmaktadır. Dörtöl Terminalinin kısıtları nedeniyle belli bir boyutun üzerindeki tankerler yanaştırılmadığından büyük tankerlerle getirilen ham petrol, STS (ship-to-ship) operasyonu ile küçük tankerlere aktarılmakta ve Dörtöl'a tahliye edilmektedir. STS operasyonları Tüpraş iştiraki Ditaş tarafından yürütülmektedir. Ditaş tarafından, STS operasyonlarının emniyetli bir şekilde yapılması için emniyet kriterleri yüksek ve tecrübeli STS sağlayıcılar ile çalışılmakta ve bu operasyon için en önemli kriter olan hava-deniz şartları takip edilerek planlama yapılmaktadır. Ayrıca, yine Ditaş tarafından gemilerin teknik değerlendirmeleri yapılırken bu konuda uzman olan bir dış firmadan destek alınmaktadır.

Rafinerilerimize gelen ve STS yapan tankerler, teknik değerlendirmelere ilave olarak uyum açısından da değerlendirilmekte ve yaptırımlara yönelik doğabilecek riskler azaltılmaktadır.

Demiryolu Kabul-Saha Kullanım Kriterleri ile acil durum ve operasyonel koşullar göz önünde bulundurularak vagon sahalarının emniyetli yönetimi gerçekleştirilmektedir.

Rafineri girişlerinde bulunan tanker kontrol noktalarında kara tankerlerinin ADR ve Safe Pass kontrolleri yapılmakta, uygun bulunmayan araçlar uygunsuzluklarını giderene kadar Rafineri sahasına alınmamaktadır.

Tüm bu tedbirlere rağmen oluşabilecek herhangi bir kaza veya sızıntıya karşı mücadele edebilmek için, her rafineride gerekli donanım (acil durum müdahale ekipmanları) bulunmakta ve düzenli olarak tatbikatlar yapılmaktadır. Böylelikle emniyet, çevre ve insan sağlığına yönelik riskler en aza indirilmektedir. Aynı zamanda, Tüpraş iştiraki Körfez Ulaştırma'ya ait her trende acil durum ekipmanları emniyet vagonuna bağlı konteyner içerisinde bulundurulmakta, böylelikle trenlerin seyri esnasında oluşabilecek bir acil durumda ilk müdahalenin hızlı bir şekilde yapılabilmesi sağlanmaktadır.

Rafineriler arasında ve müşterilere yönelik ürün ikmalini güvence altına alabilmek için, denizyolu, karayolu, demiryolu ve boru hatları ile taşıma çeşitliliğine gidilmiştir. Bu şekilde taşıma operasyonlarında riskin dağıtılması, aynı zamanda operasyonel kabiliyetin artırılması sağlanmaktadır.

Ham petrol ve ürün ikmalleri ile Rafineriler arasındaki taşımalarda ortaya çıkabilecek mali riskler gerek ticaret anlaşmalarıyla gerekse de sigorta poliçeleriyle üçüncü taraflara transfer edilmektedir.

Ham petrol ve akaryakıtlara ek olarak, Tüpraş tesislerinde kullanılmak üzere, çok çeşitli ekipman, malzeme, yedek parça ve kimyasal madde tedarik operasyonları da gerçekleştirilmektedir. Tüm malzeme tedarik süreçleri, Tüpraş personeli tarafından, belirlenen şartnamelere göre yönetilmektedir. Temin edilecek ürünün, üretim ve teslimat süreçlerinde, tedarikçinin uyması gereken kurallar ve standartlar, satın alma şartnamesinde belirtilmekte ve tedarikçilerin buna uygun üretim ve teslimat yapmaları beklenmektedir.

Tedarik sürecinin önemli bir parçası olan lojistik hizmet sağlayıcıların, malzemeyi teslim alma, taşıma ve rafinerilere teslimatları sırasında uyması gereken kurallar, Güvenli Tedarik Zinciri Politikası, Güvenli Tedarik Zinciri Standardı ve Güvenli Tedarik Zinciri Antrepo Standardı esasları ve sözleşme şartları ile belirlenmiş ve teminat altına alınmıştır. Lojistik faaliyetlerinin tüm ulusal ve uluslararası kurallara uygun şekilde sürdürülmesi en temel esastır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Bunlara ek olarak, tedarik zincirindeki sürdürülebilirlik risklerini etkili bir şekilde yönetmek üzere çalışılmaktadır. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel uygulamalarına uygun olarak hazırlanmış olan Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri, Tedarikçi Yönetimi Politikası rehberliğinde, tedarikçilerimiz ve alt tedarikçilerinin Tüpraş ile ticari ilişkilerinde uymalarını istediğimiz, tartışmaya ve müzakereye açık olmayan asgari kuralları tanımlamaktadır. İlkelerde öngörülen standartlar, Tüpraş'ın ticari faaliyette bulunduğu, tedarikçinin ana firması, bağlı kuruluşları ve iştiraklerinin yanı sıra tüm çalışanları, alt tedarikçileri ve ticari faaliyette bulunduğu diğer şahısları da kapsayan, tedarikçilerine ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır.

Üretim ve Satış Süreçlerinde Ürün Analizleri Riskleri

Tüpraş Rafinerilerinde Türkiye Akreditasyon Kurumu (Türkak) tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar faaliyet göstermektedir. Laboratuvarların akreditasyon kapsamı, faaliyet gösterdikleri rafineri tarafından satılmakta olan ürünlere ait spesifikasyonlarında yer alan tüm analizleri içermektedir. Satılan ürünlerin analizleri kurum içinde veya dışındaki akredite laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Uluslararası mevzuatlara uygun olarak belirlenmiş standartlarda bulunan tüm parametrelerden uygunluk almayan ürünlerin satışı gerçekleştirilmemektedir. Tüm laboratuvar süreçleri düzenli olarak FMEA yöntemi ile değerlendirilerek risk yönetimi sağlanmaktadır. Laboratuvarlarda, üretim ve satışın her aşamasında gerekli ölçümler yapılarak kalite riskleri yönetilmekte ve hatalı ürün üretilip satılması riski bertaraf etmektedir.

Bilgi Teknolojileri Riskleri

Dünya Ekonomik Forumu Küresel Risk Raporu'na göre "siber suçlar ve siber güvensizlik" başlığı ilk 10 risk arasında yerini alırken, Tüpraş'ın da kapsamında olan kritik sistemlere yapılabilecek siber saldırılar etki ve büyüklüğü nedeniyle ilk 5'te yer almıştır. Bu doğrultuda 2023'te Tüpraş siber güvenlik odaklı riskleri; endüstriyel kontrol sistemleri kaynaklı riskler, genişleyen siber saldırı yüzeyi, 3. Taraf riskleri, uzaktan çalışma, mevcutta yaşanan siber savaşların Türkiye ve enerji sektörüne etkileri, kuantum ve yapay zeka olarak belirlenmiştir. İtibar riski ise siber güvenlik kültürünü yaygınlaştırma ve farkındalık çalışmalarında en önemli faktör olmaya devam etmiştir.

Dünyada her an oluşan yeni tehdit ve saldırılar global ağlardan alınan anlık istihbaratlarla izlenmekte, gerekli güncellemeler operasyonel süreçlere uygun olarak gerçekleştirilerek alınması gereken aksiyon ve önlemler sistemlere anında yansıtılmaktadır. Ayrıca tüm katmanlar merkezi ve konusunda uzman bir güvenlik ekibi tarafından 7/24 izlenmekte olup beklenmeyen hareket veya aktivitelerde gerekli tedbirler alınmaktadır.

Alınan teknik önlemlerin yanında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ne (BGYS) dâhil iş birimleri ile birlikte mevcut riskler gözden geçirilerek her yıl güncellenmektedir. Ortaya çıkan riskler içerisinde Kurumsal Risk Yönetimi metodolojisi kapsamında Şirket risk kabul kriterinin üzerinde kalan risklere ilişkin mevcut kontrollerin etkinliği Bilgi Güvenliği Komitesi ve Yönetim Gözden Geçirme Süreci kapsamında değerlendirilmekte ve uygun risk işleme metodları ile iletılmaktadır. Bilgi Teknolojileri alanında ortaya çıkabilecek risklerin yönetimi hakkındaki uygulamalar Bilgi Varlıkları ve BT Risk Yönetimi Standardında tanımlanmaktadır ve ilgili riskler BT Risk Envanteri içerisinde takip edilmektedir.

Buna göre; risk indirgeme kararı verilen riskler için ek kontroller tasarlanarak risklere ilişkin sürekli iyileştirmeler yapılmaktadır. Ayrıca her yıl Koç Holding tarafından düzenli olarak gerçekleştirilen BT denetimleri, ISO 27001 BGYS dış denetimleri, bağımsız denetim şirketlerinin gerçekleştirdiği BT denetimleri, Koç Holding BT denetimleri, EPDK, BTK gibi kurumların gerçekleştirdiği gerek online gerekse yerinde denetimler, KVKK, SPK, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi gibi yasal uyum gereksinimi kaynaklı oluşan aksiyonlar, otomatik araçlar ve manuel metodlar aracılığıyla yapılan periyodik test ve incelemeler akabinde ortaya çıkan öneri ve bulgular da BT risklerinin belirlenmesine destek olmaktadır. Öte yandan risklerin başarılı bir şekilde belirlenmesi, analiz edilmesi ve izlenmesi için departman bazında BT iş sürekliliği çalışmaları yapılmakta olup, yıllık rutin iç denetim faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir.

2023 yılında ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) uyum çalışmaları kapsamında ilgili iş birimleriyle risk analizi çalışmaları yapılmıştır. 2023 yılında bilgi ve veri güvenliği kapsamında yapılan çalışmalara raporun *Veri Güvenliği* bölümünden ulaşabilmektedir.



EPDK Enerji Sektöründe Kullanılan Endüstriyel Kontrol Sistemlerinde (EKS) Bilişim Güvenliği Yönetmeliği uyarınca, değerlendirilen EKS riskleri yıllık olarak, risk azaltma aktiviteleri ise altı aylık dönemlerde EPDK' ya iletilmektedir.

Günümüzde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de siber güvenlik risklerinin şirketlere oluşturduğu tehdit giderek artan bir hızda büyümektedir. Bu nedenle Tüpraş tarafından siber risklerden korunmak adına uygun teminat yapısına sahip bir "Siber Risk Sigorta Poliçesi" yaptırılmaktadır.

Endüstriyel sistemlere ait riskler kapsamında üretim sektörüne yapılan saldırıların etkilerinin ulaştığı boyutlar, çevre ve insan sağlığı tehditleri göz önünde bulundurularak siber istihbarat yönetimi öncelikli hale getirilmiştir. Operasyonel teknolojiler siber güvenlik dönüşüm çalışmaları, proje planlarına uygun olarak gerçekleştirilmeye devam etmiştir. Genişleyen siber saldırı yüzeyi risklerine karşı; siber atak izleme ve savunma, sıfır güven yaklaşımına göre şekillendirilirken tehdit avcılığı ve sürekli atak simülasyonu ile önceden tespit, doğru ve zamanında olay müdahalesini sağlamış, buna yönelik strateji ve inisiyatifleri güncellemiştir.

Üçüncü taraflar ve uzaktan çalışma risklerine karşı; artan siber saldırılara hızlı cevap vermenin önemi kavranarak proaktif yaklaşım alanındaki olgunluk artırılmıştır.

Siber operasyon ve müdahale süreçlerinde sistem ve altyapı değişim/dönüşüm projeleri ile yeni nesil güvenlik ürünleri takip ve entegrasyonları yapılmaya devam edilmiştir. Görünürlüğün artırılması, yapay zeka destekli teknolojilerin hayata geçirilmesi, her katmanda güvenlik olgunluğunun aynı seviyede izlenmesi; çalışan deneyiminin artırılması, koruma, aksiyon alma ve teknoloji dönüşümü sonuçlarına katkı sağlamıştır.

Siber savaşların enerji sektörüne olan etkileri kapsamında siber kriz yönetimi ve tatbikat süreci olgunlaştırılmış, Yeni ve daha sofistike teknikler ile artan saldırılara hızlı cevap vermenin önemi kavranarak siber olaylara proaktif yaklaşım alanındaki olgunluk artırılmıştır. Siber olaylarla ilgili mimari ve yasal uyum süreçlerine göre ilgili tüm paydaşlara IT/OT alanlarında artan oranda güvenlik danışmanlığı

verilmeye devam edilmiştir. Siber tehditlerden doğabilecek zararların maddi, operasyonel, yasal açıların yanı sıra proses emniyeti kapsamında ele alınmasını sağlayacak şekilde üretim, operasyon ve değişiklik süreçleri için entegrasyon ve düzenlemeler yapılmıştır. Tasarım aşamasında güvenlik yaklaşımı tüm süreçler için benimsenmiştir.

Yapay zeka riskleri ise veri güvenliği süreci içerisinde değerlendirilmiş, çalışanların bilgi güvenliği farkındalığı ve uyumu gibi projelerde güvenlik ihtiyaçları tespit edilerek planlanan aksiyonların alınması sağlanmıştır.

Bilgi Güvenliği ve Uyum kapsamında, Yeni yasal düzenlemeler takip edilerek tam uyumun sağlanması adına çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yıllık olarak belirlenen farkındalık programı ile çalışanlar, tedarikçiler ve müşteriler için hedeflenen aksiyonlar tamamlanmıştır.

Proje ve Yatırım Riskleri

Yatırım kararlarının doğru alınabilmesi amacıyla fikirler yatırım kararı öncesinde bir geliştirme sürecine tabi tutulmakta ve bu sürecin her bir aşamasında belli mühendislik çalışmalarıyla desteklenerek olgunlaştırılmaktadır. Yatırım kararları, söz konusu çalışmaların çıktılarına göre detaylı fizibilite raporları oluşturulduktan sonra alınmaktadır. Böylelikle, şirketin stratejileri ile uyumlu doğru projelere yatırım yapılması sağlanmakta, muhtemel kayıplara karşı etkin risk yönetimi yapılmaktadır. Bu süreçte, yatırım programına girmeye aday projeler yatırım amaçlarına göre sınıflandırılmakta ve seçimler yapılırken şirket stratejilerine uygun bir şekilde operasyonun sürdürülebilirliğinin sağlanması öncelikli bir kriter olarak değerlendirilmektedir.

Yatırım kararı alınmış projeler hayata geçirilirken uluslararası kalite, emniyet ve proje yönetim standartlarına sahip yapım firmaları ile çalışılması prensibiyle projelerin zamanında ve bütçesinde tamamlanması hedeflenmektedir. Bu amaçla kısa vadeli projeler için söz konusu niteliklere sahip firmalar ile çerçeve anlaşmalar yapılmış ve etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Orta ve uzun vadeli projelerde ise işin zorluğu da dikkate alınarak bu konuda yetkin ve uluslararası tecrübesi olan firmalar tercih edilmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Operasyonlar yasal mevzuatlar ile ulusal ve uluslararası standart ve şartnamelere uyumlu bir şekilde sürdürülmektedir. Söz konusu mevzuatlarda yaşanan değişiklikler takip edilmekte ve tesislerimizin bu değişikliklere uyumlu şekilde çalışmasını sağlayacak yatırımlar planlanarak hayata geçirilmektedir.

Tüm uygulamalara ilave olarak 2024 yılı içerisinde belli büyüklükteki projelerde Risk ve Fırsatların takip edilmesine yönelik bir prosedürün hazırlanması ve kapsam dâhilinde olacak projelerin belirlenen sistematığe uygun olarak takip edilmesine başlanması hedeflenmektedir. Bu sayede mühendislik, tedarik ve yapım süreçlerinde yaşanabilecek gecikme, operasyonel kayıp, kalite ve emniyet risklerine karşı etkin tedbirler alınabilecektir.

İnsan Kaynakları Riskleri

İnsan kaynakları riskleri mevzuata uyum, kariyer olanakları, gelişim, işten ayrılmalar, ücret, rotasyon gibi alanlarda belirlenen anahtar risk göstergeleri kullanılarak takip edilmektedir. Risklerin yönetilmesi kapsamında çeşitli aksiyonlar alınmaktadır.

İstenmeyen işten ayrılma oranını azaltmak üzere çalışan deneyimi yaklaşımı ile bir çalışanın Tüpraş içerisindeki uçtan uca tüm deneyimi gözden geçirilmekte ve iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir. Tüpraş'ın öncelik verdiği çalışan deneyimi konusu 2023 yılı şirket hedefleri arasında da yer almıştır ve yakından takip edilmektedir. İnsan Kaynakları uygulamalarına da yön veren çalışan bağlılığı anket sonuçlarından gelen ve en çok iyileştirilmesi beklenen konulara yönelik farklı çalışma temalarında hem aylık hem saat ücretli çalışanların dâhil edildiği çalıştaylar düzenlenmiş ve çalışan deneyimini iyileştirmeye yönelik aksiyonlar alınmıştır.

Tüpraş'ta yönetsel rolü olan tüm yöneticiler, çalışan deneyimine odaklı şekilde liderlik yetkinliklerini geliştirebilmeleri için "Deneyim Odaklı Liderlik" gelişim programlarına dâhil edilmiştir. Standart çalışan bağlılığı araştırmalarına ek olarak sosyal antropologlar kullanılarak çalışma arkadaşlarımızı yerinde üçüncü bağımsız bir paydaş ile dinleyerek çalışan deneyimi ve beklentisine yönelik gözlemler yapılmış, konu hakkında belirlenen aksiyonlar planlanmıştır. Çalışan bağlılığını artırmak üzere Tüpraş'a özel ritüeller

belirlenmiş ve hayata geçirilmiştir. Öğrencilerin ve profesyonellerin kurumlardan ve çalışma hayatından beklentilerinin yer aldığı global raporlar kullanılarak işten ayrılmanın önüne geçilecek aksiyonlar planlamalara dâhil edilmiştir.

Daha detaylı bilgilere raporun *Tüpraş'ta Çalışanlara Değer (İnsan Sermayesi)*  bölümünden ulaşılabilir.

Sektördeki değişimler doğrultusunda geleceğe yönelik risklere hazır olmak ve değişimi önceden sağlayabilmek amacıyla Yeni Nesil Rafinericilik Çevik Dönüşümü projesi devreye alınmıştır. Bu kapsamda organizasyon modeli, çalışma biçimleri, dijitalleşme ihtiyaçları ve çalışanlara kazandırılması gereken beceriler belirlenmiştir. Tüpraş çalışanlarını geleceğe hazırlamak ve yetkinliklerini güçlendirmek adına teknik ve davranışsal birçok eğitim/gelişim faaliyeti düzenlenmiş ve çalışanlara bu imkânlar sunulmuştur.

Detaylı bilgiye raporun *Çalışan Eğitimi ve Gelişimi*  bölümünden ulaşılabilir.

Odaklı şekilde yönetilen yetenek havuzunda yer alan çalışanların piyasanın getirdiği koşullar da göz önünde bulundurularak ücretlerinde, gelişim programlarında ve birebir deneyimlerinde de iyileştirme yapılmak üzere aksiyonlar alınmıştır. Mevcut durumda yetenek havuzunda yer alan çalışanların terfi oranı, şirket içi terfi oranının üzerinde seyretmektedir. Tüpraş'ta stratejik işgücü planlamaları kapsamında düzenlenen İnsan Kaynakları Planlama toplantılarında kritik roller için yedekleme planları oluşturulmakta ve takip edilmektedir.

Tüpraş içerisindeki açık pozisyonların şirket içi adaylarla doldurulması kapsamında Koç Kariyerim platformu üzerinden hem Tüpraş hem de Koç Topluluğu çalışanlarına açık olacak şekilde ilanlar yayınlanmaktadır. Pozisyonun gereklilikleri düşünülerek objektif değerlendirmeler test ve envanterlerle sağlanmaktadır. Şirket içerisindeki açık pozisyonlar şeffaf olarak duyurulmakta, terfi kriterlerinden biri olan rotasyonu desteklemek amacıyla insan kaynakları planlama toplantılarında rotasyon fırsatları görüşülmekte ve teşvik edilmektedir.

Detaylı bilgiye raporun *Yetenek Yönetimi*  bölümünden ulaşılabilir.



Tüpraş işveren markası bilinirliğini artırmak üzere stratejik iletişim kampanyaları ve genç yetenek iletişimi yapılmaktadır. Yıl içinde iç denge & dış piyasa analizleri yapılarak ücret ilerleme modeli ile gerekli iyileştirmeler yapılmıştır. Yıl içerisinde çalışanların refah düzeyini korumak için ara dönem ücret artışları gerçekleştirilmiştir. Yeteneği elde tutmak üzere yan faydalarda alternatifler üzerine çalışmalar yapılarak bir kısım uygulamalar devreye alınmıştır.

Sendikali çalışanların oranının yüksek olduğu şirketimizde Toplu İş Sözleşmesi ile belirlenen tüm uygulamalar eksiksiz şekilde yürütülmektedir. 2023'te mevzuat değişikliği ile tanınan erken yaşta emeklilik uygulaması karşısında çalışan sayısındaki düşüş yeni işe alımlar ve akabinde yoğun eğitim programları ile yönetilmiştir. Mevzuat değişiklikleri yakından takip edilerek, güncellenen uygulamalara hızlı şekilde geçiş sağlanmaktadır.

Tüpraş'ta İK Analitik çalışmaları sonucunda büyük verinin tanımlanarak görselleştirildiği "HR Deep" platformu açılmıştır. Bu platform aracılığı ile anlık olarak;

1. Çalışan sayısı ve demografik dağılımlar
2. İşe giriş ve demografik dağılımları
3. İşten Ayrılma ve ayrılma nedenleri
4. Yıllık izin kullanımları
5. Fazla mesai kullanımları
6. İhtiyaç duyulan temel rapor ihtiyaçları

görsütlenebilmektedir. Bu veriler kullanılarak insan kaynakları riskleri daha etkin yönetilebilmektedir.

Emre Amadelik Riskleri

Tüpraş, operasyonel emre amadelik puanının, dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenilirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir. Emre amadelik risklerini mümkün olan en düşük seviyeye indirmek amacıyla;

Güvenirlik Merkezli Bakım, Risk Tabanlı Teknik Kontrol ve Enstrüman Tabanlı Koruma Fonksiyon Analizleri sonucu ekipmanların güvenilirlik ve bütünlüğünü artırıcı proaktif faaliyetler belirlenmekte ve uygulamaya alınmaktadır.

Yüksek risk potansiyeli olan tüm olaylar için araştırma ekipleri kurulmakta, olayların kök sebep analizleri yapılarak, düzeltici/önleyici aksiyonlar belirlenmekte ve uygulamaya alınmaktadır. Ayrıca, bu veya benzer tip mekanizmalarla tetiklenebilecek olayların diğer rafinerilerimizde tekrarlanmaması amacıyla, olay kök nedenlerinin diğer ünitelerimiz için de yaşanabilirlik (potansiyel) değerlendirmeleri (simülasyonu) ve aksiyonlarının yaygınlaştırılması yapılmaktadır.

Tehdit yönetim sistemi süreciyle, yüksek riskli güvenilirlik ve bütünlük tehditlerinin görünürlüğü ile kök sebepler ortadan kaldırılınca kadar etki azaltıcı önlemlerin alınması ve takibi sağlanmaktadır.

Sorunlu ekipman yönetimi sürecinde; sık arızaya ve yüksek maliyete neden olan ekipmanların analizi yapılarak iyileştirici ve önleyici çözüm aksiyonları alınmaktadır.

Bakım faaliyetlerimiz risk değerlendirme analizleriyle önceliklendirilerek uygulanmaktadır. Bu sayede, olası operasyonel riskler öngörülerek minimize edilmektedir.

Operasyonun minimum kesinti ile devam edebilmesi açısından bakım faaliyetlerinde kullanılmak üzere gerekli ekipman yedeklerinin belirlenmesi ve ambar stoklarına kazandırılması süreçleri yönetilmektedir.

Tedarikçilerden temin edilen stokların ambar kalite giriş kontrolleri yapılmaktadır.

Uygulanmakta olan Planlı duruş yönetimi iş süreci ile yapılması talep edilen tüm işler için detaylı risk değerlendirmesi yapılarak ünitelerin bir sonraki planlı duruşa kadar emre amade olmasını temin edecek optimum planlı duruş kapsamı belirlenmekte ve duruşların planlanan sürede emniyetli, kaliteli bir şekilde tamamlanması için gerekli olan kaynak ve hazırlıklar sağlanmaktadır. Bununla birlikte, planlı duruş öncesi detay hazırlık faaliyetlerinin sistematik olarak gözden geçirilmesi (readiness review) sayesinde planlı duruşlara eksiksiz girilmesi garanti altına alınmaktadır.

İki yılda bir yapılan güvenilirlik ve bütünlük denetimleri ile rafineri süreçleri kapsamlı bir şekilde değerlendirilerek performans sapmaları belirlenmekte, düzeltici aksiyonlar alınarak takibi yapılmaktadır.

"İş Ekipmanları Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları" yönetmeliği kapsamında rafineri operasyonlarında kullanılan basınçlı ekipmanların kontrolleri yapılmakta ve servise uygunlukları değerlendirilmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Ekipman imalatları, bu ekipmanların ve ilgili bağlantılarının saha montajları süreçlerinde kalite güvence ve kalite kontrol faaliyetleri yürütülmektedir.

İşletme Bütünlük Penceresi dışına çıkan işletme parametreleri dijital sistemlerle anlık takip edilmekte olup tekrardan en kısa sürede parametrelerin limit değerler içerisine çekilmesi ve ilave tanımlanacak önleyici kontrollerle riskin indirgenmesi yönünde aksiyonlar alınmaktadır. Böylelikle proses emniyeti açısından riskler minimize edilmektedir.

Hat ve ekipmanlarda korozyon kaynaklı inceleme kaybının anlık tespiti için, kritik hatlara online kalınlık ölçüm algılayıcıları yıllık planlar dâhilinde yerleştirilmektedir.

Anlık Durum İzleme ve İleri Kestirimci Bakım donanım ve yazılım sistemlerinin kritik ekipmanlara entegre edilmesi ile bu tip kritik ekipmanlar arızalanmadan tespit edilip, durum bazlı planlı bakıma alınabilmektedir.

Güvenirlilik ve verimlilik artışı sağlayacak olan teknolojik gelişmeler sürekli takip edilmekte rafineri süreçlerinde uygulanabilirliği değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler sonucu süreçlerimizde sürdürülebilir verimlilik artışı sağlanması amacı ile operasyonel saha kontrolleri, bakım aktivitelerinin takibi ve teknik kontrol faaliyetlerin robot, drone, yapay zekâ ve mobil cihazlar kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu sayede bilgi akışı kesintisiz olarak sağlanmakta, tüm operasyonel süreçlerimizin riskleri takip edilerek verimlilikleri artırılmaktadır.

Rafineri varlıklarının performans ve güvenirlilik modelleri oluşturularak, varlıkların dijital ikizleri üzerinden iyileştirme alanlarının tespit edilmesini sağlayacak olan, Asset Management Sistem Platformlarının teknoloji üreticisi firmalarla birlikte saha denemelerine başlanmıştır.

Bakım çalışmalarında ortaya çıkabilecek siber güvenlik riskleri için ilave yazılım ve donanımlar temin edilmektedir.

İnsan kaynağımızı, süreçlerimizi, varlıklarımızı ve üretim sistemlerimizi operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek çalışanlarımıza gerekli yetkinlikler sağlanmakta, güvenirlilik ve bütünlüğü destekleyecek dijital teknolojilere yatırım yapılmaktadır.

Operasyonel, Güvenirlilik, Bütünlük ve Bakımla ilgili performans göstergeleri trendleri, sapma analizleri ile periyodik olarak takip edilmekte, ilgili teknik uzmanlarla birlikte performans ve güvenirlilik geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Güvenlik Riskleri

Güvenlik risklerini analiz edip değerlendirmek maksadıyla, Tüpraş Güvenlik Müdürlüğü tarafından, güvenlik sistemlerinin performans göstergeleri baz alınarak hazırlanan ve geliştirilen SecuRisk Projesi kapsamında dört rafineri için de risk değerlendirmesi düzenli olarak yapılmaktadır.

Yeni risk analiz ve değerlendirme metoduyla güvenlik sisteminin potansiyel riski önlemedeki etkinliği rakamsal bazda ölçümlenebilmekte ve takibi yapılabilmektedir. Rafinerilerde, elektronik güvenlik sistemleri, fiziki güvenlik sistemleri, insan faktörleri ve denetim eksikliğinden kaynaklanan riskler yılda bir gözden geçirilerek “Güvenlik Risk Değerlendirmesi” çalışmaları ile kontrol edilmektedir.

Yeni oluşturulan metotla; proaktif bir yaklaşımla caydırıcılık sağlanması, tehditlere karşı güvenlik sisteminin işlevselliğini test etmesi, mevcut kaynakları en uygun kullanması, belirlenecek güvenlik riskinin minimize edilmesi hedeflenmiştir. SecuRisk Projesi kapsamında uygulanan Güvenlik Risk Değerlendirmesi ile oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde güvenlik tatbikatları ve güvenlik turları ile iç ve dış denetimler yapılmaktadır.

Güvenlik risk değerlendirmesi, tesislerimizde ya da benzer tesislerde risk değerlendirmesini etkileyecek bir olay olduğunda, ya da mevcut risk skorunu değiştirecek bir güvenlik ekipman tedariki yapıldığında tekrarlanmaktadır. Ayrıca rafinerilerin ve Güvenlik Müdürlüklerinin güvenlik riski, Tüpraş Güvenlik Müdürlüğü tarafından anahtar risk göstergeleri kapsamında takip edilmektedir.

Rafineri Fiziki Güvenlik Sistemleri’nin, proses güvenliği sağlama hedefi doğrultusunda, güvenlik sistemini geliştirici teknolojik ve fiziki önlemler alınmaya, sistemlerde oluşabilecek açıkların kapatılması projelerine devam edilmektedir.



5. Stratejik Riskler

Tüpraş; kamuya açıklamış olduğu Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki stratejik amacına ve bu doğrultudaki hedeflerine ulaşmak için izlenecek aksiyonları belirlerken kısa, orta ve uzun vadelerde olası riskleri göz önünde bulundurmaktadır. Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer verilen öncelikler ve küresel sürdürülebilirlik trendleri ile uyumlu olarak, paydaş beklentileri ve şirket faaliyetleri gözetilerek Çifte Önemlilik çalışması gerçekleştirilmiştir. Çifte Önemlilik, Tüpraş için en çok etki yaratan konuların belirlenmesine ve ilgili sürdürülebilirlik konularının stratejik olarak sınıflandırılmasına katkı sağlamakta birlikte, öncelikli olarak ele alınan tüm konular özelinde iki aşamalı bir değerlendirme yapılmasını mümkün kılmaktadır. Bu çalışma sayesinde etki yaratan tüm konuların hem değer zincirindeki paydaşları nasıl etkilediği, hem de şirket için finansal ya da finansal olmayan performansı ve beklentileri nasıl şekillendirebileceği değerlendirilmektedir.

Stratejik açıdan değerlendirilen kısa ve orta vadeli olası risklerin; ülkelere uygulanan çeşitli yaptırımlar, OPEC kararları, sürdürülebilirlik kapsamında operasyonlarda doğal ve enerji kaynakları kullanımı kısıtlamaları, fosil yakıtlara karşı hassasiyetler (ÇSY, Yeşil Mutabakat, Paris Anlaşması), yatırımcı ve finansman alanlarında sürdürülebilirlik beklentileri ve sürdürülebilir finansmana erişim, enerji dönüşümü için gerekli yetenek havuzuna erişim, yasal değişiklikler (iklim değişikliği kanunu, sera gazı emisyon limitleri, su yönetimi, hava kirliliği kontrolü, biyoçeşitlilik, atık yönetimi, karbon fiyatlandırma, şehir içi dizel araç kısıtlamaları vb.), iklim değişikliği ile mücadele kaynaklı gelişmelerin ve enerji geçişlerinin hız kazanması olabileceği değerlendirilmektedir.

Uzun vadeli olası risklerin ise; çevreye saygılı (atık bazlı, yenilenebilir ve sürdürülebilir) yakıt kullanımındaki artış, alternatif yakıtlarda gelişmeler (hidrojen, sentetik yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik vb. gibi), içten yanmalı motor verimliliklerinde artış, elektrikli araç üretimi ve elektrifikasyon artışı, emisyon limitlerinin daraltılması, operasyonel kısıtlamalar ve karbon maliyeti yükselişi, dekarbonizasyona yönelik desteklerin artması, regülasyonlarda sıkılaşma, yenilenebilir enerji kaynaklarının ucuz maliyetle üretimi ve depolanması olabileceği değerlendirilmektedir.

Tüpraş bu doğrultuda; yenilenebilir enerji portföyü ile entegre, hammadde ve ürün çeşitliliği içeren bir iş modeli kurulması hem mevcut ürünlerin hem de yeşil hidrojen ve biyoyakıt benzeri yakıtların çevreye duyarlı bir şekilde üretilerek 2050'de Karbon Nötr bir enerji şirketine dönüşmeyi hedeflemektedir. Stratejik öncelikli alanlardaki gelişmeler, sektör oyuncularının dönüşüm planlarındaki ilerlemeler, iklim değişikliği özelindeki ulusal ve uluslararası yasal mevzuatlar yakından takip edilmektedir. Dış paydaşlarla gerçekleştirilen görüşmelerde ve ulusal mevzuat süreçlerinde aktif rol alınmaktadır. Stratejik öncelikli alanlarda organizasyon yapılanması kapsamında oluşturulan ekipler ve sorumlular ile yenilikçi teknoloji gelişmeler ve girişimler altındaki risk ve fırsatlar periyodik olarak izlenmektedir. Hızlı gelişen ve değişen küresel enerji dinamiklerine uyumu artırmak amacıyla farklı senaryolara yönelik strateji her yıl gözden geçirilmektedir.

İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'ne (Task Force on Climate-related Financial Disclosures - TCFD) destek veren şirketler arasında yer alan Tüpraş iklim değişikliğinden kaynaklanan riskleri ve oluşabilecek fırsatları analiz etmekte ve paydaşlarına düzenli olarak raporlamayı hedeflemektedir. İklim ile Bağlantılı Riskler, Tüpraş Kurumsal Risk Yönetimi Envanteri'ne 2022 yılı itibarıyla ayrı bir kategori olarak eklenmiş ve bu yaklaşım 2023 yılında da devam ettirilmiştir.

Sürdürülebilirlik kapsamında belirtilen risklere yönelik uzun vadeli stratejik amaçlar doğrultusunda; başta mevcut varlıkları daha rekabetçi ve sürdürülebilir yapmaya odaklanarak gerekli olan kaynağın yaratılması ve böylelikle orta ve uzun vadede sürdürülebilirliğe hizmet edecek yeni stratejik alanlara yatırım yapılması planlanmaktadır. Bu kapsamda 2030'a kadar olan dönemde yapılacak yatırımların %30'unun bu alanlara ayrılmış ve AB Taksonomi ile uyumlu bir şekilde yapılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında AB Taksonomi Uyumluluk Çalışması tamamlanmıştır.

Detaylı bilgiye raporun *Taksonomi Çalışmaları* bölümünden ulaşılabilir

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

6. Uyum ve Yasal Riskler

Yasal düzenlemelerde meydana gelen değişiklikler sonrasında faaliyetlerin olumsuz etkilenmesi, düzenlemelerin yanlış yorumlanması ya da düzenlemelerle ilgili farkındalığın olmaması, dokümantasyonun eksik ya da geç yerine getirilmesi sonucu hakların beklenenden düşük, yükümlülüklerin ise beklenenin üzerinde gerçekleşme ihtimali bu riskin içeriğini oluşturmaktadır.

Hukuki risklerin takibine yönelik mevzuattaki değişiklikler takip edilerek değişiklikler ilgili departmanlara bildirilmektedir.

Bu kapsamda, Uyum Müdürlüğü, iş birimleri ile periyodik olarak sistematik uyum risk analizleri (değerlendirmeleri) yapmakla görevli olup bu doğrultuda faaliyetlerin, çalışanların ve/veya iş ortaklarının maruz kalabilecekleri uyum risklerini analiz etmektedir. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra gerekli olması halinde, ilave politika ve prosedürler hazırlanmakta, Tüpraş'a adapte edilmekte, yürürlükteki politika ve prosedürler ile iş akışları güncellenmekte ve riskli görülen konularda düzenli olarak uyum eğitimleri verilmektedir. Bu kapsamda 2022 yılı itibarıyla uyum riskleri ile sistematik risk değerlendirmelerine başlanmış olup, 2022 ve 2023 yıllarında Tüpraş ve iştiraklerinde bir program çerçevesinde Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Rekabet Hukuk, KVKK ve İnsan Hakları konularında risk değerlendirmeleri yapılmış ve uyum risklerinin belirlenerek asgari seviyelere indirgenmesi için alınan aksiyonların Uyum Risk Envanterinde takibi etkin bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

2023 yılında, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a uyum çalışmaları çerçevesinde Tüpraş çalışanlarına ve Tüpraş iştirakleri Ditaş ve Körfez Ulaştırma çalışanlarına Genel Müdürlük ve Rafinerilerde yüz yüze rekabet hukuku eğitimi verilmiştir. Ayrıca yeni işe giren çalışanların alması zorunlu eğitimler arasına online rekabet hukuku eğitimi eklenmiştir. Rekabet hukuku kapsamına girebilecek faaliyetleri olan insan kaynakları ve satış gibi iş birimlerinin yerinde inceleme süreçlerinde nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda yönlendirmeler ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Bu kapsamda hizmet alımı ile incelemeler ve raporlamalar gerçekleştirilmiştir. Şirket'in rekabet hukuku kapsamında önem taşıyabilecek yeni iş, proje ve faaliyet alanlarında değerlendirme yapılmıştır. İzne tabi birleşme ve devralma işlemleri için gerekli prosedürler yürütülmüştür.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum çalışmaları çerçevesinde veri işleme envanteri hem tüm ilgili iş birimleriyle gözden geçirilerek güncellenmiş hem de yeni kişisel veri işleme süreçleri eklenmiştir. Bu güncellemeler doğrultusunda aydınlatma ve rıza metinleri değiştirilmiş ve ilgili kullanıcılara duyurulmuştur. Kişisel Verilerin Korunması hukuku ve bu konuda dikkat edilmesi gerekenler hakkında Genel Müdürlük ve Rafinerilerde yüz yüze eğitimler düzenlenmiştir. Ayrıca yeni işe giren çalışanların alması zorunlu eğitimler arasına online kişisel verilerin korunması hukuku eğitimi eklenmiştir. Kişisel veri sahiplerinden gelen talepler değerlendirilerek yasal süreler içinde yanıtlanmaktadır. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri denetimleri kapsamında Kişisel Verilerin Korunması hukukuna uyum çalışmalarının bağımsız bir kurum tarafından denetimi yapılmaktadır. Sistematik risk analizi yaklaşımı ile kişisel verilerin korunması hukuku uyum çalışmaları gözden geçirilmiş; iş birimlerinin görüş ve talepleri değerlendirilerek yanıtlanmıştır.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve mevzuatları kapsamında, sistematik risk analizi, çalışılacak 3. Taraflara ilişkin durum tespiti, hediye ve ağırlama, çıkar çatışması, sponsorluk ve bağışlara yönelik kontroller, kamu görevlileri ile ilişkilerde dikkat edilmesi gereken kuralların belirlenmesi, mevzuat, Tüpraş Etik İlkeleri ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve ihbar süreçleri de dâhil uyum programı hakkında online ve sınıf içi eğitimler ve Tüpraş ve iştirakleri çalışanlarına yönelik çeşitli farkındalık çalışmaları, ihbar hattına gelen bildirimlerin incelenmesi kapsamında izleme faaliyetleri ve taraf olduğumuz sözleşmelere rüşvet ve yolsuzlukla mücadele dâhil uyum maddeleri ve denetim hakkımızı içeren maddelerin eklenmesi gibi uygulamalarla rüşvet ve yolsuzluk riskleri değerlendirilmektedir.

Üçüncü taraf uyum risklerinin denetimi, takibi ve tespiti amacıyla ulusal, uluslararası yaptırım ve uyum mevzuatı kapsamında tarama yapan online yazılım programlarından faydalanılmaktadır. Tüpraş, yaptırım ve uyum mevzuatının yanı sıra, sözleşmesel taahhütlerimiz ve ilgili Yaptırım ve İhracat Kontrolleri Politikamız, Tedarik Zinciri Uyum Politikamız kapsamında faaliyetlerinin uyumunu sürekli ve etkin bir şekilde kontrol ve denetimden geçirir. Söz konusu yazılım programı aracılığı ile tarama ve tespiti yapılarak şirket sistemlerine kaydedilen 3. taraflardan herhangi birinin yaptırıma tabi olması veya statüsünün değişmesi durumunda Tüpraş yetkililerine uyarı mesajı gelmektedir. Bu suretle iş ilişkisinin



devamı boyunca da 3. tarafların uyum ve yaptırım mevzuatı çerçevesindeki durumları etkin bir şekilde takip edilmektedir. Buna ek olarak, çalışanlar dolaylı tedarikçiler ve bankalara ilişkin benzer kontrollerin yapılmakta, gemi kiralama işlemlerine ilişkin ise ayrı bir yaptırım tarama motoru kullanılmaktadır. Bunlara ek olarak, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Engellenmesi mevzuatlarına uyum çerçevesinde medya taramaları yapılmaktadır. 2024 itibarıyla 3. Taraf Kabul süreçlerinin bağımsız bir firma ile dijital, otomatik ve merkezi bir biçimde yönetilmesi sağlanacak olup, kabul sürecinde 3. Tarafların etik, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, yaptırım gibi uyum konuları da dâhil, sürdürülebilirlik, ülke gibi farklı kategorilerdeki risklerinin değerlendirilerek risk kategorizasyonuna göre aksiyon adımları belirlenerek, belirli aralıklarla tanıma formlarının tekrarlanması planlanmaktadır. Etik ilkelerimizi bilmek, benimseyerek titizlikle uygulamak, Şirketin ahlaki değerlerinin korunduğundan emin olmak tüm çalışanların ve yöneticilerin ortak sorumluluğudur. Bu kapsamda 2022 yılında Koç Akademi tarafından Etik İlkeler, İnsan Hakları, Rekabet Hukuku, Kişisel Verilerin Korunması, Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Engellenmesi ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele başlıklarında Uyum eğitimleri tüm Şirket çalışanlarına online olarak paylaşılmıştır ve çalışanlarımızın katılımı Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından düzenli olarak takip ve teşvik edilmektedir. Koç Akademi tarafından sağlanan eğitimlere ilave olarak Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından, kapsam içi ve kapsam dışı tüm çalışanları içerecek şekilde uyum konularında eğitim planlaması kapsamında kapsam Tüpraş ve iştiraklerinde kapsam dışı çalışanlara yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir. Sınıf içi eğitimlerle birlikte, 2023 yılı itibarıyla, çalışanlardan uyum taahhütlerinin alınması uygulaması başlatılmış olup, 2024 yılında online bir sistem üzerinden uyum taahhütlerinin alınması planlanmaktadır.

Koç Holding'in liderliğiyle bağımsız hizmet sağlayıcılar tarafından yönetilmekte olan Etik Hattı kullanılmakta olup bu kanal üzerinden paydaşların anonim kalma seçeneğini ile bildirimde bulunması mümkün kılınmıştır. 50'den fazla ülkede online olarak, 35 dilde ve telefon aracılığıyla 15 dilde hizmet veren Etik Hat, 7 gün 24 saat hizmet vermektedir. Gelen bildirimler konusuna göre Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü, Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği ya da Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı ile Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından gizliliğe dikkat edilerek

ve misillemeye izin verilmeksizin incelenmektedir. İnceleme neticesinde gerekmesi halinde Etik Kurul toplanmakta ve yaptırımlar uygulanmaktadır.

Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği çalışanları düzenli olarak gerekli teknik ve mesleki eğitimleri alır.

7. İtibar Riskleri

İtibar riski kurumların uygulamaları hakkında potansiyel olumsuz ün olarak tanımlanabilir. İtibar zedelenmesi, Şirketin toplumsal saygınlığının kaybedilmesine, ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması ile rekabet gücünün olumsuz yönde etkilenmesine sebebiyet verebilir.

Markanın saygınlığına diğer bir deyişle itibarına zarar verebilecek, güveni sarsması muhtemel; politik, jeopolitik, ekonomik, coğrafi, sosyal, yönetim ve çevresel her gelişmenin hassasiyetle takip edilmesi ve bu gelişmelere bağlı olası krizlerin yönetilmesi gerekmektedir.

Tüpraş itibar risklerini entegre raporlama anlayışı kapsamında "finansal", "üretimi", "insan", "entelektüel (fikir)", "doğal" ve "sosyal ve ilişkisel" sermaye öğelerine yönelik potansiyel olumsuz ün olarak tanımlamaktadır. Şirket itibarını her daim güçlü tutmak adına kurumsal politika ve prosedürler oluşturmuş, tüm kriz süreçlerini de bu çerçevede yönetmektedir.

Tüpraş itibar kaybı riskini etkin bir şekilde yönetebilmek adına, tüm iletişim kanallarını düzenli olarak takip etmekte ve proaktif bir yaklaşımla risklerin etki ve olasılığını azaltıcı çalışmalar yürütmektedir.

8. İklim ile Bağlantılı Riskler

İklim ile bağlantılı risklerin ve fırsatların, Tüpraş'ın operasyonları ve ürünleri üzerinde yaratabileceği potansiyel etkiler, İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'nün (TCFD) iklimle bağlantılı tavsiyeleri gözetilerek tanımlanmıştır. Tüpraş'ta iklim ile bağlantılı riskler ve fırsatlar, etki ve olasılıklarıyla birlikte vadesi de dikkate alınarak yönetilmektedir. Risklerin yönetilmesi birçok departmanın ve Üst Yönetim'in ortak çabasıyla sağlanmaktadır. Ayrıca, 2022 yılında Genel Müdür başkanlığında kurulan Sürdürülebilirlik Komitesi ve alt çalışma grupları süreçte etkin görev almakta, iklim ile bağlantılı risk ve fırsatları düzenli olarak gözden geçirerek güncellemekte ve gerekli durumlarda alınması gereken aksiyonlar için planlama yapmaktadır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

İklim ile bağlantılı riskler, TCFD tavsiyeleri kapsamında “Geçiş Riskleri” ve “Fiziksel Riskler” olmak üzere 2 ana başlık ve alt kategorilerinde tanımlanmaktadır.

Geçiş Riskleri

Politika ve Uyum başlığında,

- Ulusal ve uluslararası karbon fiyatlandırma politikaları ve vergilendirme mekanizmalarındaki değişiklikler ve yeni mevzuatların uygulamaya alınmasıyla doğacak uyum süreçleri,
- Gelişmiş emisyon raporlama yükümlülükleri hakkında gelişmeler,
- Ürün ve hizmetlere ilişkin olası düzenlemeler

Piyasa başlığında,

- Hammadde ve tedarik maliyetlerinin iklimle bağlantılı şekilde artması,
- Müşterilerin sürdürülebilir alternatiflere yönelimi doğrultusunda Tüpraş'ın parçası olduğu petrol ürünlerine olan talebi azalması,
- Piyasadaki enerji arz ve taleplerine göre belirlenen emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar ve piyasa sinyallerinde belirsizlik

İtibar başlığında,

- Düşük karbon ekonomisine geçilmemesi ya da geçişte gecikilmesi sonucunda müşteri, yatırımcı, çalışan ve tedarikçi gibi paydaş grupları nezdinde itibarın zedelenmesi ve olumsuz paydaş geri bildirimleri,
- İtibar kaybı sonucunda rekabet gücünde azalma yaşanması,
- İklim değişikliği ile mücadele kapsamında yapılan paylaşımların paydaşlar nezdinde yeşil aklama (green washing) olarak algılanması

Teknoloji başlığında,

- Daha düşük emisyon teknolojilerine geçişin yaratacağı ek maliyetler,
- Yeni teknolojilere yapılan yatırımlarda istenen başarının sağlanamaması,
- Müşterilerin mevcut ürün ve hizmetlerden, daha düşük emisyonlu ürün seçeneklerine yöneliminin artmasıyla yeni teknolojilere hızlı geçiş baskıları ve adaptasyon zorlukları

Fiziksel Riskler

Kronik başlığında,

- Yağış rejimindeki değişiklikler, kuraklık ve hava olaylarındaki aşırı değişkenlik, artan su stresi iklim koşullarına ve su kaynaklarına bağımlı olan rafineri tesisi operasyonlarına etkileri,
- Küresel ölçekte ortalama hava sıcaklıklarının artmasıyla tesis ekipmanlarındaki soğutma ihtiyacının artması, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında yaşanabilecek olumsuzluklar ve orman yangını riskleri
- Yükselen deniz seviyelerinin kıyı şeridinde yer alan rafinelere olan potansiyel etkileri

Akut başlığında,

- Aşırı hava olaylarının şiddetinin artması ile rafinerilerin yer aldığı bölgelerde enerji tedariki üzerinde olumsuz etkiler

sebepleriyle Tüpraş'ın faaliyetlerinin, üretim sürekliliğinin ve finansal durumunun sürdürülebilirlik açısından olumsuz yönde etkilenmesi ve fiziksel riskler sebebiyle ilave maliyetlere katlanılmak zorunda kalınması şeklindedir.

Detaylı bilgiye raporun *İklim ile Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'nü (TCFD) ve Tüpraş*  bölümünden ulaşılabilir.

G. İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, İç Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir.

Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile Şirketin faaliyetleri mali, operasyonel, yasal ve Şirket kurallarına uygunluk çerçevesinde denetlenmektedir. Denetimler esnasında, Şirket faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan iç kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu konularında süreçler üzerinden kontroller yapılmaktadır. Yapılan denetimler neticesinde süreçler hakkında makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır.



Denetim tespitleri Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Aksiyonların tamamlanma durumu Şirket Yönetimi tarafından yakından takip edilmekte olup konu hakkında Genel Müdür seviyesinde sunum yapılmaktadır.

Yönetim Kurulu nezdinde yer alan Denetim Komitesi, yıl içinde iç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmiş, denetim departmanının programı ve iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları yıllık olarak gözden geçirmiştir.

Denetim işlemleri esnasında Etik Kurallara uyum riski de sürekli olarak dikkate alınmaktadır. Denetim tespitlerine ya da ihbarlara istinaden özel incelemeler de yapılmaktadır. Paydaşlar Tüpraş Paydaş İletişim Yönetimi, Etik Hattı ve Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi başta olmak üzere Şirkete şikâyetlerini ve ihbarlarını iletebilmektedir. Söz konusu platformlar her tür paydaşın erişimine açık durumdadır. Etik hatta Tüpraş kurumsal internet sitesinden erişilebilir. Şirkete ulaşan şikâyet ve ihbarlar takip edilmekte, işlem yapılması gereken bildirimler dikkate alınarak İç Denetim Müdürlüğü tarafından gizlilik çerçevesinde ve misilleme yapılmayacak şekilde detaylı olarak incelenmektedir. İnceleme neticesinde Etik Kural ihlalinin tespit edilmesi halinde Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olan Etik Kurul toplanmakta ve karar vermektedir.

Bildirimler, Uyum süreci ya da Özel Kanun ihlaliyle ilgiliyse Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği ya da Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından, diğer konularda ise Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü ya da Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı tarafından, gizliliğe dikkat edilerek ve misillemeye izin verilmeksizin incelenmektedir.

Organizasyonel olarak Şirket Genel Müdürüne raporlama yapan İç Denetim Müdürlüğü, Yönetim Kurulu seviyesinde Denetim Komitesine de raporlama yapmaktadır. Denetim Komitesi, Yönetim Kurulu Bağımsız Üyelerinden oluşmakta ve yılda en az 4 defa ve gerektiğinde daha sık toplanmaktadır. 2023 yılında 8 toplantı gerçekleştirilmiştir. Denetim Komitesi'ne, gerçekleştirilen denetimlere ilişkin periyodik olarak bilgilendirme yapılmaktadır. Şirket'in finansal tablolarının denetiminden sorumlu Bağımsız Denetim Kuruluşu seçimi Tüpraş Genel Kurulu'nda onaylanmaktadır.

Şirket'in bağımsız denetiminden sorumlu firma ile sorumlu denetçilerin rotasyonu SPK mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirilmektedir. Bağımsız denetçiler Tüpraş Denetim Komitesine bağımsızlık beyanında bulunmaktadır. Tüpraş, müşteri memnuniyetini sağlamayı, kısıtlı doğal kaynakları etkin kullanarak evrensel kalite ve standartlarda ürün ve hizmetler sunmayı ve ekonomik sosyal gelişime katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, ulusal ve küresel çapta, müşterileri, hissedarları, çalışanları, tedarikçileri, kısacası tüm paydaşları için güvenilirlik, devamlılık ve saygınlık simgesi olmayı hedeflemektedir. Tüm çalışanlar, Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları ve bu ortaklıkların tüm çalışanları, Tüpraş adına iş yapan üçüncü şahıslar bu politikalara uygun hareket etmekle yükümlüdür. Tüm Tüpraş çalışanlarından, pozisyonları fark etmeksizin, Şirket'in kültür bütünlüğünü sağlayacak tutum ve davranışlar sergilemeleri beklenmektedir. Buna ek olarak, tüm çalışanlardan beklenen, Koç ve Tüpraş isimlerinin saygınlığını ve kurumsal yapılarının güvenilirliğinin korunmasını ve geliştirilmesini sağlamaktır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI SİSTEMİ VE KOMİTESİ HAKKINDA DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

1. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") tarafından kurulan riskin erken saptanması sistemi ve komitesini denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Sorumluluğu

2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 378'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlem ve çarelerin uygulanması ile riskin yönetilmesi amacıyla uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Denetçinin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız denetime dayanarak, riskin erken saptanması sistemi ve komitesine ilişkin bir sonuca varmaktır. Yaptığımız denetim, TTK'ya, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür.

Bu Esaslar tarafımızca; şirketin riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurup kurmadığının belirlenmesini, kurulmuşsa sistem ve komitenin TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde işleyip işlemediğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Riskin erken saptanması komitesi tarafından risklere karşı gösterilen çarelerin yerindeliği ve riskler karşısında yönetim tarafından yapılan uygulamalar, denetimimizin kapsamında değildir.

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Bilgi

4. Şirket, riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurmuş olup, komite 2 üyeden oluşmaktadır. Komite, 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap döneminde Şirket'in varlığını, gelişmesini tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla yönelik olarak hazırladığı raporları Yönetim Kurulu'na sunmuştur.

Sonuç

5. Yürüttüğümüz denetim sonucunda, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Cihan Harman, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 4 Mart 2024

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi: 04.03.2024
Karar No: 2024/1
Konu: 31.12.2023 Tarihli Konsolide Finansal Tablolar

TÜPRAŞ Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1 "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) ve 28.12.2023 tarihli enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin İlke Kararı uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetiminin hazırladığı 1 Ocak – 31 Aralık 2023 dönemine ilişkin konsolide finansal tablolar ile söz konusu finansal tablolar için PWC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu konsolide finansal tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak - 31 Aralık 2023 dönemine ilişkin konsolide finansal tabloların ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SORUMLULUK BEYANI (FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN

II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 04.03.2024

KARAR SAYISI: 2024/04

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2023 - 31.12.2023 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II-14.1. sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (Tebliğ) ve 28.12.2023 tarihli enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin İlke Kararı uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan dipnotları ile birlikte konsolide finansal durum tablosu, gelir tablosu, kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosunun ("Finansal Tablolar"), SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kâr ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi: 08.03.2024
Karar No: 2024/02
Konu: 31.12.2023 Tarihli Yıllık Entegre Faaliyet Raporu

TÜPRAŞ
Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan, 2023 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun II.14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği ve II.17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan yıllık Faaliyet Raporu tarafımızca incelenmiştir. Yaptığımız bu incelemede gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşleri alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, Faaliyet Raporu'ndaki açıklamaların gerçeğe uygun ve yeterli olduğuna ve raporun konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte Şirket'in gelişimi ve performansını, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığına kanaat getirilmiş olup, Faaliyet Raporu'nu Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

**TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI**

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SORUMLULUK BEYANI (FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN

II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 08.03.2024

KARAR SAYISI: 2024/09

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan, 2023 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri II.14.1. Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği'ne ("Tebliğ") uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporumuz ekte sunulmuştur.

Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan ve Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ile Kurumsal Yönetim Bilgi Formu'nu ve SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporunu da içeren yıllık Faaliyet Raporu'nun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış Faaliyet Raporu'nun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını,

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamalardan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

2023 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi yönetmelikleri uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde toplanmış ve çalışmaları hakkında bilgileri ve yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır. Komite üyeleri tüm toplantılara katılım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.

Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komitelerinin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir.

Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nde ("Tebliğ") yer alan hükümler çerçevesinde oluşturulan mevcut komitelere, Yönetim Kurulu'nun 20 Mart 2023 tarih ve 2023/16 no'lu kararı ile:

- Denetimden Sorumlu Komite'nin 2 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliğine Sayın Kamil Ömer Bozer'in getirilmesine;
- Kurumsal Yönetim Komitesi'nin 3 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliklerine Sayın Yağız Eyüboğlu ve Sayın Doğan Korkmaz'ın getirilmesine,
- Kurumsal Yönetim Komitesi'nin Tebliğ uyarınca Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi'nin görevlerini yerine getirmesine, Risk Yönetim Komitesi'nin 2 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Ayşe Canan Ediboğlu'nun, üyeliğine Sayın Erol Memioğlu'nun getirilmesine,
- Yürütme Komitesi'nin 5 üyeden oluşmasına, başkanlığına Sayın Mehmet Ömer Koç, üyeliklerine Sayın Yıldırım Ali Koç, Sayın Mustafa Rahmi Koç, Sayın Semahat Sevim Arsel ve Sayın Caroline Nicole Koç'un getirilmesine, karar verilmiştir.

Komitelerin başkan ve üyelerinin, toplantı düzenleme, çalışma ve raporlama esasları Yönetim Kurulu tarafından tayin edilir, düzenlenir ve değiştirilir.

2023 yılında tüm yönetim kurulu komiteleri, Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi çalışma esasları kapsamındaki görev ve sorumlulukları yerine getirmiş; çalışma planlarına uygun şekilde toplanmıştır. Komite çalışmaları esnasında gerektiğinde Şirket

yöneticilerinden ve bağımsız denetçiden de görüş alınmıştır. Komitelerin çalışmaları hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlar yönetim kuruluna sunulmuştur. Yönetim Kurulu, yönetim kurulu komitelerinin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir. Yönetim Kurulu Komiteleri, faaliyetleriyle ilgili olarak 2023 yılı içinde bağımsız uzman görüşlerinden yararlanmaya ihtiyaç duymamışlardır.

Denetimden Sorumlu Komite Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Şirket'te, Yönetim Kurulu'nun görev ve sorumluluklarını sağlıklı olarak yerine getirmesi amacıyla "Denetimden Sorumlu Komite" oluşturulmuştur. Denetimden Sorumlu Komite, faaliyetlerini "Sermaye Piyasası Mevzuatı ve SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri"nde öngördüğü üzere düzenli bir şekilde yürütmektedir. Denetimden Sorumlu Komite'nin

üyelerinin tamamı bağımsız yönetim kurulu üyeleri arasından seçilmiştir. Şirketimizde muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişinin, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmak amacıyla Şirket bünyesinde kurulan Denetimden Sorumlu Komite 2023 yılı içinde sekiz adet toplantı yapmıştır.

Denetimden Sorumlu Komite'nin çalışma esasları Şirketin internet sitesinden yer almaktadır. <https://tupras.com.tr/yatirim-kurumsal-yonetim>

Denetim Komitesi 2023 yılında;

- Yıllık ve ara dönem finansal tabloların, Şirket'in izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak sorumlu yöneticiler ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirmiş,
- Bağımsız denetim kuruluşunun seçimi, bağımsız denetim kuruluşundan alınacak hizmetlerin kapsamının belirlenmesi, bağımsız denetim sözleşmelerinin hazırlanması ve bağımsız denetim sürecinin başlamasıyla birlikte bağımsız denetim kuruluşunun çalışmalarını gözetmiş, Bağımsız denetim şirketinin iş programını, alınan sonuçları ve tavsiyelerini incelemiş,



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

- İç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmiş, denetim departmanının programı ve iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları incelemiştir.

Şirket'in muhasebe, iç kontrol sistemi ve bağımsız denetimi ile ilgili olarak Şirkete ulaşan şikâyetlerin incelenmesi, sonuca bağlanması, Şirket çalışanlarının, Şirket'in muhasebe ve bağımsız denetim konularındaki bildirimlerinin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesi konularında uygulanacak yöntem ve kriterleri belirlemiştir.

Kurumsal Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkelerine uygun olarak, Şirket'in uyumunu izlemek, bu konuda iyileştirme çalışmalarında bulunmak ve Yönetim Kurulu'na öneriler sunmak üzere Şirket bünyesinde Kurumsal Yönetim Komitesi kurulmuştur. Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi görevleri de Kurumsal Yönetim

Komitesi tarafından yerine getirilmektedir. Kurumsal Yönetim Komitesi kendisine verilen görevin gerektirdiği sıklıkta toplanmakta olup, komite 2023 yılı içinde altı adet toplantı gerçekleştirmiştir.

Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır. <https://tupras.com.tr/tr/yatirim-kurumsal-yonetim>

Kurumsal Yönetim Komitesi 2023 yılında,

- Kamuya açıklanacak "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu"nu gözden geçirerek, burada yer alan bilgilerin Komitenin sahip olduğu bilgilere göre doğru ve tutarlı olup olmadığını kontrol etmiş,
- Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün çalışmalarını gözetmiş, Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün faaliyetleri hakkında Yönetim Kurulu'na bilgi sunmuş,
- Yönetim Kurulu'ndaki bağımsız üyelik için adayın, Komite'ye aday gösterildiği an itibarıyla ilgili yönetmelik ve Şirket'in Esas Sözleşmesi uyarınca gerekli kriterler çerçevesinde, bağımsız olduğunu belirten yazılı beyanda bulunmasını sağlamış,

- Yönetimin ve yatırımcıların sunduğu adaylar da dâhil olmak üzere bağımsız üyelik için gelen tüm aday tekliflerini, bu adayların bağımsızlık ölçütlerini taşıyıp taşıyamaması hususunu dikkate alarak değerlendirmiş ve buna ilişkin değerlendirmesini Yönetim Kurulu'nun onayına sunmuş,
- Genel Kurul toplantısının duyurusuyla birlikte bağımsız adayların nihai listesinin kamuoyuna duyurulmasını sağlamış,
- Yönetim kurulu ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilik pozisyonları için uygun adayların saptanması, değerlendirilmesi ve eğitilmesi konularında uygulanan sistemi değerlendirmiş,
- Yönetim kurulunun yapısı ve verimliliğini değerlendirmiş,
- Yönetim kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ücretlendirilmesinde kullanılacak ilke, kriter ve uygulamaları, şirketin uzun vadeli hedefleri dikkate alarak değerlendirmiş,
- Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşların uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla hazırlanan politikaları değerlendirmiş,
- Komite, Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan menfaatlerle ilgili çalışmalarda bulunmuştur.

Risk Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Şirket'i etkileyebilecek finansal stratejik, operasyonel, uyum ve dış kaynaklı her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket'in kurumsal risk iştahına uygun olarak yönetilmesi, risklerin düzenli olarak raporlanarak karar mekanizmalarında dikkate alınması ve bu doğrultuda etkin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması ve entegrasyonu konularında Yönetim Kurulumuza tavsiye ve önerilerde bulunmak amacıyla kurulan Risk Yönetim Komitesi yıl içerisinde altı adet toplantı yapmıştır.

Risk Yönetimi Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

<https://tupras.com.tr/tr/yatirim-kurumsal-yonetim> 



Risk Yönetim Komitesi 2023 yılında;

- Mevcut ve olası risk unsurlarını Kurumsal Risk Yönetimi fonksiyonunun işleyişi çerçevesinde gözden geçirmiş ve geliştirilmesi için önerilerde bulunmuş,
- Şirkette tutulacak ve yönetilecek, paylaşılabilecek veya tamamen ortadan kaldırılacak riskleri tespit etmiş,
- Şirket'in kârlılığını ve operasyonlarının etkinliğini artırabilecek fırsatların belirlenmesi, tespit edilen fırsatlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmasını sağlamış, olası risk ve fırsatların gözetilerek Şirket stratejisinin doğru belirlenmesi konusunda Yönetim Kurulu'na destek olmuş,
- SPK'nın VII-128.9 Sayılı Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükler kapsamında Şirket'in bilgi sistemleri uygulamalarına ilişkin çalışmaları değerlendirmiş,
- Risk yönetim sistemlerinin yılda en az bir defa gözden geçirilmesi ve risklerin yönetim sorumluluğunu üstlenen ilgili bölümlerdeki uygulamaların, komite kararlarına uygun gerçekleştirilmesinin gözetimini sağlamıştır.

PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik tarafından hazırlanan 8 Şubat 2023 tarihli raporda, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin riskin erken saptanması sistemi ve Risk Yönetim Komitesi'nin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

Yürütme Komitesi ve Çalışma Esasları

Yönetim Kurulu ile idari yapı arasında etkin koordinasyonun sağlanması suretiyle Yönetim Kurulu'nun etkinliğinin artırılması, stratejik hedeflerine uygun alanlarda yatırım ve iş geliştirme konularında etkinliğin sağlanması amaçlarıyla Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere Yürütme Komitesi kurulmuştur. Bu komitenin amacı Yönetim Kurulu'nun istenen sıklıkta ve zamanda toplanamaması nedeniyle, Şirket ve içinde bulunduğu sektördeki gelişmelerin daha yakından takip edilerek gerektiğinde Yönetim Kurulu'nu bilgilendirmek; Şirket idari yapısı ile Yönetim Kurulu arasında koordinasyonu sağlamak; Şirket için uygun stratejiler geliştirmek ve faaliyetlerin etkinliği için öneriler sunmaktır. Yürütme Komitesi yıl içerisinde on iki toplantı gerçekleştirmiştir.

Yürütme Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

<https://tupras.com.tr/tr/yatirim-kurumsal-yonetim>

Yürütme Komitesi 2023 yılında;

- Şirket faaliyetlerinin Yönetim Kurulu kararlarına ve iş planlarına uygun şekilde yürütüldüğünü kontrol etmiş, pandemi döneminde Şirket Yönetiminin iş planlarına uyumunu ve sapmalara yönelik bilgileri düzenli gözetmiş,
- Şirketin faaliyet gösterdiği sektördeki ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmiş, stratejileri belirlemiş ve sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek tehdit ve fırsatlar konusunda Şirket Yönetimini yönlendirmiş,
- Şirketin stratejik hedeflerine ulaşabilmesini sağlayacak büyüme imkânlarını takip etmiş,
- Şirket iş programının oluşturulması, dış ortamdaki gelişmelere göre gerekli revizyonların yapılması ve iş programının performans ölçütü olarak kullanılmasını sağlayacak sistemin işlerliğini gözetmiş,
- Şirket'in finansman imkânlarının çeşitlendirilmesine yönelik çalışmaları gözetmiş,
- Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip etmiştir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

317

FİNANSAL BİLGİLER

1 Ocak- 31 Aralık 2023 Hesap
Dönemine Ait Konsolide Finansal

Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU



BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde kabul edilen ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Bağımsızlık Standartları Dahil) ("Etik Kurallar") ile Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatında ve ilgili diğer mevzuatta konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili olarak yer alan etik ilkelere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.



3. Kilit Denetim Konuları (Devamı)

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardının Uygulanması	
Grup, ilişikteki 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarını TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardını uygulayarak hazırlamıştır. TMS 29’a göre 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal tablolar 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücüne göre yeniden düzenlenmelidir. TMS 29’un uygulanması, Grup’un 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarında yer alan birçok kalemden önemli değişikliklere neden olmaktadır. TMS 29 uygulaması konsolide finansal tablolarda yaygın ve tutarsal olarak önemli etkiye sahiptir. Bununla birlikte, söz konusu uygulamanın denetimini gerçekleştirmek için harcanan ilave denetim eforu da göz önünde bulundurulduğunda, TMS 29’un uygulanması tarafımızca kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir. Grup’un TMS 29 standardının uygulamasına ilişkin muhasebe politikaları ve ilgili açıklamalar Not 2.1.1’de yer almaktadır.	Denetimimiz sırasında, TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardının uygulanmasına ilişkin aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: • TMS 29 standardının uygulamasına ilişkin sürecin ve Grup yönetimi tarafından tasarlanan kontrollerin anlaşılması ve değerlendirilmesi, • Grup yönetimi tarafından yapılan parasal ve parasal olmayan kalemlerin ayrımının TMS 29’a uygun olarak yapıldığının kontrol edilmesi, • Parasal olmayan kalemlerin detay listeleri temin edilerek, tarihi maliyet ve satın alım tarihlerinin, destekleyici belgelerle karşılaştırılarak doğru bir şekilde hesaplamaya dahil edildiğinin örneklem yoluyla test edilmesi, • Hesaplamalarda kullanılan endeks katsayılarının, TÜİK tarafından yayınlanan Türkiye’deki Tüketici Fiyat Endeksi’nden elde edilen katsayılar ile karşılaştırılarak kontrol edilmesi, • Enflasyon etkileri ile yeniden düzenlenen parasal olmayan kalemlerin, gelir tablosunun ve nakit akış tablosunun matematiksel doğruluğunun test edilmesi, • TMS 29’un uygulanmasının konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlarda yer alan açıklamalarının TFRS’lere göre yeterliliğinin değerlendirilmesi.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ’TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ’TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ’TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ’TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ’TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ’TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

3. Kilit Denetim Konuları (Devamı)

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Yeniden değerlendirme modeli ile muhasebeleştirilen arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değeri	
Not 2.3'de detayları açıklandığı üzere, Grup, maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan arsa ve arazileri 31 Mart 2019 tarihinden itibaren yeniden değerlendirme modeline göre muhasebeleştirmeye başlamıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup piyasa koşullarında oluşan değişimleri yansıtmak amacıyla arsa ve arazileri yeniden değerlendirme çalışması gerçekleştirmiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla bağımsız gayrimenkul değerlendirme kuruluşunun yaptığı değerlemeler sonucunda söz konusu arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değer toplamı 25.849.849 bin TL olarak tespit edilmiş ve 309.453 bin TL tutarındaki 2023 yılına ait yeniden değerlendirme artışı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu maddi duran varlık grubu içerisinde yer alan arsa ve arazilerin, Grup yönetimi tarafından benimsenmiş olan muhasebe politikası, detayları Not 2.3'te de anlatıldığı üzere, "yeniden değerlendirme" modeli olup, bu varlıkların gerçeğe uygun değerleri Sermaye Piyasası Kurulu ('SPK') tarafından akredite edilmiş bir bağımsız değerlendirme kuruluşu tarafından tespit edilmekte ve Grup yönetiminin değerlendirmeleri sonrasında finansal durum tablosunda taşınan gerçeğe uygun değer olarak esas alınmaktadır. Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerleri, kullanılan değerlendirme yöntemine ve değerlendirme modelindeki girdi ve varsayımlara bağlıdır. Gerçeğe uygun değerler; piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu ve coğrafi konumu gibi faktörlerden doğrudan etkilenebilmektedir. Arsa ve arazilerin konsolide finansal tablolar içerisindeki tutarsal önemi ve gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde emsal karşılaştırma (piyasa değer) yönteminin kullanılması ve bu yöntemin gerçeğe uygun değer tespiti sırasında değişimlere yol açabilecek varsayımlara dayalı girdiler içermesi sebepleriyle arsa ve arazilerin yeniden değerlendirme modeli ile muhasebeleştirilmesi kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Denetimimiz sırasında, arsa ve arazilerin yeniden değerlendirme yöntemiyle muhasebeleştirilmesi ile ilgili uyguladığımız denetim prosedürleri aşağıda özetlenmiştir: - Grup'un atamış olduğu değerlendirme çalışmasını yapan bağımsız gayrimenkul değerlendirme kuruluşunun yetkinliğinin, kabiliyetinin ve tarafsızlığının BDS 500 uyarınca değerlendirilmesi, - Arsa ve arazilerin tamamının değerlemeye tabi tutulup tutulmadığının, muhasebe kayıtlarıyla değerlendirme raporlarının karşılaştırılarak kontrol edilmesi, - Arsa ve arazilerin tapu kayıtlarının ve sahiplik oranlarının örneklem yöntemiyle test edilmesi, - Ayrıca, SPK gayrimenkul değerlendirme akreditasyonu ve lisansına sahip bir bağımsız gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafımızca denetime destek amaçlı 'Denetçi Uzmanı' olarak atanmıştır. Denetçi uzmanı desteğiyle aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: o Raporlarda yer alan arsa ve arazilere ilişkin lokasyon, malik ve metrekare bilgilerinin tapu kayıtları ile karşılaştırılması, o Taşınmazların niteliğinin değerlendirilmesi, o Değerlemede kullanılan emsal karşılaştırma yönteminin ilgili arsa ve araziler için uygunluğunun değerlendirilmesi, o Emsal karşılaştırma yönteminde değerleri hesaplamaya konu edilen arsa ve arazilerin Grup'un arsa ve arazileriyle benzer niteliklerde olup olmadığının değerlendirilmesi, o Temel çerçevelere uygun olarak raporların hazırlanıp hazırlanmadığının kontrol edilmesi. - Değerleme raporlarındaki gerçeğe uygun değerlerin, dipnotlar ile karşılaştırılması, dipnotlarda ve konsolide finansal tablolarda yer alan tutarların değerlendirme raporları ile tutarlılığı ve dipnot açıklamalarının TFRS'ler açısından yeterli olup olmadığının değerlendirilmesi.



3. Kilit Denetim Konuları (Devamı)

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği	
31 Aralık 2023 itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında 7.625.022 bin TL tutarında yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Grup'un ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.3 ve Not 26'da açıklanmıştır. Yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminlerine dayanan, vergilendirilebilir kar varsayımlarını da içeren, iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibarıyla uzmanlık gerektirmesinden ve Grup'un konsolide finansal tabloları açısından da önemli tutarda olmasından dolayı 'yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Denetimimiz sırasında, yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği ile ilgili aşağıda özetlenen denetim prosedürler yapılmıştır: - Söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının ve bu varlıklara temel teşkil eden geçici farklarının ve yatırım teşviklerinin kapsamlarının anlaşılmasına ilişkin Grup yönetimi ile toplantılar düzenlenerek bilgiler edinilmesi, - Kurumlar vergisi hesaplaması ve yatırım teşvik uygulamalarının vergi uzmanlarımızın da dahil edilerek değerlendirilmesi, - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığını belirleyen iş modelinin ve önemli yönetim tahminlerinin aşağıdaki hususların da dikkate alınarak incelenmesi: o İlgili iş modelinin matematiksel doğruluğunun kontrol edilmesi, o Kullanılan satış tonaj ve fiyat varsayımlarının geçmiş yıl performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılması, o İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kur tahminlerinin, onaylı bütçe/uzun vadeli planlarda yer alan kur tahminleri ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılması, o Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık testlerinin kontrol edilmesi. - Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğunun kontrol edilmesi.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, tehditleri ortadan kaldırmak amacıyla atılan adımlar ile alınan önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.

3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 4 Mart 2024 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Cihan Harman, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 4 Mart 2024



	SAYFA	
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	324	GENEL KURUL
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	327	
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	328	TÜPRAŞ HAKKINDA
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	330	
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR	331 - 399	
NOT 1 Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu	331	TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER
NOT 2 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar	333	
NOT 3 İşletme birleşmeleri	351	
NOT 4 Bölümlere göre raporlama	352	TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER
NOT 5 Nakit ve nakit benzerleri	354	
NOT 6 Finansal yatırımlar	355	
NOT 7 Borçlanmalar	356	TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER
NOT 8 Ticari alacaklar ve borçlar	361	
NOT 9 Stoklar	362	
NOT 10 Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	363	
NOT 11 Maddi duran varlıklar	364	TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER
NOT 12 Diğer maddi olmayan duran varlıklar	367	
NOT 13 Peşin ödenmiş giderler	368	
NOT 14 Diğer varlıklar ve yükümlülükler	368	TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER
NOT 15 Karşılıklar	370	
NOT 16 Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	373	
NOT 17 Diğer Borçlar	373	TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER
NOT 18 Türev araçlar	374	
NOT 19 Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler	376	
NOT 20 Özkaynaklar	377	TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER
NOT 21 Hasılat ve satışların maliyeti	379	
NOT 22 Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri	379	
NOT 23 Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)	381	TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER
NOT 24 Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	381	
NOT 25 Finansman gelirleri/(giderleri)	382	
NOT 26 Vergi varlık ve yükümlülükleri	382	TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI
NOT 27 Pay başına kazanç (zarar)	385	
NOT 28 İlişkili taraf açıklamaları	386	
NOT 29 Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi	389	
NOT 30 Devlet teşvik ve yardımları	399	
NOT 31 Bilanço tarihinden sonraki olaylar	399	

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Dönen varlıklar		201.149.421	197.509.966
Nakit ve nakit benzerleri	5	97.321.744	78.489.840
Finansal yatırımlar	6	701.824	3.518.193
Ticari alacaklar	8	40.439.432	35.290.273
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8, 28	6.530.348	5.252.750
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		33.909.084	30.037.523
Diğer alacaklar		127.632	66.934
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		127.632	66.934
Türev araçlar	18	2.064.355	5.926.936
Stoklar	9	44.464.007	59.452.710
Peşin ödenmiş giderler	13	1.278.124	1.433.309
Diğer dönen varlıklar	14	14.752.303	13.331.771
Duran varlıklar		165.644.252	150.190.516
Finansal yatırımlar		349.430	130.334
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	8.293.884	7.571.139
Maddi duran varlıklar	11	133.839.201	128.588.094
Kullanım hakkı varlıkları		692.540	670.850
Maddi olmayan duran varlıklar		4.255.217	2.808.805
Şerefiye		2.150	2.045
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	12	4.253.067	2.806.760
Türev araçlar	18	36.926	94.000
Peşin ödenmiş giderler	13	1.814.657	1.119.227
Ertelenmiş vergi varlığı	26	6.465.989	706.494
Diğer duran varlıklar	14	9.896.408	8.501.573
Toplam varlıklar		366.793.673	347.700.482

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.**31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Kaynaklar	Notlar	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden geçmiş	denetimden geçmiş
Kısa vadeli yükümlülükler		155.270.974	130.003.677
Kısa vadeli borçlanmalar	7	2.357.601	1.422.514
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	7	27.610.435	18.341.159
Ticari borçlar	8	97.956.168	86.838.700
İlişkili taraflara ticari borçlar	8, 28	985.054	1.905.469
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		96.971.114	84.933.231
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	16	797.190	688.169
Diğer borçlar	17	492.666	432.356
İlişkili taraflara diğer borçlar	17, 28	363.736	279.852
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		128.930	152.504
Türev araçlar	18	532.712	1.638.686
Ertelenmiş gelirler		156.225	191.547
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	26	1.353.491	1.574.002
Kısa vadeli karşılıklar	15	1.226.423	874.167
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		59.999	78.439
Diğer kısa vadeli karşılıklar		1.166.424	795.728
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	14	22.788.063	18.002.377
Uzun vadeli yükümlülükler		8.581.932	38.284.238
Uzun vadeli borçlanmalar	7	5.358.081	35.054.547
Uzun vadeli karşılıklar	15	2.074.068	1.960.989
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		2.074.068	1.960.989
Ertelenmiş gelirler		13.762	5.271
Türev araçlar	18	469.247	491.353
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	26	655.110	770.900
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		11.664	1.178
Toplam yükümlülükler		163.852.906	168.287.915

**GENEL KURUL****TÜPRAŞ HAKKINDA****TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER****TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER****TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER****TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER****TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER****TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER****TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER****TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER****TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI****FİNANSAL BİLGİLER****EKLER**

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Özkaynaklar		202.940.767	179.412.567
Ödenmiş sermaye	20	1.926.796	275.257
Sermaye düzeltme farkları	20	24.621.222	25.833.444
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		132.333	(394.444)
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		(314.620)	(492.579)
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları)		114.788	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(429.408)	(492.579)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar		446.953	98.135
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		2.136.111	(886.588)
Yabancı para çevrim farkları		359.397	178.362
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		771.914	(1.790.814)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		771.914	(1.790.814)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar		1.004.800	725.864
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	20	6.401.291	2.978.503
Geçmiş yıllar kârları veya zararları		111.968.164	88.764.593
Net dönem kârı veya zararı		53.577.336	61.313.713
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		200.763.253	177.884.478
Kontrol gücü olmayan paylar		2.177.514	1.528.089
Toplam kaynaklar		366.793.673	347.700.482

31 Aralık 2023 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 4 Mart 2024 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022
	Notlar		
Hasılat	21	686.528.507	916.751.060
Satışların maliyeti	21	(576.796.119)	(803.671.342)
Brüt kâr (zarar)		109.732.388	113.079.718
Genel yönetim giderleri	22	(12.860.091)	(8.653.399)
Pazarlama giderleri	22	(6.415.821)	(7.291.676)
Araştırma ve geliştirme giderleri	22	(279.964)	(214.081)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	12.764.857	8.892.140
Esas faaliyetlerden diğer giderler	23	(29.313.595)	(29.559.912)
Esas faaliyet kârı (zararı)		73.627.774	76.252.790
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	24	82.225	(7.548.033)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	10	1.051.484	(15.540)
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)		74.761.483	68.689.217
Finansman gelirleri	25	19.809.187	13.727.260
Finansman giderleri	25	(25.002.978)	(27.187.983)
Parasal Kayıp/Kazanç		(11.747.334)	13.279.702
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)		57.820.358	68.508.196
Sürdürülen faaliyetler vergi geliri (gideri)		(3.948.197)	(6.962.959)
Dönem vergi geliri (gideri)		(10.969.370)	(5.349.170)
Ertelenmiş vergi geliri (gideri)	26	7.021.173	(1.613.789)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)		53.872.161	61.545.237
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		529.903	(399.005)
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları (azalışları)		138.446	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		44.088	(616.144)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		348.818	98.135
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	10	7.397	(50.408)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları)	10	341.421	148.543
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(1.449)	119.004
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(1.449)	119.004
Kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		3.148.143	10.075.271
Yurtdışındaki işletmelerin çevrimine ilişkin yabancı para çevrim farkları		181.035	(215.549)
Yurtdışındaki işletmelerin çevrimine ilişkin yabancı para çevrim farklarından kazançlar (kayıpları)		181.035	(215.549)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr veya zararda sınıflandırılacak paylar		278.936	201.596
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)	10	278.936	201.596
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		3.185.341	12.735.728
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		3.185.341	12.735.728
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(497.169)	(2.646.504)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	26	(497.169)	(2.646.504)
Diğer kapsamlı gelir (gider)		3.678.046	9.676.266
Toplam kapsamlı gelir (gider)		57.550.207	71.221.503
Dönem kârının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		294.825	231.524
Ana ortaklık payları		53.577.336	61.313.713
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı		423.395	293.676
Kontrol gücü olmayan paylar		57.126.812	70.927.827
Ana ortaklık payları			
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)		36,71	42,01
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (zarar) (kr.)	27		

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

327

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					
	Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)					
	Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar					
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		Yabancı para çevrim farkları
Bağımsız denetimden geçmiş						
1 Ocak 2022	275.257	25.833.444	-	-	-	393.911
Kâr payları	-	-	-	-	-	-
- Dönem kârı (zararı)	-	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(492.579)	98.135	(215.549)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(492.579)	98.135	(215.549)
31 Aralık 2022	275.257	25.833.444	-	(492.579)	98.135	178.362
Bağımsız denetimden geçmiş						
1 Ocak 2023	275.257	25.833.444	-	(492.579)	98.135	178.362
Transferler	-	-	-	-	-	-
Sermaye arttırımı	1.651.539	(1.212.222)	-	-	-	-
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-
Kâr payları	-	-	-	-	-	-
- Dönem kârı (zararı)	-	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	114.788	63.171	348.818	181.035
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	114.788	63.171	348.818	181.035
31 Aralık 2023	1.926.796	24.621.222	114.788	(429.408)	446.953	359.397



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		Birikmiş kârlar						
Riskten korunma kazançları (kayıpları)								
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar	Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kârları veya zararları	Net dönem kârı veya zararları	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar	
(11.813.325)	524.268	2.978.503	88.764.593	-	106.956.651	1.303.093	108.259.744	
-	-	-	-	-	-	(68.681)	(68.681)	
-	-	-	-	61.313.713	61.313.713	231.524	61.545.237	
10.022.511	201.596	-	-	-	9.614.114	62.152	9.676.266	
10.022.511	201.596	-	-	61.313.713	70.927.827	293.676	71.221.503	
(1.790.814)	725.864	2.978.503	88.764.593	61.313.713	177.884.478	1.528.089	179.412.567	
(1.790.814)	725.864	2.978.503	88.764.593	61.313.713	177.884.478	1.528.089	179.412.567	
-	-	-	61.313.713	(61.313.713)	-	-	-	
-	-	-	(439.317)	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	226.030	226.030	
-	-	3.422.788	(37.670.825)	-	(34.248.037)	-	(34.248.037)	
-	-	-	-	53.577.336	53.577.336	294.825	53.872.161	
2.562.728	278.936	-	-	-	3.549.476	128.570	3.678.046	
2.562.728	278.936	-	-	53.577.336	57.126.812	423.395	57.550.207	
771.914	1.004.800	6.401.291	111.968.164	53.577.336	200.763.253	2.177.514	202.940.767	

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		85.276.324	82.493.808
Dönem kârı (zararı)		53.872.161	61.545.237
Dönem net kârı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		15.383.612	50.944.314
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	11, 12	6.063.534	6.281.617
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		(625.306)	771.660
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	9	(625.306)	771.660
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	15	3.803.687	1.923.544
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	25	(7.432.119)	3.883.958
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		4.830.827	2.864.840
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		(6.833.822)	34.238.677
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış kârları ile ilgili düzeltmeler	10	(1.051.484)	15.540
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler		3.948.197	6.962.958
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	24	(74.437)	40.163
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	25	8.226.193	5.344.328
Kâr (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		(730.339)	764.102
Parasal Kayıp/Kazanç		5.258.681	(12.147.073)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		26.585.016	(25.948.342)
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(5.297.596)	4.040.596
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(3.647.893)	(3.636.957)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		3.919.655	4.448.416
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		15.614.009	4.168.827
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		11.443.128	(33.498.727)
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		5.681.793	5.980.244
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		(1.128.080)	(7.450.741)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		95.840.789	86.541.209
Vergi iadeleri (ödemeleri)		(8.767.882)	(3.086.974)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		(1.796.583)	(960.427)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(9.549.350)	(7.567.821)
Alınan temettüler		795.019	529.080
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		9.411	1.015.614
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(12.393.820)	(5.298.390)
Başka işletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları		(784.114)	(295.932)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		2.824.154	(3.518.193)
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		(34.774.711)	(38.282.848)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	7	9.155.207	34.002.112
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	7	(19.031.619)	(47.434.012)
Türev araçlardan nakit girişleri		4.283.301	4.933.982
Türev araçlardan nakit çıkışları		(149.098)	(26.137.213)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	7	(77.415)	(160.915)
Ödenen temettüler		(34.247.534)	(68.681)
Ödenen faiz		(4.813.882)	(6.736.372)
Alınan faiz		10.106.329	3.318.251
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		40.952.263	36.643.139
Nakit ve nakit benzerleri üzerindeki enflasyon etkisi		(30.121.782)	(25.091.686)
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		7.131.106	10.769.746
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		17.961.587	22.321.199
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		68.078.625	45.757.426
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	5	86.040.212	68.078.625

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafine sektörü, petrol ürünleri ticaret ve taşımacılığı, elektrik üretimi ve tedarigi altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 20):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	46,40
Koç Holding A.Ş.	6,35
Koç Ailesi Üyeleri ve Koç Ailesi Üyeleri tarafından sahip olunan şirketler	0,47
Halka açık kısım	46,78
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Göztepe Tankercilik A.Ş. ("Göztepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kuruçeşme Tankercilik A.Ş. ("Kuruçeşme")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Balat Tankercilik A.Ş. ("Balat")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Florya Tankercilik A.Ş. ("Florya")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tarabya Tankercilik A.Ş. ("Tarabya")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı
Tupras Trading Ltd. ("Tupras Trading")	İngiltere	Ham petrol ve petrol ürünleri ticareti
Entek Elektrik Üretimi A.Ş. ("Entek")	Türkiye	Elektrik ve buhar üretimi ve ticareti
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat İhracat ve Toptan Ticaret A.Ş. ("Eltek")	Türkiye	Elektrik ticareti
Menzelet Kılavuzlu Elektrik Üretimi A.Ş. ("Menzelet Kılavuzlu")	Türkiye	Elektrik üretimi ve ticareti
Enspire Enerji Yatırımları ve Hizmetleri A.Ş. ("Enspire")	Türkiye	Elektrik üretim tesisi kurma
Enkar Doğal Enerji Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş. ("Enkar")	Türkiye	Elektrik üretim tesisi kurma
Esinti Enerji Üretim Ticaret ve Sanayi A.Ş. ("Esinti")	Türkiye	Elektrik üretimi ve ticareti
Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. ("Tüpraş Ventures")	Türkiye	Teknoloji ve girişim yatırımları

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ⁽¹⁾	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti ve perakende
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul
WAT Mobilite Çözümleri Teknoloji ve Ticaret A.Ş.	Türkiye	Elektrikli araç şarj istasyonları

⁽¹⁾ 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren dönem içerisinde 6.055'tir (31 Aralık 2022 - 6.043).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

Gülbahar Mahallesi

Büyükdere Caddesi No:101A

Şişli, İstanbul

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS'ler") esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 4 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan "TFRS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen arsa ve araziler, finansal yatırımlar ve türev araçlar dışında, tarihi maliyet esası baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları (Devamı)

Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama

Grup, KGK tarafından 23 Kasım 2023 tarihinde yapılan duyuru ve yayınlanan "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Hakkında Uygulama Rehberi"ne istinaden 31 Aralık 2023 tarihli ve aynı tarihte sona eren yıla ilişkin konsolide finansal tablolarını TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardını uygulayarak hazırlamıştır. Söz konusu standart uyarınca, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tablolar, bu para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünde hazırlanır ve önceki dönem finansal tablolar karşılaştırma amacıyla raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden ifade edilir. Grup bu nedenle, 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarını da 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre sunmuştur.

SPK'nın 28 Aralık 2023 tarih ve 81/1820 sayılı kararı uyarınca, Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan SPK finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ile sermaye piyasası kurumlarının, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verilmiştir.

TMS 29 uyarınca yapılan yeniden düzenlemeler, Türkiye İstatistik Kurumu ("TÜİK") tarafından yayınlanan Türkiye'deki Tüketici Fiyat Endeksi'nden ("TÜFE") elde edilen düzeltme katsayısı kullanılarak yapılmıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tabloların düzeltilmesinde kullanılan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

Tarih	Endeks	Düzeltilme Katsayısı	Üç Yıllık Bileşik Enflasyon Oranı
31 Aralık 2023	1.859,38	1,00000	%268
31 Aralık 2022	1.128,45	1,64773	%156
31 Aralık 2021	686,95	2,70672	%74

Grup'un yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama amacıyla yaptığı düzeltme işleminin ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- TL cinsinden hazırlanmış cari dönem konsolide finansal tablolar, bilanço tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilmekte olup önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar da yine raporlama dönemi sonundaki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir.
- Parasal varlık ve yükümlülükler, hali hazırda, bilanço tarihindeki cari satın alma gücü ile ifade edildiğinden düzeltilmemektedir. Parasal olmayan kalemlerin enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinin, geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleşebilir değeri aştığı durumda, sırasıyla TMS 36 "Varlıklarda Değer Düşüklüğü" ve TMS 2 "Stoklar" hükümleri uygulanmıştır.
- Bilanço tarihindeki cari satın alma gücüyle ifade edilmemiş olan parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ile özkaynak kalemleri, ilgili düzeltme katsayıları kullanılarak düzeltilmiştir.
- Bilançodaki parasal olmayan kalemlerin kapsamlı gelir tablosuna etkisi olanlar dışındaki kapsamlı gelir tablosunda yer alan tüm kalemler, gelir ve gider hesaplarının mali tablolara ilk olarak yansıtıldıkları dönemler üzerinden hesaplanan katsayılar ile endekslenmişlerdir.
- Grup arazi ve arsaları makul değer yöntemiyle muhasebeleştirmekte olup, bu değerlerin özkaynak fonlarındaki etkisi 31 Aralık 2021 tarihli açılış bilançosunda geçmiş yıl kârlarına sınıflandırılmıştır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla arazi ve arsa makul değerinin taşınan endekslenmiş tutarının altında kalması nedeniyle oluşan 7.617.521 bin TL tutarındaki yeniden değerlendirme azalışı yatırım faaliyetlerinden giderler kaleminde muhasebeleştirilmiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla oluşan arazi ve arsaların makul değerinin endeksleme etkisinin üzerinde kalan 114.788 bin TL tutarındaki kısmı özkaynaklar altında maddi duran varlık değer artışı fonu olarak muhasebeleştirilmiştir (Not 2.3, Not 24).
- Enflasyonun Grup'un cari dönemdeki net parasal varlık pozisyonu üzerindeki etkisi, konsolide gelir tablosunda parasal kazanç/kayıp hesabına kaydedilmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ("fonksiyonel para birimi"). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK (TFRS Yorumlama Komitesi) yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

a) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- **TMS 1, Uygulama Bildirimi 2 ve TMS 8'deki dar kapsamlı değişiklikler;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler muhasebe politikası açıklamalarını iyileştirmeyi ve finansal tablo kullanıcılarının muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikleri ayırt etmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.
- **TMS 12, Tek bir işlemde kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergiye ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, şirketler tarafından ilk defa finansal tablolara alındığında vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farkların eşit tutarlarda oluşmasına neden olan işlemler üzerinden ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmelerini gerektirmektedir.
- **TMS 12'de değişiklik, Uluslararası vergi reformu-İkinci Sütun Modeli Kuralları;** Geçici istisna, Aralık 2023 yıl sonu için geçerli olup açıklama gereksinimleri 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren başlayan muhasebe dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilir. Bu değişiklikler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından yayımlanan İkinci Sütun Modeli Kurallarının uygulanması amacıyla yürürlüğe girmiş ya da yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi kanunlarından ortaya çıkan gelir verilerine TMS 12'nin uygulanacağını açıklığa kavuşturmuştur. Bu değişiklikler ayrıca bu tür vergi kanunlarından etkilenen işletmeler için belirli açıklama hükümleri getirmektedir. Bu kapsamdaki ertelenmiş vergiler hakkındaki bilgilerin muhasebeleştirilmeyeceğine ve açıklanmayacağına yönelik istisna ile istisnanın uygulanmış olduğuna yönelik açıklama hükmü değişikliğin yayımlanmasıyla birlikte uygulanır. Bununla birlikte, değişiklikle getirilen belirli açıklama hükümlerinin 31 Aralık 2023 tarihi öncesinde sona eren ara hesap dönemlerinde uygulanması zorunlu değildir.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

b) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar, değişiklikler ve yorumlar:

- **TFRS 17, 'Sigorta Sözleşmeleri';** 1 Ocak 2025 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.
- **TFRS 16, Satış ve geri kiralama işlemleri;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin TFRS 16'daki bir satış ve geri kiralama işlemini işlem tarihinden sonra nasıl muhasebeleştirildiğini açıklayan satış ve geri kiralama hükümlerini içerir. Kira ödemelerinin bir kısmı veya tamamı bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemelerinden oluşan satış ve geri kiralama işlemlerinin etkilenmesi muhtemeldir.
- **TMS 1, Sözleşme koşulları olan uzun vadeli yükümlülüklerle ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin raporlama döneminden sonraki on iki ay içinde uyması gereken koşulların bir yükümlülüğün sınıflandırmasını nasıl etkilediğine açıklık getirmektedir. Değişiklikler aynı zamanda işletmenin bu koşullara tabi yükümlülüklerle ilgili sağladığı bilgilerin iyileştirilmesini de amaçlamaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

b) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar, değişiklikler ve yorumlar (Devamı):

- **TMS 7 ve TFRS 7'deki tedarikçi finansman anlaşmalarına ilişkin değişiklikler;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler tedarikçi finansman anlaşmalarının ve işletmelerin yükümlülükleri, nakit akışları ve likidite risklerinin üzerindeki etkilerine dair şeffaflığı arttırmak için açıklama yapılmasını gerektirir. Açıklama gereklilikleri, UMSK (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu)'nun, yatırımcıların, bazı şirketlerin tedarikçi finansmanı anlaşmalarının yeterince açık olmadığı ve yatırımcıların analizini engellediği yönündeki endişelerine verdiği yanıttır.
- **TSRS 1, "Sürdürülebilirlikle ilgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler"** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, bir şirketin değer zinciri içerisindeki sürdürülebilirlikle ilgili maruz kaldığı tüm ciddi riskler ve fırsatların açıklanmasına yönelik temel çerçeveyi içerir.
- **TSRS 2, "İklimle ilgili açıklamalar";** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, şirketlerin iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında açıklama gerekliliklerini belirleme konusundaki ilk standarttır.

Bununla birlikte, KGK'nın 29 Aralık 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Kurul Kararında belirli işletmelerin 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tabi olacağı açıklanmıştır. 5 Ocak 2024 tarihli "Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul Kararı" kapsamında sürdürülebilirlik raporlamasına tabi olacak işletmelerin belirlenmesi amacıyla sürdürülebilirlik uygulaması kapsamına giren işletmeler sayılmaktadır.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıkların ve iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda Grup'un yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları ve iş ortaklıkları, ABD Doları fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlamaktadır, varlık ve yükümlülükler konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları ve TMS 29 uyarınca gelir tablolarının endekslenmesi sonucu ortaya çıkan endeks etkileri diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

a) 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.

b) 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98
Göztepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Kuruçeşme	79,98	79,98	79,98	79,98
Balat ^(*)	79,98	79,98	-	-
Florya ^(*)	79,98	79,98	-	-
Tarabya ^(*)	79,98	79,98	-	-
Körfez	100,00	100,00	100,00	100,00
Tupras Trading	100,00	100,00	100,00	100,00
Entek	99,23	99,23	99,23	99,23
Eltek	99,23	99,23	99,23	99,23
Menzelet Kılavuzlu	99,23	99,23	99,23	99,23
Süloğlu ^(*)	-	-	99,23	99,23
Enspire	99,23	99,23	99,23	99,23
Enkar ^(*)	99,23	99,23	-	-
Esinti ^(*)	86,92	84,84	-	-
Tüpraş Ventures	100,00	100,00	100,00	100,00

^(*) Süloğlu Elektrik Üretimi A.Ş.'nin Entek Elektrik Üretimi A.Ş. ile birleşmesi 10 Kasım 2023 tarihinde tescil edilmiştir.

^(*) Balat Tankercilik A.Ş. 04 Ekim 2023 tarihinde, Florya Tankercilik A.Ş ve Tarabya Tankercilik A.Ş ise 21 Aralık 2023 tarihinde kurulmuştur. Enkar Doğal Enerji Üretim A.Ş., Entek Elektrik Üretim A.Ş. tarafından 7 Kasım 2023 tarihinde satın alınmıştır. Esinti hisselerinin %75'ini Grup'un bağlı ortaklığı olan Entek; %25'ini Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iş ortaklığı Opet 7 Kasım 2023 tarihinde satın almıştır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kâr veya zarar tablosuna yansıtılır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)

Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlenen iş ortaklıkları

Opet	50,00	41,67	50,00	41,67
Opet International Limited ⁽¹⁾	50,00	41,67	50,00	41,67
Opet Trade B.V. ⁽²⁾	50,00	41,67	50,00	41,67
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	50,00	41,67	50,00	41,67
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. ⁽⁵⁾	50,00	41,67	50,00	41,67
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽⁶⁾	25,00	20,84	25,00	20,84
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽⁷⁾	25,00	20,84	25,00	20,84
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. ⁽⁸⁾	25,00	20,84	25,00	20,84
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş. ⁽⁹⁾	16,65	13,88	16,65	13,88
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş. ⁽¹⁰⁾	25,00	20,84	25,00	20,84
WAT Mobilite Çözümleri Teknoloji ve Ticaret A.Ş. ⁽¹¹⁾	12,00	10,00	12,00	10,00

⁽¹⁾ İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınarak muhasebeleştirilmektedir.

⁽²⁾ İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

⁽³⁾ 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

d) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal tablolarda 'kontrol gücü olmayan paylar' olarak gösterilmektedir.

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

Grup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler, bankalarda tutulan mevduatları, vadeleri 3 ay veya daha kısa olan diğer likit yatırımları ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğince bankalarda tutulan gelir payı tutarlarını içerir (Not 5). Konsolide nakit akış raporlamasında kullanılan nakit ve nakit benzerleri, tahakkuk eden faiz geliri ve bloke mevduatlar hariç 3 aydan kısa vadeli nakit ve nakit benzerlerini içermektedir. Grup'un nakit ve nakit benzerleri kredi riski modeli içerisinde değerlendirilmekte ve beklenen bir kredi riski bulunmadığından konsolide bilançoya maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır. Grup'un nakit ve nakit benzerleri kredi riski modeli içerisinde değerlendirilmekte ve beklenen kredi zarar tutarının konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Ticari alacaklar

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir. Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalır, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlerle yansıtılır (Not 8).

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin kredi zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir. Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Grup, alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Faktoring işlemine konu olan ticari alacakların faktör edilme (satış) tarihleri ile vadeleri arasındaki sürenin önemsiz olması sebebiyle, söz konusu ticari alacaklara ilişkin iş modeli değiştirilmemiş olup itfa edilmiş maliyeti üzerinden muhasebeleştirilmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ticari borçlar

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olmayan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan türev araçları, vadeli döviz alım-satım ve vadeli mal alım-satım işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 18).

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kapsamlı gelir tablosunda nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir/gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen türev araçlar, vadeli mal alım-satım işlemlerini, vadeli faiz oranı takası işlemlerini ve çapraz döviz takası işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerinin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 18).

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kâr/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem kârında kâr veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kâr veya zarar olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır. Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Grup'un varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Grup'un finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Grup'un varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Grup'un varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak konsolide finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 28).

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenmemektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 9).

Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da endekslenmiş elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi duran varlıklar

Arsa ve araziler gerçeğe uygun değerleri ile diğer maddi duran varlıklar ise endekslenmiş elde etme maliyetinden endekslenmiş birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 11).

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-35 yıl
Taşıt araçları	4-20 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanına tabi değildir. Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların satışında ilgili yeniden değerlendirme fonu "Geçmiş yıl kâr/(zararı)" hesabına transfer edilir. Grup'a ait arazi ve arsaların gerçeğe uygun değerinin tespitinde "Emsal Karşılaştırma Yöntemi" kullanılmıştır. Maddi duran varlıklarda, söz konusu yeniden değerlendirme sonucu meydana gelen artışlar, bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları) hesabına ertelenmiş vergi etkisi netlendikten sonra kaydedilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları, geliştirme giderlerini ve diğer maddi olmayan duran varlıkları içermektedir (Not 12).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, endekslenmiş iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Araştırma ve Geliştirme Giderleri kısmında açıklanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleşebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanı tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

Borçlanma maliyeti

Borçlanmalar alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınır. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlenir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Kiralamalar

a) Grup - kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan bir varlık içermesi (bir varlığın sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanması),
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakınına temsil etmesi (tedarikçinin kullanım süresi boyunca varlığı ikame etme yönünde aslı bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir),
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakınına elde etme hakkının olması,



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlardan herhangi birinin varlığı halinde sahip olmaktadır:
 - a) Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağını yönetme ve değiştirebilme hakkına sahip olması veya
 - b) Varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması:
 - i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) hakkına sahip olması ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
 - ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, yukarıda yer alan söz konusu değerlendirmeler sonrasında, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını maliyeti üzerinden ölçer. Kullanım hakkı varlığının endekslenmiş maliyeti aşağıdakileri içerir:

- a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- c) Grup tarafından katlanılan başlangıçtaki tüm doğrudan maliyetler ve
- d) dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- a) birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- b) kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortisman tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımni faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımni faiz oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Alternatif borçlanma oranı, Grup şirketlerinin kontrat tarihlerindeki borçlanma oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

- a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan kira ödemeleri,
- c) Kiralama süresinin kiracının kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- Defter değerini, varsa yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtır.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesirse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir. Cari dönemde yapılan değerlendirmeler sonucunda, uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının kiralama süresine dahil edilmesi nedeniyle oluşan kiralama yükümlülüğü veya varlık kullanım hakkı bulunmamaktadır.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştuğu dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir. Makul ölçüde benzer özelliklere sahip kiralamalardan oluşan bir portföye (benzer bir ekonomik ortamdaki benzer bir varlık sınıfı için geri kalan kiralama süresi benzer olan kiralamalar gibi) tek bir iskonto oranı uygulanmıştır.

b) Grup - kiralayan olarak

Grup'un kiralayan olarak kiralamalarının tamamı faaliyet kiralamasıdır. Faaliyet kiralamalarında, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların olduğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 26).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19, "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç/kayıpları oluşturmaktadır.

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı uyarınca aktüeryal kazanç/kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte iken; söz konusu aktüeryal kazanç/kayıpların diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

b) Tanımlanan katkı planları

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

c) İzin hakları

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

d) Kıdeme teşvik primi karşılığı

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 15).

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından açıklanan döviz kurları kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirilmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışı akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 19).

Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kâr dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş kârlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kâr hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kâr hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bölgelere göre raporlama

Grup'un faaliyet alanı olarak belirlenen rafinaj ve elektrik sektörleri için hazırlanmış olduğu bölüm raporlaması konsolide finansal tablolarda sunulmuştur (Not 4).

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, olduğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir (Not 30).

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katılanın satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edilen payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinde ayrılabilecek özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edilen payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır.

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.5. Önemli muhasebe politikaları değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) Ertelenmiş vergi varlığı:

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kâr tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 26).

b) Nakit akış riskinden korunma işlemleri:

Not 29'da açıklandığı üzere, Grup, 23.586 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan etkinlik testinin olumlu çıkması neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaya devam etmektedir. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarlarına ve fiyatlarına ilişkin önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

c) Faydalı ömür:

Maddi duran varlıklar ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3'de açıklanmıştır.

d) Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerlemesi:

Grup, arsa ve arazilerini gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirmekte olup bu varlıkların yeniden değerlendirilmiş tutarları Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız değerlendirme kuruluşu tarafından tespit edilmekte ve finansal durum tablosunda taşınan değer olarak esas alınmaktadır. Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan değerlendirme yöntemi, piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu, coğrafi konumu ve emsal bedel gibi önemli varsayımlar kullanılmaktadır (Not 11).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

3. İşletme birleşmeleri

Grup'un bağlı ortaklığı olan Entek ve Süloğlu birleşmesi ise 10 Kasım 2023 tarihinde tescil edilmiştir. Enkar hisselerinin %100'ünü Grup'un bağlı ortaklığı olan Entek 7 Kasım 2023 tarihinde satın almıştır. Esinti hisselerinin %75'ini Grup'un bağlı ortaklığı olan Entek; %25'ini Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iş ortaklığı Opet 7 Kasım 2023 tarihinde satın almıştır. Tüpraş ilgili tarihten itibaren tam konsolidasyon yöntemiyle konsolide etmeye başlamıştır.

Satın alma bedeli, iktisap edilen varlık ve yükümlülüklerin TFRS 3 kapsamında kullanılan gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	7 Kasım 2023 ⁽¹⁾
Nakit ve nakit benzerleri	309.544
Ticari alacaklar	7.912
Diğer alacaklar	294
Diğer dönen varlıklar	5.077
Maddi duran varlıklar (Not 11)	1.244.791
Maddi olmayan duran varlıklar (Not 12)	1.304.683
Banka kredileri (Not 7)	(598.513)
Ticari borçlar ve diğer borçlar	(43.645)
Diğer yükümlülükler	(4.876)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü (Not 26)	(647.270)
Toplam tanımlanabilir net varlıkların değeri (%100)	1.577.996
Grup'un payı	1.165.852
Şerefiye	(2.681)
Toplam satın alma bedeli	1.163.171
⁽¹⁾ 7 Kasım 2023 tarihli satın alma bedeli, iktisap edilen varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri 31 Aralık 2023 tarihli satın alma gücüne göre ifade edilmiştir.	
Satın alımdan kaynaklanan nakit çıkışının detayı aşağıdaki gibidir:	
Toplam satın alma bedeli - nakit	1.093.657
Nakit ve nakit benzerleri - iktisap edilen	(309.544)
Satın almadan kaynaklanan nakit çıkışı (net)	784.114



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

4. Bölümlere göre raporlama

Grup yönetimi Grup'un risk ve getirilerinin enerji sektöründeki gelişmelerden etkilendiğini dikkate alarak faaliyet bölümlerine ilişkin raporlama formatı olarak endüstriyel bölümleri kullanma kararı almıştır. Grup yönetimi, Grup'un faaliyet alanının rafinaj ve Entek hisselerinin satın alım tarihinden itibaren elektrik sektörleri olmasından dolayı, Grup'un bu iki sektörün oluşturduğu endüstriyel bölümler altında faaliyet gösterdiğini düşünmektedir. Grup, rafinaj ve elektrik sektörleri için hazırlamış olduğu bölüm raporlamasını konsolide finansal tablolarda sunmuştur.

a) Bölümlere göre bilgi analizi

1 Ocak - 31 Aralık 2023	Rafinaj	Elektrik	Bölümler arası düzeltme	Konsolide Toplam
Gelirler	678.575.747	7.952.760	-	686.528.507
Satışların maliyeti	(570.569.593)	(6.226.526)	-	(576.796.119)
Brüt kâr	108.006.154	1.726.234	-	109.732.388
Faaliyet giderleri	(18.970.879)	(584.997)	-	(19.555.876)
Diğer faaliyetlerden gelirler	12.728.735	36.122	-	12.764.857
Diğer faaliyetlerden giderler	(29.287.012)	(26.583)	-	(29.313.595)
Faaliyet kârı	72.476.998	1.150.776	-	73.627.774
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/giderler	74.252	7.973	-	82.225
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	1.051.484	-	-	1.051.484
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)	73.602.734	1.158.749	-	74.761.483
Finansman gelirleri	18.432.839	1.376.348	-	19.809.187
Finansman giderleri	(23.551.576)	(1.451.402)	-	(25.002.978)
Parasal Kayıp/Kazanç	(11.710.269)	(37.065)	-	(11.747.334)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)	56.773.728	1.046.630	-	57.820.358
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri	(4.210.460)	262.263	-	(3.948.197)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)	52.563.268	1.308.893	-	53.872.161

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.**31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

4. Bölümlere göre raporlama (Devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2022	Rafinaj	Elektrik	Bölümler arası düzeltme	Konsolide Toplam
Gelirler	902.607.406	14.143.654	-	916.751.060
Satışların maliyeti	(792.170.909)	(11.500.433)	-	(803.671.342)
Brüt kâr	110.436.497	2.643.221	-	113.079.718
Faaliyet giderleri	(15.763.409)	(395.747)	-	(16.159.156)
Diğer faaliyetlerden gelirler	8.834.789	57.351	-	8.892.140
Diğer faaliyetlerden giderler	(29.434.365)	(125.547)	-	(29.559.912)
Faaliyet kârı	74.073.512	2.179.278	-	76.252.790
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/giderler	(7.555.840)	(7.733)	15.540	(7.548.033)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	(15.540)	-	-	(15.540)
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)	66.502.132	2.171.545	15.540	68.689.217
Finansman gelirleri	12.921.179	806.081	-	13.727.260
Finansman giderleri	(25.507.733)	(1.680.250)	-	(27.187.983)
Parasal Kayıp/Kazanç	12.327.784	951.918	-	13.279.702
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)	66.243.362	2.249.294	15.540	68.508.196
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri	(8.214.294)	1.251.336	-	(6.962.958)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)	58.029.068	3.500.630	15.540	61.545.238

b) Bölüm varlıkları

Bölüm varlıkları	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Rafinaj	347.886.571	330.170.304
Elektrik	18.907.102	17.514.638
Tenzil: Bölümler arası düzeltmeler	-	15.540
Toplam	366.793.673	347.700.482



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

5. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Bankalar		
Vadesiz mevduat	1.543.439	1.421.990
Vadeli mevduat	84.496.773	66.656.635
Vadesiz bloke mevduat	4.143.974	4.458.976
Vadeli bloke mevduat	2.908	1.237
Gelir payı (bloke)	4.827.145	5.552.689
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	2.307.505	398.313
Toplam	97.321.744	78.489.840

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 14). Yurtdışı borsalarda gerçekleştirilen türev işlemleri için 4.143.974 bin TL tutarında vadesiz bloke mevduat bulunmaktadır (31 Aralık 2022 - 4.458.976 bin TL). Vadeli elektrik piyasası ve yenilenebilir enerji kaynakları garanti sistemi için 2.908 bin TL tutarında vadeli bloke mevduat bulunmaktadır (31 Aralık 2022 - 1.237 bin TL).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	44,62	44.051.532	12.064.947	56.116.479
ABD Doları	4,49	27.988.478	81.859	28.070.337
Avro	0,02	305.432	-	305.432
İngiliz Sterlini	0,05	4.525	-	4.525
Vadeli mevduat		72.349.967	12.146.806	84.496.773

31 Aralık 2022

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	25,48	37.914.003	823.865	38.737.868
ABD Doları	3,71	27.709.042	108.243	27.817.285
Avro	0,10	86.507	-	86.507
İngiliz Sterlini	0,05	14.975	-	14.975
Vadeli mevduat		65.724.527	932.108	66.656.635

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

5. Nakit ve nakit benzerleri (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Hazır değerler	97.321.744	78.489.840
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(4.827.145)	(5.552.689)
Eksi: Vadesiz bloke mevduat	(4.143.974)	(4.458.976)
Eksi: Vadeli bloke mevduat	(2.908)	(1.237)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(2.307.505)	(398.313)
Nakit ve nakit benzeri değerler	86.040.212	68.078.625

6. Finansal yatırımlar

Kısa vadeli finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Vadeli Mevduat ^(*)	501.874	-
Kur korumalı mevduat ^(**)	196.990	3.518.193
Yatırım Fonu	2.960	-
Toplam	701.824	3.518.193

^(*) Vadeli mevduatın etkin faiz oranı %48'dir.

^(**) Kur korumalı mevduat hesabı, TL cinsinden ABD Doları kurunun vade sonunda faiz oranından daha fazla artması durumunda kur farkı koruması sunan bir mevduat ürünüdür. Kur korumalı mevduat hesapları gerçeğe uygun değeri kâr veya zararda muhasebeleştirilen finansal varlıklar olarak muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla kur korumalı mevduat olan finansal varlıkların nominal tutarı ve gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023		Vade
	Nominal tutar (orijinal para birimi)	Gerçeğe uygun değeri (TL karşılığı)	
TL	189.202	196.990	1-3 ay arası
		196.990	
	31 Aralık 2022		Vade
	Nominal tutar (orijinal para birimi)	Gerçeğe uygun değeri (TL karşılığı)	
TL	3.408.663	3.518.193	1-3 ay arası
		3.518.193	



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

6. Finansal yatırımlar (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla kur korumalı mevduat olan finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	3.518.193	-
Dönem içinde tahsil edilen anapara	(2.433.141)	-
Dönem içinde alınan anapara	487.166	3.408.663
Gerçeğe uygun değer farkı	7.788	109.530
Parasal Kazanç/Kayıp	(1.383.016)	-
31 Aralık	196.990	3.518.193

7. Borçlanmalar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	2.351.036	1.384.818
Kredi faiz tahakkukları	6.565	37.696
Toplam	2.357.601	1.422.514

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:

Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	6.335.088	15.209.206
Çıkarılmış tahviller	20.643.910	2.290.344
Kredi faiz tahakkukları	393.939	504.917
Tahvil faiz tahakkukları	150.867	244.447
Kiralama işlemlerinden borçlar	86.631	92.245
Toplam	27.610.435	18.341.159

Uzun vadeli borçlanmalar:

Uzun vadeli banka kredileri	4.913.632	13.036.016
Çıkarılmış tahviller	-	21.566.814
Kredi faiz tahakkukları	9.254	4.045
Kiralama işlemlerinden borçlar	435.195	447.672
Toplam	5.358.081	35.054.547

Toplam borçlanmalar	35.326.117	54.818.220

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

Tüpraş, 3 Şubat 2021 tarihinde, 1.100 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 140 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir. Söz konusu tahvil 3 Şubat 2023 tarihinde itfa edilerek ödenmiştir. 21 Ocak 2021 tarihinde, 290 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 140 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir. Söz konusu tahvil 20 Ocak 2023 tarihinde itfa edilerek ödenmiştir.

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu ("CESCE") ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu ("SACE") tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadelidir. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 15 Ekim 2023 tarihi itibarıyla krediler kapanmıştır. (31 Aralık 2022 - 193 milyon ABD Doları).

Tüpraş 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla borçlanmalarından kaynaklanan finansal taahhütlerini yerine getirmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			31 Aralık 2023
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	39,82	215.200.000	215.200
ABD doları krediler	-	72.422.579	2.135.836
			2.351.036
Faiz tahakkukları			6.565
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			2.357.601
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	19,08	831.978.004	831.978
ABD doları krediler	6,59	182.677.225	5.385.843
ABD doları tahviller	4,55	700.000.000	20.643.910
Avro krediler	4,67	3.600.030	117.267
TL kiralama borçları	27,96	61.364.000	61.364
Avro kiralama borçları	3,20	324.491	10.589
GBP kiralama borçları	4,55	392.023	14.678
			27.065.629
Faiz tahakkukları			544.806
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			27.610.435
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	21,51	1.821.955.499	1.821.955
ABD doları krediler	7,74	87.088.207	2.563.723
Avro krediler	4,67	16.207.879	527.954
TL kiralama borçları	28,03	177.579.869	177.580
Avro kiralama borçları	3,23	5.928.458	193.461
GBP kiralama borçları	4,55	1.713.437	64.154
			5.348.827
Faiz tahakkukları			9.254
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			5.358.081

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.**31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2022
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	17,02	306.477.629	306.478
ABD doları krediler	4,09	57.670.494	1.078.340
			1.384.818
Faiz tahakkukları			37.696
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.422.514
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	17,12	6.859.502.400	6.859.502
TL tahviller	12,10	2.290.343.569	2.290.344
ABD doları krediler	5,36	446.548.849	8.349.704
TL kiralama borçları	24,38	69.813.546	69.814
Avro kiralama borçları	3,04	548.310	10.931
GBP kiralama borçları	4,16	511.335	11.500
			17.591.795
Faiz tahakkukları			749.364
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			18.341.159
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	18,47	4.442.441.345	4.442.441
ABD doları krediler	5,92	459.591.270	8.593.575
ABD doları tahviller	4,55	1.153.410.430	21.566.814
TL kiralama borçları	27,30	242.280.697	242.281
Avro kiralama borçları	3,23	10.303.091	205.391
			35.050.502
Faiz tahakkukları			4.045
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			35.054.547



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1-2 yıl arası	2.487.227	28.858.906
2-3 yıl arası	509.951	3.149.000
3-4 yıl arası	524.652	484.663
4-5 yıl arası	498.840	485.708
5 yıl ve üzeri	1.337.411	2.076.270
Toplam	5.358.081	35.054.547

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	54.818.220	89.845.896
Alınan yeni finansal borçlar	8.399.530	33.802.001
Bağlı ortaklık alımlarından kaynaklanan artışlar	598.513	-
Anapara ödemeleri	(19.031.619)	(47.434.012)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan artışlar	157.164	200.111
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(77.415)	(160.915)
Faiz tahakkukları değişimi	(230.480)	105.100
Kur farkları değişimi	11.961.933	13.634.586
Parasal Kazanç/Kayıp	(21.269.729)	(35.174.547)
31 Aralık	35.326.117	54.818.220

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1-90 gün	4.803.925	15.040.362
91-365 gün	25.518.565	8.261.684
1-5 yıl	3.666.381	29.439.897
5 yıl üzeri	1.337.246	2.076.277
Toplam	35.326.117	54.818.220

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

8. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ticari alacaklar	34.190.457	30.172.319
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 28)	6.530.348	5.252.750
Şüpheli ticari alacaklar	7.474	9.264
Diğer ticari alacaklar	18	10
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(281.391)	(134.806)
Eksi: Beklenen kredi zararları	(7.474)	(9.264)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	40.439.432	35.290.273

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 6.495.000 bin TL'yi ticari alacaklardan düşmüştür. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 10.234.046 bin TL'yi ticari alacaklardan düşmüştür.

Beklenen kredi zararlarının 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	9.264	15.225
Dönem içerisindeki artış	1.872	-
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(20)	(3)
Parasal Kazanç/Kayıp	(3.642)	(5.958)
31 Aralık	7.474	9.264

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ticari borçlar	97.618.490	85.254.947
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 28)	985.054	1.905.469
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(647.376)	(321.716)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	97.956.168	86.838.700

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

9. Stoklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzeme	7.365.285	11.807.891
Yarı mamuller	9.851.268	15.117.085
Mamuller	12.246.878	14.539.994
Ticari mallar	589.459	2.467.283
Yoldaki mallar ⁽¹⁾	14.214.367	15.686.108
Diğer stoklar	343.104	606.009
Toplam	44.610.361	60.224.370
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(146.354)	(771.660)
Toplam	44.464.007	59.452.710

⁽¹⁾ Yoldaki mallar ağırlıklı olarak hampetrol stoklarından oluşmaktadır.

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	771.660	-
Dönem içerisindeki artışlar	146.354	771.660
Dönem içerisindeki iptaller	(771.660)	-
31 Aralık	146.354	771.660

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla çeşitli ürün fiyatlarında görülen düşüş neticesinde satış fiyatları maliyetlerin altında kalmış ve 146.354 bin TL stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır (31 Aralık 2022: 771.660 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	41,67	8.293.884	41,67	7.571.139
		8.293.884		7.571.139

8 Aralık 2022 tarihinde Opet sermayesinin %1,67'sine denk gelen paylar toplam 295.932 bin TL peşin bedel karşılığında satın alınarak iştirak değerine eklenmiştir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	7.571.139	7.519.974
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali dönem kâr/zararlarındaki pay	1.077.505	43.852
Dağıttığı temettü	(795.019)	(528.958)
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	341.421	148.543
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	7.397	(50.408)
Yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	(26.021)	(59.392)
Hisse oranı değişikliği etkisi	-	295.932
Yabancı para çevrim farkları	278.936	201.596
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	(161.474)	-
31 Aralık	8.293.884	7.571.139

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Dönen varlıklar	31.560.707	37.354.210
Duran varlıklar	22.184.916	20.326.901
Toplam varlıklar	53.745.623	57.681.111
Kısa vadeli yükümlülükler	28.386.339	30.387.703
Uzun vadeli yükümlülükler	5.068.054	9.105.391
Özkaynaklar	20.291.230	18.188.017
Toplam kaynaklar	53.745.623	57.681.111
	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Satış gelirleri (net)	277.852.527	339.167.350
Brüt kâr	9.977.344	6.575.392
Faaliyet kârı	3.403.699	809.974
Net dönem kârı	2.523.360	(38.850)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

11. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2023	Yeniden Değerleme Artışları ⁽¹⁾	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	İktisaplar ⁽²⁾	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2023
Maliyet:								
Arazi ve arsalar	25.540.396	309.453	-	-	-	-	-	25.849.849
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	38.245.525	-	-	1.103.907	121.320	13.498	(1.938)	39.482.312
Binalar	9.182.170	-	-	281.120	3.508	-	(14)	9.466.784
Makine, tesis ve cihazlar	142.994.630	-	-	2.801.370	1.116.584	(3.221)	(8.339)	146.901.024
Taşıt araçları	14.470.270	-	-	2.850.230	3.195	-	(7.736)	17.315.959
Döşeme ve demirbaşlar	1.561.476	-	-	169.919	184	112	(8.142)	1.723.549
Yapılmakta olan yatırımlar	6.806.756	-	-	1.842.527	-	(29.566)	-	8.619.717
Özel maliyetler	228.771	-	-	40.584	-	-	-	269.355
Diğer maddi duran varlıklar	203.874	-	-	136.739	-	15.513	(308)	355.818
	239.233.868	309.453	-	9.226.396	1.244.791	(3.664)	(26.477)	249.984.367
Birikmiş amortisman:								
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(23.275.773)	-	-	(1.082.230)	-	(75)	908	(24.357.170)
Binalar	(3.648.951)	-	-	(310.752)	-	-	14	(3.959.689)
Makine, tesis ve cihazlar	(79.153.849)	-	550	(3.365.478)	-	75	3.046	(82.515.656)
Taşıt araçları	(3.514.302)	-	-	(544.694)	-	-	4.832	(4.054.164)
Döşeme ve demirbaşlar	(922.498)	-	265	(142.217)	-	-	9.460	(1.054.990)
Özel maliyetler	(92.532)	-	1.016	(50.214)	-	-	-	(141.730)
Diğer maddi duran varlıklar	(37.869)	-	-	(23.905)	-	-	7	(61.767)
	(110.645.774)	-	1.831	(5.519.490)	-	-	18.267	(116.145.166)
Net defter değeri	128.588.094							133.839.201

⁽¹⁾ 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren döneme ait arazi ve arsaların 121.425 bin TL tutarındaki yeniden değerlendirme artışları özkaynaklar altında maddi duran varlık değer artış fonunda muhasebeleştirilirken, 188.028 bin TL tutarındaki kısmı ise VUK'a göre hazırlanan finansal tablolardaki değer artışının TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolar ile birikmiş geçici farklarından hesaplanan ertelenen vergi gelirinden netlenmek suretiyle kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

⁽²⁾ Söz konusu girişler 7 Kasım 2023 tarihinde gerçekleşen Esinti hisselerinin iktisap edilmesine ilişkindir (Not 3).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

11. Maddi duran varlıklar (Devamı)

	1 Ocak 2022	Yeniden Değerleme Azalışları ⁽¹⁾	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2022
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	33.122.628	(7.582.232)	-	-	-	-	25.540.396
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	37.858.323	-	-	387.693	1.300	(1.791)	38.245.525
Binalar	9.062.507	-	-	119.791	(16)	(112)	9.182.170
Makine, tesis ve cihazlar	142.800.613	-	-	238.051	61.833	(105.867)	142.994.630
Taşıt araçları	13.219.730	-	-	1.255.368	-	(4.828)	14.470.270
Döşeme ve demirbaşlar	1.160.064	-	-	409.418	2.446	(10.452)	1.561.476
Yapılmakta olan yatırımlar	5.932.474	-	-	1.923.063	(71.449)	(977.332)	6.806.756
Özel maliyetler	224.749	-	-	4.022	-	-	228.771
Diğer maddi duran varlıklar	156.765	-	-	53.286	5.800	(11.977)	203.874
	243.537.853	(7.582.232)	-	4.390.692	(86)	(1.112.359)	239.233.868
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(22.032.967)	-	-	(1.244.558)	(31)	1.783	(23.275.773)
Binalar	(3.461.372)	-	-	(187.668)	(8)	97	(3.648.951)
Makine, tesis ve cihazlar	(75.443.171)	-	(64)	(3.747.032)	(89)	36.507	(79.153.849)
Taşıt araçları	(3.083.696)	-	-	(432.109)	-	1.503	(3.514.302)
Döşeme ve demirbaşlar	(767.791)	-	(30)	(160.473)	128	5.668	(922.498)
Özel maliyetler	(43.054)	-	(104)	(49.374)	-	-	(92.532)
Diğer maddi duran varlıklar	(32.513)	-	-	(16.377)	-	11.021	(37.869)
	(104.864.564)	-	(198)	(5.837.591)	-	56.579	(110.645.774)
Net defter değeri	138.673.289						128.588.094

⁽¹⁾ 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren döneme ait arazi ve arsaların 35.289 bin TL tutarındaki yeniden değerlendirme artışları özkaynaklar altında maddi duran varlık değer artış fonunda muhasebeleştirilirken 7.617.521 bin TL tutarındaki kısmı VUK'a göre hazırlanan finansal tablolardaki değer azalışlarının TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolar ile birikmiş geçici farklarından hesaplanan ertelenen vergi gelirinden netlenmek suretiyle kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir. (Not 24)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

11. Maddi duran varlıklar (Devamı)

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren döneme ait konsolide gelir tablosunda maddi duran varlıklarla ilgili 5.519.490 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 5.837.591 bin TL) amortisman giderinin 3.715.527 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 4.201.124 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 1.142.200 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 879.688 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 498.560 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 655.231 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 163.203 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 101.548 bin TL) kısmı Arge giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren döneme ait konsolide gelir tablosunda kullanım hakkı varlıkları ile ilgili 350.917 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 254.171 bin TL) amortisman giderinin 177.396 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 114.118 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 89.875 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 85.174 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 83.646 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 54.879 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 - Yoktur). Grup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardına uygun olarak aktifinde 763.306 bin TL elde etme maliyeti ile yer alan tüm arazi ve arsalarını yeniden değerlemeye tabi tutmuş ve yeniden değerlendirme tutarı olan 25.779.377 bin TL (31 Aralık 2022 - 25.424.278 bin TL) konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Tüpraş arazi ve arsalarının değerlendirme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan Açık Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından, Entek arazi ve arsalarının değerlendirme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan Aden Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından; özkaynaktan payalma yöntemine göre konsolide edilen OPET ve bağlı ortaklıklarının arazi ve arsalarının değerlendirme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

Grup'un 2023 yılında yatırımları ile ilişkilendirmiş aktifleştirilen borçlanma maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2022: Yoktur).

Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi				
	31 Aralık 2023	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Arazi ve arsalar	25.849.849	-	25.849.849	-
	31 Aralık 2022	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Arazi ve arsalar	25.540.396	-	25.540.396	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

12. Diğer maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2023	İktisaplar ⁽¹⁾	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2023
Maliyet:						
Haklar ve yazılımlar	999.709	-	173.297	-	(6.120)	1.166.886
Geliştirme giderleri	924.107	-	143.588	-	-	1.067.695
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3.129.962	1.304.683	15.403	3.664	-	4.453.712
	5.053.778	1.304.683	332.288	3.664	(6.120)	6.688.293
Birikmiş itfa payları:						
Haklar ve yazılımlar	(808.188)	-	(58.942)	-	4.919	(862.211)
Geliştirme giderleri	(792.390)	-	(63.121)	-	-	(855.511)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(646.440)	-	(71.064)	-	-	(717.504)
	(2.247.018)	-	(193.127)	-	4.919	(2.435.226)
Net defter değeri	2.806.760					4.253.067

⁽¹⁾ Söz konusu girişler 7 Kasım 2023 tarihinde gerçekleşen Esinti hisselerinin iktisap edilmesiyle oluşan lisans bedeli tespitine ilişkindir (Not 3).

	1 Ocak 2022	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2022
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	913.409	86.300	-	-	999.709
Geliştirme giderleri	884.614	39.493	-	-	924.107
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	3.126.403	3.803	86	(330)	3.129.962
	4.924.426	129.596	86	(330)	5.053.778
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(741.026)	(67.175)	-	13	(808.188)
Geliştirme giderleri	(738.160)	(54.230)	-	-	(792.390)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(578.312)	(68.450)	-	322	(646.440)
	(2.057.498)	(189.855)	-	335	(2.247.018)
Net defter değeri	2.866.928				2.806.760

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 193.127 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 189.855 bin TL) itfa payı giderinin 129.135 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 127.920 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 63.992 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - 61.935 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

13. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	867.624	679.700
Verilen sipariş avansları	405.828	753.609
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	4.672	-
Toplam	1.278.124	1.433.309

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	1.417.790	1.087.926
Peşin ödenen diğer giderler	366.136	30.805
İlişkili taraflara verilen maddi duran varlık avansları (Not 28)	30.731	496
Toplam	1.814.657	1.119.227

14. Diğer varlıklar ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	9.334.175	3.906.349
İade alınacak KDV	3.204.980	4.362.263
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	622.880	1.214.742
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	480.875	2.954.612
Yedek parça ve malzeme stokları	301.952	138.625
Vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkuku ⁽¹⁾	240.757	474.670
Gelir tahakkukları	184.906	123.047
Devreden KDV	57.973	49.087
Diğer çeşitli dönen varlıklar	323.805	108.376
Toplam	14.752.303	13.331.771

⁽¹⁾ 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın riskten korunma amacı ile yaptığı türev işlemler gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2024 tarihinde tamamı tahsil edilmiştir (31 Aralık 2022 - 9 Ocak 2023 tarihinde tahsil edilmiştir).

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yedek parça ve malzeme stokları	9.895.296	8.491.910
Diğer	1.112	9.663
Toplam	9.896.408	8.501.573

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

14. Diğer varlıklar ve yükümlülükler (Devamı)

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Tecil edilen KDV	9.334.175	3.906.349
Ödenecek ÖTV	6.445.767	3.312.860
Gelir payı	4.857.548	5.575.670
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	735.702	3.218.519
Tecil edilen ÖTV	622.880	1.214.742
Ödenecek KDV	347.242	299.560
Gider tahakkukları	15.653	132.037
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku ⁽¹⁾	-	130.245
Diğer	429.096	212.395
Toplam	22.788.063	18.002.377

⁽¹⁾ 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın riskten korunma amacı ile yaptığı türev işlemler gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gider tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 9 Ocak 2023 tarihinde tamamı ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihrac kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla hesaplanan 4.857.548 bin TL (31 Aralık 2022 - 5.575.670 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 4.827.145 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2022 - 5.552.689 bin TL) (Not 5).



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

15. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Personel prim tahakkukları	34.884	16.804
Kıdeme teşvik primi karşılığı	25.115	61.635
Toplam	59.999	78.439

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kıdem tazminatı karşılığı	1.794.792	1.733.989
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	214.587	204.337
Kıdeme teşvik primi karşılığı	64.689	22.663
Toplam	2.074.068	1.960.989

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Şirket belli bir kıdemin üzerindeki saat ücretli çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında fayda sağlamaktadır. Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük, 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük, 35 yıllık kıdeme ulaşanlara 105 günlük ve 40 yıllık kıdeme ulaşanlara 110 günlük çıplak ücretleri tutarında her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	84.298	75.501
Dönem içerisindeki artışlar	131.176	117.989
Dönem içerisindeki ödemeler	(81.766)	(72.599)
Parasal Kazanç/Kayıp	(43.904)	(36.593)
31 Aralık	89.804	84.298

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

15. Karşılıklar (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, kadınlarda 20 erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İskonto oranı (%)	%2,90	%0,55
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,13	%99,24

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olan 35.058,58 TL üzerinden hesaplanmaktadır (1 Ocak 2023 - 19.982,83 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	1.733.989	1.004.830
Faiz giderleri	57.497	78.462
Aktüeryal (kârlar)/zararlar	(18.913)	607.559
Dönem içerisindeki artışlar	1.135.297	503.871
Dönem içerisindeki ödemeler	(224.610)	(61.861)
Parasal Kazanç/Kayıp	(888.468)	(398.872)
31 Aralık	1.794.792	1.733.989

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
	Net İskonto Oranı	Net İskonto Oranı
Duyarlılık Analizi	100 Baz Puan Artış 100 Baz Puan Azalış	100 Baz Puan Artış 100 Baz Puan Azalış
Oran	%3,90 %1,90	%1,55 (%0,45)
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	6.290 (11.705)	207.452 (263.721)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

15. Karşılıklar (Devamı)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	204.337	185.948
Dönem içerisindeki artışlar	155.998	120.696
Dönem içerisindeki ödemeler	(40.398)	(12.783)
Parasal Kazanç/Kayıp	(105.350)	(89.524)
31 Aralık	214.587	204.337

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sürastarya karşılığı	883.487	442.010
EPDK katılma payı ^(*)	186.595	198.011
Dava karşılığı	24.948	55.723
Diğer	71.394	99.984
Toplam	1.166.424	795.728

^(*) EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan lisans kapsamında yürütülen piyasa faaliyetlerine ilişkin net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren ara yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2023	55.723	198.011	442.010	99.984	795.728
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	(8.963)	238.574	1.747.131	346.975	2.323.717
Dönem içerisindeki ödemeler	(2.379)	(153.647)	(960.505)	(333.276)	(1.449.807)
Parasal Kazanç/Kayıp	(19.433)	(96.343)	(345.149)	(42.289)	(503.214)
31 Aralık 2023	24.948	186.595	883.487	71.394	1.166.424
1 Ocak 2022	56.781	211.585	197.485	74.894	540.745
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	29.160	234.445	774.520	64.402	1.102.527
Dönem içerisindeki ödemeler	(4.110)	(152.502)	(393.519)	-	(550.131)
Parasal Kazanç/Kayıp	(26.108)	(95.517)	(136.476)	(39.312)	(297.413)
31 Aralık 2022	55.723	198.011	442.010	99.984	795.728

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

16. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Personele borçlar	484.387	417.014
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	312.803	271.155
Toplam	797.190	688.169

17. Diğer Borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 28)	363.736	279.852
Alınan depozito ve teminatlar	128.427	152.504
İlişkili olmayan taraflara temettü borçları	503	-
Toplam	492.666	432.356



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

18. Türev araçlar

	31 Aralık 2023				31 Aralık 2022			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yüküm- lülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yüküm- lülükler
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	445.884	445.884	39.621	-	3.584.098	3.584.098	84.611	13.788
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	-	-	-	-	381.103	85.079	377.640	-
Vadeli mal alım-satım işlemleri	31.887.756	31.887.756	2.004.959	110.581	70.582.333	70.582.333	5.337.862	1.153.554
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	34.898.155	37.863.720	9.913	369.992	9.178.031	9.197.779	-	343.639
Vadeli mal alım-satım işlemleri	4.842.919	4.842.919	9.862	-	608.673	795.575	126.823	127.705
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	19.876	70.183	-	52.139	-	-	-	-
Kısa vadeli türev araçlar			2.064.355	532.712				5.926.936 1.638.686
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	461.785	461.785	36.903	-	1.760.485	1.760.485	94.000	-
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	-	-	-	-	327.503	720.947	-	491.353
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	2.103	634.626	23	-	-	-	-	-
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	178.884	631.644	-	469.247	-	-	-	-
Uzun vadeli türev araçlar			36.926	469.247				94.000 491.353
Toplam türev araçlar			2.101.281	1.001.959				6.020.936 2.130.039

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

18. Türev araçlar (Devamı)

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, toplam 1.185.543 bin ABD doları karşılığında 38.498.346 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, toplam 297.894 bin ABD doları karşılığında 2023 satın alma gücüne getirilmiş 9.197.779 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerinden oluşmaktadır.).

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 30.833 bin ABD Doları (31 Aralık 2022 - 147.265 bin ABD Doları ve 2023 satın alma gücüne getirilmiş 807.387 bin TL) tutarlarındaki tahvil ve kredilerin değişken faizli taksit ödemelerinin nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerini içermektedir.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 6.752 bin ABD Doları (31 Aralık 2022 - 22.999 ABD doları) tutarındaki dövize endeksli değişken faizli borçlanmaların toplam 701.827 bin TL (31 Aralık 2022 - 2023 satın alma gücüne getirilmiş 806.026 bin TL) tutarındaki ve sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerini içermektedir.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri mal alım satım işlemlerinden oluşmaktadır. Mal alım satım işlemleri Grup'un gerçekleşmesi oldukça muhtemel ileri vadeli satışlarındaki ham petrol fiyat değişim riskinden korunmak amacı ile çeşitli vadelerde gerçekleştirdiği 43.549 bin varil (31 Aralık 2022 - 97.742 bin varil) ham petrol alış ve satış işlemlerinden oluşmaktadır.

Söz konusu riskten korunma muhasebesi işlemlerinde etkin olmayan kısım bulunmamaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Orijinal bakiye ^(*) :	TL karşılığı:	Orijinal bakiye ^(*) :	TL karşılığı ^(*) :
Alınan teminatlar:				
Alınan teminat mektupları		6.622.484		8.930.604
- TL Teminat mektupları	2.903.795	2.903.795	5.696.056	5.696.057
- ABD Doları Teminat mektupları	90.051	2.650.944	80.355	2.475.730
- Avro Teminat mektupları	31.258	1.018.187	21.692	712.522
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	49.558	-	46.295
Teminat senetleri		4.633		697
- TL Teminat senetleri	423	423	697	697
- ABD Doları Teminat senetleri	143	4.210	-	-
Alınan garanti mektupları		1.496.948		1.649.077
- TL Garanti mektupları	-	-	82.386	82.386
- ABD Doları Garanti mektupları	50.851	1.496.948	50.851	1.566.691
Teminat akreditifleri		5.548.103		533.840
- ABD Doları Teminat akreditifleri	188.466	5.548.103	17.327	533.840
Doğrudan borçlandırma limitleri		1.130.639		1.482.856
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	1.130.639	1.130.639	1.482.856	1.482.856
Toplam alınan teminatlar		14.802.807		12.597.074

Verilen teminatlar:

Teminat akreditifleri		28.327.115		16.119.654
- ABD Doları Teminat akreditifleri	917.680	27.014.863	523.200	16.119.654
- Avro Teminat akreditifleri	52	1.683	-	-
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	63.170	1.310.569	-	-
Teminat mektupları		6.272.314		13.882.377
- TL Teminat mektupları	6.266.423	6.266.423	13.876.211	13.876.211
- ABD Doları Teminat mektupları	200	5.891	200	6.166
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		2.994.463		2.913.304
- TL Teminat mektupları	2.799.020	2.799.020	2.716.221	2.716.221
- Avro Teminat mektupları	6.000	195.443	6.000	197.083
Teminat Senetleri		20.008		36.393
- TL Teminat senetleri	193	193	2.678	2.678
- USD Teminat senetleri	599	17.633	1.094	33.715
- Avro Teminat senetleri	67	2.182	-	-
Bankalara verilen kefaletler		842.190		1.435.110
- ABD Doları Kefaletler	28.609	842.190	46.580	1.435.110
Garantörlükler		2.936.720		3.204.212
- ABD Doları Garantörlükler	98.487	2.899.278	104.000	3.204.212
- Diğer para cinsinden garantörlükler	1.000	37.442	-	-
Toplam verilen teminatlar		41.392.810		37.591.050

^(*) Orijinal bakiye tutarları bin para birimi olarak belirtilmiştir.

^(*) Orijinal bakiye tutarları yabancı para cinsinden olan teminatların geçmiş yıl TL karşılığı tutarları 2023 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan; verilen teminatlar ise akreditifler ile kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 785.837 bin TL (31 Aralık 2022 - 1.346.643 bin TL) tutarındaki krediler ve 56.353 bin TL (31 Aralık 2022 - 84.085 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	37.613.901	32.951.727
- TL	9.065.637	16.595.111
- ABD Doları	27.038.386	16.159.533
- Avro	199.309	197.083
- Diğer	1.310.569	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	3.778.909	4.639.323
- ABD Doları	3.741.467	4.639.323
- Diğer	37.442	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	41.392.810	37.591.050

Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 55.015 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2022 - 65.703 bin TL).

20. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2022	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	893.997	46,40	127.714	46,40
Koç Holding A.Ş.	122.298	6,35	17.471	6,35
Koç Ailesi Üyeleri ve Koç Ailesi Üyeleri tarafından sahip olunan şirketler	9.153	0,47	1.308	0,47
Halka açık kısım	901.348	46,78	128.764	46,78
Ödenmiş Sermaye	1.926.796	100,00	275.257	100,00
Sermaye düzeltme farkları ⁽¹⁾	24.621.222		25.833.444	
Toplam Sermaye	26.548.018		26.108.701	

⁽¹⁾ Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin 275.257 bin TL'lik sermayesinin, tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle 1.651.539 bin TL artırılarak 1.926.796 bin TL'ye çıkarılmasına ilişkin karar 14 Şubat 2023 tarihli Kamuyu Aydınlatma Platformu ("KAP") açıklamasıyla duyurulmuştur. Sermaye artışına ilişkin başvurunun SPK tarafından onaylanasını takiben Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Sermaye" maddesinin tadili 14 Nisan 2023 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından tescil edilmiştir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

20. Öz kaynaklar (Devamı)

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2022 - 1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 192.679.559.799 (31 Aralık 2022: 27.525.651.399) adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedarının bir üye atama hakkı bulunmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır. Kanuni değerlerdeki birikmiş kârlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net kârın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahsi geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 6.401.291 bin TL'dir (31 Aralık 2022 - 2.978.503 bin TL).

Kâr payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kâr payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kâr dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kâr payı öderler. Ayrıca, kâr payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2022 yılı net dağıtılabılır dönem kârından ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyeden toplam nominal 12.500.000 bin TL'nin temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve Mart ayı içerisinde ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklara, 1,00 TL nominal değerli hisse için %4.541,22 oranında 45,412 TL brüt = net kâr payı; diğer hissedarlara ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %4.541,22 oranında ve 45,412 TL brüt, %4.087,10 oranında ve 40,871 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Şirket, 26 Eylül 2023 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında yasal kayıtlara göre oluşan 2022 yılı net dağıtılabılır dönem kârından ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyeden toplam nominal 14.500.000 bin TL'nin temettü olarak dağıtılmasına karar vermiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklara, 1,00 TL nominal değerli hisse için %752,54 oranında ve 7,525 TL brüt = net kâr payı; diğer hissedarlara ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %752,54 oranında ve 7,525 TL brüt %677,29 oranında ve 6,773 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

21. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yurtiçi satışlar	573.868.431	750.008.955
Yurtdışı satışlar	123.161.118	179.649.830
Brüt satışlar	697.029.549	929.658.785
Eksi: Satış iskontoları	(9.604.042)	(12.616.036)
Eksi: Satıştan iadeler	(897.000)	(291.689)
Net satış gelirleri	686.528.507	916.751.060
Satılan mamul maliyeti	(576.796.119)	(803.671.342)
Brüt kâr	109.732.388	113.079.718

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Kullanılan hammadde ve sarf malzemeleri	544.649.267	762.088.726
Enerji giderleri	13.727.444	26.285.158
Personel giderleri	4.836.503	3.697.667
Amortisman giderleri (Not 11-12)	3.863.165	4.317.938
Diğer üretim giderleri	9.719.740	7.281.853
Satışların maliyeti	576.796.119	803.671.342

22. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Personel giderleri	4.040.865	3.197.834
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 11-12)	1.448.731	1.121.726
Bağış ve yardımlar	1.447.979	456.665
Sigorta giderleri	1.161.731	871.641
Dışarıdan alınan hizmetler	1.073.299	780.350
Vergi, resim ve harç giderleri	1.028.155	723.144
Ofis giderleri	430.719	482.200
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	295.310	232.473
Aidat giderleri	270.747	261.017
Seyahat ve ulaşım giderleri	65.037	40.649
Diğer	1.597.518	485.700
Toplam genel yönetim giderleri	12.860.091	8.653.399



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

22. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri (Devamı)

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	3.511.171	4.785.361
Personel giderleri	892.818	715.775
Amortisman giderleri (Not 11)	588.435	740.405
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	466.812	240.652
Reklam giderleri	229.579	161.128
Enerji giderleri	187.599	307.120
Diğer	539.407	341.235
Toplam pazarlama giderleri	6.415.821	7.291.676

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Amortisman giderleri (Not 11)	163.203	101.548
Personel giderleri	90.592	78.995
Vergi, resim ve harç giderleri	15.392	1.234
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	2.139	1.725
Enerji giderleri	1.284	10.870
Diğer	7.354	19.709
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	279.964	214.081

Bağımsız Denetçi/Bağımsız Denetim Kuruluşundan Alınan Hizmetlere İlişkin Ücretler

Grup'un, KGK'nın 30 Mart 2021 tarihinde mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına istinaden hazırladığı ve hazırlanma esasları 19 Ağustos 2021 tarihli KGK yazısını temel alan bağımsız denetim kuruluşlarınca verilen hizmetlerin ücretlerine ilişkin açıklaması aşağıdaki gibidir:

	2023 ⁽¹⁾	2022 ⁽¹⁾
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	16.475	17.706
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	10	997
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	4.656	1.103
Bağımsız denetim dışı diğer hizmetlerin ücreti	72	136
	21.213	19.942

⁽¹⁾ Yukarıdaki ücretler tüm bağılı ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların yasal denetim ve ilgili diğer hizmet ücretleri dahil edilerek belirlenmiş olup, yurtdışı bağılı ortaklık ve iştiraklerin yabancı para cinsinden olan ücretleri ilgili yılların yıllık ortalama kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

23. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Esas faaliyetlerden diğer gelirler:		
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı kârı	6.461.609	1.875.737
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	5.351.957	6.652.379
Kira gelirleri	26.852	21.572
Diğer	924.439	342.452
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	12.764.857	8.892.140
Esas faaliyetlerden diğer giderler:		
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(24.538.394)	(26.695.734)
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(3.861.128)	(2.216.926)
Diğer	(914.073)	(647.252)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(29.313.595)	(29.559.912)

24. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış kârları/(zararları), net	74.437	(40.163)
Finansal yatırımlar gerçeğe uygun değer değişimi	7.788	109.530
Maddi duran varlıkların gerçeğe uygun değer değişimi	-	(7.617.521)
Bağlı ortaklıklardan temettü gelirleri	-	121
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	82.225	(7.548.033)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

25. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Finansman gelirleri:		
Mevduat faiz gelirleri	12.015.521	2.957.514
Mevduatlardan oluşan kur farkı kârı	7.131.106	10.769.746
Türev araçlardan kaynaklanan kârlar	662.560	-
Toplam finansman gelirleri	19.809.187	13.727.260
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(20.188.126)	(18.978.914)
Faiz giderleri	(4.583.402)	(6.841.472)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	-	(1.119.327)
Diğer	(231.450)	(206.276)
Toplam finansman giderleri	(25.002.978)	(27.187.983)

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla kiralama işlemlerinden kaynaklanan 79.929 bin TL (31 Aralık 2022 - 75.089 bin TL) faiz gideri faiz giderleri kalemi içerisinde, kiralama işlemlerinden kaynaklanan 117.670 bin TL kur farkı gideri finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı kalemi içerisinde yer almaktadır (31 Aralık 2022 - 78.878 bin TL).

Türev araçlardan kaynaklanan kâr ve zararlar vadeli döviz işlemleri ve faiz haddi swap işlemlerinden oluşan kazanç ve kayıpları içermektedir.

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi ⁽¹⁾	8.547.371	4.472.145
Peşin ödenen vergiler	(7.193.880)	(2.898.143)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	1.353.491	1.574.002

⁽¹⁾ 12 Mart 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 7440 Sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" uyarınca, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında ek vergi hesaplanması gerekmektedir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, ilgili vergi için Şirket'in kurumlar vergisine ek olarak tahakkuk ettiği tutar 3.798.937 bin TL olup iki eşit taksit ile ödemesi yapılmıştır.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2023 itibarıyla %25'tir (2022: %23). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla sona eren yıllara ait kâr veya zarar tablolarına yansıtılmış vergi tutarları aşağıda özetlenmiştir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Vergi geliri/(gideri):		
Cari dönem vergi gideri	(10.969.370)	(5.349.170)
Ertelenen vergi geliri	7.021.173	(1.613.789)
	(3.948.197)	(6.962.959)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	2023	2022
Vergi öncesi kâr	57.820.358	68.508.196
Eksi: İş Ortaklıkları'nın kâr/zararındaki paylar	1.051.484	(15.540)
Vergi öncesi kâr (İş Ortaklıkları'nın kâr/zararındaki paylar hariç)	56.768.874	68.523.735
Beklenen vergi gideri	(14.192.219)	(15.760.459)
Yatırım teşvik geliri	10.437.138	10.327.340
İndirim ve istisnalar	880.100	626.149
Vergi oranındaki değişiklikler	77.842	239.886
Taşınmazlar ile amortismanı tabi diğer iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesine ilişkin etki ^(*)	-	2.018.778
Mahsup edilecek zararlar	73.630	(264.582)
Deprem kaynaklı ek vergi etkisi	(3.798.937)	-
Vergiye tabi olmayan enflasyon düzeltmeleri	(10.411.223)	(5.538.248)
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(336.287)	(1.474.938)
VUK hükümlerine göre enflasyon muhasebesinden kaynaklanan geçici farklara ilişkin hesaplanan ertelenmiş vergi etkisi ^(*)	19.843.488	-
Parasal kazanç/kayıp	(6.521.729)	2.863.116
Toplam vergi geliri	(3.948.197)	(6.962.959)

^(*) 9 Haziran 2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 7326 sayılı Sayılı Kanun 11.maddesi ile kanunun yürürlüğe girdiği tarihte aktifte kayıtlı taşınmazlar ile amortismanı tabi iktisadi kıymetlere yasal mali tablolarda yeniden değerlendirme imkanı getirilmiştir. Kapsama giren kıymetler yeniden değerlendirildiği tutar üzerinden amortismanı tabi tutulacak, ayrıca oluşan değer artış tutarı üzerinden %2 oranında vergi ödenecektir. Söz konusu kanun değişikliği kapsamında, yasal defterde sabit kıymetler için atılan yeniden değerlendirme kayıtlarına istinaden finansal durum tablosunda ertelenmiş vergi varlığı yaratılmış olup, bu varlığa ilişkin ertelenmiş vergi geliri konsolide diğer kapsamlı gelire kaydedilmiştir.

^(*) Vergi Usul Kanunu'nun 30/12/2023 tarihli ve 32415 (2. Mükerrer) sayılı tebliği ile birlikte, enflasyon muhasebesine ilişkin yapılan düzeltmelerin yaratmış olduğu geçici farkların ertelenmiş vergi etkisinden oluşmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yatırım teşvikleri ^(*)	(38.125.110)	(80.255.591)	7.625.022	16.051.118
İndirilebilir birikmiş mali zararlar ^(**)	(244.909)	(304.034)	61.227	60.808
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	701.815	57.342.673	(294.466)	(11.659.613)
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	(1.256.939)	(1.157.261)	314.491	231.770
Stoklar	(10.249.552)	6.439.813	2.585.797	(1.287.962)
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	(179.095)	(164.547)	44.774	33.052
Ertelenmiş finansal gelirler (giderler), (net)	58.309	179.627	(14.577)	(25.253)
Dava karşılıkları	(24.948)	(55.723)	4.990	11.228
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	1.536.444	4.600.063	(267.776)	(837.882)
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları	25.510.549	25.279.308	(4.783.228)	(2.527.931)
Nakdi sermaye teşvikleri	(23.790)	-	5.948	-
Diğer	(3.288.253)	(978.894)	528.677	(113.741)
Ertelenmiş vergi varlığı - net			5.810.879	(64.406)

^(*) Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için %58,46 değerlendirme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Şirket iştiraklerinden Körfez'in yaptığı tevsi yatırımları için aldığı iki tane öncelikli, bir tane de bölgesel kapsamlı teşvik belgesi bulunmaktadır. Söz konusu 3 adet teşvik belgeleri kapsamında esas faaliyetlerini sürdürebilmek için lokomotif ve vagon yatırımı yanı sıra teknik makineler için yatırım harcaması gerçekleştirmiştir. Bu belgeler ile şirket, %40 yatırıma katkı oranı, ve % 80 kurumlar vergisi indirimi KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

^(**) İndirilebilir mali zararların ertelenmiş vergi etkisi, konsolidasyon kapsamındaki her şirket için ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2023 tarihinde gerçekleşen 244.909 bin TL indirilebilir mali zararlarından gelecek 5 yıl içerisinde kullanılmak üzere 61.227 bin TL tutarında ertelenen vergi varlığı oluşmaktadır. (31 Aralık 2022: İndirilebilir mali zararlar: 304.034 bin TL, ertelenen vergi varlığı: 60.808 bin TL)

Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Elde Edilen Vergi Avantajları:

Grup'un teşvik belgesine bağlanan yatırımlarından elde ettiği kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu kapsamda, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup'un öngörülebilir gelecekte faydalanacağı 7.625.022 bin TL (31 Aralık 2022: 16.051.118 bin TL) tutarında vergi avantajı, ertelenmiş vergi varlığı olarak konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Söz konusu vergi avantajının 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla muhasebeleştirilmesi neticesinde 1 Ocak - 31 Aralık 2023 dönemine ilişkin konsolide kâr veya zarar tablosunda 8.426.096 bin TL tutarında ertelenmiş vergi gideri oluşmuştur.

Ertelenmiş vergi varlıkları gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkân sağlayan sınırsız ömre sahip yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır. Bu kapsamda Grup yatırım teşviklerinden doğan ertelenmiş vergi varlıklarının konsolide finansal tablolara yansıtılmasını uzun süreli planlara dayandırmakta olup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kâr tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak her bilanço tarihi itibarıyla değerlendirmektedir. Söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının bilanço tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde geri kazanılması öngörülmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Elde Edilen Vergi Avantajları (Devamı):

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla gerçekleştirilen duyarlılık analizinde, iş planlarını oluşturan temel makroekonomik ve sektörel varsayımlarda yer alan girdiler %10 arttırılarak/azaltılarak yapıldığında yatırım teşviklerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının 5 yıl olarak öngörülen geri kazanım sürelerinde bir değişiklik olmamıştır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2023	2022
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	(64.406)	4.076.883
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	7.021.173	(1.613.789)
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	(497.169)	(2.646.504)
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	21.318	119.004
- İktisaplar	(647.270)	-
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları (azalışları)	(22.767)	-
31 Aralık	5.810.879	(64.406)

27. Pay başına kazanç (zarar)

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Ana ortaklığa ait dönem kârı	53.577.336	61.313.713
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	145.946.448.357	145.946.448.357
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (zarar) (kr.)	36,71	42,01



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

28. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

⁽¹⁾ İş ortaklıkları

⁽²⁾ Koç Topluluğu şirketleri

⁽³⁾ Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	14.191.895	17.771.568
Toplam	14.191.895	17.771.568

b) Ticari alacaklar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	5.326.357	4.393.240
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	612.739	415.974
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	395.156	178.510
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	62.923	38.725
Demir Export ⁽²⁾	9.760	30.799
Diğer ⁽²⁾	123.413	195.502
Toplam	6.530.348	5.252.750

Tüpraş, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 1.900.000 bin TL'yi ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür (31 Aralık 2022 - 2.282.105 bin TL).

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	330.958	1.481.523
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	182.022	109.027
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	105.562	148.544
KocDigital Çözümler A.Ş. ⁽²⁾	73.284	12.097
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. ⁽²⁾	48.217	55.786
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	43.206	25.769
Divan Turizm İşletmeleri Anonim Şirketi ⁽²⁾	32.444	3.430
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ⁽²⁾	24.881	1.330
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	12.723	13.079
Diğer ⁽²⁾	131.757	54.884
Toplam	985.054	1.905.469

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Koç Holding A.Ş. ⁽³⁾	363.735	279.852
Enerji Yatırımları A.Ş. ⁽³⁾	1	-
Toplam	363.736	279.852

e) Verilen sabit kıymet avansları:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ark İnşaat A.Ş. ⁽²⁾	30.731	496
Toplam	30.731	496

f) Kiralama işlemlerinden borçlar:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. ⁽²⁾	124.905	136.074
Koç Ailesi ⁽³⁾	33.066	30.564
Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş.	6.125	11.906
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	4.400	-
Toplam	168.496	178.544

g) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	155.773.414	164.860.718
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	15.377.759	13.974.256
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	4.837.573	6.636.070
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. ⁽²⁾	1.056.566	-
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	508.982	498.771
Demir Export ⁽²⁾	143.683	112.079
Diğer ⁽²⁾	1.455.313	126.136
Toplam	179.153.290	186.208.030



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

h) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	10.934.904	14.257.259
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ^{(2) (1)}	1.432.750	1.144.445
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	1.062.572	1.498.825
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	961.556	733.899
Koç Holding A.Ş. ^{(3) (*)}	568.836	256.192
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	563.170	312.512
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. ⁽²⁾	512.671	256.555
Arçelik A.Ş. ⁽²⁾	183.007	68
Arçelik Pazarlama A.Ş. ⁽²⁾	163.808	40.546
Diğer ⁽²⁾	1.002.944	609.970
Toplam	17.386.218	19.110.271

⁽¹⁾ Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, ödenen ve tahakkuk eden prim tutarlarını da içermektedir.

^(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

i) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşletmesi A.Ş. ⁽²⁾	810.323	22.865
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	131.473	126.106
Diğer ⁽²⁾	123.600	55.676
Toplam	1.065.396	204.647

j) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ve Genel Müdüre doğrudan bağlı olan Direktörler olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücüyle 671.585 bin TL'dir (31 Aralık 2022 - 482.709 bin TL). Bu tutarların 31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücüyle 43.230 bin TL'lik (31 Aralık 2022 - Yoktur) kısmı işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödemelere ilişkin olup kalan kısmı kısa vadeli sağlanan faydalardan oluşmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

k) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. ⁽²⁾	62.080	54.541
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	6.044	99.450
Toplam	68.124	153.991

l) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	2.342.629	731.312
Toplam	2.342.629	731.312

m) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam nakdi bağış tutarı 922.094 bin TL'dir (31 Aralık 2022 - 402.855 bin TL).

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2023

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal						
Yükümlülükler	133.774.951	136.259.835	103.911.101	26.380.194	4.556.083	1.412.457
Banka kredileri	14.009.514	14.872.269	4.793.560	4.585.391	4.441.877	1.051.441
Borçlanma senedi ihraçları	20.794.777	21.739.236	-	21.739.236	-	-
Kiralama yükümlülükleri	521.826	552.120	21.331	55.567	114.206	361.016
Ticari borçlar	97.956.168	98.603.544	98.603.544	-	-	-
Diğer borçlar	492.666	492.666	492.666	-	-	-
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	1.099.322	(3.421.840)	(1.026.321)	(1.939.229)	(456.290)	-
Türev Nakit Girişleri	2.101.281	35.392.168	21.094.970	13.894.280	402.918	-
Türev Nakit Çıkışları	1.001.959	38.814.008	22.121.291	15.833.509	859.208	-

31 Aralık 2022

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal						
Yükümlülükler	142.089.276	145.201.429	96.314.118	15.965.173	31.771.504	1.150.634
Banka kredileri	30.176.698	32.504.575	6.372.473	15.447.239	10.114.905	569.958
Borçlanma senedi ihraçları	24.101.605	24.101.605	2.334.824	199.967	21.566.814	-
Kiralama yükümlülükleri	539.917	1.007.886	19.458	317.967	89.785	580.676
Ticari borçlar	86.838.700	87.155.007	87.155.007	-	-	-
Diğer borçlar	432.356	432.356	432.356	-	-	-
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan Uzun
Türev Araçlar (Net)	3.890.897	(77.373)	10.583	313.172	(419.746)	18.618
Türev Nakit Girişleri	6.020.936	12.240.628	667.927	11.420.004	134.079	18.618
Türev Nakit Çıkışları	2.130.039	12.318.001	657.344	11.106.832	553.825	-

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %70 ve %61'dir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

	Alacaklar				Bankalardaki	Türev	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Mevduat	Araçlar	
	İlişkili Taraflar	Diğer Taraflar	İlişkili Taraflar	Diğer Taraflar			
31 Aralık 2023							
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski	6.530.348	33.909.084	-	127.632	97.823.618	2.101.281	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	3.382.844	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	6.530.348	33.684.598	-	127.632	97.823.618	2.101.281	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	224.486	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	7.474	-	3.696	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(7.474)	-	(3.696)	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski (Devamı):

	Alacaklar				Bankalardaki	Türev	Diğer
			Mevduat	Araçlar			
	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar					
	İlişkili	Diğer	İlişkili	Diğer			
31 Aralık 2022	Taraf	Taraf	Taraf	Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	5.252.750	30.037.523	-	66.934	78.489.840	6.020.936	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	4.789.425	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	5.252.750	29.790.102	-	66.934	78.489.840	6.020.936	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	247.421	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	9.264	-	4.304	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(9.264)	-	(4.304)	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski (Devamı):

Vadesi geçmiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların vade analizi

31 Aralık 2023	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	86.412	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	104.831	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	31.356	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	1.887	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

31 Aralık 2022	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	130.124	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	109.240	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	5.232	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	2.825	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 104.375 bin TL (31 Aralık 2022 - 116.537 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Grup 1	7.530	4.100
Grup 2	3.711.868	7.420.705
Grup 3	35.754.200	26.813.635
Grup 4	741.348	804.412
Toplam	40.214.946	35.042.852

Grup 1 -	Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 -	Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 -	Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 -	Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kâr ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 18).

Ürün Kâr Marjı Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kâr marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kâr marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kâr marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 18).

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişimlerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	92.136.205	72.608.874
Finansal yükümlülükler	28.539.177	38.125.464
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	-	-
Finansal yükümlülükler ^(*)	6.786.940	16.692.756

^(*) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup'un değişken faizli borçlanmalarının toplam 37.585 bin ABD Doları (31 Aralık 2022 - 170.264 bin ABD Doları ve 31 Aralık 2022 - 807.387 bin TL) faiz haddi swap işlemleri ve çapraz kur faiz haddi swap işlemleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2023 tarihinde ABD Doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 6.343 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2022 - 20.990 bin TL). 31 Aralık 2023 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 1.087 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2022 - Yoktur). 31 Aralık 2023 tarihinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 4.474 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2022 - 8.578 bin TL).

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 7'da sunulmuştur.

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı ^(*)	TL karşılığı ^(*)	Dolar karşılığı ^(*)
Parasal varlıklar	42.335.108	1.438.101	41.130.293	1.334.977
Parasal yükümlülükler	(121.973.974)	(4.135.931)	(115.740.154)	(3.756.610)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu	(79.638.866)	(2.697.830)	(74.609.861)	(2.421.633)
Parasal olmayan varlıklar	934.421	31.742	716.154	23.244
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	34.198.431	1.161.491	8.593.038	278.907
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(44.506.014)	(1.504.597)	(65.300.669)	(2.119.482)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar ^(**)	694.329	23.586	6.316.300	205.010
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(43.811.685)	(1.481.011)	(58.984.369)	(1.914.472)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar ^(***)	44.598.942	1.515.002	59.046.077	1.916.475
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	787.257	33.991	61.708	2.003

^(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

^(**) Geçmiş yıl TL karşılığı tutarları 2023 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.

^(***) Grup, 23.586 bin ABD Doları karşılığı 694.329 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2022 - 205.010 bin ABD Doları karşılığı 2023 satın alma gücüne getirilmiş 6.316.300 bin TL) gerçekleştirme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 604.270 (31 Aralık 2022 - 5.195.798 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 2.632.041 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur farkı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2023 yılı içerisinde oluşan 16.241 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

^(****) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. Grup risk yönetimi politikaları gereği stok değerinin ABD Doları cinsinden karşılığını tarihi stok maliyetleri üzerinden takip etmektedir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları 44.598.942 bin TL (31 Aralık 2022 - 59.046.077 bin TL)'dir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

	DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU									
	31 Aralık 2023					31 Aralık 2022				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer (TL karşılığı)	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi) ⁽¹⁾	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer (TL karşılığı)
Ticari alacaklar	6.420.539	217.966	123	-	-	1.127.498	36.498	79	-	252
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	35.909.077	1.208.667	9.429	560	2	39.989.430	1.293.278	3.090	1.144	-
Diğer	318.322	6.983	1.041	2.106	-	704.902	21.720	527	497	-
Dönen varlıklar	42.647.938	1.433.616	10.593	2.666	2	41.821.830	1.351.496	3.696	1.641	252
Parasal finansal varlıklar	5.492	187	-	-	-	13.365	434	-	-	-
Diğer	616.099	20.928	-	-	-	11.252	-	-	304	-
Duran varlıklar	621.591	21.115	-	-	-	24.617	434	-	304	-
Toplam varlıklar	43.269.529	1.454.731	10.593	2.666	2	41.846.447	1.351.930	3.696	1.945	252
Ticari borçlar	71.417.546	2.373.486	40.259	2.066	171	73.297.486	2.352.258	24.753	324	-
Finansal yükümlülükler	28.629.292	965.518	4.356	392	-	10.044.503	325.289	333	310	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	18.398.331	622.463	933	1.129	-	1.933.613	56.707	637	4.467	-
Diğer borçlar	159.202	5.177	203	6	-	94.725	2.892	154	16	-
Kısa vadeli yükümlülükler	118.604.371	3.966.644	45.751	3.593	171	85.370.327	2.737.146	25.877	5.117	-
Finansal yükümlülükler	3.369.603	87.429	22.136	1.988	-	30.369.827	979.055	6.253	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	3.369.603	87.429	22.136	1.988	-	30.369.827	979.055	6.253	-	-
Toplam yükümlülükler	121.973.974	4.054.073	67.887	5.581	171	115.740.154	3.716.201	32.130	5.117	-
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu	34.198.431	1.158.653	4.519	-	-	8.593.038	278.906	-	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	71.829.691	2.435.017	4.519	-	-	83.810.534	2.720.261	-	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(37.631.260)	(1.276.364)	-	-	-	(75.217.496)	(2.441.355)	-	-	-
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(44.506.014)	(1.440.689)	(52.775)	(2.915)	(169)	(65.300.669)	(2.085.365)	(28.434)	(3.172)	252
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	694.329	23.586	-	-	-	6.316.300	205.010	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(43.811.685)	(1.417.103)	(52.775)	(2.915)	(169)	(58.984.369)	(1.880.355)	(28.434)	(3.172)	252
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(79.479.664)	(2.622.076)	(58.132)	(5.015)	(169)	(74.515.136)	(2.383.099)	(28.807)	(3.957)	252
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	(360.079)	(12.210)	-	-	-	(457.352)	(14.844)	-	-	-

⁽¹⁾ Geçmiş yıl Türk Lirası karşılığı tutarları 2023 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

31 Aralık 2023				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(7.718.922)	7.718.922	(189.464)	189.464
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	3.623.665	(3.623.665)	-	-
ABD Doları Net Etki	(4.095.257)	4.095.257	(189.464)	189.464
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(189.362)	189.362	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	13.302	(13.302)	-	-
Avro Net Etki	(176.060)	176.060	-	-
TOPLAM	(4.271.317)	4.271.317	(189.464)	189.464
31 Aralık 2022				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(4.455.990)	4.455.990	(399.352)	399.352
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	897.647	(897.647)	-	-
ABD Doları Net Etki	(3.558.343)	3.558.343	(399.352)	399.352
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(53.864)	53.864	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro Net Etki	(53.864)	53.864	-	-
TOPLAM	(3.612.207)	3.612.207	(399.352)	399.352

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirilmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	118.479.956	126.620.001
EUR (Bin TL karşılığı)	2.013	9.288
Toplam	118.481.969	126.629.289
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	485.199.339	584.658.993
Toplam	485.199.339	584.658.993

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla net finansal borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Toplam finansal borçlar (Not 7)	35.326.117	54.818.220
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 5)	(88.347.717)	(68.476.938)
Eksi: Finansal yatırımlar (Not 6)	(701.824)	(3.518.193)
Net finansal borç	(53.723.424)	(17.176.911)
Özkaynaklar	202.940.767	179.412.567
Yatırılan sermaye	149.217.343	162.235.656
Net finansal borç/yatırılan sermaye oranı	-%36,00	-%10,59

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2023 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri: İlgili finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri, gözlemlenebilir aktif piyasa işlemlerinden elde edilen fiyatlar kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış analizlerine dayalı genel kabul görmüş değerlendirme modellerine göre belirlenir. Değerleme modellerinde kullanılan varsayımlar ve tahminler; referans faiz oranları, kredi marjları, iskonto oranları, tahvil ve hisse senedi fiyatlarını ve beklenen fiyat korelasyonlarını tahmin etmede kullanılan diğer değişkenleri içerir.

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikler

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2023 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	2.101.281	.-
Finansal yatırımlar	-	701.824	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			

Türev finansal yükümlülükler	-	1.001.959	-

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2022 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	6.020.936	.-
Finansal yatırımlar	-	3.518.193	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			

Türev finansal yükümlülükler	-	2.130.039	-

30. Devlet teşvik ve yardımları

Grup'un çeşitli teşvikler ile sahip olduğu haklar aşağıdaki gibidir:

- İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisi muafiyeti
- Yurt içinden ve yurt dışından tedarik edilen yatırım malları için KDV ve Damga vergisi muafiyeti
- Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri, Gelir Vergisi, Damga vergisi teşviği vb.)
- Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı Teydeb ve AB Fonları'ndan alınan nakit destekler
- İndirimli kurumlar vergisi teşviki
- Sigorta Primi İşveren Payı, İş Kur, Asgari Ücret ve Stajyer Eğitim Destekleri
- Emlak Vergisi teşviği
- Faiz Desteği

31. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.

.....



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın yarınlarının güvencesi





GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

EKLER

Performans Göstergeleri

Çevresel v

Sosyal Performans Göstergeleri

Ekonomik Performans Göstergeleri

Tüpraş 2023 Raporlama Kılavuzu

Sınırlı Güvence Raporu

Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği
Platformlar

Entegre Rapor Uyum Tablosu

SASB Endeksi

İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev
Gücü (TCFD) ve Tüpraş

TCFD Tablosu

GRI İçerik Endeksi

Taksonomi Açıklamaları

2022 yılına ait 08 Mart 2023 tarihli
Olağan Genel Kurul Toplantısına İlişkin
Bilgilendirme Notu

Bağımsızlık Beyanları

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi
Formu

Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi
İletişim

Künye/ Kimlik

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Emisyon Yönetimi Performans Göstergeleri

	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Emisyonları	ton CO₂e	6.499.947	6.058.423	6.250.210	6.715.114	6.503.635	✓
CH ₄ Emisyonları	ton	-	-	-	-	294	✓
CH ₄ Emisyonları	ton CO ₂ e	-	-	-	-	8.235	✓
N ₂ O Emisyonları	ton	-	-	-	-	17	✓
N ₂ O Emisyonları	ton CO ₂ e	-	-	-	-	4.648	✓
CO ₂ Emisyonları	ton	-	-	-	-	6.490.752	✓
Kaynağına göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları	ton CO₂e	6.499.947	6.058.423	6.250.210	6.715.114	6.503.635	✓
Sabit Yanma Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	6.001.376	✓
Proses Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	187.823	✓
Flare Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	135.259	✓
Kimyasal Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	7.503	✓
Kayıp Kaçak Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	5.067	✓
Hareketli Yanma (Araç) Kaynaklı Emisyonlar	ton CO ₂ e	-	-	-	-	166.605	✓
Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları	ton CO₂e	32.991	25.247	49.440	66.803	77.391	✓
Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları	ton CO₂e	6.532.938	6.083.670	6.299.649	6.781.917	6.581.026	✓
İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu	ton CO₂e/ ton işlenen ham petrol	0,23	0,25	0,24	0,26	0,27	✓
İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu	ton CO₂e/ ton şarj	0,21	0,23	0,22	0,23	0,24	✓
Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu	ton CO₂e/ ton üretim	0,22	0,25	0,24	0,25	0,25	✓
Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu	ton CO₂e/ toplam milyon TL hasılat	-	-	-	-	9,08	✓
Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu⁽¹⁾	ton CO₂e/ MWh	-	-	-	-	0,11	✓
Kapsam 3 Sera Gazı Emisyonları	ton CO₂e	109.119.054	88.810.773	99.022.170	108.085.734	104.978.564	
Kategori 1: Satın Alınan Ürün ve Hizmetler	ton CO ₂ e	14.425.494	11.672.851	13.214.229	13.709.293	13.552.417	
Kategori 15: Yatırımlar	ton CO ₂ e	7.430.284	7.093.485	6.411.249	7.325.737	6.845.844	
Kategori 11: Satılan Ürünlerin Kullanımı	ton CO ₂ e	84.344.343	67.267.535	76.446.350	83.805.576	81.672.253	
Diğer (Kategori 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13)	ton CO ₂ e	2.918.934	2.776.903	2.950.342	3.245.128	2.908.049	

⁽¹⁾ Sadece Entek verileridir.

Enerji Yönetimi Performans Göstergeleri

	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Doğrudan Enerji Tüketimi	TJ	99.144	89.172	91.343	94.676	90.445	✓
Doğalgaz	TJ	53.653	46.400	50.142	36.954	40.505	✓
Fuel Oil	TJ	2.292	3.433	1.705	7.590	2.313	✓
Fuel Gaz	TJ	41.028	37.808	38.282	47.695	45.527	✓
Kok	TJ	2.169	1.530	1.206	2.423	2.079	✓
Motorin	TJ	2	2	3	2	0	✓
İç Tüketimde Kullanılan Sıfır Karbonlu Elektrik	TJ	0	0	6	12	22	✓



	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Doğrudan Enerji Tüketimi	MWh	27.540.064	24.770.105	25.373.074	26.298.795	25.123.692	✓
Doğalgaz	MWh	14.903.717	12.888.799	13.928.238	10.264.931	11.251.303	✓
Fuel Oil	MWh	636.707	953.598	473.537	2.108.296	642.520	✓
Fuel Gaz	MWh	11.396.688	10.502.085	10.633.956	13.248.679	12.646.328	✓
Kok	MWh	602.391	425.031	334.891	673.013	577.449	✓
Motorin	MWh	562	592	720	493	42	✓
İç Tüketimde Kullanılan Sıfır Karbonlu Elektrik	MWh	0	0	1.731	3.383	6.049	✓
Dolaylı Enerji Tüketimi	TJ	267	186	396	563	779	✓
Satın Alınan Elektrik	TJ	267	186	396	563	533	✓
Satın Alınan Isı	TJ	0	0	0	0	0	✓
Satın Alınan Buhar	TJ	0	0	0	0	246	✓
Satın Alınan Soğutma	TJ	0	0	0	0	0	✓
Dolaylı Enerji Tüketimi	MWh	74.121	51.797	110.078	156.373	216.515	✓
Satın Alınan Elektrik	MWh	74.121	51.797	110.078	156.373	148.050	✓
Satın Alınan Isı	MWh	0	0	0	0	0	✓
Satın Alınan Buhar	MWh	0	0	0	0	68.466	✓
Satın Alınan Soğutma	MWh	0	0	0	0	0	✓
Toplam Enerji Tüketimi	TJ	99.411	89.359	92.293	119.335	116.011	✓
Toplam Enerji Tüketimi	MWh	27.614.185	24.821.901	25.637.083	33.148.731	32.225.252	✓
Dolaylı Enerji Üretimi	TJ	6.308	5.580	5.599	5.804	5.520	
Elektrik	TJ	5.561	4.920	4.836	5.229	4.838	
Isı	TJ	0	0	0	0	0	
Buhar	TJ	747	660	763	575	682	
Soğutma	TJ	0	0	0	0	0	
Dolaylı Enerji Üretimi	MWh	1.752.249	1.550.052	1.555.260	1.612.211	1.533.401	
Elektrik	MWh	1.544.677	1.366.707	1.343.330	1.452.475	1.343.950	
Isı	MWh	0	0	0	0	0	
Buhar	MWh	207.572	183.345	211.930	159.736	189.451	
Soğutma	MWh	0	0	0	0	0	
Dışarıya Satılan Enerji	TJ	3.472	3.024	3.786	3.300	3.006	✓
Doğalgaz Çevrim Santralinde Üretilip Satılan Elektrik	TJ	1.016	1.143	1.867	1.442	1.518	✓
Satılan Buhar	TJ	747	660	763	575	682	✓
Satın Alınıp Satılan Elektrik	TJ	1.709	1.221	1.156	1.284	806	✓
Dışarıya Satılan Enerji	MWh	964.337	839.956	1.051.584	916.722	834.988	✓
Doğalgaz Çevrim Santralinde Üretilip Satılan Elektrik	MWh	282.225	317.407	518.533	400.455	421.537	✓
Satılan Buhar	MWh	207.572	183.345	211.930	159.736	189.451	✓
Satın Alınıp Satılan Elektrik	MWh	474.540	339.204	321.121	356.531	224.000	✓
Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi	MWh	1.328.973	1.149.405	955.061	1.165.302	1.065.824	✓
Üretilen Elektrikğin İç Tüketimde Kullanımı	MWh	0	0	1.731	3.383	16.221	✓
Üretilen Elektrikğin Satışı	MWh	1.328.973	1.149.405	953.330	1.161.919	1.049.603	✓
Yenilenebilir Kaynaklardan Satın Alınan Enerji		0	0	0	2.062	0	
Satın Alınan Yenilenebilir Enerji	TJ	0	0	0	0	0	
Satın Alınan Yenilenebilir Enerji	MWh	0	0	0	0	0	
Yeşil Enerji Tedariği (I-REC, YEK G, vb.)	MWh	0	0	0	2.062	0	
Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu	ton CO ₂ e	0	0	762	1.488	5.694	✓
Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi	MW	264,2	264,2	326,2	332,2	416,0	✓
Enerji Tüketimindeki Değişim ⁽¹⁾	%	5,3	-10,3	0,8	4,8	-4,3	✓
Enerji Yoğunluk Endeks Değeri	%	98,4	99,1	93,5	94,9	92,4	✓

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu	GJ/ton işlenen ham petrol	3,55	3,83	3,56	3,65	3,78	✓
İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu	GJ/ton işlenen şarj	3,43	3,70	3,47	3,34	3,34	✓
Üretim Başına Enerji Yoğunluğu⁽¹⁾	GJ/ton üretim	3,44	3,71	3,49	3,52	3,52	✓
Üretim Başına Enerji Yoğunluğu⁽²⁾	GJ/MWh	0,66	1,10	2,47	2,39	2,20	✓

⁽¹⁾ Sadece Tüpraş dahil edilmiştir.

Enerji Verimliliği	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Enerji Verimliliği Proje Sayısı	#	28	38	74	59	75	✓
Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli	TJ	970	1.168	2.693	1.961	2.085	✓
Enerji Verimliliğinden Sağlanan Gerçekleşmiş Finansal Tasarruf	milyon ABD Doları	4	5	13	35	29	✓
Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli	ton CO ₂ e	54.302	65.986	149.696	108.461	115.140	✓

Su ve Atık Su Yönetimi Performans Göstergeleri

	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Ham Su Çekimi	milyon m ³	18,09	18,55	15,63	18,13	16,00	✓
Toplam Su Çekimi	milyon m ³	30,05	24,09	27,05	27,72	22,66	✓
Yüzey Kaynağı	milyon m ³	17,20	17,80	14,91	17,45	15,33	✓
Şebeke	milyon m ³	0,89	0,75	0,72	0,68	0,68	✓
Körfez Belediyesi'nden Alınan Arıtılmış Atık Su	milyon m ³	11,96	5,54	11,42	9,60	6,66	✓
İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi	m ³ /ton işlenen ham petrol	0,66	0,82	0,64	0,72	0,69	✓
Üretim Başına Ham Su Çekimi	m ³ /ton üretim	0,64	0,79	0,62	0,69	0,64	✓
Su Stresi Yaşanan Bölgeden Ham Su Çekimi	milyon m ³	18,09	18,65	15,63	18,13	16,00	✓
Geri Kazanılan Su	milyon m ³	20,95	15,44	17,42	16,28	17,30	✓
Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı	%	69,72	64,10	64,41	58,74	76,34	✓
Atık Su Deşarjı	milyon m ³	15,67	11,17	11,52	12,94	16,45	✓
Yüzey suyu (nehir, göl vb. kaynaklar)	milyon m ³	-	-	-	-	4,17	✓
Deniz suyu	milyon m ³	-	-	-	-	12,05	✓
Yeraltı	milyon m ³	0,15	0,15	0,22	0,22	0,23	✓
3. taraf deşarj noktası	milyon m ³	-	-	-	-	-	
Toplam Su Tüketimi	milyon m ³	14,39	12,92	15,53	14,79	6,21	✓
Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)	ton	968	759	896	1.075	998	
Atık Su Biyolojik Oksijen İhtiyacı (BOİ)	ton	-	-	-	-	402	
Atık Su Askıda Katı Miktarı (AKM)	ton	-	-	-	-	402	✓
Atık Su Toplam Nitrojen Miktarı (T-N)	ton	-	-	-	-	-	
Atık Su Toplam Fosfat Miktarı (T-P)	ton	-	-	-	-	-	
Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu	mg/litre	62	69	79	85	62	✓
Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu	mg/litre	-	-	-	-	25	✓
Atık Su Ortalama pH Değeri	#	-	-	-	-	7,4	✓



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Atık ve Döküntü Yönetimi Performans Göstergeleri

Atık Yönetimi	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Toplam Atık Miktarı	ton	56.596	35.844	37.740	38.944	43.222	✓
<i>Tehlikeli Atık Miktarı</i>	ton	44.140	32.507	25.079	29.423	32.231	✓
<i>Tehlikesiz Atık Miktarı</i>	ton	12.456	3.331	12.660	9.521	10.991	✓
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı	ton	34.507	20.446	26.061	38.944	43.222	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	24.021	12.052	22.295	19.794	22.485	✓
<i>Bertaraf</i>	ton	32.575	23.792	15.445	19.150	20.737	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı	ton	-	-	-	-	10.356	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	7.717	✓
<i>Bertaraf</i>	ton	-	-	-	-	2.639	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı	ton	-	-	-	-	15.017	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	14.282	✓
<i>Bertaraf</i>	ton	-	-	-	-	1.218	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı	ton	-	-	-	-	10.591	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	6.415	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	4	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	2.639	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	1.533	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı	ton	-	-	-	-	32.231	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	4.776	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	16.733	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	750	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	468	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	9.504	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı		-	-	-	-	10.356	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	6.184	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	2.639	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	1.533	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı		-	-	-	-	14.529	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	4.452	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	726	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	9.350	✓
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı		-	-	-	-	0	✓
<i>Geri Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Atık Yönetimi	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Miktarı		-	-	-	-	460	✓
<i>Gerİ Dönüşüm</i>	ton	-	-	-	-	290	✓
<i>Yeniden Kullanım</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Düzenli Depolama</i>	ton	-	-	-	-	23	✓
<i>Enerji Geri Kazanımsız Yakma</i>	ton	-	-	-	-	0	✓
<i>Enerji Geri Kazanımlı Yakma</i>	ton	-	-	-	-	147	✓
Elektronik Atık Miktarı	ton	-	-	-	-	5.922	✓
Atık Geri Kazanım Oranı	%	70	59	86	51	52	✓
Atık Geri Kazanımı ve Endüstriyel Simbiyozlarla Sağlanan Kazanç	milyon TL	-	-	27	50	85	
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı	#	200	46	1.105	1.265	355	✓
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu	ton CO _{2e}	83	19	206	380	160	✓
Döküntü Yönetimi	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Toplam Döküntü Sayısı (>1 varil)	#	-	-	-	5	4	
<i>Su Ortamına Ulaşan Döküntü Sayısı</i>	#	-	-	-	4	2	
<i>Toprağa Ulaşan Döküntü Sayısı</i>	#	-	-	-	1	1	
Döküntü Miktarı (>1 varil)	varil	-	-	-	56	435	✓
<i>Ham Petrol Döküntüsü</i>	varil	-	-	-	-	0	
<i>Kimyasal Döküntüsü</i>	varil	-	-	-	-	0	
<i>Hidrokarbon Döküntüsü</i>	varil	-	-	-	-	435	
Döküntü Miktarı (>1 varil)	m ³	-	-	-	9	69	✓
<i>Ham Petrol Döküntüsü</i>	m ³	-	-	-	-	0	
<i>Kimyasal Döküntüsü</i>	m ³	-	-	-	-	0	
<i>Hidrokarbon Döküntüsü</i>	m ³	-	-	-	-	69 ⁽³⁾	
Döküntüden Geri Kazanım	m ³	-	-	-	2,7	2,5	✓

⁽³⁾ Demiryolu operasyonu sırasında yaşanan olay sonucu gerçekleşen ürün döküntüsünü uzman ekipler müdahale ederek temizlemiş ve çevre kirliliği engellenmiştir.

Sosyal Performans Göstergeleri

Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Toplam Çalışan Sayısı	#	6.181	6.091	5.893	6.112	6.213	✓
<i>Kadın</i>	#	543	544	529	601	720	✓
<i>Erkek</i>	#	5.638	5.547	5.364	5.511	5.493	✓
Toplam Çalışan Oranı	%						
<i>Kadın</i>	%	9	9	9	10	12	
<i>Erkek</i>	%	91	91	91	90	88	
Yıllık Ortalama Çalışan Sayısı	#						
<i>Kadın</i>	#					483	
<i>Erkek</i>	#					3.705	
Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı	#	744	729	672	721	733	✓
<i>Kadın</i>	#	213	214	176	185	186	✓
<i>Erkek</i>	#	531	515	496	536	547	✓
İstihdam Türüne Göre Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı	#					733	
<i>Yarı Zamanlı</i>	#					9	
<i>Tam Zamanlı</i>	#					724	
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı	#	6.181	6.091	5.893	6.112	6.213	✓
Belirli Süreli İş Akdi ile Çalışan Sayısı	#	5	2	0	10	17	✓
<i>Kadın</i>	#	2	1	0	5	2	✓
<i>Erkek</i>	#	3	1	0	5	15	✓



Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Belirsiz Süreli İş Akdi ile Çalışan Sayısı	#	6.176	6.089	5.893	6.102	6.196	✓
Kadın	#	541	543	529	596	718	✓
Erkek	#	5.635	5.546	5.364	5.506	5.478	✓
Ücret Kategorisine Göre Çalışan Sayısı	#	6.181	6.091	5.893	6.112	6.213	✓
Aylık Ücretli	#	1.521	1.513	1.493	1.822	2.564	✓
Kadın	#	397	402	399	479	589	✓
Erkek	#	1.124	1.111	1.094	1.343	1.975	✓
Aylık Ücretli Çalışanlar İçerisinde İşçi Sendikasına Bağlı Çalışan Sayısı	#					2.564	
Kapsam İçi	#					528	
Kapsam Dışı	#					2.036	
Saat Ücretli	#	4.660	4.578	4.400	4.290	3.649	✓
Kadın	#	146	142	130	122	131	✓
Erkek	#	4.514	4.436	4.270	4.168	3.518	✓
Saat Ücretli Çalışanlar İçerisinde İşçi Sendikasına Bağlı Çalışan Sayısı	#					3.649	
Kapsam İçi	#					3.649	
Kapsam Dışı	#					0	
İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı	#	6.181	6.091	5.893	6.112	6.213	✓
Tam Zamanlı	#	6.177	6.091	5.893	6.108	6.212	✓
Kadın	#	541	544	529	600	719	✓
Erkek	#	5.636	5.547	5.364	5.508	5.493	✓
Tam Zamanlı Çalışanlar İçerisinde İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı	#					6.212	
Aylık Ücretli	#					2.563	
Saat Ücretli	#					3.649	
Yarı Zamanlı	#	4	0	0	4	1	✓
Kadın	#	2	0	0	1	1	✓
Erkek	#	2	0	0	3	0	✓
Yarı Zamanlı Çalışanlar İçerisinde İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı	#					1	
Aylık Ücretli	#					1	
Saat Ücretli	#					0	
Yaşa Göre Çalışan Sayısı	#	6.181	6.091	5.893	6.112	6.213	✓
30 yaş altı	#	1.769	1.420	690	718	823	✓
30-50 yaş arası	#	3.935	4.217	4.804	4.962	4.992	✓
50 yaş üstü	#	477	454	399	432	398	✓
Yaşa Göre Kadın Çalışan Sayısı	#					720	
30 yaş altı	#					235	
30-50 yaş arası	#					458	
50 yaş üstü	#					27	
Yaşa Göre Erkek Çalışan Sayısı	#					5.493	
30 yaş altı	#					588	
30-50 yaş arası	#					4.534	
50 yaş üstü	#					371	
Yaşa Göre Çalışan Oranı	%						
30 yaş altı	%					13	
30-50 yaş arası	%					80	
50 yaş üstü	%					6	
Yönetim Kurulu'ndaki Üye Sayısı	#					33	
Kadın	#					3	
Erkek	#					30	
Yönetim Kurulu'ndaki Üye Oranı	%						
Kadın	%					9	
Erkek	%					91	

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı	#					1.064	✓
Üst Düzey Yönetici Sayısı	#	37	34	35	40	39	✓
Kadın	#	1	0	1	3	4	✓
Erkek	#	36	34	34	37	35	✓
Orta Kademe Yönetici Sayısı	#	211	239	230	259	329	✓
Kadın	#	43	46	44	55	75	✓
Erkek	#	168	193	186	204	254	✓
İlk Kademe Yönetici Sayısı	#					696	
Kadın	#					210	
Erkek	#					486	
Kadın Yönetici Oranı	%					27	✓
Üst Düzey	%	3	0	3	8	10	✓
Orta Kademe	%	20	19	19	21	23	✓
İlk Kademe	%					30	✓
İşe Alınan Çalışan Sayısı	#	433	215	191	435	756	✓
Kadın	#	75	40	37	137	202	✓
Erkek	#	358	175	154	298	554	✓
İşe Alınan Çalışan Oranı	%						
Kadın	%	17	19	19	31	27	
Erkek	%	83	81	81	69	73	
Ücret Kategorisine Göre İşe Alınan Kadın Çalışan Sayısı	#					202	
Aylık Ücretli	#					171	
Saat Ücretli	#					31	
Ücret Kategorisine Göre İşe Alınan Erkek Çalışan Sayısı	#					554	
Aylık Ücretli	#					429	
Saat Ücretli	#					125	
Yaş Göre İşe Alınan Çalışan Sayısı	#	433	215	191	435	756	
30 yaş altı	#	242	101	45	211	415	
30-50 yaş arası	#	186	111	114	212	327	
50 yaş üstü	#	5	3	32	12	14	
Yaş Göre İşe Alınan Kadın Çalışan Sayısı	#					202	
30 yaş altı	#					136	
30-50 yaş arası	#					65	
50 yaş üstü	#					1	
Yaş Göre İşe Alınan Erkek Çalışan Sayısı	#					556	
30 yaş altı	#					281	
30-50 yaş arası	#					262	
50 yaş üstü	#					13	
Yaş Göre İşe Alınan Çalışan Oranı	%						
30 yaş altı	%	56	47	24	49	55	
30-50 yaş arası	%	43	52	60	49	43	
50 yaş üstü	%	1	1	17	3	2	
Yönetici Seviyesine Göre İşe Alınan Çalışan Sayısı	#	41	42	46	86	137	
Üst Düzey	#	3	3	1	2	3	
Orta Kademe	#	12	12	8	12	19	
İlk Kademe	#	26	27	37	72	115	
İşten Ayrılan Çalışan Sayısı	#	350	299	205	401	700	✓
Kadın	#	56	36	31	89	82	✓
Erkek	#	294	263	174	312	618	✓



Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
İlk Yılı İçerisinde İşten Ayrılan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	85
Kadın	#	-	-	-	-	14
Erkek	#	-	-	-	-	71
Gönüllü (Kendi İsteğiyle) İşten Ayrılma Oranı	%	-	-	-	-	8
Kadın	%	-	-	-	8	10
Erkek	%	-	-	-	3	7
Gönülsüz (Kendi İsteği Dışında) İşten Ayrılma Oranı	%	-	-	-	-	4
Gönüllü (Kendi İsteğiyle) İşten Ayrılan Sayısı	#	-	-	-	-	463
Kadın	#	-	-	-	-	61
Erkek	#	-	-	-	-	402
Çalışan Devir Oranı	%	-	-	-	-	17 ✓
Kadın	%	-	-	-	15	13 ✓
Erkek	%	-	-	-	6	11 ✓
Yaşa Göre Çalışan Devir Oranı	%	-	-	-	-	-
30 yaş altı	%	-	-	-	10	8
30-50 yaş arası	%	-	-	-	5	13
50 yaş üstü	%	-	-	-	16	31
Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Devir Oranı	%	-	-	-	-	-
Üst Düzey	%	-	-	-	3	12
Orta Kademe	%	-	-	-	10	14
İlk Kademe	%	-	-	-	14	24
İstihdam Türüne Göre Çalışan Devir Oranı	%	-	-	-	-	-
Tam Zamanlı	%	-	-	-	-	10
Yarı Zamanlı	%	-	-	-	-	0
Tüm Açık Pozisyonların Sayısı	#	-	-	-	-	274
İç Adaylar ile Doldurulan Pozisyon Sayısı	#	-	-	-	-	525
Kadın	#	-	-	-	-	177
Erkek	#	-	-	-	-	349
Terfi Eden Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	540
Kadın	#	-	-	-	-	113
Erkek	#	-	-	-	-	427
İlk Defa Üst Düzey Yönetici Olarak Terfi Eden Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	5
Kadın	#	-	-	-	-	2
Erkek	#	-	-	-	-	3
İşe Alım Ortalama Maliyeti/FTE	Tam Zaman Eşdeğerliği - TL	-	-	-	-	67.883
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı	%	-	-	-	-	- ✓
Aylık Ücretli	%	3,0	3,0	2,8	3,3	2,2 ✓
Saat Ücretli	%	1,9	1,9	1,9	2,3	1,3 ✓
Cinsiyete Göre Ücret Farkı	%	-	-	-	-	-
Aylık Ücretli	%	-	-	-	-	97
Saat Ücretli	%	-	-	-	-	97
İşçi Sendikalarında Görev Almış Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	32
İşveren Sendikalarında Görev Almış Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	0

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
İSG Komitesi veya Muadili bir Yapı (sendika temsilciliği, çalışma ilişkileri kurulu, vb.) Bulunmayan İşyerlerindeki Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	0	
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı	#	4.660	4.578	4.400	4.290	4.177	✓
Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	#	477	382	364	375	292	✓
Kadın	#	31	32	30	33	25	
Erkek	#	446	350	334	342	267	
Doğum / Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	286	✓
Kadın	#	21	22	29	29	22	✓
Erkek	#	-	-	-	-	264	✓
Yasal İznin Ötesine Geçen Ücretli Ebeveynlik İzninden Yararlanan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	0	
Kadın	#	-	-	-	-	0	
Erkek	#	-	-	-	-	0	
Kreş Hizmetinden Faydalanan / Maddi Destek Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	67	
Kadın	#	-	-	-	-	75	
Erkek	#	-	-	-	-	0	
Etnik Azınlık Çalışan Sayısı	#	0	0	0	0	0	✓
Engelli Çalışan Sayısı	#	150	147	147	151	143	✓
Kadın	#	25	24	24	21	24	✓
Erkek	#	125	123	123	130	119	✓
Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem		-	-	-	-	-	
Kadın	yıl	4,2	4,8	5,1	4,8	6	✓
Erkek	yıl	5,4	6,1	6,6	7,4	10	✓
Ücret Kategorisine Göre Ortalama Kıdem	yıl	-	-	-	-	-	
Aylık Ücretli	yıl	-	-	-	-	7	
Saat Ücretli	yıl	-	-	-	-	11	
Ortalama Hizmet Süresine Göre Toplam Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	6.213	
0-5 yıl	#	-	-	-	-	1.584	
5-10 yıl	#	-	-	-	-	1.902	
10 yıl üstü	#	-	-	-	-	2.727	
Ortalama Hizmet Süresine Göre Kadın Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	720	
0-5 yıl	#	-	-	-	-	393	
5-10 yıl	#	-	-	-	-	138	
10 yıl üstü	#	-	-	-	-	189	
Ortalama Hizmet Süresine Göre Erkek Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	5.493	
0-5 yıl	#	-	-	-	-	1.191	
5-10 yıl	#	-	-	-	-	1.764	
10 yıl üstü	#	-	-	-	-	2.538	
Çalışanların Toplam Çalışma Saati	saat	-	-	-	-	14.014.100	
Çalışanların Toplam Çalışma Günü	gün	-	-	-	-	1.842.532	
Yüklenici (Taşeron) Çalışanların Toplam Çalışma Saati	saat	-	-	-	-	1.747.060	
Yüklenici (Taşeron) Çalışanların Toplam Çalışma Günü	gün	-	-	-	-	229.720	
STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı	#	76	81	79	77	508	✓
Kadın	#	38	40	40	39	133	✓
Erkek	#	38	41	39	38	375	✓



Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı	#	-	-	3.149	3.310	3.437	✓
Kadın	#	-	-	300	333	420	✓
Erkek	#	-	-	2.849	2.977	3.029	✓
Gelir Getiren Pozisyonlardaki Yönetici Sayısı	#	-	-	-	-	686	
Kadın	#	-	-	-	-	190	
Erkek	#	-	-	-	-	496	
Uzun Dönemli Stajyer Sayısı	#	724	430	206	159	150	✓
Kapsayıcılık Programlarıyla Ulaşılan Kitle Sayısı	#	-	-	-	1.626	15.000	
Kapsayıcılık Programları Harcamaları	TL	-	-	-	300.000	1.113.643	
Eğitimler ve Gelişim Programları	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
Toplam Eğitim	saat	238.168	93.244	142.703	215.589	315.122	✓
Kadın	saat	40.919	19.017	21.122	28.385	60.811	✓
Erkek	saat	197.249	74.227	121.581	187.204	254.311	✓
Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim	saat	238.168	93.244	142.702	215.589	315.122	✓
Aylık Ücretli	saat	125.107	54.171	71.247	85.231	153.323	✓
Saat Ücretli	saat	113.061	39.073	71.455	130.358	161.799	✓
Aylık Ücretli Çalışanlar İçerisinde Toplam Eğitim	saat	-	-	-	-	153.323	
Kadın	saat	-	-	-	-	53.052	
Erkek	saat	-	-	-	-	100.271	
Saat Ücretli Çalışanlar İçerisinde Toplam Eğitim	saat	-	-	-	-	161.799	
Kadın	saat	-	-	-	-	7.760	
Erkek	saat	-	-	-	-	154.039	
Yaşa Göre Toplam Eğitim	saat	238.168	93.244	142.703	215.589	315.122	✓
30 yaş altı	saat	88.832	29.178	32.127	37.857	86.372	✓
30-50 yaş arası	saat	138.456	60.422	105.846	167.217	217.022	✓
50 yaş üstü	saat	10.880	3.644	4.730	10.515	11.728	✓
Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim	saat	126.236	44.898	31.454	85.430	144.825	✓
Üst Düzey	saat	1.476	303	234	720	1.834	✓
Orta Kademe	saat	20.651	10.897	4.145	9.021	28.947	✓
İlk Kademe	saat	104.109	33.698	27.075	75.689	114.044	✓
Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim	saat	44	17	28	42	51	✓
Kadın	saat	80	36	43	53	84	✓
Erkek	saat	40	15	26	41	46	✓
Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim	saat	-	-	-	-	-	
Aylık Ücretli	saat	98	42	58	67	60	✓
Saat Ücretli	saat	27	10	18	36	44	✓
Eğitim Türüne Göre Toplam Eğitim	saat	-	-	-	-	-	
Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitimi	saat	-	-	549	5.102	3.450	✓
Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi	saat	-	-	-	542	1.064	✓
Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	1.135	
Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi Alan Üst Düzey Yönetici Sayısı	#	-	-	-	-	4	
İnsan Hakları Eğitimi	saat	-	-	-	-	384	✓
Sürdürülebilirlik Eğitimi	saat	-	-	-	92.483	781	✓
Çevre Eğitimi - Çalışanlar	saat	-	-	9.676	2.003	4.882	✓
Çevre Eğitimi - Yönetici (Taşeron)	saat	-	-	2.971	5.123	7.297	

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Eğitimler ve Gelişim Programları	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Çevre Eğitimi - Toplum	saat	-	-	250	58	0
Mesleki Eğitim	saat	-	-	-	-	265.731
Kişisel Gelişim Eğitimleri	saat	-	-	-	-	46.144
Eğitim Harcamaları	TL	1.677.419	849.719	10.936.690	15.194.327	75.645.935 ✓
Eğitim Harcamaları	USD	295.867	121.293	1.238.443	918.852	3.192.714 ✓
Çalışan Başına Eğitim Harcaması	TL	308	159	2.117	2.936	12.175
Çalışan Başına Eğitim Harcaması	USD	48	20	210	150	514
Liderlik Eğitimi Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	573
Kadın	#	-	-	-	-	172
Erkek	#	-	-	-	-	401
Mentorluk Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	74
Kadın	#	-	-	-	-	24
Erkek	#	-	-	-	-	50
Koçluk Programlarından Faydalanan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	5
Kadın	#	-	-	-	-	1
Erkek	#	-	-	-	-	4
Düzenli Performans ve Kariyer Gelişimi Değerlendirmesine Tabi Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	1.818
Aylık Ücretli	#	-	-	-	-	1.818
Saat Ücretli	#	-	-	-	-	0
Düzenli Performans ve Kariyer Gelişimi Değerlendirmesine Tabi Çalışan Oranı	%	-	-	-	-	29
Çok Boyutlu (360 derece) Performans Değerlendirmesinden Geçen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	0
Çok Boyutlu (360 derece) Performans Değerlendirmesinden Geçen Çalışan Oranı	%	-	-	-	-	0
Belirli Çalışan Kategorilerinde Karşılaştırmalı Değerlendirilen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	-	0
Belirli Çalışan Kategorilerinde Karşılaştırmalı Değerlendirilen Çalışan Oranı	%	-	-	-	-	0
Müşteri Memnuniyeti	%	88	87	86	86	88 ✓
Çalışan Bağlılığı	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları	%	36	61	35	47	44 ✓
Kadın	%	-	68	46	74	68 ✓
Erkek	%	-	71	51	44	40 ✓

Yönetişim Performans Göstergeleri

Çalışanlar	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı	#	-	-	-	-	95 ✓
Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı	#	-	-	-	-	85 ✓

Sağlık Emniyet Performans Göstergeleri

Tüpraş	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
LTI Sayısı - OSHA	#	17	9	9	6	5 ✓
Şirket Çalışanları	#	7	5	2	3	2 ✓
İş Ortağı Çalışanları	#	10	4	7	3	3 ✓
LTI Frekansı - OSHA (1M)	frekans	0,70	0,46	0,41	0,26	0,18 ✓
Şirket Çalışanları	frekans	0,70	0,60	0,23	0,32	0,21 ✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,70	0,36	0,54	0,22	0,17 ✓



Tüpraş	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
LTI Şiddet - OSHA (1M)	frekans	25,80	18,90	18,20	17,65	11,82	✓
Şirket Çalışanları	frekans	17,90	21,50	10,10	15,06	21,41	✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	31,30	17,00	23,60	19,45	6,53	✓
Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı	#	96	72	75	75	66	✓
Şirket Çalışanları	#	46	40	37	37	23	✓
İş Ortağı Çalışanları	#	50	32	38	38	43	✓
Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M)	frekans	3,96	3,71	3,41	3,25	2,42	✓
Şirket Çalışanları	frekans	4,60	4,79	4,17	3,92	2,37	✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	3,51	2,90	2,90	2,79	2,44	✓
Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı - OSHA (1M)	frekans	1,73	0,88	1,18	1,13	0,88	✓
Şirket Çalışanları	frekans	2,50	1,32	2,02	1,94	1,24	✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	1,19	0,54	0,61	0,59	0,68	✓
Meslek Hastalığı Frekansı (1M)	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı	#	0	1	0	0	0	✓
Şirket Çalışanları	#	0	1	0	0	0	✓
İş Ortağı Çalışanları	#	0	0	0	0	0	✓
Ölüm Oranı Frekansı (1M)	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	✓
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
Trafik Kazası Frekansı (1M km)	frekans	-	-	2,58	2,48	2,20	✓
Toplam İSG Eğitim Saati	saat	201.813	194.671	292.712	312.860	399.455	✓
Şirket Çalışanları	saat	108.026	125.855	108.672	119.689	116.297	✓
İş Ortağı Çalışanları	saat	93.787	68.816	184.040	193.171	283.158	✓
Dış Denetim Sayısı	#	-	-	15	3	8	✓
Proses Emniyeti Kaza Frekansı	frekans	0,87	0,59	0,42	0,27	0,34	✓
Tier1 Sayısı	#	13	5	3	2	1	
Tier1 Frekans	frekans	0,54	0,27	0,14	0,26	0,04	✓
Tier2 Sayısı	#	8	6	6	4	8	
Tier2 Frekansı	frekans	0,33	0,32	0,28	0,18	0,30	✓

Operasyonel Performans Göstergeleri

	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	
İşlenen Ham Petrol	bin ton	27.238	22.583	24.418	25.126	23.226	✓
İşlenen Ham Petrol	bin varil	-	-	-	-	167.344	✓
İşlenen Toplam Şarj	bin ton	29.338	24.527	26.298	27.494	26.239	✓
İşlenen Toplam Şarj	bin varil	-	-	-	-	190.758	✓
Üretim	bin ton	28.112	23.389	25.086	26.048	24.940	✓
Toplam Satış	bin ton	29.198	24.503	27.586	29.475	30.109	✓
Yurt İçi Satış		22.391	19.831	21.707	23.457	23.813	✓
Uluslararası Satış		6.807	4.356	5.250	5.732	6.123	✓
Transit Satış		-	316.00	628.77	286.63	173	✓
Ürün Dış Alımı	bin ton	2.827	2.927	2.792	5.013	6.281	
Üretimde Beyaz Ürün Oranı	%	79.0	81.5	81.4	79.5	79.6	
Hampetrol Kapasite Kullanım Oranı	%	90.8	75.3	81.4	83.8	77.4	
Yarı Mamul Dahil Kapasite Kullanım Oranı	%	97.8	81.8	87.7	91.6	87.5	

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Ekonomik ve İdari Performans Göstergeleri

Ar-Ge Yatırım ve Harcamaları	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	43.5	43.4	47.5	73.3	146.4 ✓
Çevresel Ürün ve Hizmetlerin Geliştirilmesi için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	0.7	1.0	0.4	4.6	2.8
Kirillik, Atık veya Kaynak Kullanımı için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	20.0	16.5	17.3	59.6	121.0
Çevre Yatırım ve Harcamaları	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları	milyon TL	322	293	393	1.196	3.766
Çevre Yatırım Harcamaları	milyon TL	258	207	286	902	3.075
İşletme Harcamaları	milyon TL	63	86	107	293	691
Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar	milyon TL	10	13	80	245	1.156
Yatırım Harcamaları	milyon TL	10	13	42	114	862
İşletme Harcamaları	milyon TL	-	-	37	131	295
Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamalar	milyon TL	194	139	255	780	2.290
Yatırım Harcamaları	milyon TL	194	139	247	764	2.212
İşletme Harcamaları	milyon TL	-	-	8	15	78
Çevre Cezaları	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Çevre Cezaları ⁽¹⁾	TL	-	176.998 / 132.748	193.035 / 144.776	263.032 / 197.274	6.761.568 / 5.071.176 ⁽²⁾ ✓
Su Cezaları	TL	-	88.499 / 66.324	0.00	263.032 / 197.274	0.00 ✓

⁽¹⁾10.000 ABD dolarının üzerinde olan çevre cezaları raporlanmıştır (Alınan Ceza / Ödenen Ceza).

⁽²⁾Kırıkkale Güneş Enerjisi Santrali kapasite artış projesi kapsamındaki yatırımların gerekli izinlere ilişkin süreçlerden daha erken tamamlanması nedeniyle kesilen cezadır. Projenin olumlu ÇED raporu 29 Aralık 2023 tarihinde tarafımıza iletilmiştir.

Tedarik Performansı Göstergeleri

Tedarik Performansı	Birim	2019	2020	2021	2022	2023
Endirekt Ürün ve Hizmet Alımları						
Tedarik Operasyonları	milyon TL	3.073	3.313	3.805	15.283	27.830
Yurtiçi	milyon TL	2.385	3.058	3.195	13.254	23.866
Özel İmalat	milyon TL	14	10	22	46	127
Yurtdışı	milyon TL	675	246	588	1.983	3.887
Yerel Alım Oranı	%	78	93	85	87	86 ✓
Endirekt Ürün ve Hizmet Tedarikçi Sayısı	#	2.808	2.732	2.486	2.815	2.781
Yerel Tedarikçi Sayısı	#	2.468	2.562	2.438	2.600	4.084 ✓
Direkt Ham Madde ve Ürün Alımları						
Direkt (Tier1) Tedarikçi Sayısı	#	109	128	173	197	312 ✓
Kritik Tedarikçi Sayısı	#	96	130	178	203	99 ✓
Kritik ve Direkt (Tier1) Tedarikçi Sayısı	#	96	116	163	189	124
Kritik ve Direkt (Tier1) Tedarikçilere Yapılan Ödeme Miktarı	milyar TL	84	58	124	349	537
Kritik ve Dolaylı (Tier1 Dışı) Tedarikçi Sayısı	#	-	1	2	0	54
Tedarikçi Değerlendirme						
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı	#	942	937	834	876	766 ✓
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Yüzdesi	%	34	34	34	31	28 ✓
Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı	#	102	46	80	56	70 ✓
Sosyal Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı	#	-	-	-	-	610
Tedarikçi Memnuniyeti	%	87	85	83	85	84 ✓
Yüklenici Memnuniyeti	%	79	84	76	79	82 ✓



Sağlık Emniyet Performans Göstergeleri

	Birim	Entek					Ditaş					Körfez Ulaştırma				
		2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
LTI Sayısı - OSHA	#	2	2	3	4	2	10	4	7	5	7	1	1	0	0	0
Şirket Çalışanları	#	0	0	1	0	1	10	4	7	5	7	1	1	0	0	0
İş Ortağı Çalışanları	#	2	2	2	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTI Frekansı - OSHA (1M)	frekans	3,70	2,58	4,33	3,80	2,44	2,65	1,04	1,93	1,55	1,91	4,12	3,74	0,00	0,00	0,00
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	2,88	0,00	2,11	2,68	1,04	1,95	1,56	1,93	4,12	3,74	0,00	0,00	0,00
İş Ortağı Çalışanları	frekans	10,30	5,07	5,79	7,93	2,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LTI Şiddet - OSHA (1M)	frekans	65,80	232,5	64,90	19,10	62,17	23,17	23,96	115,50	24,72	124,60	61,76	56,17	0,00	0,00	0,00
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	95,06	0,00	33,80	23,2	24	116,1	24,93	125,75	61,76	56,17	0,00	0,00	0,00
İş Ortağı Çalışanları	frekans	180,35	456,38	23,16	39,63	100,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı	#	3	3	3	3	4	17	10	11	8	12	-	-	-	-	-
Şirket Çalışanları	#	1	0	1	0	1	17	10	11	8	12	-	-	-	-	-
İş Ortağı Çalışanları	#	2	3	2	4	3	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M)	frekans	5,60	3,87	4,30	5,10	4,88	4,44	2,60	3,22	2,47	3,28	-	-	-	-	-
Şirket Çalışanları	frekans	2,96	0,00	2,88	0,00	2,11	4,46	2,61	3,24	2,49	3,31	-	-	-	-	-
İş Ortağı Çalışanları	frekans	10,30	7,61	5,79	10,57	8,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-
Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı - OSHA (1M)	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Meslek Hastalığı Frekansı (1M)	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Şirket Çalışanları	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İş Ortağı Çalışanları	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ölüm Oranı Frekansı (1M)	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Şirket Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İş Ortağı Çalışanları	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Trafik Kazası Frekansı (1M km)	frekans	0,81	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	2,70	0,00	0,00	3,69	0,00	3,53	1,73	0,00
Toplam İSG Eğitim Saati	saat	1,355	2,072	2,838	9,148	4,153	4,684	4,918	9,108	7,830	10,727	5,772	1,522	10,172	9,435	7,096
Şirket Çalışanları	saat	1,355	1,414	1,926	7,759	3,863	4,684	4,852	9,102	7,814	10,715	5,772	1,522	10,172	9,435	7,096
İş Ortağı Çalışanları	saat	0	658	912	1,389	290	0	66	6	16	12	-	-	-	-	-
Dış Denetim Sayısı	#	7	7	11	9	7	80	65	76	91	140	0	0	0	0	0
Proses Emniyeti Kaza Frekansı	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51
Tier1 Sayısı	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tier1 Frekans	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51
Tier2 Sayısı	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tier2 Frekansı	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,74	0,00	0,00	0,00

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Ek-1: Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu 2023- Raporlama Kılavuzu

Bu raporlama kılavuzu ("Kılavuz"), Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının ("Grup") Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu 2023'de ("Entegre Faaliyet Raporu 2023") yer alan sınırlı güvence kapsamındaki göstergelerine ait verilerin hazırlanma, hesaplama ve raporlanma metodolojilerine dair bilgi vermektedir.

Bu göstergeler; sosyal, çevresel ve ekonomik göstergeleri kapsamaktadır. Aşağıda belirtilen bu göstergeleri, her türlü maddi açıdan, Kılavuz doğrultusunda hazırlamak için uygun prosedürlerin uygulandığından emin olmak, Şirket yönetiminin sorumluluğundadır.

Bu kılavuzda yer alan bilgiler 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren mali yılını ve "Temel Tanımlamalar ve Raporlama Kapsamı" bölümünde ayrıntılandırıldığı gibi Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin sorumluluğunda olan Türkiye'de mukim İzmit Rafineri Müdürlüğü ("İzmit Rafineri"), İzmir Rafineri Müdürlüğü ("İzmir Rafineri"), Kırıkkale Rafineri Müdürlüğü ("Kırıkkale Rafineri") ve Batman Rafineri Müdürlüğü ("Batman Rafineri") olmak üzere toplamda 4 Rafineriyi (toplu olarak "Rafineriler" olarak anılacaktır), Genel

Müdürlük ("Genel Müdürlük") lokasyonunu ve aşağıda listelenen bağlı ortaklıklarını kapsamaktadır.

- Tüpraş Trading Ltd (Tüpraş Trading)
- Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş)
- Körfez Ulaştırma A.Ş. (Körfez)
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş. (Entek)

İş Sağlığı ve Güvenliği Göstergeleri yalnızca Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") verilerini içermektedir

Genel Raporlama İlkeleri

Bu rehber dokümanın hazırlanmasında aşağıdaki prensiplere dikkat edilmiştir:

- Bilgilerin hazırlanmasında- bilginin kullanıcılarına bilginin uygunluk ve güvenilirliğinin temel ilkelerini vurgulamak,
- Bilgilerin raporlanmasında- bilgilerin önceki yıl dahil diğer verilerle karşılaştırılabilirlik / tutarlılık ilkelerini ve kullanıcılara netlik sağlayan anlaşılabilirlik / şeffaflık ilkelerini vurgulamak.

Temel Tanımlamalar ve Raporlama Kapsamı

Bu raporun amacı doğrultusunda Grup aşağıdaki tanımlamaları yapmaktadır:

Sosyal Göstergeler	Çalışan Demografisi
	Toplam Çalışan Sayısı (#)
	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na İşe Giriş Bildirgesi yapılan, kadın ve erkek kılımlında takip edilen, toplam çalışan sayısını ifade etmektedir. Toplam çalışan sayısına stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
	Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)
	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları Alt İşveren Firma Çalışan listesi ile takip edilen, hizmet alınan kurumun Sosyal Güvenlik Kurumu'na İşe Giriş Bildirgesi ile eşleştirilen, iş gücü (kreş görevlisi, bahçıvan, yükleme boşaltma elemanı, yelken takımı antrenörü, fitness antrenörü, çaycılık hizmeti, garson, elektrik teknisyeni sıhhi tesisat teknisyeni, haberleşme posta dağıtıcısı, araba yıkama vb.), temizlik, yemek, güvenlik gibi pozisyonlarda istihdam edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
	Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)
	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu'nda tanımlanan, Şirket'te Belirli Süreli İş Akdi ve Belirsiz Süreli İş Akdi tanımına göre sınıflandırılmış kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Sözleşme türüne göre çalışan sayısına stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
	Ücret Kategorisine Göre Çalışan Sayısı (#)
	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu'nda tanımlanan, Şirket'te Aylık Ücretli ve Saat Ücretli tanımına göre sınıflandırılmış kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Aylık Ücretli ve Saat Ücretli çalışan sayısına stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
	İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)
	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu'nda tanımlanan, Şirket'te Tam Zamanlı ve Yarı Zamanlı tanımına göre sınıflandırılmış, kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Tam Zamanlı ve Yarı Zamanlı çalışan sayısına stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.



Yaşa Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na İşe Giriş Bildirgesi yapılan Şirket çalışanlarının, 30 yaş altı, 30-50 yaş arası ve 50 yaş üstü yaş gruplarına göre kırılımlarını içermektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na İşe Giriş Bildirgesi yapılan Şirket çalışanlarının orta kademe ve üst düzey yönetici olarak tanımlanan seviyelerinde bulunan kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Şirket'in, orta kademe yöneticileri "Yönetici, Müdür, Başuzman, Kıdemli Başuzman, Proje Yöneticisi, Kıdemli Proje Yöneticisi" ve üst düzey yöneticileri "Genel Müdür Yardımcısı, Direktör, Grup Müdürü" unvanına sahip kişilerden oluşmaktadır.
Kadın Yönetici Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları yönetici seviyelerinde, ilk kademe yöneticiler "Başmühendis/Koordinatör", orta kademe yöneticiler "Yönetici, Müdür, Başuzman, Kıdemli Başuzman, Proje Yöneticisi, Kıdemli Proje Yöneticisi" ve üst düzey yöneticiler "Genel Müdür Yardımcısı, Direktör, Grup Müdürü" unvanına sahip kişilerden oluşan kadın çalışan sayısının, toplam çalışan sayısına oranını ifade etmektedir.
İşe Alınan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
İşten Ayrılan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu'na raporlama yılı içerisinde İşten Ayrılış Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. İşten ayrılan çalışan sayısına stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu'na raporlama yılı içerisinde İşten Ayrılış Bildirgesi ile beyan ettiği İşten Ayrılan Çalışanların Sayısının, Yıllık Ortalama Çalışan Sayısına oranını ifade etmektedir. Cinsiyet kırılımında takip edilmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının üst yönetim tarafından onaylanan minimum başlangıç ücretinin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun belirlediği resmi asgari ücrete oranını Aylık Ücretli ve Saat Ücretli kırılımında ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, 4688 sayılı Toplu Sözleşme Kanunu'na göre toplu sözleşme yapılan ve Maliye Bakanlığı'na sözleşmeli olduğu bildirilen kişi sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında, yönetmelikte belirlenen süreler dahilinde Şirket'in doğum iznine ayrılan kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
Doğum / Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında, yönetmelikte belirlenen süreler dahilinde Şirket'in doğum iznine ayrıldıktan sonra işe dönen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
Engelli Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'unda engelli tanımına giren ve Raporlama döneminde, Şirket'in işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen tarih üzerinden kıdem yılı hesaplanmış kadın ve erkek çalışanların, ortalama kıdemlerini cinsiyet kırılımında ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Şirket'in STEM (Ar-Ge, Ürün veya Hizmet Tasarımı, Bilgi Teknolojileri (Analitik), Bilgi Teknolojileri (Teknik ve Operasyon, Bilgi Teknolojileri (Yazılım ve Geliştirme), Mühendislik, Stratejik Planlama) pozisyonları olarak tanımladığı çalışan kadın ve erkek sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Şirket'in gelir getirci pozisyon olarak tanımladığı "Üretim / Operasyon, Mühendislik, Proje Yönetimi, Finansal Operasyonlar, Genel Yönetim, Operasyonel Planlama, Satın Alma, Stratejik Planlama, Satış, Ar-Ge, Ürün veya Hizmet Tasarımı, Pazarlama, Hazine" fonksiyonlarında çalışan kadın ve erkek sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dahil edilmemiştir.
	Uzun Dönemli Stajyer Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği'nde bulunan "stajyer" tanımı kapsamında, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarında isteğe bağlı ya da zorunlu stajlarını tamamlamak üzere istihdam sağladığı toplam stajyer sayısını ifade etmektedir.
	Çalışan Bağlılığı	
	Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları çalışanlarına yönelik, üçüncü taraf hizmet kuruluşları tarafından süreçleri yürütülen ve İnsan Kaynakları departmanı tarafından takip edilen, çalışan bağlılığı anketi ağırlıklı ortalaması sonuçlarını, toplam çalışan, kadın ve erkek cinsiyeti kırılımında ifade etmektedir.
	Eğitimler ve Gelişim Programları	
	Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini kadın ve erkek kırılımında ifade etmektedir.
	Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini ifade etmektedir. Ücret kategorisinde Aylık Ücretli ve Saat Ücretli kırılımında takip edilmektedir.
	Yaşa Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini 30 yaş altı, 30-50 yaş arası ve 50 yaş üstü yaş gruplarına göre kırılımlarını ifade etmektedir.
	Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini yönetici seviyesine göre (İlk kademe yöneticiler "Başmühendis/Koordinatör", orta kademe yöneticiler "Yönetici, Müdür, Başuzman, Kıdemli Başuzman, Proje Yöneticisi, Kıdemli Proje Yöneticisi" ve üst düzey yöneticiler "Genel Müdür Yardımcısı, Direktör, Grup Müdürü" unvanına sahip kişilerdir) ifade etmektedir.
	Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatinin, Toplam Çalışan Sayısına oranını ifade etmektedir. Kadın ve erkek kırılımında takip edilmektedir.
	Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatinin, toplam çalışan sayısına oranını ifade etmektedir. Ücret Kategorisine Göre (Aylık Ücretli ve Saat Ücretli) Çalışanlar kırılımında takip edilmektedir.
	İnsan Hakları Eğitimi (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı İnsan Hakları Eğitimi toplam eğitim saatini ifade etmektedir.
	Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitim Saati (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı etik ilkeler ve davranış kuralları toplam eğitim saatini ifade etmektedir.
	Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı rüşvet ve yolsuzluklar mücadele toplam eğitim saatini ifade etmektedir.
	Sürdürülebilirlik Eğitimi (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı sürdürülebilirlik toplam eğitim saatini ifade etmektedir.
	Çevre Eğitimi- Çalışanlar (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı çevre toplam eğitim saatini ifade etmektedir.
	Eğitim Harcamaları (TL)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait 31.12.2023 tarihi itibarıyla finansal raporlama sistemlerinde eğitimlerle ilişkilendirilebilen konsolide eğitim harcamalarının toplam tutarını TL cinsinden belirtmektedir.



	Eğitim Harcamaları (USD)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait 31.12.2023 tarihi itibarıyla finansal raporlama sistemlerinde eğitimlerle ilişkilendirilebilen konsolide eğitim harcamalarının toplam tutarını USD cinsinden belirtmektedir. 31.12.2023 yıl sonu ortalama TCMB USD kuru kullanılmaktadır.
	Müşteri Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş müşterilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Müşteri Deneyimi Müdürlüğü tarafından takip edilen, müşteri memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı Ortaklıklara ait veriler dahil edilmemiştir.
İş Sağlığı ve Güvenliği		
	Toplam İSG Eğitim Saati (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş 'a ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının ve İş Ortağı çalışanlarının katılım sağladığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında tehlike sınıfına göre verdiği, zorunlu veya zorunlu olmayan toplam İş Sağlığı ve Güvenliği toplam eğitim saatini ifade etmektedir. İSG temel eğitimi, ilk yardım eğitimi, yüksekte çalışma eğitimi, kapalı alan eğitimi, enerji izolasyon eğitimi, vb. eğitimler dahil edilmiştir.
	İSG Eğitim Saati- Şirket Çalışanları (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş'a ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında tehlike sınıfına göre verdiği, zorunlu veya zorunlu olmayan toplam İş Sağlığı ve Güvenliği eğitim saatini ifade etmektedir. İSG temel eğitimi, ilk yardım eğitimi, yüksekte çalışma eğitimi, kapalı alan eğitimi, enerji izolasyon eğitimi, vb. eğitimler dahil edilmiştir.
	İSG Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanları (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş'a bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirketlere ait İş Ortağı çalışanların katılım sağladığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında tehlike sınıfına göre verdiği, zorunlu veya zorunlu olmayan toplam İş Sağlığı ve Güvenliği eğitim saatini ifade etmektedir. İSG temel eğitimi, ilk yardım eğitimi, yüksekte çalışma eğitimi, kapalı alan eğitimi, enerji izolasyon eğitimi, vb. eğitimler dahil edilmiştir.
	LTI Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma olay sayısını ifade etmektedir.
	LTI Frekansı- OSHA (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma olay sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	LTI Şiddet- OSHA (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma sebebiyle oluşan kayıp gün sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, çalışanların ölüm, kayıp zamanlı yaralanma, kısıtlı iş göremezlik ve medikal tedavi uygulamalarını kapsayan toplam olay sayısını ifade etmektedir.
	Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M) - OSHA (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, çalışanların ölüm, kayıp zamanlı yaralanma, kısıtlı iş göremezlik ve medikal tedavi uygulamalarını kapsayan toplam olay sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı- OSHA (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile ilgili bir aktivitede başına gelen yaralanmanın, çalışanın kendi işini daha az süreli yapmaya veya daha basit bir işe yönlendirilmesine sebep olan, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, olay sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki “meslek hastalığı” tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen meslek hastalığı bulunan kişi sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
Ölüm Oranı Frekansı (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki “ölümlü iş kazası” tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen ölen kişi sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki “ölümlü iş kazası” tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen ölen kişi sayısını ifade etmektedir.
Trafik Kazası Frekansı (1M km) (Frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 3. maddesinde “Araçlar” olarak tanımlanan, çalışanlar veya iş ortağı çalışanların kullanımı sırasında meydana gelen, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen kaza sayısı toplamının, 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi gerçekleşen toplam KM miktarına olan oranını ifade etmektedir.
Dış Denetim Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş’ın, Koç Holding dahil, resmi, yerli veya uluslararası 3. taraf akredite firmalar tarafından yapılan, dış denetim formları ile takip edilen, İSG, Proses Emniyeti, Acil Durum ve Yol Güvenliği konulu denetimlerin sayısını ifade etmektedir.
Proses Emniyeti Kaza Frekansı Tier 1 (Frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki “Proses Emniyeti Kazası- Tier 1” tanımına dahil olan, iş kazası sonucunda insan hayatı veya sağlık riski barındıran, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen proses Tier 1 kaza sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
Proses Emniyeti Kaza Frekansı Tier 2 (Frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki “Proses Emniyeti Kazası - Tier 2” tanımına dahil olan, çevre veya mal riski barındıran, Sosyal Güvenlik Kurumu’na yapılan bildirimler ile takip edilen proses Tier 2 kaza sayısının 1,000,000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
Tedarik Performansı	
Yerel Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, Şirket’in toplam tedarikçileri içerisinde yer alan yerel tedarikçi sayısını ifade etmektedir.
Yerel Alım Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, Şirket’in toplam tedarikçileri içerisinde yer alan yerel tedarikçi sayısının toplam tedarikçi sayısına oranını ifade etmektedir.
Direkt (Tier1) Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, şirket sistemlerinde tedarikçi olarak tanımlanmış, doğrudan hammadde veya üretim parçası satın alınan, şirketlerin operasyonlarının devamlılığına etkisi olan, tedarikçilerin sayısını ifade etmektedir.
Kritik Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, raporlama döneminde gerçekleşen alımların toplam tutarının yüzde seksenlik kısmını karşılayan tedarikçilerin sayısını ifade etmektedir.
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları toplam tedarikçileri içerisinde yer alan tedarikçilerinin, Şirketlerin değerlendirme portalı üzerinden değerlendirilme sayısını ifade etmektedir. Tüpraş, Entek ve Körfez Ulaştırma verilerini içermektedir.
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Yüzdesi (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları toplam tedarikçileri içerisinde yer alan tedarikçilerinin, Tüpraş Tedarikçi Değerlendirme portalı üzerinden değerlendirilme sayısının toplam tedarikçi sayısına oranını ifade etmektedir. Tüpraş, Entek ve Körfez Ulaştırma verilerini içermektedir.
Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş toplam tedarikçileri içerisinde yer alan tedarikçilerinin, Tüpraş Tedarikçi Değerlendirme portalı üzerinden çevresel kriterlere göre değerlendirilme sayısını ifade etmektedir.



Tedarikçi Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş tedarikçilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Ana Veri ve Lojistik Müdürlüğü tarafından takip edilen, tedarikçi memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı Ortaklıklara ait veriler dahil edilmemiştir.
Yüklenici Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş yüklenicilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Ana Veri ve Lojistik Müdürlüğü tarafından takip edilen, yüklenici memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı Ortaklıklara ait veriler dahil edilmemiştir.
Ekonomik ve İdari Performans Göstergeleri	
Ar-Ge Harcamaları (milyon TL)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan Ar-Ge harcamalarını TL cinsinden ifade etmektedir.
Çevre ve Su Cezaları (TL)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait, finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından firmaya iletilen, Teknik Emniyet Müdürlüğü tarafından takip edilen, 10,000 USD ve üzeri çevre ve su cezalarına ait toplam alınan ceza tutarını ve toplam ödenen ceza tutarını TL cinsinden ifade etmektedir.
Yönetişim	
Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İç Denetim Departmanı ve Uyum Departmanı tarafından takip edilen, çalışanlar, iş ortakları ve şirketler dışındaki diğer tüm taraflar tarafından telefon, e-posta, yazılı kanallar üzerinden yapılan bildirimlerin ve üçüncü taraf bağımsız hizmet sağlayıcılar tarafından takip edilip şirketlere raporlanan, etik davranışlara ilişkin konuları kapsayan bildirimlerin sayısını ifade etmektedir. Ayrımcılık, taciz, çıkar çatışması, rüşvet, yolsuzluk ve kolaylaştırma ödemesi, sahtekarlık, hırsızlık, varlıkların kötüye kullanılması ve zimmete para geçirme, tedarikçi/iş ortağının suistimal/etik olmayan davranışı ve diğer kırımında takip edilmektedir.
Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı (#)	Raporlama döneminde Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İç Denetim Departmanı ve Uyum Departmanı tarafından takip edilen, çalışanlar, iş ortakları ve şirketler dışındaki diğer tüm taraflar tarafından telefon, e-posta, yazılı kanallar üzerinden yapılan bildirimlerin ve üçüncü taraf bağımsız hizmet sağlayıcılar tarafından takip edilip şirketlere raporlanan ve aksiyon planları ile sonuca ulaştırılan ihbar sayısını ifade etmektedir. Ayrımcılık, taciz, çıkar çatışması, rüşvet, yolsuzluk ve kolaylaştırma ödemesi, sahtekarlık, hırsızlık, varlıkların kötüye kullanılması ve zimmete para geçirme, tedarikçi/iş ortağının suistimal/etik olmayan davranışı ve diğer kırımında takip edilmektedir.
Operasyonel	
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen ham petrol miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
İşlenen Ham Petrol (bin varil)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen ham petrol miktarını bin varil cinsinden ifade etmektedir.
İşlenen Toplam Şarj (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen şarj miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
İşlenen Toplam Şarj (bin varil)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen şarj miktarını bin varil cinsinden ifade etmektedir.
Üretim (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan üretim miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
Toplam Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan toplam net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
Yurt İçi Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan toplam Yurt İçi net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Uluslararası Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan Uluslararası net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	Transit Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2023 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan Transit net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
Emisyon Yönetimi	Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, doğrudan enerji tüketiminden kaynaklanan, sabit yanma (doğalgaz, fuel oil, fuel gaz, tail gaz, motorin, LPG, propan), proses (kok üniteleri, kükürt üniteleri, CCR üniteleri), flare, hareketli yanma (LPG, motorin, benzin, gemi yakıtları, lokomotif yakıtları), kimyasal kullanımları (soğutucu gazlar, yangın söndürücüler, asetilen ve propan gibi hidrokarbonlar vb.) ve ekipman kayıp kaçaklarından (pompa, kompresör, vana, flanş) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064- 1:2018" standartına göre hesaplanan metan, azot oksit ve karbon dioksit emisyonları toplamının karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kaynağına Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, doğrudan enerji tüketiminden kaynaklanan, sabit yanma (doğalgaz, fuel oil, fuel gaz, tail gaz, motorin, LPG, propan), proses (kok üniteleri, kükürt üniteleri, CCR üniteleri), flare, hareketli yanma (LPG, motorin, benzin, gemi yakıtları, lokomotif yakıtları), kimyasal kullanımları (soğutucu gazlar, yangın söndürücüler, asetilen ve propan gibi hidrokarbonlar vb.) ve ekipman kayıp kaçaklarından (pompa, kompresör, vana, flanş) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064- 1:2018" standartına göre hesaplanan metan, azot oksit ve karbon dioksit emisyonları toplamının karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, dolaylı enerji tüketiminden (dışarıdan satın alınan elektrik ve dışarıdan satın alınan buhar) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064 - 1:2018" standartına göre hesaplanan sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları toplamının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün birim tonu başına, salınımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton şarj)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen şarjın birim tonu başına, salınımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürünlerin birim tonu başına, salınımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/TL hasılat)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen Türk Lirası cinsinden toplam hasılatın birim miktarı başına, salınımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
Enerji Yönetimi	Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde enerji üretimi amacıyla tüketilen doğalgaz, fuel oil, fuel gaz, kok, motorin ve iç tüketimde kullanılan sıfır karbonlu elektrik miktarı toplamının doğrudan enerji karşılığını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde dışarıdan satın alınan elektrik ve dışarıdan satın alınan buhar toplamının dolaylı enerji karşılığını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Toplam Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğrudan ve dolaylı enerji tüketiminin toplamını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde tüm enerji kaynaklarından üretilen ve satılan enerji miktarını ifade etmektedir. Elektrik üretim santrallerinin gözetleme kontrol ve veri toplama panelleri (SCADA) ve finansal raporlama sistemleri üzerinden takip edilmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.



	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi (MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinden üretilen elektrik enerjisi miktarını ifade etmektedir. Yenilenebilir enerji santrallerinin gözetleme kontrol ve veri toplama panelleri (SCADA) ve iç kayıtlar üzerinden KWh biriminde takip edilmektedir. Raporlama MWh enerji birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO₂e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinden üretilen sıfır karbonlu elektriğin sağlamış olduğu, ülke geneli elektrik üretim kaynak portföyünden elde edilen elektriğe kıyasla üretim sırasında salınımı engellenen sera gazı emisyonu miktarının karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini temsil etmektedir.
	Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi (MW)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinin (rüzgar, güneş, hidroelektrik) toplam kurulu gücünü ifade etmektedir. Raporlama MW güç birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen toplam enerji tüketimi miktarı ile bir önceki raporlama döneminde gerçekleştirilen toplam enerji tüketimi arasındaki yüzde değişim oranını ifade etmektedir.
	İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen şarjın tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürün tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	Üretilen Elektrik Başına Enerji Yoğunluğu (ton CO₂e/ MWh)	Entek tarafından raporlama döneminde sahip olunan tüm enerji santralleri tarafından üretilen elektrik enerjisi başına, elektrik üretim operasyonlarının neden olduğu emisyon salınımlarının karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini temsil etmektedir.
	Enerji Verimliliği Proje Sayısı (#)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanarak enerji verimliliğine etkisi gözlemlenen proje sayısını ifade etmektedir. Projeler; fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden takip edilmektedir.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli (TJ)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu potansiyelini ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama TJ ve MWh cinsinden enerji birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Finansal Tasarruf (milyon ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı finansal tasarrufu ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama milyon ABD dolar birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli (tonCO₂ eq)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı seviyelendirilmiş yıllık sera gazı emisyonu azaltım potansiyelinin karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama ton CO ₂ eşdeğeri birimi cinsinden yapılmaktadır.
Su Yönetimi	Ham Su Çekimi (milyon m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğrudan çekilen, şebeke ve yüzey sularının toplam miktarını temsil etmektedir. Su çekimleri, tesis girişi, tesis içi ve çıkıştaki sayaç okuma kayıtları ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanan aylık faaliyet raporları üzerinden m ³ birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m ³ birimi cinsinden yapılmaktadır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Toplam Su Çekimi (milyon m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğadan çekilen, şebeke, yüzey suları ve Körfez Belediyesi'nden alınan artırılmış atık suyun toplam miktarını temsil etmektedir. Su çekimleri, tesis girişi, tesis içi ve çıkıştaki sayaç okuma kayıtları ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanan aylık faaliyet raporları üzerinden m ³ birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m ³ birimi cinsinden yapılmaktadır.
İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m³/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün birim tonu başına doğadan çekilen m ³ biriminde ham su miktarını temsil etmektedir.
Üretim Başına Ham Su Çekimi (m³/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürün birim tonu başına doğadan çekilen m ³ biriminde ham su miktarını temsil etmektedir.
Toplam Su Tüketimi (milyon m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon ve üretim sırasında tüketilen, toplam su çekiminden atık su deşarj miktarının çıkarılarak hesaplanan su tüketimini temsil etmektedir. Raporlama milyon m ³ birimi cinsinden yapılmaktadır.
Geri Kazanılan Su (milyon m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde endüstriyel atık su arıtma tesislerinde suların arıtılması ile elde edilen ürün suyu miktarının ve Körfez Belediyesi'nden alınan atık suyun arıtılması ile elde edilen ürün suyu miktarlarının toplamını ifade etmektedir. Geri kazanılan sular, Körfez Belediyesi'nden alınan atık su için satın alma faturaları üzerinden, endüstriyel ve evsel su kazanımları için ise su geri kazanım ünitesi sayaçları üzerinden m ³ birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m ³ birimi cinsinden yapılmaktadır.
Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde geri kazanmış olduğu su miktarının yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam su çekimine olan oranını temsil etmektedir.
Atık Su Deşarjı (milyon m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde yüzey suyuna (nehir, göl vb.), deniz suyuna, yer altı suyuna ve 3. taraf deşarj noktalarına yapılan atık su deşarjlarının toplamını temsil etmektedir. Atık sular, aylık faaliyet raporları, tesis içi ve tesis çıkışı sayaçların okuma kayıtları üzerinden m ³ birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m ³ birimi cinsinden yapılmaktadır.
Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu (mg KOİ/lt)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki yıllık ortalama kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonunu temsil etmektedir. Kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, mg KOİ/lt birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu (mg AKM/lt)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki yıllık ortalama askıda katı madde konsantrasyonunu temsil etmektedir. Askıda katı madde konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su askıda katı madde konsantrasyonu mg AKM/lt birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun kimyasal oksijen ihtiyacı yükünü temsil etmektedir. Kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su kimyasal oksijen ihtiyacı, ton KOİ birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
Atık Su Askıda Katı Madde (AKM) Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun askıda katı madde yükünü temsil etmektedir. Askıda katı madde konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su askıda katı madde konsantrasyonu ton AKM birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.



	Atık Su Ortalama pH Değeri	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki ortalama hidrojen iyonu konsantrasyonunu (pH) temsil etmektedir. pH, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır.
Atık ve Döküntü Yönetimi	Toplam Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda oluşan tehlikeli ve tehlikesiz atıkların toplam miktarını ifade etmektedir. Atıklar, tehlikelilik özelliklerine göre Atık Yönetimi Yönetmeliği'ne uygun olarak sınıflandırılmakta olup, aylık faaliyet raporları, atık bertaraf faturaları, MOTAT beyanları ve atık beyan formları ile Ditaş'ta ise MARPOL beyanları üzerinden takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/ taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/ taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/ taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz katı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli katı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz sıvı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli sıvı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Elektronik Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirdiği operasyonlar sonucunda üretilen toplam elektronik atık miktarını ifade etmektedir. T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının online KDS platformundan, lisanslı atık bertaraf firmalarından alınan faturalar/ irsaliyeler ve aylık faaliyet raporları üzerinden takip edilmektedir, raporlama ton biriminde yapılmaktadır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Atık Geri Kazanım Oranı (%)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından, raporlama dönemi içerisinde geri kazanılan atıkların, aynı dönem içerisinde üretilen toplam atık miktarına olan oranını ifade etmektedir.
	Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı (#)	Tüpraş tarafından raporlama dönemi içerisinde doğaya dikilen ağaç fidanı sayısını ifade etmektedir. Dikilen fidan sayısı, satın alma faturaları üzerinden takip edilmekte ve adet olarak raporlanmaktadır.
	Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO₂e)	Tüpraş ve Entek tarafından, raporlama döneminde, Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan sayısı ile, dikilen fidanların türlerine göre olgunlaşma evresine kadar doğadan absorplayarak bünyesinde barındırdığı karbon miktarını ifade etmektedir.
	Döküntü Sayısı (>1 varil) (#)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerine yönelik vaka sayısını ifade etmektedir. Döküntü miktarı, vaka sırasında doldurulan tutanaklar üzerinden takip edilmektedir.
	Döküntü Miktarı (>1 varil) (m³) (varil)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerinin hacimce miktarını ifade etmektedir. Döküntü miktarı, vaka sırasında doldurulan tutanaklar üzerinden takip edilmekte olup, hacimce varil ve metreküp birimi cinsinden raporlanmaktadır.
	Döküntüden Geri Kazanım (>1 varil) (m³)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerinin hacimce miktarından geri kazanılan miktarı ifade etmektedir. İlgili vaka sonrası ekipler tarafından tutulan tutanaklar üzerinden takip edilmekte olup, metreküp birimi cinsinden raporlanmaktadır.
AB Taksonomisi	AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli olan aktiviteler için yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam yatırım harcamalarını temsil etmektedir.
	AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli aktiviteler için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu faaliyetlere, yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam yatırım harcamalarını temsil etmektedir.
	AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'da belirtildiği üzere, araştırma-geliştirme, kısa süreli kiralama, bakım ve onarım, diğer doğrudan işletme giderlerinden oluşan, yıl içerisindeki toplam operasyonel harcamalarını temsil etmektedir.
	AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli aktiviteler için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu aktivitelere yönelik yapılan yatırımlar ya da gelir getirici faaliyetler için, raporlama yılı içerisinde gerçekleştirilen bakım, onarım, araştırma-geliştirme ve diğer işletme harcamalarının toplamını temsil etmektedir.
	AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelerden sağlanan gelir (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli olan aktivitelerden raporlama yılı içerisinde elde edilen toplam gelir miktarını temsil etmektedir.
	AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelerden sağlanan gelir (USD)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen olan faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli aktiviteleri için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu faaliyetlerden raporlama yılı içerisinde elde edilen toplam gelir miktarını temsil etmektedir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş Çifte Önemlilik– Hazırlanma Esasları

Tüpraş 2023 yılı Entegre Faaliyet Raporu'nda Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında Çifte Önemlilik yaklaşımı benimsenmiştir. Bu çalışma, sırasıyla 3 adımdan oluşmaktadır.

1. Küresel trendler ve dış çevre analizi
2. Paydaş analizi ve önceliklendirme
3. Öncelikli konularının etkilerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

Küresel Trendler ve Dış Çevre Analizi

Şirket'in öncelikli konularının belirlenmesi sürecinde öncelikle Sürdürülebilirlik Muhasebesi Kurulu Standartları (SASB), Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum- WEF), S&P ve MSCI gibi kuruluşların küresel ve sektör özelinde ortaya koydukları değerlendirmeler incelenmiş olup, küresel trendler, sektör gelişmeleri, rakip analizi ve olası regülasyonların yönü odağında gerçekleştirilen kapsamlı literatür taraması da dikkate alınarak öncelikli konu listesi oluşturulmuştur.

Yukarıda anlatılan çalışmalar sonucunda Tüpraş öncelikli konularını aşağıdaki kapsamda belirleyerek ESRS kapsamında yer alan tanımlamalar doğrultusunda Çifte Önemlilik yaklaşımı ile ele almıştır.

- Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri
- İnsan Hakları
- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi
- Enerji Yönetimi
- Hava Kalitesi
- Ar-Ge & İnovasyon & Girişimcilik
- Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık
- Kurumsal Yönetim
- Biyoçeşitlilik
- Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi
- Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti
- Proses Emniyeti
- Paydaşlarla Etkileşim
- Risk Yönetimi
- Dijitalleşme
- Yetenek Yönetimi
- İklim Değişikliğiyle Mücadele
- Su Yönetimi
- İş Etiği ve Uyum
- Veri Güvenliği
- Operasyonel Mükemmellik

Paydaş Analizi ve Önceliklendirme

Paydaş analizi kapsamında iç ve dış paydaşlar çalışma kapsamında güncellenmiş olup çalışanlar, pay sahipleri ve yatırımcılar, müşteriler, sivil toplum kuruluşları, medya, kamu kurum ve kuruluşları, iş ortakları, tedarikçiler, finansal kuruluşlar, sendikalar, eğitim kurumları, üniversiteler ve araştırma kuruluşları, ulusal ve uluslararası inisiyatifler, iştirakler ve bağlı ortaklıklar olmak üzere toplam 13 adet paydaş grubunu tanımlanmış olup paydaşları Tüpraş'ın stratejisini sürdürme ve varlığına etkisi bakımından değerlendirilerek ağırlıklandırılmıştır. Bu doğrultuda müşteriler, tedarikçiler, çalışanlar, pay sahipleri ve yatırımcılar en yüksek ağırlığa sahip paydaşlar olarak değerlendirilmiştir.

Öncelikli Konularının Etkilerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Belirlenen öncelikli konuların çevre ve insan üzerindeki pozitif ve negatif etkileri, gerçekleştirme potansiyelleri ve insan haklarına yönelik olası etkileri Şirketin Kurumsal Risk Yönetimi yaklaşımı kapsamında ele alınarak değerlendirilmiştir. Yapılan çalışma doğrultusunda her bir öncelikli konu kapsamında Şirketin ilgili konuda etkilediği çevresel ve sosyal boyutlar ve Şirketi etkileyen finansal boyutlar Şirket içerisindeki ilgili birimlerin katılımlarıyla değerlendirilmiştir.

Her bir etki, çevresel ve sosyal açıdan ölçek, kapsam, telafi edilemez nitelik, şiddet ve olasılık ölçütleri kapsamında derecelendirilerek ele alınmıştır.

- **Ölçek:** Belirlenen etkilerin insan veya çevre açısından ne kadar faydalı ya da ciddi olduğu “minimal, düşük, orta, yüksek ve mutlak” kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda minimal olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, yaşam sağlık veya temel yaşam ihtiyaçlarına erişimi ihlal etmeyen ya da çevresel etkisi düşük etkiler) 1 puan, mutlak olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin yaşam kalitesinde önemli etkiye sahip veya olumsuz sağlık etkilerine neden olacak ya da yüksek çevresel etkiye sahip habitat veya biyoçeşitliliğin kalıcı kaybına neden olabilecek etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dahil edilmiştir.
- **Kapsam:** Belirlenen etkinin ne kadar yaygın olduğu “sınırlı, konsantre, orta, yaygın ve küresel” kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda sınırlı olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, etkilenen hak sahibi sayısının düşük olduğu etkiler veya sınırlı coğrafi kapsamı olan etkiler) 1 puan, küresel olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin, etkilenen hak sahiplerinin yüksek olduğu veya küresel coğrafi kapsamı olan etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dahil edilmiştir.
- **Telafi edilemez nitelik:** Belirlenen olumsuz etkilerin telafi edilip edilmeyeceği ve ne ölçüde telafi edilebileceği “kısa vadede düzeltilmesi nispeten kolay, zaman ve maliyet ile düzeltilebilir, düzeltilmesi zor veya orta vadeli, düzeltilmesi çok zor veya uzun vadeli ve geri döndürülemez” kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda kısa vadede düzeltilmesi nispeten kolay olarak değerlendirilen etkiler 1 puan, geri döndürülemez olarak değerlendirilen etkiler ise 5 puan olarak analiz sürecine dahil edilmiştir.
- **Olasılık:** Belirlenen etkilerin olasılığı “olası değil, olası, muhtemel, neredeyse kesin ve kesin” kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda olası değil olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, diğer sektörlerde meydana gelen ve önümüzdeki 5-10 yıl içerisinde meydana gelebilecek etkiler) 1 puan, kesin olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin, gerçekleşen etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dahil edilmiştir.
- **Şiddet:** Etkinin şiddeti aşağıdaki formül ile belirlenmiştir.

o Formül: (Ölçek + Kapsam + Telafi Edilemez Nitelik) / 3

Şirket belirlediği etkileri risk ve fırsat boyutuyla değerlendirerek ilişkili risk kategorilerini raporun “Çifte Önemlilik” bölümünde yer vermiştir.

Finansal açıdan önemlilik değerlendirmesi kapsamında finans ekibinin katılımıyla öncelikli konuların risk ve fırsatları ve belirlenen etkilerin Şirket için kısa, orta ve uzun vadeli olarak finansal açıdan önemi, nakit akışı, performansı, sermaye maliyeti veya sermayeye erişimi ve geliştirme boyutları göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. ESRS, “raporlama için önemliliğin belirlenmesinin (i) gerçekleştirme olasılığı ve (ii) belirlenen finansal etkilerin potansiyel büyüklüğünün bir kombinasyonuna dayanması gerektiğini” belirtmektedir. Bu kapsamda Tüpraş’ın finansallarına etkisi olabilecek etkilere ilişkin 1 ile 5 puan arasında öngörülerde bulunulmuştur.

Matris Oluşturma

Çalışmanın sonucunda hazırlanan matrisin düşey ekseninde konuların çevresel ve sosyal etkilerinin önemliliğine yer verilirken yatay ekseninde Tüpraş’ın operasyonlarına ve finansallarına etkileri değerlendirilmiştir.



Verilerin Hazırlanması

1. Sosyal Göstergeler

Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (%)

Formül:

- İşten ayrılan çalışan sayısı / Yıllık ortalama çalışan sayısı
- İşten ayrılan kadın çalışan sayısı / Yıllık ortalama çalışan sayısı
- İşten ayrılan erkek çalışan sayısı / Yıllık ortalama çalışan sayısı

Kadın Yönetici Oranı (%)

Formül:

(İlk Kademe + Orta Kademe + Üst Düzey kadın çalışan sayısı) / Toplam çalışan sayısı

Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)

Formül:

- Toplam eğitim saati (saat) / Toplam çalışan sayısı (kişi)
- Kadın çalışanlar eğitim saati (saat) / Toplam kadın çalışan sayısı (kişi)
- Erkek çalışanlar eğitim saati (saat) / Toplam erkek çalışan sayısı (kişi)

Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)

Formül:

- Aylık Ücretli Çalışanlar Eğitim Saati (saat) / Toplam aylık ücretli çalışan sayısı (kişi)
- Saat Ücretli Çalışanlar Eğitim Saati (saat) / Toplam saat ücretli çalışan sayısı (kişi)

LTI Frekansı- OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) LTI olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları LTI olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları LTI olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati

LTI Şiddet- OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) LTI kayıp iş günü x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları LTI kayıp iş günü x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları LTI kayıp iş günü x 1,000,000/çalışma saati

Trafik Kazası Frekansı (frekans)

Formül:

- Trafik Kazası Sayısı (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) x 1,000,000/ Sürüş yapılan km

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Toplam Kayıtlı Yaralanma- OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati

Kısıtlı İş Göremezlik- OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Olay sayısı x 1,000,000/çalışma saati

Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Meslek hastalığı sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Meslek hastalığı sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Meslek hastalığı sayısı x 1,000,000/çalışma saati

Ölüm Oranı Frekansı (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Ölüm sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Ölüm sayısı x 1,000,000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Ölüm sayısı x 1,000,000/çalışma saati

Proses Emniyeti Kaza Frekansı (frekans)

Formül:

- Proses Emniyeti Kaza Sayısı (Tier 1) x 1,000,000 / çalışma saati
- Proses Emniyeti Kaza Sayısı (Tier 2) x 1,000,000 / çalışma saati

2. Çevresel Göstergeler

Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları

Kapsam 1 Sera gazı emisyonları; sabit yanma, proses kaynaklı, flare kaynaklı, hareketli yanma, kimyasal kaynaklı emisyonlar ve ekipman kayıp kaçak emisyonlarının toplamını ifade etmektedir. Toplam kapsam 1 sera gazı emisyonları, tüm kapsam 1 emisyonları alt kırılımlarının toplamı ile hesaplanmaktadır. Hesaplama, aşağıdaki formül kullanılmaktadır;

$$\text{Toplam Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)} = \text{Sabit Yanma Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)} + \text{Proses Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)} + \text{Hareketli Yanma Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)} + \text{Kimyasal Kaynaklı Emisyonlar (tonCO}_2\text{e.)} + \text{Kayıp Kaçak Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)}$$

Sabit Yanma Emisyonları: Tüpraş ve bağlı ortaklarının enerji elde etme amacıyla yanma tepkimesinde kullandığı doğalgaz, fuel oil, fuel gaz, kok, tail gaz, motorin ve LPG miktarını temsil etmektedir. Sabit yanma emisyonları; CO₂, CH₄, N₂O ve CO₂e. Cinsinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar, aşağıdaki formülasyonlar kullanılarak gerçekleştirilmektedir;



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

$$\text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{CO}_2} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CO}_2}$$

$$\text{Emisyon Miktarı (tonCH}_4\text{)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{CH}_4} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CH}_4}$$

$$\text{Emisyon Miktarı (tonN}_2\text{O)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{N}_2\text{O}} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{N}_2\text{O}}$$

$$\begin{aligned} \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{e.)} \\ &= \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} + \text{Emisyon Miktarı (tonCH}_4\text{)} \\ &\quad \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CH}_4} + \text{Emisyon Miktarı (tonN}_2\text{O)} \\ &\quad \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{N}_2\text{O}} \end{aligned}$$

Buradaki faaliyet verilerinin, emisyon faktörü birimleri ile uyumlu olması gerekmektedir. Uyum sağlanamadığı takdirde, ilgili kalorifik değer kullanılarak, yakıtın birimi hedeflenen emisyon faktörü birimine dönüştürülmüş olur. Bu hesaplama aşağıdaki formül kullanılarak yapılmaktadır.

$$\text{Faaliyet Verisi (TJ)} = \text{Faaliyet Verisi (ton)} \cdot \text{Net Kalorifik Değer} \left(\frac{\text{TJ}}{\text{ton}} \right)$$

Proses Emisyonları: Tüpraş ve bağlı ortaklarının prosesleri sonucunda açığa çıkan emisyonları ifade eder. Hesaplamalar, tonCO₂e biriminde yapılmaktadır. Bu emisyonlar, aşağıdaki formülasyon kullanılarak hesaplanmaktadır;

FCC KOK Üniteleri için;

$$\begin{aligned} \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} \\ &= \text{Faaliyet Verisi (ton)} \cdot \text{Alt Isıl Değer} \left(\frac{\text{kcal}}{\text{kg}} \right) \cdot 4184 \frac{\text{joule}}{\text{kcal}} \cdot \frac{1 \text{ TJ}}{1000000000 \text{ joule}} \\ &\quad \cdot \frac{44 \text{ g Karbondioksit}}{12 \text{ g Karbon}} \end{aligned}$$

CCR Üniteleri için;

$$\begin{aligned} \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} \\ &= \text{Toplam Vent Gaz Akımı} \left(\frac{\text{m}^3}{\text{saat}} \right) \cdot \frac{11.7 \text{ m}^3 \text{ Karbondioksit}}{100 \text{ m}^3 \text{ Vent Gaz}} \cdot 24 \frac{\text{saat}}{\text{gün}} \cdot 365 \frac{\text{gün}}{\text{yıl}} \\ &\quad \cdot 1.80 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot \frac{1 \text{ ton}}{1000 \text{ kg}} \end{aligned}$$

Flare emisyonları: Tüpraş'ın rafinerilerinde bulunan flare bacalarının alevlenmesinde kullanılan yakıtların sebep olduğu emisyonları temsil eder. Emisyon miktarı, tonCO₂ olarak hesaplanmaktadır ve aşağıdaki formülasyona göre yürütülmektedir;

$$\begin{aligned} \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} \\ &= \text{Faaliyet Verisi (ton)} \cdot \text{Net Kalorifik Değer} \left(\frac{\text{TJ}}{\text{ton}} \right) \cdot \text{Emisyon Faktörü} \left(\frac{\text{ton t}}{\text{TJ}} \right) \\ &\quad \cdot \text{Karbon oksidasyonu} \end{aligned}$$

Hareketli Yanma Emisyonları: Hareketli yanma emisyonları, Tüpraş ve bağlı ortaklarının on-road ve off-road tüm şirket araçlarının, lokomotiflerinin ve deniz yolu taşımacılığı araçlarının; motorin, benzin, LPG ve gemi yakıtı tüketimlerinden kaynaklanan emisyonları temsil eder. Bu emisyonlar CO₂, CH₄, N₂O ve CO₂e. Cinsinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar aşağıdaki formülasyonlara göre yürütülmektedir;

$$\text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{CO}_2} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CO}_2}$$

$$\text{Emisyon Miktarı (tonCH}_4\text{)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{CH}_4} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CH}_4}$$

$$\text{Emisyon Miktarı (tonN}_2\text{O)} = \text{Faaliyet Verisi} \cdot \text{Emisyon Faktörü}_{\text{N}_2\text{O}} \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{N}_2\text{O}}$$

$$\begin{aligned} \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{e.)} \\ &= \text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{)} + \text{Emisyon Miktarı (tonCH}_4\text{)} \\ &\quad \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{CH}_4} + \text{Emisyon Miktarı (tonN}_2\text{O)} \\ &\quad \cdot \text{Küresel Isınma Potansiyeli}_{\text{N}_2\text{O}} \end{aligned}$$

Ekipman Kayıp Kaçak Kaynaklı Emisyonlar: Kayıp kaçak kaynaklı emisyonlar, Tüpraş'ın tesis içi pompa, kompresör, flanş ve vanalarındaki kaçaqlardan kaynaklanan emisyonları temsil eder. Bu emisyonlar, Amerikan Petrol Enstitüsü (American Petroleum Institute, API 2009) 2009 Compendium of Greenhouse Gas Emissions Methodologies for the Oil and Gas Industry, Appendix C. Additional Fugitive Calculation Information, Table C-11, Equation C-4'de yayınlanan ekipman kayıp kaçak emisyonlarının hesaplanması için kullanılan denklem ile hesaplanmaktadır. Bu denklem;

$$E_{CH_4} = F_{AVOC} * \frac{WF_{CH_4}}{WF_{TOC} - WF_{CH_4}} * N$$

Burada;

E_{CH_4} : Akımdaki tüm bileşenlerden gelen CH4 emisyon oranı

F_{AVOC} : Ortalama emisyon faktörü (VOC cinsinden)

WF_{TOC} : Akımdaki Ortalama TOC Ağırlık oranı

WF_{CH_4} : CH4'ün TOC içerisindeki kütle fraksiyonu

N : Verilen akımdaki bileşen sayısı

VOC: Uçucu organik bileşikler

TOC: Toplam Organik Karbon

$VOC = TOC - CH_4$

Emisyon Faktörleri:

Doğalgaz için emisyon faktörleri, her rafinerinin bulunduğu yerel doğal gaz sağlayıcı firmasından elde edilir (İzmit Rafinerisi: İzgaz, İzmir Rafinerisi: İzmir Gaz, Kırıkkale Rafinerisi KırGaz, Batman Rafinerisi: Sibadaş)

Fuel oil, fuel gaz ve tail gaz için emisyon faktörleri, gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütleli fraksiyon analizleri ile elde edilen komponent yüzdeleri kullanılarak hesaplanmaktadır.

$$Emission Factor for CO_2 (kg C per m^3 gas) = \frac{V_{CO_2}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{44 kg}{kmol} * \frac{12 kg C}{44 kg CO_2}$$

$$Emission Factor for CH_4 (kg C per m^3 gas) = \frac{V_{CH_4}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{16 kg}{kmol} * \frac{12 kg C}{16 kg CH_4}$$

$$Emission Factor for CO_2 (kg CO_2 per m^3 gas) = \frac{V_{CO_2}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{44 kg}{kmol}$$

$$Emission Factor for CH_4 (kg CH_4 per m^3 gas) = \frac{V_{CH_4}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{16 kg}{kmol}$$

$$Emission Factor for N_2O (kg N_2O per m^3 gas) = \frac{V_{N_2O}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{44 kg}{kmol}$$

$$Emission Factor for CO_2 eq. (kg CO_2 per m^3 gas) = \frac{V_{CO_2}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{44 kg}{kmol} +$$

$$\left(\frac{V_{CH_4}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{16 kg}{kmol} * GWP_{CH_4} \right) + \left(\frac{V_{N_2O}}{V_{Gas}} * \frac{1 kmol}{22.4 m^3} * \frac{44 kg}{kmol} * GWP_{N_2O} \right)$$



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Net Kalorifik Değer:

Net kalorifik değerler, şirket bünyesinde gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütleli fraksiyon analizleri ve kalorimetrik analizler ile hesaplanmaktadır.

Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları: Kapsam 2 sera gazı emisyonları, Tüpraş ve bağlı ortaklarının elektrik, buhar, ısı ve soğutmaların tüketimlerinden kaynaklanan tüm sera gazlarını içerir. Hesaplamalar, tonCO₂ eşleniği olarak hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalarda, aşağıdaki formülasyon kullanılmaktadır.

$$\text{Emisyon Miktarı (tonCO}_2\text{e)} = \text{Faaliyet Verisi} + \text{Emisyon Faktörü}$$

Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları: Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları değeri, "Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (tonCO₂e.)" ve "Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (tonCO₂e.)" göstergelerinde doğrulanan emisyon değerlerinin toplamını ifade etmektedir ve aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları (tonCO}_2\text{e)} = \text{Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)} + \text{Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (tonCO}_2\text{e.)}$$

İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO₂e/ton işlenen ham petrol): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değer, işlenen ham petrol (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. İşlenen ham petrol miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{ton işlenen ham petrol}} \right) = \frac{\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{yıl}} \right)}{\text{İşlenen ham petrol miktarı} \left(\frac{\text{ton}}{\text{yıl}} \right)}$$

İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO₂e/ton şarj): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değer, toplam şarj (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. Toplam şarj miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{ton şarj}} \right) = \frac{\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{yıl}} \right)}{\text{Toplam şarj miktarı} \left(\frac{\text{ton}}{\text{yıl}} \right)}$$

Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO₂e/ton üretim): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değer, toplam üretilen petrol ürünleri (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. Toplam üretilen petrol ürünleri, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{ton ürün}} \right) = \frac{\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{yıl}} \right)}{\text{Toplam üretilen petrol ürünleri miktarı} \left(\frac{\text{ton}}{\text{yıl}} \right)}$$

Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO₂e/toplam hasılat): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanmış değerin, toplam elde edilen hasılat (TL) tutarına oranını ifade etmektedir. Toplam elde edilen hasılat (TL) değeri, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{TL Hasılat}} \right) = \frac{\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{yıl}} \right)}{\text{toplam elde edilen hasılat} \left(\frac{\text{TL}}{\text{yıl}} \right)}$$

Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO₂e/MWh): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, ENTEK'in toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanmış değerin, toplam üretilen enerji (MWh) (buhar ve elektrik) tutarına oranını ifade etmektedir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{MWh}} \right) = \frac{\text{Kapsam 1 ve 2 Sera Gazı Emisyonları} \left(\frac{\text{tonCO}_2\text{e}}{\text{yıl}} \right)}{\text{toplam dolaylı enerji üretimi} \left(\frac{\text{MWh}}{\text{yıl}} \right)}$$

Doğrudan Enerji Tüketimleri (TJ ve MWh):

Doğrudan enerji tüketimleri kapsamında; doğalgaz, fuel oil, fuel gaz (içeriğindeki tail gaz dahil), kok, motorin ve iç tüketimde kullanılan yenilenebilir elektrik raporlanmaktadır. Raporlama, enerji birimi üzerinden, tüm yakıtlar için hem TJ hem de MWh birimlerinde raporlanmaktadır. TJ biriminden MWh birimine olan dönüşüm aşağıdaki dönüşüm faktörü ile gerçekleştirilir.

$$\text{Doğrudan Enerji Tüketimleri (TJ, MWh)} = \text{Doğalgaz Tüketimi (TJ, MWh)} + \text{Fuel Oil Tüketimi (TJ, MWh)} + \text{Fuel Gaz Tüketimi (TJ, MWh)} + \text{Kok Kömürü Tüketimi (TJ, MWh)} + \text{Motorin Tüketimi (TJ, MWh)} + \text{İç Tüketimde Kullanılan Sıfır Karbonlu Elektrik (TJ, MWh)}$$

1 TJ = 277.778 MWh

Doğalgaz: Yakıt amaçlı ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaz raporlanmakta olup, proseslerde reaktant olarak kullanılan doğalgaz dahil edilmemektedir. Servis sağlayıcılardan alınan faturalar ile ve iç sayaç ölçümleri ile hacim ve kütle birimlerinde takip edilmekte olup, kalorifik analizler ile elde edilen kalorifik değerler kullanılarak enerji birimine dönüştürülmektedir.

Fuel oil: Enerji üretimi amaçlı yanma işlemleri için kullanılan, üretilen ve satın alınan toplam fuel oil miktarını temsil eder. Ton ağırlık birimince, satın alım faturaları ve şirket içi stok denge raporları ile takip edilmektedir. Tüketilen fuel oil miktarları, vardiya raporları ile raporlanmakta ve gün bazlı kayıt altında tutulmaktadır.

Kok: Enerji üretimi amaçlı, yanma işlemleri için kullanılan, üretilen ve satın alınan toplam kok miktarını temsil eder. Ton ağırlık birimince, satın alım faturaları ve şirket içi stok denge raporları ile takip edilmektedir. Tüketilen kok miktarları, vardiya raporları tutanakları ile raporlanmakta ve gün bazlı kayıt altında tutulmaktadır.

Fuel Gaz: Rafinerilerdeki prosesler sürecinde yan ürün olarak üretilen fuel gaz ve içeriğindeki tail gaz miktarını temsil eder. Flare bacalarının yanması için kullanılan fuel gaz miktarları dahil değildir. Giriş ve çıkış akımlarındaki sayaçlar ile ölçülmekte, aynı zamanda akımların bileşenlerinin yüzdeleri ile hesaplanmaktadır.

Motorin: Yanma işlemleri ile enerji üretiminde kullanılan motorin miktarını temsil eder. Şirket araçları (hareketli yanma) amaçlı kullanılan motorin miktarı bu göstergeye dahil değildir.

Dolaylı Enerji Tüketimleri (TJ, MWh)

Satın Alınan Elektrik (TJ, MWh): Tüpraş ve bağlı ortakları tarafından, servis sağlayıcılardan alınan elektrik miktarının enerji birimi (TJ ve MWh) cinsinden değerini ifade eder. Bu gösterge, TJ ve MWh birimlerinde raporlanmaktadır ve bu birimler arasındaki dönüşüm, aşağıdaki birim dönüştürme kullanılarak yapılmaktadır;

1 TJ = 277.778 MWh



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Satın Alınan Buhar (TJ, MWh): Tüpraş ve bağlı ortakları tarafından, servis sağlayıcılardan alınan su buharının enerji eşleniğini temsil eder. Satın alınan buhar, ton ağırlık biriminde takip edilmektedir ve enerji birimine dönüşümü sağlanarak raporlanmaktadır. Bu dönüşüm, aşağıdaki formül kullanılarak yapılmaktadır.

$$\text{Satın Alınan Buhar (TJ)} = \text{Satın Alınan Buhar (ton)} \times 2706.54 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}} \times \frac{1000 \text{ kg}}{1 \text{ ton}} \times \frac{1 \text{ TJ}}{1\,000\,000\,000 \text{ kJ}}$$

Burada, buharın satürasyon ısısı için (2706.54 kJ/kg), 1 bar ve 100°C'deki doymuş buhar baz alınmıştır.

Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)

Satılan Buhar (TJ, MWh): Entek tarafından, müşterilere satılan buhar miktarını ifade eder. Buhar, Entek tarafından ton olarak takip edilmektedir. TJ ve MWh birimlerinde raporlanmaktadır. TJ ve MWh dönüşümleri için aşağıdaki çevrim faktörü kullanılmaktadır.

$$1 \text{ TJ} = 277.778 \text{ MWh}$$

Satılan buharın ton kütle biriminden enerji birimine dönüşümü için Entek'in buharın ton miktarını ölçtüğü sayaç noktasındaki buhar kondisyonu olan 24 bar ve 238 °C'deki kızgın buharın entalpisi olan 2851.62 kJ/kg değeri kullanılarak enerji birimine çevrimi gerçekleştirilmiştir.

İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol):

Enerji yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. İşlenen Ham Petrol (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan işlenen ham petrol miktarını ifade etmektedir.

$$\text{İşlenen Ham Petrol (ton)} = \text{İşlenen Varil Petrol Varil Sayısı} \times 0.1397 \frac{\text{kg}}{\text{varil}} \times \frac{1}{1000} \text{ ton/kg}$$

Formül:

$$\text{İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu} \left(\frac{\text{GJ}}{\text{ton işlenen ham petrol}} \right) = \frac{\text{Toplam enerji tüketimi (doğrudan ve dolaylı)}}{\text{Toplam işlenen ham petrol miktarı (ton)}}$$

İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj):

Enerji yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. İşlenen şarj (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan işlenen şarj miktarını ifade etmektedir.

Formül:

$$\text{İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu} \left(\frac{\text{GJ}}{\text{ton işlenen şarj}} \right) = \frac{\text{Toplam Enerji Tüketimi (Doğrudan ve Dolaylı)}}{\text{Toplam işlenen şarj miktarı (ton)}}$$

Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim):

Enerji Yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. Üretilen ürün (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan üretilen ürün miktarını ifade etmektedir.

Formül:

$$\text{Üretim Başına Enerji Yoğunluğu} \left(\frac{\text{GJ}}{\text{ton üretim}} \right) = \frac{\text{Toplam Enerji Tüketimi (Doğrudan ve Dolaylı)}}{\text{Toplam üretim miktarı (ton)}}$$

TÜPRAŞ 2023 RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Enerji Tüketimindeki Değişim (%):

Enerji tüketimindeki değişim, Tüpraş'ın 2023 raporlama yılındaki enerji tüketiminin, bir önceki raporlama yılına (2022)'ye göre değişimini ifade etmektedir. Enerji tüketimindeki değişim, aşağıda belirtilen formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$\text{Enerji Tüketimindeki Değişim (\%)} = \frac{(\text{2023 Yılı Toplam Enerji Tüketimi} - \text{2022 Yılı Toplam Enerji Tüketimi})}{\text{2022 Yılı Toplam Enerji Tüketimi}} \cdot 100$$

Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (tonCO₂e.):

Formül:

$$\text{Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (tonCO₂e.)} = \text{Toplam Yenilenebilir Elektrik Üretimi (MWh)} \cdot EF_{\text{Elektrik}} \left(\frac{\text{tonCO₂e.}}{\text{MWh}} \right)$$

Atık Yönetimi

Atık Geri Kazanım Oranı:

$$\text{Atık Geri Kazanım Oranı (\%)} = \frac{\text{Geri Dönüşüme Gönderilen Toplam Atık Miktarı (ton)}}{\text{Toplam Atık Miktarı (ton)}} \cdot 100$$

Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (tCO₂e): Bu gösterge, ağaçlandırma çalışmaları kapsamında dikilen fidan/ağaçların, fotosentez sonucu tükettiği toplam karbondioksit miktarını temsil eder. Bu miktar, aşağıdaki formüle göre hesaplanmaktadır;

$$\text{Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (tonCO₂e.)} = \text{Dikilen Ağaç Sayısı} \cdot \text{Olgun Yaştaki Ağacın Karbon İçeriği (\%)} \cdot \frac{44 \text{ g CO}_2}{12 \text{ g C}}$$

Ham Su Çekimi (milyon m³):

$$\text{Ham Su Çekimi (milyon m}^3\text{)} = \text{Yüzey Kaynağından Su Çekimi (milyon m}^3\text{)} + \text{Şebeke Suyu Çekimi (milyon m}^3\text{)}$$

Toplam Su Çekimi (milyon m³):

Formül:

$$\text{Toplam Su Çekimi (milyon m}^3\text{)} = \text{Yüzey Kaynağından Su Çekimi (milyon m}^3\text{)} + \text{Şebeke Suyu Çekimi (milyon m}^3\text{)} + \text{Körfez Belediyesinden Alınan Atık Su (milyon m}^3\text{)}$$

Toplam Su Tüketimi (milyon m³):

Formül:

$$\text{Toplam Su Tüketimi (milyon m}^3\text{)} = \text{Toplam Su Çekimi (milyon m}^3\text{)} - \text{Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m}^3\text{)}$$



Atık Su Deşarjı (milyon m³):

Formül:

$$\text{Atık Su Deşarjı (milyon m}^3\text{)} = \text{Yüzey Suyuna Su Deşarjı (milyon m}^3\text{)} + \text{Deniz Suyuna Su Deşarjı (milyon m}^3\text{)}$$

Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%):

$$\text{Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (\%)} = \frac{\text{Geri kazanılan su (milyon m}^3\text{)}}{\text{Toplam su çekimi (milyon m}^3\text{)}}$$

İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m³/ton işlenen ham petrol):

Formül:

$$\text{İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi} \left(\frac{\text{m}^3}{\text{ton işlenen ham petrol}} \right) = \frac{\text{Toplam ham su çekimi (m}^3\text{)}}{\text{toplam işlenen ham petrol miktarı (ton)}}$$

Üretim Başına Ham Su Çekimi (m³/ton üretim):

Formül:

$$\text{Üretim Başına Ham Su Çekimi} \left(\frac{\text{m}^3}{\text{ton üretim}} \right) = \frac{\text{Toplam ham su çekimi (m}^3\text{)}}{\text{toplam üretilen ürün miktarı (ton)}}$$

Yeniden Görüş Beyanı

Doğrulanmış verilerinin ölçülmesi ve raporlanması kaçınılmaz olarak bir dereceye kadar tahmin içerir. Grup seviyesinde veriler üzerinde %5'ten fazla bir değişiklik olduğu durumda, yeniden görüş beyanı düşünülebilir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER



Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının ("Grup") tarafından 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıl itibariyle hazırlanan Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu 2023'te ("Entegre Faaliyet Raporu 2023") yer alan ve aşağıda listelenmiş Seçilmiş Sürdürülebilirlik Bilgileri ("Seçilmiş Bilgiler") üzerinde sınırlı güvence çalışması yürütmek üzere görevlendirilmiş bulunuyoruz.

Seçilmiş Bilgiler

Sınırlı güvence çalışmamıza konu olan ve Entegre Faaliyet Raporu 2023'ün 66., 77., 123., 133., 138., 139., 161., 163., 164., 165., 174., 175., 177., 207., 238., 256., 402., 403., 404., 405., 406., 407., 408., 409., 410., 411., 412., 413. ve 414. sayfalarında bulunan ve "✓" ile işaretlenmiş göstergelerin kapsamı 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıl itibariyle aşağıdaki gibidir:

Sosyal Göstergeler

- Çalışan Demografisi
 - o Toplam Çalışan Sayısı (#)
 - o Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)
 - o Sözleşme Türüne Göre Çalışanlar (#)
 - o Ücret Kategorisine Göre Çalışanlar (#)
 - o İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)
 - o Yaşa Göre Çalışan Sayısı (#)
 - o Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı (#)
 - o Kadın Yönetici Oranları (%)
 - o İşe Alınan Çalışanların Sayısı (#)
 - o İşten Ayrılan Çalışanların Sayısı (#)
 - o Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (#)
 - o Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı (%)
 - o Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı (#)
 - o Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı (#)
 - o Doğum / Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı (#)
 - o Engelli Çalışan Sayısı (#)
 - o Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem (#)
 - o STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)
 - o Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)
 - o Uzun Dönemli Stajyer Sayısı (#)
- Eğitimler ve Gelişim Programları
 - o Toplam Eğitim (saat)
 - o Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim (saat)
 - o Yaşa Göre Toplam Eğitim (saat)
 - o Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim (saat)
 - o Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)
 - o Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)
 - o İnsan Hakları Eğitimi (saat)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

- o Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitim Saati (saat)
- o Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi (saat)
- o Sürdürülebilirlik Eğitimi (saat)
- o Çevre Eğitimi- Çalışanlar (saat)
- o Eğitim Harcamaları (TL)
- o Eğitim Harcamaları (USD)
- Çalışan Bağlılığı
 - o Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları (%)
- Müşteri Memnuniyeti (%)
- İş Sağlığı ve Güvenliği Verileri
 - o Toplam İSG Eğitim Saati (saat)
 - o İSG Eğitim Saati- Şirket Çalışanları (saat)
 - o İSG Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanları (saat)
 - o LTI Sayısı (#)
 - o LTI Frekansı- OSHA (1M) (frekans)
 - o LTI Şiddet- OSHA (1M) (frekans)
 - o Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı (#)
 - o Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M) - OSHA (frekans)
 - o Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı- OSHA (frekans)
 - o Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)
 - o Ölüm Oranı Frekansı (1M) (frekans)
 - o İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı (#)
 - o Trafik Kazası Frekansı (1M km) (Frekans)
 - o Dış Denetim Sayısı (#)
 - o Proses Emniyeti Kaza Frekansı
 - o Tier 1 (Frekans)
 - o Proses Emniyeti Kaza Frekansı
 - o Tier 2 (Frekans)

Ekonomik Göstergeler

- Tedarik Performansı
 - o Yerel Tedarikçi Sayısı (#)
 - o Yerel Alım Oranı (%)
 - o Direkt (Tier1) Tedarikçi Sayısı (#)
 - o Kritik Tedarikçi Sayısı (#)
 - o Değerlendirilen toplam tedarikçi sayısı (#)
 - o Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Yüzdesi (%)
 - o Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı (#)
 - o Tedarikçi Memnuniyeti (%)
 - o Yüklenici Memnuniyeti (%)
- Ekonomik ve İdari Performans Göstergeleri
 - o AR-GE Harcamaları (Milyon TL)
 - o Çevre ve Su Cezaları (TL)
- Yönetişim
 - o Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı (#)
 - o Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı (#)

- Operasyonel
 - o İşlenen Ham Petrol (bin ton)
 - o İşlenen Ham Petrol (bin varil)
 - o İşlenen Toplam Şarj (bin ton)
 - o İşlenen Toplam Şarj (bin varil)
 - o Üretim (bin ton)
 - o Toplam Satış (bin ton)
 - o Yurt İçi Satış (bin ton)
 - o Uluslararası Satış (bin ton)
 - o Transit Satış (bin ton)
- AB Taksonomisi
 - o AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (USD)
 - o AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (USD)
 - o AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (USD)
 - o AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (USD)
 - o AB Taksonomisine göre, raporlamaya elverişli aktivitelerden sağlanan gelir (USD)
 - o AB Taksonomisine göre, teknik kriterler ile uyumlu aktivitelerden sağlanan gelir (USD)
- Çifte Önemlilik

Çevresel Göstergeler

- Emisyon Yönetimi
 - o Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)
 - o Kaynağına Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)
 - o Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)
 - o Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO₂e)
 - o İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton işlenen ham petrol)
 - o İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton şarj)
 - o Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/ton üretim)
 - o Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO₂e/TL hasılat)
- Enerji Yönetimi
 - o Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
 - o Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
 - o Toplam Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
 - o Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)
 - o Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi (MWh)
 - o Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO₂e)
 - o Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi (MW)
 - o Enerji Tüketimindeki Değişim (%)
 - o İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol)
 - o İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj)
 - o Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim)
 - o Üretilen Elektrik Başına Enerji Yoğunluğu (ton CO₂e/MWh)
 - o Enerji Verimliliği Proje Sayısı (#)
 - o Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli (TJ)



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

- o Enerji Verimliliğinden Sağlanan Finansal Tasarruf (milyon ABD doları)
- o Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli (tonCO₂ eq)
- Su Yönetimi
 - o Ham Su Çekimi (milyon m³)
 - o Toplam Su Çekimi (milyon m³)
 - o İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m³/ton işlenen ham petrol)
 - o Üretim Başına Ham Su Çekimi (m³/ton üretim)
 - o Toplam Su Tüketimi (milyon m³)
 - o Geri Kazanılan Su (milyon m³)
 - o Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%)
 - o Atık Su Deşarjı (milyon m³)
 - o Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu (mg KOİ/lt)
 - o Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu (mg AKM/lt)
 - o Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) (ton)
 - o Atık Su Askıda Katı Madde (AKM) Miktarı (ton)
 - o Atık Su Ortalama pH Değeri (ph)

Çevresel Göstergeler (Devamı)

- Atık ve Döküntü Yönetimi
 - o Toplam Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı (ton)
 - o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Atık Miktarı (ton)
 - o Elektronik Atık Miktarı (ton)
 - o Atık Geri Kazanım Oranı (%)
 - o Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı (#)
 - o Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO₂e)
 - o Döküntü Sayısı (>1 varil) (#)
 - o Döküntü Miktarı (>1 varil) (m³) (varil)
 - o Döküntüden Geri Kazanım (>1 varil) (m³)

Güvence raporumuz yalnızca Entegre Faaliyet Raporu 2023'te "✓" ile işaretlenmiş Seçilmiş Bilgiler için düzenlenmiş olup, önceki dönemlere ya da Entegre Faaliyet Raporu 2023'te "✓" ile işaretlenmiş Seçilmiş Bilgiler dışında yer alan diğer bilgilere dayalı herhangi bir işlem uygulanmamış ve bu nedenle herhangi bir sonuç bildirilmemiştir.

Ölçüt

Grup Seçilmiş Bilgiler'i hazırlarken Entegre Faaliyet Raporu 2023'ün 416., 417., 418., 419., 420., 421., 422., 423., 424., 425., 426., 427., 428., 429., 430., 431., 432., 433., 434., 435., 436. ve 437. sayfalarında bulunan Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu 2023- Raporlama Kılavuzu ("Raporlama Kılavuzu") bölümündeki prensipleri kullanmıştır.

Grup'un Sorumlulukları

Grup, Entegre Faaliyet Raporu 2023'ün içeriğinden ve Seçilmiş Bilgiler'in Raporlama Kılavuzu'na uygun olarak hazırlanmasından sorumludur. Grup, Seçilmiş Bilgiler'in hazırlanmasında kullanılan bilgilerin suistimal veya hatadan kaynaklanan hiçbir maddi yanlış beyan içermemesini sağlayacak şekilde iç kontrollerin tasarlanması, uygulanması ve sürdürülmesinden de sorumludur.

Sınırlamalar

Konunun özellikleri ve bu tarz bilgileri belirlemede kullanılan metotlar düşünüldüğünde, finansal olmayan bilgiler finansal bilgilerden daha fazla doğal sınırlamalara tabidir. Bir kurum tarafından ortaya koyulmuş uygulamaların olmaması nedeniyle önemli düzeyde farklı ölçümlerin yapılması ve karşılaştırılabilirliği etkileyebilecek şekilde farklı, fakat kabul edilebilir ölçüm tekniklerinin seçilmesi söz konusu olabilir. Farklı ölçüm tekniklerinin hassaslığı da değişkenlik gösterebilir. Bunun dışında, söz konusu bilgilerin mahiyeti ve bunların tespitinde kullanılan yöntemler, aynı zamanda ölçüm kriterleri ile bunların hassasiyeti zaman içinde farklılık gösterebilmektedir. Bu nedenle, Seçilmiş Bilgiler'in Raporlama Kılavuzu çerçevesinde okunması ve incelenmesi önem arz etmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, özellikle enerji kaynağı yakıtların tüketimlerinde MWh birimine dönüşüm faktörleri ve karbon emisyonu ile ilgili hesaplamalar konusunda, Raporlama Kılavuzu bölümünde belirtildiği gibi Grup içinde elde edilen bilgilere ve faktörlere ve/veya bağımsız üçüncü şahıslarca sağlanan bilgilere ve faktörlere bağlıdır. Bu farklı faktörler ve üçüncü taraflarca sağlanan bilgiler çalışmamız kapsamına alınmamıştır.

Bağımsızlık ve Kalite Yönetim

Muhasebe Meslek Mensupları için Uluslararası Etik Standartları Kurulu ("IESBA") tarafından yayımlanan; dürüstlük, tarafsızlık, profesyonel yetkinlik ve gerekli özen gösterilmesi, gizlilik ve profesyonel davranış temel ilkelerini belirleyen IESBA Profesyonel Muhasebeciler için Etik Kurallar'ın bağımsızlık ve diğer etik gerekliliklerine uyum göstermekteyiz.

Kalite Yönetime ilişkin Uluslararası Standart 1'i uygulamakta ve bu doğrultuda ilişkili etik ve profesyonel standartlar ve kanun veya yönetmelik gerekliliklerine uygun belgelendirilmiş politikalar ve süreçleri içeren bir kalite yönetim sistemi muhafaza etmekteyiz.

Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları

Sorumluluğumuz, gerçekleştirdiğimiz sınırlı güvence çalışmasına dayanarak Seçilmiş Bilgiler'in, tüm önemli yönleriyle, Raporlama Kılavuzu'na uygun hazırlanmadığı kanaatine varmamıza sebep olacak herhangi bir hususun dikkatimizi çekip çekmediğine ilişkin bir sınırlı güvence bildirmektir. Sınırlı güvence çalışmamız, Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu tarafından çıkarılmış Uluslararası Güvence Denetimleri Standardı 3000- "Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3000" Revize) ve Uluslararası Güvence Denetimi Standardı 3410- "Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3410") uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları (Devamı)

ISAE 3000 (Revize) ve ISAE 3410 standartlarına uygun olarak yürütmüş olduğumuz sınırlı güvencenin kapsamı, makul güvencenin kapsamına kıyasla önemli ölçüde dardır. Bir sınırlı güvence çalışmasında yeterli ve uygun denetim kanıtlarının toplanması kapsamında gerçekleştirilen prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamı makul güvence çalışmalarına oranla çok daha dardır.

Yürütmüş olduğumuz prosedürler profesyonel yargımıza dayanmakta ve araştırmalar, görüşmeler, gerçekleştirilen süreçlerin gözlenmesi, belgelerin incelenmesi, analitik prosedürler, ölçüm yöntemlerinin uygunluğunun ve raporlama politikalarının değerlendirilmesi ve altta yatan kayıtların üzerinde mutabakata varılmasından oluşmaktadır.



Yürütmüş olduğumuz sınırlı güvence prosedürleri şunları içermektedir:

- Grup yönetimi ve ilgili Seçilmiş Bilgiler'den sorumlu kişiler ile görüşmelerde bulunulmuştur;
- Seçilmiş Bilgiler'in toplanması ve raporlanmasına ilişkin süreç anlaşılmıştır. Bu prosedür Seçilmiş Bilgileri yönetmek ve raporlamak için önemli süreç ve kontrollerin değerlendirilmesini içermektedir;
- Seçilmiş Bilgiler'in hazırlanması için kullanılan kaynak veriler değerlendirilmiştir ve seçilen belirli hesaplama örnekleri yeniden yapılmıştır;
- Grup tarafından hazırlanan Seçilmiş Bilgiler'in derlenmesi ve hazırlanması için örnekleme bazında sınırlı testler gerçekleştirilmiştir;
- Raporlanan veriler üzerinden analitik prosedürler uygulanmıştır.

Sınırlı Güvence Sonucu

Prosedürlerimizin ve elde ettiğimiz kanıtların sonucunda, Grup'un Entegre Faaliyet Raporu 2023'te yer alan 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıl itibariyle Seçilmiş Bilgiler'in, tüm önemli yönleriyle, Raporlama Kılavuzu'na uygun hazırlanmadığına ilişkin herhangi bir hususa rastlanmamıştır.

Kullanım Kısıtlaması

Bu rapor, sonucu da dahil olmak üzere, Grup'un sürdürülebilirlik performansı ve faaliyetlerinin raporlamasına yardımcı olmak amacıyla Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu için hazırlanmıştır. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'nun Seçilmiş Bilgiler ile ilgili bir bağımsız sınırlı güvence raporu hazırlatarak konuyla ilgili sorumluluklarını yerine getirdiğini gösterebilmesini sağlamak için bu raporun 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıl için hazırlanan Entegre Faaliyet Raporu 2023 içinde yer almasına müsaade etmekteyiz. Kanunların izin verdiği ölçüde ve koşulları önceden yazılı onayımız ile açıkça mutabık kalınmış durumlar haricinde, yürütmüş olduğumuz çalışma veya raporumuzla ilgili olarak Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu ve Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. haricinde hiçbir kişi veya kuruma karşı sorumluluk kabul etmemekteyiz.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Cihan Harman, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 8 Mart 2024

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞER

TÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TÜPRAŞ'IN ÜYELİKLERİ VE DESTEK VERDİĞİ PLATFORMLAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

• BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ	• TİM AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ (AİB)
• İKLİMLE BAĞLANTILI FINANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ	• TEKNOLOJİ BİLİŞİM YÖNETİM VE DENETİM ENSTİTÜSÜ DERNEĞİ (ISACA-İSTANBUL CHAPTER)
• WATER EUROPE	• TSE CEN/TC/ 019/WG 21, 24
• HYDROGEN EUROPE	• TSE, MTC 1: PETROL ÜRÜNLERİ, GAZ VE SIVI YAKITLAR, YAĞLAR VE İLGİLİ ÜRÜNLER AYNA KOMİTESİ
• A.SPIRE SUSTAINABLE PROCESS INDUSTRIES	• TURKISH BRITISH CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY (TBCCI)
• DENİZ TİCARET ODASI / ALİAĞA ŞUBESİ	• TÜM AKÜ İTHALATÇILARI VE ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ
• DÜNYA ENERJİ KONSEYİ TÜRK MİLLİ KOMİTESİ (DEKTMK)	• TÜRKİYE AFET RİSKLERİNİN AZALTILMASI PLATFORMU
• EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI (EBSO)	• TÜRKİYE DIŞ TİCARET DERNEĞİ (TURKTRADE)
• ENERJİ VERİMLİLİĞİ DERNEĞİ (ENVERDER)	• TÜRKİYE KALİTE DERNEĞİ (KALDER)
• ETİK VE İTİBAR DERNEĞİ (TEİD)	• TÜRKİYE KOJENERASYON VE TEMİZ ENERJİ TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ (TURKOTED)
• ENTEGRE RAPORLAMA TÜRKİYE AĞI (ERTA)	• TÜRKİYE KOJENERASYON DERNEĞİ (KOJENTURK)
• GİRİŞİMCİ KURUMLAR PLATFORMU	• TÜRKİYE KURUMSAL YÖNETİM DERNEĞİ (TKYD)
• KIRIKKALE TİCARET VE SANAYİ ODASI	• TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) / LPG MECLİSİ MEVZUAT KOMİTESİ / LPG MECLİSİ OTOGAZ KOMİTESİ / PETROL MECLİSİ AHÜ KOMİTE / DOĞAL GAZ MECLİSİ
• KOCAELİ SANAYİ ODASI (KSO)	• TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (TÜSİAD) / YATIRIM VE TEŞVİKLER / ENERJİ / VERGİ / REKABET HUKUKU / GİRİŞİMCİLİK EKOSİSTEMİ / ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
• KURUMSAL İLETİŞİMCİLER DERNEĞİ (KİD)	• TÜRKİYE YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ (TÜYİD)
• THE PROCESSES4PLANET (P4PLANET) ORTAKLIĞI	• DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)

ENTEGRE RAPOR UYUM TABLOSU



Uluslararası Entegre Rapor Çerçevesi	#	Alt Kriter	Rapordaki Başlık ve Sayfa Numarası
Çerçevenin Kullanımı	1.12	Rapor biçimi ve diğer bilgilerle ilişkiler	Tüm Rapor
	1.17	Çerçevenin uygulanışı	Tüm Rapor
	1.18		
	1.2	Bir entegre raporla ilgili sorumluluk	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı, sayfa 20-21
Kılavuz İlkeler	3.3	Stratejik odak ve geleceğe yönelim	Tüpraş'ta Strateji, sayfa 46-47 İş Modeli ve Değer Üretme, sayfa 72-73
	3.6	Bilgiler arası bağlantı	İş Modeli ve Değer Üretme, sayfa 72-73
	3.10	Paydaşlarla ilişkiler	Paydaşlarla Etkileşim, sayfa 85-91
	3.17	Önemlilik	Tüpraş'ta Strateji, sayfa 46-47 Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı, sayfa 82-83 İş Modeli ve Değer Üretme, sayfa 72-73
	3.36	Kısa ve öz olma	Tüm Rapor
	3.39	Güvenilirlik ve eksiksizlik	Sınırlı Güvence Beyanı, sayfa 438-439
	3.54	Tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik	Kurumsal Yönetim, sayfa 95 Performans Göstergeleri, sayfa 402-415
İçerik Öğeleri	4.4	Kurumsal genel görünüm ve dış çevre	Bir Bakışta Tüpraş, sayfa 39-43 İş Modeli ve Değer Üretme, sayfa 72-73
	4.8	Kurumsal yönetim	Kurumsal Yönetim, sayfa 95 Yönetim Kurulu, sayfa 96-97
	4.10	İş modeli	İş Modeli ve Değer Üretme, sayfa 72-73
	4.24	Riskler ve fırsatlar	Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim, sayfa 109 İklim ile Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'nü (TCFD) ve Tüpraş, sayfa 444-455
	4.28	Strateji ve kaynak aktarımı	Tüpraş'ta Strateji, sayfa 46-47
	4.31	Performans	Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı, sayfa 82-83
	4.35	Genel görünüş	2023 Yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler, sayfa 50-55
	4.41	Hazırlık ve sunum temeli	Rapor Hakkında ve Sunuş, sayfa 4-7

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SASB ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

KONU	HESAPLAMA METRİĞİ	KATEGORİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	KOD	
Sera Gazı Emisyonları	Brüt küresel Kapsam 1 emisyonları, emisyon sınırlayıcı düzenlemeler dâhilinde kapsanan yüzde	Nicel	Metrik ton (t) CO ₂ -e, Yüzde (%)	EM-RM-110a.1	Performans Göstergeleri (Sayfa: 402) Emisyon sınırlayıcı düzenlemeler dâhilinde kapsanan emisyonların yüzdesi raporlanmamaktadır.
	Kapsam 1 emisyonlarını, emisyon azaltma hedeflerini yönetmek için uzun vadeli ve kısa vadeli strateji veya planın tartışılması ve bu hedeflere göre performans analizi	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-110a.2	Stratejik Dönüşüm Planı (Sayfa: 46-47) Tüpraş'ta Çevreye Değer (Sayfa: 254-277)
Hava Kalitesi	Aşağıdaki kirleticilerin hava emisyonları: (1) NO _x (N ₂ O hariç), (2) SO _x , (3) partikül madde (PM ₁₀), (4) H ₂ S ve (5) uçucu organik bileşikler (VOC'ler)	Nicel	Metrik ton (t)	EM-RM-120a.1	Tüpraş'ta Çevreye Değer (Sayfa: 254-277) Rafinerilerde SO _x , partikül madde ve uçucu organik bileşik emisyon azaltımına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Ancak bu emisyonlara yönelik bir raporlama yapılmamaktadır.
	Nüfusun yoğun olduğu bölgelerdeki veya yakınındaki rafineri sayısı	Nicel	Sayı	EM-RM-120a.2	Bir Bakışta Tüpraş (Sayfa: 39-43)
Su Yönetimi	(1) Çekilen toplam tatlı su, (2) geri dönüştürülen yüzde, (3) Yüksek veya Aşırı Yüksek Temel Su Stresi olan bölgelerde yüzde	Nicel	Bin metreküp (m ³), Yüzde (%)	EM-RM-140a.1	Tüpraş'ta Çevreye Değer (Sayfa: 254-277) Performans Göstergeleri (Sayfa: 404) Tüpraş, su risklerinin belirlenmesi bağlamında rafinerilerinin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirme yapmaktadır, ancak bu bölgelerdeki tüketime dair bir raporlama yapılmamaktadır.
	Su kalitesi izinleri, standartları ve yönetmelikleri ile ilgili uyumsuzluk olaylarının sayısı	Nicel	Sayı	EM-RM-140a.2	Performans Göstergeleri (Sayfa: 404) Olay sayısı raporlaması yapılmamaktadır. Su cezaları para birimi olarak raporlanmaktadır.
Tehlikeli Madde Yönetimi	Oluşan tehlikeli atık miktarı, geri dönüştürülmüş atığın yüzdesi	Nicel	Metrik ton (t), Yüzde (%)	EM-RM-150a.1	Performans Göstergeleri (Sayfa: 405)
	(1) Yeraltı depolama tanklarının sayısı, (2) temizlik gerektiren yeraltı depolama tankı tahliyelerinin sayısı ve (3) yeraltı depolama tankı mali güvence fonlarına sahip eyaletlerde yüzde	Nicel	Sayı, Yüzde (%)	EM-RM-150a.2	Tüpraş'ın yeraltı tehlikeli madde depolama tankı bulunmamaktadır.



GENEL KURUL

KONU	HESAPLAMA METRİĞİ	KATEGORİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	KOD	
İşgücü Sağlık ve Güvenlik	(1) Toplam kaydedilebilir olay oranı (TRIR), (2) ölüm oranı ve (3) ramak kala frekans oranı (NMFR) (a) tam zamanlı çalışanlar ve (b) sözleşmeli çalışanlar	Nicel	Oran	EM-RM-320a.1	Performans Göstergeleri (Sayfa: 412-413)
	Güvenlik kültürünü entegre etmek için kullanılan yönetim sistemlerinin tartışılması	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-320a.2	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer (Sayfa: 157-167)
Ürün Özellikleri ve Temiz Yakıt Karışımları	Karşılanan Yenilenebilir Hacim Yükümlülüğünün Yüzdesi: (1) yenilenebilir yakıtların üretimi, (2) Yenilenebilir Kimlik Numarası (Renewable Identification Number – RIN)	Nicel	Yüzde (%)	EM-RM-410a.1	Stratejik Dönüşüm Planı (Sayfa: 46-47) İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş (Sayfa: 456-457) Tüpraş, Honeywell UOP ile yaptığı lisans anlaşması kapsamında, Ecofining™ teknolojisini kullanarak biyoyakıt üretimine yönelik çalışmalarına başlamıştır.
	Gelişmiş biyoyakıtlar ve ilgili altyapı için toplam pazar ve pazar payı	Nicel	Raporlama para birimi, Yüzde (%)	EM-RM-410a.2	Stratejik Dönüşüm Planı (Sayfa: 46-47) İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş (Sayfa: 344-345) Tüpraş, Honeywell UOP ile yaptığı lisans anlaşması kapsamında, Ecofining™ teknolojisini kullanarak biyoyakıt üretimine yönelik çalışmalarına başlamıştır.
Fiyatlandırma Dürüstlüğü ve Şeffaflığı	Fiyat sabitleme veya fiyat manipülasyonu ile ilgili yasal işlemler sonucunda meydana gelen toplam parasal kayıp tutarı	Nicel	Raporlama para birimi	EM-RM-520a.1	Raporlama döneminde söz konusu kategoride her hangi bir yasal işlem ve parasal kayıp kayda geçmemiştir.
Yasal ve Düzenleyici Ortamın Yönetimi	Sektörü etkileyen çevresel ve sosyal faktörleri ele alan hükümet düzenlemeleri ve/veya politika teklifleriyle ilgili kurumsal pozisyonların tartışılması	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-530a.1	Tüpraş'ın bu yönde bir faaliyeti yoktur.
Kritik Olay Risk Yönetimi	Önemli sonuçlara (Tier 1) ve az önemli sonuçlara (Tier 2) sahip Birincil Koruma Kaybı (LOPC) için Proses Güvenliği Olayı (PSE) oranları	Nicel	Oran	EM-RM-540a.1	Performans Göstergeleri (Sayfa: 413)
	Güvenlik Sistemleri Gösterge Oranına Yönelik Zorluklar (Tier 3)	Nicel	Oran	EM-RM-540a.2	Raporlanmamaktadır.
	Çalışma Disiplini ve Yönetim Sisteminin ölçülmesinin tartışılması (Tier 4)	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-540a.3	Raporlanmamaktadır.

Tablo 2. Faaliyet Metrikleri

FAALİYET METRİĞİ	KATEGORİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	KOD	
Ham petrol ve diğer hammaddelerin rafine edilmesi	Nicel	Varil petrol eşdeğeri (BOE)	EM-RM-000.A	Tüpraş'ta Üretim Değer (Sayfa: 171-177) Performans Göstergeleri (Sayfa: 413) Tüpraş ton ve varil bazında raporlama yapmaktadır.
Rafinaj kapasitesi	Nicel	Gün başına milyon varil (MBPD)	EM-RM-000.B	Tüpraş'ta Üretim Değer (Sayfa: 171-177) Performans Göstergeleri (Sayfa: 413) Tüpraş ton ve varil bazında raporlama yapmaktadır.

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

		Riskler	Tanımı/Özellikleri
Geçiş Riskleri	Politika ve Uyum Riski	Karbon fiyatlandırma mekanizmaları	Taslak İklim Kanunu'nun yürürlüğe girmesini takiben Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi veya Karbon Vergilendirmesi ile kapsamında oluşacak olan karbon fiyatlandırma mekanizmaları hem mali hem de raporlama yükümlülükleri doğuracaktır. Bu doğrultuda, Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olan AB'de ETS ile uyumlu bir emisyon ticaret sistemi hayata geçirilmesi için Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması hayata geçirilmiştir. Bu doğrultuda, 1 Ekim 2023 tarihinde başlayan Çimento, Demir-Çelik, Alüminyum, Gübre, Elektrik ve Hidrojen sektörler ve değer zinciri içerisinde bu sektörlerin girdilerini kullanan her sektör de dolaylı olarak bu düzenlemeden etkilenecektir. Asıl uygulama dönemi tüm sektörler için 1 Ocak 2026 itibarıyla başlayacaktır. Bu yeni sistem, Tüpraş'ın hem girdi hem de lojistik maliyetlerinin artışına sebep olabilir.
		Geliştirilmiş emisyon raporlama yükümlülükleri	İklim değişikliği ile mücadele kapsamında dünya genelinde; şirketlerden daha şeffaf, kapsamlı ve karşılaştırılabilir emisyon raporlaması yapması talep edilmektedir. Özellikle son dönemde gündeme gelen raporlama yükümlülükleri kapsamında, ISSB, CSRD gibi raporlama standartları; şirketlerin yıllık raporlamalarında ortak ve küresel bir dil oluşturulmasını ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal ve operasyonel performansın daha şeffaf ve karşılaştırılabilir bir şekilde raporlanmasını teşvik ederken, iklimle ilgili finansal riskleri, emisyonları ve diğer sürdürülebilirlik konularını kapsayacak şekilde geniş bir çerçeve sunmalarını beklemektedir. Böylelikle artan raporlama yükümlülükleri, şirketi hem mevcut hem de yeni düzenlemeleri yakından takip etmeye, emisyon verilerini daha etkili bir şekilde toplamaya, izlemeye ve raporlamaya teşvik ederken; zaman, kaynak ve finansal yükümlülüklerde artışa neden olabilir veya uyum gösterilmemesi doğrultusunda itibar kaybı riskini artırabilir.
		Mevcut ürün ve hizmetlere ilişkin talimatlar ve düzenlemeler	İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında ürün ve hizmetlere yönelik getirilen düzenlemeler, emisyon sınırlamaları veya çevresel etkiler ile ilgili yeni yasal yaptırımlar; Tüpraş'ın mevcut ürün ve hizmetlerinin çevresel etkilerini azaltmaya, mevcut iş modellerini yenilemeye ve ürün portföyünü güncellemeye yönelik bazı gereklilikler doğurabilir. Ayrıca lojistik, ulaştırma ve taşımacılık sektörlerinin karbondan arındırılmasına yönelik gelebilecek yaptırımlar, Ditaş ve Körfez Ulaştırma iştiraklerinin operasyonlarına yönelik mevcut iş modeli üzerinde önemli değişiklik yapma ihtiyacı ya da zorunluluğu doğurabilir.
	Piyasa Riski	Hammadde maliyetinin artması	Ham petrol ve doğalgaz tedarikçilerinin değişen regülasyonlar ve fiziksel riskler sebebi ile iklim değişikliği temelli maliyetlerinde oluşacak artışların, Tüpraş'ın maliyetlerine yansımaları muhtemel risklerdendir. Bunun yanı sıra lojistik sektöründe karbon fiyatlandırması gibi mekanizmaların devreye alınmasıyla oluşan ve/veya oluşacak ek maliyetlerin Tüpraş'ın girdi fiyatlarına yansımaları da riskler arasındadır. Tedarikçilerin karşılaştıkları muhtemel olan bu tip maliyet artışlarına yönelik finansal riskler, kendi iş modellerinin devamlılığı konusunda risk oluşturabilir ve Tüpraş'ın tedarikçi portföyünde azalışa yol açabilir.



Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Ulusal mevzuatın yanı sıra Avrupa Birliği (AB) mevzuatı ve uluslararası yasal düzenlemelerin Tüpraş'ın faaliyetlerine olası etkileri düzenli olarak değerlendirilmekte ve alternatif senaryolar üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Benzer şekilde, ETS ve İklim Kanunu konusundaki gelişmeler ile mevzuat süreçleri yakından takip edilmektedir. Tüpraş yatırım projeleri fizibilite çalışmalarında içsel karbon fiyatlandırmasını bir metrik olarak dikkate almakta; yeni alanlara yönelik gerçekleştirilecek yatırımlar AB Taksonomi Regülasyonu gözetilerek planlanmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadeli karbon fiyatlandırma senaryoları çalışmaları yürütülmektedir ve her yıl gözden geçirilmektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
Tüpraş, Kapsam 1 emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (IRD) tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, raporlanmakta ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yetkilendirdiği üçüncü taraf bağımsız doğrulayıcı bir kuruluşa doğrulatmaktadır. Tüpraş Kapsam 1, Kapsam 2 ve 2021 tarihinden itibaren Kapsam 3 emisyonlarını ISO 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulanması ve Raporlanması Standardı çerçevesinde üçüncü taraf bağımsız doğrulayıcı bir kuruluşa doğrulatmaktadır. Tüpraş'ın ESG Excellence Çalışma Grubu ve ilgili tüm departmanlar sürdürülebilirlik için güncel raporlama metodolojilerini yakından takip etmektedir. 1 Ocak 2024 ve sonrasında başlayacak CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) ve ISSB Sürdürülebilirlik Raporlaması Standartları, IFRS S1 (Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Gereklilikler) ve IFRS S2 (İklimle İlgili Açıklamalar) gibi raporlama metodolojileri, yakından takip edilmekte ve bu metodolojilere önden uyumlanmak için alınması gereken aksiyonlar planlanmaktadır.	Düşük	Muhtemel	Kısa
Tüpraş, sürdürülebilir yatırımlara yönelik yenilik ve düzenlemeleri yakından takip etmektedir. Tüpraş, Avrupa Yeşil Mutakabası kapsamında sürdürülebilir ürün ve yatırımların tanımını ve standartlarını belirleyerek, bu alandaki şeffaflığı artırmayı amaçlayan AB Taksonomi Regülasyonu'na uyumu gözetmektedir. Bu kapsamda Şirket, raporlama yükümlülüklerine göre zaman çizelgesi dışında yer almasına rağmen 2023 yılında gönüllü olarak AB Taksonomisi'ne uyumluluğunu değerlendirmiş; Tüpraş ve bağlı ortaklıklarından ENTEK, Ditaş ve Körfez Ulaştırma, yatırımlarını, harcamalarını ve gelir elde ettiği faaliyetlerini AB Taksonomi Yönetmeliği'ne uygun olarak sınıflandırmıştır. Çalışmanın detayları raporun Sürdürülebilir Yatırımlar bölümünde, çalışma çıktılarının aktivite bazlı detayları ise raporun Taksonomi Açıklamaları bölümünde yer almaktadır. Tüpraş proseslerinde çevresel etkileri belirlemek ve yönetmek için Yaşam Döngüsü Analizleri (LCA) gerçekleştirmektedir ve bitüm ürününde Çevresel Ürün Beyanı (EPD) çalışmalarını başlatmıştır. Bu çerçevede Tüpraş, ürünlerinin çevresel etkilerini azaltmayı hedeflemiştir. Ayrıca, Koç Holding bünyesinde bulunan "Ürün Yönetimi" çalışma grubunda yer alan Tüpraş, ürün yönetimine dair düşük karbonlu ürün sayısı, yaşam döngüsü analizi yapılan ürün/proses sayısı gibi temel göstergeleri belirlemiş, bu göstergelerin etkin yönetimi amacıyla çevresel risk ve fırsat analizi tamamlanmıştır. Ürünlerin tasarımı ve kullanımı esnasındaki çevresel etkileri kapsamında kaynak verimliliğine dair yapılan çalışmalar risk fırsat analizinin başlıkları arasında yer almakta olup, her başlık için SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda planlanan düşük karbonlu ürün yaklaşımı kapsamında Tüpraş, Sıfır Karbonlu Elektrik üretmeye ve satışına, havacılık sektöründe %80'e kadar emisyon azaltımı sağlayan SAF üretimi mühendislik çalışmalarına başlamıştır. SAF üretimine ilişkin deneme üretimi planlanmaktadır. Lojistik sektöründe ise Körfez Ulaştırma, Ditaş ve Tüpraş Trading farklı ürünlerin taşınabilmesi ve ticaretine yönelik esnek bir operasyonel yapı geliştirilmektedir.	Orta	Mümkün	Kısa
Tüpraş dünyanın birçok farklı bölgesinden tedarikçi ağı ile çalışmaktadır. Şirket, iş modeli gereği ve uygulanan fiyatlandırma formülasyonu sonucu piyasaya yansıyacak muhtemel fiyat artışlarının tüm pazarı etkileyeceği öngörüsü ile planlama yapmaktadır.	Orta	Mümkün	Orta

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

		Riskler	Tanımı/Özellikleri
Geçiş Riskleri	Piyasa Riski	Müşteri davranışında değişiklik	İklim değişikliği konusundaki tüketici farkındalığının artmasıyla birlikte, temiz enerjiye geçiş, yenilenebilir enerji talebi ve sürdürülebilir alternatiflerin öne çıkması, müşteri talebinin daha temiz seçeneklere kaymasına neden olmaktadır. Elektrikli araçların satışı ve buna bağlı olarak üretiminin artması, sürdürülebilir ve akıllı şehirlere dönüşüm ile mobilitenin teşvik edilmesi, ulaştırma sektörünün karbondan arındırılmasına yönelik öngörülen eğilimler, müşterilerin ve tüketicilerin düşük karbonlu ürünleri tercih etmesine ve petrol bazlı akaryakıt ürünlerine olan talebin azalmasına neden olmaktadır. Bunların yanı sıra hidrokarbonlu yakıtların vergilendirilmesinin değişmesi ve bu maliyet artışının ürün fiyatlandırmalarına yansması müşteri davranışlarında değişiklik oluşturabilecektir. Tüm bunlar Tüpraş'ın faaliyet gösterdiği rafinaj sektörünün ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması yönünde risk oluşturmaktadır.
		Piyasa sinyallerindeki belirsizlik	Rafineri sektörü, piyasadaki enerji arz ve talebine göre belirlenen emtia fiyatlarındaki dalgalanmalara duyarlıdır. Bu dalgalanmalara sebep olan gelişmeler; enerji arz güvenliğine yönelik endişeleri artıran ve tedarik koşullarını önemli ölçüde değiştiren küresel ölçekteki enerji krizleri, iklim değişikliği kaynaklı oluşan fiziksel riskler, bununla birlikte düşük karbonlu enerji kaynaklarına, yenilenebilir enerji geçişine ve alternatif yakıtlara yönelimin artması, buna bağlı olarak enerji piyasalarında düzenlemelerin değişmesi ya da güncellenmesi, belirlenen temiz enerji politikaları, karbonsuzlaştırma ve emisyon ticaretine yönelik düzenleme ve uygulamalardır. Bu düzenleme ve uygulamaların hayata geçirilmesi aşamasında piyasalarda oluşturacağı belirsizlikler, sürecin zamansallığı ve yaşanabilecek değişiklikler ile de artabilmektedir. Ayrıca bu belirsizlikler, enerji sektöründe faaliyet gösteren Tüpraş'ın stratejik yatırım kararlarında, operasyonel ve finansal risk yönetimlerinde ele alınması gereken unsurlardır.
	İtibar Riski	Artan paydaş kaygısı	Düşük karbon ekonomisine geçiş riski ya da bu geçişin yavaş olması paydaş grupları nezdinde sektörün itibar kaybına yönelik risk oluşturabilir. Sektörün ve dolayısıyla şirketin itibarına yönelik oluşacak bu risk, yatırımcılar, kreditorler ve sigorta kuruluşları nezdinde olumsuz değerlendirmelere yol açabilir.
		Olumsuz paydaş geri bildirimi	İklim krizi ve ÇSY kapsamında yapılan paylaşım ve açıklamaların paydaşlar nezdinde doğru algılanmaması ve yeşil aklama olarak nitelendirilmesi durumudur.
		Sektörün damgalanması	Petrol ve petrol ürünlerinin çıkarılması ve üretilmesinde faaliyet gösteren şirketler iklim değişikliğine etkisi yüksek olan kuruluşlar olarak nitelendirilmekte olup bununla bağlantılı olarak itibar risklerine maruz kalabilmektedir. Özellikle, toplumsal çevresel bilincin artmasıyla; çevresel etkisi yüksek sektörler damgalanabilir.



Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Bu riski yönetmek için, Tüpraş müşteri geri bildirimlerini aktif bir şekilde takip etmekte ve müşteri davranışındaki değişikliklere olan duyarlılığını değerlendirmektedir. Değişen piyasa koşullarını dikkate alarak 2021 yılında Stratejik Dönüşüm Planı'nı açıklayan Tüpraş, bu plan kapsamında çevresel etkiyi azaltmaya yönelik sürdürülebilirlik yaklaşımını ortaya koymuştur. Şirket, rafinaj operasyonlarını daha sürdürülebilir hale getirmeyi hedefleyen enerji verimliliği, verimlilik artışı ve katma değerli ürün yatırımlarına yönelik planları doğrultusunda değişen müşteri beklentilerine de uyum sağlayarak rekabet avantajını sürdürmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Koç Holding iştirakleri Tüpraş, Ford ve Opet; Türkiye'deki mevcut toplam araç sayıları ve bunların geleceğe yönelik projeksiyonlarını oluşturarak Topluluk stratejisi belirlemek üzere Türkiye Ulaşım Enerjisi 2050 Talebi çalışmalarını tamamlanmış, farklı senaryolar altında müşteri taleplerinin nasıl gelişmesinin beklendiği detaylı analiz edilmiştir. Bu çalışmalar her 2 yılda bir güncellenmektedir. Tüm bunların yanı sıra, Tüpraş'ın iş ortaklarından olan Opet ve iştiraklerinden Entek; elektrikli araç şarj ağı işletmecisi olarak faaliyet gösteren WAT Mobilite şirketinin ortaklarıdır.	Orta	Muhtemel	Uzun
Tüpraş, endüstri trendlerini yakından takip etmekte, kamu kuruluşları ve ilgili piyasa paydaşlarıyla sürekli etkileşim halinde bulunarak, Kamu ile ilişkiler birimiyle bu çalışmalara önceden katkı sağlamakta ve taslak çalışmalarına dâhil olarak öngörü oluşturmaya ve belirsizlik riskini en aza indirmeye çalışmaktadır. Ayrıca, çeşitli ve olası senaryolara dayalı risk analizleriyle bu belirsizliklere karşı esneklik sağlayacak çözümler geliştirmeye çalışmaktadır. Hem akaryakıt ürünleri hem de ham petrol ticaretinde aktif rol alan Tüpraş Trading şirketi hem pazar hem de fiyat riski konusunda aktif rol oynayarak Tüpraş üretiminin küresel piyasalarda yönlendirilmesi konusunda konumlandırılmıştır. Tüpraş'ın elektrik üretim şirketi Entek, toplam kurulu gücünü hem iç hem uluslararası pazarda artırma hem de maruz kalılabilecek pazar riskini azaltma konusunda esneklik sağlayabilmektedir. Türkiye'nin jeopolitik konumu gereği Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarına yakınlığı, Tüpraş'a ihracat olanakları açısından çeşitlilik sunmaktadır. Tüpraş'ın Türkiye'nin farklı lokasyonlarında rafinerilerinin bulunması ve Opet'in farklı lokasyonlarda terminallerinin bulunması, ürünlerin uygun satış noktalarına ulaştırılması konusunda esneklik sağlamaktadır.	Orta	Muhtemel	Uzun
Tüpraş'ın sürdürülebilirlik önceliklerini belirlemeye yönelik yürütülen paydaş analizi; paydaşların hem sektöre hem şirkete olan yaklaşımlarını tespit etmekte ve böylelikle Şirket'in öncelikleri belirlenmektedir. Ayrıca tüm paydaşların nabızı, doğrudan görüşmelerin yanı sıra sosyal medya dâhil her türlü haber takibinin yapılması suretiyle sürekli ve anlık olarak ölçümlenmektedir. Yıl içinde yatırımcılar ve finans kuruluşları ile çok fazla sayıda toplantı yapılarak çeyreklik finansal açıklamalarda bu konularda bilgi paylaşılmaktadır. İtibar etkisi oluşturabilecek olayların ve iletişimlerin krize dönüşmeden çözülmesi için gerekli aksiyonlar zamanında alınmaktadır. Tüpraş ile ilgili paylaşımları doğru yönetebilmek için kamuoyunun doğru zamanda, nitelikli ve yeterli içerik ile doğru aralıklarda ve şeffaflıkla bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.	Orta	Mümkün	Orta
Tüpraş, itibar riskini yönetmek için açık, şeffaf ve düzenli iletişim stratejileri benimsemektedir. Bu doğrultuda, Tüpraş sürdürülebilirlik çabalarını, hedeflerini, uygulamalarını ve performansını düzenli olarak gelişmiş raporlama standartları çerçevesinde paydaşlarıyla şeffaf şekilde paylaşmaktadır. Ayrıca 3. taraf kurumlar tarafından aldığı doğrulama beyanlarıyla, paylaştığı verilerin güvenilir olduğuna dair güvence sunmaktadır. Tüpraş, yatırımcıları ile periyodik olarak gerçekleştirdiği toplantılar ile zamanında ve doğru bilgilendirme yapmaya ve soruları yanıtlamaya özen göstermektedir. Ayrıca paylaştığı materyaller ile şirketin operasyonel, finansal ve sürdürülebilirlik performansına yönelik şeffaf bir iletişim pratiği uygulamaktadır. Tüpraş'a yöneltilen paydaş soruları Yatırımcı ilişkileri ve Kurumsal İletişim başta olmak üzere ilgili birimler tarafından özenle yanıtlanmaktadır. Halka açık bir şirket olarak tüm yasal mevzuatlara tam uyum sağlanarak, paydaşlara KAP platformundan şirketin faaliyetleri kapsamındaki gelişmeler hakkında zamanında ve detaylı bilgilendirme yapılmaktadır. Paydaşlar ile düzenli diyaloglar kurarak onların endişelerini anlamaya ve iş süreçlerindeki sürdürülebilirlik uygulamalarını geliştirmeye yönelik geri bildirimleri değerlendirmeye önem vermektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedefleyen Tüpraş; emisyonlarını kademeli olarak azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyüne sahip karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğunu başlatmıştır.	Orta	Mümkün	Orta

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

		Riskler	Tanımı/Özellikleri
Geçiş Riskleri	Teknoloji Riski	Yeni teknolojilere yapılan yatırımların düşük getiri/ kayıp performansı	Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında açıklanan 2050 yılı karbon nötr hedefine yönelik yapılan yatırımlar ile ilgili karşılaşılabilecek olası teknik veya mali konulardaki sorunlar, hedeflenen performansın gerçekleşmemesine yol açabilir. Bu durum, şirketin ilgili yatırımlarının hedeflenen iklim etkilerini ve getiri performansını sağlayamamasına yol açabilir.
		Daha düşük emisyon teknolojilerine geçişin maliyetleri	Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında, iklim değişikliğiyle mücadele ve düşük karbonlu ekonomiye geçişe katkıda bulunma amacıyla izlenen karbon nötr stratejisi; mevcut üretim süreçlerini ve teknolojileri değiştirmeyi, yenilenebilir enerjiye yatırım yapmayı, enerji verimliliğini artırmayı ve yeni teknolojilere yatırım yapmayı gerektirmekte ve buna yönelik ek maliyetler oluşturmaktadır. Yeni ekipman ve teknolojilerin satın alımı, mevcut tesislerin güncellenmesi, sürdürülebilir iş modellerine yatırım yapma gibi unsurları içeren bu maliyetler, şirketin kısa vadeli finansal dengesini etkileyebilir.
		Mevcut üretim süreçlerindeki veya dönüşüm amaçlı yapılan yatırımlarda hızlı değişimler	Karbonsuz ekonomiye geçiş ile, fosil yakıtlardan, yenilenebilir enerji kaynaklarına olan müşteri yönelimi artabilir, öngörülenden daha hızlı gerçekleşebilir. Bu durum, rafinaj sektörüne yönelik talebi azaltan bir etki doğurabilir ve Tüpraş'ın rafinaj sektöründeki pazar payının azalmasına yol açabilir. Şirket, bu geçişe uyum sağlayabilmek için sürdürülebilir enerji kaynaklarına yönelik yeni ürün ve hizmetlere yatırım yapmak durumundadır. Ancak mevcut petrol ürünleri ve teknolojilerinin beklenenden erken devre dışı kalması durumunda şirketin rafinaj operasyonları bu durumdan olumsuz etkilenebilir. İlave olarak Şirket, dönüşüm amaçlı gerçekleştirdiği yatırımlarda hızlı değişimler yaşanması sebebiyle rekabetçi konumunu kaybedebilir.



Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Tüpraş, yatırım kararlarının alınmasından önce projenin, Stratejik Dönüşüm Planı hedeflerine uyumunu, kapsamlı risk değerlendirmesini ve bunların hem teknik hem de içsel karbon fiyatlandırması gibi iklimle bağlantılı ek maliyet unsurlarını da içerecek şekilde finansal olarak detaylı fizibilite çalışmalarını yaparak yatırım kararı almaktadır. Ayrıca, modernizasyon projeleri ile mevcut operasyonların daha verimli yönetilmesine yönelik yatırımlar sürdürülmektedir. AB'nin sağladığı teşviklerle destekleyerek uyguladığı araştırma ve inovasyon programı olan Ufuk Avrupa çağrılarını kapsamında, demo ölçekteki saha uygulamaları ile yenilikçi teknolojiler düşük kapasitede test edilmektedir. Ticarileşme aşamasına geçilmeden önce, Tüpraş'ın kendi operasyon koşullarına göre geliştirilen demo ölçekteki ünitelerin saha denemeleri ile yenilikçi teknolojilerin uygunluk değerlendirilmesi yapılmaktadır. Elde edilen sonuçlar ticari/büyük ölçek yatırım kararları açısından veri sağlamakta ve doğru teknolojilere yatırım yapılması adına önem arz etmektedir. Yeni teknolojilere yönelik hem fikir üretme hem de teknoloji değerlendirmelerine yönelik çalıştaylar düzenlenmekte, böylelikle sahada uygulanabilirliği detaylı olarak ele alınmaktadır. Dijital Dönüşüm Platformu, Tüpraş içerisindeki dijital dönüşüm projelerinin ve yeni teknolojilerin tanıtılması süreçlerinin bir merkez üzerinden koordine edilmesini sağlamaktadır. Start-up yatırımları yalnızca getiri odaklı değil kazanılan tecrübe nedeniyle iş zekâsı olarak geri besleme odaklı yatırımlar olarak ele alınmaktadır. Dijital dönüşüm projelerinin maddi kazançları için, Digital Based Operations (DBO) süreci yürütülmektedir. Projelerin hem analiz sürecinde hem de hayata geçirildikten sonra, finansal kazançları ölçülmektedir.	Yüksek	Mümkün	Orta
Bu tür bir geçiş maliyeti risklerini başarılı bir şekilde yönetmek, Tüpraş'ın pazarda rekabet avantajını koruması ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşması için son derece kritiktir. Bu maliyetlerin getireceği potansiyel finansal yükleri dengelemek ve yatırım geri dönüşleriyle tekrar kazanabilmek amacıyla Tüpraş, finansal planlama ve bütçeleme süreçlerine iklimle ilgili hedeflerini ve iklim stratejilerini entegre ederek, düzenli olarak gözden geçirmektedir. Yatırım kararları projelerin fizibilitelerine göre alınırken, içsel karbon fiyatlandırma da dikkate alınmaktadır. Karbon nötr şirket olma hedefi doğrultusunda sürdürülebilir rafinaj odağı stratejinin önemli bir kısmını oluşturmakta olup, bu kapsamda mevcut varlıkların en karlı ve rekabetçi çalıştırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda elde edilen kazançlar düşük emisyon teknolojilerine geçiş için gereken kaynağı sağlaması açısından önemlidir.	Orta	Muhtemel	Orta
Tüpraş teknoloji risklerini yönetebilmek için, pazar trendlerini yakından takip ederken, ürün ve yatırım portföylerini sürdürülebilir alanlarda çeşitlendiren yaklaşımlar izlemektedir. Buna bağlı olarak düşük emisyonlu alternatiflere yönelik stratejiler geliştirmekte ve yatırımlar yapmaktadır. Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı'nda odaklandığı dört stratejik alan bu amaca hizmet etmektedir. Ufuk Avrupa programındaki çağrılar kapsamında Avrupa Birliği'nin net sıfır hedefi doğrultusunda geliştirilmesi ve uygulamaya alınması gereken teknolojiler takip edilmektedir. Bu kapsamda farklı amaçlara yönelik her bir teknolojinin olgunluk seviyeleri ve bunların ne zaman ticarileşebileceği yönünde fikir sahibi olunabilmektedir. Burada elde edilen bilgiler de stratejik plan doğrultusunda yapılacak yatırımların zamanlaması açısından önemli fikir verebilmektedir. Periyodik olarak, teknoloji firmalarının yayınları takip edilmekte, Tüpraş'ın iş süreçlerine uygun yeni teknolojiler, ilgili bilgi teknolojileri paydaşlarına ve iş birimlerine tanıtılmaktadır. Yılda 2000 üzerinde start-up teknolojileri hem teknoloji olgunluğu hem de pazar olgunluğu açısından değerlendirilmektedir. Tüpraş'ta farklı disiplinlerden oluşan 55 kişilik bir Start-up Değerlendirme Ekibi bulunmaktadır. Tüpraş Ventures'ın Portföy şirketleri üzerinden de doğru zamanda doğru pazar aksiyonlarının alınması sağlanmaya çalışılmaktadır.	Orta	Mümkün	Orta

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

		Riskler	Tanımı/Özellikleri
Fiziksel Riskler	Kronik Risk	Yağış düzenlerindeki değişiklikler, kuraklık ve hava düzenlerindeki aşırı değişkenlik, artan su stresi	İklim değişikliği, yağış desenlerinde değişikliklere ve aşırı hava olaylarının sıklığında artışa neden olarak, iklim koşullarına ve su kaynaklarına bağımlı olan rafineri tesisi operasyonlarını etkileyebilir. Normalden daha yoğun ve sürekli yağışlara maruz kalmak, rafineri ve liman tesislerinin yer aldığı konumlarda taşkınlarla sebep olabilir ve rafineri ve liman tesislerinin altyapısına zarar verebilir, ilave maliyetlere sebep olabilir. Bu durum, üretimde kesintilere sebep olurken, ekipman hasarı ve çevresel etkiler sebebiyle rafineri tesislerinin operasyonel sürekliliğini ve güvenliğini tehdit edebilir ve ek olarak sigorta maliyetlerine sebep olabilir. Ayrıca, yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösteren Entek'in üretim kapasitesinde değişimlere ve üretiminin aksamasına sebep olabilir.
		Küresel ölçekte ortalama hava sıcaklıklarının artması	Tüpraş rafinerilerinin yer aldığı bölgelerde ortalama sıcaklıkların artması, proses ve ekipmanlarda kullanılan soğutma ihtiyacını artırabilir, soğutma sistemlerinin verimliliğini azaltabilir, büyük ölçekli soğutma sistemlerinde daha fazla enerji tüketimine sebep olabilir. Aşırı sıcak hava koşulları, aynı zamanda işçi sağlığı ve güvenliğini etkileyerek, çalışanların iş gücü verimliliğinin azalmasına sebep olabilir ve iş kazası risklerini artırabilir. Rafineri tesislerinin yerleşik olduğu bölgelere bağlı olarak, artan sıcaklıklar yangın riskini artırabilir. Öte yandan, artan sıcaklıkların sebep olduğu yerel su kaynaklarındaki azalma veya kuraklık, rafineri tesislerinin su temini ve kullanımı konusunda sorunlara yol açarak operasyonların etkilenmesine sebep olabilir.
		Yükselen deniz seviyeleri	İzmit ve İzmir rafinerilerinin kıyı şeridinde yer alması sebebiyle, bu bölgelerdeki deniz seviyelerinde olası artışlar, tesislerin altyapısı, depolama tankları ve diğer önemli ekipmanları için bir risk oluşturabilir ve ek sigorta maliyetlerine sebep olabilir. Deniz seviyelerindeki artışlar, yerel su kaynaklarını ve su tedarik altyapısını da etkileyeceğinden, tatlı su kaynaklarında azalma, rafineri tesisinin su temini ve işleyişi üzerinde uzun vadeli etkilere neden olabilir. Aynı zamanda rafineri tesislerinin bulunduğu lokasyonlarda yükselen deniz seviyeleri sebebiyle tuzlu su, rafineri tesisinin çevresine ve toprak yapısına zarar verebilir, bu da çevresel düzenlemelere uyma zorluklarına yol açabilir. Ayrıca, yükselen deniz seviyeleri, kıyı hatlarının değişmesi ve altyapının zarar görmesi sebeplerinden deniz ve liman işletmeciliği hizmetleri ve bu kapsamdaki lojistik faaliyetlerini gerçekleştiren Ditaş'ın faaliyetlerini etkileyebilir, lojistik akışları aksatarak operasyonel verimliliği olumsuz yönde etkileyebilir.
	Ani Risk	Aşırı hava olaylarının şiddetinin artması	Rafineri tesislerinin yer aldığı bölgelerde artan fırtına gibi aşırı hava olayları enerji tedariki üzerinde etki yaratabilir. Özellikle elektrik hatlarına ve enerji altyapısına zarar vermesi sebebiyle, rafineri tesisleri enerji kesintilerine maruz kalabilir, operasyonlar olumsuz etkilenebilir ve bu durum, ek sigorta maliyetlerine sebep olabilir. Tankların yıldırıma maruz kalması ile yangın riski oluşabilir.



Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Tüpraş bu riskleri yönetmek için, operasyonların yer aldığı bölgelerde meteorolojik olayların takibini düzenli olarak yapmakta ve aksiyon planları hazırlanmaktadır. Su Risklerinin Belirlenmesi çalışması kapsamında rafinerilerin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirme yapılmakta, elde edilen sonuçlar ulusal boyutta konuyla ilgili hazırlanmış raporlar ile düzenli olarak değerlendirilmektedir. Bu bölgelerde yer alan havzaların Havza Yönetimi Planları takip edilmekte ve su seviyeleri izlenmektedir. Atık suyun geri kazanımı ve ham su tüketiminin azaltılması kapsamında suyun verimliliğine ilişkin projeler yürütmektedir. Ayrıca, tesislerde ekipman tasarım seçimine baz Teknik Standartlar, ortam hava şartları da göz önüne alınarak değerlendirilmektedir. Yoğun yağış sebebi ile sel baskınları Acil Durum Eylem Planları hazırlanmakta ve farklı senaryolarla tatbikatlar uygulanmaktadır. Ayrıca rafinerilerde yağmur suyu sistemi atıksu kanal sisteminden ayrıdır ve ünite kotları akışa izin verecek şekilde ayarlanmaktadır. Sıcak hava dalgalarının sebep olabileceği yangınlar için Acil Durum Eylem Planları hazırlanmakta ve farklı senaryolarla tatbikatlar uygulanmaktadır. Soğuk hava dalgalarının sebep olabileceği don olaylarına hazırlık için standartlar mevcuttur. Ayrıca Tüpraş yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Entek'in bu riskten etkilenmemesi adına portföy ve kaynaklarını coğrafi olarak çeşitlendirmesi yapmaktadır.	Yüksek	Mümkün	Orta
İş sağlığı ve güvenliği açısından ortam sıcaklıkları sürekli kontrol edilmektedir ve çalışanların uygun ortamlarda çalışması sağlanmaktadır. Ekipmanların enerji verimlilikleri sürekli olarak ölçümlenmektedir. Varlık yönetimi açısından artan sıcaklığın büyük bir etkisi yoktur, çünkü dizaynları açısından dayanım sıcaklığına ulaşması ihtimali zordur.	Düşük	Mümkün	Orta
Tsunami riski ile ilgili İzmit Rafinerisi değerlendirilmiştir, sahaya özgü Tsunami riskinin Boğaziçi Üniversitesi ile yapılan detaylı bilimsel çalışma ile düşük olduğu tespit edilmiştir.	Düşük	Uzak ihtimal	Uzun
Fırtınalar için Acil Durum Eylem Planları hazırlanmakta ve ekipman devrilmeleri, enerji kesintisi gibi farklı senaryolarla tatbikatlar uygulanmaktadır. Rafinerilerde periyodik olarak topraklama ölçümleri yapılmaktadır.	Orta	Mümkün	Orta

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

TCFD Fırsat Kategorisi	Fırsatlar	Tanımı/Özellikleri
Kaynak Verimliliği	Daha verimli üretim ve dağıtım araçlarının kullanılması ve süreçlerinin uygulanması	Tedarik zinciri süreçlerinde düşük emisyonlu lojistik alternatiflerine yönelim artmaktadır. Hem operasyonlarla ilişkili olan ulaşım alternatiflerinde hem de şirket çalışanlarının ulaşımında, bireysel taşıma yerine toplu taşıma veya daha düşük emisyon alternatifleri olan ulaşım tercihlerine yönelim artmaktadır.
	Daha az su kullanımı ve tüketimi	Su kaynaklarının azalması ve su stresinin yaşanması kuruluşların faaliyetlerinde su tüketiminin azaltılmasına ve/veya atık suyun arıtılarak tekrar kullanılması alternatiflerinin değerlendirilmesine fırsat sağlamaktadır.
	Geri dönüşüm kullanımı	Bitkisel ve hayvansal atıkların hammadde olarak kullanılmasıyla üretilen biyoyakıtların hem geçiş döneminde hem de uzun vadede tamamlayıcı rol oynaması beklenmektedir.
	Döngüsel ekonomiye olan katkının artması	Döngüsel ekonomi çalışmalarına devam edilerek geri kazanım oranlarının korunmasına olan yönelim artmaktadır.
Enerji Kaynağı	Karbon piyasasına katılım	Enerji verimliliği ve enerji dönüşümü yatırımları ile sürdürülebilir enerji kaynakları ve karbon sıfır alanlara yatırım odağı artmakta ve karbon piyasasında rekabet üstünlüğü sağlanmaktadır.
	Yeni teknolojilerin kullanımı	Yeni teknolojilerin kullanımı ile rafinaja yönelik operasyonel maliyetler ve karbon yoğunluğu azaltılmaktadır.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Türkiye'deki demiryolu taşımacılığının gelişimini de destekleyen Körfez Ulaştırma, Tüpraş'ın operasyonlarına yönelik artan oranda lojistik avantaj ve kolaylık sağlayan, karbon yoğunluğu karayoluna kıyasla daha düşük olan, demiryolu işletmecisi olarak faaliyet göstermektedir. Deniz, kara ve demiryolu taşımacılığında optimizasyon çalışmaları (hibrit lokomotif kullanımı, müşteri iskeleleri bağlantı sürelerinin kısaltılması), şirket çalışanlarının işe gidiş gelişlerinin toplu olarak servisler aracılığıyla yapılması gibi aksiyonlar alınmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Kısa
2022 yılında, BM Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları doğrultusunda, ham su tüketimini azaltmayı önceliklendiren Tüpraş Su Yol Haritası oluşturulmuştur. Ayrıca İzmit ve İzmir rafinerilerinde halihazırda rafineri atık suları geri kazanılmaktadır. Buna ilave olarak İzmit Rafinerisi'nde Körfez Belediyesi atık su deşarjı geri kazanılarak proses suyu olarak kullanılmakta, böylelikle ham su tüketimi azaltılmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Kısa
İzmir Rafinerimizde Ecofining™ teknolojisinin kullanımı için küresel teknoloji şirketi Honeywell UOP ile imzalanan lisans anlaşması ile, kurulması planlanan tesiste, yılda 400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammaddenin Sürdürülebilir Havacılık Yakıtına dönüştürülmesi planlanmaktadır. Hava taşımacılığında biyoyakıtların rekabetçi avantaj sunacağı ve sektörün karbonsuzlaşmasında önemli ve uzun vadede kalıcı bir rol oynayacağı öngörüsüyle Tüpraş, kademeli olarak artıracığı kapasite yatırımlarında gıda dışı ikinci nesil kaynak ve atıklardan elde edilen yenilenebilir yakıtlara yönelmiştir.	Yüksek	Muhtemel	Orta
Tüpraş, döngüsel ekonomiye katkısını rafinerilerde atık yönetiminin sorumlu üretim ve tüketim anlayışı ile yapılması suretiyle pekiştirmektedir. Kaynakta azaltım, kaynakta geri kazanım çalışmaları ve kurulan endüstriyel simbiyozlar sayesinde uluslararası ölçekte iyi uygulamalar arasına girecek çalışmalar Tüpraş'ta hayata geçirilmiştir. Tüpraş'ın tüm rafinerileri Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ne sahiptir.	Düşük	Muhtemel	Kısa
Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde Yeşil Hidrojen, Sürdürülebilir Rafinaj, Sıfır Karbonlu Elektrik, Biyoyakıt iş alanlarına yönelik yatırımlar planlanmaktadır. Tüpraş yenilenebilir elektrik portföyü ile birlikte Entek'i bünyesine katarken, ayrıca rafinerilerde Güneş Enerjisi Sistemleri kurmaya başlamıştır.	Yüksek	Muhtemel	Orta
Sürdürülebilir rafinaj odağı kapsamında düşük emisyon teknolojilerine geçiş için gereken finansal, teknolojik ve insan kaynağı sağlanmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Orta

İKLİMLE BAĞLANTILI FİNANSAL BEYANLAR GÖREV GÜCÜ (TCFD) VE TÜPRAŞ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

TCFD Fırsat Kategorisi	Fırsatlar	Tanımı/Özellikleri
Ürün ve Hizmetler	İş faaliyetlerini çeşitlendirme yeteneği	Rafineri şirketinden enerji şirketine dönüşüm, yeni sektör yatırımları iş faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi fırsatını sağlar.
	Düşük emisyonlu ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve/veya genişletilmesi	Düşük emisyonlu ürünlerin geliştirilmesi için Ar-Ge çalışmalarının yapılması ve ürün çeşitliliğinin artırılması rekabette avantajlı konum sağlamaktadır.
	İklim adaptasyonu ve sigorta riski çözümlerinin geliştirilmesi	İklim değişikliğinin fiziksel riskleri belirlenerek buna karşılık aksiyonların alınması dayanıklılık sağlamaktadır.
	Dijitalleşme yoluyla ürün veya hizmetlerin takibi	Dijitalleşme çalışmaları sayesinde raporlama kalitesi ve hızı artmaktadır. Operasyonların karbon emisyonlarına etkisinin trendlerle gözlemlenebilmesini sağlayarak operasyonel karar verme ve aksiyon alma hızı iyileştirilmektedir.
	Ar-Ge ve inovasyon yoluyla yeni ürün veya hizmetlerin geliştirilmesi	Ürün çeşitliliğinin artması karlılık ve rekabet avantajı sağlamaktadır.
Piyasa	Devletin iklimle bağlantılı risklerin yönetimine yönelik uyum çalışmalarının artması ve potansiyel teşvikler	Düşük emisyonlu enerji üretimine verilen teşvikler sayesinde maliyet avantajı sağlanabilir.
	Yeni pazarlara erişim	İş faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine ve karbonsuzlaşmasına yönelik girişimlere destek verilmektedir.
Dayanıklılık	Yenilenebilir enerji programlarına katılım ve enerji verimliliği tedbirlerinin benimsenmesi	Mevcut iş gücünün yeteneklerinin artırılması ve çağın isterlerine uygun hale getirilmesi.
	Sürdürülebilir finansa erişim	Finansal piyasaların ve enstrümanların iklimle bağlantılı güncel trendler ve etkiler nedeniyle çeşitlenmesi ile finansmana erişim sağlanması (Yeşil bonolar, sürdürülebilirlik ile ilgili tahviller ya da sigorta ürünleri)
	Kaynak ikameleri/çeşitlendirme	Sürdürülebilir kaynaklarla üretilen enerji ile hammadde ihtiyacında azalma sağlanabilir.



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Tüpraş'ın Yaklaşımı ve Aksiyonlar	Etki	Olasılık	Vade
Tüpraş, stratejik dönüşüm yolculuğunda Türkiye'de geleceğin enerji şirketi olma hedefini paylaşmış ve yeni iş alanlarına yönelik projelerini duyurmuştur.	Kritik	Muhtemel	Orta
Şirket yeni iş alanlarına olan yatırımlarının yanı sıra Entek, Körfez Ulaştırma, DİTAŞ, Tüpraş Ventures gibi iştirakleri ile iş faaliyetleri çeşitlenmektedir.			
Yenilikçi teknolojilere yönelik demo ölçekteki saha uygulamaları kapsamında Avrupa Birliği (AB) tarafından önemli teşvikler sağlanırken bu durum geçiş maliyetlerini azaltıcı bir rol oynamaktadır.	Orta	Muhtemel	Orta
Tüm varlık ve operasyonlar için sigorta yaptırılmaktadır. Ayrıca fiziksel iklim risklerine karşılık acil durum eylem planları çerçevesinde tatbikatlar düzenlenmektedir. Olası su stresine karşılık alternatif su kaynakları için yatırımlar yapılmaktadır.	Orta	Muhtemel	Orta
Sürdürülebilirlik scorecard'ı oluşturularak, ekiplerin hem çevresel hem de iş sürdürülebilirliğinin ölçülmesi hedeflenmiştir.			
Dijital Scorecard metrikleri belirlenerek hem ekip özelinde hem de rafineri özelinde dijitalleşmenin ne kadar hızlı ve etkili olduğu 2024 senesinde ölçülmeye başlanacaktır.	Düşük	Muhtemel	Kısa
Citizen Developer/RPA/Data Scientist eğitimleriyle birlikte, demokratikleştirilen yeni teknolojilerin, tüm Tüpraş personeli tarafından kullanılması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.			
Tüpraş'ın sürdürülebilirlik süreçlerinin Microsoft Sustainability Manager uygulaması üzerinden daha iyi raporlanabiliyor olması ve bu sayede verimliliğin artması hedeflenmektedir.			
Ar-Ge çalışmaları sonucunda geliştirilen ürün/yakıtlar şirketin karlılığı ve rekabetçi pozisyonu açısından önem arz etmektedir. Rafinaj ürünlerine yönelik ortaya çıkabilecek tehditlere karşın geliştirilecek yeni sürdürülebilir rafinaj ürünleri şirketin devamlılığını sağlamak açısından ilave fırsatlar yaratabilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında Ar-Ge'de devam eden çalışmalara örnek olarak savunma ve otomotiv sanayine yönelik geliştirilen niş yakıtlar ve enerji verimliliğini artıran ısı izolasyon malzemesi örnek gösterilebilir. Bunun yanı sıra Şirket propan ve propilen gibi katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi için yenilikçi katalizörlerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları yürütmektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
İklim değişikliği ile uyum konusunda kamu kurumları ve STK'lar ile aktif iletişim ve iş birliği yürütülmektedir. Enerji verimliliği projelerine sağlanacak teşvikler uyum sürecini hızlandıracaktır.	Yüksek	Mümkün	Orta
Tüpraş stratejik planı kapsamında odaklandığı sürdürülebilir rafinaj, biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen başta olmak üzere karbon yönetimi, akıllı bilişim teknolojileri, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, çevre, geri dönüşüm ve atık yönetimi alanlarında yurt içi ve yurt dışı teknoloji girişimlerine yatırım gerçekleştirmektedir. Yatırım kriterleri; alan kullanımı, su ve elektrik tüketimlerinin ve emisyon oluşumunun azlığı ve sürdürülebilir materyaller oluşturulmasıdır.	Orta	Muhtemel	Orta
Şirket içi girişimciler de desteklenmektedir.			
İnsan kaynağının sürdürülebilirlik yetkinlerinin artırılması için bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Sürdürülebilirlik açısından kritik olan kadın istihdamına önem verilmektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
Ulusal ve uluslararası bankalar ile sürdürülebilir finansmana yönelik görüşmeler yapılmakta ve kalkınma projelerine destek veren kurumların çağrılan sürekli takip edilmektedir. Şirket için uygun olanlar ele alınmaktadır.	Orta	Mümkün	Orta
Yenilenebilir enerji yatırımları ile mevcut enerji ihtiyacının sürdürülebilir kaynaklarla karşılanmasına olanak sağlar. Ayrıca hammadde tedariklerinin farklı bölgelerden yapılabilmesi için tedarik ağı altyapısı güçlendirilmiştir.	Orta	Muhtemel	Orta

TCFD BEYAN TABLOSU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Odak Alan	TCFD Önerileri	Referans
Yönetişim	Yönetim Kurulunun iklim bağlantılı risk ve fırsatlara ilişkin yönetim yapısını açıklayın.	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer Sürdürülebilirlik Yönetişimi
	Yönetim kademesinin iklim bağlantılı risk ve fırsatları değerlendirme ve yönetmedeki rolünü tanımlayın.	Kurumsal Risk Yönetimi Anlayışı Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
Strateji	Kurumun tanımladığı kısa, orta ve uzun vadede iklimle bağlantılı risk ve fırsatları açıklayın.	İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
	İklimle bağlantılı risk ve fırsatların kurumun faaliyetleri, stratejisi ve finansal planlaması üzerindeki etkilerini açıklayın.	Tüpraş'ta Strateji Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
	2°C veya daha düşük senaryo dahil olmak üzere iklimle bağlantılı farklı senaryoları dikkate alarak kurumun stratejisinin dayanıklılığını açıklayın.	Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
Risk Yönetimi	Organizasyonun iklim bağlantılı riskleri nasıl tanımladığını ve değerlendirdiğini açıklayın.	Kurumsal Risk Yönetimi Anlayışı Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
	Organizasyonun iklim bağlantılı riskleri nasıl yönettiğini açıklayın.	Kurumsal Risk Yönetimi Anlayışı Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
	Riskleri tanımlama, değerlendirme ve yönetme sürecini organizasyonun tüm risk yönetimi sürecine nasıl entegre ettiğini açıklayın.	Kurumsal Risk Yönetimi Anlayışı Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu
Gösterge ve Hedefler	İklim bağlantılı risklerin ve fırsatların, organizasyonun strateji ve risk yönetimi süreciyle uyumlu olarak, hangi metrikler kullanılarak değerlendirildiğini beyan edin.	İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş
	Kapsam 1, Kapsam 2 ve eğer uygulanabilir ise Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını beyan edin.	Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu Emisyon Yönetimi Çevresel Performans Göstergeleri
	İklim bağlantılı risklerin ve fırsatların yönetilmesi için kullanılan hedefleri ve bu hedeflere ilişkin performansınızı açıklayın.	Tüpraş 2022 CDP İklim Değişikliği Raporu Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Çevresel Performans Göstergeleri



KULLANIM BEYANI	Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. 01.01.2023-31.12.2023 dönemi için GRI Standartlarına uygun olarak raporlama yapmıştır.
KULLANILAN GRI 1	GRI 1: Temel Esaslar 2021
GRI SEKTÖR STANDARDI	GRI 11: Petrol ve Gaz Sektörü 2021

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GENEL AÇIKLAMALAR				
GRI 2: GENEL AÇIKLAMALAR 2021	2-1 Organizasyonel detaylar	Bir Bakışta Tüpraş, Sayfa 39-43		
	2-2 Şirketin sürdürülebilirlik raporlamasına dâhil edilen kurumlar	Rapor Hakkında ve Sunuş, Sayfa 4-7		
	2-3 Raporlama dönemi, sıklığı ve irtibat kişisi	Rapor Hakkında ve Sunuş, Sayfa 4-7		
		Kimlik, Sayfa 508		
	2-4 Beyanların yeniden ifadesi	-	Raporlama döneminde beyanların yeniden ifadesi yapılmamıştır.	
	2-5 Dış denetim	Rapor Hakkında ve Sunuş, Sayfa 4-7		
		Sınırlı Güvence Raporu, Sayfa 438-439		
	2-6 Şirketin faaliyetleri, markaları, ürün ve hizmetleri	Bir Bakışta Tüpraş, Sayfa 39-43		
	2-7 Çalışanlar	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		
		İnsan Kaynakları Göstergeleri, Sayfa 138-139		
GRI 2: GENEL AÇIKLAMALAR 2021	2-8 Şirket çalışanı olmayan işçiler	Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91		
		Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
		Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti, Sayfa 240-242		
	2-9 Kurumsal yönetim yapılanması ve kompozisyonu	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
	2-10 En üst yönetim organının seçimi ve atanması	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
	2-11 En üst yönetim organının başkanı	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
	2-12 En üst yönetim organının kuruluşun etkilerinin yönetimindeki rolü	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
	2-13 Etkilerin yönetilmesi konusunda sorumluluk devri	Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
	2-14 En üst yönetim organının sürdürülebilirlik raporlanmasındaki rolü	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer, Sayfa 68-92		
	2-15 Çıkar çatışmaları	İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116 Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
	2-16 Kritik konuların iletişimi	Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91		
	2-17 En üst yönetim organının kolektif bilgisi	Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
GRI 2: GENEL AÇIKLAMALAR 2021	2-18 En üst yönetim organının performansının değerlendirilmesi	Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası, Sayfa 31		
	2-19 Ücretlendirme politikaları	Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası, Sayfa 31		
	2-20 Ücretlendirmenin belirlenmesine ilişkin süreç	Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası, Sayfa 31 Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		
	2-21 Yıllık toplam ücretlendirme rasyosu	Uygulanmamaktadır.	Belirtilen oranları hesaplamak üzere tüm veriler işlenmekte olup, bir sonraki yıla ait yıllık raporda ilgili rasyoların yayınlanması planlanmaktadır.	
	2-22 Sürdürülebilir kalkınma stratejisi	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer, Sayfa 68-92 Tüpraş'ta Strateji, Sayfa 46-47 Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı, Sayfa 82-83		
	2-23 Politika taahhütleri	Komite ve Politikalar, Sayfa 104-106		
	2-24 Politika taahhütlerinin içselleştirilmesi	Komite ve Politikalar, Sayfa 104-106		
	2-25 Olumsuz etkilerin iyileştirilmesi süreci	Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91		
	2-26 Danışma ve şikâyet mekanizmaları	Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91 İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116		



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
	2-27 Yasalara ve mevzuata uyum	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
	2-28 Üye olunan birlik ve dernekler	Rapor Hakkında ve Sunuş, Sayfa 4-7 Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar, Sayfa 440		
	2-29 Paydaş katılımına yaklaşım	Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91		
	2-30 Toplu iş sözleşmeleri	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		
Öncelikli Konular				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-1 Öncelikli konuların belirlenme süreci	Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
	3-2 Öncelikli konuların listesi	Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
İklim Değişikliğiyle Mücadele				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.1.1
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276		
		İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257		
		Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş, Sayfa 258		
GRI 305: EMİSYONLAR 2016	305-1 Doğrudan sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 1)	İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257		
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	305-2 Dolaylı enerji sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 2)	İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257		
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	305-3 Diğer dolaylı sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 3)	İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257		
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	305-4 Sera gazı (GHG) emisyon yoğunluğu	İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257		
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
	305-5 Sera gazı (GHG) emisyonlarının azaltılması	Tüpraş'ta Strateji, Sayfa 46-47 İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258 Emisyon Yönetimi, Sayfa 255-257 Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
Enerji Yönetimi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276 Enerji Yönetimi, Sayfa 258-263		11.2.1
GRI 302: ENERJİ 2016	302-1 Kuruluş içindeki enerji tüketimi	Enerji Yönetimi, Sayfa 258-263 Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		11.1.2
	302-2 Kuruluş dışındaki enerji tüketimi	Enerji Yönetimi, Sayfa 258-263 Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		11.1.3
	302-3 Enerji yoğunluğu	Enerji Yönetimi, Sayfa 258-263 Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		11.1.4
Hava Kalitesi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 06-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276 Hava Kalitesi, Sayfa 263-264		11.3.1
GRI 305: EMİSYONLAR 2016	305-7 NO _x , SO _x ve diğer belirgin hava emisyonları	Hava Kalitesi, Sayfa 263-264 Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		11.3.2
GRI 416: MÜŞTERİ SAĞLIK VE GÜVENLİĞİ 2016	416-1 Sağlık ve güvenlik etkilerinin iyileştirme amacıyla değerlendirildiği ürün ve hizmet kategorileri	Hava Kalitesi, Sayfa 263-264		11.3.3



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
Su Yönetimi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.6.1
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276		
		Su Yönetimi, Sayfa 265-267		
GRI 303: SU VE ATIK SULAR 2018	303-1 Paylaşılan su kaynaklarına ilişkin etkileşimler	Su Yönetimi, Sayfa 265-267		11.6.2
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	303-2 Su tahliyesiyle ilgili etkilerin yönetimi	Su Yönetimi, Sayfa 265-267		11.6.3
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	303-3 Su çekimi	Su Yönetimi, Sayfa 265-267		11.6.4
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	303-4 Su tahliyesi	Su Yönetimi, Sayfa 265-267		11.6.5
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	303-5 Su tüketimi	Su Yönetimi, Sayfa 265-267		11.6.6
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
İş Etiği ve Uyum				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.20.1
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116		
GRI 205: YOLSUZLUKLA MÜCADELE 2016	205-1 Yolsuzlukla ilgili riskler bakımından değerlendirilen faaliyetler	İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116		11.20.2
	205-2 Yolsuzlukla mücadele politika ve prosedürleri ile ilgili iletişim ve eğitim	İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116		11.20.3
		Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		
	205-3 Teyit edilmiş yolsuzluk vakaları ve alınan önlemler	İş Etiği ve Uyum, Sayfa 110-116		11.20.4
		Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI	
Yetenek Yönetimi					
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.10.1	
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108			
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81			
		Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167			
GRI 401: İSTİHDAM 2016	401-1 İşe yeni alınan çalışanlar ve çalışan devri	İnsan Kaynakları Göstergeleri, Sayfa 138-139		11.10.2	
	401-2 Geçici veya yarı zamanlı çalışanlara sağlanmayan ve tam zamanlı çalışanlara sağlanan yan haklar	Tüpraş'ta geçici veya yarı zamanlı çalışanlara sağlanmayan ve tam zamanlı çalışanlara sağlanan yan haklar bulunmamaktadır.		11.10.3	
	401-3 Doğum izni	İnsan Kaynakları Göstergeleri, Sayfa 138-139		11.10.4	
		Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		11.11.3	
	GRI 402: İŞGÜCÜ/ YÖNETİM İLİŞKİLERİ 2016	402-1 Faaliyet değişiklikleriyle ilgili asgari ihbar süreleri	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		11.10.5
	GRI 404: EĞİTİM VE ÖĞRETİM 2016	404-1 Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati	Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		11.10.6
404-2 Çalışan becerilerini geliştirmeye yönelik programlar ve geçiş yardım programları		Çalışan Eğitimi ve Gelişimi, Sayfa 150		11.11.4	
				11.7.3	
				11.10.7	
Biyoçeşitlilik					
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.4.1	
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108			
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81			
		Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276			
		Biyoçeşitlilik, Sayfa 273-275			
GRI 304: BİYOÇEŞİTLİLİK 2016	304-1 Koruma altındaki bölgelerde ve koruma altındaki bölgeler dışında biyolojik çeşitlilik değeri yüksek olan alanlarda sahip olunan, kiralanen, yönetilen veya bu bölgelere komşu olan faaliyet sahaları	Biyoçeşitlilik, Sayfa 273-275		11.4.2	
	304-2 Faaliyetlerin, ürünlerin ve hizmetlerin biyoçeşitlilik üzerindeki önemli etkileri	Biyoçeşitlilik, Sayfa 273-275		11.4.3	
	304-3 Koruma altındaki veya eski haline getirilen habitatlar	Biyoçeşitlilik, Sayfa 273-275		11.4.4	
	304-4 Faaliyetlerden etkilenen habitatlardaki IUCN kırmızı liste türleri ve ulusal koruma listesi türleri	Biyoçeşitlilik, Sayfa 273-275		11.4.5	



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi				
GRI 3: ÖNCELİKLI KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.5.1
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 252-276		
		Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		
GRI 306: ATIKLAR 2020	306-1 Atık oluşumu ve atıkla ilgili önemli etkiler	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		11.5.2
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	306-2 Atıkla ilgili önemli etkilerin yönetimi	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		11.5.3
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	306-3 Üretilen atık	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		11.5.4
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	306-4 Bertarafan yönlendirilen atıklar	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		11.5.5
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
	306-5 Bertarafa yönlendirilen atıklar	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi, Sayfa 268-272		11.5.6
		Çevresel Performans Göstergeleri, Sayfa 410-414		
Sağlıklı Güvenli İş Yeri				
GRI 3: ÖNCELİKLI KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		11.9.1
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		
		Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		
GRI 403: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ 2018	403-1 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.2
GRI 403: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ 2018	403-2 Tehlike belirleme, risk değerlendirmesi ve olay incelemesi	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.3
	403-3 İş sağlığı hizmetleri	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.4
	403-4 İş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi katılımı, danışma ve iletişim	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.5
	403-5 İş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi eğitimi	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.6
		Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		
	403-6 İşçi sağlığının teşviki	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.7
		İş Yerinde Esenlik Uygulamaları, Sayfa 166-167		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
	403-7 İş ilişkileriyle doğrudan bağlantılı iş sağlığı ve güvenliği etkilerinin önlenmesi ve hafifletilmesi	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.8
	403-8 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi kapsamındaki işçiler	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163		11.9.9
	403-9 İş sebepli yaralanma	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163 Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		11.9.10
	403-10 İş sebepli hastalık	Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Sayfa 157-163 Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		11.9.11
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		11.11.1
GRI 405: ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ 2016	405-1 Yönetişim organlarının ve çalışanlarının çeşitliliği	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167 İnsan Kaynakları Göstergeleri, Sayfa 138-139		11.11.5
	405-2 Kadınların temel maaş ve ücretlerinin erkeklerle oranı	Tüpraş'ta ücretlendirme performansına dayalı olarak yapılmakta, ücretlendirmede cinsiyete dayalı bir ayırım bulunmamaktadır.		11.11.6
GRI 406: AYRIMCILIK YAPMAMA 2016	406-1 Ayrımcılık vakaları ve alınan düzeltici önlemler	Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		11.11.7
İnsan Hakları				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167 Çalışan Hakları, Sayfa 143 Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer, Sayfa 234-250 İnsan Hakları, Sayfa 242-244		11.18.1



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GRI 410: GÜVENLİK UYGULAMALARI 2016	410-1 İnsan hakları politikaları veya prosedürleri konusunda eğitim görmüş güvenlik personeli	İnsan Hakları, Sayfa 242-244 Sosyal Performans Göstergeleri, Sayfa 402-409		11.18.2
GRI 408: ÇOCUK İŞÇİLİĞİ 2016	408-1 Çocuk işçiler bakımından belirgin risk taşıdığı belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	İnsan Hakları, Sayfa 242-244 Çalışan Hakları, Sayfa 143	Tüpraş'ta çocuk işçi çalıştırılmamaktadır.	
GRI 409: ZORLA/ ZORUNLU ÇALIŞTIRMA 2016	409-1 Zorla veya zorunlu çalıştırma vakaları bakımından belirgin risk teşkil ettiği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	İnsan Hakları, Sayfa 242-244 Çalışan Hakları, Sayfa 143	Raporlama döneminde zorla veya zorunlu çalıştırma vakası yaşanmamıştır.	
GRI 407: TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HAKKI 2016	407-1 Örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olabileceği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Çalışan Hakları, Sayfa 143		
GRI 411: YERLİ HALKLARIN HAKLARI 2016	411-1 Yerli halkların haklarıyla ilgili ihlal vakaları	Raporlama döneminde yerli halkların haklarıyla ilgili ihlal vakası bulunmamaktadır.		11.17.2
Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer, Sayfa 234-250 Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
GRI 308: TEDARİKÇİLERİN ÇEVRESEL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 2016	308-1 Çevresel kriterlerin kullanılmasıyla taranan yeni tedarikçiler 308-2 Tedarik zincirindeki olumsuz çevresel etkiler ve alınan önlemler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239 Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş, Sayfa 444-455		
GRI 414: Tedarikçilerin Sosyal Değerlendirmesi 2016	414-1 Sosyal Kriterler Kullanılarak Denetlenen Yeni Tedarikçiler 414-2 Tedarik zincirindeki olumsuz etkileri ve alınan önlemler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239 Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
GRI 406: AYRIMCILIK YAPMAMA 2016	406-1 Ayrımcılık vakaları ve alınan düzeltici önlemler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GRI 407: TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HAKKI 2016	407-1 Örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olabileceği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
GRI 408: ÇOCUK İŞÇİLİĞİ 2016	408-1 Çocuk işçiler bakımından belirgin risk taşıdığı belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
GRI 409: ZORLA/ ZORUNLU ÇALIŞTIRMA 2016	409-1 Zorla veya zorunlu çalıştırma vakaları bakımından belirgin risk teşkil ettiği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
GRI 204: SATINALMA UYGULAMALARI 2016	204-1 Yerel tedarikçilere yapılan harcamaların oranı	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi, Sayfa 237-239		
Kurumsal Yönetim				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117 Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81 Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
GRI 415: Kamu Politikası 2016	415-1 Siyasi katkılar	Kurumsal Yönetim, Sayfa 95-105		
GRI 206: REKABETE AYKIRI DAVRANIŞ 2016	206-1 Rekabete aykırı davranışlara, tröstleşme ve tekelcilik faaliyetlerine yönelik yasal işlemler	Kurumsal Yönetim, Sayfa 95-105		
GRI 207: VERGİ 2019	207-1 Vergi yaklaşımı	Vergi Yaklaşımı, Sayfa 117		11.21.4
	207-2 Vergi yönetişimi, kontrolü ve risk yönetimi	Vergi Yaklaşımı, Sayfa 117		11.21.5
	207-3 Paydaş katılımı ve vergi ile ilgili endişelerin yönetimi	Vergi Yaklaşımı, Sayfa 117		11.21.6
	207-4 Ülke bazında raporlama	Finansal Bilgiler, Sayfa 316-400		11.21.7



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
Risk Yönetimi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim, Sayfa 109		
		Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları, Sayfa 276-315		
GRI 201: EKONOMİK PERFORMANS 2016	201-1 Üretilen ve dağıtılan doğrudan ekonomik değer	Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim, Sayfa 109		
		İklim değişikliğiyle Mücadele, Sayfa 254-258		
		İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş, Sayfa Sayfa 444-455		
		TCFD Beyan Tablosu, Sayfa 456		
	201-2 İklim değişikliğinin kuruluşun faaliyetine finansal etkileri ve iklim değişikliği kaynaklı diğer risk ve fırsatlar	Tüpraş'ta Çevreye Değer, Sayfa 250-275		
		İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) ve Tüpraş, Sayfa 444-455		
	201-3 Kuruluşun belirlenmiş tazminat planı yükümlülüklerinin kapsamı	Finansal Bilgiler, Sayfa 316-400		
	201-4 Devletten alınan mali yardım	Finansal Bilgiler, Sayfa 316-400		
GRI 202: PIYASA VARLIĞI 2016	202-2 Üst yönetimin yerel toplumdan istihdam edilme oranı	Uygulanmamaktadır.	Üst yönetim kadrosunun tamamı yerel toplumdan istihdam edildiğinden bu oran mevcut değildir.	
GRI 203: DOLAYLI EKONOMİK ETKİLER 2016	203-1 Desteklenen altyapı yatırımları ve hizmetleri	Tüpraş'ta Finansal Değer, Sayfa 118-134		
	203-2 Önemli dolaylı ekonomik etkiler	AB Taksonomisi Uyumluluk Çalışması ve Sürdürülebilir Yatırımlar, Sayfa 133		
		Tüpraş'ta Finansal Değer, Sayfa 118-134		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
Operasyonel Mükemmellik				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Üretime Değer, Sayfa 168-204		
		Operasyonel Mükemmellik, Sayfa 203		
Dijitalleşme				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Geleceğe Değer, Sayfa 204- 233		
		Dijitalleşme, Sayfa 224-228		
Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Geleceğe Değer, Sayfa 204- 233		
		Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik, Sayfa 207-223		
Veri Güvenliği				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Geleceğe Değer, Sayfa 204- 233		
		Veri Güvenliği, Sayfa 229-233		



GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMİYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
Müşteri Memnuniyeti ve Deneyimi				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer, Sayfa 234- 250		
		Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti, Sayfa 240-242		
Paydaşlarla Etkileşim				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer, Sayfa 68-92		
		Paydaşlarla Etkileşim, Sayfa 85-91		
Proses Emniyeti				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer, Sayfa 92-117		
		Sürdürülebilirlik Yönetişimi, Sayfa 106-108		
		Tüpraş'ta Çifte Önemlilik, Sayfa 76-81		
		Tüpraş'ta Çalışanlara Değer, Sayfa 134-167		
		Proses Emniyeti, Sayfa 163-165		

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

TAKSONOMİ AÇIKLAMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

EU CapEx Reporting

Economic Activities (1)	Absolute CapEx (3)	Proportion of CapEx (4)
Text	\$	%
A. TAXONOMY-ELIGIBLE ACTIVITIES		46%
A.1. CapEx of environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned)		
4.1. Electricity generation using solar photovoltaic technology	32,123	0.01%
4.1. Provision of IT/OT data-driven solutions	1,415,880	0.40%
4.25. Production of heat/cool using waste heat	17,544	0.00%
4.3. Electricity generation from wind power	230,918	0.07%
4.5. Generation of electricity from hydroelectric power	1,686,536	0.48%
5.8. Composting of bio-waste	19,500	0.01%
5.9. Material recovery from non-hazardous waste	49,183	0.01%
6.18. Leasing of aircraft	4,562,183	1.29%
7.3. Installation, maintenance and repair of energy efficiency equipment	4,203,419	1.19%
7.5. Installation, maintenance and repair of instruments and devices for measuring, regulation and controlling energy performance of buildings	1,265,570	0.36%
7.6. Installation, maintenance and repair of renewable energy technologies	31,449,700	8.87%
9.2. Close to market research, development and innovation	258,572	0.07%
CapEx of environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned) (A.1)	45,191,128	12.75%
A.2 Taxonomy-Eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned)		
3.10. Manufacture of Hydrogen	153,312	0.04%
3.14. Manufacture of organic basic chemicals	10,111,806	2.85%
4.1. Provision of IT/OT data-driven solutions	24,728,639	6.98%
4.29. Electricity generation from fossil gaseous fuels	623,428	0.18%
5.1. Construction, extension and operation of water collection, treatment and supply systems	33,444	0.01%
5.2. Renewal of water collection, treatment and supply systems	10,057,144	2.84%
5.3. Construction, extension and operation of waste water collection and treatment	17,047,719	4.81%
5.4. Renewal of waste water collection and treatment	2,329,013	0.66%
6.2. Freight rail transport	3,520,970	0.99%
6.10. Sea and coastal freight water transport, vessels for port operations and auxiliary activities	763,682	0.22%
6.12. Retrofitting of sea and coastal freight and passenger water transport	40,416	0.01%
6.14. Infrastructure for rail transport	591,775	0.17%
7.3. Installation, maintenance and repair of energy efficiency equipment	42,268,965	11.93%
7.5. Installation, maintenance and repair of instruments and devices for measuring, regulation and controlling energy performance of buildings	3,820	0.00%
9.2. Close to market research, development and innovation	5,158,636	1.46%
CapEx of Taxonomy-eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned activities) (A.2)	117,432,767	33.13%
Total (A.1+A.2)	162,623,895	45.89%
B. TAXONOMY-NON-ELIGIBLE ACTIVITIES		
Capex of Taxonomy-non-eligible activities	191,783,748	54.11%
Total (A+B)	354,407,643	100%



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Substantial Contribution Criteria						DNSH criteria (‘Does Not Significantly Harm’)								
Climate Change Mitigation (5)*	Climate Change Adaptation (6)	Water (7)	Pollution (8)	Circular Economy (9)	Biodiversity and ecosystems (10)	Climate Change Mitigation (11)	Climate Change Adaptation (12)	Water (13)	Pollution (14)	Circular Economy (15)	Biodiversity (16)	Minimum Safeguards (17)	Taxonomy aligned proportion of total CapEx, year N (18)**	Taxonomy aligned proportion of turnover, year N-1 (19)
%	%	%	%	%	%	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	%	%
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.01%	-
-	-	-	-	100%	-	Y	Y	Y	Y		Y	Y	0.40%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.00%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.07%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.48%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.01%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.01%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	1.29%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	1.19%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.36%	-
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	8.87%	-
-	100%	-	-	-	-	Y		Y	Y	Y	Y	Y	0.07%	-
12.28%	0.07%	0%	0%	0.40%	0%	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	12.75%	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.70%	1.46%	0.00%	0.00%	6.98%	0.00%	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TAKSONOMİ AÇIKLAMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

EU OpEx Reporting

Economic Activities (1)	Absolute OpEx (3)	Proportion of OpEx (4)
Text	\$	%
A. TAXONOMY-ELIGIBLE ACTIVITIES		29.00%
A.1. Environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned)		
4.1. Provision of IT/OT data-driven solutions	426	0.00%
4.3. Electricity generation from wind power	12,173,760	2.74%
4.5. Generation of electricity from hydroelectric power	29,518,859	6.65%
6.18. Leasing of aircraft	813,398	0.18%
OpEx of environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned) (A.1)	42,506,443	9.58%
A.2 Taxonomy-Eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned activities)		
3.10. Manufacture of Hydrogen	56,724	0.01%
4.1. Provision of IT/OT data-driven solutions	3,438,453	0.77%
4.25. Production of heat/cool using waste heat	680,509	0.15%
4.29. Electricity generation from fossil gaseous fuels	68,350,210	15.40%
5.1. Construction, extension and operation of water collection, treatment and supply systems	286,873	0.06%
6.2. Freight rail transport	13,038,638	2.94%
6.8. Inland freight water transport	301,914	0.07%
OpEx of Taxonomy-eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned activities) (A.2)	86,153,320	19.42%
Total (A.1+A.2)	128,659,763	29.00%
B. TAXONOMY-NON-ELIGIBLE ACTIVITIES		
OpEx of Taxonomy-non-eligible activities	315,069,305	71.00%
Total (A+B)	443,729,069	100%



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Substantial Contribution Criteria						DNSH criteria (‘Does Not Significantly Harm’)							
Climate Change Mitigation (5)*	Climate Change Adaptation (6)	Water (7)	Pollution (8)	Circular Economy (9)	Biodiversity and ecosystems (10)	Climate Change Mitigation (11)	Climate Change Adaptation (12)	Water (13)	Pollution (14)	Circular Economy (15)	Biodiversity (16)	Minimum Safeguards (17)	Taxonomy aligned proportion of total OpEx, year N (18)**
%	%	%	%	%	%	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	%
100%	-	-	-	-	-	Y	Y	Y	Y		Y	Y	0.00%
-	-	-	-	100%	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	2.74%
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	6.65%
100%	-	-	-	-	-		Y	Y	Y	Y	Y	Y	0.18%
6.84%	0.00%	0.00%	0.00%	2.74%	0.00%	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	9.58%
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.64%	0.00%	0.00%	0.00%	0.77%	0.00%								

TAKSONOMİ AÇIKLAMALARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

EU Turnover Reporting

Economic Activities (1)	Absolute turnover (3)	Proportion of Turnover (4)
Text	\$	%
A. TAXONOMY-ELIGIBLE ACTIVITIES		0%
A.1. Environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned)		
4.1. Electricity generation using solar photovoltaic technology	189,305	0.00%
4.3. Electricity generation from wind power	34,619	0.00%
4.5. Generation of electricity from hydroelectric power	104,905	0.00%
4.9. Transmission and distribution of electricity	58,517	0.00%
5.9. Material recovery from non-hazardous waste	107,143	0.00%
6.18. Leasing of aircraft	352,751	0.00%
6.2. Freight rail transport	1,628,702	0.01%
7.6. Installation, maintenance and repair of renewable energy technologies	10,995	0.00%
Turnover of environmentally sustainable activities (Taxonomy-aligned) (A.1)	2,486,937	0.01%
A.2 Taxonomy-Eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned activities)		
4.29. Electricity generation from fossil gaseous fuels	11,725,158	0.04%
4.9. Transmission and distribution of electricity	36,650	0.00%
6.2. Freight rail transport	6,174,915	0.02%
6.8. Inland freight water transport	335,188	0.00%
6.10. Sea and coastal freight water transport, vessels for port operations and auxiliary activities	63,011	0.00%
Turnover of Taxonomy-eligible but not environmentally sustainable activities (not Taxonomy-aligned activities) (A.2)	18,271,911	0.06%
Total (A.1+A.2)	20,758,849	0.07%
B. TAXONOMY-NON-ELIGIBLE ACTIVITIES		
Turnover of Taxonomy-non-eligible activities	28,984,570,912	99.93%
Total (A+B)	29,005,329,761	100%



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

**TÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞER**

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

**TÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞER**

**TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞER**

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FINANSAL BİLGİLER

EKLER

[illegible]

2023 YILINA AİT 01 NİSAN 2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

1. 01/04/2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA DAVET

Şirketimiz 2023 yılı çalışmalarını incelemek ve aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere Olağan Genel Kurul Toplantısını 1 Nisan 2024 Pazartesi günü saat 10:00'da, "Güney Mahallesi Petrol Caddesi No.25 Körfez/Kocaeli (Tel: +90 262 316 30 00, Faks: +90 262 316 30 10-11)" adresinde yapacaktır.

2023 Faaliyet Yılına ait Finansal Tablolar, Bağımsız Denetleme Kuruluşu PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin Bağımsız Denetim Raporu, Kar Dağıtımına ilişkin teklif ile Kurumsal Yönetim İlkelerine ve Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum ile ilgili açıklamaları da içeren Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu ve aşağıdaki gündem maddeleri ile Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren ayrıntılı Bilgilendirme Notu toplantı günleri hariç olmak üzere toplantıdan en az üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket Merkezi'nde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal internet sitesinde ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Kamuyu Aydınlatma Platformu ve Elektronik Genel Kurul sisteminde Sayın Pay Sahiplerinin incelemelerine hazır bulundurulacaktır.

Toplantıya bizzat iştirak edemeyecek ortaklarımızın, Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden elektronik yöntemle katılacak pay sahiplerinin hak ve yükümlülükleri saklı olmak kaydıyla, vekâletnamelerini mevzuata uygun olarak düzenlemeleri veya vekâletname formu örneğini Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (Yapı Kredi Plaza / Levent-İstanbul) ile Şirket birimlerimizden veya www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimizin kurumsal internet sitesinden temin etmeleri ve bu doğrultuda 24.12.2013 tarih ve 28861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren II-30.1 sayılı "Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği"nde öngörülen hususları da yerine getirerek, vekâletnamelerini Şirkete ibraz etmeleri gerekmektedir. Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden elektronik yöntemle atanmış olan vekilin bir vekâlet belgesi ibrazı gerekli değildir. Söz konusu **Tebliğ'de zorunlu tutulan ve genel kurul davet ilanı ekinde yer alan vekaletname örneğine uygun olmayan vekaletnameler, hukuki sorumluluğumuz nedeniyle kesinlikle kabul edilmeyecektir.**

Elektronik Genel Kurul Sistemi ile oy kullanacak Pay Sahiplerimizin, ilgili Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine uygun olarak uygulama yapabilmeleri için Merkezi Kayıt Kuruluşu'ndan, Şirketimizin www.tupras.com.tr adresindeki kurumsal internet sitesinden veya Şirket Merkezimizden (Tel:+90 212 878 99 32- 212 878 99 34) bilgi edinmeleri rica olunur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 415 inci maddesinin 4'üncü fıkrası ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca, genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı, pay senetlerinin depo edilmesi şartına bağlı değildir. Bu çerçevede, pay sahiplerimizin Genel Kurul Toplantısı'na katılmak istemeleri durumunda, paylarını bloke ettirmelerine gerek bulunmamaktadır.

Olağan Genel Kurul Toplantısında gündem maddelerinin oylanmasına ilişkin elektronik yöntemle oy kullanma hükümleri saklı olmak kaydıyla, el kaldırma usulü ile açık oylama yöntemi kullanılacaktır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca, kişisel verilerinizin Şirketimiz tarafından işlenmesine ilişkin detaylı bilgilere www.tupras.com.tr internet adresinden kamuoyu ile paylaşılmış olan Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kişisel Verilerin Korunması ve Çerçeve Politikasından ulaşabilirsiniz.

Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca nama yazılı olup borsada işlem gören paylar için Pay Sahiplerine ayrıca taahhütlü mektupla bildirim yapılmayacaktır.

Genel Kurul toplantımıza tüm hak ve menfaat sahipleri ile basın-yayın organları davetlidir.

Sayın Pay Sahiplerinin bilgilerine arz olunur.

TÜPRAŞ, TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

YÖNETİM KURULU

Şirket Adresi: Tüpraş Genel Müdürlüğü Gülbahar Mah. Büyükdere Cad. No. 101/A 34394 Şişli/İstanbul

Ticaret Sicili ve Numarası: İstanbul 305678-5

Mersis No: 0875-0014-2670-0011

2. SPK DÜZENLEMELERİ KAPSAMINDA EK AÇIKLAMALARIMIZ

Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-17.1 "Kurumsal Yönetim Tebliği" uyarınca yapılması gereken ek açıklamalardan gündem maddeleri ile ilgili olanlar aşağıda ilgili gündem maddesinde yapılmış olup, diğer zorunlu genel açıklamalar ise bu bölümde bilginize sunulmaktadır:

2.1. Ortaklık Yapısı ve Oy Hakları

İşbu Bilgilendirme Dokümanının ilan edildiği tarih itibarıyla ortaklığın ortaklık yapısını yansıtan toplam pay sayısı ve oy hakkı, ortaklık sermayesinde imtiyazlı pay bulunuyorsa her bir imtiyazlı pay grubunu temsil eden pay sayısı ve oy hakkı ile imtiyazların niteliği hakkında bilgi aşağıda sunulmaktadır:



Şirketin çıkarılmış sermayesi tamamen ödenmiş 1.926.795.598,00 TL'dir. Çıkarılmış sermaye her biri 1 Kr (Bir Kuruş) itibarıyla 192.679.559.800 adet paya bölünmüştür.

Şirketimiz Payları (A) ve (C) olmak üzere iki gruba ayrılmış olup nama yazılı olarak düzenlenmiştir.

Esas Sözleşmemizin 10. maddesinde belirtildiği üzere; C grubu payın Türk Silahlı Kuvvetlerinin

akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte birleşme, bölünme ya da Şirketin tasfiyesine ilişkin kararlarda veto hakkı bulunmaktadır.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. İmtiyazlı paylar dikkate alınarak pay sahiplerimizin oy hakları aşağıdaki tabloda bilgilerinize sunulmaktadır:

Hissedar	Pay Tutarı (TL)	Sermaye Oranı (%)	Oy Hakkı	Oy Hakkı Oranı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş. (A Grubu)	893.996.545,48	%46,40	89.399.654.548	%46,40
Koç Holding Anonim Şirketi	122.297.870,88	%6,35	12.229.787.088	%6,35
Diğer	910.501.181,63	%47,25	91.050.118.163	%47,25
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (C Grubu)	0,01	%0,0	1	%0,0
Toplam	1.926.795.598,00	%100,0	192.679.559.800	%100,0

Şirket, ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

2.2. Şirketimiz ve Bağlı Ortaklıklarımızın Şirket Faaliyetlerini Önemli Ölçüde Etkileyecek Yönetim ve Faaliyet Değişiklikleri:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. olarak Şirketimizin ve bağlı ortaklıklarının geçmiş hesap döneminde gerçekleşen veya gelecek hesap dönemlerinde planladığı Şirketimiz faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyecek yönetim ve faaliyet değişikliği bulunmamaktadır. Şirketimiz tarafından ilgili mevzuat kapsamında yapılan özel durum açıklamalarına ise <http://www.kap.gov.tr> ve <http://www.tupras.com.tr/ozel-durum-aciklamalari> adresinden ulaşılabilir.

2.3. Pay Sahiplerinin Gündeme Madde Konulmasına İlişkin Talepleri Hakkında Bilgi:

2023 yılı faaliyetlerinin görüşüleceği Olağan Genel Kurul toplantısı için böyle bir talep iletilmemiştir.

3. 1 NİSAN 2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI GÜNDEM MADDELERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,

"6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu" (TTK), "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri hakkında Yönetmelik" ("Yönetmelik" veya "Genel Kurul Yönetmeliği") ve Genel Kurul İç Yönergesinin 7. Maddesinin hükümleri çerçevesinde Genel Kurul toplantısını yönetecek Toplantı Başkanı seçimi yapılır. Toplantı Başkanı tarafından Genel Kurul İç yönergesine uygun olarak en az bir Tutanak Yazmanı görevlendirilir. Toplantı Başkanı yeterli sayıda oy toplama memuru da seçebilir.

2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2023 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,

TTK, Yönetmelik ve Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili düzenlemeler çerçevesinde, Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve Elektronik Genel Kurul portalında ayrıca www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporunun da yer aldığı 2023 Yılı Entegre Faaliyet Raporu hakkında bilgi verilerek, Entegre Faaliyet Raporu pay sahiplerimizin görüşüne ve onayına sunulacaktır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 YILINA AİT 01 NİSAN 2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

3. 2023 Yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,

Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve Elektronik Genel Kurul portalında ayrıca www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan TTK ile Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca hazırlanan Bağımsız Denetim Raporu hakkında Genel Kurul'a bilgi verilecektir.

4. 2023 Yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,

TTK, Yönetmelik ve Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili düzenlemeler çerçevesinde, Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve Elektronik Genel Kurul portalında ayrıca www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan finansal tablolarımız ve Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanan mali tablolarımız hakkında bilgi verilerek ortaklarımızın görüşüne ve onayına sunulacaktır.

5. Türk Ticaret Kanunu'nun 363'üncü maddesine göre yıl içerisinde Yönetim Kurulu üyeliklerinde yapılan değişikliğin onaylanması,

TTK'nun 363. maddesine göre yıl içinde Şirketimiz sermayesinde C grubu payı temsilen görev yapan Yönetim Kurulu Üyelerimizden Sayın Yunus Elitaş'ın 01.09.2023 tarihi itibarıyla görevinden ayrılması sebebiyle, 23.08.2023 tarihli Yönetim Kurulu kararımızla toplanacak ilk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca Şirketimize bildirilen Sayın Zekeriya Kaya 01.09.2023 tarihi itibarıyla Yönetim Kurulu üyeliğine atanmıştır. Yapılan bu atama TTK'nun 363. maddesine göre, pay sahiplerinin onayına sunulacaktır.

Yıl içinde ataması yapılan Sayın Zekeriya Kaya'nın SPK'nın 1.3.1. nolu Kurumsal Yönetim İlkesine göre hazırlanan özgeçmişi EK-2'de sunulmaktadır.

6. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirketin 2023 yılı faaliyetlerinden dolayı ibra edilmesi,

TTK ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Yönetim Kurulu üyelerimizin 2023 yılı faaliyet, işlem ve hesaplarından ötürü ibra edilmeleri Genel Kurul'un onayına sunulacaktır.

7. Şirketin kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2023 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi;

Şirketimiz tarafından Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu olarak hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen 01.01.2023 - 31.12.2023 hesap dönemine ait finansal tablolarımıza göre 53.577.336.000,00 TL ana ortaklığa ait "Konsolide Net Dönem Karı" elde edilmiş olup, Kar Dağıtım Politikamız, uzun vadeli stratejimiz, yatırım ve finansman politikaları, karlılık ve nakit durumu dikkate alınarak, global ve ulusal piyasalardaki belirsizlikler ve yüksek seyrini sürdüren fonlama maliyetleri çerçevesinde, II-19.1 sayılı Kar Payı Tebliği ve bu tebliğ uyarınca ilan edilen Kar Payı Rehberi'nde yer alan Kar Dağıtım Tablosu formatına uygun olarak hazırlanan kâr dağıtım önerisine ilişkin tablo EK-1'de yer almaktadır.

8. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin seçilmesi;

SPK düzenlemeleri, TTK ve Yönetmelik gereğince esas sözleşmemizde yer alan Yönetim Kurulu üye seçimine ilişkin esaslar dikkate alınarak süresi dolan Yönetim Kurulu üyeleri yerine yenileri seçilecektir. Ayrıca SPK'nın II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğine uyum amacıyla bağımsız üye seçimi gerçekleştirilecektir.

Esas sözleşmemizin 10. maddesine göre Şirketimiz, Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında, 1 yıl için seçilecek en az 5 üyeli bir Yönetim Kurulu tarafından idare edilir. Genel Kurul, süresi sona ermiş olmasa dahi Yönetim Kurulu'nun yenilenmesine karar verebilir.

2024 yılında da Şirketimiz Yönetim Kurulu'nun esas sözleşmemizin 10'uncu maddesine uygun olarak 11 kişiden oluşması öngörülmektedir. Seçilecek Yönetim Kurulu üyelerinden biri Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrası kapsamında bağımsız olarak değerlendirilen ÖİB temsilcisi olmak üzere dördü SPK zorunlu Kurumsal Yönetim İlkelerinde tanımlanan bağımsızlık kriterlerini taşımak zorundadır.



Kendisine iletilen adayları değerlendiren Kurumsal Yönetim Komitemizin önerisi üzerine Yönetim Kurulumuz tarafından alınan karar ile Sn. Şadan Kaptanoğlu Dikici, Sn. Yıldız Günay ve Sn. Mehmet Cem Kozlu Bağımsız Yönetim Kurulu üye adayları olarak belirlenmiştir. SPK tarafından söz konusu Bağımsız Yönetim Kurulu üye adaylarıyla ilgili herhangi bir olumsuz görüş bildirilmemesine karar verildiği Şirketimize bildirilmiştir.

Esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, 1 yönetim kurulu üyesinin Şirketimiz C Grubu payının sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın göstereceği adayının seçilmesi gerekmektedir. Mevcut durumda bu kapsamda Sn. Zekeriya Kaya bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmakta olup, Şirketimize Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 2024 yılı için bağımsız yönetim kurulu üye adaylığı konusunda henüz bir bildirim yapılmamıştır.

Yönetim Kurulu üye adaylarımızın özgeçmişleri ve bağımsız üye adaylarının bağımsızlık beyanları EK-2'de sunulmaktadır.

9. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması;

SPK'nın 4.6.2. no'lu zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmeli ve Genel Kurul toplantısında ayrı bir madde olarak ortakların bilgisine sunularak pay sahiplerine bu konuda görüş bildirme imkânı tanınmalıdır. Bu amaçla hazırlanan ücret politikası EK-3'te yer almaktadır. 2023 faaliyet yılına ilişkin finansal raporlarımızın 28 no'lu dipnotunda ise 2023 yılı içinde Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. tarafından yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan menfaatler hakkında bilgi verilmiştir.

10. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi;

9 numaralı gündem maddesi ile ortakların onayına sunulan Ücret Politikamız kapsamında 2024 faaliyet yılında yönetim kurulu üyelerinin yıllık brüt ücret tutarı ortaklarımız tarafından belirlenecektir.

11. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kuruluşu seçiminin onaylanması;

Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uygun olarak, Denetimden Sorumlu Komite'nin görüşü alınarak, Yönetim Kurulumuzun 18 Mayıs 2023 tarihli toplantısında, Şirketimizin 2024 yılı hesap dönemindeki finansal raporların denetlenmesi ile bu kanunlardaki ilgili düzenlemeler kapsamındaki

diğer faaliyetleri yürütmek üzere Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.'nin seçilmesine karar verilmiş olup, bu seçim Genel Kurul'un onayına sunulacaktır.

12. Şirket'in Bağış ve Sponsorluk Politikası kapsamında 2023 yılı içerisinde yaptığı bağışları hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2024 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi;

Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından 4 Mart 2021 tarihinde kabul edilerek kamuya açıklanan Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Bağış ve Sponsorluk Politikası, 1.3.10 numaralı Kurumsal Yönetim İlkesindeki "Bağış ve yardımlara ilişkin politika oluşturularak genel kurul onayına sunulur." hükmü çerçevesinde 31 Mart 2021 tarihli genel kurulda pay sahiplerimiz tarafından onaylanmıştır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-19.1 sayılı Kar Payı Tebliği'nin 6'ncı maddesi gereğince, yapılacak bağışın sınırı, esas sözleşmede belirtilmeyen durumlarda genel kurulca belirlenmeli ve yapılan bağış ve ödemeler olağan genel kurulda ortakların bilgisine sunulmalıdır. Bu çerçevede, Şirketimiz Bağış ve Sponsorluk Politikası doğrultusunda, 2023 yılı içinde vakıf ve derneklere yapılan toplam bağış tutarı nominal tutarlar esas alındığında 1.183.347.931,52 TL'dir. (31 Aralık 2023 tarihindeki alım gücüne göre hesaplanan toplam tutar 1.434.176.000,00 TL) Söz konusu nominal tutarın 678.850.717,75 TL'si Vehbi Koç Vakfı'na, 460.039.324,02 TL'si deprem sebebiyle Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na ve Afet Koordinasyon Merkezi'ne yapılan muhtelif bağışlara, 32.911.310,60 TL'si eğitim kurumlarına, 2.700.000,00 TL'si Rahmi Koç Müzesine, 2.000.000,00 TL'si Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı'na yapılmış olup; bakiye tutar ise her biri 1 milyon TL'nin altındaki muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır.

Ayrıca 2024 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır genel kurul tarafından belirlenecektir.

13. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince, Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının 2023 yılında üçüncü kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1. sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 12'nci maddesi uyarınca Şirketimiz ve Bağlı Ortaklıklar tarafından üçüncü kişiler lehine verilen teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatlara olağan genel kurul toplantısı gündeminde ayrı bir madde olarak yer verilmesi gerekmekte olup, 31.12.2023 tarihli Finansal Tablolarımızın 19 numaralı dipnot maddesinde bu hususa yer verilmiştir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

2023 YILINA AİT 01 NİSAN 2024 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	37.613.901	32.951.727
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	3.778.909	4.639.323
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına Girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	41.392.810	37.591.050

Verilen teminatlar akreditifler ile kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 55.015 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir.

14. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2023 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Yönetim Kurulu üyelerimizin TTK'nun "Şirkette İşlem Yapma, Şirkete Borçlanma yasağı" başlıklı 395 inci maddesinin birinci fıkrası ve "Rekabet Yasağı" başlıklı 396'ncı maddeleri çerçevesinde işlem yapabilmeleri ancak Genel Kurul'un onayı ile mümkündür.

SPK'nın 1.3.6. nolu zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca, yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının, ortaklık veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek önemli bir işlem yapması ve/veya ortaklığın veya bağlı ortaklıklarının işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması ya da aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir başka ortaklığa sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi durumunda; söz konusu işlemler, genel kurulda konuya ilişkin ayrıntılı bilgi verilmek üzere ayrı bir gündem maddesi olarak genel kurul gündemine alınır ve genel kurul tutanağına işlenir.

Bu düzenlemelerin gereğini yerine getirebilmek amacıyla, söz konusu izin verilmesi Genel Kurul'da ortaklarımızın onayına sunulacaktır. Ayrıca yıl içinde bu nitelikte gerçekleştirilen işlemler hakkında ortaklarımız bilgilendirilecek olup, yönetim kontrolünü elinde

bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının bir kısmı, Şirketimiz ile benzer faaliyet konusu olanlar dahil diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadırlar. 2023 yılı içerisinde, Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1.3.6 numaralı ilkesi kapsamında bilgilendirme gerektiren önemli bir işlem olmamıştır.

15. Şirketin düşük karbon ekonomisine geçiş için açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı ve Plan kapsamında 2023 yılında yapılan çalışmalar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Tüpraş, 2021 yılında açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında sürdürülebilirlik anlayışını destekleyen yeni alanlara yatırım yaparak, ülkemizde enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmek için mevcut varlıklarını sürdürülebilir kârlı büyüme yaklaşımıyla yönetmeyi, aynı zamanda üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını 2017'ye göre 2030 yılında %27 oranında, devam eden yatırımlarla 2035 yılında %35 oranında azaltmayı, 2050 yılı itibarıyla ise karbon nötr bir enerji şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda 2023 yılında yapılan çalışmalar hakkında Genel Kurul'a bilgi verilecektir.

16. Dilek ve Görüşler.

EKLER:

EK-1 Yönetim Kurulu'nun 2023 Yılı Kârının Dağıtımına İlişkin Teklifi (bkz. sayfa 28) ve Önerilen Kâr Dağıtım Tablosu (bkz. sayfa 29)

EK-2 Yıl içinde atanan Sn. Zekeriya Kaya dâhil Yönetim Kurulu Üye Adaylarının Özgeçmişleri ve Bağımsız Üye Adaylarının Bağımsızlık Beyanları

EK-3 Yönetim Kurulu ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası (bkz. sayfa 31)



Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Adayı

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun olan Şadan Kaptanoğlu, sonraki eğitim hayatına İngiltere'de devam etmiştir. London City College Denizcilik bölümünde okumuş olan Kaptanoğlu, City University Bayes Business School'da Denizcilik, Finans ve Ticaret alanında yüksek lisans yapmış ve doktorasını De Montfort Üniversitesi'nde tamamlamıştır.

Ocak 2014'e kadar aile şirketi olan H.İ. Kaptanoğlu Denizcilik Grubu'nda Genel Müdür olarak görev alan Kaptanoğlu, kariyerine Kaptanoğlu Denizcilik Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam etmektedir. İMEAK Deniz Ticaret Odası'nda 2018 – 2022 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olan Şadan Kaptanoğlu aynı zamanda Piri Reis Üniversitesi'nde de Mtevelli Heyeti Üyesi'dir.

2016 Mayıs ayında Deniz Temiz Derneği / TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. Şadan Kaptanoğlu, 14 Mayıs 2019'da Baltık ve Uluslararası Denizcilik Konseyi (BIMCO) Genel Kurul toplantısında başkanlığına seçilerek bu göreve ulaşan ilk kadın olma unvanına sahiptir. Şadan Kaptanoğlu, 2008'de Londra'da Uluslararası SeaTrade Ödülleri kapsamında "En Başarılı Genç Denizci" ödülünün de ilk sahibi olmuştur. Şadan Kaptanoğlu, evli ve iki kız çocuğu annesidir.

Yıldız Günay

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Adayı

Lisans eğitimini 1989 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği'nde, yüksek lisans eğitimini de aynı üniversitenin Ekonomi Bölümü'nde 1992 yılında tamamlayan Yıldız Günay, kariyerine 1990 yılında Citibank Hazine Departmanı'nda başlayarak farklı varlık sınıfları için ticari sorumlulukları üstlenmiş ve Hazine Pazarlama Birimi Müdürlüğü'ne terfi etmiştir. 1995 yılında Cargill'e katılan Günay, finansal ticaret birimleri, şirket hazinesi, finansal operasyonlar alanlarının sorumluluğunu kapsayan Genel Müdür Yardımcılığı görevini yerine getirmiş, akabinde 2004 yılında Cargill - Black River Varlık Yönetimi Türkiye ofisini kurmuştur. Burada Genel Müdür ve Cargill Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almış ve zaman içinde sorumluluk alanı, Orta Asya ve Afrika ülkelerini içine alacak şekilde genişlemiştir. Yıldız Günay, Eylül 2012- Mayıs 2021 tarihleri arasında Türk Eğitim Vakfı (TEV) Genel Müdürü görevini yürütmüş ve vakfın kurumsallaştırılması, dijitalleştirilmesi ve varlık yönetiminin etkinleştirilmesine öncülük etmiştir. Ek olarak, 2021 yılından itibaren Ünlü & Co'da Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almaktadır. Günay, 2023 yılı başında başladığı Harvard Üniversitesi'ndeki "Advanced Leadership Initiative" Programı'nı yıl sonunda tamamlamıştır.

Dr. Mehmet Cem Kozlu

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Adayı

1946 yılında İstanbul'da doğan Mehmet Cem Kozlu'nun Denison Üniversitesi'nden lisans, Stanford Üniversitesi'nden MBA, Boğaziçi Üniversitesi'nden doktora dereceleri vardır.

Amerika'da NCR, İsviçre'de Procter & Gamble şirketlerinde yönetici olarak çalışmış ve Komili'nin 10 yıl süreyle Genel Müdürlüğünü yapmıştır. 1988-1991 yılları arasında Türk Hava Yolları Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptıktan sonra tekrar 1997- 2003 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştır. Ayrıca, 1990 yılında Avrupa Hava Yolları Birliği (AEA) Başkanı olarak görev almıştır.

1991-1995 döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde İstanbul Milletvekili olarak kamu hizmetini sürdürmüştür.

Kozlu, 1996 yılında katıldığı The Coca-Cola Company'de farklı görevlerde bulunmuştur. 2006'da emekli olmadan önce yürüttüğü Viyana merkezli Orta Avrupa, Avrasya ve Orta Doğu Grup Başkanlığı görevinde 51 ülkeden sorumlu olan Kozlu, 2007-2015 arasında The Coca-Cola Company'de Avrasya & Afrika Grubu danışmanı olarak görev yapmıştır.

Kozlu'nun değişik zamanlarda yönetim veya danışma kurullarında görev yaptığı kurumlar arasında Eximbank, TAV Havalimanları, Hürriyet Gazetesi, Arçelik, Şişecam, Coca-Cola İçecek, Coca-Cola Bottling Co. of Saudi Arabia, NBC Coca-Cola, AG Anadolu Grubu, Kamil Yazıcı Yönetim ve Danışmanlık, Trader Media East, Multon ZAO, Global Investment House ve Godiva bulunmaktadır. Kozlu ayrıca Singapur merkezli Evyap Asia'nın ve Global İlişkiler Forumu'nun Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmüştür.

Cem Kozlu, halen Koç Holding, Pegasus Hava Yolları ve Viyana merkezli Do&Co AG yönetim kurullarında da görev yapmaktadır.

Değişik zamanlarda Boğaziçi ve Denison üniversitelerinde dersler vermiş olan Kozlu'nun yönetim, pazarlama ve ekonomiyle ilgili 11 kitabı ve çok sayıda makalesi, yönetimle ilgili TV dizileri bulunmaktadır.

Not: Diğer Yönetim Kurulu Üye Adaylarının özgeçmişleri için bkz. sayfa 281-284

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici

Aslı İmzalanmıştır.



Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Yıldız Günay

Aslı İmzalanmıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Dr. Mehmet Cem Kozlu

Aslı imzalanmıştır.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU



KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU (URF)

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
1.1. PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ KULLANIMININ KOLAYLAŞTIRILMASI						
1.1.2 - Pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yatırımcıların kullanımına sunulmaktadır.	X					
1.2. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI						
1.2.1 - Şirket yönetimi özel denetim yapılmasını zorlaştırıcı işlem yapmaktan kaçınmıştır.	X					
1.3. GENEL KURUL						
1.3.2- Şirket, Genel Kurul gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir.	X					
1.3.7-İmtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı olan kimseler, kendileri adına ortaklığın faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmesini teminen gündeme eklenmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.					X	Bu şekilde bir işlem bildirimi söz konusu olmamıştır.
1.3.8 - Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, genel kurul toplantısında hazır bulunmuştur.	X					
1.3.10-Genel kurul gündeminde, tüm bağışların ve yardımların tutarları ve bunlardan yararlananlara ayrı bir maddede yer verilmiştir.		X				Yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmiş, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmıştır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve her biri 2 Milyon TL'nin altındaki, yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır. Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda da günün koşullarına göre belirlenecek önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.
1.3.11- Genel Kurul toplantısı söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmıştır.	X					
1.4. OY HAKKI						
1.4.1-Pay sahiplerinin oy haklarını kullanmalarını zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama ve uygulama bulunmamaktadır.	X					
1.4.2 Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır.			X			Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
1.4.3-Şirket, beraberinde hâkimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu herhangi bir ortaklığın Genel Kurulu'nda oy haklarını kullanmamıştır.					X	Tüpraş'ın beraberinde hâkimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi bulunmamaktadır.
1.5. AZLIK HAKLARI						
1.5.1 Şirket azlık haklarının kullanılmasına azami özen göstermiştir.	X					
1.5.2-Azlık hakları esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara da tanınmış ve azlık haklarının kapsamı esas sözleşmede düzenlenerek genişletilmiştir.			X			Azınlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmektedir.
1.6. KÂR PAYI HAKKI						
1.6.1 Genel kurul tarafından onaylanan kâr dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.	X					
1.6.2-Kâr dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği kârın dağıtım usul ve esaslarını öngörebilmesine imkân verecek açıklıkta asgari bilgileri içermektedir.	X					
1.6.3- Kâr dağıtmama nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şekli ilgili gündem maddesinde belirtilmiştir.					X	Kâr dağıtımı yapılmıştır.
1.6.4 - Yönetim kurulu, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözden geçirmiştir.	X					
1.7. PAYLARIN DEVRİ						
1.7.1 Payların devredilmesini zorlaştıran herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.		X				Esas Sözleşmemizin 7'nci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, Borsada İşlem Gören payların devrinde herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir.
2.1. KURUMSAL İNTERNET SİTESİ						
2.1.1.-Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.1.1 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir.	X					
2.1.2-Pay sahipliği yapısı (çıkanmış sermayenin %5'inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin adları, imtiyazları, pay adedi ve oranı) kurumsal internet sitesinde en az 6 ayda bir güncellenmektedir.	X					
2.1.4-Şirketin kurumsal internet sitesindeki bilgiler Türkçe ile tamamen aynı içerikte olacak şekilde ihtiyaca göre seçilen yabancı dillerde de hazırlanmıştır.	X					



	Evet	Kismen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
2.2. FAALİYET RAPORU						
2.2.1-Yönetim Kurulu, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıtmasını temin etmektedir.	X					
2.2.2 Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilkedeyen alan tüm unsurları içermektedir.	X					
3.1. MENFAAT SAHİPLERİNE İLİŞKİN ŞİRKET POLİTİKASI						
3.1.1- Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır.	X					
3.1.3-Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlanmaktadır.	X					
3.1.4 - Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı ve etik açıdan uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur.	X					
3.1.5-Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır.	X					
3.2. MENFAAT SAHİPLERİNİN ŞİRKET YÖNETİMİNE KATILIMININ DESTEKLENMESİ						
3.2.1- Çalışanların yönetime katılımı, esas sözleşme veya şirket içi yönetmeliklerle düzenlenmiştir.	X					
3.2.2-Menfaat sahipleri bakımından sonuç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin görüşlerini almak üzere anket / konsültasyon gibi yöntemler uygulanmıştır.	X					
3.3. ŞİRKETİN İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI						
3.3.1-Şirket fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir halefiyet planlaması benimsemiştir.	X					
3.3.2 Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir.	X					
3.3.3-Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlemektedir.	X					
3.3.4-Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir.	X					
3.3.5 - Çalışanları etkileyebilecek kararlara kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmiştir. Bu konularda ilgili sendikaların da görüşü alınmıştır.	X					
3.3.6 - Görev tanımları ve performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır.	X					
3.3.7 - Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasını önlemek ve çalışanları şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal açıdan kötü muamelelere karşı korumaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır.	X					

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
3.3.8-Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.	X					
3.3.9 Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlamaktadır.	X					
3.4. MÜŞTERİLER VE TEDARİKÇİLERLE İLİŞKİLER						
3.4.1-Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir.	X					
3.4.2- Müşterinin satın aldığı mal ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir.	X					
3.4.3 Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır.	X					
3.4.4-Şirket, müşteri ve tedarikçilerin ticari sır kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir.	X					
3.5. ETİK KURALLAR VE SOSYAL SORUMLULUK						
3.5.1-Yönetim Kurulu Etik Davranış Kuralları'nı belirleyerek şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlamıştır.	X					
3.5.2- Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Yolsuzluk ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır.	X					
4.1. YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİ						
4.1.1-Yönetim Kurulu, strateji ve risklerin şirketin uzun vadeli çıkarlarını tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır.	X					
4.1.2-Toplantı gündem ve tutanakları, yönetim kurulunun şirketin stratejik hedeflerini tartışarak onayladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansının denetlendiğini ortaya koymaktadır.	X					
4.2. YÖNETİM KURULUNUN FAALİYET ESASLARI						
4.2.1-Yönetim Kurulu faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur.	X					
4.2.2-Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır.	X					
4.2.3-Yönetim Kurulu, şirketin ölçeğine ve faaliyetlerinin karmaşıklığına uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur.	X					
4.2.4-İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir.	X					



	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
4.2.5-Yönetim Kurulu Başkanı ve icra başkanı (genel müdür) görevleri biriminden ayrılmış ve tanımlanmıştır.	X					
4.2.7-Yönetim Kurulu, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamakta ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahipleriyle iletişimde yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır.	X					
4.2.8- Yönetim Kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zarara ilişkin olarak Şirket, sermayenin %25'ini aşan bir bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırmıştır.		X				Koç Topluluğu şirketleri için yönetici sorumluluk sigortası bulunmakla birlikte sigorta bedeli ilkede tavsiye edilen oranın altındadır. Şirket sermayesinin yüksek olduğu göz önünde bulundurularak öngörülebilir riskler açısından mevcut sigorta tutarı yeterli görülmekte olup, sigorta limitleri düzenli olarak gözden geçirilmektedir. İzleyen dönemlerde ihtiyaç görülmesi halinde şemsiye sigorta tutarı artırılabilir.

4.3. YÖNETİM KURULUNUN YAPISI

4.3.9- Şirket yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. Yönetim kurulu yapısı yıllık olarak gözden geçirilmekte ve aday belirleme süreci bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.	X					
4.3.10-Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/ muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır.	X					

4.4. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ

4.4.1-Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel veya elektronik katılım sağlamıştır.	X					
4.4.2-Yönetim kurulu, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için asgari bir süre tanımlamıştır.	X					
4.4.3-Toplantıya katılamayan ancak görüşlerini yazılı olarak yönetim kuruluna bildiren üyenin görüşleri diğer üyelerin bilgisine sunulmuştur.					X	Görüş bildirim imkânı bulunmakla birlikte toplantıya katılamayan yönetim kurulu üyelerimizden bu yönde bir bildirim yapılmamıştır.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
4.4.4-Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı vardır.	X					“Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu kararı alınabilmesi C grubundan seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır. a) Şirket esas sözleşmesinde, Yönetim Kurulu toplantı ve karar nisabı ve “İmtiyazlı Hisse” ye ait hakları etkileyecek değişiklikler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının öncelikle karşılanmasına yönelik yükümlülüğü ve bu yükümlülüğe ilişkin İmtiyazlı Hisseye tanınan hakları doğrudan veya dolaylı yoldan etkileyecek her türlü Esas Sözleşme değişikliği yapılmasına, b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının bu tür akaryakıtların üretim kabiliyetinin ve nakil ile ilgili sistemlerinin sağlanması, korunması da dâhil öncelikli olarak istenilen kalitede, zamanda ve miktarda emsallerine uygun piyasa fiyatlarında karşılanması esas olup, söz konusu akaryakıtların istenilen kalitenin, zamanın ve miktarın dışında ve/veya emsallerine uygun piyasa fiyatlarının üstünde karşılanmasına, c) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, i) Şirketin sahip olduğu rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyidat ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10’dan fazla azaltılmasına, ya da ii) Şirketin bölünmesi veya başka bir şirket ile birleşmesine, d) Şirketin tasfiyesine ilişkin kararlar.”
4.4.5-Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket içi düzenlemeler ile yazılı hale getirilmiştir.	X					
4.4.6 Yönetim kurulu toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar zaptı muhalif görüşleri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.	X					
4.4.7-Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantısında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.		X				Yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu’na önemli katkısı dolayısıyla şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.



	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
4.5. YÖNETİM KURULU BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİTELER						
4.5.5-Her bir yönetim kurulu üyesi sadece bir komitede görev almaktadır.			X			Komiteler yönetim kurulu üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak, ilgili düzenlemelere uygun olarak oluşturulmakta, bazı yönetim kurulu üyelerimiz birden çok komitede görevlendirilmektedir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve iş birliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin de katkısıyla verimli çalışmaları dikkate alınarak, mevcut komite yapısının etkin çalışmaya imkân sağladığı görülmekte olup; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.
4.5.6-Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır.	X					
4.5.7-Komitenin danışmanlık hizmeti aldığı kişi/kuruluşun bağımsızlığı hakkında bilgiye yıllık faaliyet raporunda yer verilmiştir.					X	Bu yönde alınmış bir danışmanlık hizmeti bulunmamaktadır.
4.5.8-Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek yönetim kurulu üyelerine sunulmuştur.	X					
4.6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE VE İDARİ SORUMLULUĞU BULUNAN YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR						
4.6.1 - Yönetim kurulu, sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmek üzere yönetim kurulu performans değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.	X					
4.6.4-Şirket, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birisine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilerine kredi kullandırmamış, borç vermemiş veya ödünç verilen borcun süresini uzatmamış, şartları iyileştirmemiş, üçüncü şahıslar aracılığıyla kişisel bir kredi başlığı altında kredi kullandırmamış veya bunlar lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir.	X					
4.6.5-Yönetim kurulu üyeleri ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler yıllık faaliyet raporunda kişi bazında açıklanmıştır.			X			Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda Yönetim Kurulu Üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU (KYBF)

PAY SAHİPLERİ	
1.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması Yıl boyunca şirketin düzenlediği yatırımcı konferans ve toplantılarının sayısı	9 adet konferans ve 3 adet road show'a katılım sağlandı, fon yöneticileri ve analistlerle 300'e yakın bire bir görüşme gerçekleştirildi.
1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı Özel denetçi talebi sayısı	-
Genel kurul toplantısında kabul edilen özel denetçi talebi sayısı	-
1.3. Genel Kurul	
İlke 1.3.1 (a-d) kapsamında talep edilen bilgilerin duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1112873
Genel kurul toplantısıyla ilgili belgelerin Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce olarak da sunulup sunulmadığı	Evet, sunulmuştur.
İlke 1.3.9 kapsamında, bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayı veya katılanların oybirliği bulunmayan işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında gerçekleştirilen ilişkili taraf işlemleriyle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 10 kapsamında gerçekleştirilen yaygın ve süreklilik arz eden işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1112871
Şirketin kurumsal internet sitesinde, bağış ve yardımlara ilişkin politikanın yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Bağış ve yardımlara ilişkin politikanın kabul edildiği genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1121857
Esas sözleşmede menfaat sahiplerinin genel kurula katılımını düzenleyen madde numarası	Madde 14-a
Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	Genel Kurul toplantımıza tüm hak ve menfaat sahipleri ile basın-yayın organları davetlidir.
1.4. Oy Hakları	
Oy hakkında imtiyaz bulunup bulunmadığı	Evet
Oyda imtiyaz bulunuyorsa, imtiyazlı pay sahipleri ve oy oranları	Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır. Güncel ortaklık yapısına faaliyet raporunda yer verilmektedir.
En büyük pay sahibinin ortaklık oranı	%46,4
1.5. Azlık Hakları	
Azlık haklarının, şirketin esas sözleşmesinde (içerik veya oran bakımından) genişletilip genişletilmediği	Hayır
Azlık hakları içerik ve oran bakımından genişletildi ise ilgili esas sözleşme maddesinin numarasını belirtiniz.	-
1.6. Kâr Payı Hakkı	
Kurumsal internet sitesinde kâr dağıtım politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde bunun nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şeklini belirten genel kurul gündem maddesine ilişkin tutanak metni	-
Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde ilgili genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	-



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul Tarihi	8 Mart 2023
Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	-
Pay sahiplerinin genel kurula katılım oranı	%67,31
Doğrudan temsil edilen payların oranı	%0,01
Vekaleten temsil edilen payların oranı	%67,30
Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurullar/Toplantı Tutanağı
Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yöneltilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı	1.3.5. numaralı Kurumsal Yönetim İlkesi kapsamında herhangi bir soru iletilmemiştir.
Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası	-
Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)	-
KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1121857

Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul Tarihi	26 Eylül 2023
Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	-
Pay sahiplerinin genel kurula katılım oranı	%65,24
Doğrudan temsil edilen payların oranı	%0,00
Vekaleten temsil edilen payların oranı	%65,23
Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurullar/Toplantı Tutanağı
Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yöneltilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı	1.3.5. numaralı Kurumsal Yönetim İlkesi kapsamında herhangi bir soru iletilmemiştir.
Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası	-
Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)	-
KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1197494

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

2.1. Kurumsal İnternet Sitesi

Kurumsal internet sitesinde 2.1.1. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde talep edilen bilgilerin yer aldığı bölümlerin adları	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Ticaret Sicil Belgesi, Ortaklık Yapısı, Esas Sözleşme, Esas Sözleşme Değişiklikleri, Politikalar Yatırımcı İlişkileri/Özel Durum Açıklamaları Yatırımcı İlişkileri/Finansallar ve Raporlar Yatırımcı İlişkileri/Genel Bakış/Faaliyet Raporu, Genel Kurul Toplantı Dokümanları, Telekonferans ve Yatırımcı Sunumları
Kurumsal internet sitesinde doğrudan veya dolaylı bir şekilde payların %5'inden fazlasına sahip olan gerçek kişi pay sahiplerinin listesinin yer aldığı bölüm	Yatırımcı İlişkileri / Ortaklık Yapısı
Kurumsal internet sitesinin hazırlandığı diller	Türkçe / İngilizce

2.2. Faaliyet Raporu

2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde belirtilen bilgilerin faaliyet raporunda yer aldığı Sayfa numaraları veya bölüm adları

a) Yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin şirket dışında yürüttükleri görevler ve üyelerin bağımsızlık beyanlarının yer aldığı Sayfa numarası veya bölüm adı	Genel Kurul/Yönetim Kurulu Özgeçmişleri Kurumsal Yönetim/Bağımsızlık Beyanları
b) Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Yönetim / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
c) Yönetim kurulunun yıl içerisindeki toplantı sayısı ve üyelerin toplantılara katılım durumu bilgisinin Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Uyum Raporu /Yönetim Kurulu
ç) Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
d) Şirket aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
e) Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
f) Sermayeye doğrudan katılım oranının %5'i aştığı karşılıklı iştiraklere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
g) Çalışanların sosyal hakları, mesleki eğitimi ile diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Sosyal Sorumluluk Projeleri

3. MENFAAT SAHİPLERİ

3.1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası

Kurumsal internet sitesinde tazminat politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Çalışan haklarının ihlali nedeniyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararlarının sayısı	168
İhbar mekanizmasıyla ilgili yetkilinin ünvanı	Tüpraş kurumsal internet sitesinden ulaşılabilen Tüpraş İhbar Politikası uyarınca; çalışanlar ve şirket aleyhine eylemler ile iş ortakları kaynaklı ihlaller Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü tarafından soruşturulur. Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği ise özel kanun ihlallerinin soruşturulmasından sorumludur. Koç Holding Denetim Grubu Başkanlığı ile Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği, Koç Topluluğu genelinde yürütülen soruşturmaların verimliliğini izlemek ve çıktıların kalitesini yükseltmek amacıyla danışma fonksiyonu görevini yerine getirmektedirler.
Şirketin ihbar mekanizmasına erişim bilgileri	https://www.koc.com.tr/ihbar-bildirim linki üzerinden online ya da 0850-577-1926 ve 0850-220-3845 (ETİK) numaraları üzerinden telefon aracılığıyla erişim sağlanabilir



GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi

Kurumsal internet sitesinde, çalışanların yönetim organlarına katılımına ilişkin olan iç düzenlemelerin yer aldığı bölümün adı

İç düzenlemelerin kamuya açık bağlantısı bulunmamaktadır

Çalışanların temsil edildiği yönetim organları

Çalışanların işletme değer ve hedeflerini destekleyici davranış ve çabalarını ödüllendirmek amacıyla "Tüpraş Takdir Tanıma ve Ödüllendirme" sistemi "Rafineri Öneri Sistemi (RAFÖ)" uygulanmaktadır.

Çalışanlar tarafından geliştirilen RAFÖ (Rafineri Öneri Sistemi), tüm çalışanların iyileştirme ve geliştirmeye yönelik fikirlerini kolayca iletmelerini sağlayan, çalışanların iyi fikirlerini ortaya çıkartarak değerlendiren ve uygulayan, sürekli gelişimi teşvik eden ve çalışanların kendilerini "değerli" hissetmesini sağlamayı amaçlayan bir öneri sistemidir.

Bununla beraber, çevik ekip çalışmalarını ve çalışan deneyimi iyileştirme çalışmalarını desteklemek, yaygınlaşmasını sağlamak ve ödüllendirmek için 2021 yılında devreye alınan "Tüpraş Çalışan Deneyimini İyileştirme Ödülleri" platformu diğer bir takdir ve ödüllendirme aracıdır.

Şirkette, çalışanların dâhiliyeti ve yönetimin sahipliği ile oluşturulan geniş katımlı Çalışan Deneyimi İyileştirme takımları bulunmaktadır. Bu takımların amacı Tüpraş'ı en çok çalışılmak istenilen şirket yapma yolunda çalışma hayatı deneyimlerini iyileştirebilmek ve sürdürülebilir kılmaktır. Bununla beraber, Çalışan Bağlılığı Araştırması ve Çalışan Deneyimini iyileştirme anketleri ile çalışanların deneyimleri öğrenilmekte, önerileri alınmakta, bağlılık ve memnuniyetleri ölçülmektedir. Anketlerden gelen geri bildirimler, şirket faaliyetlerinde ve çalışan deneyimi çalışmalarında göz önünde bulundurularak sürekli iyileştirmelere devam edilmektedir. İyileştirmelere yönelik hedefler şirket üst yönetiminin ve ilgili çalışan deneyimi iyileştirme takımlarının performans kartlarında da (OKR) yer almaktadır.

Tüpraş'ta "görünür liderlik" uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır.

Çalışanların kararlara katılımına yönelik bir başka uygulama ise saat ücretli çalışanlara yönelik disiplin kurulu kararlarında toplu iş sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilcinin söz hakkı olmasıdır.

3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası

Kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı geliştirilmesinde yönetim kurulunun rolü

Tüm kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı oluşturulur. Bu halefiyet planı, CEO onayının ardından Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunulur ve nihai haline getirilir.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Kurumsal internet sitesinde fırsat eşitliği ve personel alımı ölçütlerini içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti

Tüpraş Etik İlkeler

3.1 İnsan Haklarına Saygı

Tüpraş olarak sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak, katma değer yaratan, en başarılı ve yetkin profesyonellerden oluşan ve herkesin parçası olmaktan gurur duyduğu ideal kurum olmayı hedefleriz. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi'ni benimser, Etik İlkeleri'miz ve ilgili politikalarımızın bu ilkelerle uyumlu olmasını hedefleriz. Tüm çalışanlarımıza eşit davranma ve adil olma konusunda gerekli özeni büyük bir titizlikle gösterir, aynı tutumu tüm paydaşlarımızdan da bekleriz.

- İşe alımlarda cinsiyet, dil, din, ırk, renk, yaş, milliyet ve düşünce farklılığı ve malvarlığı farkı gözetmeksizin, tek ölçü olarak işe uygunluk vasıflarını aranız.
- Adil ve rekabetçi ücret politikaları, etkin ve objektif performans değerlendirme sistemi ve uygulamaları ile başarıyı ödüllendiririz.
- Atama, terfi, rotasyon ve ödüllendirmelerde fırsat eşitliği sağlayarak çalışanlarımızın şirkete olan bağlılığını artırmayı hedefleriz.
- Çalışanlarımızın eğitilmesi, yönlendirilmesi ve geliştirilmesi için imkân ve fırsat eşitliği sağlarız.
- İş birliği ve dayanışmanın en önemli unsur olduğu, şeffaf ve karşılıklı saygıyı teşvik eden bir çalışma ortamı yaratırız.
- Ayrımcılığın hiçbir türüne tolerans göstermeyiz.
- Çalışanlarımıza temiz, sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları sağlarız,
- Çalışanlarımızın sendikalaşma ve toplu sözleşme haklarına saygı duyarız.
- Şiddet ve tacizin hiçbir türüne müsaade etmeyiz.
- Çocuk işçiliğine, köleliğe, insan ticaretine ve zorla çalıştırmaya karşı tolerans göstermeyiz.
- Şirket kaynaklarını sorumlu bir şekilde kullanırız.

İnsan Hakları Politikası

Çeşitlilik ve Eşit İşe Alım Fırsatları

Tüpraş, farklı kültürlerden, tecrübelerden ve özgeçmişlerden bireyleri istihdam etmeye çalışır. İşe alımda karar verme süreçleri, ırk, din, milliyet, cinsiyet, yaş, medeni durum ve engellilik durumuna bakılmaksızın işin gerekliliklerine ve kişisel niteliklere bağlıdır.

Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası

4.3 Fırsat Eşitliği

Tüm çalışanlara, adaylara ve iş ortaklarımıza adil ve eşit fırsatlar sunarız.

İnsan Kaynakları süreçlerinde ve çalışma ilişkilerinde ayrımcılığa karşı sıfır tolerans ilkesini uyguluyoruz.

İşe alım, atama ve terfi süreçlerinde yetkinlik, deneyim, bilgi, yetenek ve işin gerekliliklerine göre karar veriyoruz.

Performans ölçme ve değerlendirme, kariyer planlaması ve terfi süreçlerinde fırsat eşitliği sunarız. Çalışanlara verilen Eğitim ve Yetenek Gelişimi programlarında fırsat eşitliğini gözetiriz. Çeşitli eğitimler ve programlarla her çalışanın fırsat eşitliği ilkesini benimsemesini destekleriz.

İş süreçleri ve uygulamalarını fırsat eşitliği ilkesi doğrultusunda düzenli aralıklarla gözden geçirir ve gerekli iyileştirmeleri gerçekleştiririz. Toplumsal etki alanının farkında olarak fırsat eşitliğini gözetken işveren kimliği doğrultusunda davranırız.

https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_etik_ilkeleri.pdf

https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf

https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/cek_politika.pdf



Pay edindirme planı bulunup bulunmadığı	Pay edindirme planı bulunmuyor
Kurumsal internet sitesinde ayrımcılık ve kötü muameleyi önlemeye yönelik önlemleri içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Ayrımcılığın Önlenmesi Ayrımcılığa karşı sıfır tolerans politikası tüm işe alım, terfi, atama ve eğitim süreçlerinde temel ilkedir. Tüpraş tüm çalışanlarından birbirlerine olan davranışlarında aynı hassasiyetle hareket etmelerini bekler. Tüpraş, çalışanlarına eşit haklar ve fırsatlar sunarak eşit davranmaya özen gösterir. Irk, cinsiyet, renk, milliyet, din, yaş, engellilik, cinsel yönelim ve siyasi görüşe dayanan ayrımcılığın ve saygısızlığın hiçbir türüne müsaade edilmez. https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
İş kazalarıyla ilgili sorumluluk sebebiyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararı sayısı	4

3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

Kurumsal internet sitesinde etik kurallar politikasının yer aldığı bölümün adı	Sürdürülebilirlik/Politikalar ve Yönetim Sistemleri/Politikalar
Kurumsal internet sitesinde kurumsal sosyal sorumluluk raporunun yer aldığı bölümün adı. Kurumsal sosyal sorumluluk raporu yoksa, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında alınan önlemler	Sürdürülebilirlik/Raporlar/Sürdürülebilirlik Raporları
İrtikap ve rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele için alınan önlemler	Konuyla ilgili esaslar Tüpraş Etik İlkeleri ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında yer almaktadır.

3. YÖNETİM KURULU-I

Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları

En son yönetim kurulu performans değerlendirmesinin tarihi	29.12.2023
Yönetim kurulu performans değerlendirmesinde bağımsız uzmanlardan yararlanılıp yararlanılmadığı	Hayır
Bütün yönetim kurulu üyelerinin ibra edilip edilmediği	Evet
Görev dağılımı ile kendisine yetki devredilen yönetim kurulu üyelerinin adları ve söz konusu yetkilerin içeriği	Yönetim kurulu üyeleri arasında yetki devri yapılmamıştır.
İç kontrol birimi tarafından denetim kuruluna veya diğer ilgili komitelere sunulan rapor sayısı	İç denetim birimi tarafından yıl içinde yapılan faaliyetler hakkında her yıl toplu olarak denetim kuruluna sunum yapılmaktadır.
Faaliyet raporunda iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin değerlendirmenin yer aldığı bölümün adı veya Sayfa numarası	Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
Yönetim kurulu başkanının adı	Mehmet Ömer Koç
İcra başkanı / genel müdürün adı	İbrahim Yelmenoğlu
Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürün aynı kişi olmasına ilişkin gerekçenin belirtildiği KAP duyurusunun bağlantısı	-
Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zararın, şirket sermayesinin %25'ini aşan bir bedelle sigorta edildiğine ilişkin KAP duyurusunun bağlantısı	-
Kurumsal internet sitesinde kadın yönetim kurulu üyelerinin oranını artırmaya yönelik çeşitlilik politikası hakkında bilgi verilen bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Politikalar/Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası
Kadın üyelerin sayısı ve oranı	2 (%18)

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

Yönetim Kurulunun Yapısı

Yönetim Kurulu Üyesinin Adı/Soyadı	İcrada Görevli Olup Olmadığı	Bağımsız Üye Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Bağımsızlık Beyanının yer aldığı KAP duyurusunun Bağlantısı	Bağımsız Üyenin Aday Gösterme Komitesi Tarafından Değerlendirilip Değerlendirilmediği	Bağımsızlığını Kaybeden Üye Olup Olmadığı	Denetim, Muhasebe ve/veya Finans Alanında En Az 5 Yıllık Deneyime Sahip Olup Olmadığı
Ömer M. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	26/01/2006	-	-	-	-
Ali Y. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	27/03/2009	-	-	-	-
Rahmi M. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	04/06/2008	-	-	-	-
Semahat S. Arsel	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	27/03/2009	-	-	-	-
Levent Çakıroğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	30/03/2015	-	-	-	-
Erol Memioğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	26/01/2006	-	-	-	-
Yağiz Eyüboğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	04/04/2016	-	-	-	-
Zekeriya Kaya	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	01/09/2023	-	Değerlendirildi	Hayır	-
Muharrem Hilmi Kayhan	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	21/03/2018	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1112873	Değerlendirildi	Hayır	Evet
Ayşe Canan Ediboğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	21/03/2018		Değerlendirildi	Hayır	-
Kâmil Ömer Bozer	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	21/03/2018		Değerlendirildi	Hayır	Evet

4. YÖNETİM KURULU – II

4.4. Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli

Raporlama döneminde fiziki olarak toplanmak suretiyle yapılan yönetim kurulu toplantılarının sayısı	9
Yönetim kurulu toplantılarına ortalama katılım oranı	%96
Yönetim kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak için elektronik bir portal kullanılıp kullanılmadığı	Kullanılmamaktadır.
Yönetim kurulu çalışma esasları uyarınca, bilgi ve belgelerin toplantıdan kaç gün önce üyelere sunulduğu	1 hafta içerisinde
Kurumsal internet sitesinde yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağını belirlediği şirket içi düzenlemeler hakkında bilginin yer aldığı bölümün adı	Tüpraş Yönetim Kurulu Çalışma Esasları bulunmakla birlikte kamuya açık bir doküman değildir.
Üyelerin şirket dışında başka görevler almasını sınırlandıran politikada belirlenen üst sınır	Bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır.

4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

Faaliyet raporunda yönetim kurulu komitelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı Sayfa numarası veya ilgili bölümün adı	Kurumsal Yönetim Açıklamaları / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
Komite çalışma esaslarının duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1023181



Yönetim Kurulu Komiteleri - I

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	Komite Üyelerinin Adı Soyadı	Komite Başkanı Olup Olmadığı	Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı
Denetim Komitesi	-	Muharrem Hilmi Kayhan	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Denetim Komitesi	-	Kamil Ömer Bozer	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Muharrem Hilmi Kayhan	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Yağız Eyüboğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Doğan Korkmaz	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi Değil
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Ayşe Canan Ediboğlu	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Erol Memioğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Ömer M. Koç	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Ali Y. Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Rahmi M. Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Semahat S. Arsel	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Caroline Nicole Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi Değil

4. YÖNETİM KURULU- III

4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler II

Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, denetim komitesinin, faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim Açıklamaları /Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, kurumsal yönetim komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim Açıklamaları /Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, aday gösterme komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim Açıklamaları /Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, riskin erken saptanması komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim Açıklamaları /Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim Açıklamaları /Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi

4.6. Yönetim Kurulu Üyelerine ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar

Faaliyet raporunun, operasyonel ve finansal performans hedeflerine ve bunlara ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin bilginin verildiği Sayfa numarası veya bölüm adı	Yönetim Kurulu Başkan Mesajı
Kurumsal internet sitesinin, icrada görevli ve icrada görevli olmayan üyelere ilişkin ücretlendirme politikasının yer aldığı bölümünün adı.	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim /Politikalar / Ücretlendirme Politikası
Faaliyet raporunun, yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatlerin belirtildiği Sayfa numarası veya bölüm adı	Finansal Rapor dipnot 28

Yönetim Kurulu Komiteleri - II

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	İcrada Görevli Olmayan Yöneticilerin Oranı	Komitede Bağımsız Üyelerin Oranı	Komitenin Gerçekleştirdiği Fiziki Toplantı Sayısı	Komitenin Faaliyetleri Hakkında Yönetim Kuruluna Sunduğu Rapor Sayısı
Denetim Komitesi	-	%100	%100	8	8
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	%67	%33	6	6
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	%100	%50	6	6
Diğer	Yürütme Komitesi	%100	%0	12	12

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
	A. Genel İlkeler						
	A1. Strateji, Politika ve Hedefler						
A1.1	Ortaklık yönetim kurulu tarafından öncelikli çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ÇSY) konuları, riskleri ve fırsatları belirlenmiştir.	X				Tüpraş, Sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını Tüpraş Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve kamuya açıklanan "Stratejik Dönüşüm Planı" çerçevesinde yönetmektedir.	https://www.tupras.com.tr/assets/uploads/faaliyet-raporu/tupras-faaliyet-raporu-2023.pdf
	Ortaklık Yönetim kurulu tarafından ÇSY politikaları (Örn: Çevre Yönetimi Politikası, Enerji Yönetimi Politikası, İnsan Hakları Politikası vb.) oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşlarımızın uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla uygulamaya konulan politikalara şirket internet sitesinden ulaşılabilir.	https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri https://www.tupras.com.tr/yatirim-kurumsal-yonetim
A1.2	ÇSY politikaları kapsamında belirlenen kısa ve uzun vadeli hedefler kamuya açıklanmıştır.	X				Dönüşüm planının bir parçası olarak; 2017 yılı baz alınmak suretiyle üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının 2030 yılında %27 oranında, 2035 yılında %35 oranında, 2040 yılında %49 oranında azaltılması, 2050 itibarıyla ise karbon nötr olarak faaliyetlere devam edilmesi hedeflenmektedir. Mart 2021'de kabul edilen Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası uyarınca, Tüpraş Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içinde %25 kadın üye oranına ulaşılması hedeflenmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji https://www.kap.org.tr/Bildirim/979366 https://www.kap.org.tr/Bildirim/915295



	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
	A2. Uygulama/İzleme						
A2.1	ÇSY politikalarının yürütülmesinden sorumlu komiteler ve/veya birimler ile ÇSY konularıyla ilgili ortaklıktaki en üst düzey sorumlular ve görevleri belirlenerek kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik çalışmalarını en üst düzeyde yönetmeye odaklanan Tüpraş, bu alandaki çalışmalarını Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum raporlaması kapsamında Kurumsal Yönetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kurulu'na raporlamaktadır. İklimle bağlantılı risk ve fırsatlar ise, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında takip edilmekte ve yönetilmekte, Yönetim Kurulu bünyesinde bulunan Risk Komitesi'ne iklimle bağlantılı risk ve fırsatlar kapsamında düzenli olarak bilgilendirme yapılmaktadır. Tüpraş'ta sürdürülebilirlik ve ÇSY alanlarında üretilen değerlerin artırılması, sürdürülebilirlik stratejisi kapsamındaki politika, hedef ve uygulamaların yürütülmesi, izlenmesi, denetlenmesi, gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından yürütülmektedir. Stratejinin ve sürdürülebilirlik konularında Tüpraş içerisinde farklı birimlerle koordinasyonun sağlanması Genel Müdür'e bağlı Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi
	Sorumlu komite ve/veya birim tarafından, politikalar kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler yıl içinde en az bir kez yönetim kuruluna raporlanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum çalışmaları hakkında Yönetim Kurulu, bünyesinde yer alan Kurumsal Yönetim Komitesi ve Risk Komitesi vasıtasıyla bilgilendirilmektedir	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi
A2.2	ÇSY hedefleri doğrultusunda uygulama ve eylem planları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, iklim krizi ile mücadele konusunun paydaşlar nezdinde önem kazanması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı ile 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefini ortaya koymuştur. Bu hedefe ulaşmak için gereken düşük karbon ekonomisine geçiş yol haritası ve eylem planlarını oluşturmak için Karbon Dönüşüm Programı başlatılmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji
A2.3	ÇSY Kilit Performans Göstergeleri (KPG) ile söz konusu göstergelere yıllar bazında ulaşma düzeyi kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş olarak 10 yılı aşkın süredir ÇSY kilit performans göstergeleri izlenmekte olup, yurt içi ve yurt dışı en iyi uygulamalar araştırılarak yaygın eğilimler doğrultusunda gösterge seti her yıl gözden geçirilmektedir. Bu kapsamda, kamuoyu ile paylaşılan göstergelerde son beş yıllık değişime yer verilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
A2.4	İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansını iyileştirici faaliyetler kamuya açıklanmıştır.	X				İnovasyon ve ar-ge çalışmaları detaylı olarak Şirket'in Entegre Faaliyet Raporu ve Şirketin web sitesinde verilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Geleceğe Değer/ Ar-Ge-İnovasyon ve Girişimcilik
	A3. Raporlama						
A3.1	Faaliyet raporlarında ortaklığın sürdürülebilirlik performansına, hedeflerine ve eylemlerine ilişkin bilgi anlaşılabilir, doğru ve yeterli bir şekilde verilmiştir.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer /Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı
A3.2	Ortaklık tarafından, faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileri ile ilişkili olduğuna ilişkin bilgi kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
A3.3	ÇSY konularında aleyhte açılan ve/veya sonuçlanan, ÇSY politikaları açısından önemli nitelikteki ve/veya faaliyetleri önemli ölçüde etkileyecek davalar kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Hukuki Açıklamalar
	A4. Doğrulama						
A4.1	Ortaklığın ÇSY Kilit Performans ölçümleri bağımsız üçüncü tarafça doğrulanmış ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş tarafından kamuya açıklanan verilerin güvenilirliğini artırmak amacıyla seçili kilit performans göstergelerine bağımsız üçüncü taraf kuruluşça sınırlı güvence ve doğrulama çalışması yürütülmüştür. Entegre Faaliyet Raporu Performans Göstergelerinde, bağlı şirketler dâhil konsolide doğrulanmış veriler belirtilerek kamuya açıklanmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
	B. Çevresel İlkeler						
B1	Ortaklık, çevre yönetimi alanındaki politika ve uygulamalarını, eylem planlarını, çevresel yönetim sistemlerini (ISO 14001 standardı ile bilinmektedir) ve programlarını kamuya açıklamıştır.	X				Çevre Yönetim Politikası kamuya açıklanmıştır. Şirket'in tüm organizasyon birimlerinde Entegre Yönetim Sistemi ISO 14001 belgesi mevcuttur.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri
B2	Çevre yönetimine ilişkin bilgilerin verilmesinde hazırlanan çevresel raporlara ilişkin olarak raporun kapsamı, raporlama dönemi, raporlama tarihi, raporlama koşulları ile ilgili kısıtlar kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Rapor Hakkında ve Sunuş



	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B4	Menfaat sahipleri (Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve çalışanlar gibi) bazında performans teşvik sistemleri kapsamında ödüllendirme kriterlerine dâhil edilen çevresel hedefler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş performans yönetim sistemi olan Koç Diyalog'da çalışanların şirket hedef ve stratejilerine uygun olarak amaç ve kilit sonuçlar belirlediği, yıl boyunca değişen önceliklere göre hedeflerin dinamik bir yapıda uyum sağladığı OKR (Objectives and Key Results - Amaç ve Kilit Sonuçlar) yöntemi kullanılmaktadır. Tüpraş Genel Müdürü, CFO, Strateji ve Sürdürülebilirlik Birimi, Çevre Birimi Yöneticileri ve çalışanlarının OKR'ları arasında iklimle bağlantılı hedefler ve çevresel hedefler bulunmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi
B5	Öncelikli olarak belirlenen çevresel sorunların iş hedeflerine ve stratejilerine nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
B7	Operasyon süreci dâhil ortaklık değer zinciri boyunca tedarikçi ve müşterileri de kapsayacak şekilde çevresel konuların nasıl yönetildiği, iş hedeflerine ve stratejilere nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer
B8	Çevre konusunda ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının politika oluşturma süreçlerine dâhil olup olunmadığı ve bu kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birlikleri kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele
B9	Çevresel göstergeler (Sera gazı emisyonları (Kapsam-1 (Doğrudan), Kapsam-2 (Enerji dolaylı), Kapsam-3 (Diğer dolaylı), hava kalitesi, enerji yönetimi, su ve atık su yönetimi, atık yönetimi, biyoçeşitlilik etkileri) ışığında çevresel etkileri ile ilgili bilgileri dönemsel olarak karşılaştırılabilir bir şekilde kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında çevresel göstergelerden sera gazı emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) tebliği kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar, doğrudan, dolaylı ve diğer dolaylı kısımlı sera gazı emisyonları ise ISO 14064-1 kapsamındaki bağımsız üçüncü taraflar ve bağımsız denetim şirketi tarafından doğrulanmakta ve kamuoyuna açıklanmaktadır. Benzer şekilde enerji tüketimi, su, atıksu ve atık gibi çevresel göstergeler de düzenli olarak takip edilmekte ve bağımsız üçüncü tarafa sınırlı güvence kapsamında doğrulanarak raporlanmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B10	Verileri toplamak ve hesaplamak için kullanılan standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Tüpraş 2023 Raporlama Kılavuzu/ Sınırli Güvence Raporu
B11	Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak rapor yılı için çevresel göstergelerinin artış veya azalışı kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B12	Çevresel etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli hedefler belirlenmiş, bu hedefler ve geçmiş yıllarda belirlenen hedeflere göre ilerleme durumu kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı
B13	İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler kamuya açıklanmıştır.	X				İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler ve dönüşüm yolculuğu kamuya açıklanmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji
B14	Ürünler ve/veya hizmetlerin çevreye potansiyel olumsuz etkisini önlemek veya bu etkileri minimuma indirmek amacıyla program ya da prosedürler oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.			X		Tüpraş bünyesinde üretim bazında yaşam döngüsü analizleri yapılmakta olup, çıkan sonuçlara göre iyileştirmeye yönelik aksiyonlar alınmaktadır. Şirketin tüm tesislerinde sahip olduğu ISO 14001 gerekliliği olan Çevre Boyut Tabloları ile tüm üretimler izlenmektedir. Ayrıca yeni yatırımlar için Çevresel Etki Değerlendirmeleri de yapılmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer
	Üçüncü tarafların (örn. tedarikçi, alt yüklenici, bayi vb.) sera gazı emisyon miktarlarında azaltım sağlamaya yönelik aksiyonlar alınmış ve bu aksiyonlar kamuya açıklanmıştır.	X				Üçüncü tarafların sera gazı emisyonları hesaplanmakta ve rapor içinde kamuya açıklanmıştır. Önümüzdeki yıllarda azaltımına yönelik stratejiler geliştirilmesi planlanmaktadır. Tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla ÇSY Ön Değerlendirme Anketi Tüpraş Tedarikçi Portalına entegre edilmiştir. Tedarikçilerin sürdürülebilirlik konularıyla ilişkili riskleri değerlendirilerek tedarik zincirinde oluşabilecek aksaklıklar ve olumsuz senaryoların önüne geçilmesi ve tedarikçilerin sürdürülebilirlik gelişimlerine katkı sağlanması hedefi amacıyla Sürdürülebilir Tedarik Zinciri projesi başlatılmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer/ Sürdürülebilir Tedarik Zinciri
B15	Çevresel etkileri azaltmaya yönelik girişim ve projelerin sağladığı çevresel fayda/kazanç ve maliyet tasarrufları kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer



	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B16	Enerji tüketimi (doğal gaz, motorin, benzin, LPG, kömür, elektrik, ısıtma, soğutma vb.) verileri Kapsam-1 ve Kapsam-2 olarak kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında çevresel göstergelerden sera gazı emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) tebliği kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar, doğrudan, dolaylı ve diğer dolaylı kısımlı sera gazı emisyonları ise ISO 14064-1 kapsamındaki bağımsız üçüncü taraflar ve bağımsız denetim şirketi tarafından doğrulanmakta ve kamuoyuna açıklanmaktadır. Benzer şekilde enerji tüketimi verileri de yıllık olarak hesaplanmakta ve kısımlı olarak kamuya açıklanmaktadır. Rafinerilerin enerji yoğunluk endeksleri raporlanmakta ve her ay düzenli olarak üst yönetimle paylaşılmaktadır	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B17	Raporlama yılında üretilen elektrik, ısı, buhar ve soğutma hakkında kamuya açıklama yapılmıştır.			X		Rafinerilerimizde tüketilen enerji doğrudan (doğalgaz, fuel oil, sıfır karbonlu elektrik, vb.) ve dolaylı (elektrik, buhar, vb.) olarak kırım bazında raporlanmakta, ancak enerjinin kullanımı sonrası dağılımları ısı ve soğutma özelinde proses spesifik metrikler olup, ayrıca dolaylı enerji üretimi olarak kısımlı şekilde raporlanmamaktadır. Nitekim, rafinerilerin oldukça kompleks yapıya sahip olması sebebiyle her bir proses ünitesi özelinde ısıtma ve soğutmaya giden akış, kalorifik değer ölçümleri de sağlıklı olmamakta ve/veya bulunmamaktadır. Bu sebeple, enerji tüketimleri en güvenilir ölçüme dayalı doğrudan ve dolaylı olarak ana kaynak bazında raporlanmaktadır. Elektrik üretim miktarları ise Lisansa tabii faaliyet olması sebebi ile EPDK/TEİAŞ gibi kurumlara sistem üzerinden bildirilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B18	Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, sıfır veya düşük karbonlu elektriğe geçiş konusunda çalışmalar yapılmış ve kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş
B19	Yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verileri kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B20	Enerji verimliliği projeleri yapılmış ve enerji verimliliği projeleri sayesinde elde edilen enerji tüketim ve emisyon azaltım miktarı kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Yönetimi Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
B21	Su tüketimi, varsa yer altından veya yer üstünden çekilen, geri dönüştürülen ve deşarj edilen su miktarları, kaynakları ve prosedürleri kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B22	Operasyonlar veya faaliyetlerinin herhangi bir karbon fiyatlandırma sistemine (Emisyon Ticaret Sistemi, Cap & Trade veya Karbon Vergisi) dâhil olup olmadığı kamuya açıklanmıştır.				X	Ülkemizde karbon fiyatlandırma sistemine ilişkin yasal düzenleme süreçleri henüz tamamlanmadığından Şirket'in ve üretim tesislerinin dâhil olduğu bir karbon fiyatlandırma sistemi bulunmamaktadır. Düşük karbon ekonomisine geçiş için karbon fiyatlandırma süreçlerinde ön hazırlığa yönelik Koç Topluluğu düzeyinde yaygınlaştırılacak farklı araçlar değerlendirilmekte olup, uygun görülenler geliştirilen strateji kapsamında uygulamaya alınabilecektir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
B23	Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bilgisi kamuya açıklanmıştır.				X	Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bulunmamaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
B24	Ortaklık içerisinde karbon fiyatlandırması uygulanıyor ise ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.		X			Tüpraş, içsel karbon fiyatlandırması kapsamında karbonun gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin fizibilite ve değerlendirme çalışmalarında bir parametre olarak dikkate almaktadır. Araştırma firmalarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmaları, uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri dikkate alınarak gölge karbon fiyatı belirli aralıklarla güncellenmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele
B25	Ortaklığın çevresel bilgilerini açıkladığı platformlar kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer
C. Sosyal İlkeler							
C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları							
C1.1	İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si, Türkiye'nin onayladığı ILO Sözleşmeleri ve diğer ilgili mevzuatı kapsayacak şekilde Kurumsal İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası oluşturulmuş, politikanın uygulanmasıyla ilgili sorumlular belirlenmiş ve politika ile sorumlular kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf



	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
C1.2	Tedarik ve değer zinciri etkileri de gözetilerek adil iş gücü, çalışma standartlarının iyileştirilmesi, kadın istihdamı ve kapsayıcılık konularına (cinsiyet, ırk, din, dil, medeni durum, etnik kimlik, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ailevi sorumluluklar, sendikal faaliyetler, siyasi görüş, engellilik, sosyal ve kültürel farklılıklar vb. konularda ayırım yapılmaması gibi) çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.	X					Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
C1.3	Belirli ekonomik, çevresel, toplumsal faktörlere duyarlı kesimlerin (düşük gelirli kesimler, kadınlar vb.) veya azınlık haklarının/ fırsat eşitliğinin gözetilmesi konusunda değer zinciri boyunca alınan önlemler kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık - Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
C1.4	Ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı ve çocuk işçi çalıştırılmasını önleyici ve düzeltici uygulamalara ilişkin gelişmeler kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş İnsan Hakları Politikası "Sendikal Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme"; "Çalışma Saatleri"; "Kişisel Gelişim" Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çalışanlara Değer
C1.5	Çalışanlara yapılan yatırım (eğitim, gelişim politikaları), tazminat, tanınan yan haklar, sendikalaşma hakkı, iş/hayat dengesi çözümleri ve yetenek yönetim konularına çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.	X					Tüpraş İnsan Hakları Politikası "Sendikal Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme"; "Çalışma Saatleri"; "Kişisel Gelişim" https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
	Çalışan şikâyetleri ve anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin mekanizmalar oluşturularak uyumsuzluk çözüm süreçleri belirlenmiştir.	X					İhbar Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_ihbar_politikasi.pdf
	Çalışan memnuniyetinin sağlanmasına yönelik olarak raporlanan dönem içinde yapılan faaliyetler kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
C1.6	İş sağlığı ve güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_sec_politikasi.pdf
	İş kazalarını önleme ve sağlığın korunması amacıyla alınan önlemler ve kaza istatistikleri kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
C1.7	Kişisel verilerin korunması ve veri güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X					KVKK Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_kvkk_cevre_politikasi.pdf
C1.8	Etik politikası oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır	X					Tüpraş Etik İlkeler https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_etik_ilkeleri.pdf
C1.9	Toplumsal yatırım, sosyal sorumluluk, finansal kapsayıcılık ve finansmana erişim kapsamındaki çalışmalarını açıklar.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/ Toplumsal Sorumluluk
C1.10	Çalışanlara ÇSY politikaları ve uygulamaları konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitim programları düzenlenmiştir.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/ Performans Göstergeleri
	C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve İnisiyatifler						
C2.1	Müşteri şikâyetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin müşteri memnuniyeti politikası düzenlenmiş ve kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri
C2.2	Paydaşlarla yürütülen iletişim (hangi paydaş, konu ve sıklık) hakkında bilgiler kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
C2.3	Raporlamalarda benimsenen uluslararası raporlama standartları açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Rapor Hakkında ve Sunuş
C2.4	Sürdürülebilirlik ile ilgili benimsenen prensipler, imzacı veya üye olunan uluslararası kuruluş, komite ve ilkeler kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar



	İLKE	UYUM DURUMU				AÇIKLAMA	FAALİYET RAPORU BÖLÜM / BAĞLANTI
		EVET	HAYIR	KISMEN	İLGİSİZ		
C2.5	Borsa İstanbul'un ve/veya uluslararası endeks sağlayıcıların sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak için geliştirmelerde bulunulmuş, çalışmalar yürütülmüştür.	X				Tüpraş Borsa İstanbul dâhil olmak üzere ülkemizde veya uluslararası ölçekte önde gelen sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak veya buradaki performansını yürütmek üzere çalışmalar yürütmekte, hangi endekslerde yer aldığını kamuoyu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer
	D. Kurumsal Yönetim İlkeleri						
D1	Sürdürülebilirlik alanındaki tedbirler ve stratejilerin belirlenmesinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurulmuştur.	X				Şirket, 2023 yılında öncelikli konularını gözden geçirerek Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında Çifte Önemlilik (Double Materiality) yöntemini benimsemiş; Şirket faaliyetlerinin çevre ve insan üzerindeki etkilerini "çevresel ve sosyal açıdan önemlilik", çevresel ve sosyal konuların Şirket faaliyetleri üzerindeki etkilerini ise "finansal açıdan önemlilik" bakımından değerlendirmiştir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
D2	Sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi hakkında farkındalığın artırılması konusunda çalışmalar yapılmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer/ Toplumsal Sorumluluk - Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM
İLE DEĞERTÜPRAŞ'TA FİNANSAL
DEĞERTÜPRAŞ'TA
ÇALIŞANLARA DEĞERTÜPRAŞ'TA ÜRETİME
DEĞERTÜPRAŞ'TA GELECEĞE
DEĞERTÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR
VE TOPLUM İÇİN DEĞERTÜPRAŞ'TA ÇEVREYE
DEĞERTÜPRAŞ'TA
KURUMSAL YÖNETİM
AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

KISALTMALAR

Tüpraş
Entegre Faaliyet
Raporu 2023

AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Disaster and Emergency Management Presidency
AİB	Tim Akdeniz İhracatçı Birlikleri
API	American Petroleum Institute
AUF	Azami Uzlaştırma Fiyatı
BM	Birleşmiş Milletler
CCPS	Amerikan Kimya Proses Güvenliği Merkezi
CCPS	Center for Chemical Process Safety
CO ₂	Karbondioksit
DEKTMK	Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi
DGÇS	Doğal gaz Çevrim Santrali
EBSO	Ege Bölgesi Sanayi Odası
ENVERDER	Enerji Verimliliği Derneği
EPIAŞ	Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.
E-PRTR	European Pollutant Release and Transfer Register
ERTA	Entegre Raporlama Türkiye Ağı
EÜAŞ	Elektrik Üretim A.Ş.
FTA/ETA	Fault Tree Analyse (Hata Ağacı Analizi)/ Event Tree Analyse (Olay Ağacı Analizi)
GRI	Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative)
HAZMAT	Hazardous Material
HAZOP	Hazard and Operability
HES	Hidroelektrik Santral
IEA	Uluslararası Enerji Ajansı
IMO	International Maritime Organisation
IRATA	International Rope Access Trade Association
KALDER	Türkiye Kalite Derneği
KİD	Kurumsal İletişimciler Derneği
KPI	Key Performance Indicator
KSO	Kocaeli Sanayi Odası
LCA / YDA	Life Cycle Analyse (Yaşam Döngüsü Analizi)
LDAR / STO	Leak Detection and Repair (Sızıntı Tespit ve Onarım)
MoC / DYS	Management of Change (Değişiklik Yönetim Sistemi)
NFPA	The National Fire Protection Association
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
OSHA	ABD İş Sağlığı ve Güvenliği Kurumu
OSHA	Occupational Safety and Health Administration
PSSR	PreStartUp Safety Review (Devreye Alma Öncesi Emniyet Kontrolleri)



PTA	Proses Tehlike Analizi
PTF	Piyasa Takas Fiyatı
RES	Rüzgar Enerji Santrali
SAF	Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı
SEÇ	Sağlık, Emniyet ve Çevre
SHRM	Society for Human Resource Management
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
SMART	Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time Bounded
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
SRD	Sağlık-Risk Değerlendirmesi Çalışmaları
SU/SD	Start Up / Shut down (Devreye Alma / Duruş)
TBCCI	Turkish British Chamber of Commerce and Industry
TCDD	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TED	Teknik Emniyet Direktörlüğü
TED	Teknik Emniyet Direktörlüğü
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEİD	Etik ve İtibar Derneği
THY	Türk Hava Yolları
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TPG	Temel Performans Göstergesi
TPG	Temel Performans Göstergesi
TURKTRADE	Türkiye Dış Ticaret Derneği
TÜSİAD	Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
TÜYİD	Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği
UDEM	Ulusal Deniz Emniyeti (National Marine Safety)
UMKE	Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (National Medical Rescue Team)
UNGC	Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi
VOC	Volatile Organic Compound (Uçucu Organik Bileşik)
WEF	Dünya Ekonomik Forumu
WEPs	Kadının Güçlenmesi Prensipleri
WRI	Dünya Kaynaklar Enstitüsü
YEK	Yenilenebilir Enerji Kaynak
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması

GENEL KURUL

TÜPRAŞ HAKKINDA

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

FİNANSAL BİLGİLER

EKLER

Ticaret Unvanı	Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Tüpraş)
Adresi	Gülbahar Mah. Büyükdere Cad. No: 101/A 34394 Şişli/İstanbul
Ticaret Sicil ve Numarası	İstanbul Ticaret Odası/305678-5
Mersis Numarası	0875-0014-2670-0011
İnternet Sitesi Adresi	www.tupras.com.tr
Kayıtlı Sermayesi	500.000.000 TL
Ödenmiş Sermayesi	1.926.795.598 TL
BİST Kodu	TUPRS
Reuters Kodu	TUPRS.IS
Bloomberg Kodu	TUPRS.TI
Halka Arz Tarihi	1991

Yasal Uyarı

Bu Faaliyet Raporu ("Rapor") içerisinde yer alan 2023 yılı faaliyet ve hesapları hakkında Yönetim Kurulu Raporu, Denetçi Raporu, Konsolide Mali Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu 1 Nisan 2024 tarihinde Pazartesi günü saat 10:00'da, Tüpraş, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Güney Mahallesi Petrol Caddesi No: 25 Körfez/ Kocaeli adresinde yapılacak Ortaklar Olağan Genel Kurulu'na sunulmak üzere, yasal mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır. 28.12.2023 tarihli ve 2023/81 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Bülteni ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ve sermaye piyasası kurumlarının, 31.12.2023 tarihinde veya sonrasında sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verildiği kamuya duyurulmuştur. 2023 yılı finansal sonuçlarına ilişkin olarak hazırlanan verilerde, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 28/12/2023 tarihli Kararı'na uygun olarak Türkiye Muhasebe/ Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan Şirketimizin TMS 29 hükümlerine göre enflasyon muhasebesi uygulanmış ve bağımsız denetimden geçmiş finansal verileri esas alınmıştır.

Rapor, ortakları bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz.

Rapor'da yer alan ileriye dönük görüş ve tahmini rakamlar, Şirket yönetiminin gelecekteki duruma ilişkin görüşlerini yansıtmakta olup; gerçekleştirmeleri, ileriye dönük tahmini rakamları oluşturan değişkenlere ve varsayımlara bağımlı olarak farklılık gösterebilir. Buna uygun olarak, Tüpraş veya Yönetim Kurulu üyeleri, danışmanları, çalışanı veya herhangi diğer bir kişi bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zararından sorumlu değildir.

Bu Rapor'un hazırlanma zamanı itibarıyla, yer alan tüm bilgilerin doğru olduğuna inanılmakta olup, yazım ve basım aşamalarında oluşabilecek yanlışlıklar nedeniyle Tüpraş hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir.

Tüpraş İletişim

Telefon: (0212) 878 90 00
Faks: (0212) 211 30 81-82
E-posta: info@tupras.com.tr

Yatırımcı İlişkileri ve Kurumsal Yönetim

Levent Bayar, Kurumsal Risk Direktörü
E-posta: levent.bayar@tupras.com.tr
Telefon: (0212) 878 99 50

Strateji ve Sürdürülebilirlik

Çağatay Ölken, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü
E-posta: cagatay.olken@tupras.com.tr
Telefon: (0212) 878 99 99

Finansal Planlama ve Raporlama

Zeynep Keskin, Finansal Planlama ve Raporlama Direktörü
E-posta: zeynep.keskin@tupras.com.tr
Telefon: (0212) 878 99 11

Kurumsal İletişim

Çiler Teber, Kurumsal İletişim Müdürü
E-posta: ciler.teber@tupras.com.tr
Telefon: (0212) 878 91 99

Türkçe ve İngilizce editörlük, tasarım

TAYBURN®

T: +90 212 227 0436
www.tayburnkurumsal.com
Brands & Reputations.

www.tupras.com.tr